5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII No. 1150 – Marți 2 Noembrie 1910

Cine să le ia locul

Ziarul tinerilor liberali, își pune întrebarea: cine să le ia locul la guvern, după retragerea d-lui Ionel Brătianu—și sfîrșește prin a spune, că nici d. Carp, nici d. Take Ionescu, nu au idei de oameni de stat și nu sunt caractere morale, pentru a forma guvernul de succesiune și că deci tot mai bine este să rămînă la putere liberalii!

Argumentarea confratelui nostru e nostimă de tot. In țara aceasta după organul liberal există un singur partid cu drepturi de a o guverna: *partidul liberal.*

Simpatizat sau nu de țară, puțin importă;—el trebue să rămînă azi la putere, fiind-că nu se găsește alt partid, care să'l înlocuiască la guvern. Și această guvernare trebue să continue, indiferent dacă se sporește sau se micșorează popularitatea partidului liberal.

„Valurile popularității—zice ziarul tinerilor liberali—sunt capricioase și adevărații oameni de stat au altă busolă de cît aceia a dispozițiilor populare ale momentului".

Asemenea teorii bizare, ar trebui recomandate d-lui Carp—căci aceasta este una din învinuirile de căpetenie care se aduce șefului junimiștilor, și anume: *lipsa de popularitate*—și deci, dacă liberalii pot deține puterea cu popularitatea perdută de ce n'ar reclama puterea d-lui Carp, lipsită de popularitate.

Dar ziarul liberal, nu se oprește aci cu argumentarea,—ci pornind de o dată pe 2 drumuri deosebite, le parcurge cu argumente contrarii și aceasta în convingerea că va ajunge la același unic rezultat: necesitatea guvernărei liberale mai departe de acești 4 ani.

Ast-fel în primul rînd, ziarul în chestiune declară că partidul liberal va sta la putere, de oare-ce are convingerea că guvernarea lui folosește interesului general și desvoltărei liniștite a Regatului.

Dacă e așa, pentru ce confratele nostru, trece numai de cît la a doua chestie a discuțiunei și anume, a succesiunei puterei?

Dacă partidul liberal, socoate că se bucură încă de încrederea Coroanei și de încrederea țărei, adică a reprezentanților ei legali, și că va sta la postul de onoare ce l'a primit din spiritul înaltelor datorii ce are ca partid de guvernămînt, față de statul ce servește, pentru ce nevoe să se mai ocupe de situația celor două partide de opoziție și să le declare încapabile de a forma guvernul de succesiune, care nu este încă deschisă? Sau partidul liberal își consideră misiunea sa neterminată și are datoria de a continua opera de guvern indiferent de pretențiunile opoziției și de forța lor politică și electorală—sau nu mai are nici o rațiune de a deține mai departe guvernul și atunci, întru cît îl privește cine îi va lua locul la guvern. Din această dilemă ziarul liberal nu poate deci eși.

Dar de ce se ferește ziarul liberal să vorbească, tocmai aceia o mărturisește sau recunoaște prin argumentările ridicule ce le face asupra situației.

Căci, ce zice organul liberal?

„*Dar să fim pe placul adversarilor noștri. Să admitem împreună cu dînșii că mîine-poimîne vom părăsi puterea*".

„Cine ne va lua locul"?

Și ziarul în chestiune discută și pretențiunile d-lui Carp și pretențiunile d-lui Take Ionescu — și conchide că nici unul nici altul nu vor putea forma guvernul de mîine, dar că nu trebue să se certe pe putere și să ofere țărei acest spectacol, pe care îl califică de rușinos și ridicol.

Care va să zică, vina ambelor șefi de opoziție e că se ceartă pe putere, iar nu că au dreptul la putere. Și fiind-că se ceartă amîndoi pe guvernul ce le revine, tot e mai bine, să rămînă cel de al treilea în guvern, care tot îl deține!

Cu asemenea argumente recunoaștem și noi că suntem învinși pe toată linia și că trebue să rămînă d. Brătianu la putere!?

N'a profitat șeful liberalilor, ca *cel de al treilea*, timp de 4 ani, de cearta celor doi conducători ai partidelor conservatoare. De ce n'ar mai profita încă un nou period de patru ani.

Poate pînă atunci vor înceta certurile și atunci puterea le va reveni de plin drept conservatorilor!

Atîta numai, că dacă din pricina certurilor dintre noi și junimiști, liberalii cred că au dreptul să dețină puterea, să nu uităm că în mare parte aceste certuri ei le-au alimentat.

Cu toate aceasta noi credem că s'a sfîrșit și cu această tactică politică a liberalilor.

Indiferent dacă cearta noastră se va sfîrși sau nu—ba chiar dacă va lua proporții și mai mari, aceasta nu va împedica pe liberali să părăsască cît de curînd puterea.

Ori-care ar fi guvernul de mîine, și ori cît va sta el la putere—liberalii vor trece ast-fel în opoziție și noi le-o dorim să fie cît de lungă și cît de amară!

Cuza Vodă în Piața Unirei

In sfîrșit adevărul și dreptatea au triumfat. Comitetul central al Monumentului lui Cuza Vodă, în ședința de ieri 31 Octombrie, a hotărît cu 15 voturi pentru și 4 abțineri ca monumentul să fie așezat în Piața Unirei.

După ce guvernul și primăria de Iași cedaseră înaintea voinței unanime a poporului și încuviințase Piața Unirei, majoritatea comitetului executiv, compusă din d-nii Gr. Ghica Deleni, Climescu și Holban refuzau să facă cererea pe care Primăria o pusese ca condiție a încuviințării Pieței Unirea, încît monumentul nu se putea așeza la locul ce i se cuvine după toată dreptatea, numai din pricina acelor trei persoane. D. Șerban însă, obținu ca d. Președinte să refere chestia care lua un caracter de gravitate față cu agitația poporului, comitetului central, care după o desbatere lungă și amănunțită, hotărî cum am spus Piața Unirei.

Singurul argument mai temeinic al partizanilor Pieței celei noue, era lipsa de fonduri. D-l N. Iorga, care a adunat și vărsat pentru fondul statuei 12,000 de lei pînă acuma, s'a oferit a aduna iarăși bani. D. Badareu a asigurat că pînă la 1 Decembrie va oferi 5000 de lei (3000 au fost subscriși pînă acum la ziarul nostru); iar d. Xenopol a declarat că și d-sa va aduna fonduri și în cazul cînd ar lipsi ceva pentru plata cheltuelilor necesitate de nouile fundații, va împlini lipsa delà d-lui. "Am cîștigat zise d-sa vr'o 20,000 de lei cu monumentul intelectual pe care l'am ridicat memoriei marelui Domnitor—domnia lui Cuza-Vodă. Din acești bani voi afecta o sumă la rădicarea monumentului seu național.

Adunarea primi cu aplauze vorbele d-lui Xenopol și votă moțiunea prezentată de d. Badareu.

Trebuie să fim drepți și să recunoaștem că acel care a dus campania pentru a face să triumfe Adevărul și Dreptatea, în chestia monumentului Cuza Vodă, este d. A. D. Xenopol ajutat bine înțeles de tot ce Iașul are mai bun, mai inteligent și mai iubitor de adevăr și cari cu toții au sărit ca un singur om pentru apararea unei cauze sfinte.

Ieșenii vor avem nespusa mulțumire de a vedea strălucind frumosul monument al lui Cuza Vodă, executat de marele artist Romanelli, în piața de care Iașul a legat amintirea Unirii.

MOȚIUNEA

propusă de d. Al. A Badareu, în ședința comitetului statuei lui Cuza-Vodă, și votată de comitet:

„Membrii comitetului pentru ridicarea statuei marelui domnitor Cuza-Vodă, întruniți în adunare generală, în ședința de azi 31 Octombrie, după desbaterile făcute, decid:

Aduce omagii de recunoștință d-lui Gr. Ghyka Deleni și intregului comitet executiv, pentru munca ce a pus'o pînă în prezent, și'l roagă să continue lucrarea pînă la terminarea ei, prin inaugurarea statuei pe Piața Unirea.

Aducem mulțumiri administrației comunale, care a pus la dispoziția comitetului, Piața Unirea, pentru ridicarea statuei;

Aprobă, în totul, raportul făcut de d casier Gh D. Șerban, atît în privința încasărilor în suma de 117.086 lei și 50 bani cît și a cheltuelelor făcute pînă astă-zi în suma de 84.006 lei 36 bani.

Închipuiri absurde

Organul oficios al grupărei junimiste —Conservatorul—(să nu se supere Epoca) s'a apucat iarăși de minciuni și intrigă.

Conservatorul, nu vrea să dezică vechea zicătoare: „C'o minciună boerească treci în țara Ungurească!" De cît numai, că minciunile boerești nu mai prind astăzi și cu ele nu poți trece de cît la... ridicol.

Cît despre intrigă, cine mai e naivul să se lase prins sau să cadă victima ei, cînd îi cunoaște proveniența și scopul urît ce urmărește.

„Conservatorul" vede partidul d-lui Carp la putere, cu toate portofoliile și multele demnități împărțite, și se preocupă de soarta partidului conservator-democrat din județe, înainte de efectuarea noilor alegeri.

Ce vor partizanii d-lui Take Ionescu, în fața guvernului Carp și în ajunul alegerilor generale—se întreabă oficiosul Carpist? Natural, vor da concursul lor guvernului și astfel d. Take Ionescu se va vedea părăsit de amicii săi și de toți nemulțumiții partidului liberal care au îngroșat rîndurile democraților.

Recunoaștem că raționamentul acestui ziar întrece chiar pe cel al ziarului tinerilor liberali, cu privire la succesiunea guvernului. Se cunoaște că au făcut politică împreună și s'au molipsit de boala ridicolului unii de la alții.

Conservatorul întrevede un mare insucces electoral d-lui Take Ionescu, în noile alegeri; întâi pentru că la începutul guvernului Carp, clasa nemulțumiților grupați în jurul nostru vor trece la d. Carp, iar în al doilea rînd pentru că cei mai mulți conservatori democrați cari au secondat pe d. Take Ionescu, nu l vor mai urma în alegeri și vor da concursul lor guvernului cu care se vor cartela în alegeri.

Cine a trăit în casteluri, numai casteluri visează!

Mai întâi este adevărat că în jurul nostru s'au grupat nemulțimiții partidului liberal? Toți partizanii noștri sunt oameni de luptă, vechi conservatori, membri devotați ai partidului, cari nu s'au înrolat sub steagul șefului numai pentru nemulțimirea ce le-a produs guvernarea liberală, ci pentru încrederea mare ce au pus în puterea intelectuală și calitățile superioare ale șefului nostru de a'și îndeplini o mare și nobilă misiune către țară.

Și această încredere nu va fi cu nimic micșorată, dacă după liberali ar veni un guvern Carp, ci din contra, se vor simți datori să sprijine și mai mult pe șef în lupta ce va duce împotriva unui asemenea guvern, ce nu va putea de loc guverna.

„Conservatorul" vorbește de nemulțumiții de azi din jurul nostru, ca și cum va fi o mulțumire generală dacă va veni un guvern Carp după d. Brăteanu.

Noi credem că din contra numărul nemulțumiților va crește și mai mult. Căci d. Carp are o mare abilitate de a se face nesuferit prin firea sa imposibilă și de a provoca nemulțumiri și mai mari prin felul seu de a guverna.

In cît guvernarea d-lui Carp, va fi de natură să crească considerabil rîndurile noastre, de oare ce toți conservatorii plictisiți, amăriți și înșelați de politica d-lui Carp, nu se vor arunca în rîndurile reslețe ale liberalilor, ci vor veni în mijlocul masei compacte și solide a partidului nostru.

In cît dacă e vorba să întoarcem expresia „Conservatorului" că de ce ți-e frică nu scapi, tocmai teama ce crede că o avem la noi că la venirea unui guvern Carp mulți amici vor trece la noul guvern, de această teamă n'au să scape ei, căci suntem siguri că cei mai mulți amici de ai lor îi vor părăsi din primul moment al guvernărei și vor îngroșa rîndurile noastre.

Cît pentru cartelul ce „Conservatorul" îl întrevede, să ne de-a voe să-i spunem că auticipează asupra situațiunei.

Noi nu suntem așa de ușori la carteluri și nici nu alergăm după ele, nici nu le primim cu ochi închiși și sufletul însetat.

La carteluri se gîndesc numai cei slabi și care nu pot trăi prin propriile lor forțe.

Cartelul nostru stă în marea noastră putere morală, în dragostea ce purtăm șefului și în convingerea ce avem că servim o cauză dreaptă și sfîntă pentru țară.

Nouă nu numai că ne este indiferent cartelul, dar îl considerăm ca ceva imoral cînd are la baza lui o acțiune urîtă și înșelătoare.

Dar ceia ce voim să scoatem din conclusiile „Conservatorului" este ideea ce are de slăbiciunea guvernului d-lui Carp. Fără carteluri, acest guvern nu poate face alegeri,—și de aceia îl așteaptă ca o salvare.

Apoi dacă sunt așa de slabi că nu pot face singuri alegerile, de ce mai pretind guvernul? Au să se facă de rîs și pe ei și au să sdruncine și inutil țara!

OAMENI ȘI LUCRURI

OCAZIONALII

In cariera ori-cărui publicist care e obligat—e o plăcută obligațiune cînd nu e propriu zis profesională—să vină în contact zilnic cu mii de cetitori, un loc însemnat și un timp considerabil trebuie să fie consacrat „ocazionalilor" și „ocazionalelor".

Ințelegem prin cuvîntul acesta din urmă colaborările neprevăzute pe care viu să le ofere elemente diferite în chip neașteptat, elemente cari nu stau în contact cu organul—fie ziar, fie revistă — de cît în calitate de cetitori.

E o calitate care comptează și nu fără cuvînt. Nu este oare idealul ori cării forme de publicitate — ca să aibă un cît mai mare număr de cetitori, indiferent de ori ce altă „calitate" a acestora? Numărul și statornicia lor, — iată virtutea lor supremă, prin urmare unica necesară. Și de aici decurge firește, puterea pe care o exercită, fie în mod vizibil, fie în mod ocult.

Senzațiuni și impresiuni variate pot veni din rîndurile acelor masse compacte și în genere necunoscute ale cetitorilor anonimi. Căci sunt anonimi, chiar dacă, din cînd în cînd, vre unul din ei îți scrie semnînd cu numele întreg, sunt anonimi, pentru că acel care-ți scrie singur — se solidarizează cu mulți alții pe care nu-i vezi și nu-i cunoști, fie că ți-ar cere o povață, că ți-ar trimite o mustrare, că ți-ar sublinia o oroare, că ți-ar completa o părere, că ți-ar găsi o scăpare din vedere.

Venind din atîtea părți, de la atîtea categorii de oameni— fie care cu dorințele ori interesele lui, cu vederile și cu credințele lui,—e firesc că scrisorile, cererile, observațiile, intențiunile, diferă la infinit și de aici — acea varietate de impresiuni și de senzații pe cari ți le oferă totalitatea lor.

O particulară mențiune se cuvine—în capitolul acesta al corespondenței cu cetitorii — dătătorilor de subiecte, făcînd parte din categoria ocazionalilor.

Cine nu are,—din public—anumite subiecte de dat, anumite teme de propus pe care le găsește cele mai de actualitate, cele mai nemerite,—pentru că așa-i se par lui,—glasului necunoscut din public?

Și ast-fel între numeroasele ziare, reviste, ori plicuri de corespondență îți apare mai în totdeauna cîte un plic, ori cîtă o cartă postală de la unul din acei nenumărați și nevăzuți prieteni—ori adversari—nevăzuți din public. E ca o voace dintr'un cor abundent. Nu știi de cît arare ori a cui este, voacea — dar ea se face remarcată prin o anumită nuanță, favorabilă ori disgrațioasă.

„Iată ceva—scrie unul, trimițînd o ilustrație oare-care — care vor putea da un subiect strașnic".

„Mi s'a spus — scrie altul—că publicați în cutare revistă ori gazetă —articole foarte interesante. Nu s'ar putea să le reproduceți și în ziarul... pe care-l cetim în toate zilele"?

Intocmai cum în politică nu se poate refuza nimic unui alegător înregimentat, tot ast-feliu cum ar putea publicistul să refuze ceva — fie chiar imposibilul, ori absurdul—unui cetitor regulat, client permanent și devotat?

De multe ori ne-ar fi lesne ori posibil de satisfăcut o cerere anumită—în mod personal—dar nu, corespondentul anonim înțelege a fi satisfăcut prin mijlocirea gazetei.

Bună oară ne-ar fi mai lesne, cîte odată, de trimis unei gentile cetitoare o carte de care se interesează, de cît a vorbi despre acea carte în coloanele ziarului, pentru motivul că s'ar putea să nu intereseze în deajuns pe ceialalți cetitori. Și așa mai departe.

Dar de motive așa de mici nu se preocupă „ocazionalul"—și de aceea corespondența noastră cu ei pot da loc la nemulțumiri, spre părerea noastră de rău.

Redion

Din timpul lui Napoleon I

Din această culegere, despre care am vorbit la începutul acestui studiu, am dat un epizod emoționant, și pe atît de interesant, la care epizod au colaborat națiunile de pe continent, „*Divorsul lui Napoleon*". Țin să dau aici unul din epizoadele cele mai mișcătoare poate, căci de aci începe suferințele marelui învins, episodul deportării lui Napoleon, pe care l-am amintit deja, însă în partea aceasta îl dau descris de Contele *Las Cases*, ca martor și tovarăș de exil, am spus'o. Acest epizod e întitulat: „*Plecarea—Protestarea*", celebra „*Protestare*", prin care marele învins vestejește cu legitimă indignare tradarea mișelnică și lașitatea Englezilor.

Vineri.—Ordinul venise în timpul nopței ca să ne pregătim de dimineață. Aceasta ne intriga mult. Toate hîrtiile, comunicările oficiale, conversațiile particulare, ne-au înștiințat că trebuia să fim duși la Sfînta-Elena cu „*Northumberland*" (vas englez); știam că vaporul acesta era încă la Chatham sau la Portsmouth, în armament. Trebuia să avem încă opt sau zece zile, afară doară de o amînare. *Bellérophonul* era prea bătrîn pentru călătoria aceasta, n'avea merindele necesare; mai mult încă, vînturile erau contrarii și capricioase în momentut acela, ca să ne îndreptăm spre Sfînta-Elena. Ast-fel cînd văzurăm că ne îndreptăm pe canalul Mînecei spre est, neliniștea, conjecturile reîncepură, și ori-ce ar fi fost, deveneau o îndulcire pentru deportarea la Sfînta-Elena. Cu toate acestea, gîndeam că Impăratul în momentul deciziv, trebuia să manifesteze o opunere oficială acestei violențe. Pentru el, punea puțin preț și nu se mai ocupa de aceasta. Totuși aceasta era ca să pregătim, spuneam noi, arme acelora cari se interesau de noi, și să lase în public cauze de suvenir și motive de aparare. Am îndrăznit să-i citesc o redactare pe care o încercasem. Ințelesul îi plăcu, suprimă numai cîteva fraze, corectă cîte-va cuvinte, o iscăli și o trimise lordului Keith. Iată-o

Protestare.—„Protestez solemn aici în fața cerului și a oamenilor, contra violenței drepturilor mele cele mai sfinte, dispunînd cu forța de persoana și de libertatea mea. Am venit liber pe bordul *Bellérophonului*, nu sunt prizonierul, sunt oaspetele Angliei. Am venit la îndemnul chiar a căpitanului, care mi-a spus că are ordine de la guvern să mă primească și să mă conducă în Anglia cu suita mea dacă aș fi voit aceasta. M'am prezintat de bună-credință, venind să mă pun sub protecția legilor englezești. De îndată ce am fost pe bordul *Bellérophonului*, am fost pe teritoriul poporului britanic.

„Dacă guvernul dînd ordine căpitanului *Bellérophonului* să mă primească, cît și pe suita mea, n'a voit de cît să întindă o cursă, a păcătuit onoarei și a dezonorat pavilionul său. Dacă actul acesta se va săvîrși, în zadar va fi cînd Englezii ar vroi să vorbească de acum înainte de cavalerismul lor, de legile și de libertatea lor.

„Onoarea britanică va fi pierdută în ospitalitatea *Bellérophonului*. Fac apel la istorie; ea va spune că un inamic, care a purtat două-zeci de războaie poporului englez, vine liber, în nenorocirea sa, să caute un azil sub legile sale; ce probă mai strălucită putea el să-i dea de respectul și încrederea sa? Insă, cum s'a răspuns în Englitera unei asemenea mărinimii? S'a prefăcut că întinde o mînă ospitalieră acestui inamic, și, cînd s'a predat de bună credință, a fost umilit. Semnat: *Napoleon*"

Timpul și-a dat verdictul în această crimă de ignominie și de lașitate! Acelaș Napoleon Bonaparte, care în Septembrie 1793, în vrîstă de două zeci și patru de ani, care era încă necunoscut în lume pe care trebuia să o umple cu numele său, era locotenent-colonel de artilerie, și era de puține zile la Paris, venind din Corsica, care l'a văzut născîndu-se, unde împrejurările politice îl făcuse să sucombeze sub facțiunea lui Paoli.

Englezii veneau să ia *Tulonul*; era nevoe de un ofițer distins de artilerie ca să dirijeze operațiunile asaltului. Napoleon a fost trimis. De acolo îl va lua istoria ca să nu'l mai părăsească, acolo începe nemurirea sa! Bonaparte a fost acela care a luat Tulonul, și cu toate acestea este abia numit în relațiunile date. După ce a luat *Micul-Gibraltar*, care pentru el a fost totdeauna cheia

i termenul tuturor întreprinderilor, spuse bătrînului general Dugommier, comandant nominal, care era zdrobit de trudă: „Du-te şi te odihneşte; am luat Tulonul, vei putea să te culci poimîne".

La construirea unei prime baterii pe care Napoleon, la sosirea sa la Tulon, o ordonă contra Englejilor, ceru pe teren chiar un sergent sau un caporal, care să ştie să scrie. Unul eşi din rînduri şi scrise sub dictarea sa, pe spate chiar. Scrisoarea abia sfîrşită, o ghiu'ea de tun îl umple de ţărînă. „Bine, spuse scriitorul, nu voiu avea nevoe de ni sip". Această glumă, şi calmul cu care a fost spusă, fixă atenţia lui Napoleon şi făcu norocul sergentului: era *Junot* de atunci duce de Abrates, colonel general de husari, comandant în Portugalia, guvernator general în *Ilyria*, unde dădu semne de o demenţă care se mări la întoarcerea sa în Franţa, în timpul căreia mutilîndu-se el însuşi într'un mod oribil a pierit în curînd victima excesului care i-au alterat sănătatea şi raţiunea.

*

Mai tîrziu, îndată ce se arată armatei din Italia, se văzu îndată omul făcut pentru a comanda altora; umplu din acel moment marea scenă a lumei; ocupă toată Europa; e un meteor care cuprinse firmamentul. Concentrează de atunci toate privirile, toate gîndurile, comprimă toate conversaţiile. Dela acel moment toate gazetele toate, lucrările, toate monumentele sunt totdeauna pline de dînsul, se întîlneşte numele său în toate paginile, în toate liniile, în toate gurile pretutindeni. Apariţia sa a fost o adevărată revoluţie în moravuri, in manieră, în conduită, în limbagiu. *Delrés* Duce şi ministrul marinei sub imperiu, a repetat adesea, că la Tulon a aflat numirea lui Napoleon în comandarea armatei pentru Italia; îl cunoscuse bine la Paris, se credea în toată familiaritatea cu el. „Astfel, cînd am auzit, spunea el, că noul va traversa oraşul, m'am oferit imediat tuturor camarazilor ca să i prezint, ca să-mi valorific legăturile mele. Alerg plin de nerăbdare, de bucurie, salonul se deschide; vreau să mă arunc, cînd atitudinea, privirea, sunetul vocei ajung ca să mă oprească; nu era cu toate acestea în el nimic insultător; însă aceasta a fost destul; de atunci n'am încercat nici odată să trec distanţa care mi-a fost impusă". Şi de sigur *De Crés* nu nu era timid.

Un alt semn caracteristic al generalului Napoleon, e abilitatea, energia, sobrietatea administraţiei sale, ura sa constantă pentru delapidări, dispreţul absolut a proprilor sale interese. Nimeni vreodată pe pămînt n'a dispus de mai multă avere şi nu şi a însuşit mai puţin. „De cîte ori n'am repetat în consiliile mele, spunea el, că dacă aşi găsi în greşală pe propriul meu frate n'aş sta la îndoială ca să-l alung"! Intr'un număr viitor voi da mişcătorul şi înălţătorul epizod al întoarcerei din insula Elba, unde a fost deportat pentru întăia oară şi pe timp nemărginit după abdicarea de la Fontainebleau.

Intoarcerea din insula Elba e poate faptul cel mai prodigios din istorie; înainte de a sfîrşi, ţin să dau anecdota care se referă la istoricul „20 Martie", şi care dovedeşte cît de mult dorea Napoleon de a'şi recuceri tronul şi poporul său fără să se împrăştie vre-o picătură de sînge. Abia intrat în apartamentele dela *Tuilleries*, căpitanul de Dragoni G. D... se prezintă; era educătorul capitulării oraşului *Vincennes*, care a obţinută printr'o rară îndrăsneală şi o mare îndemânare. Napoleon surîse deocamdată la detaile ce a pus să i se povestească; apoi surprins de exaltare şi de expresia aprinsă a povestitorului şi amintindu-şi îndată de guvernator, marchizul de *Puyvert*, spuse brusc; „Dar, domnule nu-mi vorbeşti de guvernator; ce s'a făcut? — Sire reluă ofiţerul cu mai mult calm, i s-a eliberat un paşaport, a fost excortat în afară de Paris".

Napoleon, făcînd atunci doi paşi, apucă mîna ofiţerului cu o expresie care trădă toată nelinştea ce o încercase; sunt mulţumit, domnule, îi spuse cu înflăcărare, e bine, foarte bine, perfect de bine.

Petru I. Gideiu

Litere-Ştiinţe-Arte

Cortina.—Aseară—reprezentaţia „Revizorului" a adus publicului diverse surprize.

Prima surpriză fu—că publicul era foarte numeros, ceea ce denota încă odată că noua direcţiune are toate şansele să obişnuiască lumea iaşană a frequenta teatrul naţional.

Apoi veni surpriza—că Penel era în scenă, deşi neanunţat: un rol *mut*, dar plăcut şi suggestiv.

Insfîrşit—interpretaţia excelentă, precum era de aşteptat într'o asemenea farsă-comedie, ştiut fiind că scena noastră dispune de merituoase elemente pentru acest gen.

De oarece se va vorbi mîne mai pe larg despre ultimele trei spectacole, între cari şi „Revizorul", menţionăm aci numai că s'a remarcat şi aplaudat mult, aseară, Vlad Cuzinschi pentru vioiciunea şi amploarea cu care a ţinut rolul primarului,—Mircea Pella pentru verva îndrăcită în rolul lui Ivan Hlestacov,—Petroni, pentru originalitatea ce a pus creînd un adevărat tip din Osip,—C. Momuleanu pentru corectitudinea lui în interpretarea lui Leapkin, judecătorul.

Regretabilă a fost însă surpriza de la sfîrşit. Cortina a căzut numai cu 2—3 minute înainte de vreme, dar fu o cădere dezastroasă, căci a suprimat tocmai efectul cel mai puternic,—efectul unei „surprize", pe care a comptat în special autorul farsei,—genialul Gogol.

Credem că la o a doua reprezentaţie a Revizorului vom avea numai surprizele plăcute.

*

La concertul d-nei *Lucia Cosma* din seara de 3 Noembrie, şi-a dat întâlnire toată lumea iubitoare de muzică a Iaşului. Excelenta cîntăreaţă va fi acompaniată de admirabilul pianist, profesorul Sibianu.

*

STRUNA ZILEI

O VARIANTA

Boala fostului Sultan s'a agravat din nou prin o vărsare de sînge.

Telegramă.

Hamid, cît sînge—ai vărsat
Cît timp la Yldiz ai tronat...
Socot c'odată nu e rău
Să verşi puţin şi dintr'al tău!

Statuea lui Cuza se va aşeza în Piaţa Unirea

— Hotărîrea definitivă a comitetului central —

Şedinţa de eri a comitetului.—Asistenţa.—Cuvîntările.—Incidentele.—Propunerea unei moţiuni.—Votarea moţiunii.—Comitetul cere Piaţa Unirea.—Demisiunea d-lui Ghyka Deleni.—

In urma divirgenţei ce s'a ivit în şedinţa comitetului executiv al statuei Cuza Vodă, în întrunirea ce a avut loc în ziua de Octombrie, acasă la d. A. D. Holban, asupra locului unde să se aşeze statuia şi faţă de curentul ce se ivise în opinia publică, s'a hotărît convocarea comitetului central pentru ziua de eri 31 Octombrie, spre a se decide definitiv locul unde să se înalţe chipul în bronz al marelui domnitor.

Şedinţa a avut loc eri la orele 3 p. m. în saloanele Camerei de Comerţ.

Pentru ca nu cumva să se producă oare-cari manifestaţii, s'au luat întinse măsuri de ordine. Piaţa Unirea a fost împanată că agenţi de poliţie; de asemenea pe strada Golia erau postaţi sergenţi şi agenţi de poliţie, iar jandarmii pedeştri erau consemnaţi în strada Alexandri.

Atît în Piaţa Unirea cît şi pe strada Golia, în faţa localului Camerei de Comerţ, unde comitetul statuei era adunat ca să hotărească definitiv locul unde să se aşeze statuia, era adunată o mare mulţime de cetăţeni şi studenţi, cari aşteptau cu nerăbdare hotărîrea comitetului.

Comitetul se compune din d-nii Grigore Ghika-Deleni preşedinte, A. D. Holban, D. Grecianu, P. Poni şi A. Xenopol, vice preşedinţi; N. Cananău şi A. C. Cuza secretari; casier Gh. D. Şerban; Leon Bogdan, Al. Badareu, Gr. Buicliu, Const. Climescu, At. Gheorghiu, Ioan Ralet, Gh. Cristofor, Dr. Russu, Dr. Juvara, Dimitrie Gheorghiu, Xenophon Gheorghiu, Dr. Brăescu, inginer E. Brăescu, Colonel Langa, N. Iorga, Dr. Socor, preoţii I. Gotcu, Gh. Carp, Vereanu, Const. Lepadatu, Al. Ermacov, Econom Georgescu, Gh. Krupenski, Ioan Motăş, Inginer Rosetas, econm P. Savin, arhitect Gh. Sterian, M. Tomida şi dr. Negel.

Au lipsit de la şedinţă d-nii Gh. Krupenski, Dr. Socor, econom Savin, colonel Langa, Leon Bogdan, inginer E. Brăescu, econom Georgescu, D. Grecianu, dr. Juvara, Const. Leppadatu, dr. V. Negel, inginer Rosetos, arhitect Gh. Sterian şi M. Tomida.

După ce d. Cananău, secretarul comitetului, face apelul nominal al membrilor, d. Ghika Deleni, preşedintele comitetului, ia cuvîntul şi propune ca, comitetul să încuviinţeze d-lui Iorga, care a donat suma de 12.000 lei, adunaţi prin subscripţii, să facă parte din comitet.

Admiţîndu-se această propunere, să dă cuvîntul d-lui Gh. D. Şerban, casierul comitetului; d sa face o dare de seamă a situaţiei casei de la început şi până la 1 Octombrie a. c. din care se vede că până la acea dată s'au distribuit 3501 liste, din care s'au întors 1079; 233 liste albe, 269 perdute şi 1940 în circulaţie.

Incasările totale se ridică la suma de 117.086 lei 50 bani, iar cheltuelile la 84,006 lei şi 36 bani.

Din aceste cheltueli s'a dat 57.466 lei şi 60 bani, sculptorului Romanelli; 10,000 lei pentru soclu; 8479 lei transportul soclului; 4000 lei fondaţii; iar în casă se mai află actualminte 2 bonuri a 5000 lei şi 17 a 500 lei.

După ce d-sa termină această expunere, d. preşedinte Gr. Ghika ia cuvîntul şi zice că, fiind în chestie, roagă să se însărcineze altă persoană care să prezideze şedinţa, d sa avînd nevoie de a respunde.

Se propune ca preşedinte pe d. I Ralet şi se admite.

D. Climescu luînd cuvîntul zice că, toţi trebue să recunoască că, dacă s'a ajuns la un aşa de frumos rezultat, aceasta se datoreşte în mare parte la patru persoane: d-nii Ghika, Al. Holban, Gh. Şerban şi regretatul Gr. Buţureanu. Este incontestabil că aceste patru persoane au lucrat din răsputeri pentru realizarea scopului pentru care au fost chemaţi aci în acest comitet.

La adunarea din 3 Mai 1909, comitetul, din cauză că nu toţi membrii se puteau ocupa, cu adunarea fondurilor şi cele necesare statuei, a însercinat un comitet executiv, care să înceapă lucrările pregătitoare şi de atunci chiar au şi început lucrările preliminare ale statuei. Acel comitet era compus din şase persoane, la care s'a mai adaugat apoi pe d-nii Xenopol, arhitectul Sterian şi subsemnatul, cărui comitet i s'a dat depline puteri ca să trateze cu cine va crede de cuvinţă şi să caute toate mijloacele ca să aducă la bun sfîrşit iniţiativa luată de comitet.

S'a întrunit acel comitet şi a analizat mai multe planuri şi s'a găsit cel mai bun al sculptorului Romanelli. A venit Romaneli, a făcut bustul, pe care văvîndu-l oamenii competinţi şi acei cari au cunoscut pe Cuza, s'a hotărît să se dea lui Romanelli. In acest timp vine şi chestia locului unde să se aşeze statuia. După propunerea primăriei, se oferă piaţa nouă. Cosultîndu-se pe Romanelli, el găseşte ca bună acea piaţă. Ce se întîmplă însă? După un timp, cînd totul era gata, de odată s'a cerut piaţa Unirea. Ni s'a ameninţat cu varsare de sînge şi cu gloatele. Ei bine d-lor, noi nu trebue să ne ţinem nici de gloate şi nici de vărsări de sînge şi dacă se va întîmpla acest lucru, cel întăi pe d. Xenopol îl va lua de guler procurorul, căci d-sa, a scris articole ameninţătoare prin gazete, vorbind despre vărsări de sînge etc

Dl. *Xenopol* îi răspunde cu humorul obicinuit, *„daţi-ne pe mîna procurorului, a călăului, pe a cui vroiţi, numai Cuza în Piaţa Unirei să stee."*

Dl. *N. Cananău* luînd cuvîntul, zice că nu crede că este între membrii comitetului o notă discordantă pentru a aduce mulţumiri întreg acestui comitet, pentru adunarea şi întrebuinţarea fondurilor statuei; găseşte însă, că a făcut o greşală cînd a fixat locul aşezării, de oare ce n'avea acest drept, comitetul executiv nefiind de nimeni autorizat pentru a fixa locul. Dovadă avem procesul verbal, în care se vorbeşte de puteri depline, de a găsi toate mijloacele pentru a duce la bun sfîrşit opera aceasta, numai de fixarea locului nu se vorbeşte. In şedinţa ce a avut loc atunci, unii din membrii au cerut să se fixeze şi locul şi chiar d. T. Ghiorghiu a fost acela care a cerut să se cunoască locul; majoritate însă din membri au cerut să se facă întăi statuia şi în urmă să se fixeze locul. Prin urmare socot că comitetul executiv nu era în dreptul seu cînd a fixat locul şi cred nimerit ca statuia să o aşezăm în piaţa Unirea.

D. Iorga, vorbeşte despre monumentul alegoric al Unirii, votat de parlament şi zice că el nu va exista nici odată, căci se cer sume mari şi că cei 300.000 lei votaţi de cameră nu erau de cît un moft din partea guvernului.

Mai departe d-sa arată că, comitetul nu avea dreptul de a fixa locul unde să se aşeze statuia şi dovadă e procesul verbal prin care nu se arată aceasta, şi dacă s'a făcut o cheltuială pe un loc care n'a fost aprobat de întreg comitetul, aceasta îl priveşte, iar în privinţa locului din piaţa Unirea mă oblig şi eu de a găsi suma trebuitoare.

D. Iorga vorbind despre piaţa nouă, arată cît de destabilă e în prezent, ce va fi ea în viitor nu putem şti şi prin urmare roagă pe membri să voteze piaţa Unire pentru aşezarea statuei marelui Voevod.

D. At. Gheorghiu, se ridică şi spune că ar fi bine să se arăte care este obiectul convocării de astă-zi.

D. Gh. Şerban, zice că, comitetul executiv ales de adunaraa generală s'a achitat de îndatoririle sale, comitetul s'a adresat primarului pentru ca să le dea un loc pentru aşezarea statuei; primarul i a convocat la primărie şi a declarat că nu poate ceda piaţa Unirea, ea fiind destinată pentru monumentul Unirii şi că poate pune la dispoziţie un loc în faţa căzărmii, colţul de vis-à-vis de penitenciar, sau locul unde se află casele Solescu. Faţă cu declaraţia primarului că nu poate ceda alt loc, comitetul executiv a fost nevoit să primească acest din urmă loc.

Eu n'am nimic de obiectat, dar s'au făcut deja cheltueli cu fondaţia din piaţa nouă şi dacă dv. puneţi, suma necesară la dispoziţie, atunci poate că statuia să se aşeze şi în piaţa Unirea.

D. A. C. Cuza, arată că discuţia trebuie să se mărgineească numai la următoarele puncte: Locul unde să se aşeze statuia; mijloacele; cînd se va proceda la aşezarea statuiei şi de cine urmează a se desvăli statuia. Arată că comitetul nu e chemat aci pentru a fixa locul, căci nu are dreptul, ci e chemat pentru a zice că, comitetul întrunindu-se astă-zi de comun acord, a stabilit ca statuia să se aşeze în piaţa Unirea. Mai trebuie fonduri? Ei bine, d-nii Xenopol şi Iorga se obligă ca în cel mai scurt timp să adune suma cît vor mai necesita cheltuelile din piaţa Unirea.

Cînd să se aşeze statuia? Unii ar fi zis că ar fi bine la 24 Ianuarie, aniversarea Unirii. Dar nu se poate aceasta şi socot că ar fi mai nimerit ca statuia să se inaugureze odată cu jubileul universităţii. De cine să se facă desvălirea? E natural că ar trebui să rugăm pe M. S. Regele, ca în persosnă să vină să facă el desvălirea statuei predecesorului său.

Vorbind de estetica pieţei Unirii, arată că ea este cu mult superioară pieţei noua şi ar trebui ca sculptorul Romanelli să vină la Iaşi, să fixeze locul pe piaţa Unirea şi pe urmă să se procedă la aşezarea statuei.

D. I. Motăş, arată că era în consiliul comunal cînd s'a făcut piaţa Unirea şi cînd primarul a declarat că ea e rezervată pentru aşezarea statuiei lui Cuza Vodă.

Declară apoi că a luat parte la toate şedinţele comitetului statuei şi n'a obiectat nimic, dar că a făcut greşală comitetul atunci cînd a hotărît locul unde să se aşeze statuia. Cuza a făcut Unirea şi lui i s'a rezervat piaţa Unirea încă de atunci şi prin urmare comitetul nu trebue să ţioă seamă nici de proectul votat de cameră relativ la monumentul alegoric al Unirii şi nici de alte considerente şi cei 300.000 lei votaţi de camere, să se întrebuinţeze pentru facerea altei statui, acea a independenţii, căci divizia a 4-a de la Iaşi a fost aceia care a primit întăiul botez de sînge în 1878.

D sa cere ca statuia lui Cuza să se aşeze în piaţa Unirea, locul ce încă de mult îi era rezervat.

D. Al. Badareu luînd cuvîntul zice că putem vota şi mulţumi comitetului care a lucrat într'un mod aşa de frumos pentru ajungerea acestui scop.

D. Badareu arată cum se creiase o legendă că piaţa Unirea nu se poate da şi că acea legendă era falşă şi ea există încă înainte de votarea proectului de parlament.

Arată apoi că dacă şi d-sa era în comitetul activ ar fi votat pentru piaţa nouă faţă cu refuzul primăriei de a pune la dispoziţie piaţa Unirea. In această privinţă n'am de adus de cît laude comitetului.

Lucrurile însă s'au schimbat, legenda a trecut şi cînd legenda a trecut, care-i datoria comitetului?

Cînd piaţa Unirea e la dispoziţia lui, e natural ca el să-şi mai păstreze îndăratnicia? De sigur că nu.

D. Climescu ne vorbea adineoare de gloate, zicînd că nu trebue să ne temem de ele. D. Climescu n'are însă dreptate. Eu socot că în ori ce împrejurări trebue să ţinem seamă si de sentimentul gloatelor şi să fim fericiţi cînd cunoaştem acest sentiment.

Căci d-lor, ce înseamnă a rîdica o statue? Inseamnă a face un act de recunoştinţă către acel ce a săvîrşit o operă mare. Şi dacă facem statui nu facem pentru noi, ci pentru gloate, ca aceasta să le servească în educaţia lor şi să aibă oarecare înrîurire în viitor. Trebuie să ne bucurăm că gloatele au contribuit cu sentimentele lor pentru a ne ajuta la îndeplinirea unui nşa de frumos act.

Şi oare putem zice că în Iaşi nu există un sentiment al gloatelor? Sigur că da. Am citit dări de seamă despre întruniri ţinute în Iaşi de gloate, despre alte întruniri n'am văzut nimic şi cînd d-lor vedem că gloatele cer aşezarea statuei în piaţa Unirea, de ce să nu ţinem seamă de ele şi mai ales cînd o contra întrunire de protestare în contra acestei cereri nu s'a ţinut.

Socot că comitetul a ajuns pînă astăzi la frumoase rezultate şi nu avem nimic de imputat.

Incă un lucru d-lor Cînd primăria ne a pus la dispoziţie piaţa Unirea, de ce să respingem această ofertă? Socot că de şi n'avem a face nici o imputare comitetului, avem temei legitim, bazat pe spiritul public şi pe oferta primăriei, să rugăm comitetul să se pună de acord cu noi şi să considere că piaţa Unirea e bună pentru aşezarea statuei, iar întru cît priveşte cheltuelile ce ar mai necesita, să rugăm comitetul să rămînă la postul său şi să găsească mijloacele pentru adunarea sumei ce mai trebueşte iar noi vom pune la dispoziţia sa, toată activitatea noastră pentru a facilita adunarea plusului de cheltueli ce mai trebuesc.

Cînd să se facă aşezarea şi inaugurarea statuei? Socot că ar fi bine să vină mai întăi sculptorul Romanelli, să vadă piaţa Unirea şi să fixeze punctul şi în urmă să se înceapă lucrarea.

Terminînd d. Badareu, spune că să luăm act de apelul ce s'a făcut în şedinţă şi de acord cu toţii să ne simţim fericiţi la fapta prin care contribuim să se rîdice statuia în piaţa Unirea.

D. A. D. Holban arată că d. Badareu a pus chestiunea aşa cum trebuia şi i aduce tot odată mulţumirile sale pentru cuvintele frumoase şi spiritul împăciuitor cu care a vorbit.

Arată că trebuie să se constate că, comitetul încă de la constituirea lui în 1903 a fost pentru piaţa Unirei pentru că nu era altă piaţă. D-sa zice însă că ar fi mai bună din punct de vedere estetic piaţa nouă, căci toată lumea trece pe aci, acest loc fiind punctul cel mai important din centrul oraşului. Arată apoi că dacă lucrările comitetului au mers aşa de încet, aceasta e din cauză că autorităţile au pus piedici.

D. Holban e pentru aşezarea statuei în piaţa nouă.

Dl. *A. D. Xenopol* spune că la început a fost o legendă, incontestabil şi probabil din această cauză parlamentul a şi votat ştiutul proiect. In urmă însă, primăria văzînd curentul serios ce este în Iaşi pentru aşezarea statuei în piaţa Unirea, a cedat această piaţă. Ce se întîmplă însă? Fiindcă comitetul a făcut oarecari cheltueli cu fondaţia din piaţa nouă, a refuzat ca să se facă o adresă primăriei prin care să ceară piaţa Unirea.

Vă preocupă chestia banilor d-lor, a zis d. Xenopol? Ei bine d-lor, mă însărcinez eu cu aducerea sumelor împreună cu d. Iorga, iar cît nu se va ajunge, voi da eu toată suma din restul de 20.000 lei ce mi-a remas mie din vînzarea „Istoriei lui Cuza Vodă, scrise de mine.

Dl. *Gr. Ghika*, luînd cuvîntul, zice că, faţă de imputarea ce i se aduce de unii, d sa se retrage din comitet, iar întru cît priveşte toate cheltuelile şi tot ce a făcut până acum, d-sa îşi asumă toată răspunderea.

Dl. *Al. Badareu*, luînd din nou cuvîntul, zice că d. Ghika a interpretat greşit discuţiile ce s'au urmat şi propune moţiunea pe care o publicăm în pagina întăia.

Se citeşte moţiunea şi se pune la vot.

Au votat pentru piaţa Unirea d-nii A. Badareu, N. Cananău, At. Gheoghiu, Gr. Buicliu, A. Xenopol, N. Iorga, A. C Cuza, Dim. Gheorghiu, Xenophon Gheorghiu, I. Ralat, econom Vereanu, economu Gotcu, econom Carp, I. Motăş, Ermacov şi econom Vereanu.

S'au abţinut de la vot d-nii Gr. Ghika, A.D. Holban, Climescu şi Gh. D.Şerban.

Dl. *Ghika* mulţumeşte pentru moţiunea votată şi declară încă odată că se retrage.

Membrii roagă pe d. Ghika să revie asupra hotărîrei sale, dar fără rezultat.

Şedinţa s'a terminat la orele 6 seara

D. P.

INFORMATII

❑ **Accident nenorocit.**—Un accident nenorocit s'a întîmplat aseară la rampa Trei Calici, la plecarea trenului de 9.

Pe cînd trenul accelerat ce pleacă la acea oră spre Bucureşti, ajunse în dreptul rampei Trei Calici, pe lîngă podul de fier, un ţaran care se află într'un car cu lemne, neobservînd că rampa era închisă, a fost apucat de tren şi răsturnat.

Ţaranul a căpătat o puternică lovitură în partea dreaptă a capului, rămânînd mort pe loc.

Inştiinţîndu-se autorităţile, su sosit la faţa locului d. procuror Vincler şi comisarul Ştiubei.

Din ordinul procurorului, cadavrul a fost transportat la morga spitalului sf. Spiridon.

Din cercetările făcute pînă în prezent, nu s'a putut stabili identitatea cadavrului.

❑ Mîine, Marţi 2 Noembrie, M. M L. L. Regele şi Regina vor serba a 41-a aniversarea de la căsătoria Lor.

❑ Consiliul comunal a fost convocat, în seziune ordinară de la 1—15 Noembrie.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen s'a reintors azi dimineaţă din Bucureşti pentru a lua parte la conferinţele pastorale.

❑ Amândoi diaconii de la biserica Precista Mare din Roman, au fost recrutaţi şi pe ziua de azi 1 Noembrie vor trebui să se prezinte Regimentului 14 spre a fi încorporaţi.

Cu toate intervenţiile P. S. Episcopul de Roman, care sunt sprijinite prin legi şi dateni, n'a fost chip să fie scutiţi diaconii de la Precista Mare de armată.

❑ Cîntăreţii bisericeşti din oraşul şi judeţul Botoşani, au întocmit un memoriu, pe care l'au înaintat Sf-lui Sinod şi ministerului cultelor, cerînd îmbunătăţirea materială şi morală a soartei lor.

După ce arată starea lor precară, cîntăreţii bisericeşti, cer prin memoriul ce l'au alcătuit: să li se facă şi lor, celor de la oraş, salar de 100 lei lunar şi paracliserilor 60 lei; să li se recunoască dreptul de gradaţie din 10 în 10 ani de serviciu de 20 la sută, cum se acordă şi preoţilor; să fie şi casele cîntăreţilor şi paracliserilor scutite de taxa fonciarului şi taxa birului; cîntăreţilor rurali să li se retribue cel puţin 30 lei lunar, să aibă şi ei dreptul la pensie făcîndu-li-se reţineri; să nu se mai facă din veniturile Epitrahirului, după cum spune art. 104 din legea Clerului, a patra parte cîntăreţilor şi paraclisierilor, ci să li se facă a treia parte!

Conferințele pastorale generale ale preoților

ZIUA I-a

Te deumul.—Cuvîntarea I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.—In sala conferințelor.—Apelul nominal al preoților.—

Azi dimineață au început la Mitropolie, conferințele păstorale generale ale preoților din orașul și județul Iași.

La orele 9 dim. s'a oficiat un Te-Deum de către P. S. Sa Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, înconjurat de mai mulți preoți, după care I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen a ținut următoarea cuvîntare:

Prea Cucernici părinți și frați,

Cu o mare mulțumire sufletească vă salut și vă zic binr ați venit la scaunul Mitropoliei Moldovei, pentru ca noi ca și ceilalți tovarăși din celelalte județe, să ne consfătuim ca munca noastră să fie spre binele poporului Moldovei.

Vă salut cu toată dragostea și iubirea mea, întruniți pentru a 2 a oară în conferință, dar pentru I a oară sub imperiul legii, de a se întruni în conferințe.

Sunt și trebue să fim cu toții fericiți că împrejurarea a făcut să ne vedem și să împărtășim gîndurile și dorința noastră, ca fructul să fie spre folosința poporului romîn.

Intruniți în conferințe păstorale generale trebue să ne dăm seamă de menirea noastră și să întrebuințăm toate mijloacele pentru folosul poporului romîn.

Poporul nostru totdeauna a primit cu dragoste a fi condus de biserică, care a fost o falcă luminoasă de conducere în timpurile cele mai grele prin care au trecut țara și biserica.

Prin unirea bisericei ca așezemînt romîn, cu neamul și prin contopirea romînismului și ortodoxismului, neamul nostru s'a rîdicat și a dat dovadă de vigoare cînd a fost chemat să-și apere interesele și credința sa.

Totdaauna între biserică și stat a fost acelaș gînd și aceiași dorință și aceiași legătură și prin acestea toate, credința noastră nici odată n'a fost turburată. Aceasta e cea mai puternică legătură ce există între popoare și biserică și ea a pastrat dragostea și liniștea între biserica ortodoxă și cea papistașă; acolo biserica are tendinți de supremație și guvernare; la noi din contra, de a da sprijin și ajutor statului pentru binele poporului.

Suntem deci cel mai fericit popor cu o biserică ortodoxă, cu o constituție dată de Hristos, pe care de o păzim aduce fericire poporului. Și cu cît o biserică trebue să-și păstreze constituția și își îndeplinește datoria, cu atît poporul care are conștiință că prin biserică s'a luminat, s'a putut pregăti pentru viața morală, cu atît statul a fost recunoscător bisericei.

Voi constata că de la o vreme încoace, se observă că avem nevoie de o mai mare îndrumare a poporului, atît ca educație morală cît și socială, economică și națională.

Poporul romîn din fire e deștept prin genul neamului, e un popor ce pricepe și se folosește de sfaturile celor mai mari; el a dovedit că are puterea minții, a satisface cerințe într'un timp scurt.

Mai departe vorbind, citează exemplele preoților din Ardeal și zice: să urmăm și noi pilda lor, să facem ca și dînșii, cu inima caldă să îndrumăm poporul cu toată dragostea pe calea cea bună.

Timp are protul în destul; dragoste să aibă și totul se va îndeplini spre folosul poporului romîn.

Am căutat să înființez cercuri culturale preoțești și am mulțumirea a auzi că ele au dat rezultate îmbucurătoare și că toți lucrați pentru binele poporului. Ele erau nevoe a fi înființate, căci preoții erau nepregătiți și n'avea ocazia de a se instrui, ceia ce cu totui altfel era cu învățătorii.

A fost o altă întrunire, acea a protoereilor cu revizorii școlari de județe și în care s'a discutat asupra mijloacelor cum preoții săteşti, împreună cu învățătorii să lucreze și am rămas mulțumit cînd am văzut dragostea cea mare ce au învățătorii de a munci în tovărășie cu preotul satului.

S'a constatat că acolo unde era lupta între preot și învățător, era la mijloc un interes personal, dar încetul cu încetul acesta a dispărut. Cazuri de acestea au fost puține și am convingerea că veți munci pentru biserică și popor pe care să-l iubim cu toată inima.

Am lasat afaceri bisericești în București și am venit la Iași, ca să fiu față cu voi și acest moment e un moment din cele mai sublime din viața mea, căci am venit ca să vă exprim și gîndurile mele, care să ajute la propășirea bisericei ortodoxe și a poporului romîn.

Să ne mișcăm și să trăim numai pentru popor și vom avea iubirea țării și ajutorul lui Dumnezeu. Numai pe calea morală și economico socială se poate ridica poporul.

Salutîndu-vă încă odată în această biserică a lui Veniamin Kostaki, pentru venirea voastră aci, să rîdicăm cu toții inima sus la Dumnezeu, ca să ne lumineze și să ne conducă.

Vă bine cuvîntez pe voi și pe familiile voastre.

Apoi I. P. S. S. Mitropolitul scuzîndu-se că nu poate prezida conferințele din cauză că lucrează la București într'o comisiune bisericească, deleagă din partea sa pe P. S S. Archiereul Nicodem Munteanu, asistat de preoții I. Gotcu și C. Știubei, să prezideze în numele său, aceste conferinți.

După aceasta preoții merg în sala de conferinți, unde se face apelul nominal.

La ședința de astă zi au luat parte preoții din seria I-a.

In afară de cei aleși prin tragere la sorți, pentru a vorbi s'au mai înscris preoții N. Dăringă și Andreescu.

Preotul N. Dăringă, căruia i se acordă cuvîntul începe să trateze subiectul „Rolul bisericei în viața națională", arătînd: 1) în timpurile vechi, pe cînd strămoșii noștri fugiau în munți din cauza năvălirilor barbare, preoții au fost singurii lor conducători, ei mîngîind și înlesnindu-le mijloacele de trai.

După răsipirea barbarilor, cînd străbunii noștri coborîră din nou spre cîmpii vieața lor nouă de aice tot sub preoții au diriguit-o. Mai tîrziu cînd autoritatea civilă s'a despărțit de cea bisericească, tot preoții aveau în mînă conducerea țărei și a neamului.

Mitropoliții nu numai că erau demnitari în stat, dar în caz de vacanță luau conducerea țărei, luau parte la toate faptele mari, întărind credință în popor și la domnitori, din cari a rezultat multe bunuri, izbîndele în războaie, înființări de mănăstiri, ospicii, spitale și alte instituțiuni filantropice.

Demonstrează că biserica noastră a fost cea mai națională, iar clerul cel mai patriot. Erarhii țărei au luat parte la toate mișcările naționale. La alegerea lui Cuza biserica și a spus asemeni glasul. După unire era nevoe de resurse mari; tot biserica, prinm înăstirile ei a dat acele averi necesare pentru suportarea cheltuelilor.

Mănăstirile noastre au servit de adăpost, strămoșilor în timp de grea cumpănă. Pentru păstrarea limbei naționale tot biserica a ajutat; preoții au contribuit la înființarea de tipografii, la tipărirea cărților în limba romînă luptînd pentru îndepărtarea limbei grecești.

Școala o avem tot prin biserică. Ea a fost înființată tot prin stăruința erarhilor și întreținute prin diferite dări puse asupra preoților.

Rolul preotului s'a văzut și în timpul răcoalelor din 1907 cînd alături cu învățătorii au ajutat la potolirea lor.

P. S. S. Arhiereul Nicodem aduce laude preotului Dăringă pentru activitatea ce o depune. Apoi ședința se suspendă spre a continua după amiază la orele 2.

*

Ședința de după amiază

Ședința se deschide la orele 2 jum. sub prezidența P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu.

După ce se face apelul nominal al preoților, P. S. S. Archiereul Munteanu luînd cuvîntul zice: ați ascultat cu toții frumoasa cuvîntare a păr. N. Dăringă; am amînat continuarea discuției pentru acum, cînd urmează ca unul din Sf. Voastră să continue.

Păr. Popovici (Ciurea). Rolul bisericei noastre este național; biserica și preoții ei sunt stîlpii neamului. Biserica a fost locul culturii, dascalii bisericești, erau educatorii poporului. La orice mișcare în frunte erau conducătorii bisericei noastre. Aceștia erau singurii luminători ai poporului; corectarea limbii romînești din slavonă, s'a făcut de conducătorii bisericei.

Monastirile au fost primele tipografii romînești pentru tipărirea cărților în romînește.

In viața națională de secole, rolul bisericei e foarte însemnat.

Azi biserica prin clerul ei fiind ridicată la acelaș rang social și deci predica bisericească trebue răspîndită pretutindeni.

Clerul e menit a contribui la civilizarea lumii, împingînd'o spre civilizare.

Clerul vechiu a pastrat limba și naționalitatea și a primit chiar persecuții, azi însă cînd poporul sufere, el trebue educat. Pentru a nu fi bîrfiți trebue să îmbrățișem cu căldură instrucția și educația națională.

Biserica am moștenit-o de la strămunii noștri cari au înfruntat multe neajunsuri și prin urmare trebue să continuăm opera lor.

Rolul bisericei e scăparea sătenilor și preotul trebue să biciuească viițiile și îndrepte pe săteni.

Dacă ni se cer conferinți generale, bune pentru toate, trebue a le îndeplini cu îngrijire; sentimentul național trebue să ajungă o raritate.

Păr. Carp tras la sorți, făcînd critica celor spuse de predecesorii sei; zice că chestiunile au fost așa de bine discutate, în cît n'are nimic de zis.

Păr. Andrieș luînd cuvîntul, zice că Dăringă a dezvoltat cu mult talent chestia rolului bisericei noastre.

Sf. Sa arată că biserica a jucat și un rol național, pentru a ajuta la întroducerea limbei noastre naționale în biserică.

Din cele ce se știe, biserica a avut un rol însemnat și la formarea naționalității.

In ce privește romanizarea elementelor amestecate, biserica a avut un rol însemnat care a reușit în mare parte să le romanizeze.

In ce privește naționalitatea, Biserica, iarăș a a influențat asupra lor, romanizîndu-le, așa în cît diferitele elemente dace au dat naștere poporului romîn.

In privința rolului bisericei față de limbă, putem spune iarăși că a fost cît se poate de însemnat, dat fiind faptul că literile slavone au fost schimbate în cele romîne cirilice.

*

In ședința de astă-zi, au luat parte următorii preoți din seria I-a: N. Dăringă, V. Ionescu, N. Popovici, D. Borceai P. Bulău, C. Știubei, I. Popescu, D. Călinescu, Gh. Goțan, econom Possa, Diac. C. Bobulescu, ecnoom G. Agapi, Diac. Z. Buznea, Gh. Maxim, Gh. Florescu, C. Georgescu, I. Ionescu, Diac. D. Simionescu, Diac. P. Vîrlănescu, P. Nițescu, C. Grigoriu, Diac. Th Stupcanu, Diac. Gh. Șerban, B. Balan, B. Țuchel, St. Alexandrescu, I. Mitescu, Al. Șerban, econom P. Savin, I. Gotcu, I. Mitescu, Gh. Carp, Ant. Popescu, Apolon Andrieș, Gh. Gherasimescu, C. Rosăescu, C. Oană, N. Patrașcn, M. Dăscălescu, Ant. Corbu, M. Vulpe, I. Ignat, V. Suceveanu, Gh. Lazăr, Hr. Stoian, P. Arhir, Gh. Țugulea, Ad. Beligan, Gh. Bermadin, Gh. Vrînceanu, I. Mirăuță, A. Botez, G. Hăzărescu, Th. Hârloanu, Gh. Movilescu, Gh. Popovici, Gh. Livezeanu, C. Teliman, Gh. Costăchescu, I. Minea, C. Dimitriu, D. Stăcescu, P. Filioreanu, I. Ursu, I. Beligan, I. Mînzescu, Gh. Popovici, Gh. Brănișteanu, Gh. Niculescu, M. Mihailescu.

Ședința continuă.

Mîine dimineață vor ținea ședință tot preoții din această serie, iar Mercuri se va ținea adunarea gennrală a soc. clerului „Mîntuitorul Hristos" cînd se va face dare de seamă asupra activității societății în cursul anului expirat.

Mercuri 3 Oct., vor participa la ședință preoții din seria II-a. **D. P.**

Ultime INFORMAȚII

❑ D. Take Protopopescu a fost Simbătă în Iași, însoțit de domnul Darvari, ca să se intereseze de banca intermediară pe care Banca Națională o va înființa în Iași.

D. Protopopescu a cerut să vadă lista subscriitorilor. Ca să priceapă bine felul lor d. Protopopescu, s'a pus înaintea fie-cărui nume și culoarea politică a subscribentului: J=junimist, l=liberal, d=democrat.

D. Protopopescu a făcut apoi adunarea pe culori politice și, în urmă, a cerut reducerea capitalului cu 33.000 lei, bine înțeles din capitalul subscris de J. și D.

D. Protopescu a confirmat astfel deviza nouei Bănci:

„Nu vom face politică".

❑ Acționarii „Băncii Iașului" s'au întrunit ieri dimineaiă pentru a se constitui și a alege consiliul de administrație.

Nu s'a putut ajunge la nici un rezultat și adunarea a fost amînată, probabil pentru Duminica viitoare.

S'a constatat numai, că cu o zi înainte, sosise în Iași celebrul Take Protopopescu, care venise cu anume ordine din partea Brătienilor.

❑ **Incercare de sinucidere.**—Azi dimineață, d-na Fanny Braunștein, din strada Păcurari No. 22, a încercat să se sinucidă, trăgîndu-și un foc de revolver în piept.

Din fericire însă glontele a ricoșat și apucînd altă direcție s'a oprit în plafon. Autoritățile fiind înștiințate, au sosit la fața locului d. comisar Ionescu, care i-a luat un interogator.

De remarcat faptul, că aceasta e a patra oară, cînd numita încearcă să se sinucidă.

❑ D. Oscar Kaufmann a fost numit, director și d. Arthur Kubic procurator, al sucursalei pe care Banca de Credit Romîn o va înființa în Iași.

Sucursala va începe să funcționeze de la 1 Decembrie.

❑ In ziua de 8 Noembrie va fi judecat de comisia disciplinară, învățătorul Constantin Dragomirescu, de la școala primară din Isaccea, și directorul acelel școli, Dinculescu Nicolae.

❑ In astă-seară, Luni, se întrunesc membrii societății „Arhiva", în localul cercului didactic din Iași.

Se va discuta asupra șesătorii literare ce se va da Simbătă seară în sala Teatrului Național și despre a cărui program cetitorii *Opiniei* au luat cunoștință.

Universitare.—Au fost proclamați licențiați în chimie, următorii candidați: Vasile G. Vrânceanu, E. Sebastian, Al. Stănescu, A. Păcurariu, B. Feldeștein, G. Gheorghiu și C. Bottez.

D. profesor A. Obreja, președintele comisiunei a felicitat viu pe d. E. Sebastian, care s'a distins mult, mai cu seamă în cercetările de chimie organică și l'a rugat de a continua să lucreze în laboratorul facultății cît timp va fi în Iași.

— Eri s'au terminat examenele de licență la Facultatea de Științi, secția șt. Naturale. Au fost admiși, cu mențiunea foarte bine și cu laude: D-ra Alina Cantacuzino, în specialitatea Zoologia; comisiunea examinătoare fiind compusă din d nii profesori: L. Cosmovici, P. Bujor și I. Borcea; iar d. M. David în specialitatea Geologia, comisiunea fiind compusă din d-nii profesori V. Buțureanu, I. Borcea și G. Macovei.

— Dacă pînă în ziua de 10 Noembrie nu se va face recomandarea unui candidat la catedra de Patologie externă de la facultatea de medictnă din Iași, ministrul va desemna el pe candidat, fără de avizul universității.

— Atît d. Gh. Murnu cît și d. Al. Țigara-Samurcaș, candidați la catedra de Arheologie din București, au fost respinși de senatul din Iași, de oarece lucrările lor ar fi necomplecte.

— Consiliul facultății de științi va întruni astă-zi, ora 5, spre a recomanda un conferențiar în locul D lui Stonescu-Dunăre, care a fost constrîns să se demită.

❑ **Judiciare.**—D. Vericeanu, avocat în Huși, convenise aă vîndă contra amiralului Irimescu moșia Răcăciuni din Bacău și primise de la cumpărător o arvună de 25.000 lei.

Aflînd cumpărătorul, că moșia este dotlă, dă în judecetă pe d. Vericeanu ca să-i restituie arvuna. Tribunalul Fălciu respinse cererea d-lui Irimescu, sentință ce a fost confaințită astă-zi de Curtea secția I-a.

D. prim-președinte Burada a fost pentru primirea acțiunii contra amiralului.

— Doctorul Binder din Pomîrla a fost dat judecății și condemnat la 50 lei amendă fiind-că a neglijat să facă cunoscut serviciului sanitar un caz de febră tifoidă ivit în clientela sa.

— Judele sindic din Iași a fost autorizat de minister să reprezinte pe cel din București, la vînzarea imobilului din str. Ștefan cel Mare 50, proprietatea falitului I. Azril Horovitz.

❑ **Mișcare în grefe.**—G. Secărescu, grefierul tribunalului s. II, deținut preventiv pentru cunoscute fapte, a fost destituit astă-zi telegrafic.

Au fost mutați de la o grefă la alta următorii ajutori de grefier: d. C. Carp, de la s. III la a II-a, în locul d lui Gavrilescu, d. G. Mesteș, de la I la a III, în locul d-lui Colceag. Domnii Gavrilescu și Mesteș sunt mutați la s. III.

Aceste transferări au fost făcute în urma unui raport prezidențial.

— D. Eug Pavelescu, student în drept a fost numit copist la Portărei, în locui d-lui C. D. Petrescu demisionat.

❑ D. I. I. Vrînceanu magistrat stagiar al tribunalului s. I, a fost înaintat judecător de pace și mutat la Lespezi în locul d-lui Albu.

❑ Comisia regională a jud. Iași a format islaz pe moșia Gropnița a d-lui dr. Țăranu, plătind 500 lei ha.

❑ D. dr. P. Flor, noul medic șef al orașului și-a luat astă-zi postul în primire.

❑ Consistorul spiritual s'a pronunțat în procesul preotului Al. Arion de la biserica Vulpe, hotărînd de a i se lua titlul de paroch și a fi trecut ca supranumerar.

◔ Astă-vară încetase din viață la Paris principele Al. Vogoride. Insemnata sa avere, compusă din trei milioane aflătoare depozitate la o bancă străină și un imobil rural, situat în județul Neamț, principele o testase unui nepot al seu, Paul Musurus domiciliat în Paris.

Testamentul a fpst atacat de d-na Lucia Grecianu, născută Vogoride, din Iași, pe motivele ca era semnat Bogoride și nu Vogoride și pentru că testatorul n'ar fi fost în deplinătatea facultăților sale mintale.

Inaintea tribunalului Senei, în ce privește averea aflătoare în Franța și înaintea trib. Neamț, în ce privește moșia, acțiuni au fost introduse de d-na Grecianu și se aflu în curs de judecată.

La Paris pledează: d. Labori, pentru d-na Grecianu și d. Chenu pentru Musurus.

❑ In procesul d-lor Serafim Ionescu ș- C. N. Zăhărescu fost revizor și sub-revizor școlari din Suceava, sentința comisiei de judecată a fost:

Auertisment pentru d. Serafim Ionescu; și eliminarea pe 8 luni de zile, pentru d. C. N. Zăhărescu.

Pe d. Ionescu l'a asistat d. Matei Cantacuzino; iar pe d. Zăhărescu d. Gh. Ghibănescu.

Ultima oră

București 1 Noembrie

Mișcarea în Magistratură

București. — Pe ziua de astă-zi s'a făcut următoarea mișcare în magistratură:

D-nii: Al. Peretz, procuror trib. Vlașca, transferat la trib. Prahova, în locul d-lui Bădescu-Roșiori; C. Barbelan, judecător def. ocol. rural C. Lung, în aceiași calitate la Vlașca, C. Alimănescu judecător de ședință la trib. Vlașca, numit jude instructor la Trib. Muscel; C. Tatovici, magistrat stagiar la s. III trib. Ilfov, numit jude de ședință la trib. Bacău, în locul d-lui Mircea Costinescu, demisionat; D. Tomida, jude de ședință la trib. Dorohoi, transferat la trib. Tecuci; M. Balașcu, jude de ocol R.-sarat (rural), numit jude de ședință trib. Dorohoi; Victor Ionescu, procuror tribun. Suceava, numit jude de ședință în locul d-lui Aramă; Gh. Dimitriu, jude ocol. Buzeu rural numit jude de ședință la tribunalul Buzeu; I. G. Lecca, precuror la trib. Bacău, transferat în aceiași calitate la trib. Suceava; Gh. Diaconescu, procuror trib. Muscel, transferat trib. Bacău; C. I. Kivu stagiar ocol ocol. Focșani, numit judecător provizor ocol. Buzeu; Apostol Albu, jude ocol. Lespezi (Suceava), transferat ocol. Rețeni (Buzeu); V. Vrînceanu stagiar trib. Iași, numit judecător provizor ocol. Lespezi; Gh. Laur stagiar ocol. Dorohoiu permutat ocol. I rural Huși; D. Ionescu, stagiar ocol. Hârlău, permutat ocolul Dorohoiu; Gh. Ionac stagiar ocol. Mircești (Roman) permutat ocolul Măc'n (Tulcea).

Au fost numiți portărei d-nii: I. C. Alexadrescu la trib. Buzeu; Gh M. Balan la trib. Brăila; St. Macedonescu la trib. Covurlui; I. Al. Verja de la trib. Neamț, transferat la Tecuci.

D. I. Pantu, judecător provizor ocol. Scînteia (Vaslui), a fost numit definitiv, V. M. Popovici, jude provizor, ocol II rural, Iași, numit definitiv; C. Simionescu, jude provizor ocol. Coroești (Tutova), numit pefinitiv, C. Dornescu, jude provizor ocol. Pașcani, numit definitiv.

Intrunirea din Piatra-N.

Piatra N.—Eri dimineață d. Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat, a sosit aci.

La gară a fost intîmpinat de un mare număr de prieteni. Entuziasmul era foarte mare.

La orele 11, a avut loc, în localul clubului conservator democrat, o întrunire.

D. Take Ionescu a luat cuvîntul și a aratat că ambele grupări locale au fuzionat și că sunt în deplină înțelegere.

Situația politică o cunoaște-ți.

Noi suntem cel mai numeros și mai tare partid din țară; eu nu fac profeții ca d. Carp; ceia ce pot spune e că țara și opinia publică e cu noi. Față de încrederea ce mi-a aratat-o țara în alegeri și mi-o arată și acum, eu sunt foarte calm și liniștit.

Sinucidere

T.-Măgurele.—D-na Zoe Lupescu soția avocatului M. Lupescu, s'a sinucis astă-zi, împușcîndu-se.

Plecarea d-lui Carp

București.—D. P. P. Carp a plecat la Viena pentru 15 zile spre a consulta pe d-rul Urbancici.

D. Take Ionescu la Craiova

București.—D. Take Ionescu a plecat azi la Craiova.

Mîine va lua parte acolo la o întrunire ce va avea loc la Clubul Conservator democrat

Avis important

Aducem la cunoștința proprietarilor și negustorilor de vin, că d. François Creps celebrul profesor francez de la școala vinicola din Bordeaux nu mai rămîne în Iași de cît încă vre-o cîte-va zile. Dacă cine-va are vinuri rele la gust, oțetite, tulburi aus cu alte gusturi displăcute, d. Creps se oferă a da rețete și se pune la dispoziția acelor persoane spre a le drege vinul și a-l face plăcut la gust. De asemeni dă rețete pentru fabricarea de șampanie, coniacuri, vermut ș tot soiul de licheururi.

Adresa: F. Creps, — otelul Splendid. Loco.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Hinichi şi — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecucia

Sticla a 1/1 L. 0.35 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

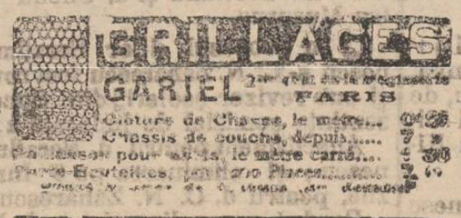

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2e quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50 c.

Raymond GARIEL

2e, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în *anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1889.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pe în asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1906 a fost de 56, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,584,037 46/100 şi fr. 1,144,328.. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Sesietatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă, pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări cîştigătoare de bronza vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile tota o reprezintă fabuloasa

sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime Lei 20,00
1/4 Un sfert Lei 40,00
1/2 Una jumătate Lei 80,00
1 Loz întreg Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyżanowski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII - No. 1151 Mercuri 3 Noembrie 1910

Sesiunea de reabilitare

Vorbeam mai zilele trecute cu d. N. Fleva, asupra situației și fruntașul nostru nu se putea împăca de tolerarea prea mare ce s'a acordat guvernului, D. Fleva găsea de o potrivă de vinovate pe ambele partide de opoziție, cari astă primă-vară au avut mijlocul să răstoarne guvernul și cu toate acestea i-a prelungit viața.

Este vorba de acordul stabilit între noi și junimiști, pentru împedicarea trecerei prin parlament a legei d lui Haret cu privire la catedrele Universitare, acord care și-a produs tot efectul forțînd pe ministrul Instrucțiunei publice să-și retragă legea.

O asemenea batere în retragere a guvernului, precum și înmormîntarea în arhiva Senatului a legei industriale, au fost două acte de înfrîngere a guvernului, cari l'ar fi prăvălit de la putere, dacă înțelegerea dintre cele două opoziții, în loc de a se fi oprit aci, ar fi mers mai departe.

De aceia, tribunul nostru și în discursul ce l'a rostit la Iași luna trecută, și-a exprimat părerea stabilirei unui acord între noi și partidul d-lui Carp, în scopul de a răsturna guvernul îndată după deschiderea parlamentului; iar ca prim act de răsturnare, a propus să se retragă întreaga opoziție junimistă și conservatoare-democrată din parlament, indiferent de cine și cum s'ar alcătui guvernul viitor.

Noi am aprobat din primul moment părerea emisă de acest valoros fruntaș și vechiu luptător politic; ba încă, șeful nostru local a mers mai departe și în discursul ce l'a ținut după puțin timp la Club, a opinat nu numai pentru un acord al opoziției de a tăia firul vieții guvernului, dar și pentru a alcătui guvernul de succesiune.

Dar să vedem de ce d. N. Fleva este pentru răsturnarea guvernului, chiar dacă ne-am găsi în fața unei foarte apropiate retrageri de bună voe a liberalilor. Tribunul nu înțelege retrageri de bună voe a liberalilor de la putere. Asemenea retrageri, au aparența unor acte de grație, pe care le fac opoziționei, ce așteaptă puterea, și sunt de natură a-i face pe liberali să reclame guvernul la cîte-va luni de la retragere, motivînd că n'au fost izgoniți de țară și că deci au tot dreptul să vină cît de curînd la guvern.

D. N. Fleva, califică în ironie această ultimă sesiune parlamentară pe care o vor trăi liberalii, drept o sesiune de reculegere și reabilitare. După insuccesele din sesiunea trecută cu retragerea legilor — și cari i-ar fi făcut pe liberali să părăsească guvernul rușinați și umiliți, urmează acum sesiunea de întărire, de reparare, atît de prețioasă pentru d. Brătianu și partizanii săi.

Șeful partidului liberal se retrage în picioare de la putere — pe cînd față de guvernarea sa atît de rea, trebuia cel puțin îngenunchiat. Și această retragere onorabilă, o datorește numai opoziției care l'a tratat cu o excesivă toleranță în tot timpul acestei guvernări. De aceia și d. Brătianu, nu vrea să strice cu nimic efectul atît de priincios al atitudinei opoziției.

Simțindu-și retragerea foarte apropiată, primul ministru nu vrea să facă nici un act de a irita opoziția și de a o scoate din atitudinea plină de blîndețe ce păstrează guvernului.

Nici o lege de seamă, nici o reformă principală, nici o lucrare serioasă nu anunță guvernul pentru puținile zile ce mai are de trăit, de și am întrat în Noembrie, iar pînă la deschiderea parlamentului ne mai despart numai două săptămîni.

Mesagiul regal are să aibă mai mult caracterul unui panegiric al guvernului de cît vestitorul unei lucrări sau activități parlamentare.

Este și aceasta o tactică destul de abilă, din partea șefului liberalilor, care pe pragul opoziției, are mai mult nevoe de sprijinul guvernului de mîine, de cît de a-și provoca adversarii cu proecte de legi sau reforme, ce cu siguranță nu vor putea fi realizate.

Socotim, că la tactica șefului guvernului, opoziția ar trebui să răspundă cu tactica propusă de valorosul nostru fruntaș, și de oare-ce d. Brătianu caută o retragere onorabilă, liniștită și folositoare pentru d-sa și partidul ce'l conduce, opoziția să-i forțeze retragerea înainte de sfîrșitul legislaturei, și de se poate chiar din primele zile ale deschiderei parlamentului.

Indrăsneala liberalilor e cunoscută, și de și în realitate ei părăsesc puterea fiind-că nu mai pot guverna, și fiind-că văd că au devenit imposibili în țară, totuși sunt în stare să se presinte și în alegeri cu mai mult curagiu de cît chiar l'ar avea fiind la guvern.

Țara are nevoe de multă liniște și de o guvernare înțeleaptă, care să îndrepte toate neajunsurile pricinuite după urma unei legiferări atît de zăpăcite și a unei administrațiuni atît de ruinătoare. Or, în interesul țărei este ca liberalii să fie puși pentru multă vreme la carantină; ca opoziția lor să fie cît de lungă, cel puțin cît durata unei legislaturi.

Și pentru aceasta, nu trebue lasați să treacă în opoziție de buna lor voe, ci izgoniți de la putere; nu trebue lăsați să-și petreacă în liniște această ultimă sesiune parlamentară, ci făcuți ridicoli, așa cum au fost făcuți astă primă-vară; nu trebue îngăduiți să se reculeagă și reabilitezе, după cum spunea d. N. Fleva, stînd la putere și guvernînd, în pace pînă în ultimul moment, ci trimeși să-și facă reabilitarea și reculegerea în opoziție, și într'o opoziție cît de lungă.

Din nenorocire liberalii sunt plini de noroc, și la norocul lor contribue de multă vreme d. Carp.

Teamă ne e să nu vedem pe șeful junimiștilor plătind înainte tributul la care de ani de zile și-a obligat partidul—și de pe urma căruia liberalii au tras toate foloasele, iar junimiștii toate ponoasele.

Alt-fel cum ar putea d. Carp să trăiască de atîta vreme în opoziție.

Vespasian I. Pella

In virtutea statului major

Pe zi ce trece, gruparea junimistă își dă pe față motivele pentru care cere puterea. De trei ani de zile, de cînd sînt remorcați de liberali, văzîndu-se că sînt părăsiți de țară, ca să nu zicem izgoniți din harta electorală a țării, ei, junimiștii, au tratat în cantitate neglijabilă această țară.

Astăzi ei fac ultima sforțare pentru a-și prevala către Coroană titlurile lor. Știind din fapte că la noi în țară Coroana are întâiul cuvînt asupra hotărîrei soartei guvernelor, iar nu țara, gruparea junimistă voește a uza față de Coroană cu greutatea statului său major, a acelui strat politic cu care M. S. Regele vine în atingere directă. Pentru capul statului țara legală și țara reală este o entitate metafizică, pe care n'o vede, n'o întîlnește, nu se împiedică de dînsa, de cît doar la serbările mari jubilare, cînd îi defilează pe dinainte. Anonimitatea aceasta a țării are o singură expresie de valoare față de Măria Sa: votul. *Ori ce ar gîndi, ori ce ar simți, ori ce ar voi această țară anonimă, ea își spune în mod legal cuvîntul său, credul său, asentimentul său prin votul său* constituțional.

Iar dacă M. Sa Regele lucrează cu personalitățile politice, aceste persoane trebue să reprezinte pentru Dînsul două valori: *valoarea personală a omului de cultură, de societate, de știință, artist, savant, literat, etc.; dar și valoarea de circulație și ascendent politic. Cu acest al doilea atribut nu toți cari ridică treptele palatului și au fericirea de-a vorbi, a sta la masă cu Vodă, sînt de o potrivă. Acest atribut nu emană de la Vodă, ci de la încrederea ce țara pune în acel om.*

Iată în ce punct țara precede pe Vodă, iată în ce punct Vodă trebue *să țină samă de țară. Și M. S. Regele a ținut samă de aceste fapte constituționale în esența lor.*

Junimiștii au un stoc de oameni, cari au avut pe vremuri încrederea Măriei-Sale și de 15 ani în urmă n'au mai fost puși în slujba țării de cît 4 inși pentru 8 luni de zile: D-nii P. P. Carp, Tit Maiorescu, Alex. Marghiloman, și C. C. Arion. Puțina întrebuințare, puțina nevoe ce a avut M. S. de a face apel la Carpiști pentru diriguirea afacerilor publice nu izvorește din alt motiv de cît că, chiar dacă toți acești de mai sus et quibusdam aliis, *or fi avînd în ei valori personale—și le au, dar nu sînt valori politice izvorînd din o largă și bogată circulare în țară, dintr'un larg și bogat credit al țării.*

Iar dacă în puținul timp de 8 luni din 180 de luni, acești 4 fruntași junimiști au luat frînele puterii, e că partidul conservator suferea de o boală adîncă la cîrmă, steagarul fiind d. Gh. Gr. Cantacuzino, care se laudă de la fotoliul lui prezidențial că ține cu mîni viguroase stindardul partidului, dar i se clătinau mînile la cea mai mică batae de vînt și l'a trecut așa din senin altora.

De 15 ani junimiștii n'au adaus cu nimic la valoarea lor de cabinet din creditul țării. Ei stau tot așa de goliși ca și la 1895, și partidul conservator regenerat la cîrmă cu șefia lui Take Ionescu, cere pentru sine puterea în iarna lui 1910, pentru că tot statul major junimist n'are valoarea politică, ce o cer împrejurările, fiind oamenii altor vremi, adevărate fosile politice, uzate deja în 1895, necum în anul de grație 1910.

Cu așa valori șterse, eșite din uz, și fără credit în țară, nu se pot impune Coroanei ca să conducă destinele țării în 1910, căci țara aceasta nu e o dugheană de dat în chirie ci un corp viu, care ea singură își are răspunderea guvernării sale.

Și țara legală prin mii de voturi legal exprimate, prin sute de mii de glasuri, prin aspirațiunile ei cere un guvern Take Ionescu.

* * *

Chestii istorice

Cel mai vechiu buget al Moldovei

Prin bunatatea d-lui I. Arapu, inginer din București, urmaș în linie dreaptă al vechilor Arăpești din Moldova, încă din secol. al XVI a, am capatat spre copiare o condică de visterie „*O samă a visteriei*“, un mic volum legat în piele, de 0.22 m. pe 0.17 m. lațime, care a trebuit să cuprindă în totalul său 84 file, în cvaternuri de cîte 4 file, din care acum nu se păstrează de cît 62 file, restul de 22 file fiind rupte.

Sama noastră nu cuprinde de cît veniturile și plățile făcute pe sfertul lui April și Maiu *1759*, căci de și condica noastră nu are dată, dar coraborînd boerii cu scutelnicii lor, nu poate fi de cît din 1759.

Cea întâiu impresie ce-ți face cetirea acestei sămi de visterie, e că te afli in o lume alta de cît cea de astăzi; așa de mare e deosebirea de osătura statului de azi față cu cel vechiu. In nimic nu înaintează statul mai încet și mai fără salturi ca în finanțele sale. Bugetul unei țări reprezintă osătura politică a acelei țări, care ori cît de statornică ar fi în esență sufere schimbări încete, fără salturi și în care lucru rațiunea celui mai puternic cuvînt s'a tradus în fapte.

In bugetul unei țări noi cetim sistemul sub care a stat țara într'o anumită perioadă, și cum astăzi după 150 de ani sistemul nostru de organizare e absolut altul în totul ei, nu se poate să nu-ți producă acea impresie *fosilică* cetirea unui buget vechiu, care a însemnat oare cînd ființa politică a unui stat, dar azi a dispărut acea organizare, totuși ființînd organul.

Nimic din ființa bugetului de la 1759 n'a ramas, de cît ființa poporului romîn, care schimbîndu-și clasa diriguitoare, mecanismul statului și-a schimbat și întocmirea bazelor sale sociale și economice. Pentru noi, cești de azi, cu organizmul vast al statului modern, cu sutele de milioane bugetare, cu școlile sale, cu armata sa, cu căile sale ferate, cu vastul său material economic, cu sute de mii de funcționari, cînd cetim bugetele vechi vedem un stat oligarhic în față, cu resurse de venituri foarte reduse, cu baleaua în cap a Turcilor, cari orice mișcare făceau se reafrîgea bănește asupra țării.

In acest cerc îngust învărtindu-se statul cu resursele sale, el n'a putut găsi alt chip de scăpare de cît în colaborarea factorilor externi, cum și prin răspunderile *personale*, pe care Vodă, capul Statului, le avea către mai marii săi Pașalele de Hotin, de Bender, de Silistra, de Diiu (Vidiu) și către Vizirii și toți demnitarii turci din Țarigrad.

In afară, o incontinuă mobilitate financiară din raporturile cu Turcii, cari constituiau cel mai fluctuant paragraf extraordinar în bugetul țării; în lăuntru o organizare bazată pe privilegii nobilitare, cari își acaparase zeci de mii de brațe pentru folosul lor propriu și pentru emanciparea cărora statul, adică Vodă a trebuit să pună tot greul persoanei sale, cum și întreaga sa răspundere către Poartă pentru a urni carul statului spre progresul ei bănesc și economic.

In această samă noi cetim toți boerii cu titluri din 1759; toți slujbașii de toate categoriile din acel an, toate veniturile pe județe, toți scutelnicii timpului, toate angaralele țării, totul, totul. A întra în amănunte ar fi a face analiza statului vechiu. Era începutul statului salariat, era mijala unei stări, cari azi a ajuns la apogeu, excesul funcționarismului.

Sama aceasta este scrisă de diacul de visterie *Vasile Purice*, urmașul vechilor Puricești de la Ștefan cel Mare, rămași din tată în fiu în satul Popricani de lîngă Iași, cum și de un *Dumitru ot visterie*, cari se văd iscăliți în dosul mai multor file.

Moldova are mai multe din asemenea bugete; cel mai complect pe 10 luni e acel a lui Calimah Vodă din 1763; mai e „Condica de lefuri“ din 1776 studiată așa de bine și de complect de d. P. Răscanu, profesor Universitar. Sînt *Sămile* studiate de d. A. D. Xenopol în Revista de Istorie, Filologie și Arheologie.

In fața cifrelor exacte din aceste sămi, din alăturarea lor, reiese adevărul istoric al unor stări sociale și politice înaintea cărora tot elementul pasional al oamenilor cari au întrupat în carne și oase acele stări ale acelor vremi rămîne pe sama generațiilor de atunci, iar în fața istoriei n'au altă valoare de cît de a limpezi adevărul așa cum se desprinde din legătura cifrelor bugetare.

Gh. Ghibănescu.

OAMENI ȘI LUCRURI

Dreptul cetitorului

Pe cînd scriam reflexiile de eri, cu privire la colaborări ocazionale și la corespondența ce impune publicistica zilnică, — poșta nu-mi adusese încă plicul alb decorat de mărci nemțești. Ori mai drept,—mi-l adusese poate, dar îl lăsasem nedeschis în rîndul numeroaselor plicuri pe care, zi cu zi, trece frontiera germană, ca să ne aducă tot soiul de reclame și avizuri științifico-literare—industriale.

Cu toate aceste plicul închidea o scrisoare destul de interesantă, pe lîngă că venia dintr'un oraș atît de intelectual,—din Lipsca. Ea aparține unui ocazional care e pe cale de a deveni un semi—permanent colaborator și care explică în parte însăși psihologia colaborărilor ocazionale, de la distanță.

„... Vă rog să vă amintiți de două scrisori ce astă-primavară am avut plăcerea de a vă trimite: una din ele v'o adresasem cînd cu expoziția Sanielévici; a doua cu ocazia unei întîmplări care provocase în mine o luptă sufletească și—implicit—reflecții ce crezusem de cuviință să vi le expun și Dv.

„... In baza cărui drept vă răpeam timpul silindu-vă să vă ocupați de o afacere care mă privea pe mine personal — vă scriam în acea de a doua scriaoare.

Și iată că recidivez, scriindu-vă a treia scrisoare, de la o depărtare mai mare ca aceea de la care vă scrisesem atunci. Nu mă mai văd silit să repet *dreptul* ce-l am—ca cetitor regulat al Dv.—de a vă răpi puțin din timp. De alt-fel Dv. mi-ați recunoscut acest drept tocmai prin faptul că mi ați răspuns“.

Netăgăduit. Calitatea de cetitor acordă, cum arătam eri, oare-cari prerogative, statornicește legături statornice între publicist și cetitor. Cu atît mai mult cu cît aceasta din urmă, sub puterea unor anumite suggestiuni de care e responsabil, poate cel dintâiu, simte *trebuința* de a corespunde, în anumite împrejurări cu scriitorul *său*. Cîte din aceeași scrisoare.

„Mă întreb: de ce niște reflexii pe care mi le provoacă un fapt oare-care mă împing în același timp cu o forță irezistabilă, să vi le expun și Dv.? Ce legături există între noi (nu am avut măcar plăcerea de a vă cunoaște personal) care să mă îndreptățească să vă inoporturiez mereu cu scrisorile? E nostim; scriu mai sus că „mă întreb“ și cînd colo—vă întreb!

Mă gîndeam la legăturile intelectuale ce există între noi prin regulata cetire, a scrierilor și articolelor? Poate, Poate! Totuși nu mă pot dumeri și de aceea *vă* întreb: care să fie cauza?

O fi vanitatea care mă face să scriu? Numai la ipoteza că s'ar putea să fie, sufletu-mi vibrează de indignare că, după atîta studiu, n'am reușit încă să-mi scap sufletul macar de această plagă: vanitatea!

Regret că nu sînt în stare să *mă* întreb (și prin urmare să-mi dau și răspuns) și sunt silit să vă întreb, t ocmai de la atîtea poște depărtare“.

... Răspunsul va veni poate de la vr'un alt cetitor. Dar spațiul ne silește să amînăm continuarea pe mîne.

Rodion

CRONICA TEATRALĂ

Mama.—Dama cu Camelii.—Revizorul.

A treia piesă originală, care s'a jucat în a treia săptămînă a stagiunei, este *Mama*, dramă în 4 acte de d. I. G. Miclescu. Deși nu este lipsită de unele defecte, totuși nu sufere comparație cu piesa d-lui Al. Gh. Florescu, *Chinul*, care s'a reprezentat săptămîna trecută. In *Mama*, fantezia autorului a lucrat mai puțin de cît observația și studiarea personajelor, și chiar tipul lui Iorgu Tolpan, cu teoriile lui absurde despre educația și drepturile femeei, care a păcătuit în viața conjugală, ne apare nu ca ceva imposibil ci ca vestigiile unor vremi ce stau să apună.

Dar iată pe scurt subiectul. Eliza Rareș—d-na Pruteanu—își părăsește soțul pe Iorgu Tolpan—d. Dragomir—și pe unica lor copilă abia de doi ani, spre a găsi fericirea de o clipă în brațele unui amant. Părăsită curînd de acesta, ea devine femee de lume, gata ori cînd la petreceri sgomotoase. Sufletul ei însă este adînc rănit de dorul copilei, pe care nu a văzut-o 15 ani, cu toate inzistențele depuse pe lîngă fostul ei soț, căruia Tribunalul i-a dat-o în îngrijire—divorțîndu-i.

După 15 ani de înstrăinare, Iorgn Tolpan, care se retrăsese la Haga unde obținuse postul de ministru plenipotențiar al țării, se reîntoarce în țară, la Sinaia, chemat de guvern. La Sinaia se află și foasta lui soție, într'o societate de tineri veseli, și aici Eliza Rareș vede pe fostul ei soț și pe dorita ei copilă. Dorul de copilv crește, vrea s'o revadă și să-i vorbească și prin mijlocirea unei prietene pune la cale o întrevedere la serbarea ce o dă, contele Pitti, ministrul Italiei. In ajunul acestei serbări însă, ea primește vizita unui amic al lui Iorgu Tolpan, care-i cere să părăsească Sinaia, pentru a nu expune pe Maria—fiica ei—să o întîlnească. Mama refuză, și a doua zi la serbare se descopere fiicei sale. Intervine fostul ei soț, intrevederea e curmată; iar mama se îmbolnăvește grav și cade la pat. Starea ei agravîndu se, doctorul Stanciu și Zoe Buhuș—d. și d-na Momuleanu—unicii ei amici în vremi grele, se hotărăsc a-i alina ultimele momente din viață. Doctorul reușește a-l convinge pe Iorgu Tolpan să accepte o întrevedere foastei lui soții cu fiica ei; dar cînd sosesc în casa bolnavei—mama expirase.

Făcînd abstracție de cîteva scene nefirești și unele spirite rău plasate, drama d-lui Miclescu are negreșit mari calități, cari o pun între bunele piese originale.

In interpretarea piesei s'a distins—cum era și firesc—cu toată vigoarea talentului său d-na Aglae Pruteanu, care a reușit, cum nu se poate mai bine, să redea tot dramatizmul durerei nemîngîiate a unei mame nesocotite, încălcate, nenorocite din cauza unor prejudecăți stupide, cari țin loc—în mentalitatea lui Iorgu Tolpan—de concepții de morală, de educație, de cinste socială.

Au fost bine d nii Cuzinschi și Radu Demetrescu: cel întâi în contele Pitti, ministrul Italiei; cel de-al doilea în „un domn foarte decorat“, încărcat de ani și cinste în mediul Palatului. Role mici, secundare dar bine nuanțate.

Lume mai multă ca de obicei. Cu toate acestea ar fi putut fi și mai multă. Și piesa și interpretarea ar fi meritat mai multă solicitudine din partea publicului ieșan, care pe cît e de dificil în materie de artă, pe atît ar trebui să știe a recunoaște și răsplăti munca ce se depune la teatrul nostru.

*

Drama lui Dumas-fiul, *Dama cu Camelii*, care s'a reprezentat Sîmbătă seara este prea cunoscută publicului iașan, fie prin ea însă și, fie prin libretul operei Traviata, spre a mai fi nevoe să mai expun subiectul. Ansamblul a fost bun, majoritatea artiștilor s'au achitat frumos de rolele încredințate. Pe deasupra tu-

turor—şi era firesc iarăşi—d-na Aglae Pruteanu a mişcat mult publicul, care de astă-dată a venit în număr mare. O observaţie însă. D na Pruteanu are prea mult talent, ca să utilizeze atîtea artificii, şi să pue în voce atît de mult tremolo, cari cîte odată strică mai mult şi produc impresia unei exagerări. D na Pruteanu are o bogată intuiţie artistică; cum însă nu are tot atîta şcoală, ar fi de dorit să respingă influenţele străine cu cari talentul său nu poate armoniza. Aceasta, pentru a evita unile exagerări şi mici accente nepotrivite, cari ies din cadrul naturaleţei şi sincerităţii talentului său, evident mare şi puternic.

Partenerul d-nei Pruteanu a fost d. State Dragomir. Şi în *Dama cu Camelii* ca şi în *Mama*, d. Dragomir a fost fals. In *Dama cu Camelii* mai ales d. Dragomir a fost fals de la început până la sfîrşit. De altfel rolele de amorez nici nu convin naturei talentului său ; şi pe lîngă aceasta nici fizicul nu l ajută. Căci ori-ce s'ar zice, figura serioasă şi întrucît-va aspră a d lui Dragomir, nu inspiră simpatia, pe-care netăgăduit trebue să o inspire un amorez. Dovada ne-o procură chiar intriga piesei despre a cărei reprezentaţie vorbesc.

Margareta Gauther, o femee de lume, frumoasă, deprinsă să trăiască în plăceri şi lux, neştiutoare de ceea ce se numeşte iubire, se amorezează dintr'o dată de Armand Duval—d. Dragomir,—pe care autorul îl arată ca fiind tînăr foarte frumos. Aceasta este posibil este natural. Dar dacă spectatorul vede cu totul altfel de cum a văzut autorul, dragostea aceasta pare nenaturală, absurdă, în ori ce caz ilimpresionează neplăcut. După cum nu se poate înscena un salon cu mobilier de cîrciumă plus un afiş pe decor, care să spună: „scena reprezintă un salon“ sau aşa ceva ; tot aşa un amorez, care n'are faţă juvenilă, frumoasă, privirea simpatică, vocea plăcută este imposibil. De aceia, încă-odată rolele de amorez nu convin d-lui Dragomir, atît din pricina fizicului, cît şi din pricina naturei talentului său.

In general, după cum spuneam mai sus, piesa a fost bine jucată, publicul a fost mulţumit, dovadă îndelungatele aplauze cu cari a chemat la rampă în atîte rînduri pe interpreţi şi în special pe d na Pruteanu.

*

Cu foarte mult autren şi în mijlocul voioşiei generale a publicului s'a jucat Duminică seară *Revizorul*, comedie de moravuri în 5 acte a marelui scriitor rus Gogol.

Intriga piesei se împleteşte în jurul unei coincidenţe, cari face pe toate autorităţile unui orăşel de provincie din Rusia, să ia drept revizor, pe un tînăr din Petersburg, care se întorcea acasă la tatăl său, într'o situaţiune bănească atît de precară, că nu putea achita nici contul la hotelul unde găzduia. De această coincidenţă—tot în acea vreme era aşteptat adevăratul revizor, pe care însă nimeni nu l cunoştea — Gogol se serveşte pentru a arata starea intelectuală a notabililor oraşului, corupţia lor, nepăsarea revoltătoare ce au pentru interesele generale, sistemul lor de a se menţine în situaţii corupînd pe superiori etc... Toate aceste au ca rezultat, că falsul revizor se întoarce acasă la tatăl său cu punga plină, vesel că o simplă întîmplare — făcîndu-l să treacă două zile drept revizor — l'a scăpat din încurcătură.

De mult timp nu s'a petrecut la Teatrul Naţional o seară atît de plăcută. Artiştii şi-au dat toată osteneala pentru reuşita reprezentaţiei şi au isbutit. S'a ris din toată inima.

D-nii Cuzinschi, Momuleanu, Demetrescu, Profir, Boldescu, Ionescu şi d-nele Momuleanu, Profir, Dumitriu, Marcelian etc. s'au ţinut bine fie-care în rolul său. D. Mircea Pella în falsul revizor a fost pe cît de bine pe atît de simpatic. Iar d. P. Petrone în rolul lui Osip, servitorul falsului revizor, a făcut o excelentă creaţiune, care va rămîne de sigur, şi va constitui unul din cele mai frumoase succese ale carierei sale.

Trebue să recunoaştem, că antrenul şi verva artiştilor se datoreşte în parte şi publicului. Cu mult mai multă plăcere joacă artistul cînd vede sala plină. Şi la *Revizorul* sala teatrului era în adevăr plină.

Se vede că pulicul nostru a început să priceapă că are faţă de teatru şi datorii.

Em. Socor

Avis important

Aducem la cunoştinţa proprietarilor şi negustorilor de vin, că d. François Creps celebrul profesor francez de la şcoala vinicola din Bordeaux nu mai rămîne în Iaşi de cît încă vre-o cîte va zile. Dacă cine-va are vinuri rele la gust, oţetite, tulburi aus cu alte gusturi displăcute, d. Creps se oferă a da reţete şi se pune la dispoziţia acelor persoane spre a le drege vinul şi a-l face plăcut la gust. De asemeni dă reţete pentru fabricarea de şampanie, con'acuri, vermut ş tot soiul de licheururi.

Adresa: F. Creps, — otelul Splendid. Loco.

Litere-Ştiinţe-Arte

Subiectele.—De cîte ori revine ori trece prin oraşul nostru una din marile „stele“ artistice ; de cîte ori se aşteaptă surpriza emoţionantă a unor reprezentaţiuni extra-ordinare domneşte în public, —într'o parte a publicului cel puţin—curiozitatea şi nerabdarea de a cunoaşte în cîtva timp înainte subiectul pieselor anunţate.

In genere piesele moderne sunt mai uşor de cunoscut, graţie publicităţii revistelor şi librăriilor. Nu tot aşa e cazul ca unele piese mai vechi, din repertorii mai puţini la modă. Cunoaşterea subiectelor e un avantagiu,—deşi uneori şi un desavantagiu întru cît scade curiozitatea şi dorinţa de a asista la spectacol.

Dacă scriem aceste nu e însă pentru a spune cele de mai sus, ci cu totul altă ceva. Ni se cere din diferite părţi publicarea subiectelor celor două piese cari vor fi jucate de marea artistă Réjane. Publicarea subiectelor se face prin programele serale ale unei agenţii teatrale locale căreia îi este concedată prin contract. Ea are dreptul la înserarea lor *inedită* şi fiind la mijloc un interes comercial, respectabil ca şi interesul artistic al cetitorilor, ne vedem siliţi a renunţa la uzul introdus odinioară în coloanele „Opiniei“ de a da subiecte inedite în rîndul actualităţilor. Cetirea subiectului în seara spectacolului o credem chiar mai în interesul spectatorilor şi al curiozităţii lor nealterate.

*

Cercurile cunoscătoare în ale artei afirmă că d-na *Lucia Cosma*, concertista de mîne-seară are o voce divină şi se asigură că va cuceri auditoriul.

Acompaniamentul îl ţine profesorul Sibianu.

*

Dacă suntem bine informaţi viitorul număr al „Vieţei Romîneşti“ va fi agresiv cu d. N. D. Cocea, directorul „Vieţii Sociale“ şi colaborator teatral al revistei iaşane. Va bate d. Cocea în retragere,—pur şi simplu ?

*

De la vizitele în oraş ale Sarahei Bernhard n'a domnit nici odată atîta nerăbdare şi curiozitate ca de astă-dată în jurul reprezentaţiilor d-nei Rejane. E într'adevăr o ocaziune artistică extraordinar de preţioasă.

*

După o statistică întocmită se constată că în parlamentul francez s'au rostit în sezionea parlamentară dintre 1 lunie şi 9 Noembrie stil nou 187 discursuri în 32 de şedinţi. Recordul l'a ţinut Jaurès. Cuvîntările lui ocupă 53 coloane în „Monitor“, literă mică, sau 4723 rînduri.

*

A apărut „Decalogul Existenţei reale pentru liberii cugetători Christ Mesia Ebreesc“ de I. M. Nor.

Preţul 1 leu.

*

STRUNA ZILEI

UMBRA...

D. Har. G. Lecca întreprinde un turneu în ţeară cu piesa *Umbra* în care va juca rolul principal.

Ziarele

Turneul lui o să devină
O întreprindere cam sumbră :
Cu cît rîvneşte la lumină,
Mai mult o să rămînă 'n ...Umbră.

INFORMATII

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei“, s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

❑ Cercurile comerciale şi industriale din întreaga ţară au convocat pentru jumătatea lunei Noembrie, în Capitală, pe delegaţii tuturor cercurilor din ţară spre a discuta asupra următoarelor chestiuni :

Libertatate absolută a comerţului ;

Desfiinţarea legei monopolului vînzărei băuturilor spirtoase ;

Desfiinţarea legei repaosului duminical, în sensul ca să împace interesele tuturor ramurilor de negustorie şi industrie ;

Reforma impozitelor ca să devie echitabile şi proporţionale ;

Oprirea cu desăvîrşire, a comerţului ambulant care se practică în paguba negoţului stabil şi cinstit ;

Incurajarea industriei casnice, sprijinind pe micii industriaşi în favorul lor şi al tuturor consumatorilor ;

Să înceteze preoţii, dascălii şi funcţionarii statului de a mai face comerţ în detrimentul negustorilor profesionişti asupra cărora apasă atîtea sarcini grele şi să se desfiinţeze cooperativele şi economatele conduse de salariaţii statului.

Infiinţarea falimentului civil, pentru toţi aceia cari iscălesc poliţe şi nu plătesc la timp. Să sufere toţi consecinţele legilor ca şi comercianţii ;

Desfiinţarea tuturor privilegiilor şi cartelurilor, acordate prin legi speciale marilor industriaşi, cari exploatează poporul, stringînd milioane din sudoarea săracilor ;

Să înceteze cît mai în grabă abuzul administrativ şi prigonirile îndreptate în potriva comercianţilor, pedepsind aspru pe toţi agenţii comunali şi poliţieneşti cari iau măsuri păgubitoare în contra lor şi le execută fără hotăriri judecătoreşti ;

Să se abroge toate legile de privilegii cari funcţionează în contra Constituţiei prin care se acordă unora un fel de drepturi şi altora altfel, mai ales în sistemul alcătuirei impozitelor ;

Să li se restabilească drepturile comercianţilor ce le-au fost usurpate cu ocazia aplicărei legei monopolului vînzărei băuturilor şi să li se acorde despăgubiri pentru pagubele suferite pe urma unor asemenea măsuri barbare.

Să li se respecteze dreptul cel mai sacru şi comercianţilor de a se putea apăra înaintea justiţiei, prin toate cele trei intanţe, mai cu seama cînd e vorba de avutul şi soarta lor, drepturi ce li s'au luat prin reformele din urmă.

Atît comercianţilor cît şi industriaşilor, să li se acorde scutiri de timbre şi judecată cu termen scurt, pentru sumele mici ce au de primit de la debitorii lor.

Să se înfiinţeze şcoli comerciale şi profesionale, în toate oraşele ţării, iar absolvenţii lor să facă armată cu termen redus.

❑ Pe ziua de 1 Noembrie s'a eliberat din armată toată clasa anului 1909 a celor cu termen redus,

Cu această ocazie ne place a atrage atenţiunea d-lui general, comandant al Corpului IV de armată, că numai în regimentele puse sub conducerea d-sale nu s'au eliberat şi elevii normalişti cu termen redus, cari în loc de a fi luaţi la 1 Noembrie, din cauza ordinelor tîrzii venite în armată şi a părerilor cu contradicţiuni asupra interpretării legii, prin care se organizează milităreşte şcoalele normale, elevii absolvenţi din 1908 şi 1909, care n'aveau vrîsta de majorat la absolvirea şcoalei, au rămas să facă armată pînă la 1 Mart 1911, făcîndu-i prin aceasta să piardă 3 ani degeaba de la absolvirea şcoalei pînă la numirea lor provizorie. In Regimentele din Iaşi sunt 7 asemenea elevi, pentru a căror soartă ne place a atrage atenţiunea d-lui comandant al Corpulni IV de armată să decidă într'un fel.

❑ **Procesul revizorilor şcolari de la Suceava.**—**După ce d. Haret a isprăvit cu darea în judecată a tuturor funcţionarilor administrativi de sub guvernul conservator, a început a da în judecată pe proprii săi slujbaşi inferiori, găsindule nod în papură.**

Inceputul l'a făcut cu subrevizorul de Suceava C. N. Zăhărescu, acuzat împreună cu şeful său d. Serafim Ionescu, care a fost revizor şcolar a d-lui Haret pînă la 8 Ianuarie 1908.

Motivul darei în judecată a fost neregulile constatate cu distribuirea libretelor personale din care a rezultat probe pentru casa şcoalelor rurale de 2922 lei 20 bani.

Felul cum s'a făcut ancheta de către d. Sachelarescu a arătat o vădită părtenire de a trece uşor asupra părţii de răspundere ce cade în sarcina actualului revizor şcolar d. Gh. T. Ionescu, cumnatul d-lui Ştefan Ioan, deputat de Suceava şi care s'a făcut vinovat de totala neglijenţă şi viriment de fonduri.

Intăi, actualul revizor şcolar n'a luat pe samă de la nimene averea revizoratului şi a intrat în funcţiune fără împlinirea formelor legii.

Al doilea, a distribuit el în judeţ peste 5000 de carnete în toamna lui 1908, de a căror parale primite personal de el, n'a fost somat de nimeni să dea samă de banii încasaţi, întru cît sînt acte cari dovedesc că d-sa a deturnat banii libretelor pentru a face alte plăţi de alte cărţi şi broşuri, ce se desfăceau prin revizorat.

Chemat revizorul actual faţă înaintea comisiunei a recunossut însemnările sale şi a declarat spre stupefacţia membrilor din comisie că în adevăr a luat banii libretelor şi a plătit alte publicaţii, ce i se trimiteau la revizorat.

Verdictul se ştie că fostul revizor Serafim a fost *avertizat* iar d. C. N. Zăhărescu a fost pedepsit cu eliminarea pe 8 luni de zile din învăţămînt. Doar au de geaba e vorba : unde e aţa mai subţire de acolo se rupe.

❑ **Societatea „Unirea Educatoarelor Române“ face cunoscut, că Mercuri în 3 Noembrie, orele 4 p. m. deschide un curs de menaj, teoretic şi practic. Cursurile se vor ţinea în Externatul „Oltea Doamna“ de către uoua profesoară d-na Palade, numită de stat.**

Societatea speră că d-şoarele văzînd importanţa acestor cursuri se vor înscri cu plăcere.

❑ D. general Tătărăscu a plecat eri la Craiova, spre a lua în primire comandamentul corpului I-iu de armată.

❑ In curînd se va înfiinţa o şcoală de adulţi la fabrica de fringhierie M. Wachtel.

❑ Revizorul şcolar de cl. II-a I. Dodon, văzînd că au rămas zadarnice stăruinţele ce le-a depus pentru a i se retrage pedeapsa avertimentului, ce ministerul instrucţiei i-a aplicat'o pentru că a bătut un elev la o inspecţie şi-a înaintat demisia din postul de revizor.

❑ Cîte-va zile ne despart de reprezentaţiile de la *7 (Duminecă)* şi *8 (Luni) Noembrie a. c.*, ale celebrei şi fără rivală artistă parisiană, d-na **Réjane**, care vor constitui marele eveniment al acestei stagiuni. Artiştii cari vor întovărăşi pe celebra artistă sunt demni de ea: *D. Deguesne*, marele creator a lui Napoleon din „M-me Sans-Gène“. *D. Dorival*, aşa de bine apreciat şi de ieşeni şi care interpretă la teatrul Porte St. Martin cu un succes considerabil rolul cocoşului din Chantecler. D nii *Monteaux* şi *Séverin* încântătorii şi perfecţii juniprimi, aplaudaţi la Odeon şi Vaudeville. D-nii *Barre*, *Lutz-Morut*, etc. D-nele *Reine Deschamps*, *Fébérique*, *Nadir*, *Adrienne. Beer*, *Darlot*, toate artistele excelente.

Piesele alese pentru Iaşi **„Mme Sans Gene“ şi „La Vierge Folle“** în care REJANE şi trupa sa repurtează un superb şi triunfător succes, punerea în scenă cît de luxoasă, costume elegante, etc., toate aceste vor face ca aceste 2 reprezentaţii să se transforme în adevarate serbări de artă pentru Iaşi.

Tot ce e elită şi intelectual în Iaşi şi-a dat întîlnire la aceste reprezentaţii.

❑ D. Colonel C. Langa a donat suma de 2000 lei societăţei Cantina Şcolară.

❑ Revizoratul şcolar a întocmit tabloul învăţătorilor care urmează a fi examinaţi de comisiunea medicală în vederea scoaterei la pensie din oficiu.

Examinarea medicală se va face în cursul lunei Ianuarie.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei a plecat asearădin nou în Capitală, pentru a lua parte la şedinţele Sinodului.

❑ Mîine va avea loc adunarea generală a membrilor societăţei clerului „Mîntuitorul Hristos“.

Preotul N. Dăringă va face darea de samă anuală.

❑ De mai multe ori am primit plîngeri contra purtărei comisarului Duţescu şi a sub-comisarului Daschevici de la Ungheni, faţă de pasagerii care au afaceri prin partea locului.

Astă-zi din nou plîngerea se repetă. Alaltă eri o persoană din Bucureştii se află la Ungheni, împreună cu un funcţionar din Iaşi. Pînă la sosirea trenului, persoana se preumbla spre pădure şi spre pod. La un moment dat se pomeni că sub-comisarul Daşchevici şi cu un jandarm îl luă cu forţa şi'l conduse la comisariat. Aci, comisarul şi cu sub-alternul său avu o atitudine mai mult de cît bruscă şi vociferînd sub pretext că au bănuiala că persoana în chestie ar fi un agent al poliţiei de siguranţă din Bucureşti, care ar fi venit să'i spioneze. Lucrurile în urmă s'au lămurit şi cei doi poliţişti înciinau în a'şi cere scuză. Dar atît n'ajunge, A fost o arestare ilegală şi ar trebui ca cei în drept să ia măsurile cuvenite.

De alt minteri, persoana în chestie a reclamat cazul, telegrafic, ministerului de interne.

❑ Societatea cultura „Viitorul“ îşi va începe seria conferinţelor în ziua de 21 Noembrie, în localul seminarului „Veniamin Kostachi“.

D. Gh. Ghibănescu va vorbi despre „O nouă operă literară a Mitropolitului Varlam.

❑ A. S. R. Principesa Maria a bine voit să facă donaţie societăţei „Copiilor tuberculoşi“ suma de 1100 lei, proveniţi din premiul cîştigat de calul Său Kilia la cursele din Iaşi.

❑ In şedinţa de aseară a societăţei „Archiva“, d. Gh. Ghibănescu a cetit un Uric slavon de la Stefan cel Mare din 6996, prin care întăreşte lui Toader Gherman cumpărătura ce a făcut cu 60 zloţi, în moşia Lăhoveni, pe Elan.

Uricul e proprietatea d-lui Iuliu Zane, cunoscutul autor al Proverbelor româneşti şi proprietarul moşiei Băseştilor de la Fălciu.

D-sa mai citeşte *„Sămile Moldovei“* pe anul 1759, sfertul April-Maiu, scrise de diacul de visterie Vasile Purice. In aceeaşă samă se vede totalul de venituri şi cheltueli pe lunile April şi Maiu.

Se mai citeşte apoi „D. Moruzzi: Instrucţia militară în şcoli“, studiu foarte bine documentat şi bine scris. D. Moruzzi e autorul romanului „Instrăinaţii“.

D. Eug. Boureanul citeşte versurile „Povestea Deşărtăciunei.“

Toate se vor publica în „Archiva“.

❑ In „ordinea“ de astăzi 2 Noembrie „Scrisorile din Iaşi“ se ocupă de următoarele: „După sf. Dumitru—Perpetuum mobile—Oraşul mutărilor—In dorul liniştei—Iaşi-Bucureşti—Remedii şi paliative—De închiriat—Case insalubre—Goana microbilor—Doi ani de epidemii — Regimul nou—Oameni cu trecere—Iaşanli cu două domicilii—Paşte, Iaşule!... — Statui călătoare—Străzi vechi şi nouă—Administraţia zăpăcită—Mutarea în opoziţie“.

Statuia lui Cuza Vodă

Suma din urmă . . .	1830
Ştefan A. Negrutz . .	200
Ion Hîncu, Ştefăneşti . .	10
Dr. Leon Cosmovici . .	5
Dr. S. Konya . . .	5
N A. Bogdan . . .	2
Cezar Tăzlăoanu. . .	2
Gh. Bottez-Gordon . .	2
Total, lei	2056

❑ **D. general Lambrino, noul comandant al corpului 4 de armată, a sosit azi dimineaţă în localitate. La gară a fost întîmpinat de ofiţerii superiori din localitate.**

Azi la orele 2, toţi ofiţerii din garnizoană s'au prezentat la cercul militar, noului comandant al corpului IV.

❑ **D. I. Cardaş, din direcţia generală a poştelor şi telegrafelor, a sosit azi dimineaţă, în inspecţie în localitate.**

❑ **Ni se scrie din Paris că tînărul Iulian Netter, a trecut cu succes teza de doctorat în drept.**

Subiectul tezei a fost o chestie din dreptul Romănesc şi o chestie de toată actualitatea „Inalienabilitatea proprietăţii săteneşti după legea de la 1864.

Juriul a felicitat călduros pe tînărul doctor ; unim şi noi felicitările noastre prietenului nostru.

❑ **Din comuna Cotnari se face cunoscut prefecturii judeţului, că eri noaptea a ars o gireadă de ovăs netreierat, a lui Gh. Ştefăniu, din satul Horodiştea.**

Focul a provenit din neglijenţa unor copii, cari au aruncat mucuri de ţigară în apropierea girezii, unde erau împrăştiate paie.

❑ Mîine dimineaţă la orele 9, membrii Camerei de Comerţ se întrunesc în şedinţă pentru a discuta proectul de regulament, trimes de ministerul industriei şi comerţului relativ la înfiinţarea birourilor originale de informaţii.

❑ Nici până astă-zi n'a sosit încă salarul funcţionarilor de la percepţiile statului pe luna Octombrie, aşa că nenorociţii sunt ameninţaţi a nu avea ce mînca,

Pe lîngă că salarul lor este cît se poate de mic, cel puţin nu le vine la timp ca la toate celelalte autorităţi.

❑ Ministerul instrucţiunei publice, printr'o circulară a cerut direcţiei liceului naţional, să-i înainteze un tablou de d nii profesori care la 1 Aprilie viitor, vor împlini 30 ani de serviciu, precum, şi cei ce împlinesc vrîsta de 65 ani.

❑ Dansurile cambodgene, executate de artistele regelui Sisovolh, sunt redate în noul program de Joi 4 Noembrie al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli. In somptuoasele palate aziatice, aceste dansuri lente în mişcări serpentine, sunt executate de dansatoarele regelui. Ca o succedare neîntreruptă de viziuni de artă, se derutează aceste scene interesante înaintea cărora defilează apoi un cortegiu neîntrerupt de elefanţi.

A doua soţie, piesă scrisă de un autor englez, special pentru cinematograf, este interpretată de insăşi actorii Albionului. Ea este în genul pieselor văzute în cîteva rînduri pe pînza cinematografului Pathé—jucate cu superioară fineţă şi incomparabilă măestrie.

Băi de Dunăre la Viena, interesante instentanee cinematografice luate după natură—Lugano şi lacul, scene de călătorie din Sviţera — şi alte piese teatrale, sujete comice, sportive etc. sunt cuprinse în noul program de Joi 4 Noembrie, care se închee cu o frumoasă comedie „Max Linder asasin sau victimă ?“ compusă şi jucată de popularul comedian de la Olimpia din Paris—una din cele mai reuşite comedii din ale simpaticului artist.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri :

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, c'aiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântănă dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.35
Lapte bătut		0.40
Lapte de oi		1.20
Iaurt castron mare		0.20
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Struguri zilnic proaspeţi, calitate superioară, ca : busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub preţul zilnic al pieţei.

Pere pergamute ;

Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri ;

Vin roş de masă	0.80	Litru
Vin alb vechiu	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

de asemenea se găsesc, Brînză de burduf, Caşcaval şi Gervais romînesc

Ultime INFORMAȚII

Consiliul județean, în ședința de eri a hotărît să subcrie 2000 lei, pentru acoperirea cheltuelilor statuei Cuza-Vodă.

Consiliul județean.—In ședința de eri, consiliul general al județului, a votat budgetul județului pe exercițiul 1911—12; a înscris suma de 1000 lei în budget, pentru alergările de cai; și suma de 1500 lei care să se dea ca premiu Țaranilor ce se ocupă cu creșterea animalelor.

In ședința ce se va ținea azi după amiază, se vor discuta următoarele chestiuni: alegerea comisiunii pentru modificarea recensemîntului; comisiunea de statistică județeană, comisiunea de rechiziții militare, comisiunea pentru înstreinarea bunurilor statului și rescumpararea embaticurilor precum și membrii cari vor fi delegați în consiliul de higienă.

De la medici și naturaliști.—Membrii societății medicilor și naturaliștilor, s'au întrunit aseară, în ședință ordinară.

Au prezidat d. vice-președinte dr. prof. Bacaloglu.

Au luat parte la ședință d-nii d-ri: Bacaloglu, Demetriade, P. Zosin, M. Ștefănescu-Galați, Tănăsescu, Anghel-Imervol, B. Stenner, Șumuleanu, C. Tudor, Șeptelici, Nimereanu, Hortolomei și Vrînceanu.

S'au făcut mai multe comunicări și prezentări de cazuri.

D. dr. Hortolomeiu a prezentat o piesă anatomică a unui ficat, care prezinta un calcul a beșicei biliare.

D. dr. Anghel prezintă o lucrare asupra două cazuri de fractura părței posterioare a vaginului.

D. dr. Stenner observă și d-sa un caz identic, pe care l'a constatat cînd era medic secondar la Botoșani.

D. dr. Anghel mai prezintă un aparat de proteză, imaginat de d-sa, pentru tratarea fracturei umărului, spre a înlocui vechiul bandaj ghipsat.

S'a discutat apoi asupra muzeului societății, alegîndu-se o comisiune compusă din d-nii: prof. dr. Juvara, dr. Leon și Șeptelici, pentru a se ocupa cu inventariarea muzeului.

S'a mai discutat în fine asupra Buletinului societății, modul de imprimare etc.

Ministerul instrucțiunei face cunoscut rectoratului universității că pe ziua de 1 Noembrie a numit pe d. Petru Pogonat, conform recomandărei decanului facultății juridice, conferențiar provizor de drept internațional privat, pe lîngă facultatea de drept.

Comisiunea regională a județului a fost convocată pentru ziua de 10 Noembrie spre a reveni și fixa din nou, prețurile și condițiile peste limita cărora legea nu permite a se face învoeli agricole în tot cursul anilor agricoli, de la începutul anului 1912 și pînă la sfîrșitul anului 1916.

D-nii I. Roman și D. Marasin, taxatori la vama Burdujeni au fost mutați ta vama Iași.

Mîine seară va avea loc la Teatrul Național Concertul d-rei Lucia Cosma cu concursul d-lui Sibianu profesor la Conservator.

Poimîne Joui 4 Noembrie, societatea „Invățătura Poporului romîn", va distribui în localul școalei primare „V. Alexandri", încălțăminte la elevii săraci.

Consiliul comunal a admis direcției tramvaiului electric, ca să prelungească linia dublă din strada Anastase Panu în strada Socola precum și o variantă din strada Nicolina

Vineri 5 Noembrie, la orele 8 jum. seara va loc adunarea generală a „Asociației medico farmaceutice.

Azi după amiază, d. colonel Langa a vizitat pe I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen.

Conferințele pastorale.—Azi dimineață la orele 9, a avut loc a doua ședință a conferințelor pastorale generale ale preoților.

S'a discutat chestiunea „Euharestiei".

A vorbit părintele Andriescu, de la biserica Banu, care într'o cuvîntare bine documentată, a desvoltat cît se poate de bine, această chestiune. A aratat că această taină, care este una din cele 7 taine, stă în strînsă legătură cu alte două; acea a botezului și acea mir-ungerei. Sf-ta Euharestie este superioară tuturor celorlalte taine, ea fiind un sacrificiu adus lui D-zeu; ea este cea mai principală, căci împărtășește pe cei ce o primesc, sub forma de pîine și vin, cu sîngele și corpul lui Isus; ea a fost înființată de Isus, după cum se constată din Cina cea de taină. Acestă taină o pot primi numai membrii bisericei creștine și atîta timp cît fac parte din această biserică și biserica nu admite a se împărtăși copiii înainte de 7 ani de cît în urma unei pregătiri înainte de a primi această taină.

Păr. Andriescu expune pe larg însemnătatea acestui mister, apoi modul cum s'a instituit materia întrebuințată și ministrul sevîrșitor al Tainei.

Expune apoi pe larg și combate diferențele altor confesiuni relativ la doctrină, arătînd că adevărata doctrină e numai cea ortodoxă orientală, ce e bazată pe sf. Scriptură cît și pe sf. Tradiție.

După ce a terminat păr. Andriescu cuvîntarea sa, președintele biroului, P. S. S. Arhierul Nicodem Munteanu a strîns tezele preoților, suspendînd apoi ședința, pentru a se relua la orele 2 după amiază.

In ședința aceasta. după ce s'a făcut apelul nominal, a luat cuvîntul P. S. S. Arhiereul Munteanu, care a zis, că subiectul de azi a fost cît se poate de bine desvoltat de păr. Andriescu, și nu e nevoe de a l mai discuta, afară dacă se găsește cineva care să complecteze cele spuse de Sf. sa.

Preuții Vrânceanu și Costăchescu, luînd cuvîntul, spun că chestia a fost așa de complect și bine desvoltată, în cît dînșii nu mai au nimic de zis.

Părintele Dărângă, luînd cuvîntul, zice că va complecta cele spuse de păr. Andriescu și va face un fel de critică, nu răutăcioasă, ci cu blîndețe.

Incontestabil, zice păr. Dărângă, păr. Andriescu a desvoltat pe larg și cît se poate de bine, însă din punct de vedere al materialului, adunarea n'a fost bine, n'a fost sistematic culeasă; chestia a fost bine pusă. Păr. Andriescu însă a prea amestecat părțile din care se compune Euharestia și nu le-a discutat așa cum trebuia, astfel că nu prea au fost înțelese de toți cei ce l'au auzit.

Vorbind despre Euharestia, păr. Andreiu n'a făcut definiția ei, ci a trecut de odată la însemnătatea ei. Apoi ar fi fost mai bine ca deosebirile între biserica ortodoxă și cea papistasă să fie lasate la urmă.

Păr. Dăringă critică apoi modul de argumentație al păr. Andriescu, care a avut cîte-va lipsuri în expunerea cuvîntării sale. Vorbind de diferența între noi și catolici, ar fi trebuit să adauge că biserica romînă a admis în principiu că la săvîrșirea euharistiei, se poate întrebuința atît pîine dospită cît și azimă.

A omis apoi al patrulea punct de osebire anume că papistașii nu împărtășesc pe credincioși din o singură pîine, ci din mai multe buline.

Ședința continuă. **D.**

Universitare. — La memoriul pe cari l'au trimis profesorii facultății de medicină din Iași și prin care se arătau lipsurile acelei instituțiuni, ministrul a răspuns autorizînd pe decan să închirieze un local pentru bibliotecă și să cumpere mobilierul necesar.

In ce privește complectarea facultății cu o catedră de bacteriologie, farmacologie și clinică de boli nervoase, ministrul a promis că ele vor fi introduse prin lege.

— D. Titus Hotnog, student în anul al II-lea al Facultății de litere, va desvolta, Vineri 5 Noembrie, ora 9 a. m., la seminarul de Slavistică al d-lui prof. Ilie Bărbulescu, conferința sa tratînd despre: *Poporul rusesc ca unitate etnografică.*

— Eri, Luni, la ora 9 a. m. d. prof. Ilie Bărbulescu a ținut lecțiunea de deschidere a cursului de Slavistică, desvoltînd pe larg punctele d-sale de vedere referitoare la această știință, precum și principiile de care va fi călăuzit în predarea ei.

— Aseară la orele 7 au fost afișate următoarele rezultate ale examenelor ținute la facultatea juridică.

Au reușit, cu bile roșii, din *Anul I de licență*, d-nii; Vasiliu Em. Gh, Stoica V. Ioan, Marinciu Alex., Sandu Ioan, Mitache Ioan, Hodoroabă V. Gh, Gheorghiu Emil, Grigoraș Em., Iorga Vasile, Tudoran C. N., Răut E. E, Grigoriu C. Al., Savul A. Gb., Misihănescu I., Poclitaru N., Pavelescu Eug., Tutoveanu Petru, Panaitescu Leon, Tudoran C. C., Criste Art., Orăscu Vic, Oroveanu C., Berghiu N., Hențescu C. D., Greceanu C., Pantelimon Al., Popescu G. C.-Pașcani.

Reușiți la examenul I și II bloc: Anul I d-nii: Pilat Neron, Radovici C. D.

Anul II lea: Borcea Mihail, sub-lct. Andrievici Nicolae, Gheorghiu Pahomie, Manisali V. Ioan, Mănăstireanu Leon, Păun A. Alexandru, Pîrvulescu Ioan, Tomescu Tiber, Andreescu N., Altărescu Moritz, Borș Nic., Botez C., Coroi Ștefan, Cuzin Gh., Eșanu Ed. Mih., Gavrilescu E., Gheorghiu A. Gh., Marinescu I. N., Panaitescu Panaite, Pascu I., Popovici I., Sturza C., Vasiliu C., Vasiliu V., Zarianu Oct, Grassiany N., Stoenescu Victor, Popescu D.-Ialomiță, Cernățeanu N., Tecucianu Panaite, De Fleury Teodor, Crețulescu Alexandru

Toți reușiții au obținut *numai* bile roșii.

Au fost proclamați licențiați, în urma ultimelor examene d-nii: Anastasescu Ioan, Damian Gh., Ulrich Robert, Popovici Gh. Gh., Chersin C., Adam Ioan, Zaharescu St. N., Sturza R. M., Soroceanu C., Rioșeanu B. Ioan, Rișcanu Albert, Polichron C., Platon P., Păun C. Gheorghe, Patrașcoi Ioan, Parisianu Anastase, Panaiodor C., Marcovici St., Mirineanu D., Marinescu D, Lăzărescu Gh. N., Lăzărescu Ioan, Lăzărescu Gr. N., Grigoriu P. C., Ghyka A. C., Grigorescu I. N., Ghyka Emil, Georgescu Stelian, Manisali I., Demetrescu S. D., Chiriță Gh., Raul Buzdugan. Butnaru V., Burghele St., Boureanu Eug., Brătescu P., Berea G. Gr.

Și acești licențiați al luat bile roșii, exceptînd pe d-nii: G. G. Popovici, care a obținut 2 roșii și 1 albă, Adam 2 albe și 2 roșii, Alb. Rîșcanu 1 albă și 3 roșii, Platon, care a obținut 3 bile albe și 1 roșie și Patrașcoi 2 albe și 2 roșii.

— Decanii facultăților de drept și litere sunt convocați a se întruni în ziua de 3 Noembrie, ora 11 a. m. pentru a proceda la echivalarea diplomei de absolvire a cursurilor liceale a d-lor V. Alexandrescu, E. Catargi și I. Negrescu, bacalauriați in străinătate.

— D-ra Lübe R. Grünspan, absolventă a liceului național din Kișinău, a cerut echivalarea diplomei sale cu a liceelor din țară.

Serată familiară. — Sîmbătă 13 Noembrie, va avea loc la societatea de gimnastică, stradela „Școala de Arte" prima serată dansantă. Intimitatea familiară și fără pretențiuni care a domnit la această societate este un indiciu că și sărbările din anul aceasta vor satisface pretențiunile celor care vor voi să petreacă într'o prietenească și caldă tovărășie.

Orchestra regimentului 13, sub conducerea eminentului ei șef, Locotenent Vlăduț, va delecta publicul cu ceie mai armonioase arii de dans și de concert.

Prețurile de intrare și de consumațiune fiind foarte mici,—cu adevărat populare—, credem că toată lumea își va da întîlnire pentru a petrece o seară într'un mod admirabil.

Consiliul Comunal.—Eri la orele 5 membrii consilului comunal s'au întrunit în ședință.

La ordinea zilei au fost mai multe chestiuni:

Consiliul a votat suma de 9000 lei pentru membrii comisiunei însercinate cu recepția asfaltului; s'a votat suma de 2500 lei un rest de onorar cuvenit d-lui avocat Cristofor pentru procesul comunei cu uzina electrică și o 1000 lei moștenitorilor defunctului avocat Neculeanu, cuveniți pentru aceiași chestie; apoi d. consilier Dim. Gheorghiu a interpelat consiliul asupra nerespectărei repauzului Duminical de funcționarii percepției statului.

Duminică 7 Noembrie la orele 3 p. m. va avea loc în saloanele „Culturei" îmbrăcarea a 500 de elevi de către soc. „Sprijinul a d-relor israelite.

Judiciare—D-na Eufrosina Em. Leppadatu a cerut inventariarea averei defunctei Profira C. Lepadatu. Afacerea s'a repartizat la s. I-a a tribunalului; d-na Euf. Em. Lepadatu a cerut și punerea sub consiliul judiciar a D lui C. Lepadattu; afacerea s'a repartizat la s. II-a.

— Primul procuror 'a trimes tribunalului lucrările relativ la expropierea liniei ferate Podul-Iloaie—Hîrlău. Afacerea s'a repartisat Trib. Iași s. III-a.

— D. dr. N. I. Negură a cerul punerea în posesia averei defunctului I. Negură. Afacerea s'a repartizal la s. II-a a tribunalului.

— Minsterul justiției face cunoscut tribunalului că pentru procesele relative la contravențiile la legea măsurilor și greutăților, ministerul industriei și al comerțului să fie citat prin biroul de măsuri și greutăți din localitate, ca va raporta ministerului asupra importanței procesului, pentru ca ministerul să delege cu susținerea lui pe avocatul statului sau pe șeful biroului respectiv.

— D. Gr. E Babencu, licențiat în drept înscriindu se în baroul ieșan, a depus azi jurămîntul în fața primului președinte al Curții de Apel.

Ultima Oră

—SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI"—

Bucureşti 2 Noembrie

D. Take Ionescu la Craiova

Craiova.—D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a sosit azi dimineață în localitate.

A fost întîmpinat de un mare număr de fruntași.

Astă seara va avea loc un banchet în onoarea d-lui Take Ionescu.

Deschiderea parlamentului turc

Constantinopol. — Parlamentul a fost deschis în prezența Sultanului.

Marele vizir a dat citire discursului tronului. Mesagiul relevă progresele armatei și marinei, zicînd că sporirea forțelor țării, este cea mai mare garanție pentru menținerea păcii. Sultanul are cea mai deplină încredere în viitorul financiar al Turciei.

Relațiunile Turciei cu celelalte puteri sunt amicale. Urmărim cu mare solicitu- politică menținerea păcii în chip leal și demn, neatingîndu-ne de dreptul altuia.

Viitorul budget prevede la venituri 28,612,978 livre, iar la cheltueli 35.007.446 livre.

Disolvarea consiliului comunal din Constanța

Constanța.—Consiliul comunal al orașului Constanța a fost disolvat.

S'a numit o comisiune interimară compusă din d-nii: I. Roman, președinte, Grințescu, vicepreședinte, preotul Rădulescu, Tomasian și M. Zamfirescu, membri.

Svon desmințit

Paris. — „Agenția Havas" află din Constantinopol din isvor oficios, că în cercurile oficiale otomane, se declară că guvernul turcesc n'a primit nici o confirmare despre un atac al Sultanului din Onadai contra trupelor franceze și că nu se știe care poate fi originea svonului respîndit în această privință.

Disolvarea parlamentului englez

Londra. — Ziarele au fost autorizate să anunțe în mod oficial, că s'a hotărît dizolvarea parlamentului.

Boala lui Tolstoi

Tulla.— Starea lui Tolstoi continuă a se agrava.

El are 40 grade temperatură.

Premiul Nöbel

Stockolm. Academia suedeză a decernat premiul Nöbel pentru literatura lui Paul Heyse.

Sinucidere

R.-Vîlcea.—La Căineni s'a sinucis azi dimineață d-na Matilda Facler. Ea a băut o foarte mare cantitate de esență de oțet. Cauzele nu se cunosc.

Unde e Tolstoi

Kalonga.—„Agenția Westnik" află după ultimile știri autentice, că Tolstoi a sosit la 11 Noembrie, întovărășit de medicul seu, la monastirea Optio, unde a vizitat pe sora sa, care este călugăriță.

Tolstoi a declarat că se va întoarce la Optio.

*

Petersburg.—Tolstoi a plecat eri din mănăstirea Sarmadinski la Kozelsk, de unde va merge la Moscova.

Proiect de cale ferată

Londra.—Ziarul „Times" află din Petersburg, că un sindicat rusesc, cu un capital de 35 milioane livre, a elaborat un proiect de cale ferată, care să străbată Persia de la Caucaz la Belucistan.

Asasinat

Salonic.—Banda de 30 oameni, în mare parte în uniformă turcească, a pătruns în casa primarului din Panciar, asasinînd pe fiica sa.

Autoritățile declară că banda a fost bulgară, dar îmbracata și uniforma turcească pentru a înșela și excita populația contra Turciei.

Croitoria bărbătească și Uniforme școlare-GLANTZ

Str. Veche No. 45, vis-a-vis de Sf. Sava

Inainte de a face vre-o comandă, rog să bine voiți a vizita magazinul meu, unde se confecționează: *Uniforme școlare* din postavurile cele mai fine, cu următoarele prețuri:

Calitatea I-a manta 29 lei; tunică 18, pantaloni 13; *Calitatea II-a* manta 25 lei; tunică 15, pantaloni 9 lei.

Cu toată stima

GLANTZ

Str. Veche 45, vis-a-vis vis de Sf. Sava

Ad-strația moșiei Ștefănești

din județul Botoșani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn și struțeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Trușești.

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași *str. Lozonschi No. 4*

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI

cu prețurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra completă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos și eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

Dr. Cl. BLUMENFELD

AVOCAT

— **Str. Brezoianu 5 bis** —

BUCUREȘTI

FETE ȘI FEMEI

se primesc la lucrări ușoare la Fabrica de scaune „Fortuna" str. Pavlov (Moțoc).

Dr. ALEXANDRU ȚAICU

Șef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon

Asistent al Facultății de Medicină

Medic al Sanatoriului Sfinta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultațiuni în fie-care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iași.

Telefon prin Centrala Iași No. 90.

Către părinți

Elevii de curs secundar rămași neînscriși în școalele statului suut preparați în casă cu pedagogie și o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparațiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* și *Germană*, la întregul curs primar și secundar.

V. Emil Profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

ATENȚIUNE

20000 bucăți **bucăți 20000**

La cunoscutul *Birou Technic L. Pix* a sosit un transport nou de *Becuri cu fir metalic*, garantate pentru durata fie-căruia cu 1000 ore, plus 70 la sută economie.

Becuri de la 25—50 putere lumină lei 3.

Becuri de la 50—100 putere lumină, variat.

Becurile cari nu vor funcționa pînă la 1000 ore, vor fi schimbate gratis.

Instalații pentru lumină electrică, prompt și cu înlesniri de plată. Devizuri gratis.

Cu stimă

I. PIX

Str. Gându No. 24

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

OCULIST-OPERATOR

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

De arendat sau **de vînzare**

Vie alăturea cu crîșma de la 3 sarmale, din comuua Buciumi.

A se adresa direct, la D. I, Buicliu, strada Veche 26.

IOAN LIATRIS

AVOCAT

s'a mutat **str. Procopie 26 bis**

(în dosul Facultății de medicină)

Teodor Stoenescu

FOST PROCUROR DE CURTE

AVOCAT

Iași *Biserica Bărboi*

ELECTROLUL

care a început a'și cîștiga o bună reputație ca remediu foarte eficace contra mătreței și pentru creșterea părului, și-a și găsit dușmani cari vor să'l discrediteze.

Așa unii negustori puțini scrupuloși servesc clienților lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcîleli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Besinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.35 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2bis, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2bis, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 18 Decembrie 1868.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiţ tru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după deceasul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei suie două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII No 1152 Joi 4 Noembrie 1910

Astăzi, cînd votul Comitetului central al ridicăreĭ monumentului lui Cuza Vodă a hotărît ca acest monument să se rîdice în piața Unireĭ, credem că Consiliul comunal va lua imediat măsura de a pune zisa piață la dispoziția comitetuluĭ.

Piața nouă să slujească la îndeplinirea votului Camereĭ pentru înalțarea unuĭ alt monument, care însă, să nu fie acel, al Unirei, ce este reprezentată prin monumentul lui Cuza-Vodă, ci numaĭ al *Independenței*, care să reprezinte pe marele nostru căpitan Carol I, stînd pe un bloc compus din două părți, bloc susținut în slavă pe umerii ostașilor romînĭ.

Aceste două monumente vor însemna pentru Iașĭ : unul, sacrificiul pînă la robie al orașului nostru pentru crearea României moderne, incorporat în chipul aceluĭ ce l'a sărvîrșit ; celalt triumful pînă la apoteoză plin de nădejde pentru viitor.

Vom fi cu toții mulțumiți, iar Iașul va fi dobîndit două monumente frumoase, pline de vechi amintirĭ și de îndemnă nouă pentru urmașii noștri.

A. D. XENOPOL

Deschiderea Parlamentului

Peste treisprezece zile se deschid Corpurile Legiuitoare, și un cuvînt nu se aude de intențiile guvernului.

Presa liberală atît de vorbăreață altă dată, păstrează acum un mutism general ; pare că guvernul a acordat un premiu pentru acela din ziarele oficioase, cari va ști să tacă mai bine asupra gîndurilor și hotărîrilor guvernului. Este tăcerea care de obiceiu se păstrează în fața desnodămîntului ce se apropie.

Guvernul își dă sfîrșitul pe nesimțite în mijlocul unei liniști mormîntale impusă sau implorate susținătorilor săi.

De cînd avem regim parlamentar și trăim o viață politică modernă și constituțională, nu s'a mai pomenit ca un guvern, să nu spue un cuvînt asupra activității ce va avea de desfășurat în cursul sesiunei parlamentare ce e în ajun de a se deschide.

Cu cel puțin 4 săptămîni, guvernul își anunța totdeauna prin presa sa, proiectele de legi mai importante pentru ca lumea să ia cunoștință din timp de ele, să le discute și să le aducă toate obiecțiunile ce ele comportă, așa ca opinia publică să fie pe deplin edificată asupra caracterului și utilității ce aceste reforme presintă, iar reprezentanții națiunei să le poată vota în deplină cunoștință și conștiință. Mai mult de cît atît, lucrarea importantă a budgetelor totdeauna a preocupat guvernul înainte de deschiderea parlamentului și adeseori subcomisiunile budgetare ale Camerei le-a luat în examinare din primele zile ale deschiderei parlamentului, pentru a fi votate înainte de vacanța de Crăciun. Ei bine, nici măcar de opera budgetară, nu se pomenește acum nici un cuvînt, ceia ce înseamnă că ea este rezervată noului guvern.

Deci, nu mai încape nici o îndoială că ne aflăm în ajunul schimbărei regimului. De alt-fel și Coroana a comis indiscrețiunea de a vorbi de apropiata schimbare a guvernului, în cît toată chestia e, cînd se retrage guvernul,—îndată după deschiderea parlamentului, sau înainte de vacanța Crăciunului ?

Mărturisim că nu înțelegem de loc pentru ce această prelungire inutilă a agoniei guvernului ? Dacă guvernul se retrage, la ce servește mesagiul de deschidere pe care Suveranul nostru îl va pronunța la 15 Noembrie ? Mesajul va trebui să vorbească de viitoarea activitate a reprezentanților națiunii, activitate care va fi specificată prin cîte-va proecte de legi, cari toată lumea știe de mai înainte, că nu vor fi votate. In asemenea condițiuni toată formalitatea mesajului cu întregul seu conținut apare ca ceva neserios, căruia nimeni nu-i poate acorda nici cea mai mică încredere și pe care nimeni nu poate pune nici un temeiu. Și dacă examinăm mai pe larg chestiunea situației guvernului, nu înțelegem de ce a mai deținut puterea, după închiderea celei de a treia sesiuni parlamentare ? Dacă opera legislativă, s'a terminat cu a treia sesiune, care a fost rostul guvernărei d-lui Brătianu, de la Aprilie și pînă acum ? Misiunea guvernului fiind sfîrșită acum 7 luni, retragerea sa se impunea și țara trebuia imediat consultată asupra operațiunei schimbărei de regim după împrejurările ce o impuneau. Cu drept cuvînt s'a zis că s'a acordat guvernului în timp de vară un moratoriu în vederea inevitabilei sale retrageri din toamnă.

Dar pentru țară acest termen de prelungire a vieței guvernului a fost foarte prejudiciabil.

Timp de 8 luni țara a trăit sub certitudinea unei schimbări de regim și dacă la acest termen, adăugăm și lunile ce se vor consuma cu formalitatea înmormîntărei guvernului și a investirei și punerei pe lucru a noului guvern, vedem că un an întreg s'a perdut în zădar și țara n'a făcut nici un pas mai departe.

Persistența liberalilor de a nu părăsi puterea la timp pune în evidență odată mai mult spiritul de lăcomie care domina acest partid politic. Pentru conducătorii liberali interesele țărei vin totdeauna după interesele lor, iar cînd se întîmplă cîte odată conflict între aceste interese statul nu are nici odată preferență.

Interesul partizanilor liberali, a fost ca guvernul lor să șadă cît mai mult la putere : interesele țării au fost că cel mult astă primă-vară guvernul să se retragă. Au învins însă interesele cele dintăi și astfel guvernul a trăit o vară și o toamnă întreagă și amenință să o ducă și jumătate de iarnă.

Dacă liberalii s'ar fi gîndit cîtuși de puțin la țară, astăzi ne-am fi aflat în față unui nou parlament, eșit din ultimul cuvînt al țărei și sesiunea parlamentară s'ar fi deschis sub auspiciile unei activități rodnice și utile.

Acum însă, deschiderea parlamentului nu prezintă nici un interes, afară numai de acel al pregătirei formalităților de retragere.

Cît pentru guvernul de succesiune țara l'a indicat destul de bine prin toate modurile legale de manifestare și este în deajuns pregătită să'l indice și mai bine, dacă va fi nevoe

Suntem însă convinși că și Coroana e pe deplin edificată de adevăratele și realele sentimente ale țărei pentru guvernul ce'l așteaptă și că va pregăti alcătuirea lui în așa mod ca să corespundă pe deplin acestor sentimente.

Alt-fel s'ar înlocui un guvern mort prin altul fără de viață și actul preliminar al fixărei noului regim la putere,—alegerile generale—n'ar consta decît în decesul prea de timpuriu, dar inevitabil, al unui asemenea guvern.

Și în cazul acesta, am avea de adăugat încă o mare perdere de timp pentru țară și o prejudiciabilă sdruncinare în mersul ei normal, în destul sdruncinată prin tolerarea prea mare a regimului liberal.

Să nădăjduim că la greșala dintăi —guvernarea inutilă de cel puțin un an a liberalilor, nu se va adăuga guvernarea primejdioasă și sfidătoare de cîte-va săptămîni a altui regim ne acceptat de țară—prin înțelepciunea celor cari gîndesc și voesc binele regatului, 'l va priva pe viitor de o gravă frămîntare cu urmări foarte neplăcute și dureroase și pentru țară și pentru conducătorii ei.

Vespasian I. Pella

IN GÎNDUL LOR

Să ne închipuim.

Iată-l pe d. P. P. Carp însărcinat cu formarea cabinetului. In 24 ceasuri d-sa a regulat cabinetul. Lista o are gata :

D. **P. P. Carp,** *președintele consiliului și externele.*
D. **Al. Marghiloman,** *Externele.*
D. **Tit Maiorescu,** *Justiție.*
D. **Nicu Filipescu,** *Domeniile.*
D. **D. Nenițescu,** *Industrie și Comerțul.*
D. **C. C. Arion,** *Instrucțiunea Publică și Cultele.*
D. **Mișu Cantacuzino,** *Lucrări Publice.*
D. **Iancu Lahovari,** *Finanțele.*
D. **Ionaș Grădișteanu,** *Războiul.*

D. Carp a și asigurat Coroana că imediat ce va fi însărcinat cu formarea cabinetului va și prezenta lista Măriei Sale, fără cea mai mică greutate din partea partidului.. Secretarii generali vor fi toți Țoții, toți Sosoii, loți Moțoii din partid.

D. P. P. Carp va ținea să guverneze o bucată de vreme fără Cameră, ca să pregătească luptele politice. Și iată-l în ajunul luptelor electorale. Va chema rînd pe rînd șefii de județe și va lua informații de cum stă partidul pe județe. Aici va fi dezastrul cel mare. Sînt județe unde nu se știe ce s junimiștii. De o dată avem 5 județe în Oltenia, unde n'au încă organizare politică. Ori va cere ajutor la liberali ori la noi. Defecțiuni nu vor face de cît tot în dauna lor. Apoi vor mai constata că în Tekorman n'au nimic, că în Argeș stau mizerabil, că vegetează la Prahova, că sînt decimați la Dîmbovița, că se clatină la Ialomița, că sînt necompuși la Brăila, unde sînt multe fanioane. Cît despre Capitală, vor păți ca și liberalii, vă fi un reviriment al miilor de alegători ; pentru a dovedi că și Romînul alegător nu e o cantitate neglijabilă.

Trecem în Moldova. Aici d. Carp e foarte tare la Roman, la Tecuciu, la Vaslui, la Botoșani, la Iași, la Suceava, dar pentru a fi asigurat în alegeri va cere ajutor de la cine se va întîmpla și cum se va întîmpla.

Iar cînd va face socoteala inscrișilor pe listă, a celor fixați în partide, a candidaților adversari, și va lua în de-aproape cercetare rezultatul problematic, nu va mai putea convinge coroana că e deajuns a i da prezidența consiliului de miniștri pentru a avea și alegerile în palmă.

Și pe ce contează oare d. Carp să infrunte țara? Pe voia Coroanei ; pe trecerea sa înaintea Coroanei ? Dar ori cît ar fi țara asta de guvernamentală, oricît n'ar eși din cuvîntul Măriei Sale, totuși este o limită, pînă unde merge această încredere în Coroană și în sfetnicii Măriei Sale. Și la ce ar da țara încredere în sfetnicii Măriei Sale, cînd acela e d. Carp, care n'a putut niciodată pătrunde în inima acestei țări, ci a tratat'o în bolnavă și neinteresantă pentru el !

Vădit lucru că d. Carp nu știe ce cere, căci nu știe ce capital politic are, și nici nu va putea să-l oprească acum, cînd e la spartul iarmarocului. Și d. Carp nu poate îndeplini Măriei Sale dorința de a-i da un guvern tare și omogen, cum și să-i garanteze un parlament unitar și cu majorități compacte. Deci ; mai bine să stea cum a stat că nu mai încurcă nici se mai încurcă de cineva.

* * *

EROU POLITIC

Cei cari fac politică,—așa cum se obicinuește în țara noastră, sub acest raport : foarte orientală și cu apucături rudimentare,—mai ales, cei cari fac politică în provincia noastră, sunt învățați să constate cel puțin mediocritatea celor mai mulți dintre pretinșii conducători și membri ai diferitelor grupări politice.

Este însă necontestat, că sunt efi și membrii ai grupărilor politice, oameni de seamă și barbați cu adevărate însușiri politice și cu purtări sociale neprihănite, cari desigur formează pivotul în jurul căruia gravitează de fapt acțiunile politice sănătoase, dar acești sunt rarități, excepțiuni ușor înumărabile, și recunoaștem că lipsind ei politica ar fi o și mai mare inepție, o și mai urîtă boală socială.

Cînd însă dintre și printre politicieni se nasc, se ivesc bărbați a căror calități superioare și distinse sar în ochii tuturor, atunci de sigur că lumea întreagă, cea politică ca și cea extra politică privește cu atențiune încordată toate gesturile, spusele și scrisele lor, urmărind cu o veritabilă aviditate fie-care din pașii lor.

Aceste „rara avis", acești principi ai gîndirii și ai vieții politice, sunt oamenii extra ordinari, cari înzestrați cu o vertiginoasă putere de observațiune și de muncă, dotați cu o energie și o răbdare supraomenească, sintetizează în ei și prin ei toată concepția cea mai adevărată asupra necesității mersului legal al trebilor de interes obștesc, și sunt în măsură să determine curente cari formează marea opinie publică.

D. Alexandru Al. Badareu, acest ilustru bărbat politic și cetățean al țării noastre, se înumără fără nici o rezervă printre cei mai de seamă și mai importanți factori politici din zilele noastre.

Invățat, ager la minte și cu o pătrundere mai ascuțită de cît a ochiului de vultur, respicînd și disecînd toate datele și situațiunile politice cu un talent și o „măestrie", a căror cheie o are numai d-sa, d. Al. Al. Badareu este democratul adevărat, care de 25 de ani urmărește cu o perseverență, neludată, realizarea ideii politice a guvernării prin popor, prin voința reală a poporului, și este ast-fel soldatul neobosit sub drapelul falnic al partidului conservator democrat de sub șefia d-lui Take Ionescu. Ignorînd în totul și neglijînd ori ce interes personal, d. Al. A. Badareu este simbolul credinței democrației romîne ; el zilnic dă dovezi de cunoștiințe întinse, despre tot ce însemnează mijloc ca, democrația să izbutească mîndră și puternică să se introneze ca formă de guvernămînt în statul nostru.

Fără preget și de o putere de muncă de invidiat, marele elector moldovean, disprețuește ocările și insînuările celor mici, cari geloși de ilustra sa personalitate, se încearcă în zadar să arăte activitatea sa, sub o față, care să-l înfățișeze ca protivnic intereselor conservatoare democrate.

Francheța și neșovăiala cu care explică, ori unde și ori cînd, evenimentele politice trecute prin prizma luminoasă a vederilor și aprecierilor sale, sensul neîndoios și categoric pe care l dă soluțiunilor diferitelor probleme politice la ordinea zilei, obiectivitatea discuțiunilor și discursurilor sale politice, ne-au dat prilejul neașteptat să admirăm în d. Al. A. Badareu in seara de 25 Octombrie 1910 la clubul nostru conservator democrat, pe acest vajnic luptător, care provocat de noi cu delicateță și condescendență, într'o analitică cuvîntare politică și cu o expansiune și volabilitate admirabile, ne-a renovat impresiunile și credințele noastre politice, arătîndu-ne, foarte pe înțeles, care este punctul său de vedere pentru rezolvirea crizei politice, prin care trece țara prin factorii ei constituționali cei mai importanți : Regele și Poporul.

Hotărît și eloquent, Vulturul Moldovean, ne a făcut distinsa onoare să se lase a fi înțeles de noi, în motivele și cuvintele pentru cari d sa este apreciat, ca cel mai de frunte dintre generalii marelui nostru șef, Take Ionescu, care poate fi mîndru de ast-fel de secondanți, după cum se fălește întreaga suflare conservatoare-democrată romînească a înumăra ca al său pe Eroul Politic care este d. Alexandru A. Badareu.

I. Naum Papazol.

Discursul d-lui Al. A. Badareu

— Rostit la întrunirea din 25 Octombrie, dela clubul conservator - democrat din Ploești, (dupa note tachigrafice). —

Politica locală

Intr'adevăr, spune d. Bădăreu, situațiunea politică actuală, este foarte grea, foarte încurcată, totuși, pe lîngă complexitatea marilor preocupări, de ordin general, neînțelegerile d voastră din localitate, cari pe d-voastră vă turbură și vă pasionează acaparîndu vă toată atenția- sunt de o mică însemnătate, cu atît mai mult că lupta nu se dă pe idei, ci pe rivalități de persoane.

Pentru mine nu este un lucru surprinzător, că partidul conservator-democrat se prezintă, la Prahova, cu două organizațiuni deosebite și recunoscute, avînd fie-care clubul și gazeta sa proprie.

E ceva inerent politicei prahovene, ca organizațiunile politice locale, ale tuturor partidelor, să fie frămîntate de neînțelegeri și dezbinări,

Cauza, îmi pare a fi, sau excesul de temperament politic sau lipsa de educație politică suficientă.

Aceleași neînțelegeri, poate și mai grave, ruinează partidul vechiu conservator. Aceași dezbinare stăpînește partidul liberal, care nu pare unit, decît grație eliminării de la conducerea partidului a vechiului stat major, înlocuit cu elemente noui și străine de vechile sale cadre.

In ce privește însă, lupta dintre cele două tabere conservator-democrate din localitate, e de dorit ca cei cari au răspunderea situației și care au conducerea să se pătrundă că, în fața gravelor evenimente ce se apropie, ei nu trebue să sape, să adîncească prea mult șanțul ce le desparte una de alta.

Căci, nimeni nu este stăpîn pe viitor și deci, nu poate ști, dacă, foarte curînd, cele două organizațiuni separate astăzi, nu vor fi chemate de necesități imperioase să se unească, spre a da în comun lupta definitivă în contra adversarului.

Alegerile generale se apropie. Cîteva luni, poate chiar numai cîteva săptămîni, ne mai desparte de ele. Și cei cari conduc cele două grupări conservator-democrate de la Prahova, uzînd forțele contingentului lor, în lupte intestine, risipesc energia de luptă și deci avutul partidului, slăbesc partidul.

Imi place, dar, să nădăjduesc, că ceĭ cari conduc aceste două grupări vor găsi destulă cumințenie și abnegațiune în devotamentul lor către șef și ideea conservatoare-democrată, pentru a tinde la o conlucrare și a nu duce conflictul la extrem.

Situația celor două partide Conservatoare.—Svonuri și false interpretări.

Cum v'am spus, continuă oratorul,—situația de la centru,—situația care rezultă din lupta între cele 2 partide conservatoare și din raportul lor cu partidul liberal și cu supremul factor constituțional este mult mai gravă, mult mai deficilă.

Ea reclamă toată preocuparea și tot interesul bărbaților politici, cari au răspunderea unei situațiuni.

Eu unul, față de criza prin care trece partidul conservator, am crezut că este de cea mai înaltă datorie a noastră, a tuturor, de a face cît mai multă lumină asupra cauzelor și obstacolelor cari au produs, prelungesc și agravează această criză, care punînd partidul conservator într'o stare de complectă inferioritate, față cu partidul liberal, turbură desfășurarea normală a vieței publice a țărei noastre.

Eu mi-am asumat această sarcină de a lumina opinia publică, în această privință, și am găsit, în convingerea necesității de a ajunge prin întregire la un puternic partid conservator, curajul de a mă rosti, de a-mi spune părerile cu toată francheța, atît la Huși, cît și la Iași.

Credeam că în sfîrșit e posibil, să rupem odată, și la noi în țară, cu deprinderile politicei orientale de șoapte și ipocrizie și că nu fac nici o crimă în contra disciplinei și intereselor de partid spuindu-mi gîndul fățiș și leal.

Atitudinea mea, însă, a alarmat nu numai pe adversari, ci chiar pe tovarășii noștri de idei.

Acești din urmă au văzut multe prăpăstii în gestul meu. Svonuri și versiuni de tot felul, unele mai absurde, mai fantastice ca altele, au luat sbor, au început să circule, răspîndind bănuelĭ, neîncredere și confuziune în rîndurile partidului nostru.

Versiunile acestea erau cu atît mai regretabile și dăunătoare prestigiului partidului nostru, cu cît ele porneau tocmai dintre rîndurile tovarășilor noștri de idei.

Se șoptea că o neînțelegere gravă ar fi intervenit între mine și șeful nostru. d. Take Ionescu ; că de oarece Bădăreu vorbește, și încă preconizînd necesitatea unei înțelegeri cu cellalt partid conservator, d. Bădăreu s'a înțeles, în mod discret, cu d. Carp, ca în schimbul unui portofoliu ministerial, să părăsească pe Take Ionescu, pentru a intra într'un guvern Carp.—(Ilaritate).

Recunoașteți, d-lor, că svonul era ridicol și supărător, supărător, cu atît mai mult, cu cît el emana de la unii amici politici de ai noștri.

Nu se întrebau acești prieteni, cum, ce să se fi întîmplat, ce evenimente extra-ordinar de anormale să fi intervenit în viața noastră politică, pentru ca eu să părăsesc o atitudine și o direcție politică pe care o urmez de 25 ani, însuflețit de una și aceiași ideie, al cărei simbol desăvîrșit e d. Take Ionescu,

pentru a trece cu adversarii acestei idei la d. Carp?

Este uimitor şi de necrezut d-lor, cum oameni pretinşi politici s'au putut împăca cu ideia aceasta, ca un om de muncă şi de stăruinţă ca mine, să se poată despărţi şi îndepărta de ideia democrată, pentru care a luptat şi muncit cu încăpăţînare, o viaţă întreagă, şi s'o părăsească numai pentru că ar ceda ispitei de a sta pe aceiaşi bancă ministerială cu d nii Carp, Filipescu & Comp!?!.

O asemenea însinuare nu onorează pe cei care o fac.

Alţii s'au mirat mult văzîndu-mă cu cîtă căldură stăruesc azi pentru întregirea partidului conservator.

Aceştia vedeau un contrast între această atitudine a mea şi aceia pe care aşi fi avut'o în partidul conservator, pe cînd acesta era la guvern, sub preşidenţia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Ei îşi zic: Cum tocmai Bădăreu stărue azi pentru unire, cînd dînsul, sub ultimul guvern conservator lupta pentru preponderenţa elementelor democrate şi reducerea importanţei elementului boeresc.

Intenţionat sau nu, d-nii aceştia fac o mare eroare.

Nici odată n'am dus luptă contra elementului boeresc.

E cu totul falşă deci versiunea după care noi, eu în special, am fi vrut să reducem acţiunea în partid a d lui Cantacuzino, şi a elementelor ce-l înconjurau.

Aceasta nu ne a trecut nici măcar prin gînd. O probă despre aceasta poate fi faptul, că atunci, cînd majorităţile parlamentare, din Senat şi Cameră, s'au prezentat, în timpul răscoalelor, d-lui Take Ionescu stăruind ca să ia răspunderea situaţiei şi să primească a fi proclamat şef, atît d-sa cît şi eu am combătut cu toată energia aceste propunerii De seară pînă dimineaţa, la 4, au stăruit deputaţii şi Senatorii dar d. Take Ionescu a refuzat susţinînd că în faţa revoluţiei pornite de jos nu şi-ar ierta nici odată uşurinţa pe a provoca o nouă răzvrătire pornită de sus.

De aceiaşi părere cu Take Ionescu, am combătut cu aceiaşi energie propunerea majorităţilor parlamentare.

Aceasta fiind adevărul veţi pricepe şi d-tră şi toată lumea, cît e de firesc, cît e de logic ca tocmai eu să fiu astă-zi cel mai stăruitor partizan al întregirei partidului conservator. (Entuziaste aplauze şi ovaţiuni.

Nu puteam duce o asemenea luptă pentru că în totdeauna am considerat averea strînsă prin dibăcie şi muncă ca o probă de capacitate, ca o tărie de caracter şi, mai ales, ca o disciplină vroită în activitatea vieţei, disciplină care înfrîngînd slăbiciunile şi tentaţiunile, dă singură acea continuitate, care poate duce pe un om la rezultate mari şi da astfel măsura capacităţei individuale.

De asemenea, am considerat numele ca o valoare în societatea noastră; care împreună cu averea dă un prestigiu, o suprafaţă socială şi acea autoritate foarte folositoare în conducerea trebilor publice.

Tot ce a urmărit prin activitatea mea în sînul partidului sub ultimul guver-conservator, era să fac pe conservatori să recunoască în d. Take Ionescu, pe lîngă cea mai strălucită capacitate politică, o mare suprafraţă politică prin forţele însemnate de care dispunea, încă de atunci, în toate judeţele ţărei, în întreaga ţară.

Considerînd averea şi numele unor personalităţi ca d. Gh Gr. Cantacuzino, ca un criteriu pentru aprecierea valorilor, tot astfel precum consideram experienţa politică şi puterea intelectuală ca un criteriu, departe de a vroi să reduc importanţa elementului boeresc, tindeam să fac ca şi elementelor democratice din partid să li se recunoască toată importanţa, spre a li se lăsa întreaga libertate de muncă, astfel ca partidul să dea toată măsura aptitudinilor şi forţelor sale prin jocul liber al tuturor elementolor sale.

De ce tace şeful?

Dar s'a mai zis, d-lor:

— „Dar Take Ionescu tace. Şi pe cînd Take Ionescu tace, Badareu vorbeşte, vorbeşte tare, la lumina zilei!

„De ce vorbeşte Badareu? Nu este aceasta dovada unui dezacord, şi darea la lumină a dezacordului nu este un început de tradare?! Nu suntem pe calea unor crime?

Sunt, d-lor, manifestări din acestea cari aprind compătimire, milă.

— De ce tace şeful nostru!?

— De ce vorbesc eu!

Badareu poate vorbi, îşi poate spune liber cugetul.

Şeful nu poate vorbi: cuvîntul Şefului este expresia partitului întreg.

— Şeful nostru tace pentru că el e Şeful unui mare, unui întreg partid.

— Şeful tace pentrucă cuvîntul Şefului angajează întreg partidul.

— Şeful nu poate vorbi de cît după ce s'a pătruns deplin de toate aspiraţiunile şi tendinţele întregului partid.

— Şeful tace, pentru că el are răspunderea, întreaga răspundere.

— Şeful partidului se hotărăşte după elemente mult mai complexe: sentimentul partidului său; sentimentele celorlalte partide; sentimentul înaltului factor constituţional. Numai cînd le cunoaşte pe toate acestea şi le apreciază ca definitiv fixate, poate să ne dea o orientare.

Numai stăpîn pe aceste ştiinţe poate vorbi Şeful.

Raporturile lui cu Coroana sunt cu totul altele de cît ale noastre, simplii membri de partid. Pentru Coroană nu există de cît şefii de partide, pe dînşii îi fac răspunzători pentru partide, printr'înşii comunică cu partidele.

Şeful nu vorbeşte de cît în momentul din urmă, în ajunul marei bătălii.

Atunci vorbeşte Şeful şi cuvîntul lui e literă sfîntă, e o indicaţie, o hotărîre; e poziţia partidului pornit la luptă.

Badareu, nu i de cît un fruntaş, o individualitate a partidului. Cuvîntul lui, pe el singur îl angajează, şi pe nimeni de cît pe el. Dacă el are o părere, şi-o poate spune liber: Cuvintele lui nu angajează răspunderea partidului.

Dar de ce am vorbit, d-lor, ce m'a îndreptăţit să vorbesc.

A fost convingerea că dezbinările din trecut şi cea mai gravă, din prezent, au distrus partidul conservator, au anihilat ideia, puind partidul într'o evidentă inferioritate faţă de partidul liberal.

Scutit de ori-ce barieră, de ori-ce control, de ori-ce concurent în acţiunea sa, partidul liberal, stă pîndind ţara, şi de la guvern şi din opoziţie, a acaparat totul în această ţară. I a acaparat rînd pe rînd, viaţa politică, economică şi socială. A acaparat burghezimea întreprinzătoare a tîrgurilor, prin credite şi bănci. A subjugat pe toată lumea economiceşte şi politiceşte. A mers cu acţiunea lui, de mai bine pe 10 ani, în straturile adînci dar încă inconştiente de la ţară prin activitatea extraşcolară şi extrabisericească, prin învăţătorii înfeodaţi la băncile populare.

Prin Casa Rurală, sunt pe cale a pune mîna pe întreaga viaţă a ţărănimei şi deci a ţărei.

E timp a se pune stavilă. Cine s'o pună? Cine, atît de puternic, ca s'o poată înălţa?

Care din cele două partide conservatoare?

Izolate, evident că, nici unul.

D lor, îmi place să spun ce gîndesc, cum gîndesc. Sentimentul datoriei mi-o impune. In afară de cea către partid, mai presus e datoria către ţară.

Abia dacă contopindu şi destoinicia şi forţele la olaltă, închegate într'un tot armonic, ambele partide conservatoare, ar sta la înălţimea acestei grele sarcini.

Covărşit de puterea acestei convingeri, mi am făcut din ideia colaborărei şi a întregirei forţelor conservatoare, un apostolat, un campionat.

Nu trebuie, d-lor, să pierdem învăţămintele pe cari ni le oferă experienţa trecutului. In 40 de ani partidul Conservator n'a mai existat, neputînd să se afirme, să-şi imprime o înrîurire rodnică asupra mersului ţărei. Doar prin excepţie, avu el două momente luminoase, la 1871—74 şi 1890—95 la cari însă rîdicarea partidului conservator, corespunde cu momente de sdrobire şi chiar de grea cumpănă în partidul liberal. La 1871—74, liberalii nu sunt încă bine organizaţi. La 90—95, pe lîngă căderea partidului liberal copleşit de păcatele lungei domnii a lui Ion Brătianu, deschiderea succesiunei acestuia provoacă lupta Sturza—Stătescu, pentru şefia partidului.

Tot atunci (1901) întărirea partidului Conservator o face intrarea în rîndurile lui a elementului democratic representat mai întăi de d. Take Ionescu, apoi de G. Panu.

Partidul are o ideie, o viaţă nouă, care îl leagă cu poporul, cu isvoarele de sevă, de putere.

Ideia Conlucrării.—Schiţarea unui program de colaborare

Dar, este îndestul de bine cunoscut cum a dat viaţă şi prestigiu ideei conservatoare d. Take Ionescu, înfiltrînd o în masele poporului, şi cum şi cine i a paralizat orice avînt, orice putinţă de realizare în fapte, a tăriei partidului.

Experienţele trecutului trebue să ne folosească.

Pentru a fi puternic, pentru a avea o acţiune, o înrîurire rodnică, partidul trebue întregit. Nu ne trebuiesc numai ministeriabili, oameni de cabinet. Ne trebuiesc rezerve, tot atîţia, cari lucrînd în afară de guvern să pornească, să desăvîrşească curente.

Şi Coroana se află într'o situaţiune foarte dificilă, şi Suveranul chiar este pătruns de necesitatea închegărei unui partid conservator rezistent. El nu încetează de a o propovădui tuturor.

In rîndurile vechilor conservatori însă, sfatul Său nu este nici înţeles nici ascultat.

Luînd act, pe de altă parte. de sforţarea noastră democratică, pentru a face cît mai reală şi deplină participarea cetăţenilor la conducerea trebilor publice şi deci realizarea principiului salutar de solidaritate între dirigiaţi şi diriguitori, deşi El vede munca noastră încoronată de uriaşe succese, El totuşi nu se poate hotărî şi tot nouă, şi unora şi altora, cere dînsul uşurarea greutăţilor peste cari i se pare că nu poate trece.

Din toate punctele de vedere, deci, o conlucrare, o înţelegere, e necesară.

Cum ar fi posibilă, însă?

Ar fi de dorit ca şi unii şi alţii să lăsăm resentimentele personale. Să facem jertfire cu persoanele noastre.

Să fim eroi, dacă interese mai presus de noi o cer.

Ar fi de dorit ca d. Carp să-şi recunoască greşelile din trecut către partidul conservator, pe care l-a hărţuit şi paralizit în totd'auna; ca d. Take Ionescu, stimulat de misiunea mare, pe care ţara i-a dat-o, mai ales de la 1905 încoace, să unească programul său cu acela al d-lui Carp şi să facă o reformă constituţională, care să satisfacă şi ideia vechie conservatoare; să realizeze ameliorarea atît de necesară prin reforma administrativă, reformă conservator-democrată cum şi ameliorarea stărei sociale, prin reforme sociale şi lărgirea dreptului de vot.

Dispuşi pe concesiuni reciproce să-şi unească partidele spre a ne da un partid conservator mare şi puternic, care să întreprindă opera economică şi socială pe care ţara o aşteaptă şi de care ea are urgentă nevoie.

Numai astfel acţiunea partidului conservator va fi rodnică şi durabilă, numai graţie unei asemenea înţelepciuni va fi el la înălţimea misiunei sale.

Citesc în sufletele d-voastră, că înţelegeţi şi aprobaţi ideia conlucrărei celor două partide conservatoare. Conlucrarea nu atîrnă însă numai de noi. In ce ne priveşte, dacă o dorim serios, să nu pierdeţi din vedere, că ea are un corolar absolut indispensabil, şi anume: rezistenţa fiecăruia dintre membrii partidului conservator-democrat, la tentaţii de ordin individual.

Nu mă îndoesc că dragostea de partid şi de şef, şi respectul de noi înşine, ne va da pe deplin această putere de rezistenţă.

Conferinţele generale păstorale ale preoţilor

Adunarea generală a membrilor societăţii clerului „Mîntuitorul Hristos".—Concentrarea ambelor serii a preoţilor.—Cuvîntarea I. P. S. S. Mitropolitului Pimen. Cuvîntarea d lui profesor C. Meissner, relativ la şcoala de corecţie.—Replica Mitropolitului.—Darea de seamă a activităţei societăţii.

Azi dimineaţă, la orele 9, a avut loc a treia şedinţă a conferinţelor generale pastorale a preoţilor.

Primele două serii de preoţi, au fost concentrate astă-zi, pentru ca să li se aducă la cunoştinţă, activitatea şi mersul societăţii clerului „Mîntuitorul Hristos".

Şedinţa s'a deschis sub preşidenţia I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care a ţinut următoarea cuvîntare:

Prea cucernici Părinţi,

Salutîndu-vă încă odată, mă simt bucuros că am prilejul de a sta iarăşi faţă în faţă cu cucerniciile voastre.

Aţi văzut din cele ce s'au discutat aci în aceste două zile, cît şi în alte împrejurări relele de care sufere poporul nostru.

Aţi văzut cît de nepăsători şi lăsători sunt sătenii noştri, în ceia ce priveşte „şcoala" singură menită a îndrepta starea de lucruri de astă-zi.

La noi, de şi obligativitatea învăţîmîntului s'a pus în practică, cu toate acestea noi lăsăm nepregătiţi pe copii noştri.

Pe lîngă multe pacate. care trebuesc stîrpite, mai e încă unul la noi, pe care trebue cu bagare de seamă să-l luăm în cercetare de aproape.

Observaţi că la noi dragostea pentru meşteşug e cam puţin apreciat la noi şi vina nu e a poporului, ci a celor ce-l conducă.

Căci ce se întîmplă? Meşteşugul, care după o veche vorbă romînească este o brăţa de aur, este nesocotit şi un popor care n'are meşteşugul lui, trebue să-i vie străinii ca să le facă cele ce le trebuie.

Datoria noastră este de a îndruma cît mai mult prin sfaturile noastre pe popor, la tot ceia ce i trebuie lui.

Trebuie ca activitatea noastră a preoţilor să se îndrepte şi în afară de zidurile bisericei. Adese ori cînd prin sfaturile noastre reuşim să facem pe săteni să-şi dea copii lor la şcoală, găsim la ei un alt pacat. Fie-care ţaran care-şi dă copilul la şcoală, se gîndeşte nu să-l facă meşteşugar, ci ceva mult mai însemnat. Aceasta din cauză că luminătorii satelor preoţii şi învăţătorii, nu şi-au făcut datoria să povăţuiască pe ţarani asupra acestei chestiuni însemnate. Este ceva în felul poporului nostru; ori ce om vrea să-şi vadă copilul său ceva mai mare de cît el. Alte popoare însă cu mult chiar mai bogate de cît noi, nu despreţuesc nici odată meşteşugul, ci din potrivă îl cultivă. Luaţi exemplu de la poporul englez, unde adese ori veţi vedea pe fiul milionarului fabricant, lucrînd în fabrica tatălui lor.

Cu regret şi cu adîncă mîhnire sufletească, vă declar că am rămas uimit şi m'am îngrozit în inspecţiile făcute, cînd am văzut pe ţăranii noştri mergînd desculţi la biserică şi nu m'am oprit de a mi spune că, e ruşine pentru ţara noastră de a vedea pe ţaranii noştri în această mizerabilă stare.

Şi să nu credeţi că e lipsa de mijloace. Nu. E lipsa de directivă, de lumină. Pe sf. Voastră nu vă preocupa aceasta cînd vedeţi pe enoriaşii Voştri în aşa fel?

Noi avem o ţară bogată şi un pămînt destul de fertil şi este o nedreptate şi o minciună cînd ţaranul nostru zice că n'are pămînt. N'are cine le arăta, căci poate nu-şi dă seamă, de nevoile ţării şi de menirea ce are un popor Căci datoria preotului şi învăţătorului e să înveţe pe ţaran, căci el e foarte deştept şi întrebuinţînd toate mijloacele, ajungi să faci din el tot ceia ce poftesti.

Ţara noastră e cea mai bogată, dar nevoile au crescut şi cînd preotul şi învăţătorul se vor înfrăţi între ei şi vor lucra cu dragoste pentru popor, atunci vor avea un popor cu o directivă spre bine.

Astă-zi aceşti factori de lumină şi de putere într'un sat, să se asocieze împreună şi să lucreze toţi pentru popor.

Statele nu se întrec astă zi prin războaie; astă-zi cuceririle cele mai mari din lume se fac pe terenul economic. Şi cine poate să le conducă? Noi, care suntem fii de popor şi trebuie să iubim poporul cum ne iubim însuşi pe noi.

Nouă nu ne lipseşte timpul. E o părere greşită cînd se zice că preotului îi lipseşte timpul pentru a se ocupa de popor. El are destul timp, fără să-l împedice în ocupaţiile bisericei şi chiar în ale lui personale.

Aveţi ocazia de a vă vedea adunaţi şi în cercurile culturale preoţeşti ce s'au înfiinţat şi unde doresc să discutaţi chestii de aşa fel, în cît să îndrumeze poporul pe o cale culturală mai bună.

Mai avem încă o chestie de mare importanţă care ne preocupă. E chestia răspîndirii la noi a unei credinţe primejdioase din partea unor rătăciţi, şi care din nenorocire sunt fiii ţării noastre.

S'au răspîndit un fel de explicători în ţara noastră, falşă; aceştia sunt aşa numiţii adventişti. Aceştia au fost veniţi la noi în ţară încă de acum 15 ani şi sau aşezat mai întăi în Dobrogea de unde apoi s'au împrăştiat în toată ţara şi mai ales în judeţul Dorohoiu, Primejdia e acolo, căci aceştia explică scriptura în mod neştiutor, căutînd a face din nou un popor primejdios, Oamenii aceştia dispreţuesc clerul, dispreţuesc cultul icoanelor, dispreţuesc actele religioase şi între altele şi jurămîntul. Prin asta se înlesneşc suflete slabe, de a cădea în primejdie; ei dispreţuesc chier şi serviciul militar şi s'au întîmplat cînd unii din fiii acestora au refuzat a face armată. In ardeal, unde această sectă e foarte răspîndită, a fost o vreme cînd o sumă de tineri, în loc să facă armată, au intrat în puşcărie.

Vă atrag atenţiunea de a lua seama contra acestei secte şi să o preveniţi cu toată înţelepciunea şi imediat ce o veţi semnala, să înştiinţaţi pe şefii voştri ierarhici.

In ţara noastră au fost şi alte momente păgubitoare, dar nu le discut aci, fiind de altă ordine de idei, şi vă atrag luarea aminte şi asupra acestora, pe care cu toţii le ştiţi. Aceasta o zic pentru toţi nu numai pentru unii.

*

Venim acum la chestiunea pentru care aţi fost convocaţi azi aci. Acum un an, am înfiinţat societatea clerului „Mîntuitorul Hristos", care e menită de a îmbrăţişa toată preoţimea din Moldova de sus, în aşa fel, ca să poată atît ea cît şi familia lor şi în timpuri grele, să-şi găsească un sprijin această societate.

Societatea noastră a venit tocmai la timpul cînd se simţea nevoie de ea şi m'aştept ca toţi preoţii să se înroleze în ea.

Cu adîncă mîhnire sufletească, m'am întristat zilele trecute, cînd am avut durerea să constat că un preot din Iaşi a murit într'un spital străin şi a stat acolo în rîndul oamenilor din clasa de jos, în casa mortuară, ne fiind posibil familiei să-l ducă acasă.

Şi atunci mi-am zis. Aceasta e situaţia noastră? Un preot care a servit 40 de ani, să nu fie posibil familiei lui să aibă cu ce-l duce acasă? S'a găsit însă preotul Popescu, căruia îi aduc mulţumirile mele şi ale vaostre, care a ridicat pe colegul seu din această situaţie dureroasă pentru noi şi l'a dus acasă iar de familia lui, a ramas societatea să se îngrijească.

Iată dar, ce preţ mare are societatea aceasta, la care v'am chemat să vă înrolaţi.

Ţin să vă aduceţi aminte de spusele mele şi să ştiţi că am găsit cea mai mare mîngîere cînd văd că societate va da sprijin familiei preoţilor morţi.

*

Am avut în ziua de 7 Octombrie, la reşedinţa mitropolitană, o conferinţă a protoereilor de judeţe cu revizorii şcolari în care am discutat şi găsit mijloacele de înfrăţire a preoţilor cu învăţătorii. Căci dacă a fost o piedică care a făcut pagubă poporului nostru; ea a venit din cauza antagonismului ce era între preoţi şi învăţători.

Am găsit însă că cel mai bun lucru, e de a face o înfrăţire, dreaptă între preot şi învăţător, ca ambii să se unească şi să muncească fără preget pentru îndrumarea poporului.

Am găsit că nici preotul nu e destul să se mărginească numai între zidurile bisericei, ci şi el să privească cu interes asupra mersului comunelor şi să îndemne poporul pe calea cea bună prin toate mijloacele.

Am văzut că revizorii şcolari, cu cea mai mare grijă priveau chestiunea populaţiei ţărăneşti şi că îndreptarea nu se găseşte de cît prin lucrarea în comun a acestor doi factori săteşti.

Vă urez din inimă muncă spornică, sanatate deplină atît vouă, cît şi familiilor şi eroniaşilor noştri, pentru ca să lucraţi cu toţii cît mai mult pentru înălţarea neamului romînesc şi termin această cuvîntare în acest moment mulţumitor pentru mine de a vă vedea în faţa mea.

Fiindcă am avut prilejul să vă convoc pe toţi aci, daţi-mi voe să vă recomand pe d. profesor Meissner, care se interesează de chestiile arzătoare la ordinea zilei şi pe care l'am rugat să vină aci ca să vă întreţină cîte va momente asupra chestiei la ordinea zilei: înfiinţarea unei şcoli de corecţie.

D, C. Meissner luînd cuvîntul, zice că a fost invitat de Mitropolit să dea o lămurire a instituţiei ce se va forma şi care va purta numele de şcoala de corecţie pentru cu preoţimea adunată aci, să-şi dea seama care e scopul acestei instituţii.

Şi fiindcă avem nevoe şi de concursul Sf. Voastre, am venit să vă arăt scopul acestei instituţii şi doresc să reiasă din cele ce să vor spune un fapcă, între această instituţie şi adîncă misiune ce o aveţi este o aşa de strînsă legătură în cît ar fi de dorit să daţi cont cursul Sf. Voastre.

Nu cred să existe un mijlos mai practic de a iniţia pe cine-va în o problemă de cît a arăta cum s'a născut acea problemă. Iată în cîteva cuvinte acest istoric; pe cînd mă aflam în administraţia învăţămîntului, mi-a venit repetate ceriri de la diriginţii şcoalelor urbane şi rurale, de a aproba eliminare din şcoală a sutărui copil, pentru că purtarea lor era primejdioasă celorlalţi camarazi Şi e lucru firesc că, atunci cînd în şcoală ai un element rău, să cauţi a-l elimina.

Ce se întîmplă însă? Tot-deauna ministerul nu aprobă, şi aceasta pe motiv că avem înfiinţată obligativitatea învăţămîntului şi cum cînd chemi pe un copil la şcoală, că cauţi în urmă să-l eliminezi? Soluţia eliminării ar fi foat bună, dar cînd te gîndeşti ce crimă comiţi cînd îl eliminezi!

Aceasta era adevărata situaţie şi atunci e aşa de logic că dacă un asemenea copil nu poate fi reţinut în şcoală şi dacă nu poate fi lăsat în voia întîmplării atunci ce-i de făcut? Trebuesc instituţii unde să li se dea îngrijire.

D. Meisner arată apoi că, copii noştri mare parte sunt răi din cauza viciilor strămoşilor şi părinţilor noştri, şi prin urmare nu sunt ei de vină. Atunci nu cu răutate să ne uităm la ei, ci cu milă. N'avem decît o singură datorie; să le venim în ajutor. Şi care-i alt mijloc? Socot că, înfiinţarea acestei instituţii.

Arată mai departe că din vizitele făcute la şcolile din streinatate, a constatat că copii noştri sunt cu mult inteligenţi şi cînd ai aşa elemente care vor fi poate conducătorii de mîine, e pacat să nu le vii în ajutor.

In calitatea mea de preşedinte al cercului didactic am trimes circulări la toate şcoalele urbane şi rurale, pentru constatarea acestei rele stări şi mărturisesc, rezultatul a fost uimitor. Atunci am mers mai departe şi am crezut că, pentru a înfăptui ideia, să mă adresez persoanelor cari am crezut că 'mi vor da sprijnul real şi primul a fost şeful sf. voastre, Mitropolitul Pimen, căruia îi aduc în faţa sf. voastre, mulţumirile mele şi nu mă pot plînge, căci din primul moment, am fost satisfăcut.

In definitiv însă nu trebue să ne ocupăm numaî de şcolari ci şi de minorii ce nu-s şcolari din anumite împrejurări.

După ce d. Meissner citează mai multe exemple întîmplate, şi fapte necorecte sevîrşite de minori la noi, încheie, spunînd că înfiinţarea şcoalelor de corecţie la noi, înseamnă desfiinţarea multor penitenciare.

Terminînd, d sa roagă pe preuţi să înscrie ca membrii în societatea aceasta, care probabil că-şi va inaugura începutul ei la Septembrie viitor, şi să facă cît mai mulţi aderenţi.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, luînd cuvîntul, felicită pe d. Meissner pentru ideia sa de a înfiinţa la Iaşi o şcoală de corecţie, cu aşa însuşiri mari şi nu să îndoeşte că, precum multe idei mari, care s'au început la Iaşi, au devenit podoaba romînilor din regat, şi aceasta va prinde rădăcini şi va face ca şi preoţii să dea tot concursul lor, înscriindu se ca membrii în această societate.

Statutele ne fiind încă terminate, vi se vor trimite Sf. Voastre la casa parohială şi nădăjduiesc că veţi face cît mai mulţi aderenţi.

Şedinţa s'a suspendat pentru 10 minunte, după care s'a luat în discuţie

activitatea soc. clerului „Mîntuitorul Hristos".

P. S. S. Arhiereul Nicodem munteanu, preşedintele activ al soc. luînd cuvîntul, a arătat importanţa acestei societăţi; s'a citat apoi raportul comisiunei cenzorilor, arătîndu-se că societatea cuprinde 128 membri cu cotizaţii la curent 120; capitalul societăţei e de 4485 lei şi 15 bani pentru secţia laşi; cheltueli sunt în sumă de 3066 lei şi 35 bani în care intră şi împrumuturi acordate membrilor şi plata sf.-lor antemise; sold numerar în casă 1418 lei 80 bani.

*

Discutîndu se chestia bibliotecei societăţii, s'a arătat că e prea mică, conţinînd numai 6 volume pînă în prezent.

In cursul anului s'au ţinut la societate un număr de 8 conferinţi, din care 7 de preoţii din oraş: Econ. P. Savin, Gh. Niculescu, Chiriac Nicolau, I. Gotcu, C. Stamati, Val. Iordăchescu, I. Andriescu, I. Popescu şi din preoţii rurali I. Parfenie.

S'a procedat apoi la votarea budgetului societăţii şi s'a aprobat.

S'a procedat apoi la alegerea comisiunii censorilor pe exerciţiul viitor şi au fost aleşi; preuţii N. Dăringă, I. Parfenie şi C Leonte.

Şedinţa s'a ridicat la orele 12 jum., iar mîine la orele 9 dimineaţa. se vor începe conferinţele seriei a II-a.

D. Popa

Ultime INFORMAŢII

Pentru statuia lui Cuza-Vodă

Sume adunate pe lista de subscriere a d-lui Xenopol:

A. C. Cuza	100
A. Cantacuzino	20
Toma Bărsan	20
Leon Cosmovici	60
Dr. Bacaloglu	10
Dr. I.	10
Z. C.	50
Gh. Racoviţă	40
Hortanse Drosu	20
O librărie	20
Total în 2 Noembrie	350

Toma Bărsan scrie din Măcin d lui Xenopol: „De aceea rup cu mare dragoste pentru patria mea lei 20 din modesta pensie de 58 lei lunar, care ie singurul meu venit şi cu onoare vi-i trimet dv. cel mai aprig luptător, rugîndu-vă a-i primi şi a-i considera ca pe cei doi taleri ai văduvei pentru înfăptuirea în piaţa Unirei a operei începute".

Ce frumos exemplu!

❑ Ministerul justiţiei în urma intervenţiei celui de instrucţie publică, a trimes o circulară judecătoriilor de ocoale, prin care le pune în vedere, că pe învăţători, numiţi experţi pentru măsurarea de pămînt, să nu i citeze de cît Joia sau în celelalte zile după orele de clasă. Aceasta pentru a nu împedica pe învăţători să-şi îndeplinească datoria.

❑ Ziarele au anunţat deunăzi că lucrările de construire a abatorului de frontieră din Burdujeni au fost adjudecate asupra d-lui Al. Maxim.

Vrem să ştim două lucruri.

1) Dacă fericitul antreprenor este deputatul liberal cu acelaşi nume al colegiului II de Neamţ şi vechiu client al d lui ministru de domenii.

2) Dacă nu la această licitaţie s'a întîmplat că unul din ofertanţi, şi anume tocmai d. Maxim, să facă o ofertă neiscălită, pe care a semnat-o numai după ce s'au deschis toate ofertele şi s'a convins mai întăi că n'a lasat prea mult sub deviz.

Dosarul acestei licitaţii merită o mai amănunţită cercetare.

❑ D. Gh. Vitilaru, absolvent al şcoalei de agricultură din Roman, a fost numit supraveghetor cl. II la depozitul de tutun Iaşi.

❑ **Judiciare.**—Cererea d nei Eufrosina Leppadatu, născută Economu, de a se pune sub consiliul judiciar pe socrul ei, d. C. Leppadatu, preşedintele consiliului general ai judeţului Iaşi, a fost trimeasă parchetului, pentru formarea dosarului.

Tribunalul a numit experţi pe d-nii profesori dri Riegler şi Manicatide şi pe d. dr. Zossin.

In consiliul judiciar, au fost numiţi d-nii: Gh. Bogdan, rectorul Universităţii; Teodor Ioan, Gh. Dimopol şi Jean Pastia, din Bîrlad; dr. Gh Nanu din Bucureşti, Const. Economu din Brăila şi avocatul Gh. Roiu din Iaşi.

— Depunîndu-se cauţiunea de 10,000 lei, fixată de camera de punere sub acuzare, deţinutul falit Veinştein, a fost pus astăzi în libertate provizorie.

— Curtea de Apel s. I, a respins astăzi cererea de revizuire a testamentului defunctului Cosmovici, din Botoşani, făcută de d-na Lucia Palauz.

— Cei 6 ţigani, cari au fost prinşi excrocînd lumea cu iarba de fiară, au fost trimişi de la parchet la instrucţie.

Afacerea s'a repartizat la cab. 2.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna curentă, se vor plăti la 18 Noembrie.

❑ D-ra Ana Buhancaa a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Hălegni-Şipote d-ra Ecaterina Zaharia a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Fîntînele.

❑ Păr. Alex. Arion, parohul bisericei Sf. Atanasie, nemulţumit cu nedreptăţirile cu pedeapsa ce i-a dat'o consistorul, a dimisionat pe ziua de eri din tagma preoţeasca.

Sf. Sa a declarat că se va retrage la o mînăstire, unde-şi va petrece restul vieţii în liniştea monahală.

❑ Luni 8 Noembrie, se va serba cu o solemnitate deosebită, hramul mînăstirei Agapia.

I. P. S. S. Mitropolitul se va duce la acea mînăstire, spre a oficia hramul.

❑ O nouă mişcare în armată se va face pe ziua de 28 Noemb. c.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a aprobat să se puie la dispoziţia societăţei „Vulturul" din Iaşi o sală în localul şcoalei primare No. 2 de băeţi „Carol I" din localitate, spre a-şi ţine cursurile serale de adulţi.

❑ Intre licenţiaţii facultăţii de drept sesiunea Octombrie este tînărul Eugen Ionescu Darzău fiul d-lui Dimitrie I. Ionescu subşeful gării Iaşi, prietenul nostru.

❑ Pentru Duminică 7 Noembrie a. c. ora 2 p. m. d-nul Dimitrie I. Ionescu preşedintele Societăţei Cuza Vodă a convocat pe domnii preşedinţi a tuturor sociietăţilor de binefacere din Iaşi, spre a forma o muzică a lor proprie sub conducerea profesorului d-l Cirilo.

❑ D. A. D. Xenopol, a convocat pentru mâne la orele 5 p. m. la d-sa acasă, pe mai mulţi prieteni, pentru a se consfătui în chestia statuei lui Cuza Vodă.

❑ Ca şi senatul Universităţei din Iaşi, şi cel din Bucureşti a recomandat pe d. prof. P. Negulescu la catedra de logică şi istoria filosofiei contemporane, ocupată până acum de d. Maiorescu.

❑ D. D. Patraşcanu. profesor de istorie la liceul Sf. Sava din Bucureşti, care fusese detaşat la liceul internat şi gimnaziul Ştefan cel Mare, a fost numit definitiv la liceul Sf. Sava.

❑ Azi dimineaţă, la orele 10 medicii de dispărţiri ai oraşului, au fost convocaţi de medicul şef la consfătuire.

După ce a făcut cunoştinţa în parte a fiecăruia, d. dr. P. Flor medicul şef al oraşului, a mulţumit medicilor pentru munca depusă până acum, rugîndu-i să continue şi în viitor aceeaşi activitate.

❑ In urma unei inspecţii făcute la oficiul postal din Răducăneni, s'a constatat o lipsă de 3000 lei.

In urma acesteia, dirigintele acelui oficiu, A. Obreja a fost suspendat.

Universitare.—Astăzi la orele 5 p. m. Decanul facultăţei de litere şi filosofie îşi va deschide cursul în Aula Universităţei. D-sa va trata: Problemele de căpitenie ale educaţiunei morale, religioase şi estetice.

— In lista publicată eri de reuşiţii la licenţă în drept, a fost din eroare sărit d. Eugen Ionescu Darzău fiul amicului nostru d. D. Ionescu Darzău, subşeful gării Iaşi.

— S'au înscris la concursul pentru burse la facultatea de ştiinţi d-nii Negrescu Emil, N. Pasou, Mircea Dulcescu, Isidor Grabnic, Gheorghiu Virg., Gheorghiu C. şi Teodor Pavel.

— Cursul de geologie şi paleontologie se vor incepe la 6 Noembrie, orele 4, în sala de lucrări practice a laboratorului. Lucrările practice vor începe Sîmbătă dimineaţă.

— In urma decisiunei consiliului profesoral al facultăţii de drept s'a intervenit la minister pentru a fi admişi şi studentele să concureze la bursele statului vacante la facultate, rezervate pînă acum numai studenţilor.

Această intervenţie s'a făcut pe motiv că şcoala superioară pusă în vedere a se înfiinţa pentru fete, nu a mai văzut lumina zilei, ci fetelor li se cer licenţa pentru a intra profesoare secundare, ca şi băeţilor şi trebue să li se dee şi lor deci putinţa de a studia, cînd sunt saraci.

Concursul va începe numai după ce Ministerul va decide.

❑ O frumoasă compoziţie muzicală datorită maistrului I. G. Dimitriu va apare în curînd „Marşul Jubiliar" este titlul acestei compoziţii şi este dedicat profesorilor şi studenţilor Universitari din Iaşi.

Acest op muzical se imprimă la un mare stabiliment litografic din Lipsca şi înainte de apariţie va fi cîntat în sala Circului Sidoli,—începînd chiar de mîne Joi 4 Noembrie—de către orchestra cinematografului Pathé al cărui şef este însuşi dl. Dimitriu autorul frumoasei compoziţii.

❑ Dansurile cambodgene, executate de artistele regelui Sisovolh, sunt redate în noul program de mîne Joi 4 Noemb. al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli. In somptuoasele palate aziatice, aceste dansuri lente în mişcări serpentine, sunt executate de dansatoarele regelui. Ca o succedare neîntreruptă de viziuni de artă, se derulează aceste scene interesante înaintea cărora defilează apoi un cortegiu neîntrerupt de elefanţi.

A doua soţie, piesă scrisă de un autor englez, special pentru cinematograf, este interpretată de insăşi actorii Albionului. Ea este în genul pieselor văzute în cîteva rînduri pe pînza cinematografului Pathé—jucate cu o superioară fineţă şi incomparabilă măestrie.

Băi de Dunăre la Viena, interesante instantanee cinematografice luate după natură—Lugano şi lacul, scene de călătorie din Sviţera — şi alte piese teatrale, sujete comice, sportive etc. sunt cuprinse în noul program de Joi 4 Noembrie, care se închee cu o frumoasă comedie „Max Linder asasin sau victimă?" compusă şi jucată de popularul comedian de la Olimpia din Paris—una din cele mai reuşite comedii din ale simpaticului artist.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Intrunirea din Craiova

— Importantul discurs al d-lui Take Ionescu —

(După rezumat, transmis prin telefon).

Craiova, 3 Noembrie

După cum am anunţat d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a sosit eri în localitate.

La oarele 6 a avut loc o mare întrunire la club. De pe la orele 4, saloanele clubului erau tixite de fruntaşi şi membri ai partidului precum şi fruntaşi de prin împrejurimi.

La orele 6 şi 20 soseşte d. Take Ionescu. Primirea ce i se face este mai mult de cît entuziastă.

D. *N. Economu* salută pe şef în numele prietenilor din localitate şi împrejurimi; declară că de cîte ori şeful a venit în mijlocul prietenilor din Craiova, simt o nespus de mare bucurie.

Vorbind de situaţia politică, d. Economu se întreabă; guvernul liberal trebue să se retragă, sau nu, căci partidul liberal nu mai poate şi nu trebue să mai steie la cîrma ţărei. Dar, după retragerea lor cine să vie? Junimiştii sau conservatorii democraţi? Dacă privim situaţia aşa cum este şi urmînd principiul stabilităţei constituţiei, lesne se poate vedea că puterea trebue să emane de la naţiune, şi naţiunea s'a pronunţat pentru d. Take Ionescu.

Mai e întrebarea, cum se vor prezenta democraţii în alegeri? Noi am fost siguri pe ţară şi suntem şi de acum înainte.

D. *St. Pişea* vorbeşte de solidaritatea în partidul conservator democrat, asigurînd pe şef, de dragostea şi încrederea partizanilor.

D-sa face apoi cunoscut noile încăerări, în partid.

*

Discursul d-lui Take Ionescu

Cuvintele călduroase ale d-lui N. Economu şi entuziasmul d-v., au făcut să'mi reamintesc de Februarie 1908, cînd s'a încercat pentru partidul conservator şi ţara, o faptă rea, şi nedreaptă căci şi cum se vorbeşte de un guvern Carp, şi aceasta este tot o faptă rea şi o nedreptate.

Dacă mi aşi închipui că nu ar fi în joc de cît situaţia unui om, n'aşi insista şi n'aşi vroi să jertfesc cariera atîtor oameni; mă simt îngrijit căci de infricoşare nu poate fi vorba. Ştim însa că nu e vorba de soarta unui om, ci de o ideie, de o ideie mare, mai ales cînd vedem că de atîţea ani, toate se nesocotesc în această ţară.

Ce este oare un parlament, în care toate proectele de legi ale actualului guvern, trec aproape fără să fie discutate. Parlamentul a ajuns aşa că aproape nu înseamnă nimic.

Dar guvernul? In loc să cadă după alegerile parţiale, a ajuns să cadă după calindar! (ilaritate) N'am văzut încă o situaţie politică mai bolnavă ca acea de astăzi.

Nu discut care va fi hotărîrea Regelui. Discutînd însă, lucrul e lămurit. Cînd dreptatea şi constituţia s'ar nesocoti, ce vreţi să creadă cei de jos în privinţa nelegalităţei în acest stat?

Nimic nu poate fi clădit pe minciună. Cererea carpiştilor de a prezida şi falşifica alegerile generale, înseamnă întronarea minciunei.

Ceasul de azi, e un ceas mare; se va croi pentru ţară, sau drumul adevărului şi al legalităţei, sau drumul minciunei şi falşificarea legilor. Soarta a vroit ca partidul nostru să aibă misiunea de a fi apostolul redeşteptărei conştiinţei naţionale. chiar dacă ar fi să ajungem a fi martiri ai acestei minciuni. Cu atît mai bine. Ne vom căli în focul luptei şi vom scapara.

D. N. Economu m'a asigurat că nu veţi despărţi de mine. Nu m'am îndoit nici odată de aceasta.

Dacă întîmplarea ar face să vie junimiştii la putere, partidul nostru nu va suferi nici o dezertare, care să merite a se vorbi dee le.

Dacă ni s'ar pune întrebarea: ce vom face noi, în cazul cînd vom veni la putere,—aşi răspunde: **vom face cele mai libere alegeri, ce s'au făcut în Romînia,** *alegeri libere chiar la colegiul al III-lea, unde unele din bubele vieţei noastre constituţionale, au fost perpetue.*

Dar dacă ar veni d. Carp la putere? Este evident că nu poate fi vorba un moment de vre-un cartel între noi şi guvern. Fireşte, că eu nu cred în spusa carpiştilor; dar le discut pretenţiile.

D. Take Ionescu Ionescu persifilează apoi pe junimişti, care cearcă să atragă pautizani prin diferite mijloace.

In realitate, zice d-sa, ei mă vor pe mine fără d-voastră, sau pe d-voastră fără mine. Eu nu mă despart de dv. căci sunt sigur că nici dv nu vă veţi despărţi de mine (lungi aplauze).

Revenind la cartel, d-sa zice: ideia unui cartel cu carpiştii este absolut exclusă, pentru motivul că opoziţia nu se poate cartela ca guvernul! In toamna trecută, noi am vrut, — Fleva este martor, — să ne înţelegem cu carpiştii pentru cele 5 alegeri parţiale de atunci, pentru a provoca o cădere a guvernului prin alegeri; era o alianţă a opoziţiei cu opoziţie. D. P. P. Carp a refuzat'o. Acest refuz a continuat chiar şi la scrutinul de la balotaj. Rezultatul l'aţi văzut care a fost: noi am luat 3 locuri, ei nici unul. O opoziţie este mai tare cu 5 deputaţi aleşi prin luptă, de cît cu 50 aleşi cu guvernul.

Nici nu se încape discuţie pentru alianţă a opoziţiei cu guvernul, pentru scopul fiind deosebit, învoiala între opoziţie şi guvern ar însemna mistificarea alegătorilor.

Asupra acestei chestiuni, suntem absolut hotărîţi. Nimeni din partidul nostru, nu s'a gîndit la un astfel de cartel.

CHESTIA COLABORĂRII

Prieteni de ai noştri, în bună credinţă, au propus o colaborare cu carpişti, pentru a realiza anumite puncte de program.

Cînd se va spune totul, se va afla că prietenii noştri care urmăreau această idee, au fost foarte moderaţi, dar n'au reuşit, pentru că cei care n'au nimic, voiau să ieie totul.

Zilele trecute, un carpist îmi spunea să fac un gest mare, pe care ţara întreagă îl va aplauda: să trecem cu toţii la d. P. P. Carp, fără nici o condiţie. Eu i-am răspuns junimistului; gesturile mari, sunt mari numai atunci cînd le fac oamenii mari, şi sunt ridicule cînd le fac oamenii mici!

Şi cînd carpistul a răspuns că eu sunt om mare, eu i-am replicat că, dacă ar crede aşa, ar veni cu toţii la noi şi nu am fi în luptă. Asta era forma glumeaţă a unei chestiuni mari.

Nu e vina mea dacă, în alegeri va fi o batae crîncenă. Tot ceia ce s'a putut face pentru ridicarea a trei partide istorice, s'a făcut. Dacă d. Carp doreşte alegeri violente, s'o facă, noi nu vom putea fi făcuţi vinovaţi pentru situaţia ce va creia.

Dar, pentru ce să ceară Regelui să nesocotească voinţa ţării? Recunosc că, într'un caz de pericol naţional, totul e permis pentru salvarea ţării. Dar, suntem noi un pericol naţional? Din potrivă; n'a fost nici odată un partid care să fie mai în asentimentul ţării, ca al nostru.

Un prieten mi-a spus că n'am ştiut să profităm de succesele noastre electorale. Noi n'am făcut'o, dar nu cred că ni se va face nedraptate, căci noi n'am voit să creiem un curent nesocotit, în această ţară.

D. Take Ionescu, răspunzînd unei întreruperi, că de ce ne numim partid conservator-democrat şi nu numai democrat, zice: In partidul nostru suntem 5 foşti miniştri conservatori, grosul partidului, mai toţi foştii deputaţi şi senatori, mai toţi din vechea organizaţie a partidului conservator, au rămas neschimbaţi, la noi.

Nu e mare lucru că suntem partid nou. Mai greu este să transformi un partid politic, ceia ce am vrut noi, s'a făcut. Suntem un partid puternic, nu numai prin compunerea lui de sus până jos, dar suntem şi reprezentăm dorinţa ţărei, dorinţa tuturor claselor.

Dreptatea cît mai multă ţărei şi respectarea drepturilor sfinte ale naţiunei — acesta este scopul partidului conservator democrat.

Protivnicii noştri au căutat să samene desbinări între noi. Aleseseră ca punct de plecare Craiova Dar nicăeri ca aci n'a fost mai desevîrşită armonie. Plec de aci termină d. Take Ionescu, şi mai mult îmbărbătat. Şi pot recomanda la toţi să vie la Craiova, în mijlocul nostru, să ia o baie de energie.

Cu o cauză ca a noastră, cu conştiinţa naţională, care e cu noi, nu pot crede că nu vom reuşi, şi vă asigur că vom reuşi.

(Cuvîntarea d-lui Take Ionescu a fost acoperită cu lungi aplauze. S'au făcut apoi mari manifestaţii şefului, în strigăte de ura, trăiască).

*

A vorbit apoi d. N. Fleva, *ocupîndu-se de „cooperare" şi spunînd. că dacă cooperarea ar fi fost bazată pe condiţii accesibile, se făcea.*

D-sa pune în evidenţă slăbăciunea la care a ajuns guvernul liberal, care nu mai poate guverna mai departe.

Asigură că succesul desevărşit va fi al partidului conservator-democrat, condus de d. Take Ionescu.

Un comunicat Cantacuzinist

Bucureşti.—Ziarul Conservatorul, *al Mînastirei Cantacuzino, publică comunicatul ce-l publicăm mai la vale.*

Il reproducem, fiind-că, trimis ziarelor Carpiste încă cu opt zile în urmă şi refuzat de a fi publicat din ordin junimist, comunicatul a fost publicat de Conservatorul *a doua zi după plecarea d lui Carp, Afirmăm că* Epoca *a refuzat să-l publice.*

Iată comunicatul:

Pentru a face să înceteze. dacă se poete, şi cel puţin întru cât atârnă de la noi, feluritele ştiri neexacte şi fantasticele combinaţii pe cari foile takiste şi liberale le născocesc asupra noastră, declarăm că suntem cu desăvârşire străini de această manoperă.

Situaţia internă actuală este caracterizată prin complecta zăpăceală care a cuprins cercurile guvernamentale. De mai mult timp membrii marcanţi ai ministerului răspândesc mereu ştirea cà guvernul liberal se află în ajun de a se retrage de la putere cu toate că acelaş guvern pretinde să deschidă Corpurile Legiuitoare. Această stare anormală datorită lipsei de conducere şi a unui principiu de guvănământ, consecinţă fatală a antagonismului ce există între tendinţele socialiştilor şi acele ale cadrelor vechi la cari se unesc oameni rămaşi cu sânge rece, a provocat o adevărată neputinţă guvernamentală care nelinişteşte în cel mai mare grad, opinia publică şi dă loc la numeroase comentariu asupra viitorului guvern. De aci se nasc tot felul de combinaţiuni asupra guvernului de mâine şi asupra unor perspective ce capul statului ar fi pus în vedere partidului conservator cu privire la apropiata sa venire la putere,

Faţă cu aceste svonuri tendenţioase, menite de a ascunde desorientarea în care se află adversarii noştri, suntem autorizaţi a declara că Coroana, conform normei cunoscute, de care nu s'a depărtat nici odată, nu a făcut nici o promisiune asupra hotărârei ce o va lua ca Arbitru Suprem al partidelor, atunci când criza guvernamentală, latentă de atâta timp va întra în faza acută; căci, este evident că Regele în exerciţiul înaltelor Sale prerogative constituţionale trebue să-şi reserve până în ultimul moment întreaga libertate de acţiune faţă cu toate eventualităţile.

Nu mai puţin însă, partidul conservator, conştient de chemarea sa în organismul statului, este dator să se pregătească de a lua răspunderea situaţiei faţă cu o stare atât de anormală ca acea actuală în care forţele guvernamentale se află în deplină descompunere.

Este firesc ca, în asemenea împrejurări grave, partidul conservator, eşit din însăşi nevoile şi desvoltarea istorică a ţărei să'şi îndeplinească misiunea de a da statului un guvern tare şi de ordine, căci nu poate fi momentul de a face, în dauna ţărei, experienţa cu înjghebări politice de caracter personal.

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mârzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Vezicăriu —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

GRILLAGES 1 m. de haut. 0 METRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre ... 0f28
Chasses de conclos, depuis ... 7 »
Paillassons pour abris, le mètre carré ... 4 »
Porte-Bouteilles, pour 200 Places ...
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix 6f.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoir pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL,

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiperntru asigurarile din Romania a

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46/100 şi fr. 1,144,222.0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 330 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cu de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cu de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşe vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII – No 1153 Vineri 5 Noembrie 1910

SITUAȚIA

Incetul cu incetul începe să pătrundă cîte o rază de lumină în bezna de până acum, în care era cufundată situația politică.

Apropierea termenului fatal cînd camerile trebuesc deschise, aduce după sine, în mod tot atît de fatal, așezarea partidelor în linie de front, gata de luptă.

Contururile încep să se desemneze—deși încă insuficient pronunțate, pentru ca cine-va să'și poată forma o judecată definitivă.

Acele contururi sunt indestulătoare însă pentru a prezinta oare care conjecturi, foarte apropiate de realitate.

Dintr'un punct de vedere, situația ie limpede: liberalii pleacă, la sfîrșitul lui Decembrie, la mijlocul lui Ianuarie—aceasta ie indiferent, sigur ie un lucru: pleacă:

Plecarea lor poate fi, însă, privită ca un succes al opoziției? Desigur că nu. Liberalii pleacă cînd vor și cum vor; ei pleacă nu fiind că s'a dat o sancțiune manifestărilor antiliberale ale opiniei publice; ei se duc nu pentru că au fost siliți de adversarii lor—ci se duc istoviți și epuizați de abuzurile propriei lor mériri, de excesele isvorite din acțiunea lor, nețărmurită de un control real constituțional al unei opoziții puternice.

Cînd cine-va părăsește puterea în ast-fel de condițiuni, nu se poate spune că a căzut, ci cel mult că a avut bunul simț să se demită.

Dar, indiferent forma, liberalii se duc. Cine vine? Vin conservatorii uniți, vin conservatorii democrați, vin conservatorii-carpiști?

Nu mă voiu încerca să analizez de ce unii ar putea să vie și de ce alții nu, și nici nu voiu căuta să arăt de ce ar fi bine să vie împreună.

S'a vorbit atît, s'au adus argumente atît de variate—după situația celui ce argumenta—în cît a face o analiză de asemenea natură ar fi a realiza celebrul „enfoncer les portes ouvertes“ al francezilor.

Să prea poate să vie takiștii, după cum se prea poate să vie carpiștii. Aceasta depinde de Coroană, care singură, are a decide asupra controversei constituționale ce se pune odată cu declararea vacanței guvernamentale.

Se putea prea bine să vie și conservatorii uniți—deși astăzi lucrul pare definitiv exclus. S'au făcut încercări—de ce să nu o mărturisim?—care au eșuat. Se păstrează cel mai strict secret asupra celor discutate, presa n'a putut afla nimic de la oamenii noștri politici, de obiceiu atît de limbuți.

Și e bine că s'a păstrat discreție. E un semn evident de naturizarea vieței noastre politice, de occidentalizarea ei căci aiurea rare ori se știe mai mult de cît trebue să se știe.

Și discreția aceasta era cu atît mai justificată cu cît situația prin care trecem e excepțională. Această situație n'ar putea fi mai bine caracterizată de cît parafrazînd cuvintele lui Edward Crey, ministrul de externe englez, care vorbind dăunăzi despre tratativele ce s'au urmat în conferința pentru aplanarea crizei constituționale din Anglia a spus: „Discreția absolută e perfect justificată, căci dacă tratativele reușesc, vor fi de ambele părți nemulțumiți, iar dacă eșuează un și mai mare număr de oameni politici se vor găsi desorientați“.

Dar dacă nu se cunosc amănuntele—și nu se vor cunoaște de cît atunci cînd ar urma să se stabilească răspunderile—nu 'i mai puțin adevărat că tratative au existat. N'au reușit deci pentru moment nu poate fi vorba de un guvern al conservatorilor uniți.

Care va fi situația viitorului guvern în preziua alegerilor generale?

Problema e din cele mai simple dacă conservatorii democrați ar fi chemați la putere. Ei pot, fără cea mai mică grijă, de a lupta în contra unei coaliții liberalo-junimistă.

E mult mai complectă problema dacă d. Carp vine la putere. Fără cartel d-sa nu poate face alegeri, întru cît riscă, în cazul cel mai bun pentru d-sa, să aibă cea mai slabă majoritate la parlament care a cunoscut vre-odată țara.

Să facă cartel: cu cine? Cu liberalii? *Afirm—și viitorul va dovedi că am fost bine informat—că liberalii, pentru motive cunoscute, necontestate dar care nu trebuesc discutate, vor refuza cartelul oferit de guvern.*

Cu conservatorii democrați? Lucrul este imposibil, și declarația d-lui Take Ionescu, făcută la Craiova confirmă, mai curînd de cum am crezut, această părere.

Partidul conservator-democrat, înclinîndu-se în fața judecății factorului suprem constituțional, nu va renunța un moment a considera un guvern Carp ca o falșificare a vieței constituționale, ca o sfidare aruncată opiniunei publice.

Un guvern Carp va fi considerat de partidul d-lui Take Ionescu ca triumful tradiției oligarchice împotriva voinței exprese a conștiinței naționale trezită la viață publică.

Cum ar putea, în astfel de împrejurări, conservatorii-democrați să încheie cartel cu junimiștii? Cum ar putea să se pue în contradicție cu sine însuși, să suție, să justifice dreptul ce'l au aceștia din urmă de a solicita voturile alegătorilor?

Ar fi nu numai un act de imoralitate politică ci și o inconsequență, fatală pentru partidul conservator democrat.

Iată de ce un atare cartel nu poate avea ființă.

Aceasta e situația. Liberalii pleacă—carpiștii în cel mai bun caz pentru ei, ar putea veni la putere, dar n'ar putea sub nici un chip guverna.

Const. Moldovanu.

București, 3 Noembrie 1910.

Diplomația d-lui Djuvara

„Voința Națională“ se indignează împotriva unui ziar de opoziție, pentru că a tratat cu ironie întrevederile pe cari d. Al. Djuvara le-a avut la Viena și Berlin cu cancelarii acestor 2 mari State.

Este un act de tradare, de necuviință față de Statul nostru—strigă revoltată—Voința Națională. Și organul colectivist rîdică în slava cerului pe ministrul de Externe, cari prin tactul și iscusința sa diplomatică a știut să obțină statului nostru cele mai frumoase satisfacțiuni în recentele confiicte cu Grecia și Bulgaria.

Iată l dar și pe d. A. Djuvara mare diplomat și mare barbat de Stat! Noroc, că a luat concediul acesta și s'a gîndit să viziteze pe cancelarii Austriei și Germaniei, căci alt-fel calitățile acestea nu i le-ar fi descoperit presa liberală.

Pînă acum cîte-va zile, dr. A. Djuvara trecea de cel mai liniștit și rezervat ministru; parlamentul n'avea să se ocupe de cît o singură dată pe an, de departamentul externelor: atunci cînd îi vota budgetul, nici o lucrare, sau reformă, nici o chestiune de politică înaltă, nimic nu forma activitatea s'au preocuparea d-lui Djuvara. Din acaastă pricină persoana d-sale a dat prea puțin de vorbit și tăcerea aceasta i-a convenit de minune ministrului de externe. Voința Națională întrerupe însă tăcerea și deschide discuțiunea fără știrea și consimțimîntul ministrului în chestiune și-îi pune în evidență merite pe cari ar fi preferat să nu i le releveze, căci luate în serios, aprecierile organului liberal, sunt mai mult o batjocură la adresa d lui Djuvara, de cît o laudă!

Incidentul de la Turtucaia, este încă deschis: pînă în momentul de față Bulgaria n'a făcut nimic pentru aplanarea lui; școala romînească care există de sute de ani, continuă a fi închisă, iar copii de romîni siliți ast-fel să se înscrie la școlile bulgărești; cît pentru profesorii romîni sînt distituiți și dați judecății. Iar Ministrul nostru de externe, se plimbă prin străinătate vizitează pe cancelarii marilor State vecine și puțin îi pasă de umilința ce se aduce țării noastre prin asemenea acte ofensatoare.

Și cu toate acestea nu este permis nimănuia să se atingă de persoana acestei înalte excelențe tocmai acum cînd se pune în contact cu barbații de Stat străini în calitate de reprezentant al Statului romîn—căci în aceste momente persoana d lui Djuvara este ceva sfînt și ori-ce ridiculizare a actelor sale, se răsfrînge asupra statului nostru!

D. Djuvara este în cazul să-și zică, apără-mă doamne de laudele prietenilor, că de ocările adversarilor, mă apăr eu. Căci este culmea batjocurei să vorbești de succese diplomatice și de calități politice, amintind fapte cari constituesc insuccese în politica externă.

Ast-fel se amintește de conflictul de astă-vară cu Grecia, cînd satisfacția ce se pretinde că ni s'a dat a fost departe de a ne mulțumi, și cînd eram în largul nostru să aplicăm Greciei o lecție să o ție minte multă vreme.

Credința noastră este că „Voința Națională“ avea de plătit o poliță d-lui Djuvara, și n'a lăsat să piardă ocazia. Profitînd de absența d-lui Djuvara din țară, s'a legat de o glumă a unui confrate de opoziție, făcută la adresa ministrului nostru de externe, pentru a-i trage acea laudă exagerată și nepoftită care are pe toate fețele aparente cele mai amare batjocuri.

S'a dus viitorul...

D. P. Carp s'a supărat.. Nu vă speriați nu s'a supărat pe Europa, ci numai pe țara romînească. Unii zic că și aceasta e prea mult, noi credem însă că unui om atît de mare ca șeful junimiștilor, îi este permis să se supere pe o țară atît de mică ca Romînia.

Și în ce constă supărarea d-lui Carp și de ce s'a supărat?

Plecînd la Viena spre a consulta un medic, d. Carp a declarat, că dacă pînă la 15 Decembrie nu i se dă puterea, nu o-mai primește. Vorba Romînului: s'a supărat vacarul pe sat.

Auzi d ta? De zece ani stă d. Carp în opoziție și tot așteaptă să i vină rîndul la putere, și... nu-i mai vine. Asta e prea mult. Răbdarea omenească are o limită și d. Carp e om. Și nu-și dă seamă țara asta de consecințele funeste ale hotărîrei d-lui Carp? Apoi bine, ce o să facă Statul Romîn fără concursul prețios al unui om de guvern ca d. Carp?

O să-mi răspundeți: dar ce-a făcut de zece ani încoace? Acesta însă nu e un răspuns. Dacă fiind în opoziție, d. Carp a făcut fericirea a o sută de familii de pe Țibăneștii d sale, cu darurile ce le-a făcut nu de mult, apoi fiind la guvern, n'ar fi în stare să facă fericirea țării?

Și în definitiv, dacă d. Carp refuză puterea după termenul fatal pus de d-sa cine o să vie la guvern după liberali;—căci doar n'or să stea liberalii la putere, pînă la sfîrșitul lumii. In afară de dinastia Brătianu și de d. Carp nu vedem cine ar putea lua răspunderea conducerii intereselor poporului. Doar n'o să facă gluma de a susține, că partidul conservator-democrat, care nu cunoaște regulele bontonului și ale celor mai „elegante maniere“ ar fi în stare să priceapă marele interese ale poporului romîn.

Așa dar, ce se face țara romînească, dacă pînă la 15 Decembrie nu i se dă puterea d-lui Carp?

Cine a zis: „viitor de aur țara noastră are“, nu e adevărat. Dacă pînă la 15 Decembrie d. Carp nu are puterea, s'a dus viitorul țării; tot așa cum s'a dus d. Carp la Viena; precum s'a dus zăpada de anul trecut.

Deci, Majestate, îngădue o umilită rugăminte: Nu-l pune pe d. Carp în poziția de a-și ține cuvîntul, că te trezești că primește și după 15 Decembrie. Și atunci ce ne facem cu viitorul țării?

Idem

Chestii istorice

Din vechiul buget al Moldovei

(1759)

Am arătat eri ce importanță prezintă peutru noi o condică veche de visterie, în cari se oglindește starea țării din acea epocă.

Zece ani după reforma lui C. Mavrocordat, țara Moldovei se împărția în 18 ținuturi fiscale, unde erau însărcinați 18 boeri cu strîngerea dărilor. Acele ținuturi fiscale nu erau tot una cu cele administrative, căci contopirea unor județe, care ne-a adus mai apoi dispariția lor, nu s'a făcut din considerente administrative, cît fiscale.

Impărțirile fiscale erau în 1759 acestea: Suceava, Neamț, Roman, Bacău, Putna, Tecuci, Covurlui, Tutova, Vaslui, Fălciu, Orhei-Lăpușna, Soroca, Cernăuți, Hărlău-Dorohoi, Botoșani, Cîrligătura, ținutul Iași, tîrgul Iași.

Se vede dar, că din județe administrative ale Moldovei dintre Prut și Nistru, visteria are numai 2, unind Lăpușna cu Orheiul; asemenea erau unite Hărlăul cu Dorohoiul, iar Botoșanii ce erau ocol administrativ, era ținut fiscal, acolo fiind din vechiu rezervat Botoșanii ca *tîrgul Doamnei*.

Totalul încasărilor din aceste 18 ținuturi fiscale a fost pe sfertul April-Maiu 1759 în sumă de 41000 lei, sau 14932 ughi-galbeni ungurești, ugul valorînd pe atunci numai 2 lei și 30 perale; iar pe întregul an, adică 6 sferturi, trebuie să fi fost 246000 lei vechi.

Veniturile țării se socoteau în Ughi, singura monedă reală, leul reprezentînd mai mult un raport de valori, de cît o realitate goală. Valoarea galbănului a variat mult față cu al leului, și de unde din vechi el era egal cu leul de argint, a'a scumpit până ce a ajuns la 37 lei vechi.

Birul țării pe sfertul lui April 1759 a fost de 27000 lei vechi sau 9818 ughi. El se strîngea în cislă, adică pe obște de sat, nu pe individ, și apăsa nu tocmai ușor asupra țării.

Din birul țării se plăteau slujbașii, havalele către poartă, și altele.

Cum însă țările Românești erau îndatorite a face față tuturor angaralelor către poartă sub numele de *Zahirele*, statul, adică Vodă, a căutat să asigure deosebite venituri deduse din birul țării. Și atunci s'au asvîrlit pe fiecare ug, cîteva parale un fel de zecime modernă. Raportul era de 55 parale de ug. Cum însă ugul venea 110 parale, s'au asvîrlit 5 zecimi, adică taman jumatate din bir, zahareaoa către poartă apăsa asupra țării cu 4909 ughi pe sfert, iar pe an cu 29454 ughi sau cu 81000 lei vechi.

Dacă cu birul se plătea tributul datorit către poartă, cu zahareaoa se plătea tot angaralele către poartă. Dar țara mai avea de preîntîmpinat și alte cheltueli către Poartă și Pașalele sale.

Se introdusese o măsură nouă: judecătorii de județe în persoana celui de al doilea ispravnic, fiind organ nou în stat, cu 18 persoane cîte ținuturi erau pentru fisc, statul a crezut că pentru preîntîmpinarea acestor noi cheltueli să se prevază noi resurse bugetare. Și măsura a fost găsită; să mai asvîrle la fiecare ug cîte o mică zecime, iar norma valorii a fost un potronic de fie care ug. Socotind în lei sumele iese vre-o 900 lei la sfert sau 5900 lei pe an plata a 18 judecători-ispravnici. In medie leafa unui judecător-ispravnic era de 25 lei vechi pe lună; 5400 : 12 : 18=25 lei. Un potronic valora 11 bani, și într'un leu veneau 11 potronici, iar într'un galbăn erau 30 de potronici.

Inființarea ispravnicilor județeni era o necesitate a vremei, cînd afacerile civile și penale s'au fost înmulțit și cunoștința dreptului a fi mai necesară. Așa s'au început la noi în țară praveliștii de divan.

Pentru plata cheltuelilor de percepție, ce cădeau în sama lui al 2-a și al 3-a visternic, cari erau șefii cancelariei, s'a aruncat iarăși cîte un ban la ug; pe sfert havaetul visterniciei era de 90 lei, sau 540 lei pe an.

Făcînd proporția reiese că din totalul veniturilor, plata birului reprezenta 65%; plata zaharelei reprezenta 33%; plata justiției reprezenta 2·5%; și havaetul visterniciei 0·5%.

O sarcină nouă, ce-și impusese statul după desființarea vecinătății în 1794 era a face o plată de despăgubire a scutelnicilor, cîte 2 lei de cap. Sama noastră din 1759 înșiră pe toți boerii, care aveau drept de scutelnici. Numărul lor era de 1784 inși, pentru care visteria vărsa pe sama boerilor suma de 3568 lei pe sfert sau 21408 lei pe an. Cele mai bogate județe în scutelnici sînt acelea unde era o boerime mai compactă. Iată o ordine: Iași (321), Suceava (310), Cărligătura (159), Neamț (146), Hărlău-Dorohoi (138), Tutova (115), Roman (113). Cel mai sărac în scutelnici era Covurluiul (9 liuzi). Putna (28).

Gh.

OAMENI ȘI LUCRURI

Dintr'o scrisoare

De oarece am menționat rîndurile de introducere a unei scrisori primite, e o datorie de a da loc și conținutului scrisoarei. Cu atît mai mult, cu cît se vorbește de o întîmplare care pune în evidență un „caz de conștiință“.

„...Furtul unei cărți (în specie a unui curs stenografiat și rar de găsit) în scopul de a se cultiva (să presupunem, cel puțin!) constitue un furt ordinar, sau ba? Firește, nu vă pun chestiunea din punctul de vedere judecătoresc, ci din acel al moralității, așa cum societatea noastră o pricepe.

„Iată cazul. La universitatea noastră de aci, unul din economiștii celebri ai Germaniei predă un curs de economie politică; există cîteva (cel mult 8–10) caete ale unor studenți cari, mai silitori, reușise să stenografieze cursul și prescriindu-l și-au procurat niște caete de o valoare relativ mare. Unul din prietenii mei—un ieșan—reușise a-și procura un asemenea caet-curs, dar, într'o bună dimineață caetul îi se fură. De cine? N'a putut afla, dar de sigur, tot de un student, (ce rușine!... Rușine? O să vedem!). Natural, un student bine situat n'ar fi riscat așa ceva și reiese (reiese — de unde? N. R.) că l'a furat un student mai sărac. Presupun că l'a furat în scop de a studia.

...După ce nouă mai multora ne trecuse mînia, începurăm a reflecta. Ziceam: e ori nu de condemnat un asemenea om? Cum trebuie calificată fapta lui? Ce luptă trebuie să se fi desfășurat în inima acelui om, pînă să se hotărască a face o faptă atît de urîtă (cel puțin văzută prin prizma prin care privim astăzi lucrurile)—pentru un scop așa de frumos: a-și apropria lumina științei.

„In principiu: a face un mic rău pentru un bine mai mare—nu pare a fi condamnabil. Poate chiar din contra! Dar lucrul discutabil e dacă acelaș țel frumos nu-l putea ajunge și pe altă cale, evitînd mijloacele urîte. Și în acest caz, de sigur, ar fi condamnabil. Tot așa de urît e, de exemplu, cînd, urmărind drept scop frumos progresul aviațiunii—să faci tocmai contrariul frumosului, trimițînd la moarte sigură pe tinerii aviatori, ademeniți de premii nebunești. Ați cetit poate și d-v reflecțiile lui Henri Lavedan în această privință.

„...Nu știu dacă scrisoarea, în loc să vă suggereze reflexii asupra faptului, ce vi-l descriu, n'are să vă suggereze reflexii tocmai asupra cazului meu,—asupra obiceiului de a vă întreținea cu asemenea lucruri.“

Nu e lipsită de interes mica problemă de conștiință relatată în acrisoarea de mai sus. Dar înainte de a reflecta asupra ei,—ce legătură, ori ce asemănare prezintă furtul caetului stenografiat cu cazul aviatorilor. N'am cetit reflecțiile d-lui Lavedan,—dar nu e justificată întru nimic afirmarea lui că se ispitesc ori se conrup prin premii, aviatorii la o moarte sigură. De siguranța morții nu poate fi vorba, întru cît aviațiunea serbează mari triumfuri reale. Iar rivalitatea, întrecerea pentru profituri materiale merg alăturea de setea gloriei și de gîndul *nemuririi*. Că aceasta din urmă se dobîndește uneori cu prețul morții, nu e vina nimănui. Sacrificiul nu poate lipsi nicăiri pe altarul progresului. Sunt mulți chemați, puțini aleși, — dar toți absolut toți se gîndesc la victorie, nu la înfrîngere. Toate miliardele din lume n'ar putea ispiti pe un singur om, dacă n'ar avea speranța reușitei.

Suntem dar aci pe tărîmul ideal, iar nu pe cel meschin și imoral, cum este furtul. Dar să vedem mai deaproape cazul apecial al corespondentului ocazional

Rodion

RECENZII

EHRLICH-HATA. — *Die experimentelle Chemotherapie der Spirillosen.* Berlin. Verlag von Julius Springer 1910.

Este lucrarea mult așteptată pe care cei doi savanți chemați a revoluționa terapeutica uneia din cele mai cumplite boale, au dat-o zilele acestea la lumină. Un manual de 164 de pagini însoțit de 5 tabele cu clișeuri fotografice demonstrative.

Lucrarea începe cu o prefață de Paul Ehrlich în care autorul spune că după 25 de ani de muncă a reușit în sfîrșit să dovedească în mod practic că, un medicament reacționează numai asupra acelor sisteme de corpuri de care acel medicament e absorbit. Mai departe Ehrlich mulțumește atît donatorilor cît și colaboratorilor săi cari l'au ajutat la îndeplinirea operei sale. In prima linie găsim numele donatoarei *Franziska Speyer* din ale cărei fonduri s'a clădit în Frankfurt a. M. un institut pentru cercetări chemoterapeutice, *Georg Speyer-Haus*, a cărui șef este dr. P. Ehrlich. Tot printre donatori găsim numele bine cunoscut a miliardarului american John D. Rockefeller.

Lucrarea propriu zisă e împărțită în trei părți.

In prima parte S. Hata (Tokio) descrie încercările chemoterapeutice făcute asupra diferitelor specii de spirille ca de: febră recurentă la animale, syfilis la epuri de casă, spirillosa găinelor. Lucrarea lui Hata e o lucrare minuțioasă și strălucită, ilustrată la fie-care pas de cifre și exemple absolut riguroase, fără de cari, după cum însuși Ehrlich spune, rezultatul fericit al lu-

crărei de față n'ar fi fost atins.

Pentru fie-care specie de spirille Hata experimentează succesiv mai întâi coloranții, apoi diferiți derivați de arsen ajungînd la concluziunea că, cel mai bun medicament terapeutic contra spirilloselor e sarea de sodiu a dioxydiamidoarsenobenzenului obținută prin alcalinizarea dichlorhydratului de dioxy d amidoarsenobenzen, mult pomenitului „606". Și fiindcă am ajuns la acest faimos nume, să intrăm ceva mai deaproape în existența lui și să i facem puțin cunoștința. „606" este o pulbere galbenă, foarte oxidabilă lucru pentru care se păstrează în tubușoare de vacuum; se solvește în apă, cu greutate într'adevăr, dar totuși absolut clar. Această soluție reacționează acid și se resoarbe de organism numai cu greutate, lucru pentru care face să nu fie întrebuințată de cît sub forma sărei neutre de sodiu.

Prepararea soluției de injectat (căci reactirul se introduce în organism sub formă de injecțiuni intramusculare sau intravenoase) cere o oarecare practică substanța fiind după cum am zis foarte oxidabilă. Detailuri de manipulațiune sunt redate de către dr. Hata în mod destul de amănunțit.

Cum am spus mai sus lucrarea lui Hata se referă numai la spirochetele diferitelor animale ca epuri de casă, găini etc. nu însă și oameni.

Afară de diferiți coloranți și derivați de arsen (vr'o 14 la număr) Hata mai enumeră sumar și încercări făcute tot numai la animale cu diferiți compuși de mercur, bismut, antimon, etc. toate cu rezultat negativ. In literatura ce o dă la sfîrșitul părței ce o tratează Hata găsim și numele concetățeanului nostru dr. Mezincescu.

In a doua parte a lucrării găsim o serie de comunicări făcute de învățați străini relativ la încercările făcute cu „606" la diferite boli.

Prima comunicare e acea a lui *Henry J. Nichols* din *„The Laboratories of the Rockefeller Institute for medical Research New-York"* făcute cu „606" asupra *spirochaeta pertenuis* în corpul animalelor. Rezultatul la care ajunge savantul american e următorul: „24 de o⁄₀ după injecția cu „606" (0,0045 g pro Kg. intravenos) analiza microscopică a sîngelui nu mai arată nici o urmă de spirochete." Preparatul lui Ehrlich a fost experimentat la maimuțe și la epuri de casă.

A doua comunicare e acea a lui *Iulius Iversen* (St. Petersburg) relativ la eficacitatea lui Ehrlich „606" în tratamentul *recurrens ului*. Iversen ajunge la concluzia că, preparatul „606" este în stare cu o siguranță matematică să omoare spirochetele de *recurrens* din sîngele unui om fără a vătăma organismul individului

A treia și ultima comunicare o fac doui doctori de la *„Cairo infections Hospital" dr. Butter și Drey r*, asupra rezuțatului obținut cu Ehrlich „606" în tratamentul a 13 cazuri de *febră recurentă*. „De și numărul de experimente e în deajuns e mic, cu toate astea resultatele mulțumitoare obținute în toate cazurile sunt o dovadă de eficacitatea medicamentului „astfel își exprimă cei doui practiciani părerea lor asupra noului preparat.

In fine a treia și desigur pentru oricine cea mai importantă parte a lucrărei e partea scrisă de Ehrlich însuși partea *„observațiunilor finale"* cum o numește învățatul german.

In primele pagini Ehrlich ne face cunoscut planul ce l-a alcătuit pentru cercetarea și descoperirea noului preparat. El răspunde apoi acelora cari susțin că „606" nu înssamnă nimic în terapeutica spirilloselor, cel mult un „mic progres" noul preparat nefiind de cît un asemănător al *Atoxyl*-ului. Ehrlich ilustrează răspunsul său cu un exemplu plastic. Se știe de toți că mercurul joacă un mare rol în terapeutica sifilisului, se știe de asemenea că mercurul are diferite defecte în întrebuințarea lui. Ei bine, dacă cineva prin cercetări asidue și raționale timp de ani îndelungați ar reuși să prepare derivați de mercur cari n'ar mai prezenta desavantajele mercurului, natural acel cineva ar îndeplini o mare faptă. Și dacă cineva plecînd de la chinină ar ajunge să prepare diferiți derivați care ar cura în mod nevătămător, repede și sigur febra palustră, natural că acelui cineneva i s'ar cuveni dreptul de invențiune și de prioritate iar nu indianilor cari au dat peste efectul coajei de chinină nici contesei de *Cinchon* care au aduso mai întâi în Germania sau a lui *Caventon* și *Pellentier* cari în 1820 au preparat mai întâi chinina. Ehrlich revendică pentru sine, *Dr. Berthheim și Hata* dreptul exclusiv de descoperitori.

Urmează apoi un capitol asupra chimiei lui „606". Pentru prima oară s'a sintetizat acest preparat plecînd de la Atoxyl, astă-zi însă după o metodă a concesionarilor invențiunei (Höchst'scher Farbwerke) prin întroducerea acidului arsenic în phenol, tot în acest capitol se dezleagă și enigma denumirei noului preparat. Pentru ce „606"? fiind-că noul medicament nu-i nici mai mult nici mai puțin de cît al 606-lea derivat din seria compușilor arsenicali în cercați de Ehrlich Hata biologie și terapeutic asupra spirillelor.

In capitolul ce urmează Ehrlich ne arată în mod amănunțit drumul urmat în experimentarea noului preparat, anume: „606" a fost încercat mai întâi asupra „trypanosomenilor" (microbi ce produc boala somnului) pentru că tocmai la acest gen de infecțiune e posibil un studiu mai extins asupra diferitelor specii de animale. Numai după ce un studiu minuțios al acțiunei lui „606" asupra acestui gen de infecțiune a fost terminat, s'a gîndit autorul la continuarea cercetărilor și asupra microbilor celor mai învecinați de trypanozomen i, asupra spirillelor și în special asupra syfillisului.

Intr'un alt capitol intitulat *„Tactică la experimentarea practică a medicamentului„* autorul ne enumeră o sumă de prescripții ce trebue observate la aplicarea noului preparat, prescripții dedu-se din experimentarea practică a noului medicament într'un număr de aproape 10000 de cazuri. Ehrlich sfătuește de a exclude de la tratament oameni deja atinși de unele afecțiuni periculoase, cărora tratamentul cu „606" le-ar putea provoca un deznodămînt fatal, ca de ex: cazuri de afecțiuni ale cordului (mai cu seamă *angina pectoris* sau cazuri de *degenerări intinse a sistemului nervos central.*

In sfîrșit într'un ultim capitol Ehrlich ne adună la un loc rezultatele obținute cum și speranțele ce ni le dă noul preparat. In el savantul german ne relevă încă odată superioritatea noului medicament asupra spirochetelor in raport cu preparatele deja existente.

Intr'adevăr, nu s'a putut încă ajunge pînă azi prin nici un mijloc terapeutic, nici prin imunizare activă, nici prin terapia specifică cu Atoxyl sau mercur să se constate prezența de materii curative introduse în sîngele unui individ în mod indirect. Să mă explic: s'a observat că injectînd o soluțiune „606" unui individ. în corpul acestuia se dezvoltă așa numiții *„anticorpi"* produse ce lucrează în mod curativ. Faptul a fost constatat în modul următor: un non născut care deși prezenta leziuni sifilitice ereditare, imediat ce doica lui a fost inoculată cu „606" s'a restabilit pe deplin fără ca în laptele doicei să se fi constatat în mod terapeutic prezența arsenului.

Tot așa, și în acest loc găsim citat, iar un nume romînesc, acel al d-rului Marinescu-București, injecțiunile făcute cu serum căpătat de la un individ de curînd vindecat de sifilis prin tratament cu „606" reacționează în mod pozitiv asupra afecțiunilor sifilitice, ce le prezintă deosebiți indivizi.

Ei bine, o asemenea proprietate nu o prezintă nici unul din preparatele cunoscute pînă azi în terapeutica spirilloselor.

In afară de încercările făcute asupra diferitelor specii de spirille, autorul enumeră la sfîrșitul capitolului o serie de încercări făcute și la alte maladii ca trypanosomen (la oameni), malaria (un caz în care chinina dăduse un rezultat negativ) etc.

In ultimele pagini un registru cu literatura tuturor aplicărilor practice făcute cu noul preparat pînă la 5 Octombrie a. c., stil nou.

Natural că în aceste cîte-va rînduri n'am putut reda de cît în mod cu totul sumar cuprinsul unei lucrări chemate a revoluționa terapeutica poate a celui mai cumplit și din nenorocire mi se pare, că la noi a celui mai respîndit flagel. Prin importanța însăși a chestiunei ce atinge cartea lui Ehrlich-Hata se impune a fi citită de ori-ce om de știință.

Și ca să termin, vreau să menționez o mică particularitate ce m a frapat: Pe „verso" primei pagini a lucrărei se menționează: „Vor apărea traduceri a cărții în englezește, italienește, rusește și ungurește". De ce nu și în franțuzește? Sau poate cunoașterea terapeutice lui „606" nu poate fi necesară francezului?

Dr. **I. Pisovschi**

Litere-Științe-Arte

Nădejde Gherea.—Nu e fără interes istoric și literar de a vedea ce a ajuns criticul Gherea—după apariția „Neiobogiei" pentru d. Ion Nădejde. Cităm dintr'un singur articol din „Voința" de eri:

„...D. Gherea s'a schimbat, nu-l mai cunoști, îmbătrînind a ajuns tot mai mult robul unei formule și tot mai puțin în stare și doritor a vedea realitatea lucrurilor. Pe vremea cînd socialiștii romîni, supt înrîurirea celor di'ntîiu Romîni basarabeni, fugiți din Rusia din pricini politice, erau anarhiști, adică vedeau evoluția socială așa de posomorîtă, cum o vede acum d-sa și așteptau mîntuire numai de la revoluția ce avea să izbucnească, după socoteala lor, îndată ce reul avea să ajungă nesuferit—a venit d. Ghereo, mai tînăr de cît alții, dar social-democrat marxist și a îndreptat alt fel cugetarea socialiștilor romîni."

Anarhist, bătrîn.. Dar e încă mai rău. Gherea e și renegat și inconștient și primejdios. Ce păcat—zice d. Nădejde că i a *crescut* talentul literar!

„...Ne pare foarte reu că trebue să spunem că nu ne putem explica schimbarea la față a d-lui Gherea, de cît prin enervare, de care ne spune „Facla" c'ar fi suferind. Numai această slăbire, a stăpînirei de sine, ne explică de ce-a căzut supt înriurirea funestă a d lui Rakowsky. Acum ne explicăm și fața ce mișcarea zisă social-democratică a luat la noi; căci nu s'a metamorfozat în potriva sfaturilor d-lui Gherea, ci supî înriurirea d-sale. Da, acum prietenia cu d-nii Rakowsky și Mille e explicabilă.

Noi credeam că avem a face cu d. Gherea cel vechiu, cînd colo, Gherea de astăzi, e cu totul altul. Numai talentul literar pare a-i fi crescut."

*

Concertul d-nei Lucia Cosma a fost una din cele mai plăcute surprize și va rămînea una din cele mai plăcute amintiri ale stagiunii curente.

In fața unei săli destul de populate d-sa a executat bogatul program al concertului și a dobîndit bine meritate aplauze. D na Cosma posedă o voace delicată, dulce, bogată în nuanțe și posedă un frumos temperament artistic. Au fost cu osebire aplaudate: Ave Maria de Tosti Heidenrösslein de Schubert și cîntecele romînești de Brediceanu și Dima.

O parte din aplauze s'au cuvenit și s'au adresat excelentului profesor Sibianu, care a acompaniat pe d-na Cosma.

*

Astă seară, Joi, trupa dramatică joacă frumoasa comedie de Ludwig Fulda *Prostul*, tradusă de d na Sofia Nădejde. In serile de Sîmbătă și Duminică o parte a trupei noastre dramatice va juca în Botoșani.

*

Introducerea la Studiul Prejudecăți „lor" se intitulează un studiu apărut în Capitală și datorit d-lui Isidor I. Bernberg.

*

Dările de seamă ale ziarelor din Capitală despre reprezentațiile trupei de operetă a d-nei Milla Theren sunt foarte elogioase, în special pentru steaua trupei.

*

Cea mai nouă piesă de teatru a lui Alfred Capus,—„Aventurierul"—a avut un frumos succes la Paris și Guitry, interpretul principal numără încă o creațiune de efect, mai cu seamă în actul al 4-lea. Critica e însă de părere că „Aventurierul" formează poate un succes în cariera lui Capus, nu însă un progres.

*

Corpul fiecărui om conține 1700 grame de calciu. E o substanță foarte scumpă căci în termen mediu se plătește între 50 și 60 de mii de lei chilogramul. Chimiștii ar trebui să găsească mijlocul ca să putem extrage din organizmul nostru acest „element prețios,—fără ca să suferim, bine înțeles...

*

Iată exact în ce mod și-a motivat Tolstoi către familia sa plecarea din domiciliul conjugal, după „Berliner Tageblatt" căruia îi s'a telegrafiat textul din St. Petersburg:

„Nu mă căutați! Simțesc trebuința de a mă retrage din zgomot și nelinește. Veșnicii vizitatori și mosafirii, veșnicii rugători, pomanagii, trimișii societăților cinematografice și gramofonice care mă asaltează aci în Iasnaja-Poliana, mi-au otrăvit viața. Trebuie să mă odihnesc de această larmă. E o trebuință atît pentru sufletul meu, cît și pentru organizmul meu șubred, pentru trupul meu păcătos, care a petrecut 82 de ani în această vale a plîngerilor. Treizeci de ani am îndurat minciuna vieței de lux și de trîndăvie. Sunt obosit de ea. In sărăcie vreau să-mi încheie viața nenorocită".

*

STRUNĂ ZILEI

ARTA VECHE

Celebrul profesor francez F. C. se oferă a da rețete spre a drege vinuri rele la gust, displăcute, oțelite, tulburi...

Rețete, sfaturi,—să dea, cui?
Și fără de rețeta lui
Crîsmarii știu și ei adese
Să ne dea vinuri... dresе,

INFORMATII

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a stăruit pe lîngă preoți, cu ocazia conferențelor pastorale, de a da tot concursul pentru înființarea școalei de corecție, care probabil va lua ființă în anul viitor.

❑ Fruntașul nostru d. N. Xenopol, senator, a sosit azi dimineață în localitate.

❑ Școalele primare din T. Neamț au fost inchise pe timp de două săptămîni, din cauza epidemiilor.

❑ Consulatul general austro-ungar din București a făcut cunoscut ministerului nostru că de la 20 Septembrie st. n. s'a permis intrarea în Romînia a *cărnurilor afumate* din Praga, și a cerut totdeodată a se permite importul mărfurilor alimentare ce provin din Boemia. De oarece în această țară pînă în prezent nu s'a constatat oficial nici un caz de holeră, ministerul de interne a aprobat cererea consulatului, și a dat ordine în consecință.

❑ *Turneul societății dramatice din Craiova.* — Trupa Teatrului Național din Craiova,—cu noua reorganizare ce a primit-o după legea teatrelor astă zi în vigoare, și a propus să dea o serie, de mai multe reprezentații, în diferitele orașe ale țărei în interval de la 16 Noembrie, până la 7 Decembrie. Această trupă compusă din excelenți artiști, va juca celebra dramă: *Taifun* cu subiect Japonez, care s'a reprezentat la Berlin de peste 400 de ori și hazlia comedie: *Fiori de Primavară* o frumoasă localisare din nemțește.

Trupa va juca în următoarele orașe: Marți 16 Noembrie la Ploești în sala teatrului Cooperativa *Taifun*, Miercuri 17 și Joi 18 Noembrie la Brăila în sala teatrului Regal *Taifun* și *Fiori de Primavară*. Sămbătă 20 și Duminică 21 Noembrie, la Galați în sala teatrului Papadopol, *Taifun* și *Fiori de Primavară*. Luni 22 Noembrie la Tecuci în sala teatrului prefecturei, *Taifun*, Marți 23 Noembrie la Bărlad în sala teatrului Iaskulosvschy, *Taifun*. Miercuri 24 și Joi 25 Noembrie la Focșani în sala teatrului Unirea, *Taifun* și *Fiori de Primavară*. Vineri 26 și Luni 29 Noembrie, la Bacău în sala teatrului Comunal, *Taifun* și *Fiori de Primavară*. Sămbătă 27 și Duminecă 28 Noembrie la Piatra Neamț în sala teatrului, *Taifan* și *Fiori de Primavară*. Marți 30 Noembrie la Roman în sala teatrului, *Taifun*. Miercuri 1 și Joi 2 Decembrie la Botoșani în sala teatrului Popovici, *Taifun* și *Fiori de Primavară*. Sămbătă 4 Decembre la Fălticeni în sala teatrului Bayer *Taifun*. Duminică 5 Decembrie la Buzeu, în sala teatrului Moldavia, *Taifun*. Luni 6 și Marți 7 Decembrie la Constanța în sala teatrului Elpys *Taifun* și *Fiori de Primăvară*.

❑ Scarlatina continuă să bîntuie în localitate, făcînd adevărate ravagii.

Pe ziua de eri, s'au constatat vr'o 8 cazuri noui de scarlatină.

❑ In acest scop d. administrator a trimis revizorilor școlari un ordin circular prin care le arată modul cum înțelege ministerul instrucției publice să se utilizeze ajutorul ce va da în fie care lună pentru funcționarea cantinelor școlare pe timp de iarnă, pînă la 1 Aprilie 1911.

1) Pentru școalele în cari copiii rămîn la ora dejunului, iar seara se duc cu toții acasă, se va da un ajutor de 5 lei pe lună pentru plata unei femei care să gătească ceva mîncare caldă din proviziile aduse de copii.

2) Pentru școalele unde ar fi copii cari să rămînă și peste noapte din cauza depărtărei sau drumurilor rele se va da un ajutor de 15 lei pe lună pentru plata unei femei care să prepare mîncare, parte pentru cumpărare de lemne pentru încălzirea peste noapte a camerei in care vor dormi copiii.

3 Școalele cărora li se vor da aceste ajutoare vor trebui să fie din acele cari servesc o populație școlară nu numai numeroasă dar și răspîndite la mari distanțe. Va trebui ca școala ajutată să fie într'o comună din cele lipsite de mijloace, dar din cele cari dau semne de bună-voință pentru școală; va mai trebui ca dirigintele școalei să fie cunoscut ca un bun învățător. Pentru școalele unde copiii rămîn și peste noapte se cere ca ele să dispue de o cameră.

❑ D. G. I. Savin diplomat al școalei de agricultură de la Herăstrău, actual supraveghetor cl. II ladepozitul de fermetnare Găești a fost avansat în postul de șef de depozit cl. III la depozitul de fermentare Iași.

❑ D. Ioan Bogos a fost numit administrator al plășei Zapodeni, județul Vaslui.

❑ Aflăm cu p'ăcere că copilul Puiu Alexandru al amicului nostru d. I. V. Popescu profesor, care se afla grav bolnav, merge acum spre însănătoșare.

❑ Ministerul industriei și comerțului a înaintat administrației financiare, tabele pentru acele fabrici care n'au plătit taxa impusă prin art. 39 din regulamentul legei asupra muncei minorilor și femeilor din fabrici.

❑ D. Vercescu, directorul general al închisorilor, va sosi săptămîna viitoare la Iași, spre a inspecta penitenciarul central local.

❑ Cîte-va zile ne despart de reprezentațiile de la *7 (Duminecă) și 8 (Luni) Noembrie a. c.*, ale celebrei și fără rivală artistă parisiană, d-na **Réjane**, care vor constitui marele eveniment al acestei stagiuni. Artiștii cari vor întovărăși pe celebra artistă sunt demni de ea: *D. Duguesne*, marele creator a lui Napoleon din „M-me Sans-Gêne". *D. Dorival*, așa de bine apreciat și de ieșeni și care interpretă la teatrul Porte St. Martin cu un succes considerabil rolul cocoșului din Chantecler. D nii *Montaux* și *Séverin* încântătorii și perfecții juniprimi, aplaudați la Odeon și Vaudeville. D-nii *Barre*, *Lutz-Morut*, etc. D nele *Reine Deschamps*, *Félérique*, *Nadir*, *Adrienne. Beer*, *Durlot*, toate artistele excelente.

Piesele alese pentru Iași **„Mme Sans Gene"** și **„La Vierge Folle"** în care REJANE și trupa sa repurtează un superb și triumfător succes, punerea în scenă cît de luxoasă, costume elegante, etc., toate aceste vor face ca aceste 2 reprezentații să se transforme în adevarate serbări de artă pentru Iași.

Tot ce e elită și intelectual în Iași și-a dat întîlnire la aceste reprezentații.

❑ D. Colonel Langa a donat mitropoliei, un prea frumos tablou, reprezentînd „Restignirea lui Isus Hristos".

❑ Din cercetările făcute, s'a constatat că omul care a fost calcat de tren, alaltăeri lîngă bariera Trei Calici, e locuitorul Gavril Ivașcu din comuna Voinești.

❑ In „Ordinea" de astă-zi 4 Noembrie „scrisorile din Iași" se ocupă de: „Cine se mută. — Socluri și monumente —Eroi mai mari și mai mici.—Blocuri eratice.—O instituție de închiriat.—Istorica Bolta Rece.—Intre două partide.—Muza în parodie.—Junimea în Olimp.—Cumpatare și beție.—Poetul și Bucătăreasa.—Din vremuri de demult. —Celebrități uitate.—Ispirații dubioase. —Intre crîșmă și școală.—Pivnițele Iașului.—In jurul unei piese.

❑ **De la cercul didactic din Iași.** — Aseară în ședința de la 5—7 p. m. s'a întrunit pentru întâia oară noul comitet ales de membrii cercului didactic, în întocmirea de la 24 Octombrie a. c. Se știe că s'a reales vechiul comitet compus din d nii C. Meissner, St. Popescu, Har. Vasiliu, Gh. Ghibănescu, Popea, C. Andriescu și d-na Ct. Popescu, care ca continuare de lucrări s'a constituit ca și an, alegînd pe d. C. Meissner președinte, pe d. Popea, secretar, iar pe d. C. Andriescu casier.

S'a luat cunoștință de gestiunea casierului, după procesul-verbal al comisiei de control (d nii Briul, Gheorghiu și Nădejde), și a hotărît ca față cu propunerea făcută de d. Nădejde în adunarea generală să se mijlocească la minister ca ori să aplice aceiași măsură ca și la București, înlesnind cercului didactic un local propriu și comod, ori să ajute la chiria modestă a unui local.

S'a luat cunoștință de tabelele întocmite și prezentate de d. Gh. Gr. Gheorghiu pentru a se vedea felul cum vor curge ratele la sumele împrumutate la casa de credit a corpului didactic, întru cît s'a exprimat dorința în adunarea generală, dacă n'ar fi loc de a se reduce ceva din dobînda capitalului împrumutat de la 6% la 5 sau chiar la 4%. Dl. Gheorghiu a întocmit 4 tabele în cele patur combinațiuni posibile după legea Casei, arătînd ratele la sumele împrumutate de la 1000—20000 lei în sus, și pe termen de la 10—30 ani, și cu vrîstă de la 30—50 ani. S'a dispus a se face d-lui Gheorghiu o adresă de mulțumire pentru munca depusă întru întocmirea acestor luminoase tabele de anuități; iar pentru luminarea membrilor s'au afișat tuspatru tabelele în saloanele cercului.

Ca activitate didactică s'a hotărît să se țină o serie de conferinți, urmînd a se fixa ziua. In primele 3 ședințe d. C. Meissner va expune impresiile capatate de d-sa în străinatate în vizitarea școlilor de corecție. După aceasta vor urma și alte conferințe și chestiuni de discutat.

❑ Astăzi Joui la orele 4 p. m. are loc redeschiderea *Coloseului Bragadiru*. din nou amenajat și care a intrat sub o nouă administrație.

Seara, la orele 8 jum. se va începe seria reprentațiilor cinematografului Gaumont. Incepind de azi și pînă Duminecă, va fi următorul superb program:

Eșirea copiilor lui Israel din Egipet. o brilantă înscenare; celebra dramă „Mater dolorosa", în care ni se redă pe d-na și d. Jansen pierzînd pe unica lor fiică; mama nu se poate mîngîia de această pierdere și face un voiaj în automobil. O fetiță se apropie de ea și cere do pomană și care samănă perfect cu fetița sa care murise. Ea se duse acasă la părinții copilei și cere să obție spre creștere, pentru a avea o mîngîere. Tatul copilei se învoise, mama ei însă nu; d-na Jansen își dă socoteală ce durere ar provoca mamei copilței și renunță.

Se mai cuprinde în programul din astă-seară: studii stereostopice de flori, după natură; jos barbații, comedie Pedeapsa meritată, dramă; Castelul de vară Schönbrun din Viena al Imparatului Frantz Iosef; Moisi și Faron, prepararea pentru serbarea paștelui, a zecea pedeapsă a Egipetului etc.; mai e apoi „Journal Gaumont", cu ultimile noutăți etc.

De la 10—12 jum. va concerta excelenta muzică a regimentului 13 Ștefancel-Mare.

Restaurant și cafenea.

DIVERSE

— Au fost autorizați a vinde produsele monopolului statului următorii din județul Iași: N. D. Bulancea din Miroslava. M. Olariu din Mogoșești și I. H. Stanciu din Golăești.

— La spitalul Sf. Spiridon a fost internată copila Elisabeta A Casandrei, avînd grave arsuri pe corp, produse de gazul cu care numita îl turnase în vatră și voia să aprindă focul.

Conferințele generale păstorale ale preoților

ZIUA IV.—SERIA II a

Ședința de dimineață.—Biroul.—Prenții.—Discuția chestiunii întâia.—Cuvîntarea econ. P. Savin.—Replicile.—Ședința de după amează.

Azi dimineață, la orele 9, a avut loc a patra ședință a conferinților generale pastorale, a seriei a II-a a preuților.

Ședința a fost prezidată de P. S. S. Nicodem Munteanu, asistat de preuții Popescu și Andrieș, iar secretarii biroului preoții Bosie și Leonte.

Au luat parte la ședință, următorii preoți din seria a II-a:

Econom N. Vereanu, econ. Iordăchescu, Al. Șerban, C. Stamati, C. Păun, C. Mitru, D. Popa, A. Andrieș, C. Dinescu, Diac. V. Marțian, C. Ionescu, Al. Popovici, Al. Vartic, Chiriac Neculau, N. Agapi, N. Constantinescu, C. Găuca, A. Vasiliu, A. Arion, Th. Oprișanu Diac. V. Olteanu, St. Săndulescu, V. Hanganu, St. Dîrțu, D. Maxim, D. Gheorghiu, Iurașcu, Popovici, Arbore, M Bombea, Baltog Dimitriu, Botez, I. Parfeni, D, Misirliu, econ. P. Savin, Al. Gheorghiu. Bejenariu, Suceveanu, Sava Popovici. Florescu, I. Simionescu, Gh. Popovici, V. Pralea, Gh. Ursache, N. Vartic, N. Butescu, I. Dolinescu, D. Popovici, I, Moga, Gh. Coșmaliuc, Al. Soficiu, Gh. Bosie. E. Lascar, C. Lascar, C. Leonte, Al. Romano, V. Mihailescu, Gr. Munteanu, Al. Patrașcu, I. Voicu, Diac. D. Bejan, I St Popescu.

*

După ce s'a făcut apelul nominal, președintele biroului, I. P. S. S' Arhiereul Munteanu, a tras la sorți preuții care vor trebui să ia cuvîntul, și au eșit: Preoții Păun, Vartic, Găucă, Botez-Țiganași, Coșmoliuc, Iurașcu, Ursachi-Gropnița și Diac. Oprișanu.

S'a dat apoi cuvîntul economului P. Savin, rectorul Seminarului „Veniamin Kostachi", pentru a'și desvolta teza sa despre: *„Rolul Bisericei în viața noastră națională"*.

Sf. Sa zice că această chestiune de interes, nu pentru noi atît, cît pentru necunoscătorii trecutului nostru istoric, este și această dată nouă spre a fi studiată de Inaltul nostru Chiriarh D. D. Pimen.

Și nu atît de interes pentru noi, căci biserica își cunoaște rolul ce l'a avut și-l are ca biserică națională, cum a fost din timpurile cele mai pierdute în negura trecutului, totuși nouă ne este de folos, întâi pentru că răscolirea trecutului ne dă prilej a ne oțeli, în lucrarea noastră, luînd exemplu de la vrednicii noștri înaintași, și al doilea, pentru că ne dă ocazia a evidența încă odată mai mult, ce putere a avut biserica în totdeauna cînd cunoscătoare de rolul ce i s'a dat în lume, nu numai că nu s'a dat înapoi în fața ori căror pericole, ce-i stăteau în cale dar încă s'a pus pus în fruntea poporului, l'a întărit prin credință și iubire de neam și l'a făcut să reziste să se întărească, să știe a precumpăni vitalitatea sa și a ajunge un popor respectat azi de chiar popoarele înaintate ale Apusului.

Mai departe, păr. Savin arată că, pe cînd barbarii ce năvăleau la noi, nu mai lasau nimic în calea lor, pe cînd ordele nimicitoare prăpădeau tot ce întîlneau, *păstorii de suflete erau aceia care știau să conducă pe locuitorii amenințați prin locuri de netemut, iar la nevoie să-i îmbărbăteze, de a lupta și a învinge pe dușmani.*

Dar nu numai în aceste timpuri depărtate, poporul a găsit sprijin, în cler. După formarea țărilor romîne, cine altul scapă limba și patrimoniul romînesc, de acele încercări nefaste din partea inimicilor care mișunau, dacă nu tot clerul?

Totdeauna Mitropoliții și Episcopii noștri, au făcut parte din adunările țării; la noi religiunea, respectiv biserica, n'a fost intolerantă, nici persecutătoare, nici fanatică și depozitarii credinței s'au arătat demni de chemarea lor și de multe ori, sau de pe tribuna bisericească, sau de pe jeltul episcopal, sau punîndu-se în fruntea mișcărilor, s'au făcut apărătorii naționalității romîne, sau victima abnegațiunii lor.

Biserica îndeplinindu și rolul său de educătoare a poporului, luminîndu-l în toate direcțiunile, a avut cu sine legea creștină, idealul conducător al întregei vieți sufletești.

Mulțumită activității neîncetate a bisericei, care s'a pus în serviciul cauzelor mari, popoarele creștine au ajuns a se lăuda cu tot aceia ce omenește s'a putut face, și ca factor cultural luminat a îndrumat omenirea spre progresul ce nu-l întrevedea lumea necreștină și nici azi nu este capabilă de a 'l executa, ca una ce n'are în ajutor, luminiile puterii de sus. Acestei tendințe constante datorim și noi Romînii, întreaga noastră organizație, zică-se ori ce s'ar zice de vrăjmașii legii creștine.

De aceia și cu drept cuvînt, un subiect destul de important este acesta ce ni l'a dat spre tratare Inaltul nostru Chiriarh.

Biserica a ajutat în mod cert naționalitatea. Intreaga viață a poporului nostru este străbătută de ideia religioasă și cu ceia ce biserica a lucrat și a produs, a trăit poporul pînă după a doua jumatate a secolului XVII lea.

*

Biserica noastră a fost și este națională, răspunzînd teoretic și practic reorganizării sistemului creștin ortodox răsăritean. In întreaga sa activitate, nu găsim de cît interes pentru neamul romînesc. Biserica noastră în totdeanna a știut să fie călăuza poporului în mijlocul căruia avea datoria de a vorbi adevărul.

In vremuri bune ori rele, biserica stă strajă neadormită, cînd bucurîndu-se de binele poporului cînd întristindu se de răul ce venea asupra i, dar nici odată stînd străină sentimentelor poporului.

Istoria timpurilor celor mai vechi ale neamului nostru, mărturisește cum biserica și clerul ei, au fost pururea organe ale deșteptării naționale.

Literatura bună-rea de asemea, la începutul ei se datorește bisericei—la noi și la frații noștri din celelalte părți. Un *Nicodem* la Tismana, un *Paisie* la Neamț sunt flori neprețuite până azi. Tot așa un *Coresi* din Ardeal, un *Macarie* de la Roman, despre care se zicea că este dascalul Moldovei, iar Melchisedec al Romanului spunea despre el că era unic în dăscălie, un teolog consumat.

După ce arată înfiurirea ce a avut biserica în secl. al XV-lea vorbește de mănăstiri și zice că ele au fost primele și singurile locuri, unde se cultivau științele, iar monachii un ajutor puternic al bisericei pentru exemplificarea vieții creștine și pentru desvoltarea culturală.

Ar fi prea îngreuitor pentru o conferință, ca să redăm aci tot ce s'a lucrat pentru biserică și prin ea pentru neamul românesc prin mănăstirile și bisericile noastre. Totuși, în general, vom spune că întreaga deșteptare culturală își are începutul și sprijinul în continuare prin biserică și clerul ei mirean și monahul.

Intresga viață națională este străbătută de lucrarea religioasă, de tot ce face biserica de la înalții ocîrmuitori și până la cei mai mici preoți de la sate. Biserica a îndrumat și îndrumează pe creștini, la cele mai înălțătoare gînduri și fapte, scoțîndu-i dintr'o viață înjosită și ridicîndu-se până la societățile cele mai bine întocmite cu legiuiri și organizări, toate străbătute mai mult sau mai puțin de spirit creștinesc.

Terminînd, păr. Savin îndeamnă preoțimea să lucreze cu aceiași rîvnă ca și frații noștri din trecut, pentru binele și propășirea poporului romîn.

P. S. S. Arhiereul Munteanu luînd cuvîntul, felicită pe păr. Savin pentru modul admirabil, cum și-a dezvoltat teza sa și roagă ca, cei ce s'au înscris să vorbească în această chestiune, să ia cuvîntul dimineață, rămânînd ca după amiazi să se discute subiectul al II-lea, așa ca mîne preoții să poată fi liberi a pleca la parohiile lor.

Ședința se suspendă pentru 10 minute, iar la redeschidere se dă cuvîntul păr. Păun, care mulțumește păr. Savin, pentrn frumoasa desvoltare a subiectului ce i s'a dat spre tratare.

Vorbește apoi preotul Lascar, care aruncă o privire retrospectivă asupra trecutului bisericei noastre și conchide că ea a fost națională încă din cele mai vechi timpuri.

*

Vorbește apoi păr. I. Parfenie, care complectează cele spuse de păr. Savin, adăugînd că trebue să se accentueze despre rolul pe care-l are și l'a avut biserica și clerul pentru păstrarea naționalității la romînii de sub jugul strein

Arată că în Ardeal cînd ar înceta lupta clerului, atunci s'ar da o lovitură de moarte naționalismului, iar în Macedonia Statul luptă pentru întărirea clerului și a bisericei, căci luptînd pentru aceasta, lupta și pentru întărirea naționalităților după cum fac Grecii și Bulgarii.

Arată rolul clerului de mir în timpul mișcării dela 1848, amintind de regretatul preut Șapcă de la Islaz.

Arată că între sentimentul național și religios a fost armonie pînă în timpul fanarioților.

Arată că clerul în timpurile vechi era cel mai cult, cel superior ca boerii și cel de mir era incontestabil mult mai inferior. Astăzi însă cultura clerului e inferioară și ea trebue ridicată.

Păr. Dinescu vorbește despre idealism iș Realism în biserică, arătînd că patriotismul și naționalismul sunt ca două fiice spirituale ale bisericei.

Desaprobă pe cei ce socot că biserica a lucrat mai mult pentru materie de cît pentru naționalism.

Arată naționalizmul mitropolitului Iacob Putneanu evidențiindu-l prin mai multe exemple.

Incheie vorbind despre naționalismul fraților Scriban.

*

Ședința de după amiază

Ședința se deschide la orele 2 jum. sub prețedinția P. S. S. Arhiereul Munteanu.

Se dă cuvîntul păr. Popovici, care zice că a cerut cuvîntul nu pentru a inzista asupra chestiei care a fost foarte bine tratată de păr. Savin, ci numai pentru a spune ceva asupra afirmațiunilor păr. Lascar, care dintr'o pornire, se leagă de personalitatea mitropolitului Antim și afirmă că poporul de atunci nu avea bine-cuvîntarea de a asculta slujba în limba romînească. Vedem că mitropolitul Teodose, cînd depune jurămîntul îl face în limba romînească, așa că prin urmare sunt neexacte afirmările păr. Lascar.

Apoi că teama reală de D-zeu a țaranilor, nu e cum arată păr. Lascar, ci că țaranul n'a avut o credință rațională, ci a ascultat de tot cei spunea preotul.

Mai departe, arată că dorința sa ar fi ca toți preoții să se cultive cît mai mult, aceasta pentru binele poporului pe care preoții au menirea să l conducă.

Să dă cuvîntul apoi părintelui Popescu de la biserica Sf. Andrei, care zice că înainte de a intra în desvoltarea subiectului, va face mai întâi o definiție a naționalității și naționalismului.

Ședința continuă.

*

In ședința de azi, preoții din județ, au adresat o petițiune Mitropolitului, prin care arată că, ei fiind oamenii cei mai cu greutăți, îl roagă de a interveni pe lîngă ministerul cultelor ca să li se ridice curba ce li s'a aplicat asupra salurului și care la toți funcționarii statului, s'a rîdicat.

O petițiune în același sens, a fost adresată și ministrului cultelor.

D. Popa.

Ultime INFORMAȚII

❑ Se crede că d. Rang, portărel, va fi numit magistrat stagiar la s. I în locul d-lui Vrînceanu înaintat.

D. Botez va fi numit potărel.

❑ Mîine se va deschide la Ploești congresul profesorilor de științi fizico-chimice din întreaga țară.

Congresul va ținea până la 8 Noembrie.

Va asista și d. ministru Spiru Haret.

◑ Ministerul instrucțiunii publice a trimis revizoratelor școlare materialul didactic pentru învățămîntul primar.

Diriginții școalelor rurale, precum și directorii de școli primare, sunt încunoștiințați să nu se mai adreseze ministrului spre a cere material, ci revizoratelor respective.

❑ **Universitare.**—D. P. P. Negulescu a fost recomandant și de consiliul facultății de litere din București, ca profesor de Logică și istoria filosofiei contemporane, ocupată înainte de d. Tit Maiorescu.

Credem că ministrul instrucției va aproba numirea. Pentru universitatea noastră, trecerea d-lui Negulescu la București nu e o perdere, pentru cuvîntul că d-sa nu ținea cursurile regulat; nevenind de cît de 10, 12 ore pe an; de asemenea nu lua parte nici odată la ședințele consiliului profesoral, iar examenele și licențele lăsa ca studenții săi să le treacă cu alți profesori, colegii săi.

Să sperăm că talentul său recunoscut și cunoștințele sale filosofice vor fi mai bine întrebuințate la universitatea din București, către care d. Negulescu a arătat o neînvinsă atragere în totdeauna.

— In una din salele universității va fi așezată o frumoasă hartă a Europei dăruită de marele nostru istoric, d Xenopol, Universității. Harta reprezintă rasele ce locuesc Europa și pe dînsa d. A. D. Xenopol a ținut în 1908 lecțiunile sale la „Collège de France". Pe hartă va fi lipit de o parte programul acelor lecțiuni, iar de alta afișul colegiului care anunța acele cursuri.

— Primăria capitalei a trimis universității suma de 4,000 lei, pentru a complecta suma trebuitoare pentru așezarea statuei lui Mihail Cogălniceanu în fața universității.

— Senatul universitar, se va întruni zilele acestea pentru a ratifica conform legei, votul consiliului facultății de medicină, care în unanimitate a recomandat pe d. dr I. Bălăcescu, actual agregat, ca profesor definitiv de medicină operatorie.

— Astă-zi la orele 2 p. m. d. Xenophon Gheorghiu și-a ineeput cursul de limba și literatura latină.

— Concurenții pentru bursa vacantă la facultatea de litere, specialitatea filosofiei, vor trece următoarele probe scrise: una de psihologie, o a doua de logică și o a treia o compoziațiune asupra unui subiect dat de comisiunea examinatoare.

— Cursurile de arheologie se încep Sîmbătă 6 Noembrie, și se vor continua astfel: Marția 5 jum.—6 jum. Ciclul Troian, Joia seminar arheologic și lecții de numismatică și Sîmbătă „Cele mai vechi monezi".

— Dl. *Dimitrie Gusti*, a anunțat la universitate următoarele cursuri și lucrări seminariale:

1). *Sistem de Sociologie, Politică și Etică* (Sîmbătă, 5 jum.—7); 2). *Cîteva probleme de Sociologie, Politică și Etică* (Marți 5 jum.—7), pînă la vacanța Crăciunului în ordinea următoarea: Problema religioasă contimporană, Teorie și Practică (Pragmatism), Egoism și Altruism, Libertate, Divisiunea muncei. După vacanță se va anunța o altă serie de prelegeri. La aceste prelegeri pot asista studenții tuturor facultăților; — 3), *Lucrări seminariale* (Joi, 10—12).

Sîmbătă, 6 Noembrie va deschide cursul d. D. Gusti, cu desvoltarea programului.

Judiciare.—Doamna Natalie Suțu și altele, au intentat acțiune pentru revendicarea moșiei Hudeștii Mari din Botoșani.

Tribunalul a respins acțiunea. Afacerea a venit astăzi în apel, la s. I, și a fost amînată cu aplicarea art. 151.

— La s. II a Curții s'a amînat procesul falimentului Lamm din Dorohoi. Lamm a fost condemnat de tribunal la un an închisoare.

— Fostul grefier Secărescu a cerut judecătorului de instrucție să-l pună în libertate provizorie.

— Judecătorul de instrucție al cab. III a clasat dosarul privitor la avortul mortal al defunctei Paulina Zsakmary.

D. doctor Goldenștein a fost scos din cauză.

❑ Dansurile cambodgene, executate de artistele regelui Sisovolh, sunt redate în noul program de astă-zi Joi 4 Noemb. al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli. In somptuoasele palate aziatice, aceste dansuri lente în mișcări serpentine, sunt executate de dansatoarele regelui. Ca o succedare neîntreruptă de viziuni de artă, se derulează aceste scene interesante înaintea cărora defilează apoi un cortegiu neîntrerupt de elefanți.

A doua soție, piesă scrisă de un autor englez, special pentru cinematograf, este interpretată de insăși actorii Albionului. Ea este în genul pieselor văzute în cîteva rînduri pe pînza cinematografului Pathé—jucate cu o superioară finețe și incomparabilă măestrie.

Băi de Dunăre la Viena, interesante instantanee cinematografice luate după natură—Lugano și lacul, scene de călătorie din Svițera — și alte piese teatrale, sujete comice, sportive etc. sunt cuprinse în noul program de Joi 4 Noembrie, care se închee cu o frumoasă comedie „Max Linder asasin sau victimă?" compusă și jucată de popularul comedian de la Olimpia din Paris—una din cele mai reușite comedii din ale simpaticului artist.

❑ O frumoasă compoziție muzicală datorită maistrului I. G. Dimitriu va apare în curînd „Marșul Jubiliar" este titlul acestei compoziții și este dedicat profesorilor și studenților Universitari din Iași.

Acest op muzical se imprimă la un mare stabiliment litografic din Lipsca și înainte de apariție va fi cîntat în sala circului Sidoli,—începînd chiar de mîne Joi 4 Noembrie—de către orchestra cinematografului Pathé al cărui șef este însuși dl. Dimitriu autorul frumoasei compoziții.

Ultima Oră

—SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI"—

București 4 Noembrie

Sinuciderea lui Dianu

Craiova.—Azi dimineață senatorul C. Dianu, s'a sinucis, împușcîndu-se

Dianu eși azi dimineață din casă, ducîndu-se în ograda caselor, primblîndu-se prin grădină.

La orele 10 și jumătate, el și-a tras un glonte de revolver calibru 7, în tâmpla dreaptă. O femee de serviciu văzînd lipsa stăpînului seu și venind în grădină, găsi pe Dianu în mijlocul grădinei în agonie. Sosind autoritățile, cadavrul a fost transportat în casă.

In buzunarul hainei sinucisului, s'a găsit o scrisoare adresată unui nepot al seu, Mitică Dianu, și o altă scrisoare adresată primului-procuror, în care vorbește de testamentul seu, arătînd că lasă toată averea sa lui Mitică Dianu

Cauza sinuciderei, se zice că ar fi neurastenia.

Defunctul era în vrăstă de 50 de ani.

Boala lui Tolstoi

Astapowo.—Medicii au constatatat că contele Tolstoi are un catar la plămâni. Starea lui e gravă, din cauza activității slabe a inimei.

Scriitorul are deplină cunoștință, citește ziarele și a dictat două scrisori; pacientul a scuipat puțin sînge.

*

București.—Astă noapte o telegramă a Agenției Romîne anunță că Tolstoi ar fi murit.

Azi dimineață însă o altă telegramă desminte știrea.

Convenția cu Serbia

Buda-Pesta.—La Cameră, ministrul comerțului a depus un proiect privitor la convenția comercială cu Serbia.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore, s'au constatat următoarele cazuri noui de holeră: provincia Casertta 3 cazuri; provincia Palermo 4 cazuri și 1 deces; la Tivoli lîngă Roma 1 caz și 1 deces.

Delegația austriacă

Viena.—Delegația austriacă, după ce a adoptat creditele pentru Bosnia, a exprimat o deplină încredere în administrația războiului, relevînd meritele ministerului Schonein.

Diferendele germane-cehe

Praga.—Discuțiunile comisiei Dietei însărcinate să caute un teren de înțelegere pentru diferendele germano-cehe, au rămas pînă acum fără nici un rezultat.

Adunarea deputaților germani a hotărît azi, să admită trimeterea tuturor chestiunilor de rezolvit, unor comisii permanente, care ar trebui să-și termine lucrarea pînă la 20 Decembrie, dar a refuzat să voteze proiectele relative la anumite impozite.

LOTERIA

București. — Astă-zi s'a continuat tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

250,000 și *200 lei* No. *46237*.

10,000 lei No. 51014.

20,000 și *200* lei No. 7195, 9490, 12742, 13480, 19515, 21060, 23080, 27528, 28.958, 30033, 35151, 40033, 46672, 47387, 48441, 50883, 54040, 54561, 55384, 55855.

3000 lei No. 7417.

2000 « « 8735, 31584, 24847.

1000 lei No. 38460, 19102, 44722, 35215, 48255, 32825.

500 lei No. 12875, 28094, 17597, 6046, 58029, 1116, 38240, 30674, 22915, 31036, 44196, 37531, 37071.

IOAN LIATRIS
AVOCAT
s'a mutat **str. Procopie 26 bis**
(în dosul Facultății de medicină)

MAGAZINUL de MOBILE
HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38
CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI
cu prețurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou,** *frumos și eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

Croitoria bărbătească și Uniforme școlare-GLANTZ
Str. Veche No. 45, vis-a-vis de Sf. Sava
Inainte de a face vre-o comandă, rog să bine voiți a vizita magazinul meu, unde se confecționează: *Uniforme școlare* din postavurile cele mai fine, cu următoarele prețuri:
Calitatea I-a manta 29 lei; tunică 18, pantaloni 13; *Calitatea II-a* manta 25 lei; tunică 15, pantaloni 9 lei.
Cu toată stima
GLANTZ
Str. Veche 45, vis-a-vis vis de Sf. Sava

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
OCULIST-OPERATOR
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultațiuni 3—6 p. m.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către comitătile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecucu**

Sticla a 1/1 L. 0.65 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

2620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1862.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 36, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutire de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 2/0 Places... 2 »

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII — No 1154 Sîmbătă 6 Noembrie 1910

In jurul discursului şefului

Nici „Voinţa“ nici „Viitorul“ nu sunt mulţumite de discursul rostit de şeful nostru la Craiova, de şi fie care îl interpretează şi discută în mod deosebit.

„Voinţa“, vede în acest discurs o limpezire a situaţiei între cît şeful nostru, s'a pronunţat în contra ori cărei conlucrări electorale cu carpiştii în cazul — foarte puţin probabil,—cînd şeful junimiştilor ar forma guvernul după liberali.

Şi „Voinţa“, recunoaşte că ar fi fost o compromitere morală, dacă d. Take Ionescu ar fi primit o asemenea conlucrare de alegeri—de oare-ce opinia publică s'a manifestat pentru noi—iar pentru ţara legală partidul conservator bătrîn nu esistă.

Cu toate aceste „Voinţa“, găseşte şi de data asta ocazia să critice rostul partidului nostru şi tactica noastră de luptă, acuzîndu-ne că ne-am folosit de toate nemulţumirile ce s'au manifestat împotriva măsurilor de înlăturare a abuzurilor moştenite de epoca feodală-fanariotă, la sate şi la oraşe—învinuindu-ne că am tras profituri de pe urma acţiunei răsvrătitoare şi dezordonate a sindicaliştilor anarhişti, şi a nemulţumiţilor liberali fără de cari n'am fi avut succese electorale de cît numai la Iaşi, unde e cuibul d-lui Badareu, care de zeci de ani cultivă colegiile electorale.

Totuşi, „Voinţa“ sfîrşeşte prin a mărturisi că şeful nostru este o putere, pe cînd partidul d-lui Carp are cusurul de a nu se rezema pe sprijinul cetăţenilor—şi 'şi încheie articolul în chestiune, recunoscînd că d. Take Ionescu are stofa de om de stat, cînd refuză ori ce colaborare electorală cu partidul d-lui Carp.

„Viitorul“, este mai puţin rezervat, ceia ce înseamnă că tinerii liberali, rămîn sufleteşte tot mai mult înclinaţi spre junimişti, pe cari „Voinţa“ îi reduce la nimic.

„Viitorul“ spune că şeful nostru s'a dus la Craiova, să dea partizanilor noştri impresia că este un om conştient şi de misiunea sa şi de puterea sa—şi că n'a reuşit a dovedi nici una nici alta. Cu alte cuvinte ceia ce pentru „Voinţa“ d. Take Ionescu este o putere, pentru „Viitorul“ nu e.

Şi „Viitorul“ termină constatînd că ambele partide conservatoare se găsesc într'o situaţie din ce în ce mai bolnăvicioasă şi că tot partidul liberal oferă azi ţărei garanţia unei guvernări serioase şi liniştite.

Care este concluzia firescă ce se degajează din aprecierile ce le fac aceste două ziare liberale asupra discursului şefului nostru?

Pentru organul tinerilor liberali, este tot mai bine ca liberalii să deţină mai departe puterea, chiar dacă rezultatul alegerilor n'ar da succese pe toată linia guvernului.—Tinerii liberali, vor să continue guvernarea ori cît de mică ar fi majoritatea parlamentară ce ar obţine în alegeri—căci această guvernare ar dura după ei, în tot cazul, încă un an de zile.

De aceia prin ziarul lor prezintă ambele partide conservatoare într'o situaţie imposibilă de a forma în mod izolat guvernul şi profită de discursul şefului nostru rostit la Craiova pentru a arăta imposibilitatea alcătuirei unui guvern de concentrare conservatoare.

Şi ca atare, după tinerii liberali, de cît a avea un guvern Take Ionescu, sau un guvern Carp—ambele de o potrivă de slabe, tot e mai de preferat să rămînă d. Brăteanu, care tot e mai tare de cît fiecare din aceştia doi în parte.

Atîta numai, că „Voinţa“, organ mai serios şi mai expermentat în luptele politice, vede chestiunea mai mult pentru viitor de cît pentru present.

Oficiosul liberal, nu cade în absurditătile ziarului tinerilor liberali de a şi închipui o guvernare mai departe a d-lui Brăteanu, dar nu voeşte să vadă pe democraţi sprijinind în alegeri pe d. Carp pentru un număr oare cari de mandate parlamentare. „Voinţa“ vrea să vadă ambele partide conservatoare în lupta vrajnică, căci ştie că din această luptă, opoziţia liberală va trage toate foloasele şi se va apropia, mai mult de cît prin orice alte mijloace, de putere.

Voinţa se teme tocmai de o prelungire a guvernărei liberale, care ar fi de natură să apropie cele două partide conservatoare şi preferă să le vadă în permanentă luptă, pentru cîştigul partidului liberal.

Noi însă am relevat aprecierile acestor două organe liberale, pentru ca lumea să cunoască ce gîndesc liberalii de noi şi de tactica noastră de luptă. Aşa că discursul şefului nostru, a avut nu numai efectul de a lămuri întreg partidul nostru asupra situaţiei politice şi a acţiunei ce vom avea de desfăşurat în lupta de mîne—dar a avut meritul de a face pe liberali să şi spună gîndurile ce păstrau ascunse asupra situaţiei şi intenţiile ce nutreau cu privire la guvernarea lor de azi şi opoziţia lor de mîne.

Prin urmare sunt şi la liberali două curente deosebite; acel al tinerilor liberali pentru o continuare de guvernare, de natură a nu face posibilă venirea de îndată şi izolată a nici unuia din cele 2 partide conservatoare —şi acel al bătrînilor liberali, pentru punerea într'o vădită inferioritate de luptă pe d. Carp, în casul cînd ar avea guvernul după liberali, pentru a nu se putea menţine la putere —şi a se contribui astfel la apropierea iarăşi a liberalilor de putere.

Acei cari au interesul să cunoască aceste curente, să tragă în acelaşi timp şi învăţămintele ce rezultă din ele.

Liberalii vor să guverneze înainte — pentru că cearta conservatoare continuă şi fiind că de pe urma acestei certe au guvernat şi până acum.

Iar dacă nu vor mai putea guverna, — atunci Carpiştii să rămînă singuri în luptă, pentru ca să nu se poată menţine la putere—şi experienţa cu d. Carp fiind făcută, opoziţia liberală se scurtează pe jumătate.

Teamă ne e să nu vedem însă pe liberali sprijinind pe d. Carp—tocmai fiind că 'l vom combate noi—şi liberalii căutînd şi prin modul acesta să tragă avantagiile necesare.

Nouă însă ne este indiferent căci se vor demarca şi mai bine şi ţara va vedea că nu se poate tolera mai departe această politică de falşificare a voinţei şi se va sfîrşi prin a ne da nouă complecta şi legitima dreptate şi a ne asigura în scurt timp cea mai frumoasă şi îndelungată guvernare.

Fără indicaţie

Nota politică a zilei, ne-o dă comunicatul Cantacuzinist. Trebue să se fi petrecut ceva grav în lagărul Cantacuzinist, trebue să se fi produs ciocniri violente, desamăgiri colosale, situaţii ridicule la palat, pentru ca organul oficios Cantacuzinist să-şi calce pe inimă şi să spulbere speranţa aprinsă a maselor că în curînd Regele îi va aduce la putere.

Nu era junimist marcant, din cei mai marcanţi, ministeriabili şi secretariabili, cari să nu pronunţe rar şi apăsat că d. Carp vine la putere, are cuvîntul dat al Măriei Sale că va fi chemat la putere, că a vorbit de sus Măriei Sale, că l'a infricoşat şi terorizat pe Măria Sa, că în fine, Măria Sa nu va trece peste boeri, nu poate trece peste boeri, nu trebue să treacă peste boeri. Mai mult încă, chiar d. Brătianu va indica Măriei Sale pe succesorul său la putere, îl va sprijini în alegeri şi deci d. Carp va veni la putere.

O aromeală mulcomitoare se simţea pe faţa proorocului junimist, ca omul ce-şi vede şi el realizat visul de a fi la putere după 15 ani de lung exil politic. Capitala ţării era împănată de agenţi, cari ducau din gură în gură [illegible], un casă în [illegible] cuvîntul alinător: venim *la putere; d. Carp vine la putere, şi în puterea magică a cuvîntului, ogoiau năcazurile, se mai infiripau trupele, şi burzuluiala era gata.*

Dar aceste zvonuri bune de Çapşa ori de Filipescovski, bune pentru vulg, erau deprimante pentru Coronă; către toţi fruntaşii Corona avea aceiaşi linie de purtare, rezerva constituţională, discuţie de tactică, exprimări de doleanţe, prevederi pentru viitor, poate ici pe colo şi aprecieri cuminţi asupra persoanelor politice. Zvonurile înteţite ale junimiştilor îl puneau în poziţie falşă; şi de sigur că a trebuit să urmeze explicaţiuni nu tocmai plăcute la palat pentru patronii foaei Cantacuziniste, pentru ca ori să le pălească obrazul de ruşine, ori să fie siliţi să primească bobărnacul că se subtilizează gîndul şi voea Măriei Sale în mod pieziş şi falş.

Şi patronii s'au executat.

„Suntem autorizaţi a declara că Corona nu a făcut nici o promisiune asupra hotărirei ce o va lua ca arbitru suprem al partidelor“.

Pe cine a silit Corona să desmintă zvonurile colportate pe sama sa? Să fie d. Carp? nu; el unul n'a putut colporta, căci are altă răspundere faţă de Coronă, faţă de partid, faţă de ţară. D sa cel mult a profetizat, ca proorocul Ieremia termene scurte; d. Carp e un oracol cu termene scurte: 2 Maiu, 26 Septembrie, 15 Decembrie, etc. Iar termenele apocaliptice s'au demodat şi d. Carp s'a făcut ridicul faţă cu Regele, faţă cu ţara.

De sigur că în dosul acestor colportări de zvonuri tendenţioase elementul junimist era în căştig şi începuse a se prevala faţă de elementul Cantacuzinist. Fostul şef al partidului şi cu întreaga lui dinastie erau aruncaţi în umbră prin acţiunea d-lui Carp şi după cum nu puteau vedea la orizon perspective mari pentru ai lor, mai ales în caz de colaborare, căci d. Carp ar fi primit colaborarea cu sacrificarea Cantacuziniştilor, aceştia în dorul de a dezgoli pe d. Carp şi ai lui s'au grăbit să desmintă zvonul că Coroana ar fi dat vre-o indicaţie d-lui Carp, chit ca să se ştie că d. Carp nu poate veni la putere fără noi, adică fără Cantacuziniştii.

Şi organul ales a fost Conservatorul, *nu* Epoca, *pentru a arăta că oficialitatea partidului stă în jurul d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, care socoate de efemeră preşedinţia d-lui Carp, şi că la un gest al babacăi, se pot reîntoarce lucrurile la matca lor, fără d. Carp.*

Prin acest comunicat au ridiculizat pe d. Carp şi pe junimişti, au făcut să holbeze ochii toată plevuşca celor puşi în simbria unora şi altora, ca să mai scadă entusiasmul pentru d. Carp, arătînd că nu d-sa poate fi salvatorul în aceste împrejurări, pentru că d. Carp nici nu are vre-o indicaţie de la Coroană şi nici că le poate avea.

Dacă acest comunicat se dă la 1 Noembrie, în ajunul deschiderii parlamentului şi în preajma unei schimbări de regim, ce duş de apă rece pe capul partizanilor, cari credeau că ştie ceva d. Carp, are vre-o indicaţie de la Rege încă din Aprilie 1910, de tot a proorocit că va veni la putere la 2 Maiu, la 26 Septembrie, la 15 Decembrie, de şi el încă la 1 Noembrie n'are nici o indicaţie.

Şi acum, după ce s'a limpezit terenul între Carpişti şi Cantacuziniştii este evident că singura indicaţie, sigură, adevărată şi reală e acea dată de ţară, că nu poate veni la putere după liberali de cît d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat şi aceasta cel mai tîrziu la 10 Ianuarie 1911.

* *

Visurile d-lui Carp

D. Carp a plecat la Viena pentru 15 zile ca să-şi caute de sănătate. Acesta este concediul pe care şeful junimiştilor l'a luat de la partidul său—timp pe care îl socoate necesar guvernului ca să-şi facă pregătirile de plecare. La reîntoarcerea sa, şeful junimiştilor va găsi situaţia clarificată.

Guvernul cu geamantanul făcut—şi cu dimisia în buzunarul d-lui Brăteanu, gata a o prezenta Regelui, iar d. Carp,—cu împărţirile portofoliilor şi înaltelor demnităţi în stat aranjate gata de a primi guvernul.

Pe uşa pe care d. Brăteanu va eşi de la palat ca simplu opozant—va intra d. Carp ca guvern—şi totul se va petrece în mod liniştit şi normal, trecerea puterei de la liberali la junimişti fără nici un regret, fără nici o perdere, fără nici o grijă.

Mărturisim că nici în basme nu se creează cu atîta uşurinţă visurile. Junimiştii, ca oameni idealişti şi visători cred că aparatul de succesiune la putere va funcţiona foarte uşor după propria lor mînuire.

E destul dacă d. Brăteanu pleacă—ca d. Carp să vină; e suficient dacă d. Brăteanu se demite de la putere ca ea să revină de plin drept d-lui Carp.

Numai de un lucru nu se îngrijeşte d. Carp—de cel mai de seamă.

Dar ţara ce zice şi ce va zice de toate aceste gînduri şi combinaţiuni ce le plănueşte şeful junimiştilor?

D. Carp vrea puterea — este exact şi la reîntoarcerea sa din Viena — o va cere.

Dar o va avea? Îi o va da ţara? Sau cel puţin i-o va confirma ţara.

Iată de ce trebue să se intereseze şeful junimiştilor şi de care depinde şi chestia venirei la putere şi menţinerei sale la guvern.

Altfel d. Carp—ar putea rămîne multă vreme la Viena, ba încă ar putea să facă şi alte călătorii de petrecere prin străinătate, căci în zadar s'ar obosi să se reîntoarcă în ţară, guvernul aşa cum voeşte să'l aibă şi să'l ţină, nu-l va avea şi toate visurile ce şi-a clădit asupra unei închipuite guvernări, se vor spulbera într'o singură clipă,

Ce să facem dacă d. Carp nu gîndeşte ca ţara — nici ţara nu gîndeşte ca d. Carp.

Nepotriviri de caractere şi pace!!

ALARME INUTILE

Astfel califică „Independenţa“ svonurile răspîndite de opoziţie asupra unor considerabile cheltueli proectate de guvern în ultimile zile ale guvernărei.

Şi oficiosul francez găseşte desminţirea în politica financiară din ultimii 4 ani ai guvernului liberal prin care s'au strîns fără încetare toate robineturile de cheltueli inutile în scopul de a asigura ţării sanatatea financiară atît de sdruncinată.

Socotim că tocmai din desminţirea oficiosului liberal reese confirmarea svonurilor răspîndite în public cu destul temeiu.

Politica financiară a guvernului liberal din ultimii 4 ani a fost o politică de desfriu şi ruină. Statul a fost supus la cele mai grele încercări băneşti.

Bugetele au fost sporite cu peste 20 de milioane pe an prin crearea unui mare număr de funcţionari absolut inutili.

La justiţie s'au creeat posturi de judecători şi inspectori judecătoreşti fără de nici un folos.

In administraţia propriu zisă s'au creiat funcţionari şi administratori de plăşi cari nu fac nimic.

Inspectorii agricoli sunt o pacoste pentru populaţia de la ţară. La finanţe, la domenii, pretutindeni s'au născocit nevoi, pentru a se creia slujbaşi noi.

Un minister nou al Comerţului a fost creiat tot în acest scop împovorîndu-se cheltuelile statului cu cîte-va milioane. Peste tot risipă, jaf în banul statului.

In schimb—lucrări foarte puţine s'au făcut pentru întărirea şi modernizarea instituţiunelor statului.

Nici o urmă serioasă şi de profit nu se vede din politica financiară a guvernului. Totul s'a bazat pe căpătuirea partizanilor şi asigurarea unui trai mai bun din bugetul Statului.

Şi cînd astfel stau lucrurile este explicabilă alarma opiniei publice cînd aude de noi şi considerabile cheltueli proectate de guvern.

Trecutul şi toate faptele guvernului liberal, întăreaç credinţa în temeinicia svonurilor, aşa că alarma dată nu e inutilă—ci, din contra va face guvernul să bată în retragere şi să renunţe la politica sa financiară atît de risipitoare.

Noi înţelegem rostul acestor cheltueli noi—este cea din urmă asigurare pentru apropiata opoziţie a liberalilor. Şi de aceia presa opoziţiei a dat alarma şi efectul acestei alarme legitime se vede—guvernul simte nevoia să le desmintă—ceia ce înseamnă că bate în retragere şi n'are curagiul să le realizeze.

Ori tocmai aceasta o voeşte ţara—şi voinţa ei nu se poate nesocoti.

OAMENI ŞI LUCRURI

A FURA

Constitue oare un „furt“ ceia ce spunea corespondentul nostru ocazional că s'a întîmplat în împrejurarea expusă aei în articolul de eri?

Ni se pare chiar, întru cîtva, curioasă încercarea de a da faptului o nuanţă de înduioşare şi de scuză, pe temeiul că este în joc, un scop moral, — acel de a se cultiva, de a învăţa.

Învăţătura universitară, studiul cu tendinţi profesionale, urmărirea unei cariere de cărturar nu-s în omenire de cît un mijloc, — *nu* un scop în înţelesul universal. El nu poate face să se ierte cuiva un gest abuziv şi dacă într'adevăr e vorba de un caet preţios şi mai cu seamă rar, gestul e cu atît mai de osîndit. Un caet se poate copia, — se poate restitui după copiare, — dar a-l înstrăina în condiţiunile arătate, *numai* pentru că nu ai mijloace materiale de a ţi-l procura, ori mijloace intelectuale de a-l redacta din auditoriu — constitue o perversitate.

Sunt momente cu mult mai interesante în viaţa socială şi împrejurări în care „furtul“ este cu mult mai de ertat — şi cu toate acestea nu se iartă uşor.

Literatura modernă a ştiut să dramatizeze asemenea clipe cu intenţia de a le da explicaţia psihologică şi a le arăta cum sunt de complexe.

Dinaintea uşei acelei camere de dormit, unde trăeşte şi vegetează de prisos bătrîna putredă de bogăţie şi de inerţie, — intelectualul Rodion Raskolnikof din romanul lui Dostoyewski: „Crimă şi pedeapsă“ meditează şi se zbate într'o dilemă grozavă. Ce n'ar putea face, ce n'ar putea învăţa, cît n'ar putea iubi şi cît bine n'ar săvîrşi — să pună el mîna pe averea bătrînei! Şi cu tot dialogul lui emoţionant, suntem departe de a ne convinge. Mai curînd suntem dispuşi a ierta pe tînărul erou al piesei lui Henri Bernstein — Le Voleur — care fură cîte o sumă din saltarul tatălui său — pentru a şi cumpara cîte o zi de plăcere. Cui *strică* oare dilettantul literar care fură de a gata munca, talentul, produsul unui scriitor de vază? Nimănui, în senzul material al cuvîntului. Dar îl scuză cineva?

Negreşit, — n'ar avea sfîrşit să medităm asupra nespus de variatelor întîmplări în care se comit „furturi“ — şi asupra condiţiunilor în care se iartă ori se tolerează. Moraliştii s'au înduioşat, din toate timpurile, contra cruzimei sociale care nu iartă unui sărac să fure o pîne, cînd copiii lui îndură foamea, deşi — evident — e aci o faptă bună, umană, părintească, un act de adreptul în folosul societăţii. Poeţii au scuzat pe proletarul simţitor, care fură o roză s'o dee alesei inimei lui pentru o privire recunoscătoare. Iar în marele proces psihic şi fizic al iubirii, — totul e întemeiat pe *furt*.

Clipa de mulţumire ori de încîntare o răpim; ca s'o gustăm noi, trebuie să n'o mai guste altcineva. Simţirea pînă să fie reciprocă, — trebue furată şi — ce e mai straniu — atunci cînd începe a fi reciprocă, — poate nu mai este vorba de iubire ci de altă ceva... Cine oare are scrupule de conştiinţă, cînd e vorba să „fure“ — minţile cuiva, „cinstea“ cuiva?

In societate răpirea unei femei este în genere un... eroizm, iar istoria înregistrează fără vr'un cuvînt de osîndă actul răpirei Sabinelor. Din potrivă!

Istoria!... Ea ne dă drept virtuţi nenumăratele acte de piraterie, de banditism, cari au avut de sfîrşit răpirea pămînturilor, a ţărilor, izgonirea şi înlocuirea atîtor popoare,—dreptul celui mai tare contra celui mai slab.

Iar pentrn anumiţi economisişti tot ce posedă unii şi nu posedă alţii, însamnă o tălhărie: „la propriété c'est le vol...“

...Pînă să vină — dacă va veni! — cugetătorul care să dezlege toate aceste dileme morale şi sociale putem dară privi întrebarea d-tale, tinere corespondent ca rezolvită. Ori, există într'adevăr vre un criteriu în materie de morală?

Rodion

LA VIERGE FOLLE

Nici odată nu s'a putut spune mai cu drept cuvînt că o piesă de teatru e la ordinea zilei în ţeară la noi — ca de astă dată — în cazul piesei lui Henri Bataille, *La vierge folle*.

Drama se joacă la Bucureşti, de către trupa d-lui Al. Davilla sub titul de „Fecioara rătăcită“, — titlu mai puţin suggestiv, mai puţin eloquent şi caracteristic de cît acel francez, care a făcut ocolul lumei şi poate n'a contribuit puţin la marele succes al piesei.

Apoi — e la ordinea zilei piesa, pentru că a fost anunţată de către marea artistă Réjane şi putem zice că am fost favorizaţi de soartă că între cele două spectacole anunţate în oraşul nostru figurează şi piesa lui Henri Bataille, pe care — în treacăt fie zis — un corespondent literar şi teatral al unui ziar de preste munţi l'a numit mai zilele trecute *„o mică secătură“*.

E drept că presa de dincoace de Carpaţi a dezaprobat cu indignarea cuvenită acest epitet pe cît de injurios, pe atît de nedrept şi absurd. Dar lucrul arată odată mai mult ce ton „literar“ au adoptat scriitorii şi revistele ardelene cari se plîng totdeauna de cele mai inofensive mustrări sau observaţiuni ce li s'ar adresa de aici. Dar despre aceasta vom vorbi mîne mai cu dinadinsul.

Să revenim la piesa lui Bataille, despre care numeroşi critici cu autoritate s'au rostit cu admiraţiune, uneori cu entuziasm, îndată după reprezentarea ei pe scena teatrului „Gymnase“ din Paris.

Criticul Léon Blum, astă-zi cel mai cu autoritate poate în materie de teatru, scria în „Comoedia“ că „Vierge folle“ e un mare succes, mai mare de cît piesele de succes ale aceluiaşi scriitor: „Le Scandale“ şi „Femme nue“. „E mai mult decît aceste. E tot ce a dat vr'odată Henri Bataille mai pătrunzător, mai patetic şi totodată mai viguros, mai bărbătesc, dacă pot spune. In genul acesta al dramei sentimentale, al dramei amoroase niciodată de la capo d'operele lui Porto Riche n'am aplaudat asemenea lucrare“.

In „Le Journal“ criticul Ernest La Jeunesse scria:

„In aclamarea unanimă, în lunga emoţiune a unei mulţimi cutremurate, cucerite, în respectul unei săli indispuse din pricina unei neaşteptate rostiri a adevărului şi a măreţiei, în cultul subit al Parizianelor şi al Parizienilor dinaintea unei revelaţiuni de durere şi de graţie divină, în entuziasmul, puţin înnăbuşit de groază, al unei quasi elite scoptice primită într'un sanctuar de senzibilitate şi sublimitate, — văzurăm un soiu de miracol, cel mai rar şi cel mai înnalt: acela că „La Vierge folle“, acea dramă aşa de puternică, de strînsă, aşa de directă e, înainte de toate, o dramă a unui poet; că, urcînd scara triumfurilor teatrale, Henri Bataille a regăsit toată poezia sa, topind la olaltă toată simţirea sa, tot sufletul său liric şi elegiac, melancolia şi tandreţa sa discretă, — geniul inconştientului şi ne rostitului său, pudoarea şi sălbătăcia sa, — oroarea şi pasiunea sa, cu toate darurile sale, în toată tăria sa...“

Robert de Flers, om de teatru adînc cunoscător scria că:

„Henri Bataille e în acelaşi timp şi artist şi public, pentru că nu pierde din vedere nimic care trebue să mişte, nimic care trebue să seducă; e de o bogăţie uimitoare, iar observaţiunea face la dînsul casă comună cu lirizmul şi dînsul ştie, în acelaşi timp, să rămînă viguros şi delicat.

Pe cînd atiţia alţii se mulţumesc cu o acţiune îndemînatec condusă sau cu un caracter bine zugrăvit, el înţelege să pună o îndemîna tot pe atita de îngrijită şi o minuţioasă pictură, precit se gîndeşte şi la însă-şi compoziţiunea operei sale. Opera întreagă a lui Bataille ne apare absolut raciniană“.

In răspînditul „Paris Journal“ se scria după rezumatul operei:

„De astă dată e o capo d'operă şi în acelaşi timp — e un triumf, o îndoită victorie pentru Hennry Bataille şi pentru noi“.

Insuşi un poet pretenţios şi desăvîrşit ca Henry de Régnier spunea în „Journal des Débats“ că „la Vierge folle“ este una dintre cele mai solide piese pe care le-a scris vreodată Henri Bataille.

Iar în „Figaro“ criticul Francis Chevassu afirmă că, de şi posedă la activul său lucrări ca „Maman Colibri“ şi „La femme nue“ — graţie nouei sa piese — „La Vierge Folle“ — faima lui Bataille va creşte mult.

*

E prea ostenitor să mai cităm din atîtea dări de seamă cîte s'au scris în favoarea autorului şi a piesei sale. Ea nu este, de altfel, o dramă pe care marele public are s'o judece numai după dări de seamă, oricît ar fi de autoritare numele care le semnează.

Ci este una din acele opere cari provoacă în fie-care spectator — sau cetitor — variate sentimente şi reflexiuni, provoacă la gîndire şi la meditări, ca toate lucrările adînc cugetate şi simţite înnodate în jurul unei interesante teme psihologice.

Iar cînd scriitorul are norocul—cum îl are de astă dată Henry Betaille — să aibă o interpretă ca Réjane pentru rolul eroinei sale — atunci lucrul devine încă şi mai vrednic de luat în seamă. Căci prin mijlocirea unei asemenea artiste de geniu — opera cîştigă în proporţie, cştigă în forţă, în însemnătate şi se întregesc în măsură dreaptă — talentul, imaginaţia scriitorului, cu spiritul creator al tecnicei dramatice.

Şi nimeni, în momentul de faţă, nu posedă mai mare putere de a interpreta, de a traduce nu numai gîndul unui autor, dar însuşi sufletul unei puternice creaţiuni, — ca Réjane.

Aceasta va fi, negreşit, impresiunea tuturora după căderea cortinei în seara marelui spectacol cu „Vierge folle“.

A.

DIN BOTOŞANI

De ale revizorului Ficşinescu

Către sfîrşitul lunei Septembrie a. c., în personalul didactic primar din oraşul Botoşani, s'au făcut mutări care, prin părtinirea şi răutatea cu care au fost făcute, au nemulţumit pe toţi. Şi toate mişeliile s'au comis după propunerea şi stăruinţa celui supranumit „cînele negru“ sau „stîrvul Botoşanilor“.

Intru cît cele săvîrşite de acest tip de revizor, au revoltat chiar pe lumea străină de şcoală, ele nu pot fi trecute cu vederea şi le dăm publicităţii.

1) D-na Maria Popovici, institutoare de vr'o 12 ani la şcoala No. 3 de băeţi, lîngă care îşi are locuinţa şi de care deci sunt legate interesele ei, se vede de odată—mutată fără voia şi ştirea ei—la o şcoală de fete de la o altă extremitate a oraşului. D-na Popovici protestaază, reclamă d-lui ministru şi după mari stăruinţi reuşeşte să fie readusă, după cîte va zile la locui ei.

2) Dar fiind că d-lui revizor îi trebuiau locuri pentru a-şi plasa la oraş pe două *învăţătoare*, nepoate de ale d-sale, ia pe d-na Petrescu, una din cele mai conştiincioase institutoare, tot de la şc. No. 3 băeţi, unde funcţionează de vr'o 17 ani şi fără voia şi ştirea ei o mută la şcoala No. 4 de fete. Această mutare a stîrnit mari nemulţumiri şi intervenţii pentru revocarea ei—intervenţii cari au silit pe însuşi revizorul să facă raport pentru revocare—care se şi aştepta.

3) Institutorul Iordăchescu este detaşat cu ordin ministerial odată cu începerea anului şcolar la şcoala No. 1 băeţi în locul revizorului Ficşinescu şi ca să îndeplinească şi atribuţiile directoratului.

Această detaşare şi girare de direcţiune fiind făcută, se vede, fără voia revizorului, acesta s'a gîndit că nu are să poată face cu inst. Iordăchescu ceea ce făcuse cu fostul său suplinit Teodorescu îşi plănui o mişelie.

Pe la sfîrşitul lui Septembrie se prezintă în cancelaria şcoalei şi cere directorului Iordăchescu să-i dea ordinul de detaşarea sa ca director la acea şcoală, atît al său personal cît şi cel către direcţie. D. Iordăchescu îi spune că al său personal e a acasă, iar pe acel către direcţie punîndu-l la dispoziţie, d. revizor îl ia din dosar îl îndoae şi îl pune în buzunar, spunînd că îi trebue d-sale. Pune apoi trăsura cu care venise la dispoziţia d-lui Iordăchescu şi-l trimite acasă să-i aducă ordinul său persenal de numire, lăsînd în acest timp clasul în sama d-sale.

D. Iordăchescu pricepîndu-i intenţia şi ştind cu cine are de a face, se duce acasă, dar se reîntoarce cu răspunsul că nu găse te ordinul.

Revivorul avînd—se vede intenţia de a distruge acele ordine— neobţinîndu-le pe amîndouă restitue directorului ordinul ce luase din dosar, iar după cîte-va zile îi trimite un altul prin care îi comunică că nu e numit de minister cu girarea direcţiunei, ci de d-sa, în mod provizor, şi că ordinul ministerial ştiut tratează despre alt-ceva.

După cîte-va zile revizorul pleacă la Bucureşti unde urzeşte alte combinaţii şi la întoarcere comunică lui Iordăchescu că pe ziua de 1 Octombrie să se reîntoarcă la catedra sa, iar în locul său numeşte la direcţie — transferîndu-l de la şcoala No. 2 de băeţi — pe diaconul I Alexandrescu intimul său.

Dar revizorul şcolar nefiind mulţumit cu nedreptăţile ce făcuse până acum profitînd de buna unealtă ce şi-a găsit în intimul său diaconul I. Alexandrescu care e mai mult diacon de cît institutor, transferă la 1 Octombrie pe institutorul I. Popovici de la şcoala No. 1 băeţi—unde e titular şi revizorul—la şcoala No. 2 în locul diaconului.

Prin această mutare inst. Popovici e silit a părăsi şcoala unde funcţionase aproape 12 ani şi a străbate zilnic distanţa de 12 klm. Intru cît depărtarea de la casa sa proprie şi până la şcoala unde e mutut e de 3 klm. Această mutare a stîrnit o vie indignare între membrii corpului didactic, cari sub acest revizor şcolar sunt mai expuşi ca fanaragii.

E de regretat că la săvîrşirea acestei mizerii a servit ca uneltă un membru al corpului didactic diaconul Alexandrescu.

Perturbările acestea produse aci de revizor după începerea anului şcolar se zice că nu vor lua încă sfîrşit. Se mai urzesc şi alte mişelii—mai ales în urma marilor stăruinţi a unei d-ne directoare cu multă trecere, şi de hatîrul căreia revizorul a umblat val-vîrtej în toate părţile cu tot felul de propuneri şi stăruinţi numai să facă gustul d nei.

D na directoare se vede că a uitat modul cum a devenit d-sa directoară. Nu crede că va veni rîndul să joace ursul şi la uşa d-sale? Faceţi cît de multe, noi le aşteptăm.

Un lucru însă trebue să se ştie: Toate cele aratate sunt făcute de revizorul şcolar în interesul său personal cu scop de a lovi în acei ce nu-i plac d-sale şi pentru a-şi plasa în oraş pe două nepoate ale d-sale ce sunt *învăţătoare la ţară*. D-ra Timotei şi Gavrilescu—iar la şcoala No. 1 pe un camelion politic şi un *învăţător* eliberat acum din armată.

Ne prinde mirarea şi ne întrebăm cum de d nii inspectori, mai ales d. Sachelarescu, care vede toate acestea, permite să se săvîrşească asemenea lucruri. Ori poate îşi cunoaşte d-lui subalternul numai ca om bun, linguşitor, slugarnic cum se arată la Iaşi, cînd se întîlnesc — dar nu l cunoaşte nici acum ca provocator de ură, ponegritor, răutăcios cum e în realitate!

Litere-Ştiinţe-Arte

Tolstoi a murit!—Veni-va într'adevăr confirmareă definitivă, sigură a acestei ştiri?

In momentul cînd scriem rîndurile aceste, sub stăpînirea celei dintăiu emoţiuni, îndoiala poate încă să persiste, căci s'au schimbat şi s'au desminţit de atîtea ori ştirile relative la dispariţia marelui scriitor!

In zilele din urmă fu vorba numai de o dispariţie temporară. Bătrînul filosof şi artist pe neaşteptate şi-a părăsit casa, familia, însoţit de medicul său şi s'a retras,—mai drept a vroit să se retragă în singurătate deplină.

Unde? Nu se ştie nimic! Planul nu a fost măcar pus în execuţiune, de oare-ce în drum Tolstoi, s'a îmbolnăvit greu şi a plătit, în sfîrşit, tributul m ţ i, dacă o fi adevărat.

S'ar părea că a dispărut, de astă dată definitiv şi — la timp. Căci telegramele tendenţioase tocmai prindeau să înştiinţeze lumea uimită că marele scriitor s'a pocăit, s'a întors în sinul credinţei p:o vaslavnice şi-a mers să-şi ispăşască greşala de a fi dispreţuit religia oficială.

Ce trofeu pentru Rusia evlavioasă! Ce inconsecvenţă pentru un om de geniu!

Şi cu toate aceste lucrurile par a sta cu totul altfel. S'a putut vedea din textul scrisoarei lui din urmă — publicată de noi în numărul de eri—că veteranul cugetător înţelegea să dee o ultimă dovadă de consecvenţă şi de onestitate părăsind viaţa de lux şi de forme goale şi trăindu-şi ultimii ani într'o izolare de pustnic.

El a împins pînă la exces spiritul de consecvenţă, lepădîndu-se de tot ce nu era conform, cu desăvîrşire, cu doctrina sa. Iar prin testament luă acea dispoziţiune care dovedeşte tocmai cît de adînc era la el principiul şi gîndul de a nu ceda instinctului omenesc de lăcomie băneasca;—şi-a lasat opera literară ca un bun comun al omenirii, iar nu ca mijloc de exploatare de către ai săi.

Negreşit,—în afară de geniul său literar propriu zis, Tolstoi avea tocmai un,. defect, al consecvenţei. E destul să amintim că, consecinte teoriilor şi credinţelor sale în materie de morală, vroia să le aplice cu aceeaşi tărie şi în materie de artă, mergînd pînă acolo că tăgăduia pînă şi unui Shakespeare valoarea... morală. Din această pricină—cum am aratat dăunăzi—criticul Brandes îi tăgăduia lui Tolstoi valoarea şi criteriul de filosof.

...Dar ce figură fără pereche în istoria literaturii! Ce erou în domeniul luptelor sociale, ce uriaş, ce profet şi ce paradox în acelaşi timp!

Insuşi epizodul care a pus capăt vieţei lui pare una din acele pagini geniale scrise de el şi în care se îmbinau în dreaptă măsură toate aceste însuşiri extreme.

Dar, încă odată, nu sub stăpînirea primelor emoţiuni se cuvine să scriem deapre pierderea neasemănată ce înaamnă pentru cugetarea şi activitatea omenească dispariţia lui Lew Tolstoi...

R.

*

A murit în vrîstă de 79 ani poetul german Wilhe'm Raabe.

*

E vorba ca d-na Curie să fie aleasă membru al Academiei de Ştiinţi din Paris. Unii cred însă că statutul nu îngăduie această bine meritată alegere.

*

In scrisoarea — reprodusă eri — prin care Tolstoi se despărţea de familia lui el arata între altele că reprezentanţii societăţilor cinematografice şi gramofonice îl asediau şi-l otrăveau.

Lucrul e istoriceşte adevărat. Intr'o scrisoare trimisă editorului său berlinez Ladyshnikow, Tolstoi arată că şi soţia lui, contesa Sofia Andrejewna stăruia de dînsul să pozeze pentru cinematograf şi să vorbească pentru placa unui gramofon „Am fost nevoit să interzic femeei mele să nu mă mai supere cu asemenea insistenţe“.

Cu toate aceste în Septembrie 1909 el a vorbit în tubul unui gramofon din îndemnul poetului popular, prietenul său Szempnov. Acesta fusese trimis de societatea presei din Petersburg care întemeiase o arhivă de plăci gramofonice. Poetul cedă numai după ce fu convins căţe vorba de a se folosi populaţiile şcolare şi maselor populare prin păstrarea voacei lui „întocmai ca o carte preţioasă“. El a recitat la gramofon anumite cugetări în limba rusă, germană, franceză şi engleză.

*

Celebrul pictor peisagist Claude Mounet a împlinit 70 de ani. Este şeful şcoalei celebre a plein airismului. Ultima lui expoziţie de tablouri a avut loc la Paris în luna Mai.

*

STRUNA ZILEI

NAŢIUNEA SURDA

D. P. P. Carp s'e dus din nou la Viena să consulte pe vechiul specialist în boli de ureche, d-rul Urbancici.

S'a dus la Viena ca să ceară
Răspuns la o 'ntrebare veche:
De ce cu el e 'ntreaga ţeara
Mereu fudulă de... ureche.

INFORMATII

❑ **Din Huşi.**—Pentru zilele de 10, 11, 12 şi 13 Noembrie, preoţii din judeţul Fălciu, sunt chemaţi în 2 serii, la conferenţele pastorale, cu care ocazie vor trata subiectul „Cum trebue să fie preotul în biserică şi în afară de biserică, spre a corespunde în adevăr chemării sale de apostol al învăţăturilor evanghelice, moralizator şi exemplu între păstorii săi.“

— Astă-zi Vineri, curtea cu juri va judeca procesul de calomnie prin presă intentat de C. Dumescu.

❑ Direcţiunea învăţămîntului secundar şi superior, a trimes şcoalelor secundare din ţară regulamentul asupra legii meseriilor, atrăgîndu-le luare aminte asupra art. 146 precum şi asupra art. 93 din legea meseriilor.

Odată cu acest regulament ministerul a trimes d-lor directori o circulară prin care le spune că luînd cunoştinţă că în chestiunea de furnituri necesare şcoalelor pendinte de acest minister meseriaşii şi comercianţii romîni sunt uneori înlăturaţi preferindu-se cei stăini, le pune în vedere că la toate lucrările ce vor avea de făcut în şcoală să observe cu cea mai mare exctitate legea meseriilor şi regulamentul asupra aceleaşi legi.

❑ Cererile de vagoane goale pentru transportul cerealelor şi sfeclei din diferitele staţiuni ale ţărei pentru porturile dunărene şi ale Mărei Negre au atins în ultimile zile cifra de 28,000, din care 10,000 numai pentru transportul sfeclei care a dat anul acesta o recoltă excepţională.

De altă parte direcţiunea C. F. R. s'a putut convinge, în urma cercetărilor făcute că nu a'a exportat până acum din recolta de ăst-an de cît aproximativ jumătate, aşa că cererile de vagoane vor continua să fie mari şi în lunile următoare.

Pentru a putea satisface toate trebuinţile, direcţia C. F. R. a încheiat cu direcţia Căilor ferate ungare un contract, prin care aceasta din urmă închiriază celei dintăi 6.000 vagoane de mărfări.

❑ Cantina şcolară din judeţul Iaşi procură masa la 125 elevi şi are şi 4 internate la şcolile rurale.

Cantina şcolară va organiza, în primile zile ale lunei Decembrie o reprezentaţie la teatrul Naţional pentru sporirea fondului.

❑ O filială nouă a teatruiui cinematografic Pathé Frères a fost înfiinţată la Ploeşti. Marele teatru „Cooperativa“ a fost închiriat spre acest scop şi imediat după terminarea lucrărilor de amenajare şi instalare se vor începe reprezentaţiile.

Conducerea tehnică e încredinţată electricianului A. C. Bottez.

❑ **Licitaţii.**—La 10 Noembrie la prefectura Botoşani.

Licitaţie pentru repararea podurilor şi podeţelor de pe şoselele vicinale Iaşi— Ştefăneşti — Ripiceni,— Hărlău—Dolhasca şi Salcea—Vereşti—Roşcani şi construirea a 4 podeţe cu tuburi de beton pe şoseaua vicinală Dîngeni—Truşeşti—Todireni. Deviz: 5000 lei, Garanţia 6 %.

— La 20 Noembrie, la ministerul de justiţie, depunerea planurilor, devizelor şi memoriilor explicative pentru încălzirea cu aburi cu presiune joasă a Palatului de justiţie, Palatului administrativ şi Poştei din Iaşi. Lămuriri dă d. architect I. D. Berindey, directorul lucrărilor, la biroul său din Bucureşti, calea Victoriei 258.

Comisiunea regională a judeţului, care va fi convocată la 10 Noembrie, va lucra pînă la 15 Noembrie.

❑ **Réjane.**—Am anunţat curînda sosire la Iaşi a d-nei Réjane, celebra şi extra ordinară artistă, a căreia reprezentaţiuni vor fi cea mai mare atracţiune a stagiunei noastre teatrale.—„Réjane este steaua parisiană prin excelenţă: de un spirit fin, comică, atingătoare, patetică, totdeauna adevărată, a spus o ilustrul scriitor *Anatole France*, ea întruneşte un gust ales cu un natural perfect.—Ea posedă geniul teatral, ie toată acţiune şi expresiune, din buclele nebune ale părului ei pînă la sfîrşitul vîrfurilor picioarelor. Ea e originală şi creatoare în cel mai mare grad: ea crează Rejanele“.

Debută la „Odeon“ unde obţinu cele mai mari succese; fu apoi steaua lui „Grand Théâtre“; apoi „Vaudevilului“ unde publicul o idolatriza.

Luă direcţiunea, fără a renunţa să fie stea, la „teatrul Réjane“, unul din cele mai elegante din Paris unde juca piesele celor mai mari autori francezi. Marea artistă a comediei a convenit pentru două luni să parcurgă marele oraşe ale lumei cu tot ce ie mai fin în repertoriul francez.—Cu dînsa ie tot Parisul elegant şi artistic care vine să ne vadă. Ea va duce din Iaşi amintirea unui triumf şi bucuria călduroaselor noastre aplauze.

Duminecă 7 şi Luni 8 Noembrie a. c. au loc mult aşteptatele ei reprezentaţiuni la Teatrul Naţional din Iaşi, cînd se va vedea în teatrul nostru cel mai elegant şi mai inteligent public, atît din Iaşi cît şi din oraşele din nordul ţărei care s'a grăbit să-şi reţie bilete de intrare la agenţia „Thalia“ a d-lui Th. Maximovici.

❑ *Persoanele cari au reţinut loji ori staluri la agenţia „Thalia“ pentru reprezentoţiile d-nei Réjane şi nu le-au rîdicat pînă acum, sunt înştiinţate că acele locuri vor fi puse în vînzare, dacă deţinătorii nu le vor rîdica pînă mîni.* **t**

❑ **Ministerul Instrucţiunei a acordat o subvenţie d-lui C. Jornescu pentru tipărirea tezei sale de doctorat.**

❑ S'a redeschis *Coloseul Bragadiru*, din nou amenajat şi care a intrat sub o nouă administraţie.

Seara, la orele 8 jum. se începe seria reprezentaţiilor cinematografului Gaumont. Incepînd de azi şi pînă Duminecă, va fi următorul superb program:

Eşirea copiilor lui Israel din Egipet. o brilantă înscenare; celebra dramă „Mater dolorosa“, în care ni se redă pe d-na şi d. Jansen pierzînd pe unica lor fiică; mama nu se poate mîng ia de această pierdere şi face un voiaj în automobil. O fetiţă se apropie de ea şi cere do pomană şi care samănă perfect cu fetiţa sa care murise. Ea se duse acasă la părinţii copilei şi cere să obţie spre creştere, pentru a avea o mîngîere. Tatul copilei se învoise, mama ei însă nu; d-na Jansen îşi dă socoteală ce durere ar provoca mamei copiliţei şi renunţă.

Se mai cuprinde în programul din astă-seară: studii stereostopice de flori, după natură; jos barbaţii, comedie Pedeapsa meritată, dramă; Castelul de vară Schönbrun din Viena al Imparatului Frantz Iosef; Moisi şi Faron, prepararea pentru serbarea paştelui, a zecea pedeapsă a Egipetului etc.; mai e apoi „Journal Gaumont“, cu ultimile noutăţi etc.

De la 10—12 jum. va concerta excelenta muzică a regimentului 13 Ştefancel-Mare.

Restaurant şi cafenea.

❑ **Mîine se va judeca la curtea cu juri din Botoşani, procesul corespondentului din Iaşi al „Adevărului“, întentat de d Abgar Buiclin.**

In acest proces sunt citaţi ca martori din Iaşi, d-nii: P. Fântînaru, Osv. Teodoreanu, dr. Lebell, N. D. Popa şi dr. G. Jocu.

Curtea va fi prezidată de d. Al. Hinna, consilier al Curţii de Apel din Iaşi.

❑ **D. locotenent pensionar Ion Simionescu, face cunoscut tuturor prietenilor şi cunoscuţilor încetarea din viaţă, după o scurtă suferinţă, a soţiei sale, Aneta Simionescu, în etate de 52 ani.**

Imormîntarea a avut loc astă-zi la orele 3 p. m.

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei“, s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

DIVERSE

— **Ministerul instrucţiunei a acordat autorizaţii, d-rei Eugenia Stihi, de a funcţiona în învăţămîntul particular, ca institutoare de limba franceză la cursul primar, în nici un caz nu va putea funcţiona la cursul secondar; d-rei Varvara Alexandrescu să funcţioneze în învăţămîntul particular ca institutoare de limba romînă în cursul primar, d-rei Fevronia Hana Diamand, să funcţioneze în învăţămîntul particalar la lucrul de mînă, la cursul primar, iar ţesutul numai la cursul secondar inferior.**

Avertisare!

Rugăm, fiţi atent, — să vinde lădiţe şi pachete, cari nu sunt veritabil: Franck:, ci ☛ o Imitaţiune!

Dacă doriţi să obţineţi o beutură gustoasă şi o cafea nutritivă, cereţi expre,

Veritabil: Franck: Adaus la Cafea, care însă numai atunci este veritabil, dacă poartă aceasta marcă înregistrată de fabrică: şi aceasta iscălitură depusă:

Marca de fabrică.

Heinrich Franck Söhne

☛ De aceea: Atenţiune la cumpărare!

rm lopo Y 2496, 10:101 V.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Noi înscriși.*—**Impărtășim cu plăcere inscrierea în partidul conservator-democrat din Fălciu a următorilor prieteni:**

D. I. Tucanu,
Ciocoiu P. Popa,
Gh. D. Zaharia,
I. I. Galu,
Nec. Baican,
Nec. Vărvescu,
V. Bedreag,
D. P. Ciocoiu,
D. I. Catana,
Ion Radu,
Ion Gh. Răpeanu,
Gh. P. Mihordescu.

In curînd vom da lista altor noi înscriși. Felicităm pe prietinii noștri de la Fălciu de acțiunea energică ce o desfășură, pentru a spori rîndurile partizanilor cu noi adesiuni.

❑ Publicăm alăturata scrisoare, către d. Xenopol, pentru a arata cît de populară este așezarea statuei lui Cuza Vodă în Piața Unirii.

Stimate Domnule Profesor,

Urmărind discuțiunele pentru așezarea statuei Domnitorului Cuza Vodă, și văvînd că Domnia-voastră susțineți așezarea la locul îndrept, și ne dispunînd de fondul necesar pentru facerea terasamentului, vă rugăm a lansa o listă de subscripție pentru strîngerea a o parte din fondul necesar în Atelierul C. F. R. Iași (Socola), unde cea mai mare parte din personalul acestui atelier ar avea buna voință de a contribui pentru a se putea așeza statuia Domnitorului Cnza Vodă în piața Unirei.

Cu stimă
H. Dimitriu, D. Theodorescu.

❑ Ministerul de război a admis de cît-va timp ca exercițiile de gimnastică suedeză să fie prevăzute în programul de instrucțiune al școalelor militare și al mai multor regimente de infanterie.

Ministerul a angajat chiar pentru școala superioară de infanterie un profesor special care a urmat cursurile de gimnastică în Suedia.

In intențiunea d-lui ministru de război pare a fi să înființeze un institut de gimnastică suedeză.

In vederea înființărei acelui institut, ministerul de război a trimes în Suedia pe d-nii locotenenți Justin Marinescu, și Virgil Bădulescu.

Acești doi ofițeri părăsecc azi țara pentru a se duce să și împlinească misiunea în Suedia.

❑ Următorii membri ai corpului didactic primar, din circ. Iași, au fost numiți cu titlul definitiv:

Gr. Tabscaru, institutor Tg. Frumos; Ioan Anghelescu-Brusturoasa (Bacău), Ionescu Tereza, Mihaileni (Dorohoiu), Nădejde Maria Lețca-Nouă, Coadă I. Vasile, Lespezi, I. Suzanu, Negoești-Bogdana, Tudurache Maria, Bogdana, județul Bacău; Nec. Bălănescu, Filioara (jud. Neamț); Popa Ioaa, Varatec-Dumbrăveni, Bulgaru Petru, Serafinești, Timoteiu Smaranda (Burdujeni), Sava Maria, Ștefănești, Dăscălescu Elena Crețești, Țighileri V. C. Mănăstireni-Unțeni, (jud. Botoșani).

❑ Azi dimineață, la orele 7 jumatate, individul Dimitrie Țimuș din șoșoaua Moara de foc No. 43, vechiu scandalagiu și bătăuș, s'a luat la ceartă, ca de obiceiu, cu soața sa, Casuca.

In acest timp veni la ei un agent al siguranței, pentru a le înmîna la amîndoi, două mandate de aducere, pentru a se prezenta astăzi într'un proces. Timuș se opuse la aceasta, dar Casuca voind să urmeze pe agent, Timuș o oprește: ea nevoind să asculte Timuș ia un cuțit de bucătărie și aplică soției sale o puternică lovitură în umărul drept, producîndu-i o rană adîncă.

S'a înștiințat comisia I și sosi la fața locului d. comisar Ionescu, care începu cercetările.

Timuș a încercat să se împotrivească și comisarului Ionescu, dar în urmă a fost luat și dus la secție unde s'a început ancheta.

❑ **Coloniile Școlare.**—Eri a avut loc întrunirea comitetului societății „Colonia școlară din Iași", sub prezedența d-lui S. Halița, inspector general al înv. primar.

La ordinaa zilei fiind, darea de seamă asupra mersului Coloniei, s'a dat citire memoriului alcătuit de d. Al. Tenie institutor și dirigintele coloniei de la *Drăceni* jud. Suceava.

Din bilanțul cheltuelelor făcute cu Colonia și darea de seamă, s'a constatat că Colonia de 82 elevi și eleve a funcționat în toate privințele în mod foarte satisfăcător.

S'a cheltuit pentru întreținerea, cheltueli de transport și de instalare, suma de lei 2781.97 lei, din care sumă urmează că a rămas obiecte ca zestre coloniei pentru suma de lei 1200,45 lei.

Memoriul detaliat asupra activității coloniei se va publica în raportul general de activitatea societății de la înființarea ei, care raport s'a aprobat de comitet a se publica.

In scurtul timp de la înființarea societății, s'a strins suma de lei 8803,55 bani, cheltuelele până în prezent ridicîndu-se la suma de lei 5584.30.

D. președinte Halița a propus, și s'a admis de comitet, ca suma de lei 3000 să se consemneze ca fond înalienabil.

S'a aprobat propunerea d-lui președinte să se facă intervențiuni pe lîngă instituțiile financiare din Iași ca să se prevadă ca subvenții mici ajutoare coloniei.

Pentru organizarea unei loterii de tablouri donate de distinșii pictori din localitate, s'a strîns până acum 7 tablouri foarte frumoase de la d-nii: C. Stati, E. Baltazar, Gh. Popovici. Nedelcu și Iacob. S'a mai hotărît a se repeta adresele către ceilalți d-ni pictori, care încă nu a răspuns la apelul făcut la societatea „Colonia școlară".

S'a hotărît a se înființa carnete pentru strîngere de mici sume.

S'a hotărît remunerația conducătorilor coloniei la Drăceni—300 lei la 4 persoane.

Pentru strîngerea de fonduri s'a hotărît de o cam dată a se da o reprezentație teatrală în ziua de 6 Februarie la teatru național.

Intr'o viitoare ședință a comitetului, la care va lua parte și doamnele cooptate în comitet se vor discuta detsilat toate propunerile de mărirea fondului societății și de propășirea ei.

❑ Dl. A. D. Xenopol a invitat eri la orele 5 acasă la d-sa, un cerc de prieteni, pentru a se consfătui asupra colaborărei la noua revistă politică și literară ce va scoate în București, fratele d-sale d. N. Xenopol, senator, care venise în Iași anume pentru acest scop.

Au răspuns la invitare d-nii: dr. Riegler, dr. Dragomir Hurmuzescu, I. Petrovoci, I. Ursu, D. Pompei, D. A. Gusti, dr. P. Zosin și Gh. Ghibănescu.

D. N. Xenopol a expus planul general al publicației, a arătat ce ecou puternic a produs în străinatate revista sa „Le mouvement économique", care are abonați și în Tokio și că dorește ca noua revistă ce va apărea cît de curînd în București, în format de circa 6 pagini pe lună, să își păstreze caracterul pur științific de studio sociale economice, literare și politice, fiind un organ de comentare a multor valori, cari azi stau în nelucrare prin lipsă de cohesiune.

Toți invitații au răspuns că vor colabora la noua revistă a d-lui N. Xenopol.

❑ **Conferințele pastorale.** — Azi dimineață, a avut loc ultima ședință a conferințelor pastorale preoțești.

Sf. S. economul Pavel Savin, rectorul Seminarului Veniamin Costachi, a tratat cu aceiași documentație ca și subiectul de eri, chestiunea „Euharestiei". Păr. Savin a aratat că „Euharestia" trebue săvîrșită așa cum ne arată Biserica din timpurile cele mai vechi și după cum a fost instituită de însuși Isus la Cina cea de taină.

A aratat apoi deosebirile dintre biserica noastră și celelalte în ceia ce privește Euharestia, demonstrînd pînă la evidență că adevărata Euharestie, este aceia săvîrșită de biserica noastră.

Vorbesc apoi preuții Dinescu și Popescu care complectează cele spuse de păr. Savin, după care Arhiereul Munteanu, delegatul I. P. S. S. Mitropolitul Pimen luînd cuvîntul, a declarat terminate conferințele pastorale zicînd că, din cele ce s'au spus aci, a capatat multe cunoștinți și că speră că preoțimea va lucra ca și în trecut pentru binele poporului.

După aceasta s'au strîns tezele preoților.

❑ D. V. Boldescu ne-a redat asară în piesa *Prostul*, în mod admirabil tipul judecătorului. Sal a asubliniat cu nesfîrșite aplauze *ticul* așa de bine redat al judecătorului de ședință.

Semnalînd acest joc excelent, ne place a crede în succesele d-lui Boldescu.

❑ **Universitare.** — Au mai fost scutiți de plata taxelor universitare următorii studenți în medicină: M. Garofeanu, A. Philippeanu, Țugulea, Vasiliu Elisabeta Balan, Elena Alistar și Maria Șkiopu; de asemeni a fost scutit de plata taxei de licență d. Albert Diamant, licențiat în științi.

— D. dr. Panaite Zosin va ținea și anul acesta o serie de instructive conferințe publice, în amfiteatrul facultății de medicină;

— D. C. C. Arion își va începe conferințele sale în aula Universității, după 15 Noembrie.

— D. profesor Ilie Bărbulescu, a cerut d lui A. D. Xenopol, eruditul nostru istoric, să-și schimbe orele de curs, care coincid cu ale d-sale, de oare-ce studenții preferă orelor de slavistică, excelentele cursuri ale marelui istoric. D. Xenopol însă n'a primit, rămînînd ca d. Bărbulescu să revie la orașul de anul trecut, cînd studenții au orele libere.

— Domnul profesor I. Peretz va începe cursul de drept bizantin cu studenții de la doctoratul juridic anul I Joi 11 Noembrie a. c. și le va continua Joi și Sîmbătă de la 5 — 6 jum. p. m.

— D. prof. Aurel P. Zăuleanu va începe cursul de drept internațional privat, Marți 9 Noembrie a. c cu studenții anul al III și va continua Marți Joi și Sîmbătă de la 10—12 a. m.

Statuia lui Cuza Vodă

(La lista „Opiniei")

Suma din urmă . . .	2056
Vasile C. Brăescu . .	10
Gh. Stănilescu . . .	20
Total, lei	2086

(La lista d-lui A. D. Xenopol)

Dr. J. Goldenstein . .	5

❑ D. Rossetti Solescu Ministrul țărei la Petersburg, a sosit în localitate.

❑ Pe aproape trei coloane *Viitorul* face necrologul lui Tolstoi, care, precum se știe, n'a murit — iar în alte trei coloane gazeta brătenistă susține că guvernul, care e bolnav de moarte, va face chiar și alegerile generale.

❑ Aseară pe la 11, bărbierul Grigore Popa, din strada Zugravilor No. 17, a găsit moartă în locuința sa de la No, 13 din aceiași stradă, pe prostituata Domnica Halip.

S'a avizat imediat autoritățile și au sosit la fața locului d. comisar Gr. Ionescu de la secția I și subcomisarii Popp și Busuioc.

Pe o mesuță. d. comisar Ionescu a găsit două sticluțe cu medicamente și din care numita a băut înainte de a muri.

Se crede că la mijloc ar fi o otrăvire și s'a înștiințat parchetul.

Cadavrul a fost transportat la morgă spre a i se face autopsia.

❑ Părintele P. Savin rectorul seminarului „Veniamin Kostaki" a scos de sub tipar, conferintele sale despre „Bisirica noastră în viața națională" și "Euharestie" pe care le-a discutat cu multă competință în conferințele generale pastorale ale preoților, ce s'au ținut la Mitrorolie.

❑ Direcția generală a c. f. r. a pus în vederea stațiunilor că transporturile de furage fîn, pae și grăunțe ce se expediază până la 1 | 14 Aprilie 1911, cu mică iuțeală și în vagoane complect încărcate la adresa autorităților militare din țară, urmează să fie taxată cu 2 bani tona kilometrică.

Studiați menționatul ordin de serviciu în privința formalităților speciale de avizare ale acestor transporturi.

❑ **Șezătoarea literară.**—*Mîne Sîmbătă la oarele 9 seara are loc în sala Teatrului Național din Iași, prima Șezătoare literară, dată de cercul scriitorilor romîni din Iași, în colaborare cu Societatea științifică și literară (Arhiva) din Iași.*

Programul s'a dat la vreme în coloanele „Opiniei".

Vor ceti bucăți literare, d-nii M. Codreanu, Eug. Boureanu, Gh. Doinariu, Gh. V. Botez (Gordon) și Doboș.

Conferința o va ținea d. Gh. Ghibănescu, tratînd despre: Personalitatea în artă și societățile literare.

Pianul va fi ținut de d-ra Jeanne Cogălniceanu; iar d. Th Burada va cînta la vioară compoziționi proprii, acompaniat de maestrul Eduard Caudella.

Foarte multă lume, tineritul școlilor secundare din Iași, își vor da întîlnire pe mîne sară la șezătoarea literară de la Teatrul Național.

❑ **Judiciare.**—La Fălticeni a încetat din viață, marele proprietar Dimitrie Gheorghiu Goia, lăsînd prin testament toată averea, nevestei sale. Rudele au atacat acel testament și acțiunea lor a fost respinsă de tribunalul Suceava.

Astăzi în apel, la secția II-a, procesul a fost amînat pentru a se prezenta testamentul original.

— Parchetul urma să facă astăzi instrucția privitoare la cererea pentru punerea sub interdicție a d lui Constantin Leppadatu. Neprezentîndu-se acesta, se va fixa o altă zi.

— Numitul Gh. C. Ispir din Iași, a combinat un falș pentru a capata 100 lei. El a depus la casa de economie a statului suma de 1 leu, iar în urmă a falșificat libretul, prefăcînd 1 în una sută.

Pentru acest fapt, numitul a fost condamnat la un an închisoare.

— Procesul pentru revendicarea moșiei Hudeștii mari, care a fost amînat eri pentru nulitate de citații se va judeca din nou în ziua de 8 Ianuarie.

— Tribunalul s. II a confirmat astă zi mandatele de arestare ale țiganilor Ilie Bălteanu, Gh. H. Neculai, D. Cioca, Constantin Manole cu soția și I. Birică care a comis escrocherii.

— Iordachi Luca, de 16 ani din comuna Poeni, dat judecății pentru răpire de minore a fost condamnat azi de curte la un an închisoare.

— La secția I a a curței s'a judecat astă zi, procesul faliților Iițic Grinștein și Ilovici, condamnați pentru faliment.

Pedeapsa lui Grinștein a fost redusă la un an de la 3 ani, iar a tovarășului său majorată de la șase luni la un an.

Ad-strația moșiei Ștefănești

din județul Botoșani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn și struțeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Trușești.

❑ Dansurile cambodgene, executate de artistele regelui Sisovolh, sunt redate în noul program de astă-zi Vineri 5 Noemb. al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli. In somptuoasele palate aziatice, aceste dansuri lente în mișcări serpentine, sunt executate de dansatoarele regelui. Ca o succedare neîntreruptă de viziuni de artă, se derulează aceste scene interesante înaintea cărora defilează apoi un cortegiu neîntrerupt de elefanți.

A doua soție, piesă scrisă de un autor englez, special pentru cinematograf, este interpretată de insăși actorii Albionului. Ea este în genul pieselor văzute în cîteva rînduri pe pînza cinematografului Pathé—jucate cu o superioară fineță și incomparabilă măestrie.

Băi de Dunăre la Viena, interesante instantanee cinematografice luate după natură—Lugano și lacul, scene de călătorie din Svițera — și alte piese teatrale, sujete comice, sportive etc. sunt cuprinse în noul program de Vineri 5 Noembrie, care se închee cu o frumoasă comedie „Max Linder asasin sau victimă?" compusă și jucată de popularul comedian de la Olimpia din Paris—una din cele mai reușite comedii din ale simpaticului artist.

Mîne Sîmbătă Matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare și mîne Sîmbătă seara reprezentație cu program nou.

❑ O frumoasă compoziție muzicală datorită maistrului I. G. Dimitriu va apare în curînd „Marșul Jubiliar" este titlul acestei compoziții și este dedicat profesorilor și studenților Universitari din Iași.

Acest op muzical se imprimă la un mare stabiliment litografic din Lipsca și înainte de apariție va fi cîntat în sala circului Sidoli,—începînd chiar de azi Vineri 5 Noembrie—de către orchestra cinematografului Pathé al cărui șef este însuși dl. Dimitriu autorul frumoasei compoziții.

Ultima oră

Bucureşti 5 Noembrie

D. Gh. Panu în agonie

Bucureşti.—Starea sănătăţei d-lui Gh. Panu, s'a agravat mult în ultimul timp. D. Panu se află în agonie. Desnodămîntul fatal e inevitabil.

Incendiu groaznic

Constantinopol. — In localitatea Davidjo, de pe mărea de Marmara au fost distruse de un incendiu astă noapte, 900 de case.

Boala lui Tolstoi

Paris.—După ultimile ştiri, starea sănătăţei lui Tolstoi s'a îmbunătăţit.

HOLERA

Salonic. — Un romîn, care călătorea de la Adrianopol spre Constantinopol, a murit de holeră.

Ceilalţi pasageri care se aflau în acelaş vagon, au fost izolaţi.

Svonul morţii lui Tolstoi

Paris.—Pînă a veni aci desminţirea morţii lui Tolstoi, ziarele s'au grăbit care de care a scrie articole mai elogioase la adresa marelui scriitor rus.

Chiar la Cameră s'a discutat despre moartea lui Tolstoi.

Drama din Capitală

Bucureşti.—Un hamal din staţia M. B. şi-a asasinat azi dimineaţă amanta, iar apoi s'a sinncis.

Pêtru Dima, aşa se numeşte hamalul, se hotărîse eri să se împace cu foasta lui amantă Alexandrina Matei, cu care era certat de mai mult timp. Dima s'a dus la dînsa acasă însă toate sforţările au rămas zadarnice.

Alexandrina Matei a refuzat să se împace. Dima se hotărî atunci să 'şi răzbune.

El veni azi dimineaţă la locuinţa Alexandrinei, avînd la el un cuţit mare de bucătărie.

După o discuţie aprinsă ce a avut loc între ei, Dima se repezi la Alexandrina şi-i aplică 2 lovituri în piept.

Crezînd că Alexandrina a murit, Dima îşi aplică şi lui 10 lovituri cu cuţitul, din care mai grave două în abdomen şi o alta în regiunea cervicală.

Alexandrina a fost transportată la spital. Starea ei nu e tocmai gravă. Hamalul Dima a încetat din viaţă.

De inchiriat Două magazii cu camere parter şi etaj, şi cu atenanse, în strada Anastase Panu 47.

A se Adresa strada Albă No. 30.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No....

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Şerban.

ELECTROLUL

care a început a'şi cîştiga o bună reputaţie ca remediu foarte eficace contra mătreţei şi pentru creşterea părului, şi-a şi găsit duşmani cari vor să'l discrediteze.

Aşa unii negustori puţini scrupuloşi servesc clienţilor lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcîleli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

Către părinţi

Elevii de curs secundar rămaşi neînscrişi în şcoalele statului suut preparaţi în casă cu pedagogie şi o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparaţiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* şi *Germană*, la întregul curs primar şi secundar.

V. Emil Profesor
Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Avis important

Aducem la cunoştinţa proprietarilor şi negustorilor de vin, că d. François Creps celebrul profesor francez de la şcoala vinicola din Bordeaux nu mai rămîne în Iaşi de cît încă vre-o cîte-va zile. Dacă cine-va are vinuri rele la gust, oţetite, tulburi aus cu alte gusturi displăcute, d. Creps se oferă a da reţete şi se pune la dispoziţia acelor persoane spre a le drege vinul şi a-l face plăcut la gust. De asemeni dă reţete pentru fabricarea de şampanie, coniacuri, vermut ş tot soiul de licheururi.

Adresa: F. Creps, — otelul Splendid. Loco.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune, frumoase şi nu se cere preţuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranţă că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele şi Domnişoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase şi cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul şi Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, şi ca din sbor mereu le aduce şi tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna şi foarte serviabil şi foarte modest la preţuri.

Acesta fiind şi un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat şi în mărfuri de Iarnă Şaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane şi Matineuri de moleton etc.

Pentru sezonul de toamnă magazinul „La Vultur" a adus un bogat asortiment de Mantilaşe şi Rochiţe pentru copii.

Preţurile la toate absolut modeste.

Unde veţi răspunde dară că se cumpără mai bine şi mai ieftin?

LA VULTUR

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Lapte de oi		1.20
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Pere pergamute;
Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin alb nou de masă	0.70	Litru
Tulburel Bordeaux	0.80	„
Vin roş vechiu de masă	0.80	„
Vin alb vechiu „ „	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin nou vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
De asemenea se găsesc:		
Brînză de burduf	2.60	„
Caşcaval	2.60	„
Gervais romînesc	0.50	pachetul

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi *str. Lozonschi No. 4*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare la toate magazinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

POASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iași

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Succesorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Besinteria —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU** Tecuciu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asuneadă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potă găsi la toți Droghiștii și Farmacistii.*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subjetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50, Stal I-iu 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, Paris

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inalt. Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1886.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la case de depuneri din București: trans garanții din Romînia

LEI 6,547,300

Starea asigurărilor afate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 26, 82. Contracte pentru un capital de lei 577,584,097 42|100 și fr. 1,144,338.10 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de lei.

Societatea „ANKER" ia toate asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentise de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate ascuns și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

15 Decembrie 1910

Se poate cîștiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f35

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 4 50

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 3 »

Envoi franco du Catalogue sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII Nr. 1155 Duminică 7 Noembrie 1910

Și îndrăzneală și nerozie

Titlul nu e al nostru, ci al *„Conservatorului“*.

Oficiosul Carpist, ni'l adresează nouă vorbind de pretenția ce avem de a reclama puterea pe baza succeselor electorale, obținute în cursul celor doi ani de la constituirea partidului nostru.

Să ne dea voe *„Conservatorul“* să-i întoarcem calificativele de mai sus, căci ele se potrivesc de minune și partidului d-lui Carp și organului în chestiune. Ba încă, alături de ele, mai putem adăoga și pe acela de „rea credință“ și vom dovedi aceasta cu propriile aprecieri și examinări de fapte, pe care oficiosul Cantacuzinist le face la adresa noastră.

„Conservatorul“ înumără cele 5 colegii electorale, cari s'au pronunțat pentru noi, și argumentează astfel:

„...oare căștigînd cinci din 152 de colegii, cîte posedă în acest moment țara, puteți avea dreptul de a striga că țara e a d-voastră“ ?

„Avem actualmente 90 de colegii de deputați, cîte trei de fie-care județ și 60 de colegii de senatori, plus 2 colegii Universitare, la București și la Iași. Or, dintr'acestea, takiștii au reușit să ia trei la Cameră și două la Senat, iar restul de 147 au rămas tot în stăpînirea vechelor partide așa zise istorice“.

„Proporția e dar modestă de tot, și chiar mai mult de cît modestă, de 5 la 147 și se poate oare gîndi cineva ca să tragă concluzia că țara e cu dînsul, față de elocuența acestor cifre“ ?

. . . . . .

Mă rog se poate o rea credință mai mare și mai vădit constatată, ca aceasta? „Conservatorul“ vorbește de cele 147 colegii [illegible] nirea vechilor partide, ca și cum n'am fi presentat în luptă cu aceste partide în fața tutulor acestor colegii. „Conservatorul“ se face a uita că înaintea acestor colegii, în primăvara anului 1907, partidul nostru nu era constituit și noi ne-am presentat în luptă cu toții la o laltă împotriva partidului liberal. Iar din această luptă nu s'a cucerit acele 5 locuri pe care le pomenește mai sus, ci alte 20 de mandate, pe cari le dețin parte fruntașii conservatori, iar parte fruntașii democrați.

Numai după constituirea partidului nostru, un an după aceia, noi ne-am găsit în luptă cu ambele partide istorice coalizate împotriva noastră și în această luptă succesul a fost în mare parte al nostru, obținînd 9 mandate, din 18, cîte au fost vacante.

Nu mai vorbim de cele 2 colegii Universitare, cari dacă s'au pronunțat pentru d-nii Maiorescu și Misir, aceasta se datorește numai sprijinului dat și la București și la Iași de amicii noștri, pe timpul cînd partidul conservator era unit.

Prin urmare în cele 152 de colegii partidul nostru pînă în momentul de față n'a avut prilejul să lupte separat, ca partid nou.

Am luptat contopiți cu conservatorii grupați în jurul d-lor Carp și Cantacuzino în 1907 și am obținut la un loc peste 20 de mandate, și am luptat separați în 1908, 1909 și 1910 în contra foștilor noștri amici și în contra liberalilor și am obținut 9 mandate.

Aceasta este socoteala adevărată, și cînd „Conservatorul“ o face altfel este de complectă rea credință.

Dar am zis, că este din partea d-lui Carp o îndrăzneală, ca să pretindă dreptul de a guverna, cînd a fost respins în toate alegerile parțiale.

„Conservatorul“ spune că noi sîntem îndrăzneți, cînd revandicăm puterea pe aceste motive. Atunci ce putem zice de partidul d-lui Carp, care cu tot insuccesul electoral, pretinde dreptul la guvern cu preferință înaintea noastră.

Noi suntem îndrăzneți, căci am obținut numai 9 mandate parlamentare, și nu sunt îndrăzneți carpiștii cari nu au obținut nici unul...

Frumoasă și dreaptă judecată !

Dar „Conservatorul“ califică și de nerozie pretenția noastră de a forma guvernul. Și pentru a argumenta lucrul acesta, ne compară cu Boulanger, cu socialiștii unificați din Franța și cu agrarienii din Reichstagul Germaniei...

Comparația nu e nouă și noi primim discuția în jurul ei.

Cu Boulanger ne-a comparat ani de-a rîndul d. Panu, și cu toate articolele adeseori extrem de violente care le-a scris în potriva noastră n'a putut cu nimic influența asupra corpului electoral care a continuat să ne dee toată încrederea.

Dar ce vrea să dovedească „Conservatorul“ dîndu-ne de exemplu pe Boulanger ?

Că succesele electorale pe care generalul francez le-a avut în Franța fiind ales în 13 circumscripții electorale ale Parisului, n'au putut face pe Boulanger, să reclame dreptul de a guverna Franța.

Același lucru și cu socialiștii unificați cari de și posedă în Franța peste o sută de reprezentanți, totuși nici o dată nu le-a venit în gînd să revindece puterea și să afirme că Franța este cu dînșii.

Cît pentru agrarienii germani, cari cu toată influența considerabilă ce o au în politica imperiului german, totuși n'au rîvnit pentru ei singuri nici odată guvernul.

Apoi, dacă e o nerozie să reclami guvernul numai pe baza unui număr de mandate obținute în parlament—cît de mare e nerozia să reclami puterea, cînd nu ai nici un mandat ?

Noi comitem o nerozie cînd afirmăm că pe baza succeselor electorale, țara este cu noi, și nu comit o nerozie junimiștii cînd cu toate insuccesele electorale, afirmă că numai pe ei îi voește țara.

Apoi n'avem oare dreptate să susținem că pe argumentele [illegible] ori se contestă dreptul de a pretinde [illegible] vernul—și cînd ne califică pretențiunea noastră de îndrăzneață și neroadă, de acele au argumente ne folosim și noi pentru a califica cu același termen pretențiunea carpiștilor de a forma guvernul de mîine.

Dar fiind că oficiosul carpist a pomenit de cele 152 de colegii electorale, să aibă răbdare și experiența o vom face și în lupta directă cu dînșii în foarte scurt timp. La primavară, cel mult vom avea alegeri generale de Cameră și Senat—și vom avea ocazia să vedem cu cine este țara.

Șeful nostru a declarat-o la Craiova că este absolut exclusă ori ce conlucrare electorală cu d. Carp—și dacă partidul nostru va lua o atitudine hotărît ostilă în lupta cu partidul d-lui Carp, atunci vom vedea cine a meritat calificativele de îndrăzneț și nerod cînd a pretins dreptul la guvern—și s'a considerat preferat de țară—și cine poate deține puterea în afară de partidul liberal.

Noi nu vom fugi de luptă—și suntem în deajuns pregătiți să facem această dovadă cu ori cîte sacrificii.

Vespasian I. Pella.

INTERPUȘII

Carpiștii se pregătesc de putere. Pregătirea lor ie de lungă durată. Suntem siguri, că dacă vom veni la putere, mult mai puțin va dura ființa lor acolo de cît ținuse pregătirea de a veni.

Primă-vara trecută văzusem ceva la fel din partea unui zburător: trei ceasuri se pregătise să sboare și cînd în fine, s'a urcat, n'a putut rezista nici un minunt.

Dar pregătirea junimistă continuă. Ea a ajuns la împărțeli de slujbe, venitul la putere ie sigur, de și d. Filipescu continuă să trateze cu Brătienii și un altul cu takiștii.

Șefii junimiști tratează deci. In acest timp politica, la gazetele junimiste, o fac interpușii, cum ar face slujbă la poștă, în timp de grevă, bieții soldați.

Au răsărit: un domn doctor Mendonide, la București, și cunoscutul bărbat politic C. Miclescu, la Iași, și ambii acești domni fac politică anti-takistă.

D. doctor Mendonide și d. Miclescu au aceiași idee: să nu se facă alianță cu takiștii. D. Miclescu în cale, declară că nu știe dacă d. Carp împărtășește părerea sa; d. Mendonide însă, ie mai tranșant.

Ambii pledează contra unirei cu takiștii—și este interesant pentru harababura junimistă, pentru evidențiarea ei, să se știe cam pe mîna cui au dat junimiștii politica la ziare și cine, în numele fruntașilor junimiști, pledează contra unirii.

D. Miclescu este jenat în întreprinderea sa, pe cînd d. doctor Mendonide, care probabil, este și chirurg, taie d'a dreptul în carne vie.

Jenatul domn Miclescu, în ferbințeala contra unirii, citează pe Pitagora, pe Newton și pe Pappin, rezervîndu-și dreptul să citeze și pe alții. Vorbește și despre vaporii de apă, fără a aminti și de cei de vin și spune d-lui Maiorescu, drept în față, că este un îndărăptnic, dacă crede că criticele sale literare sunt greșite.

Interpușii junimiști sunt delicioși ca și politica junimistă, ca și eternul lor venit la putere.

Chestii istorice

Din sămi vechi (1759)

Cetirea unui buget vechiu e instructivă, din ori ce punct de vedere te-ai puue. In buget ni se oglindește mecanismul funcționării statului, puterea lui economică, slujbașii săi, datoriile și veniturile sale. Pe cînd cronicile tac de o sumă de lucruri, ce privesc organismul statului, căci pentru ei era ceva în de obște cunoscut, și spun atîta din stat, cît îi privea și interesa pe ei, ca boeri cronicari — adică politica timpului și dările întru cît îi atingea și pe ei, bugetul cu cifrele lui reci și fără alt rost politic ne spun mai mult de cît zeci de cronici.

In bugetul general al țării, în sămile vechi cetim mecanismul organismului statului cum și sistemul fiscal, cu raport de la Vodă la slujbași, și nu ne spune mai nimic din raportul cu referință de la slujbași la țară. Partea aceasta ne-o destăinuesc actele răzeșești, cum și abaterile de la lege, sechestrele, urmăririle, judecățile urmate. Tot în aceste hărtii găsim lămuriri de distribuirea cislei pe nume de contribuabili [illegible] ra distribuit dum[illegible]

In sămile de visterie noi cetim partea oficială și legală; în actele răzeșilor și în cronicari cetim răsunetul unor asemenea dări asupra țării. Toți cronicarii critică în deobște dările vechi ca prea oneroase; iar țara s'a scos vorba izvorită din relațiuni fiscale că „dă bir cu fugiții.“

A ne lua în apreciarea aceator fapte numai după un considerent, acel al contribuabilului, e a greși, căci uităm rațiunea oficială a lucrului. Și cum aceste rațiuni oficiale ne sînt în mare parte necunoscute, datoria este ca atunci cînd sporim cu ceva stocul cunoștinților oficiale, să stăruim asupră-le corectînd unele greșeli ori exagerări ale cronicarilor.

Pentru azi una la mînă.

In sistemul vechiu, veniturile statului, se dăd au ori în credință, ori în vînzare. Domnul de curînd numit în slujbă, pentru a-și face față cheltuelilor necesitate cu învestitura lui în domnie, vindea veniturile țării creditorilor săi, turci, greci sau romîni. Se puteau găsi de fiecare județ ori pentru întreaga țară, cîte un boer bogat, care putea debursa atîtea sume de bani, cîte reprezentau venitul țărei, rămînînd ca el să-și încaseze veniturile. Din cauza acestui sistem bun și asigurător pentru domn, dar dăunător contribuabilului au urmat o sumă de mișcări politice, din care cea supt Mihai Vitezul e clasică: omorîrea creditorilor turci.

Mai apoi s'au dat încasarea veniturilor pe județe la anumiți boeri, ca *sameși*, ce aveau să răspundă de sumele înscrise în tabelele visteriei. Boerul rînduit până să încaseze dările, el vărsa visteriei de la începutul sfertului partea birului și a veniturilor domnului, împrumutînd de la anumiți bancheri *din țară* sumele necesare.

In sama visteriei din 1759 pe sfertul lui April-Maiu, găsim acești boeri cari poartă sarcinile visteriei: Gh. Jicnicer (Neamț), N. Cogălniceanu post (Roman), M. Keșco jic (Bacău), Nicolachi cămăraș (Putna), Gheorge vist. parcalab (Galați), Panaite Ciotodar (Tutova), Ion Miclescu stol. (Vaslui), Dumitrachi pah. (Fălciu), Cogălniciianu stolnic (Orhei-Lăpușna), Lupu Dmici medelnicer (Soroca), Enachi Milo pah. (Cernăuți), Canano medelnicer (Hrlău Dorohoi), Anania vornic (Botoșani), Vasile Balș med. (Cărligătura), Gh. Beldiman stolnic (Iași), Iordachi Hrisoscoli agă (tîrgul Iași).

Pe mîna acestor boeri se încassau veniturile, birul în sferturi (246000 lei). Zaharelele 81000 bi, plata judecătorilor 5900 lei pe an, și havaetul lui Vtori și treti visternic.

Toți acești boei rînduiți sameși împrumutau de la bori ce făceau pe bancherii ca vist. Kirazi și comisul Tudorachi. Dobînda ce se plătea bancherilor creditori era de loi la sută pe lună. Sămile ne socotesc lămurit acest lucru; dobîndzile curgeau întregi și la fracții de sute de lei.

Iată cîteva cifre: Cîrligătura 100 lei, dobîndă 4 lei pe o lună; Iașii ținut 250 lei, dobîndă 5 lei pentru o lună; Neamț 3046 lei, dobîndă 61 lei; Roman 800, dobînda 16 lei; Hârlău—Dorohoi 3000 lei, dobîndă 60 lei; Bacău 2072 lei, dobîndă 41 lei; Tutova 700 lei, dobînda 14 lei, Vaslui 800 lei, dobînda 16 lei, Lăpușna-Orhei 3005 lei, dobînda 61 lei, Cernăuț 2400 lei, dobîndă 48 lei, Putna 7000 lei, dobînda 140 lei.

Capitalul împrumutat se zicea *prodosie*. Din aceste dobînzi plătite la prodosia sau împrumutul intern, a eșit mai apoi capitolul datoriei publice, căci în loc de a rămînea ca operație de zărăfie, s'a schimbat în împrumuturi pe rentă perpetuă pentru aporul general al statului în satisfacerea multiplelor lui nevoi. **Gh.**

OAMENI ȘI LUCRURI

IRRITABILE GENUS...

Cînd am fost informat despre apariția —în două gazete, simultan—unui răspuns al d-nei Aglaia Pruteanu adresat unui coleg al nostru,—mi am zis numai de cît, înainte încă de a ceti „răspunsul“:

— Păcat!

Pentru că, a priori și fără a mai intra în amănunțimi, pe temeiul experienței îndelungate a veacurilor, e în deobște admis astă-zi că artistul—ori care ar fi și în ori-ce ramură de artă, *nu* trebuie să polemizeze. Cu atît mai puțin cînd e personal în joc, personal pus în cauză.

Cînd am cetit acel răspuns,—tipărit ca un manifest public, bănuiala fu întărită iar părerea de rău fu încă și mai mare. Și de oare-ce colegul nostru lipsește Pruteanu,—căci e, din nefericire, un articol, iar nu un răspuns „pro domo“ cum s'ar putea crede.

Vorbind despre reprezentația „Damei cu Cameli“ d. E. Socor a scris între altele:

„Ansamblul a fost bun; majoritatea artiștilor s'au achitat frumos de rolele încredințate. Pe deasupra tuturor—și era iarăși firesc — d-na Aglaia Pruteanu a mișcat mult publicul, care de astă dată a venit în număr mare.

O observație însă. D-na Pruteanu are prea mult talent, ca să utilizeze atîtea artificii, și să pue în voce atît de mult tremolo, care cîte odată strică mai mult și produc impresia unei exagerări. D-na Pruteanu are o bogată intuiție artistică; cum însă nu are tot atîta școală, ar fi de dorit să respingă influențele străine cu cari talentul său nu poate armoniza. Aceasta, pentru a evita unele exagerări și mici accente nepotrivite, cari ies din cadrul naturaleței și sincerității talentului său, evident mare și puternic“.

Iar de aci înainte vine partea relativă la joeul d-lui State Dragomir, care a displăcut recenzentului cu desăvîrșire.

Știți cum califică d-na Pruteanu pasagiul de mai sus privitor la d-sa? „Incorectitudine“, „părtinire“, „calomnie“ și așa mai departe. Artista se dedă la personalități uzînd abuzînd de pretextul că autorul articolului vorbind de „influențe străine“ ar fi făcut poate o aluzie personală. Dar toate aceste nu sunt nimic pe lîngă cele ce administrează colegilor săi de scenă cari rîvneec numai la favoruri și la „laude împărțite ca de pomană“.

Ce rost au toate aceste izbucniri?

Și îmi permit a pune această întrebare, pentru cuvîntul că de mulți, foarte mulți ani, am făcut tot ce e omenește posibil prin publicitate, ca să se acorde și atenția cuvenită și respectul datorit unui înnalt talent dramatic ca al doamnei Pruteanu.

Dar tocmai pentru că posedă această calitate, îi este mai puțin îngăduit să-și trivializeze talentul alunecînd în polemici cari nu au nimic de a face cu arta și afișînd teorii ocazionale, de la care nu are nimeni nimic de învățat. Bună oară fenomenala observațiune că „dacă am talent posed implicit cea mai înaltă școală din lume“ și altele la fel, pe care poate, le vom releva încă, dacă nu vom avea ceva mai bun de făcut— chiar în interesul instituțiunii pe care netăgăduit, o onorează talentul doamnei Pruteanu în primul rînd.

In aproape două decenii de activitate publicistică o singură dată am avut dd polemizat cu un artist dramatic, care a luat cuvîntul în contra criticei—în chestiune personală. Artistul acela fu — d. State Dragomir. Și dacă reamintesc faptul e pentru a exprima o bănuială, că violențele d-nei Pruteanu— cu totul de neînțeles după pasagiul elogios în care se vorbia de d-sa—pare a vroi să răzbune un *alt* pasagiu din xisul articol. Și de aci nota stridentă în glasul atît de armonios al excelentei artiste,—notă falșă care n'o prinde și n'o va prinde nici odată. Cine a inspirat articolul i a făcut artistei un serviciu mai puțin ingrat de cît acei care i l'au publicat.

S'a zis despre poeți că formează un gen iritabil de muritori. Dar artiștii-imitatori prin specialitatea lor, actorii, se pare că sunt mai... iritabili încă, și de aceea vom mai spune cîte ceva în această privință și pentru restabilirea unor adevăruri.

Rodion

UN ANACRONIZM

în programa școalelor noastre primare

S'a putut ceti mai zilele trecute prin revistele străine, că Universitatea *Columbia* din New-York a creat o catedră specială pentru studiul comparat al sistemelor de educație din toate țările, care studiu se face după un metod nou. Acest metod constă în aceea că, în semestrul de vară, profesorul este scutit de cursuri, dar este însărcinat, în schimb, de a vizita școlile străine pentru a avea material pe semestrul de iarnă. Noul titular al acestei catedre a și fost doi ani în Franța, iar în anul viitor se va duce în Anglia și apoi în Germania pentru a studia la fața locului sistemele de pedagogie. Mai mult încă: este vorba de a se înființa, în același scop, burse pentru studenții cei mai meritoși de la aceste cursuri.

Dar aceste sunt lucruri americane Să trecem în Europa și să luăm, bu- [illegible] *de pedagogie*, care are [illegible] *Societatea belgică de pedoscopie*, [illegible] *Societatea* încă din 1906 și al cărei scop este studiarea științifică a chestiunilor relativ la cultura integrală a copilului și realizarea lor practică, mai există în Bruxelles și un *Seminar de pedagogie* în scop de a iniția pe pedagogi și pe medici, cari nu dispun de mult timp, în studiul psihologiei și al igienei școlare.

Acest seminar, pus sub direcțiunea Domnișcoarei *Dr. I. Ioteyko*, șeful lucrărilor de la laboratorul de psihologie fisiologică de la Universitatea liberă și directoara unei excelente reviste de chestiuni pedagogice. *La revue psychologique*, a funcționat anul acesta de la 1—23 Iulie. Cursul a constat din 30 lecțiuni, însoțile de demonstrațiuni de laborator și de vizite la numeroare școli. In 1911, Seminarul își va deschide a treia sesiune tot de la 1—23 Iulie.

Institutele similare s'au creat mai în toate țările. Și Bulgaria are unul.

Acestea le am spus pentru a arata cît de mult preocupă pe oamenii de școală din alte țări chestiunile de psihologie și mai ales de pedologie, cu ajutorul cărora vor ei să introducă reforme salutare în școală. Mai cu seamă progresului pedologiei se datorește faptul că în școalele primare din Apus, învățămîntul științific, prin lucruri, ia tot mai mult locul celui abstract, literar, prin vorbe.

Intr'adevăr. Este cunoscut astăzi că copilul nu este un om în miniatură, cum îl tratează pedagogia veche. El este o ființă care diferă de adult, atît din punct de vedere cantitativ cît și din cel calitativ. Facultățile lui se află în necontenită desvoltare și în necontenită transformare. Și de sigur că și viața lui mintală este supusă la legi diferite de ale vieței mintale a adultului.

Cunoașterea fazelor de desvoltare ale diferitelor aptitudini copilărești, este de cel mai mare interes pentru educație. Această cunoaștere cere să se diriguiască în alt chip, de cum s'a făcut pînă acum, desvoltarea individului. Ea va permite să alcătuim de acum înainte programele de studii în raport și cu cerințele și aptitudinile copiilor și ne va arata că trebue să împărțim pe copii în grupe mai omogene în ceea ce privește aceste aptitudini, etc.

Și credem că nu este departe vremea cînd studiul copilului ne va arata precis la ce vrîstă să începem scris cetitul, calculul etc. că el ne va fi aratat precis la ce grad de desvoltare au ajuns facultățile respective și dacă ele s'au ivit sau nu. Acest studiu ne va feri pe viitor de a falsifica mintea copiilor printr'un învățămînt prematur.

Educația este o artă care trebue să

se reazeme pe ştiinţă şi pedagogia care nu este de cît arta educaţiei, nu apare de cît ca o aplicare a psihologiei. De unde obligaţia pentru educatori de a studia sufletul copilului spre a-l cunoaşte, căci numai cunoscîndu l îl va putea ajuta să se desvolte.

Astă-zi nu putem susţine că cunoaştem copilul. Astă-zi am putea zice abia că am început a-l cunoaşte. Şi am mai putea zice că numai acestei necunoaşteri a sufletului copilului se datoreşte nămolul de teorii pedagogice, cu care îl ameţim şi atîtea anacronisme care se mai găsesc încă în programele şcoalelor primare de pretutindene şi la noi mai mult de cît ori unde.

La noi în ţară, se pare, că oamenii noştri de şcoală stau cu totul departe de mişcarea ce se urmează în Apus în favoarea studiului copilului, ba chiar nesocotesc progresele acestei ştiinţi.

Să mă explic. Mai dăunăzi se anunţase o modificare în programa analitică a şcoalelor primare; fie care ne aşteptam că această modificare să se facă în conformitate cu noile descoperiri pedagogice.

Care nu ne fu mirarea însă cînd văzurăm că modificarea comportă adaos tocmai asupra materiilor celor mai abstracte din întreg programul şcoalelor, asupra Religiei, şi asupra căreia pedagogia nouă s'a pronunţat mai mult contra.

Inţelegem ca aeeste materii să formeze obiectul preocupărilor copiilor mai desvoltaţi, cum ar fi bunioară al celor de la Gimnazii şi Licee, sau încă şi mai bine al studenţilor de la universitate, dar nu al unor copii de 7—12 ani, ale căror minţi nu prind nici înţelesul unor situaţii reale, dacă nu sunt ei înşişi în joc. Ai pune pe aceşti copii să înveţe atîtea istorioare biblice, însemnează a le perde timpul pentru lucruri folositoare şi a le umplea mintea cu vorbe şi nu cu idei.

Nu zic că istorioarele biblice şi ru găciunile nu ar fi folositoare, dar pentru oameni mari, pentru minţi mai coapte, nu însă pentru minţile în des voltare, care au nevee de multă ocrotire şi menajare, pentru ca să se poată desvolta cum trebue.

Acesta este anacronismul pe care vroiam să l relevez,

C. V. Buţureanu
Institutor

Purtarea preotului în biserică şi afară de biserică

ce să urmărească în adevăr misionul

Precum în ori-ce societate bine organizată sunt conducători şi conduşi, tot aşa şi în Biserica creştină, — în care după vorba apostolului Pavel „toate trebue a se face cu bun chip şi orînduială", — sunt conducători şi conduşi. Aceştia din urmă se numesc popor, turmă, lar cei dintăi Ierarhie, cler, preoţi şi servirea ce au a îndeplini se numeşte *servire preoţească*, care atît după origină cît şi după continuarea sa este divină. Iar scopul acestei serviri este întreit: *luminarea oamenilor în învăţătura creştină, sfinţirea lor prin ierurghiile bisericeşti şi conducerea sau povăţuirea lor la veşnica mîntuire ori fericire.*

De aici se vede însemnătatea servirei preoţeşti, însă unită şi cu greutăţi şi răspundere.

Dar — pentru ca preotul să poată ca să-şi ajungă scopul servirei sale, — se cer din partea lui oare-care condiţiuni de îndeplinit, nişte calităţi deosebite, care să-l facă vrednic de o aşa de însemnată servire în lume.

Mai întăi de toate se cere, ca însuşire *generală*, ca el în întreaga lui viaţă şi purtare să fie *model pentru turma sa* — adică să aibă o viaţă neprihănită, să fie drept, cu frică de Dumnezeu şi cu ruşine de oameni, înfrumuseţat cu virtuţi evanghelice, după cuvintele adresate apostolilor de Mîntuitorul: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzînd faptele voastre cele bune, să mărească pe Tatăl din ceriuri". Sau: *„Cel ce va face şi va învăţa*, acela mare se va chema în împărăţia cerului". Iar apostolul Petru zice preoţilor: „Fiţi de model turmii". Şi apostolul Pavel: „Fiţi model cu cuvîntul, cu viaţa, cu dragostea, cu duhul, cu credinţa, cu curăţia".

Fără această calitate, preotul nu numai că nu-i folositor oamenilor, ba chiar'i vătămător; căci se expune defaimării şi dispreţului public nu numai persoana preotului, ci chiar şi instituţia ce el reprezintă, învăţătura creştină.

In *special*, preotul poate fi model turmei sale, cînd întruneşte următoarele calităţi individuale: 1) *calităţi personale*: să fie religios, cast, cumpătat, onest, umilit sau modest, blînd, desinteresat, binefăcător şi 2) *calităţi relative*, adică în relaţii cu alte persoane, cu care vine în deaproape comunicare.

Aşa preotul 1) ca *familist* trebue să aibă următoarele însuşiri: a) a fi *părinte bun de familie*, după cuvîntul apostolui Pavel: „Se cuvine a-şi dirigui bine casa sa" şi „Cine nu ştie a dirigui bine casa sa, cum va putea îngriji de biserica lui Dumnezeu", b) a *fi bun şi harnic gospodar*, ferindu-se de acele ocupaţii economice, neconforme cu chemarea lui, necuviincioase ori înjositoare.

Al 2-lea) ca *cetăţean* trebue a conlucra din toate puterile la binele comun şi la fericirea patriei sale, a se ruga pentru autorităţile lumeşti, a se supune şi el şi a îndemna şi pe oameni la supunere şi ascultare de ele şi de legile ţării.

Al 3-lea ca *membru al clerului* are datorii către superiorii săi, către confraţii şi către subalternii sei. Către superiori a se purta cu supunere ascultare cu stima şi şi respectul cuvenit. Către confraţii sei cu dragoste ori iubire frăţească. Către sub alternii săi cu dragoste părintească.

După ce preotul posedă aceste calităţi enumărate mai sus apoi poate păşi cu încredere şi înlesnire la ajungerea întreitului scop al servirei preoţeşti, amintit la început.

Aşa 1) pentru *luminarea păstoriţilor săi*, în învăţătura creştină, el trebue a *predica* fără încetare şi în biserică şi în afară de biserică. In biserică trebue a predica din credinţa şi morala creştină. In particular — afară de biserică — preotul trebue a predica necontenit; căci are a trata despre atîtea obiecte in această predică, că nu le va putea atinge pe toate, măcar de ar predica în biserlcă în toate Duminicile şi sărbătorile anuale. Anume trebuea acomoda predica sa particulară după starea persoanelor şi obiectele particulare.

2) Pentru ajungerea scopului al doilea *sfinţirea oamenilor prin sevîrşirea ierurghiilor bisericeşti*, preotul trebue a observa următoarele, ca a) *biserica* să fie ţinută în bună stare şi curată; iar dacă ierurghiile se săvîrşesc afară de biserică a se îngriji ca să fie pregătite după cuviinţă toate cele necesare b) a observa cu sricteţă *timpul* săvîrşirei ierurghiilor după tipicul bisericesc; iar cele de afară a le săvîrşi punctual la timp şi fără amînare, ca să nu dea loc la critici şi urmări rele c) a îngriji ca nu numai biserica, ci şi *obiectele sfinte* din ea să fie ţinute curat şi cuviincios; dar mai ales d) a lua aminte ca *cetirea, cîntarea, bine cuvîntarea şi rugăciunea* să se săvîrşască *raţional şi cuviincios*, cu evlavie şi cu luare aminte şi fără grăbire ca să nu se împlinească vorba profetului Ierimia; „Blestemat tot cel ce face luerul domnului cu nebăgare de seamă". A-şi aminti preotul că se află acolo înaintea lui D-zeu şi nu numai a oamenilor, deci trebue a şti bine rînduela bisericească şi a nu săvîrşi nici o ierurghie dar mai ales nici o taină de cît în conformitate cu tipicul bisericesc. [illegible] *pentru ca oamenilor la veşnica mîntuire sau fericire*, se cere din partea preotului să se poarte cu oamenii de toate clasele şi stările sociale; deci i se cere multă ştiinţă, prudenţă, zel, activitate şi caritate. Aci să-şi amintească preotul de vorbele Mîntuitorului adresute apostolilor: „Fiţi înţelepţi ca şerpii şi curaţi ca porumbeii".

In această privire trebue a avea în vedere stare oamenilor din punctul de vedere cultural, al purtărei lor, şi al diverselor lor ocupaţii după care are şi el a-şi dirija activitatea sa.

Iucheiem cuvintele ultime ale apostolului Pavel adresate păstorilor de la Efes... „Deci luaţi aminte de voi şi de toată turma, în care Duhul Sfînt va pus pe vor partori ca să paşteţi biserica lui D-zeu, pe care a cîştigat'o cu prevriul său sînge". **Un teolog**

Litere-Ştiinţe-Arte

Réjana pe scenă.—Mîne fiind prima reprezentaţie a Réjanei credem interesant a reproduce un fragment dintr'un articol pe care l-a publicat dăunăzi Paul Zifferer în foiletonul ziarului „Neue Freie Presse":

„Réjana are faţa şi statura de parisiană. Cîte odată mişcările ei par bruşte, stîngace, ca şi cum ar fi pornite de jos din popor şi cîte o dată sunt frumoase, ca de păpuşă, ca şi cum mîinele ei delicate nici n'ar voi să prindă obiectele materiale ci să le mîngăie numai uşor cu degetele fine. Nasul ei e puţin ridicat, îndrăzneţ şi cercetător, ca nasul unei fete de prăvălie, care trece pe bulevard: *„Le nez en trompette"*. Gura ei se deschide cîte odată larg, în cîi auzi cuvintele grosolane ale mahalalei, şi o clipă mai tîrziu e strînsă ca gura unei principese, gata pentru a da o sărutare. Cei mai neliniştiţi însă în acest obraz neliniştit sunt ochii; ei însoţesc vorbirea, o preîntîmpină şi trădează cîte odată ceea ce gura nu spune.

Ba 'i se aduce în actul al doilea al „Damei cu camelii", scrisoarea urîtă a geloasului Armand. Ea o parcurge şi ridică ochii fixi către public şi această căutătură rigidă trădează conţinutul întreg al scrisoarei, rînd cu rînd, vorbă cu vorbă, ţi se pare că citeşti lămurit scrisul. Sau cînd rîdică în Madame Sans-Gêne, în cabinetul împăratului o hîrtie murdară, mototolită şi aruncă ei pe jumătate închişi, o privire şireată asupra Impăratului, care şade în faţa ei la masă şi lucrează. Indată pricepi că e vorba despre o scrisoare veche a locotenentului Bonaparte, care uitase să plătească nota spălătoresei, şi se simte în privirea ei cît e de mîndră că amîndoi au ajuns atît de departe, locotenentul Bonaparte şi ea, Caterina cea mică. Această privire şireată, îndrăzneaţă se regăseşte în toate rolurile Réjanei, ea rămîne pretutindeni decisa spălătoreasă Caterina şi nevasta mareşalului Lefebvre care a învăţat închinăciunile de la Curte la un profesor de dans.

Ea se joacă totdeauna pe sine, pe parisiana. Mai bine i-ar veni, dacă nu i-ar scrie autorii rolurile, le-ar comanda la croitori şi modiste, ca şi rochiile şi pălăriile. Publicul i ar fi oglinda, pe care l'ar întreba cochet: Iţi plac"?

*

Una din cele mai reuşite reprezentaţiuni ale stagiunii a fost cea de Joi seara a piesei „Prostul" de Fulda.

Vom vorbi despre piesă şi despre interpreţi după a doua reprezentaţie care va avea loc, după cum ni se afirmă, Sîmbătă 13 Noembrie.

*

A apărut No. 17 anul al zecelea din „Sănătatea" excelenta revistă medicală de popularizare. Conţine un bogat sumar de articole şi varietăţi. Intre ilustraţii găsim un admirabil portret al profesorului Ehrlich.

*

La Berlin s'a intemeiat o asociaţie de... politeţe,—o „ligă a politeţei". Drept motto are dictonul: „Ceea ce ţie nu-ţi place—altuia nu face". Are de scop să silească în special pe funcţionari, pe salariaţi, pe ori cine înfine la—politeţe. Drept semn de recunoaştere membrii ligei vor purta un mic medalion cu inscripţia: „pro gentilezza".

*

Filateliştii au ocazia de a-şi îmbogăţi colecţiile cu mărci originale,—ale nouei republici portugheze. Noul guvern a aplicat peste vechile mărci—purtînd efigia Regelui Manuel, o bandă ori o pecete cu vorba „Republica", acoperind o brazul tînărului fost morarh.

Confecţionarea unor mărci nuoi, republicane va cere încă multă vreme. Inainte de 1 Ianuarie 1912 nu va fi cu putinţă să se lanseze în comerţ mărci oficiale republicane aşa că pînă atunci Ex-regele Manuel va... domni încă pe mările portugheze.

*

In ziua de 13 Noembre, stil vechiu, lumea medicală rusă ca şi lumea literară va sărbători a suta aniversare a zilei de naştere a marelui învăţat şi bine făcător Nicolai Pirogow.

El n'a fost numai părintele chirurgiei [illegible]

Născut la Moscova în 13 Noembre 1810 la 14 ani intră în universitate şi după 3 ani capătă titlul de doctor. In „Amintirile" sale el mărturiseşte că în cei 3 ani de studiu n'a văzut vr'o operaţiune de chirurgie mai de seamă. In schimb sub profesoratul lui, mai tîrziu; studenţii avea să vadă operaţii minunate.

In timpul holerei de la 1848, el a condus şi a supraveghiat mai bine de 800 secţii cholerice,—spitale, lazarete—după care a publicat un însemnat studiu chimic asupra holerei asiatice.

*

Premiul Goncourt va fi acordat anul acesta d nei Marquerittè Andoux pentru romanul Marie—Claire. Autoarea e o simplă cusutoreasă, cu o cultură rudimentară. Ea avu norocul de a fi „descoperită" de Octove Mirbeau care-i procură un editor şi premiul academiei Goncourt. Celebritatea i-a venit acum de la sine.

*

La Berlin va avea loc în Ianuarie expoziţia în contra literaturei obscene în palatul Parlamentului.

*

In numărul de astă zi al „Faclei" se află un admirabil studiu datorit unui pseudonim cu autoritate cîştigată în publicistică, d-rul Y. Studiul se intitulează „Eroare de judecată sau Demenţă senilă?" Revista Bucureşteană semnează din nou pe d. A. C. Cuza în chestia plagiatului literar. Adevărul în chestia acestui mic dar picant plagiat al d-lui Cuza se poate afla dintr'un foileton literar apărut în „Ordinea" de astă-zi 6 Noembrie.

*

STRUNA ZILEI

CHERCHEZ LA FEMME...

Explicaţia fugei lui Tolstoi e tratamentul brutal la care fusese expus de către contesa Andrieewna, femeea lui.

Ziarele.

Misterul lui o să vă dea
La multe cazuri—cheea:
Bărbatul cînd o dispărea
Să căutaţi.. femeea.

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Iărzescu (Primăriei) 17, deasupra Casei de Scompt. Intrarea prin curtea tpografiei Goldner.**

INFORMATII

Statula lui Cuza Vodă

(La lista „Opiniei")

Suma din urmă . . .	2086
C. Burghelea, inginer . .	20
N. Badareu . . .	5
Total, lei	3011

(La lista d-lui A. D. Xenopol)

Din lista I	350 lei
Lista II	
Marie Erimescu . .	50 lei
C. P. Constantiniu .	50 „
Băluţ Cruceriu . .	5 „
Lista III	
Marinescu Bragadiru .	500 lei
Leonida Gatowschi .	100 „
N. Cananău . .	100 „
Eugenie T. Antonescu	20 „
Ion Ursu prof. univ. .	20 „
Total în 5 Noembrie	1195 lei.

❑ **Din Huşi.**—Ca răsplata a tîrgului ce a fost încheiat d. Gr. Vericeanu cu dr. N. Lupu, prin N. Cişman, pentru sprijinul dat la alegerile judeţene ale col. II, acesta din urmă s'a executat, amînînd numirea d-lui Dragomirescu ca revizor şcolar în locul d lui D. T. Dimitriu, cît despre d. Stăcescu i s'a acordat îndemnizare de locuinţă ca director fără a fi numit încă director.

Primăria de Huşi văzîndu-se pusă în încurcătură, n'a dispus mandatarea sumei pentru chirie, întru cît vede că decretul de director a d-lui Stăcescu n'a sosit încă.

— Astă-zi se judecă la curtea cu juri procesul de presă ce l'a intentat d. C. I Dinescu, fostul director de prefectură, prietenului nostru d. Gh. Răşcanu, care a publicat prin „Acţiunea", unele abuzuri şi călcări de lege din partea d-lui Dinescu, cum şi frustarea comunei cu taxele de viu.

— Banca populară „Grădina" îşi va sfinţi în ziua de 6 Decembrie steagul său. Banca „Grădina" a ajuns la un frumos capital de aproape 400,000 lei şi e pusă supt direcţiunea pr. Gh. Codreanu, care este şi preşedintele consiliului de administraţie. Fără mult zgomot şi fără reclamă generoasă, pr. Codreanu s'a impus societăţii ca om de acţiune şi de încredere.

[illegible] impresie rezultatul procesului d. Gr. Vericeanu. Se ştie că Curtea de Apel din Iaşi a dat căştig de cauză d-lui Gr. Vericeanu, confirmînd hotărîrea tribunalului de Huşi. Prin Huşi se comentează pledoaria d-lui Matei Cantacuzino, care a pus chestia pe amoralitate şi pe articule, cari trebuesc găsite în fundul codului penal. D. Gr. Vericeanu a serbătorit verdictul cu un banchet, la care a învitat mai mulţi prieteni personali, ca efectul să fie şi mai cinic.

❑ Gh. Gheorghiu, profesor de matimatică la seminarul „Veniamin Kostaki" a fost numit membru în comisiunea examinatoare a candidaţilor la titlul de geometri—arpentori, pentru judeţul Iaşi.

❑ Au fost numiţi cu titlul definitiv următorii învăţători din judeţul Iaşi: Mihailescu Gavril, de la Horleşti—Cucuteni; Casian Ecaterina, Şipote; Pantelimonescu Hrisia, Goroni—Tomeşti şi Tăut Gregoria Uricani.

❑ M. S. Regele a acordat cuvenitul exequatur, d lui Joseph Sibi, agent consular al Franţei în Iaşi.

❑ D. Al. Nicorescu, supraveghetor de la depozitul de tutun din localitate, a fost transportat la depozitul de fermentare Vlăduleni.

❑ D. Colonel dr. Aconiţ, medicul şef al corpului IV de urmată va termina pînă la 15 Noembrie, inspecţia sanitară a recruţilor din trupele locale.

❑ D. D. Dimitriu, învăţător la Vlădeni, a fost transferat la şcoala din Erbiceni jud. Iaşi.

❑ D. Ilie Burghelea, actual maestru cu titlul provizor la şcoala normală „Vasile Lupu", se numeşte maestru cu titlul definitiv pentru specialităţile: desemnul, caligrafiia şi gimnastica în învăţămîntul secundar al băeţilor.

❑ Ivindu-se scarlatina în comuna Copou, s'a hotărît ca şcoala de aplicaţie de pe lîngă şcoala normală „Vasile Lupu" să fie închisă pentru 4—5 zile.

❑ Ministerul domenilor, a cerut prefecturii judeţului, să-i trimeată un tablou de preţurile cu care s'au plătit în ultimii trei ani, diferitele munci agricole din momentul executării lor.

❑ Consistorul spiritual al mitropoliei se va întruni în şedinţa cu începere de la 18 Noembrie.

❑ *Luni fiind serbătoarea „Sfeţilor Mihail şi Gavril" atelierile tipografiei noastre fiind închise, ziarul nostru nu va apare decît Marţi 9 Noembrie, la orele obicinuite.*

❑ **Şezătoarea literară.**—*Astă seară Sîmbătă la orele 9 seara are loc în sala Teatrului Naţional din Iaşi, prima Şezătoare literară, dată de cercul scriitorilor romîni din Iaşi, în colaborare cu Societatea ştiinţifică şi literară (Arhiva) din Iaşi.*

Programul s'a dat la vreme în coloanele „Opiniei".

Vor ceti bucăţi literare, d-nii M. Codreanu, Eug. Boureanu, Gh. Doinariu, Gh. V. Botez (Gordon) şi Doboş.

Conferinţa o va ţinea d. Gh. Ghibănescu, tratînd despre: Personalitatea în artă şi societăţile literare.

Pianul va fi ţinut de d-ra Jeanne Cogălniceanu; iar d. Th Burada va cînta la vioară compoziţiuni proprii, acompaniat de maestrul Eduard Caudella.

Foarte multă lume, tineritul şcolilor secundare din Iaşi, îşi vor da întîlnire pe mîne seară la şezătoarea literară de la Teatrul Naţional.

❑ La coloseul Bragadiru, reprezentaţiile cinematografului Gaumont au loc în fie-care seară.

Programul se schimbă în fiecare Luni Mercuri şi Vineri.

Duminică, Luni şi Marţi noul program cuprinde: Molière, film estetic al casei Goumont; vizita Impăratului Wilhelm al Germaniei la Viena, vedere de pe natură, preumblări cu barca prin cascadele din Ardese, după natură; biletul de liber parcurs comedie; regele Thule, mare dramă în culori, doamna Fitti ca detectiv.

Mîne Duminică ora 4 ziua mare matineu cu program schimbat. Intrarea generală 50 bani.

❑ Din Răducăneni ni se scrie că, în urma inspecţiei făcute de d. Nicolau, subinspectorul direcţiei poştelor, la oficiul postal, s'au constatat până în prezent lipsa sumei de 3059 lei din casă, dintre care 1050 lei lipsă la registre, iar restul la mandatele postale.

S'a constatat că Obreja, dirigintele oficiului, lucra cu două registre.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă", de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este: Noutăţi: Către cititori.—Optimismul politic în România. — † Al. Ştefulescu. — Ecouri din lumea politică.—Chestiuni actuale: Dem. I. Teodorescu. „Neoiobăgia". Dr. I. Duscian. Portugalia şi Romînia.—Ştiinţe sociale: V. Georgescu-Bîrlad. Nestatornicia legilor... Literatură: Guy de Maupassant. Fericirea. — Alphonse Daudet.—Moartea lui Dauphin.—Nicolae Pora.—O vedenie. — Raul Celerastra.—Suflet abuciumat.—Şcolare: C. V. Buţureanu. Doctrine pedagogice. — Note şi discuţiuni: N. Ştefănescu-Iacint. Vin conservatorii la putere...—Tribuna cititozică.—Finanţe şi comerţ.

DIVERSE

— Femeia Catinca Radu din comuna Grajduri, s'a plîns poliţiei că, ducîndu-se la cizmarul L Vîlcu din strada Arcu, ca să-şi scoată nişte ghete, acesta a voit să o siluiască, cu forţa.

— Pe un cerdac de la casele femeei Elena Ardare din strada Lăutarilor No. 1, s'a găsit mort pe individul Dumitru Lăzărescu, concubinul acesteia.

Cadavrul a fost dus la morgă.

— La spitalul Sf. Spiridon a fost internat lucrătorul Gheorge Măcărescu, care lucrînd pe o casă, a căzut jos, rănindu-se grav la cap şi picioare.

— Ioan Gercel, cerşitor, cu domiciliul necunoscut, pe cînd era transportat la spitalul Sf. Spiridon, a murit pe drum.

Cadavrul a fost dus la morgă.

— In sara de 13 Noembrie va avea loc în saloanele Societăţii de gimnastică, o serată intimă familiară.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ceaiu şi pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Lapte de oi		1.20
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Pere pergamute;
Mere domneşti.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele preţuri;

Vin alb nou de masă	0.70	Litru
Tulburel Bordeaux	0.80	„
Vin roş vechiu de masă	0.80	„
Vin alb vechiu „ „	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin nou vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
De asemenea se găsesc:		
Brînză de burduf	2.60	„
Caşcaval	2.60	„
Gervais romînesc	0.50	pachetul

Ultime INFORMAȚII

† GH. PANU

Cu Gh, Panu dispare una din figurile marcante ale intelectualității noastre politice Rari oameni politici vor lasa după ei acea dungă luminoasă de con deiu, de împrăștietori de idei, cum a fost Gh. Panu; dar și rari oameni au pus în slujba ideei atît apatimă politică cum a fost Gh. Panu

Suirile politice ale lui Gh. Panu, plecînd de la Iași, ne explică omul, ne explică vremea, ne explică lipsa de educație politică. Fire expansivă, încrezător în sine, Gh. Panu a dat puțină atenție formelor din afară, și le-a admis numai întru cît îi puteau sluji lui și intereselor sale. In acest **eoism** dus la extrem, cată să vedem în Gh. Panu toate întorsăturile ce le a luat ca om public.

Intrat în cercul junimist Gh. Panu s'a arătat dispus spre studii istorice, măsurîndu-se cu Hajdeu la început, ca să închee măsura cu d. Radu Roseti, cu deplin succes. Iașii fiind oraș de frămîntat idei, a găsit în Gh. Panu nu numai adeptul ideilor liberale Kantiste, ci desamăgit de politica colectivistă a lui Ioan Brăteanu, Gh. Panu a pus bazele **radicalismului Român.** Epoca de glorie a lui Gh.Panu va fi aceia dintre 1888—1897, cînd a sămănat în lumea politică, în cetitorii săi acea sămînță de primenire a vieții noastre publice, care l'au ridicat mult în ochii țării, ca pe un luptător aprig

Tot ce a fost tineret mai de samă s'a grupat în jurul lui Gh. Panu și organul său. *Lupta* a fost ziarul cel mai răspîndit după vremuri și mai cetit de marele public.

Dacă Take Ionescu a fost pentru partidul conservator un simbol de primenire și de înălțare a ideii Conservatoare, Gh. Panu atras în opere politice a partidului conservator prin Take Ionescu, a adus partidului pe lîngă membri numeroși și o disciplină politică, o educație politică, cari nu pentru puțin au contribuit la desfășurarea evenimentelor politice din lăuntrul partidului conservator. Aceasta a fost așa de adevărat că în 1901 partizanit au rămas strîns legați de partid, fostul șef evoluînd spre liberali pe care i-au combătut a proapc 20 ani din viață.

Iașii cari au văzut pe Gh. Panu, ridicîndu-se viu în ochii țării, au urmărit cu drag și cu interes persoana sa, chiar cînd revenise acum la bătrînețe să slujească aceloraşi persoane, contra cărora s'a războit la tinerețe.

Iar unii cari am avut cultul persoanei lui Gh. Panu, ca acela care a știut să ne încălzească cu lumina minței sale, și să ne ducă spre o viață politică mai largă, chiar atunci cînd șerpil de odinioară își mînca adepții ca și Saturn copii, el ni era drag nouă, pentru că putea să facă a mai scînteia în el licărirea talentului său, pus în slujba altora, iar nu a sa.

Ziarul *Opinia* care a numarat între colaboratorii sei pe Gh. Panu, care chiar numele și-l trage de la dînsul, a știut să țină scumpă amintirea omului, chiar cînd contra ne își varsa tot amarul generalului izolat de trupă.

Gh. Panu moare ca un general, căci dacă prin felul său de a fi, n'a putut fi pururi în capul unei armate, asta nu i surpă iitlul odată căpătat și durerea ni e cu atît mai mare și mai adîncă, cu cît știm că după el lasă multe strîmtorare și lipsă, la ai săi, nepăsare prietenilor de azi și jale adîncă foștilor săi prieteni.

❑ *Din sorginte guvernamentală oflăm: în seziunea viitoare a corpurilor legiuitoare nu vor fi prezentate de cît două proiecte: proiectul sanitar și acel al secării bălților.*

Acest din urmă proiect va fi desbătut în Senat în timpul în care Camera va discuta mesajul.

După votarea celor două proiecte, în Decembrie, guvernul se va retrage.

❑ Acționarii Băncii Iașului vor proceda mîine, duminecă, la alegerea consiliului de administrație a nouei Bănci, care după toate probabilitățile, va începe să funcționeze în Decemb.

Intre liberalii locali este mare dihonie de la alegerea persoanelor, din clubul liberal, cari vor figura în consiliul de administrație.

Din 12 consilieri liberali au dreptul la 6. Se stabilise ca să fie domnii: C. Climescu, P. Zamfirescu, Gr. Buicliu, Ath. Gheorghiu, Al. Velciu.

D. Stere însă, montat de generoși, a înlocuit pe domnii Gheorghiu și Velciu, prin domnii C. Krupenski și doctor Pușcariu.

De aci dihonia. D. Gheorghiu a fost ieri la București și se pretinde că ar fi izbutit să nu fie sacrificat.

Alții pretinde contrariul.

❑ Luni se judecă procesul învățătorului Dragomirescu de la școala din Isaccea—de către comisia disciplinară a învățătorilor.

❑ Din cercetările făcute s'a constatat că numita Domnica Halip din strada Zugravilor, care a fost găsită moartă în locuința ei, și care se credea că s'ar fi otrăvit, a murit de tuberculoză pulmonară.

❑ Din Tg. Frumos ni se face cunoscut că astă noapte, un incendiu puternic a distrus otelul „Dorobanțul", proprietatea d-lui C. M. Fleașcă; de asemenea a mai ars și o casă de alături, ce era sub acelaș acoperemînt.

Pînă în prezent, nu s'a putut afla cauza incendiului.

❑ Iașul artistic va fi mîine, Duminică 7 și Luni 8 Noembrie, în plină sărbătoare. Rejana, celebra și extraordinara Rejană, cu trupa ei de elită, va reprezenta la Teatrul Național *„Mme Sans Gêne"* în care rolul lui Napoleon e interpretat în chip ideal de artistul Duquesne, o glorie a teatrului parisian. Luni 8 Noembrie, se va reprezenta *„La Vierge Folle"*, superba piesă a lui Henry Bataille, în care Rejana are o creațiune extraordinară care i-a adus un triumf, cum rar se vede, la Paris.

Iată dar 2 sărbători artistice de care iașanii sunt foarte mulțumiți.

La agenția „Thalia" a d-lui Th. Maximovici e un adevărat pelerinaj la biletele de intrare. Va asista lume elegantă și aleasă.

❑ Defunctul Nicu Racoviță, prin testamentul său din 22 Ianuarie 1894, lăsă epitropiei Sf. Spiridon 80,000 lei cu condiția de a construi, pe moșia Teleajna jud. Vaslui, un azil pentru bătrîni și vaduva, care să poarte numele testatorului.

După procesul urmat cu erezii defunctului, epitropia a intrat în posesia capitalului de 80,000 lei și 4908 lei procente, bani cu care s'a convins că nu poate face față cerințelor defunctului.

Acum epitropia a convenit cu ministerul de interne, ca acesta să clădească azilul.

❑ **De la Asociația medico-farmaceutică.**—Aseară la orele 8 jumătate a avut loc adunarea generală a membrilor asociației medico-farmaceutice.

La ordinea zilei a fost darea de seamă a a mersului asociației pe anul trecut și alegerea noului comitet.

După ce secretarul asociației, d. dr. Weisa, a făcut darea de seamă, s'a procedat la alegerea comitetului și a fost ales cel vechi compus din d-nii dr. Gh. Bogdan, președinte; prof. dr. Demetriade și Konya senior, vice președinți, dr. E. Weisa, secretar, Eremia Iliescu, bibliotecar; iar membri d-nii d-ri: Konya junior, Tudor, Boghen și Burștin, iar director al clubului a fost ales d E. Goldhamer, farmacist.

❑ D. I. Stamatiu cunoscutul fruntaș junimist, are un depozit de lemne în Iași. In această calitate, d. Stamatiu a fost invitat de administrația comunală să ție în depozit lemne tăiate reglementar.

D. Stamatiu s'a dus la primărie, și în această privință, a avut o explicație cu primul ajuior de primar Fîntînariu.

D. Stamatiu a reproșat d-lui Fîntînariu, că face politică chiar de la lemne, dovadă că tolerează d-lui Neron Lupașcu să vîndă lemne negrelementar tăiate.

D. Fîntînariu a răspuns d lui Stamatiu, d. Stamatiu a răspuns d-lui Fîntînariu, iar la urmă primul ajutor de primar s'a trezit cu martorii d lui Stamatiu.

Rezultatul? Nu este loc la duel.

❑ **Universitare.** — La concursul de bursă pentru Filologia modernă, ținut eri 5 Noembrie ora 9 a. m., s'a dat ca subiect pentru tesă: *Teoria lui Gröber.*

— D. conferențiar Garabet Ibrăileanu își va începe cursurile de Istoria limbei și literaturei romîne astăzi Sîmbătă la ora 4 p. m. și le va continua Sîmbăta și Marția, aceeași oră.

— Mercuri 10 Noembre ora 5 p. m. d. I. Ursu își va începe cursul de istorie, cu lecția inaugurală, tratînd despre: Limitele și caracteristica veacului modern. Lucrările seminariale vor avea loc Sîmbătă dela 5—7.

— D. Dragomir Hurmuzescu își va începe cursul de fisică moleculară acustică și optică în ziua de 9 Noembrie ora 3 p. m., pentru studenții de la științi.

— Societatea de științi din Iași de sub președinția d-lui P. Poni, va ține ședințele sale, în amfiteatrul laboratorului de fisico-chimice, în ordinea următorului program al ședințelor din anul 1910—1911: Luni 1 Noembrie 1910, Luni 13 Decembrie 1910, Luni 17 Ianuarie 1911, Luni 7 Februarie 1911, Luni 7 Martie 1911, Luni 18 Aprilie 1911, Luni 9 Mai 1911.

❑ **Judiciare.**—Judecătorul de instrucție al cainetului III a respins cererea fostului grefier Secărescu de a fi eliberat pe cauțiune.

— La secția II a Curții urmează să se judece astă-zi apelul comerciantului Baraș din Botoșani, condamnat la șapte luni închisoare, pentru bancrută simplă și frauduloasă.

Judecarea se va amina.

— Vasile Apostol a fost magaziner la gara Botoșani. In acea calitate a fost dovedit că și-a apropriat bani și mărfuri în valoare de zece mii lei. Dat judecății, Apostol a fost condamnat de tribunalul Botoșani la un an închisoare.

Cu apelul condamnatului afacerea a venit la Iași. Termen se va pune ulterior.

— Daniil Căhănescu făcea pe avocatul clandestin la Botoșani. Pentru acest fapt a fost condamnat la 15 zile închisoare

❑ La curtea cu juri din Botoșani se judecă astă-zi procesul de calomnie prin presă pe care d. avocat Abgar Buicliu l'a intentat corespondentului ieșean al *Dimineței.*

Acuzarea o susține d. Mimi, procuror general. Curtea este prezidată de d. Al. Hina. Apararea este reprezentată prin d-nii avocați Vespasian Pella și Eugen Herovanu, iar d. Buicliu este asistat de d. A. C. Cuza.

Procesul a început la ora 1. Primul martor ascultat a fost d. N. D. Popa, care a declarat că notița din „Dimineața", care spunea că avocatul Buicliu voia să intre în camera de deliberare a juraților din Iași, a fost transmisă de d-sa ziarului bucureștean și că înțelege să-și asume să-și ia răspunderea acelei notițe.

Marturul Iosif Nădejde, redactor al „Dimineței", depune că notița i-a fost transmisă prin redacția ziarului „Opinia", dar că nu-și mai reamintește dacă a fost redactată de d-sa, sau de un alt redactor.

D. dr Lebell, declară că știe, că ziarele „Adevărul" și „Dimineața" publică știri și articole ce i se trimet din Iași de persoane străine de redacție, dovadă că un interview pe care un altul l'a luat d-lui prim-ajutor de primar Fîntînaru, a apărut în „Adevărul" iscălit Dan, adică cu pseudonimul corespondentului iașan al „Adevărului".

După isprăvirea interogărei martorilor, se dă cuvîntul reclamantului Buicliu.

Se prevede că procesul nu se va isprăvi de cît la noapte.

❑ *Persoanele cari au reținut loji ori staluri la agenția „Thalia" pentru reprezentațiile d-nei Réjane și nu le-au rîdicat pînă acum, sunt înștiințate că acele locuri vor fi puse în vînzare, dacă deținătorii nu le vor rîdica pînă mîni.*

❑ Intr'o amuzantă fantezie, Max Linder a avut ideea de a se deghiza pentru ca să vadă dacă și jocul lui, fără ajutorul simpaticei sale figuri, va cuceri aceiași favoare a spectatorilor sei. Dar și cu barba lui falșă, cu fața zbîrcită și în haine de cerșetori, Max Linder rămîne acelaș, — copilul răsfățat al publicului.

Un cîne care hrănește pe stăpînul său este titlul comediei, în care Max Linder apare deghizat și care se cuprinde în nou program de astă-seară Sîmbătă 6 Noembrie al teatrului cinematografic din sala Circului Sidoli.

E splendid noul program de astă-seară Sîmbătă și unul din cele mai variate din această stagiune. Sunt cuprinse, între altele, în acest nou program: Geisha, mimodramă japoneză, jucată de artiștii teatrului imperial din Tokio—A 2-a serie din moravurile și îndeletnicirile marelui trib Șiluki din Africa Centrală—Cînele regimentului, scene sportive-militare — O lojă gratis, scene comice italiane—In noaptea de Crăciun—Printre roze, scene feerice și alte piese sportive, comice, educative etc., precum și cel mai nou număr din Pathé Journal cu știrile săptămînei din lumea întreagă, redate însuflețit și care conțin între altele: Inaugurarea turnului lui Bismark—Inmormîntarea fratelui reginei Angliei — Impăratul Germaniei la Bruxela—Ingrozitorul ciclon din Napole etc. etc.

Mîne Duminecă Matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare și mîne Duminecă seara reprezentație cu prețuri obișnuite.

Ultima oră

București 6 Noembrie

Moartea lui G. Panu

București.—La ora cinci jumătate, astă-zi dimineață, a încetat din viață, la locuința sa de aci. strada Viitorului, d. Gheorghe Panu, ilustrul publicist și istoric, deputat al colegiului II de Iași.

Bolnav de multă vreme, G. Panu plecă astă toamnă la Paris și medicii pe cari i a consultat acolo, au diagnosticat o tumoare la stomac, incurabilă din nefericire.

Intors în București, Panu se hotărî să renunțe la activitatea sa prodigioasă de publicist și de om politic și se retrase în viața privată, acceptînd, pentru a putea exista, postul de cenzor al Băncii Naționale.

In ultima săptămînă boala lui Panu ajunse la extrem și bolnavul, încă de Joi, a intrat în somnolență.

*

Gheorghe Panu, o ilustrație a vieței noastre politice, un învățat în înțelesul bogat al cuvîntului, era născut la Galați la 3 Martie 1848, avea prin urmare 62 ani. Cursul primar il absolvise în orașul său natal, iar liceul l'a făcut la Academia Mihaileană din Iași. Ca student a fost suplinitor al catedrei de franceză, la gimnaziul Alexandru cel Bun din Iași—mai tîrziu profesor de Istorie la acelaș gimnaziu și prim procuror la parchetul tribunalului Iași.

Activitatea cea mai seamă a desvoltat-o în publcistică.

Director al ziarelor *Lupta*, *Ziua*, colaborator al *Epocei* și al *Opinei* (seria primă) apoi director al *Septămînei*.—Panu a fost un scriitor neobosit, fertil, multilateral, extra-ordinar.

Unele manifestări ale lui Panu, ca profesor, ca magistrat, ca ziarist, conferenționar, și om politic, au avut loc în Iași.

In Iași, a creiat gruparea radicală, a scos seria primă din *Lupta* și ieșenii l'au rechemat din exilul seu politic în 1888.

*

Inmormîntarea lui G. Panu se va face Luni cu funeralii naționale.

Panu lasă în urma sa cinci copii, pe doamnele Huber și Dragoș, din prima sa căsătorie cu d-na Ciramfil și trei copii din căsătoria cu născuta Marie Klein.

Mari furtuni în Ungaria

Buda-Pesta.—După depeșile sosite, aproape în toată Ungaria s'au dezlănțuit mari furtuni.

Firele telegrafice sunt rupte în mare parte.

De asemenea comunicația telegrafică e întreruptă în multe părți.

Ciocnire de trenuri

Sapron. O ciocnire de trenuri a avut loc pe Linia-Sgombat lînpă stația Mosozoluok.

Cinci lucrători sunt răniți mortal.

Boala lui Tolstoi

Astapowo.—Medicii în urma consiliului, avut, au comunicat buletinul următor: Tolstoi a trecut noapte aproape fără a dormi; de mai multe ori și a perdut cunoștiința, însă aproape de dimineață s'a calmat.

Din Camera Franceză

Paris.—Un incident s'a produs cu ocazia discuțiunii budgetului ministerului de justiție.

Camera a votat crearea unui tribunal de comerț la Salon Bouches de Rhome. Toți miniștri au votat pentru această înființare afară de d. Lefèvre, subsecretar de stat la finanțe, care este deputat de Aix și secotește că înființarea acestui tribunal la Salon, desmembrează și tribunalul deja exigent la Aix.

In culuoare, d. Lefevre și Klotz ministrul de finanțe, au avut o explicație destul de vie, care face obiectul a numeroase comentarii.

Banchet

Ploești.—Aseară a avut loc un banchet dat de profesorii locali, în onoarea d-lui Cristu Negoescu, care s'a strămutat la București.

Demisie

Buda-Pesta. — Ministrul de justiție al Ungariei, d Zeckenny, a dimisionat.

HOLERA

Roma.—In ultimele 24 ore au fost în provincia Caserta 5 cazuri; la Frattamagiore și Monteprocado 2 cazuri; în provincia Palermo 2 cazuri.

*

Buda-Pesta.—Un nou caz de holeră a fost denunțat ministerului de interne. la Nagybecskerek.

*

Sofia.—Un alt turc a murit de holeră la Varna, în hanul unde s'a produs decesul semnalat și anume un turc, care a stat în aceiași cameră cu cel dintăi.

Temeri de inundații la Paris

Paris.—Apele Senei au crescut cu 50 cm. și a cuprins strada Passy și un chei la Ivry.

Se prevede o nouă creștere cu 50 cm. pe mîine.

Accidentul mortal al unui aviator

Denver.—Aviatorul Ralph Ionston, a căzut cu aeroplanul seu și a murit pe loc.

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curței Imperiale Ruso

CEI MAI BUNI

ȘOȘONI și GALOȘI

din fabrica noastră cea mai veche și mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU"

se vând în toate magasinele de Incălțăminte și Manufactură

cu

Veritabili numai 1860 în „Triunghiu"

1860 T.P.A.P.M. С.ПЕТЕРБУРГЪ

ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.

„Trëugolnik" St. Petersburg

Sucursale; București, Strada Sărindar 22

Cele mai inalte Recompense la toate Expozițiile:

1861 St. Petersbug	1872 Moscova	1896 Nijni-Nowgoro
1862 Londra	1873 Viena	1893 St. Petersburg
1865 Moscova	1887 Philadelphia	1893 Chicago
1867 Paris	1878 Paris	1900 Paris
1870 St Petersburg	1882 Moscova	

M. Mescher învățător de științe comerciale și de limba germană, s'a mutat în strada Mîrzescu 19, etajul de sus, vis-a-vis de Hotelul Central.

Atelierul de Croitorie Bărbătească

Isidor Rosenthal

— Str. Unirea No. 11 —

(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante și fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puținii croitori care contecționează cu mult șic și eleganță. Neîntrecut în croială. Invinga ori ce concurență. Prețuri avantajoase.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No . . . .

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Șerban.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,.82. Contracte pentru un capital de franci 577,534,097 49/100 şi fr. 1,144,323.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări etingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaş

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romînă

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couches, depuis... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 5 »

Porte-Bouteilles, pour vin Plates... 3 »

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1m de haut. le mètre 0f 30c.

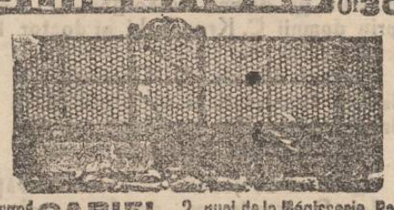

Daym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR DIPOSE

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII - No. 1156 Mercuri 10 Noembrie 1910

GEORGE PANU

A muri fără speranță! Cine știe amărăciunea
Ce-i ascunsă 'n aste vorbe ?... Să te simți neliber, mic,
Să vezi mariile aspirații că-s reduse la nimic,
Că domnesc în lume rele, căror nu te poți opune.

C'opunîndu-te la ele, tu viața-ți risipești...
Și cînd mori, să vezi că'n lume vieţuit-ai *în zadar*.
O astfel de moarte-i iadul! Alte lacrimi, alt amar
Mai crud nici e cu putință: simți *că nimica nu ești*.

Și acele gînduri negre mai nici a muri nu-l lasă:
Cum a intrat el în viață! Cît amor de drept și bine,
Cîtă sinceră frăție adusese el cu sine!
Și răsplata? Amărîrea care sufletu-i apasă.

M. EMINESCU (Inger și Demon)

Iau condeiul ca să spun cîte-va cuvinte despre George Panu, deși nu l'am cunoscut personal. E aceasta bine? E aceasta rău? E bine, pentru că în apreciarea mea nu va intra nici un fel de resentiment. E rău, pentru că apreciarea mea va suferi prin neajunsul capital de-a nu fi schimbat măcar o vorbă cu omul despre care vorbesc. Totuși nu mă pot opri de-a zice cîte-va cuvinte despre Panu, pentru că mi s'ar părea că nu s'ar fi accentuat îndestul ireparabila lui pierdere, dacă nu s'ar mai anina încă un glas la constatarea ei.

Aș fi putut să l cunosc personal pe Panu, aș fi putut chiar să mă anin la ultima lui manifestare politică; dar un sentiment de jenă m-a ţintuit locului. În vre o două trei rînduri mă aflam la cîți-va pași de masa unde stătea el, și aș putea spune la cîți-va pași de politica ce-o adoptase el în vremurile din urmă. Dar a lipsit determinantul care să mă facă să-i tulbur privirea cu încă o figură ce poate ar fi privit-o cu indiferență, de nu chiar cu afirmat scepticism; căci prin mine singur m-am simțit nu știu cum prea mic, prea neînsemnat, ca să-l jenez cu prezența, cu vorba și eventual cu veleitățile mele.

Așa că m'am rezervat la a ști despre Panu atîta cît am putut ceti din lunga, vasta și neîntrecuta lui publicistică. De aceia declin ori-ce competință de a aprecia omul sub pornirea lui organică și pasională, care a slujit la atîția pentru a-l înjosi; declin ori-ce competință de a-i lega acțiunile și scrierile de intențiunile ce le-a putut avea și urmări, întru cît între mine și el se pune un sfert de veac de distanță, deci o viață întreagă a unei generațiuni; dar îmi arog toată competința de a-l judeca cu interesul ce trebue să-l poarte o generațiune tînără alteia mai bătrîne, cu datoria ce o avem de-a face continuu bilanțul activității noastre trecute spre a ști la ce să ne ținem în viitor.

*

S'a zis, nu fără dreptate, că trebue să se mai scurgă vreme, pentru ca ceia ce i pieritor în om să se stingă, ca să se vadă mai bine ce rămîne nepieritor. Toți cari, cunoscînd pe Panu, vor căta de îndată să scrie despre el, vor trebui să-și pună rezerva aceasta; pentru că negreșit foarte mare nesjuns aduce în apreciere subiectivismul, care nu merge nici odată fără de simpatie ori antipatie. Eu unul n'am a-mi pune rezerva aceasta, pentru că, necunoscînd personal pe Panu, el nu mi-a putut fi, sub acest punct de vedere, nici simpatic nici antipatic.

Așa că nu mă pot referi la însușirile de inimă pe cari puținii prieteni rămași nu i le contestă: am avut chiar dureroasa plăcere de a-l vedea pe unul din aceștia, lăcrămînd de durere; precum nu mă pot referi la metehnele lui de inimă pe cari mulți din foștii lui prieteni le exaltează încă: am avut de asemeni strania surpriză de a-i vedea pe unii zimbind par'că cu satisfacție, ca și cum ar fi săltat peste țărîna lui mormîntală ca să se bată mai bine.

Mă simțesc nu știu cum fericit de-a nu fi nici dintre unii, nici dintre alții, poate și prin aceia că nu l-am cunoscut. Așa fiind, se înțelege de sine că poate interesa apreciarea unui om care din capul locului nesocotește—și nesocotește pentru că n'a avut de loc prilej să socotească—ceia ce-i peritor în Panu, putînd din capul locului să se refere, fără nici o prejudecare, numai la ceia ce-i neperitor într'însul. Căci pe mine m'a durut nu pierderea peritorului—pe peritor nu l'am cunoscut—ci pierderea neperitorului, de oare-ce l'am cunoscut.

*

Abia mă trezisem la viață — vorbesc de viața socială—și numele care zbura din gură în gură, numele care lega năzuințile cele mai înalte și speranțele cele mai frumoase ale țării, numele care îngrozise oligarhia noastră a tot stăpînitoare, numele care cutremurase temelia încă neîndestul de consolidată a Dinastiei ce părea să ție mîna protectoare asupra acelei oligarhii, numele care constituia un simbol de reculegere, de înviorare și de avînt, numele care nu se rostea fără cel mai înalt înțeles de luptă însuflețitoare și de viață spornică... era numele lui George Panu.

Țara romînească a văzut gazete ajungînd la un număr relativ mare de cetitori prin combinațiuni negustorești, în cît te puteai lesne întreba: e magazia a gazetei ori gazeta a magaziei? Dar pentru întîia oară s'a văzut o gazetă modestă, mică în formatul ei, împinzînd țara în tot largul ei, sub numele lui George Panu, care debita o marfă ce nu se mai văzuse: debita idei. Și cu o înfrigurare deosebită se smulgea prețioasa modestă gazetă pentru a se găsi cuvîntul cel mai acătărelea la toate chestiunile ce pasionau spiritul public.

Mult așteptatul încă de pe atunci Messia al acestei țări se întrupase în persoana lui George Panu. Și noi adolescenții ascultam cu interes, cu un interes stimulat de realitate, povestea ce-o depănau oamenii maturi despre personalitatea lui. Nici zece ani nu mai stăteau înainte pînă să se vadă Panu înălțat la locul cuvenit, nu atît pentru el—la urma urmelor la cît se reduc nevoile omenești în strictă înțelegere!—cît pentru țara ce avea novoe de el ca să-i limpezească rostul și să-i desemneze idealul.

*

Frumoase; dar triste visuri,

Fie și diamantul marelui mongol; o dată scapat în curentul mocirlos, pas de l caută și-l deosebește de pietroii fără de nici un preț. Astfel s'a rostogolit și Panu în curentul vieții noastre sociale. Nu-și pierde însușirea diamantul, dar în fundul mlaștinei el nu mai are nici un înțeles social. Nu era altul Panu acela al bărbăției noastre: dar vădit că înțelesul lui social se pierduse.

Zece ani mai tîrziu Panu apare peregrinul partidelor politice, lăsînd doar ici colo resturi vlăguite și deprimate din suita lui pentru ca—alți zece ani mai tîrziu—să devie Robinsonul Crusoe, cum își zicea singur, pe oceanul întunecat și vijelios al vieței noastre politice. Gazeta tinereții sale s'a atrîns, ducînd parcă cu dînsa și întreg entuziasmul ce-i răspunsese ca un ecou; încercările lui ulterioare nu mai au acelaș răsunet, se stîng și mai ușor. Panu devine simplu colaborator, pentru ca în cele din urmă, cu totul restrîns în el însuși, să dea la lumină, ani de-a rîndul, septămînal, scînteeri ce numai pentru foarte puțini mai au farmec și le apar sub originala lui putere primordială.

Din factor hotărîtor ce se părea în viața noastră publică, George Panu sfîrșește ca simplu particular, redus la o influență de-a treia mînă. Așa că în fața cercetătorului viața lui apare ca o enigmă. La ce ar fi de atribuit reducerea lui ca influență socială? Aceiași inteligență scînteitoare, aceiași cultură enciclopedică, aceiași tărie de expunere și aceiași intransigență în principiile sale fundamentale, pînă în ajunul stingerii sale; și totuși ce contrast între răsunetul prim al personalității sale și slabul ecou al morții sale chiar. Ce-a lipsit încordatei și necurmatei sale activități pentru a îmbrăca un rezultat atît de inegal?

*

I-a lipsit mediul propice.

In înălțarea oamenilor sînt în joc doi factori: persoana lor și mediul. Succesul în viața omului mare este o chestiune de raport între acești doi factori. Cade omul mare la mediul potrivit, el devine Alexandru cel Mare, Napoleon, ori Cuza; în ordine strictă politică, el devine Bismarck, Cavour ori Kogălniceanu. Iar de nu-i mediul potrivit, se poate ca nici să nu se știe c'a fost mare. Ce-ar fi însemnat Cuza fără rolul mare la care a fost chemat? Și ce n'a eșit încă din Kogălniceanu îmbinat cu mediul potrivit!

George Panu a căzut într'o perioadă de mercantilism politic ca să zicem astfel, pentru care i-a lipsit aptitudinea. Incumentîndu-se a-și deschide singur cale și orizont, el a fermecat un moment opinia publică însetată de ideal—de unde faima lui extra-ordinară la început; însă a căzut ușor pentru că nu s'a putut împrietini cu oligarhia de care depindea hotărîtor succesul lui. Și atunci și asentimentul opiniei publice instabile s'a întors de la el, fără ca vigoarea și inteligența lui să fi suferit nici cea mai mică întunecare.

Intr'atît de puternică a fost personalitatea lui că perspectiva și situațiunea aceasta nu l'au descurajat prea mult. Cu un ecou mult mai redus, el a continuat opera lui de scriitor și de erudit. Omul politic a scînteiat o clipă; dar cu o lumină extraordinară a strălucit omul erudit Activitatea lui pe acest tărîm n'a avut pereche și nu se poate contesta că s'a stins fără ca să aibă urmaș la fel. In cît ceia ce este de admirat la Panu și ceia ce-i de regretat și se va regreta este activitatea lui scriptică neasemănată.

*

Incercînd a-l caracteriza, pentru cunoscătorii de literatură franceză modernă el ar fi ce este și astăzi Faguet în Franța. Aceiași vastitate de cunoștinți, aceiași prodigiozitate de muncă, aceiași pricepere în toate laturile ocupațiunilor omenești, aceiași adîncime, sănătoasă filosofie și puternică virulență stilistică ca și la sriitorul francez. In românește George Panu este un continuator cu mult potențiat al lui Eliade Rădulescu, apropiindu-se în unele privinți de Hasdeu. Aceasta mai mult pentru înțelegerea personalității sale, căci el în întreg nu s'ar putea de loc judeca prin comparațiune.

Supraviețuind lui Eminescu, lui Conta lui Lambrior... oameni din generațiunea lui tot atît de neasămănați de mari, George Panu cu viața și opera lui ne arată ce-ar fi devenit și aceștia de nu s'ar fi stins în floarea vieții lor. Fără îndoială c'ar fi fost tot mai nesocotiți și tot mai izolați de mediul ce nu se putea înălța pînă la ei, tot mai antipatizați de oligarhia dominantă ce ar fi isprăvit prin a-i respinge absolut; dar cel puțin, în schimb, ce opere politice, ce opere filosofice, ce opere filologice... nu s'ar fi închegat și n'ar fi rămas la activul lor, și indirect la activul acestei țări ce nu-i încă în stare, sermana, să dea rolul cuvenit oamenilor săi mari.

George Panu este și va rămîne un erudit fără de pereche în literele romîne așa cum fără de pereche a rămas și este Littré în cele franceze. Multe din lucrările lui ce astăzi poate pierd prin conținutul lor prea actual cu vremea se vor înalța neasemuit cînd în ele se va aprecia mai puțin conținutul brut și mai mult criteriul de înțelegere și de scrutare al autorului lor. Căci George Panu a fost negreșit un cap cu care o țară nu se întîlnește de două ori; și-i de regretat amar că țara noastră n'a știut să se folosească, politicește mai ales, de acest cap în unica dată cînd s'a întîlnit cu el.

Dr. P. Zosin

CAHALUL DIN BOTOȘANI

— Anexă la jidanii în presă —

D. Abgar Buicliu nu este un oare care. D. Abgar Buicliu, din contra, este un fruntaș al vieței noastre publice, un delicat din partida d-lui Iorga, o adevărată anexă la jidanii din presă, întru cît adevăratul suflet al acestor jidani este d. Cuza și d. Buicliu este anexa d-lui Cuza.

Cu aceste calități ale sale — de fruntaș delicat și de anexă la d. Cuza — d. Buicliu avea nevoe mare de un succes ieftin. Succesele eftine, a la procesul cîrciumarilor, sunt temelia partidului naționalist. Succese ieftine a avut d. Iorga, a avut d. Cuza, avut chiar și d. Șumuleanu, care s'a ales și cu capital, numai d. Buicliu n'a avut.

De aceea a inventat un proces cu corespondentul ieșan al *Dimineței* și a mers la sigur că va cîștiga. Dar s-a întîmplat contrariul.

D. Buicliu s'a prezintat juraților din Botoșani anexat de d. Cuza și de d. Șumuleanu. De d. Cuza ca apărător, de celalalt ca model.

L-a prezintat pe chimistul de la Iași ca victimă a jidanilor, care s'a ales cu o dulce satisfacție și a cerut ca jurații din Botoșani să fie bravi ca cei din cetatea lui Ștefan cel Mare, Peneș Curcanul și Eduard Ghica.

Dar oroare și maledicțiune! Prin o formidabilă eroare, Casația a trimis procesul la Botoșani și cine nu știe că acolo ie sediul central al Cahalului romîn, el însuși anexă la jidanii în presă.

Și Cahalul a achitat pe Max Kaufman. L'a achitat—de și d. Buicliu, anexat de d. Cuza, ambii conexați de d. Șumuleanu, s'au excitat reciproc vorbind despre otrăvitori, despre proverbul tob sebeghoim harog, despre *Opinia* și chiar despre bastonadele din Statele Unite.

Și de ar fi vorbit numai despre acestea! Dar au atins și chestia insultărei magistraturei, ei—delicații—cari au terfelit'o cu colaborarea lui Stelian, au slăvit persoana leșinată a primului procuror de la Iași, care s'a dedat la desperatul act de Romînism, de a nu permite accesul parchetului reporterilor *Opiniei*.

...Dar cei 12 jurați cahalești, părăsind camera de chibzuință, ziseră că d. Buicliu, mai puțin fericit ca d. Șumuleanu, n'are drept la satisfacție.

Și astfel Botoșanii, perla Moldovei de sus, au trecut anexă la jidanii în presă.

Oroare ție Botoșanule.

Chestii istorice

Turcul plătește

Turcul plătește; nu știu dacă de voe ori de nevoe, dar de sigur că Romînul a întors vorba pe dos, voind să zică cuiva care nu plătește datoria că o plătește ca Turcul nu ca popa.

Vorba a eșit din raporturile politice și bănești ce le-am avut noi cu Turcii. De unde să putem ști noi aceste raporturi de cît din sămile de visterie.

Tot comerțul nostru n'avea alt debușeu de cît Turcia. Negustorii turci erau mulți la noi în țară, și autoritari. Numai ce buclucuri n'au făcut negustorii *laji* în țară, pînă ce au fost izgoniți cu poruncă de la Sultan. Negustorul Turc tocmea marfa, o prețeluia, plătea prețul și la urmă lua marfa mai bună, cum foarte adesea se petreceau faptele în comerțul de oi.

Apoi în țară erau o serie de slujbași turci, începînd cu Divan Efendi pînă la *beșlegii* de ținuturi, capichihaile de la pașale și la Țarigrad. Unii din ei aveau și scutelnici în samă, cum era Divan Efendi, care avea 10 scutelnici repartizați la Tîrgul Frumos, unde el își avea șederea. Acești beșlegi n'aveau aceleași lefuri, ci variau după orașe. Beșleaga de Focșani 75 lei, de Covurlui 187 lei, de Huși 35 lei, de Chișinău 76 lei, de Soroca 32 lei, de Cernăuți 45 lei, de Botoșani 40 lei. De la acești beșlegi a rămas vorba urîtă de *beșleagă*, asemenea funcționari fiind și bătrîni și venali.

Mai erau alte angarale ce cădeau în sarcina țării pentru Turci. Ori ce deplasare a pașalelor turcești, ori ce nevoi personale ale lor, doctorii, alimente, găz duire și altele se făceau pe sama țării. Județele de margină spre răsărit, pe unde era tractul pașalelor turcești, aveau greutatea suportării tuturor acestor cheltueli extraordinare. Turcul cheltuia ca un bimbașă, ca un pașă, și țara plătea; iar țara cea mult îndurătoare punea în derîdere pe sama Turcului corectitudinea în plată.

Sama noastră a visteriei din 1759 e plină de cifre plătite pentru Turci.

De pildă în Roman stăteau Turcii în 7 case, un fel de beilic de la Iași; Sama ne dă 60 lei ajutorința pe 7 case ce șed Turcii în han în Roman. Cît plăteau acei Turci din Roman? Nici un ban; și pe cînd Armenii din Roman plăteau gloabele toate, Turcii ședeau pe de geaba, pe spetele țării.

Sultanul avînd a merge spre Hotin, ținutul Sorocei, îi pregătește o *cocie*, ce i-a zugrăvit'o frumos. Sameșul trece la cheltuiala sfertului 92 lei 60 bani cocia Sultanului. Cît a plătit Măria Sa?

Pașalele au eșit întru întîmpinarea Măriei sale. Toate conacele lor au fost trecute în buget, conac ot Ciuiperceni 44 lei; conac ot Perisecina 44 lei, conac ot Chișinău 65 lei, conac ot Mireni 90 lei; Alte conace: conac cînd a trecut Pașa în jos 285 lei; conac ot Perivale 143 lei, conac ot Puteni 72 lei, conac pașii ot Bărlad 120 lei, conac ot Orhei 281 lei; conacele de la Hotin 2168 lei, conacul pașilor 704 lei, conac ot Fălciu 208 lei, conac ot Iași 529 lei, 4 conace ot Soroca 176 lei. Toate aceste conace trăgeau după ele cheltueli de fîn, orz, ovăs, apoi unt, găini, ouă, dres de poduri, toate se cifrau cu sute și mii de lei pe sfert.

Așa: chirie pe 146 merțe grîu 28 lei, chirie la 5 stoguri fîn 61 lei, ovăs, 44 lei, 10 cară fîn 15 lei, cheresteaua satelor din Orhei 100 lei; — Dacă sama visteriei din 1759 spune numai atîtea, e că ea ne dă cheltueli făcute numai pe un sfert de an, cîte s'au cuvenit pe lunele April și Maiu. Alte sămi mai cuprinzătoare, ca acea a lui Calimach Vodă din 1763 pe 10 luni vor spune și alte cheltueli mai semnificative, ca doftorii și garah trimes de la Iași pentru Măria sa Hanul de Căușeni 750 lei și altele.

In toate aceste cheltuieli, ce încurcau bunul mers al lucrurilor obștești, Turcul nu plătea nici un ban. Țara făcea întîiu față nevoilor și la urmă se despăgubea de stat de angaralele făcute. Drept caracterizare acestor stări de afirnare politică, cînd cel mic plătea caiafetul celui mare, a stăpînului său, Romînul a scos în derîdere vorba: Turcul plătește taman la Paștile calului, sau dacă nu, la sfîntul Așteaptă.

Gh.

Gh. Panu—conferențiar iașan

— Din „Amintiri de la Junimea“ —

...Să povestesc debutul meu ca conferențiar. Erau lucruri sacramentale, de la care un conferențiar nu trebuia să se abată chiar în întocmirea conferinței sale. Așa, în orice prelegere, oratorul trebuia să întrebuințeze două comparații mari și frumoase. Oratorul trebuia să o lanseze pe cea dintăi cum intra în subiect, pentru a încălzi sala; aceasta în definitiv nu era absolut indispensabil, dar era bine pentru cine putea să o găsească; prelegerea trebuia să sfîrșească printr'o comparațiune pusă în termeni aleși, fără de care nu era prelegere. Publicul deprins cu asemenea procedeuri, aproape știa momentul în care oratorul are să lanseze comparația. El aștepta pe orator la acest moment, întocmai cum așteaptă publicul pe un tenor ca să lanseze pe *do* din piept.

Eu care nu sunt prea tare în comparații, acest lucru mă chinuia, și de cîte ori veneam la Junimea ceilalți mă întrebau:

— Panule, ai găsit comparațiile?

Iar eu plecam capul în jos și suspinam, nu găsisem încă nimic.

In schimb îi întrebam și eu pe ceilalți, pe Lambrior și pe Xenopol, dacă au găsit comparațiile lor.

Pe Xenopol îl credeam, cînd zicea că nu; despre Lambrior, care avea o fire cam ascunsă, mă cam îndoiam cu toate denegațiile lui; eram sigur că el deja își găsise comparațiile.

In sfîrșit într'o zi găsesc și eu comparația mea. Nu mi aduc aminte în ce consista precis, știu că era pe tema rotunjirei pămîntului și faptului cum omul poate pleca de la același punct, într'o direcție, ca să se întoarcă tot acolo pe direcția opusă.

Eu trebuiam să țin a 5-a prelegere. Pînă atunci nu vorbisem încă în public și era să fie foarte greu, căci tradiția mai cerea un lucru: ca oratorul să nu se servească de nici un fel de note, tradiție Maioresciană. Conferențiarul, după o asemenea concepție, era o ființă mai presus de toți ceilalți muritori, după cum am spus, el trebuia să apară brusc ca ieșit din pămînt înaintea publicului, ca un fel de Mefistofel. Era îmbrăcat în mare gală, în deosebire de asistenți, el n'avea note, prin urmare senin, stăpîn pe dînsul și pe subiect, plutind în regiuni științifice înalte, el trebuia să lase să curgă cuvintele din gură fără nici un efort și odată cu vorbele, valuri de știință, de învățătură și mărime.

Un orator care vorbește după note, poate să fie un avocat, un parlamentar, un profesor; conferențiarul însă e mai presus de avocat, de parlamentar, de profesor, el trebuie să se inspire de subiectul lui, iar izvorul să curgă, să curgă.

Acest lucru aducea ca consecvență obligația pentru orator ca să știe prelegerea pe de rost. De cît și acest lucru nu înlătura orice pericol, căci dacă într'un moment dat uiți șirul, ce faci?

De acest pericol n'au scăpat cîțiva. Am văzut conferențiari cari într'un moment dat s'au oprit în loc și au stat 2 sau 3 minute fără a putea continua, pentru marea confuziune a lor și a sălei.

La ce se gîndeau în acele momente? La subiect?

Nu, ci la fraza cu care trebuia să continue.

S'au văzut alții, cum a fost d. Theodor Rosetti căruia de la început memoria i-a lipsit și care după cîteva minute de mare trudă sufletească n'a putut articula de cît vorbele; „Imposibil“ și s'a retras spre marea mirare amestecată de compătimire a publicului, iar d. Carp,

care tocmai atunci tradusese pe Macbeth din englezeşte şi care avea traducerea cu sine s'a grăbit a ceti publicului cîteva scene din Macbeth, comentîndu-le.

Mai putea fi un mijloc de preparare şi anume: a-ţi prepara conferinţa pe despărţituri mari şi a avea materie de vorbit pentru cel puţin un ceas jumătate. Dacă din întîmplare memoria te trăda asupra unei părţi, nu făcea nimica, o săreai pur şi simplu şi treceai la o alta de care-ţi aduceai aminte; conferinţa se cam simţea ca legătură dar scăpai de ruşine.

In acest mod mi-am preparat conferinţa mea dar şi aici era o dificultate. După dogmă conferenţiarul trebuia să înceapă just la 2 ore şi să isprăvească just la 3 ore fără 5 minute, cele 5 minute erau de toleranţă. Un orator care care ar fi sfîrşit la 3 şi 5 era descalificat. Şi să se noteze că oratorul n'avea voe să scoată ceasornicul ca să se uite la oră, nici să pună ceasornicul pe masă. Cînd oratorul învăţa conferinţa pe de rost, era uşor să se conformeze dogmei, căci el o prepara acasă cu ochii pe ceasornic. Şi probabil că de aici a provenit fixitatea timpului conferenţei. Dar cînd oratorul intra în desvoltări conform unei schiţe generale? Cum putea el să nu treacă peste o oră să se ţie pînă la 3 fără 5? Iată dificultatea. Această dificultate o înlătură D. Negruţi şi iată cum:

In Vinerea care preceda prelegerea, el se adresa viitorului conferenţiar în următorii termeni:

— Ascultă, să ştii că am să stau în picioare drept în faţa d-tale; d-ta din cînd în cînd să te uiţi la mine, mai ales în sfîrşitul conferinţei şi cînd vei vedea că eu mişc din picior şi tuşesc încet, să ştii că trebue să închei. Apropo să nu uiţi comparaţia.

Mai era o tradiţie, aceasta o mărturisesc, detestabilă. Oratorul nu avea dreptul să aibă paharul de apă pe masă. Această tradiţie pleca din aceiaşi idee că conferenţiarul este un om aproape supranatural, el vorbeşte fără efort, el nu oboseşte, glasul lui nu slăbeşte, gîtlejul nu i se usucă ca la ceilalţi muritori. Şi atunci se întîmpla un lucru, ca pe la sfîrşit glasul să trădeze pe orator, cum mi s'a întîmplat şi mie la întâia prelegere.

In dimineaţa Duminicei în care trebuiam să ţin prelegerea, eram destul de emoţionat, mi se părea timpul lung pînă la 2 ore fără un sfert, căci îmi calculasem că 10 minute voi face pînă la Universitate cu trăsura şi 5 minute înainte de începerea conferinţei.

Conferenţiarul trebuia să se ducă cu trăsura era o regulă absolută, şi cu coşul ridicat dacă se poate, o altă regulă. De ce? pentru ca să nu vină în contact mai înainte cu publicul şi al doilea pentru ca apariţiunea lui în public să fie neaşteptată.

Dacă s'ar fi putut găsi un mijloc ca conferenţiarul sa se scoboare într'un hîrzob de sus drept în mijlocul sălei şi apoi să dispară pe aceeaşi cale odată conferinţa ţinută, de desigur că junimiştii l'ar fi adoptat.

Regulasem cu Vasile Tasu să vie cu o trăsură la 1 şi trei sferturi la mine spre a mă lua la Universitate.

Uitasem să spun că cu o zi înainte făcusem un fel de repetiţie generală, adică mă dusesem la universitate ca să mi se arate pe ce căi şi culoare ascunse trebuia să mă sui pentru ca să nu fiu văzut de public şi să ajung în faţa uşei pe care trebuia s'o deschid ca să intru în aula mare. Căci trebue să adaog că era oprit ca cineva să întovărăşească pe conferenţiar în acele culoare destinate numai oratorului. Oratorul avea dreptul ca pe urmă să primească, un amic, cel mult doi, în ultimul moment.

Birjarul ridică coşul şi mă suiu în trăsură cu Tasu. Deja pe strada universităţei, ultimii auditori se grăbeau. Ajung la scară, sar repede din trăsură, intrarea prin aulă era prin scara din stîngă, eu dispar ca un vinovat pe culoarele din dreapta. Cu toată iuţeala ce o pun am fost zărit de cîţiva studenţi lucru pe care d. Iacob Neguţi mi l'a repoşat toată viaţa; trebuia să fac aşa să nu fiu văzut de nimeni.

Ajung în anticamera aulei, era cabinetul de fizică al profesorului Miclea. Mă uit pe borta cheei în sală şi o văd plină, acest lucru mă bucură pe de o parte, dar pe de alta mă cam intimidează. Aud pe cineva că intră era d. Iacob Negruţi.

— Ai o sală splendidă, toţi aşteaptă de la d-ta un debut frumos,

— Ce debut frumos? Cu luntrea?

— Ei, ei, repetă d Negruţi cu încurajare, nu mă tem de asta. Acuma iată calculează cît timp am să fac eu pînă voiu ajunge în sala de prelegeri şi cînd vei crede că am ajuns atunci intră.

Şi dispăru rîzînd.

Am stat vre-o jumătate de minută, deschid uşa şi iată mă înaintea unui public numeros, a publicului celui mai elegant şi mai cult din Iaşi de acum 30 de ani. Mare parte din vechea aristocraţie şi toată lumea frequenta în toalete splendide, conferinţele inaugurate de d. Maiorescu.

Erau totdeauna cel puţin 70—80 de dame. Bezedea Grigore Sturza nu lipsea nici odată, afară de aceasta magistraţi, profesori etc.

Oratorul trebuia să înceapă prin: „onorat auditoriu", invenţiune a d-lui Maiorescu pentru a înlătura franţuzescul; doamnele mele, domnii mei".

Incep. Se înţelege că această conferinţă n'a fost strălucită, departe chiar; dar ea m'a clasat printre coferenţiarii cu stofă. Junimiştii din faţa mea, îmi făceau figură dulce, ba chiar şi din cînd în cînd cîte o mică clacă, pentru a fi încurajat, Peste 5 minunte intrasem în posesiunea firei mele, aşa că am spus ce aveam de spus cu siguranţă, fără pretenţie şi fără fraze de efect. Peste 20 minute am simţit că se degajează din sală o atmosferă simpatică.

Mi-am recapatat complect posesiunea mai ales după ce-am observat că am în faţa mea figura unui bătrîn necunoscut, plină de simpatie şi care părea că gustă vorbele mele.

Din acel moment n'am mai părăsit de cît rar acea figură simpatică, pe care cu cît o vedeam că simţea mai multă plăcere, cu atît eu căpătam mai multă vervă.

Această observaţie cred că e cunoscută tuturor celor cari vorbesc în public. Greul mai ales pentru neexprimentaţi, este să şi găsească persoana în public cu care să şi stabilească acea influenţă sugestivă de la om la om; după ce o găseşte restul sălei îi este indiferent, el are pentru cine vorbi şi ştie că este cineva care îl ascultă.

Ajung la comparaţie, o preparasem cu o introducţie asupra marilor navigatori, cari au transformat relaţiile lumei, şi cînd sfîrşesc zugrăvind cum: „luntrea primitivă transformată în cursul veacurilor distruge credinţe şi erori, ridică la viaţă popoare necunoscute şi face să cadă pe al doilea rînd popoare cu viaţă milenară, întocmai" etc. atunci sala izbucneşte în aplauze.

Cu 2 minunte înainte d. Iacob Negruţi tuşise, era şi timpul, gîtul îmi era absolut uscat de vorbire cît şi mai cu seamă de emoţie.

Am dispărut pe uşa pe care intrasem iar pe scările întunecoase am întîlnit prieteni, care veneau să mă feliciteze M'am scoborît cu dînşii.

Regula era, că după o conferinţă oratorul putea să rămîe vizibil poate chiar schimba oare-care saluturi, dar nu trebuia să se amestece cu publicul căci chiar după conferinţă el trebue să şi păstreze caracterul de semi-zeu faţă cu ceilalţi muritori.

Litere-Ştiinţe-Arte

Maiorescu-Panu. — Iată cum povesteşte d. Gh. Panu debutul său pe arena publicităţii:

„...Cum am simţit că am puţine aripi m'am şi aruncat, eu tînăr şi obscur, în bătălie. Erau pe atunci un fel de gazete săptămînale de ale căror titluri nici numi mai aduc aminte. D. Maiorescu ţinuse o conferenţă „Formă şi Fond", absolut întemeiată, dar cu ocazia căreia d-sa a îndreptat mai multe săgeţi politici adversarilor locali.

Ajutat de teoriile estetice ale lui Taine am şi întocmit o critică în care punînd la contribuţie arta renaşterei în Italia, arta flamandă etc, căutam să răstorn conferinţa în chestie.

Un amic fracţionist îmi ia manuscrisul şi se duce la gazeta fracţionistă—mi se pare Patria—al cărei director era acerbul d. A. D. Holban.

D. Holban era un neîmpacat daşman al junimiştilor... pe atunci, dar era un om foarte curios şi atunci ca şi acum. Macar că articolul meu era îndreptat în contra d-lui Maiorescu, tot l'a refuzat zicînd că el conţine paradoxe estetice. D. Holban nu s'a ocupat nici odată de asemenea chestii, dar probabil că în cazul meu avea dreptate. Atunci m'am adresat imediat la una din ciupercile-gazete de care am vorbit şi, într'o Duminică mi-am văzut prima mea lucrare tipărită: „Despre formă şi fond" critica conferenţei d-lui Maiorescu. Am pastrat în acel articol un strict anonimat; dealtmintrelea nici nu era nevoe, fiind cunoscut numai de cîţi-va amici.

*

Se vorbeşte cu insistenţă despre candidatura lui Alfred Capus la Academia Franceză

*

Octogenarul poet Paul Heyse a declarat unui ziarist, că nu va mai publica nimic în viaţă. Puţinul ce va mai putea scrie se va găsi între lucrările lui postume.

Se ştie că Heyse a căpătat premiul Nobel pentru literatură.

*

A propos de Paul Heyse. Interviewat de un ziarist bătrînul poet a judecat foarte sever pe Lew Tolstoi refuzînd a crede că cine a trăit 82 de ani în comfort şi lux are motive să fugă la această vrîstă şi să devină schismic.

Heyse crede, că dacă nu e bătrîneţea —atunci era oare-care comedie la mijloc.

*

Profesorul Ehrlich desminte ştirea unor ziare din Frankfurt, că s'ar fi amânat punerea în vînzarea a preparatului 606. La începutul lui Decembrie medicamentul va fi la îndemîna tuturor.

*

Marthe Regnier o excelentă artistă a scenei franceze va debuta la Monte Carlo ca o cîntăreaţă de operă. Talentul ei muzical a fost descoperit de Raoul Günsbourg directorul teatrului din Monte-Carlo.

*

A apărut „Revista idealistă" sub direcţia d-lui Mihail G. Holban pe Septembrie—Octombrie 1910. Publicaţia a ajuns aproape... la curent.

*

Un prietin din Viena ne scrie că în „Tribuna" din Arad, cu data de 29 Octombrie a apărut o corespondenţă *anonimă* din Bucureşti în care „Opinia" primeşte gratuite injurii... literare.

Din cauza unor actualităţi mai importante vom răspunde anonimului mai tîrziu.

Nu va pierde nimic aşteptînd.

*

Joi seara, la teatrul naţional se repetă *Revizorul* de Gogol, Sîmbătă seara *Mama* de Miclescu şi Duminică *Prostul* de Fulda.

*

Constituirea Băncii Iaşului

— Dare de seamă complectă —

Duminică a avut loc la orele 9, în localul Camerei de Comerţ, Adunarea Generală a acţionarilor Băncii Iaşilor.

Adunarea a fost prezidată de d. C. Climescu.

Prin intervertirea ordinei de zi s'a votat prin ridicare de mîni, jetoane de prezenţă de 10 lei pe şedinţă pentru membrii consiliului de Ad-ţie şi cenzori.

D. Badareu atrage atenţiunea biroului că dispoziţiile din statute nu pot fi aplicate de cît după constituire, iar până atunci trebue aplicat codul comercial, după care n'au drept de vot decît acţionarii cum şi procuratorii.

Dl. Christofor susţine că după legea comercială, acţionarii pot vota prin procuratori la alegerea consiliului de Administraţie.

Adunarea admite să se voteze şi procuratorii. Să procede la alegerea consiliului de Ad-ţie.

Au luat parte la vot 122 acţionari sau procuratori şi au întrunit d-nii: Pandele Zamfirescu 120 voturi; C. Climescu 118 voturi; I. Prassa 117; I. Praja 117; N. Cananău 115; C. Crupenschi 112; Ath. Gheorghiu 114; Dr. E. Puşcariu 107; V. Bogonos 63.

Aceşti au fost proclamaţi aleşi.

D. I. Stamatiu a intrunit 61 voturi, iar alte diferite persoane cîte 1 pînă la 5 voturi.

După proclamarea rezultatului d-l Gh. Cristofor cerînd cuvîntul, declară în numele a 12 membri din partidul junimist, că dumnealor nu vor semna la Tribunal actul de constituire, pentru că Banca începe printr'o tragere pe sfoară, căci dumnealor căzuse de acord cu celelalte partide politice, ca să fie ales d. Stamatiu şi contrar acestui angajament a fost ales d. D. Bogonos care a candidat ca independent.

D. Bădăreu, întrerupînd, cere să se precizeze cine şi cu cine a făcut angajamentul.

D. Marinescu, directorul BănceiNaţionale, declară că d-sa a făcut angajamentul în numele partidului-liberal, declaraţie care e primită cu ilaritate din partea sălei şi cu protestări din partea d lui Mărzescu şi alţi liberali, cari declară că d-nul Marinescu nu este şeful partidului liberal, ci un simplu membru al acestui partid.

D-nul Christofor declară că a vorbit şi cu d. Badareu despre această alegere. D-nul Bădăreu luând cuvântul, face apel la membrii partidului junimist şi nu-şi ia cu inima uşoară respunderea unor grave consecinţi de natură s'aducă un mare prejudiţiu oraşului nostru. Este prima dată când se înfiinţează o Bancă de acestă importanţă, cu capital românesc. Dacă înfiinţarea ei va fi paralisată, dăm un spectacol urît despre neputinţa noastră Ieşenii, care şi fără de aceasta suntem destul de urgisiţi. D-nul Cristofor aduce o plângere de ordin politic, plângere care trebue resolvită în afară de Bancă.

Dacă tragere pe sfoară a fost cum zice d. Cristofor, ea a fost de ordin politic. Calcarea unei înţelegeri politice trebuie să aibă o sancţiune tot politică, partidele politice să se răfuiască aiurea, unde s'au înţeles, nu aci. Nu trebue să pătimească instituţia economică, pentru răfuelile politice. Nu este demn pentru seriositatea Iaşilor, ca să nu se înfiinţeze Banca pentru că la alegerea consiliului d. Bogonos a avut 2 voturi mai mult de cît d. Stamatiu.

In ce mă priveşte, zice d. Badareu, declar că n'am avut nici o înţălegere cu partidul d-lui Cristofor. Nu mi-a trecut nici o dată prin minte, să iau pe d. Cristofor drept conducătorul responsabil al grupărei junimiste. Am vorbit cu d. Cristofor la Curte, între cetirea a 2 dosare, despre dorinţele prietinilor mei relativ la Banca Iaşilor, dar nici nu mi a venit prin minte să cer d-lui Cristofor sprijinul pentru satisfacerea acestor dorinţe.

D. Cristofor luînd din nou cuvântul spune că d-sa n'are obiceiul să facă insinuaţiuni, dar i s'a spus că d. Badareu este membru în consiliul de administraţie al Băncei Wachtel şi aşa îşi explică pentru ce d. Badareu ar avea interes să nu se înfiinţeze Banca Iaşilor.

D. Badareu răspunde că insinuarea e cu atît mai mizerabilă, cu cît vine din partea avocatului Băncei Wachtel, care a redactat actul de fundaţiune şi deci este cel întâiu care ştie că d-sa nu face parte din consiliul de administraţiune al acelei bănci. Adunarea va aprecia cine persistă în a face pe avocatul lui Wachtel, eu care chiar în aceste momente încerc să fac totul pentru a se întemeia Banca Iaşilor, sau d. Cristofor care declară că va face totul pentru ca înfiinţarea Băncei Iaşilor să cadă în baltă.

Aceste cuvinte ale oratorului sunt acoperite de aplausele generale ale sălei.

In timpul discuţiunei d. Marinescu directorele Băncei Naţionale, inţeţa pe amicii săi personali ca d. dr. Posa, Gheorghiu etc., să declare că şi d-lor se retrag.

D. Mîrzescu protestează contra tiraniei d-lui Marinescu, care uită că o jumătate, dacă nu chiar majoritatea acţionarilor, sunt persoane neînregimentate care au avut la vot libertatea preferinţei între 2 candidaţi. Declară că d sa n'are nici o cunoştinţă despre înţelegerea politică cu partidul d-lui Cristofor, relativ la alegerea consiliului de administraţie.

D. Şerban face un apel călduros la simţul acţionarilor, ca în momentul cînd facem o aşa de frumoasă instituţie, menită să sporească lupta naţională pe ţărîmul economic, să rămînem de ruşine faţă cu băncile existente în Iaşi cu capital străin, paralizîndu-ne prin sfadă de la alegerea unui membru în consiliu.

D. Bogonos declară că d-sa n'a fost candidatul nici unui partid politic, ci candidat absolut indipendent, şi în consiliu nu se va preocupa de interesele politice ale nimănui, ci numai de interesele economice ale acţionarilor şi a Iaşului.

D. Cananău, întreabă pe d. Cristofor dacă d-sa poate lua răspunderea că proprii săi prietini n'au contribuit la alegerea d-lui Bogonos, de oare-ce s'au găsit în urnă cîte-va buletine pe care figura d. Stamatiu dar şi d. Bogonos.

D. colonel Manolescu-Miadian face apel la concordie şi seriozitate.

D. preşedinte declară incidentul închis şi procede la alegerea censorilor.

Au fost aleşi prin aclamaţie d. dr. Hurmuzescu, Gr. Emandi, Gh. Cristofor censori; iar d. Teodosie Motăş, Raul Sculi, T. Munteanu, censori supleanţi.

INFORMATII

❑ Sîmbătă 13 Noembrie se va celebea hramul bisericei „Sf. Ioan Gură de Aur" din strada Primăriei.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întruni în şedinţă Luni seara 15 Noembrie, avînd a discuta diverse chestiuni la ordinea zilei.

❑ Solemnitatea depunerei jurămîntului recruţilor din trupele garnizoanei locale se va face pe ziua de 15 Noembrie.

❑ Pe ziua de mîine vor fi daţi ca nesupuşi, toţi tinerii contigentului 1911, care nu s'au prezentat regimentelor la care fusese repartizaţi.

❑ Aflăm cu plăcere că în ziua de 10 Decembrie va avea loc căsătoria d-lui Al. P. Poni, directorul epitropiei Sf. Spiridon cu drăgălaşa d-ră Fanny Gropper.

❑ Sîmbătă 13 Noembrie, va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, prima serată dansantă familiară.

❑ **Furt.**—Eri noaptea hoţii s'au introdus prin forţarea uşei de dindos, în locuinţa lui Moişe Goldştein din str. Veche No. 8, pe unde intrînd în un antret, au deschis şi uşa de aci şi pătrunzînd în o cameră au stricat saltarul unei şifoniere luînd suma de 140 lei în argint şi hîrtie de bancă. Au spart apoi saltarul unei mese de unde au furat mai multe juvaeruri şi o sumă de bani în nichel, iar în urmă au dispărut.

In urma acestui furt poliţia a arestat un număr de 22 de indivizi ca bănuiţi a fi autorii furtului.

❑ Poliţaiul punctului Burdujeni a comunicat ministerului de interne, că autorităţile austriace au redeschis bariera de la graniţă din spre Tg Burdujeni fără o prealabilă înţelegere şi fără ştirea autorităţilor noastre.

Se ştie că această barieră fusese închisă cu ocazia măsurilor contra holerei.

❑ Eri a încetat din viaţă în Bucureşti cunoscutul cofetar Riegler. El era fratele distinsului profesor Dr. Riegler din localitate şi a prietenului nostru Dr. Riegler, Senator de Roman.

❑ Senatul Universitar şi consiliul profesoral al facultăţii de medicină, vor fi convocate pentru Joi seară spe a discuta raportul D-lor. profesori Juvara şi Sculy aseara titlurilor şi lucrărilor candidaţilor la catedra de patologie externă, rămasă vacantă prin moartea D-rului Botez.

Suntem informaţi că raportul este defavorabil tuturor candidaţilor.

❑ Tot Joi seara se va întruni comisiunea pentru abilitarea ca docent la catedra de drept roman, a Dlui Berceanu.

Comisiunea prezidată de d. Dimitrie Alexandrescu, se compune din D-nii I. Th. Burada, Gr. Demetrescu şi Iulian Teodorescu.

Colocviul va avea loc a doua zi.

❑ D. G. Nica, secretarul liceului „Naţional" a dat în judecată, pe d. Octav Băncilă, maestru de desemn la una din şcolile secundare din localitate, pentru ultrajul ce i-a adus în exerciţiul funcţiunii, propunând şi martori.

❑ Serva Profira Damian, din serviciul dlui Ernest Mihailescu, din strada Păcurari 79, a încercat să se otrăvească bînd o cantitate de benzină.

Prinzîndu-se de veste de către o altă servitoare, s'a dat alarmă şi sărind sergentul din pont, a transportat pe numita la spitalul sf. Spiridon şi fu internată în secţia dlui Dr. Negel.

Cauzele care au împins'o la aceasta a declarat numita că e dragostea.

❑ D D. A. D. Xenopol va ţinea Vineri, la Academie o comunicare, despre Partidele politice în timpul divanului adhoc.

❑ D. G. Vernescu. ajutor de judecător la ocolul II urban Iaşi, a demisionat din această funcţiune.

❑ Consililiul agricol superior a decis să înfiinţeze în Iaşi o agenţie, care să se ocupe cu plasarea de muncitori indigeni pe la moşiile din Moldova.

❑ Comisiunea regională, compusă diu Dnii L. Gatowschi, Dr, Ilie Stroici, C, Pintilie. şi P. Gemica, a fost convocată să se întrunească mâine, pentru a stabili preţurile de muncă pe timp de 3 ani.

❑ Din Bîrlad ni se crie că, în urma ploilor abundente căzute în ultimile zile apa Bîrladului a crescut colosal şi ameninţă să inundeze linia ferată.

❑ Eri a avut loc patronul liceului naţional.

Diminéaţa, la orele 9, elevii din cursul superior, au mers la biserica Banu, unde s'a oficiat un Se-Deum.

După aceia, elevii s'au adunat în sala de gimnastică care era frumos decorată unde d. profesor I. Ursu şi elevii Petrovici şi Scriban, au rostit cuvîntări ocazionale, arătînd tradiţia patronului liceului.

Apoi corul liceului a executat mai multe bucăţi, iar seara a avut loc o reprezentaţie musicală teatrală.

❑ Moşia Hudeştii Mari, proprietatea d-lui Jean Franc, a fost scoasă in vînzare de casa Marmarosch Blanc, care are instituită o ipotecă pentru un milion. Vînzarea a fost fixată pentru ziua de 30 Noembrie.

❑ Intrunirea comitetului central executiv al partidului nostru, va avea loc Duminică, 14 c, ora 2, în localul clubului din Bucureşti.

Toţi amicii noştri din Iaşi. membri în acel comitet, vor pleca Sîmbătă seara la Bucureşti.

Avertisare!

Rugăm, stimată Menajeră, să nu cereţi la cumpărare numai scurt un pachet sau o cutie de „Cicoare" ci expre anumita marcă:

:Franck: cu răşniţa de cafea ca marca de fabrică

pentru ca să aveţi garanţia, de a avea întotdeauna aceaşi marfă şi în acelaş timp şi cea mai bună calitate, căci produsele noastre se imitează adesea în culori de hârtii şi tipar similare.

Cu osebită stimă

Marca de fabrică

Heinrich Franck Söhne

Bucureşti.

Rm.-Sărat Y 2303, 10 V.

Ultime INFORMAȚII

❑ Alegerea consiliului de administrație a Băncei Iașilor, a fost precedată de o mulțime de întruniri și de foarte multe intrigi, care au avut loc atît la liberali, cît și la junimiști.

La liberali s'au unit d-nii C. B. Pennescu, Gh. Gh. Mărzescu și Netter, în scopul de a scoate dintre candidați pe deputatul At. Gheorghiu, în contra căruia se urmează de o bucată de vreme o companie, care nu este împărtășită de cît de cei trei liberali de mai sus și de generoși.

Ca să zădărnicească alegerea d-lui Gheorghiu, au hotărît să convoace pe acționarii liberali ai Băncei Iașilor în serii de cîte 12. Prima întrunire a avut loc, în una din serile trecute, acasă la d. Pennescu. La acea întrunire d. Mîrzescu, ajutat de d-nii Pennescu și Netter, a propus înlocuirea d-lui At. Gheorghiu cu d. dr. Pușcariu și a d-lui Al. Velciu cu d. Krupenschi.

D. Eraclide a protestat contra propunerei, arătînd că d. Gheorghiu de 25 de ani face parte din partidul liberal, că este un fruntaș, care a fost ales în cele trei mari comitete ale clubului, și că ceia-ce se propune, e o mare nedreptate. D-nii Motăș și Constandachi și încă alți trei s'au aliat la vederile d-lui Eraclide și nu numai că nu s'a mai luat nici-o hotărîre în această privință, dar celelalte întruniri, cu restul acționarilor, n'au mai avut loc.

In schimb s'a lucrat altfel pentru a scoate pe d. At. Gheorghiu. Cei trei propunători, s'au prezentat d-lui Stere, care vede cu ochi foarte răi pe d Gheorghiu, și i-au propus ca el, ca șef de partid, să înlocuiască pe d. At. Gheorghiu cu d. dr. Pușcariu. D. Stere s'a executat cu plăcere, dar a treia zi a primit ordin de la centru ca d. Gheorghiu să nu fie sacrificat.

*

Sîmbătă seara a avut loc la clubul liberal, o întrunire a acționarilor, la care a participat și d. Stere. D-sa a luat cuvîntul și a spus că s'a stabilit o înțălegere, ca în consiliul de ad ție a băncei să fie aleși 4 liberali, 2 junimiști și 2 conservatori democrați. Citind lista liberalilor, d. Stere a citit și numele d-lui Gheorghiu, făcîndu-se că nu știe că a fost pentru scoaterea d-sale.

D. Mărzescu a declarat, că în ce privește candidații junimiști, lui nu i-a fost comunicat numele d-lui Stamatiu, cetit de d. Stere, ci acel al d-lui Bogonos și de aceia-l va vota pe acesta din urmă.

*

In aceiași chestiune, tot Sîmbătă seara a avut loc o consfătuire acasă la d. Greceanu.

D. Cristofor, a adus la cunoștință, că de și s'a stabilit candidatura d-lui Stamatiu, d. Bogonos a făcut vizite tuturor acționarilor și a spus că d sa candidează în numele junimiștilor.

Discuția a urmat până tărziu seara și a doua zi a fost ales d. Bogonos în locul d-lui Stamatiu.

*

Greceniștii sunt de părere, că întru cît n'a fost ales d. Stamatiu, toți acționarii junimiști să se retragă, ca să zădărnicească pentru moment, transcrierea actului constitutiv care urmează să se facă astă-zi.

Adevarații junimiști sunt de părere, că nu trebue să se facă asemenea revoluție pentru un candidat grecenist și d. Matei Cantacuzino și-a luat angajamentul ca să subscrie, d sa și prietenii d-sale, sumele pe care eventual le vor retrage greceniștii.

După cum se vede, constituirea „Băncii Iașului" a dat prilej să se vadă disensiunile ce există atît la liberali cît și la junimiști.

❑ **Șezătoare literară.**—Sîmbătă sara s'a dat la teatru prima șezătoare literară a cercului scriitorilor Ieșeni în unire cu societatea șt. și literară „*Arhiva*". Succesul a fost deplin, fiind prima încercare în acest fel, ce se face acum în Iași.

Programul a fost executat tot. Poeții noștri au cetit bucăți unele inedite, altela deja publicate din lucrările lor.

D-ra Jeana Cogălniceanu a executat la piano cu multă preciziune și cu mult sentiment, ceia ce i-a atras aplauzele săli.

Cu multă sfințenie însă sala a ascultat pe bătrînul T. T. Burada, care a executat cu toată virtuozitatea tinereții, pe vioară, draga și nedespărțita lui tovarășă de 58 de ani de viață artistică, bucățile alese, acompaniat fiind de maestrul Caudella, o reputație muzicală a țării.

Conferința d-lui Gh. Ghibănescu tratînd despre „personalitatea și societățile literare" a slujit de sinteză întregei manifestări literare, reprezentată prin șezătoarea de față.

Ar fi de dorit ca asemenea șezători literare să se facă mai dese, căci ele reprezintă pentru Iași una din manifestările cele mai alese ale Iașilor.

❑ D-na Eufrosina Leppadattu, care a cerut punerea sub interdicție a socrului său d. C. Leppadatu, a fost ascultată astă zi de primul procuror.

D-na Leppadatu și-a menținut cererea sa.

❑ La Teatrul Național a avut loc eri seara ultima reprezentație dată de Réjane cu „La vierge folle" de Henri Bataille.

Este de observat că Réjane a debutat pentru prima dată eri seara în rolul d-nei Armaury. Rolul acesta a fost creat la Paris de altă artistă, iar în turneul de pînă acum al Réjanei „La vierge folle" n'a fost reprezentat nicăiri.

*

Réjane a ramas foarte nemulțumită de modul cum ansamblul și-a împlinit rolurile la prima reprezenlație în Iași cu piesa „Madame sans Gêne".

Marea artistă a venit eri în trăsură pînă în fața intrării actorilor și făcind să vie, rînd pe rînd, toți actorii și actrițele, care repetau în școală, a făcut la toți aspre observațiuni și a spus că ea nu înțelege să joace de cît cu un ansamblu care studiază rolurile perfect.

❑ Sucursala locală a Băncii de Credit Romîn, va funcționa de la 5 Decembrie.

❑ **Nu**; Cetitorii știu că ministerul aprobase înființarea clasei I paralele, la școala Normală „Vasile Lupu". Ca urmare ordinului direcțiunea școalei a avizat elevii și părinții lor, ca să se grăbească sa vină la școală, toți prezentîndu se la școală cu taxele de solvență plătită și cu pregătirile pentru internat, așa ca astăzi avem 85 elevi înscriși pentru clasa I.

Care nu fu mirarea cînd Simbătă discuțiunea școlii primi de la minister un alt ordin că se miră cum de s'a procedat la deschiderea clasei I paralele, de oare ce ministerul n'a încuviințat asemenea înființare și că în originalul adresei sta *nu*, iar copietorul din eroare a trecut peste acel *nu*.

Lucrurilo de o cam dată stau ast-fel, se crede că ministerul va reveni, de oare ce toată cheltuiala se ridică la ridicula sumă de 2400 lei cu plata oarelor suplimentare pînă la April, cum și cheltuelile făcute de părinții copiilor. S'au făcut de către direcția școalei interveniri în acest senz.

❑ Numărul de eri al „Ordinei" în „Scrisori din Iași" se ocupă de: „Ce spun cărțile—Trecutul unei instituțiuni—Academia de băutură — Chefurile unui Aga —In grădină, pe lună — Cuza Vodă la Bolta Rece—De la crîșmă la teatru—O rectificare istorică—Intre doi contemporani — Dl. Moruzzi și N. Gane — In chestia vechilor teatre — Documente și legende".

❑ **Sinuciderea d rei Ana Mălinescu.** Eri, Luni, la orele 3 după amiază, sergentul din punctul Asaki, intrigat de faptul că încă din dimineața acelei zile și până la acea oră, nu văzuse pe d-ra Mălinescu, din str. Lascar Catargi No. 23, intră în curte și ducîndu-se la apartamentul unde locuia dînsa, bătu la ușă, dar nu primi nici un răspuns; atunci se duse de se uită pe fereastră și o văzu zăcînd în mijlocul casei, într'un lac de sînge.

Imediat sergentul vesti comisia III-a și cei dintăi cari sosiră la fața locului a fost d-nii comisar Argintoianu și subcomisarul Malhasovici, care forțară ușa și intrară înăuntru. Un spectacol înspăimîntător li se prezintă în fața lor. D-ra Mălinescu zăcea întinsă jos pe podele, avînd lîngă ea un revolver „Browning", de un foarte mic calibru, iar din regiunea inimei curgea încă sînge.

D. comisar Argintoianu înștiință în acelaș timp pe d. procuror de serviciu, Skarlet, care sosind, începu cercetările sale pentru a afla cauza.

Cum însă în celelalte apartamente nu mai locuia nimeni, nu s'a putut afla nimic.

S'a constatat că numita d-ră și-a tras 3 gloanțe de revolvnr în inimă și că moartea i-a fost instantanee; s'a mai constatat apoi că ea s'ar fi sinucis în noaptea de Duminică spre Luni.

Asupra sinucisei s'a găsit un testament, prin care lasă casele sale statului, cu condițiunea ca în ele, să se instaleze o școală de meserii.

Pe de altă parte se svonește că acum două luni, dînsa ar fi testat casele sale, Academiei Romîne, pentru scopuri culturale.

S'a telegrafiat ministerului de interne de către avocatul statului, făcîndu-se cunoscut testamentul ce l'a lasat sinucisa și cerînd cheltueli de înmormîntare.

In acelaș timp s'a înștiințat pe d-nii colonel Dimitriu din Roman și pe Iorgu Morțun din Bacău, cumnatul ei, soției căreuia sinucisa îi e mătușă.

Afară de testament, nu s'a găsit asupra ei nici o scrisoare care să arate cauza ce a determinat-o să se sinucidă; totuși se crede că neurastenia, care o chinuia mult în ultimul timp, a făcut-o să recurgă la acest act.

❑ **C. F. R.**—Sîmbătă 6 Oct. s'a judecat de către comisiunea de disciplină din localitate a c. f. r., procesul cantonierului Palagheanu Alex. din Burdujeni și a nepotului său Ion Chiscan, frînar pentru furt de lemne din vagoene, în timpul mersului trenurilor.

Au fost condemnați la destituire și dați în judecata tribunalelor civile.

Comisiunea a fost sub președenția d-lui controlor Rallea Ioanide.

❑ Și anul acesta d. Em. Porumbaru, președintele delegat al Ateneului Romîn din București a făcut invitare personală d-lui Gh. Ghibănescu să țină o conferință la Ateneu. D-sa a anunțat că va ținea o conferință tratînd despre: „*Vechimea răzeșilor* (moșnenilor)".

❑ **Universitare.**—Senatul universitar a fost convocat pentru astă-zi Marți, orele 5 jum., spre a se pronunța asupra ridicărei la rangul de profesor a d-lui dr. I. Bălăcescu, agregat definitiv la catedra de „medicină operatorie" de la facultatea de medicină din Iași.

— Rectoratul va înainta mîne lucrările cu privire la decisiunile senatului unit cu consiliul facultății de litere, asupra recomandațiilor la catedrele de Estetică, Etică și Sociologie și cea de Arheologie, de la facultatea de litere din București, și asupra catedrei de Istorie medie și modernă de la facultatea de litere din Iași.

Se știe să pentru cele două catedre din Bucnrești, senatul universitar n'a recomandat pe nici un candidat iar pentru catedra de istorie medie de la Iași a recomandat pe d. I. Ursu.

— D. V. Arion anunță că va începe, în Aula Universității, cursul de Sociologie, Joi 11 Noembrie ora 5 jum.

La acest curs de deschidere e invitat a asista și numerosul său auditor în afară de studențime.

❑ Procesul institutorului C. Dragomirescu de la școala din Isacea jud. Tulcea care urma să se judece eri 8 Noembrie, s'a amînat pentru ziua de 21 Noembrie în urma aplicărei art. 8 din regulamentul pentru comisia Disciplinară a corpului didactic primar.

Apararea va fi susținută de d. profesor Gh. Ghibănescu.

❑ D. Stere a profitat Simbătă seara de o întrunire de interes pnrticular, ce a avut loc la clubul liberal, pentru a anunța moartea lui Gh. Panu care a fost membru al clubului liberal din localitate.

D. Stere a trimes o telegramă de condoleanță văduvei defunctului, clubul liberal și primărie cîte o coroană.

Atît a făcut Iașul liberal pentru Gheorghe Panu.

❑ In curs de 24 de ceasuri, neînțelegerile dintre junimiști s'au manifestat de două ori: întăi prin alegerea d-lui Bogonos la „Banca Iașilor" în locul grecenistului Stamatiu; al doilea, prin alegerea de la comunitatea armenească din localitate. La această de pe urmă alegere, lupta s'a dat între grecenistul Malhasovici și junimistul Garabet Manea.

Biroul a proclamat balotaj așa că lupta va continua până Dumineca vitoare.

❑ **Judiciare.**—La s. I a curței se judecă astă-zi, în continuare procesul în daune pe care Mochi Fischer l'a intentat fabricei de zahăr din Ripiceni.

— Șeful contabil al fabricei de postavuri din Buhuși d. M. Reiss, s'a făcut vinovat de omor prin imprudență. Din neglijența Iui și-a găsit moartea fata Anica Gh. Costin, care lucra la mașina de uscat lînă.

Curtea a condamnat pe Reiss la patru sute de lei despăgubiri către stat, achitîndu-l de faptul de omor prin imprudență.

— Camera a respins cererea de eliberare făcută de falitul Herșcu Hercu din Neamț.

A respins de asemene o cerere identică făcută de deținuții I. Vasluianu și I. Lecca, din Bacău, acuzați că au falșificat o sentință judecătorească și un act de vînzare,

— Fostul grefier Secărescu care ceruse să fie eliberat provizor fără cauție a cerut acum să fie eliberat pe cauție.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafe, ciaiu și pentru masă	6.00	
Unt de gătit	3.40	
Smântână dulce, centrifugată		3.00
Brînză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.40
Lapte bătut		0.40
Lapte de oi		1.20
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mijlociu		0.20

Ouă zilnic proaspete 10 %.

Pere pergamute;
Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin alb nou de masă	0.70	Litru
Tulburel Bordeaux	0.80	„
Vin roș vechiu de masă	0.80	„
Vin alb vechiu „ „	0.90	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin nou vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
De asemenea se găsesc:		
Brînzătoare de burduf	2.60	„
Cașcaval	2.60	„
Gervais romînesc	0.50	pachetul

Ultima oră

București 9 Noembrie

Interview cu d. P. P. Carp

Viena.—„Neue Freie Presse" publică interviewul acordat de d. P. P. Carp unui redactor al ei. D. Carp a făcut următoarele declarațiuni: o convenție militară romîno turcă nu există; e clar că, dacă s'ar ivi vre-o dată vre-o complicațiune internațională în care să fie implicată și Romînia, ne-am afla de partea triplei alianțe, de oare-ce interesele noastre merg de acord cu cele ale triplei alianțe.

Pentru Turcia avem toată simpatia și dorim sincer consolidarea ei. Nu vom ajunge însă nici odată în situația de a ne da de partea Turciei în mod independent de tripla alianță.

Nu'mi pot închipui clar, o acțiune a Romîniei într'o complicațiune balcanică locală, căci ori-ce intervenție a României, ar atrage o conflagrațiune internațională —o participare la război de partea Turciei ar putea fi impusă numai în năuntrul unei constelațiuni europene.

Nu noi, ei puterile europene vor decide cu privire la un război viitor și poziția nea noastră într'un atare război. România știe să aprecieze valoarea tripla alianțe și așa fiind, în lipsa unui acord precedent cu tripla alianță, este exclusă ori ce posibilitate de convenția cu Turcia.

Inmormîntări

Buc.— Astăzi s'a făcut inmormîntarea generalului Koslinski, organizatorul artileriei noastre.

Tot astă-zi s'a făcut înmormîntarea maiorului Poenaru, care s'a sinucis acum 2 sile.

Ceartă între Carpiști

Craiova.— Intre capiștii locali, s'au ivit mari neînțelegeri.

Neînțelegerile s'au iscat de la funcțiuni, carpiștii având convingerea că sunt în ajunul venirii lor la putere.

Asupra morței lui Tolstoi

Petersburg.—Președintele dumei d. Gucikov, a rostit necrologul următor privitor la mortea lui Tolstoi, patria foăt izbită de o mare durere; contele Tolstoi, marele cugetător și artist, mîndria Rusiei, gloria omenirei, nu mai este.

Fie ca D-zeul misericordios să-i deschidă împărăția cerurilor.

Propun a cinsti memoria defunctului părăsind scaunele noastre (toți deputații se scoală afară de cîțiva din extrema dreaptă.

Propun să întrerupem desbaterile noastre astăzi în semn de doliu adînc.

Deputatul Samylovski din extrema dreapta, cere cuvîntul. (Strigăte la stînga: să nu fie discuții! să votăm!) D. Samyslovski vorbește contra propunerei președintelui, zicînd că discuțiile Dumei nu trebuesc întrerupte prin moartea unui cugetător și a unui artist. Duma trebue să servească țara, fiind plătită de țară. (strigăte la dreapta: așa este!) In afară de aceasta, Tolstoi a negat în ultimul timp biserica, statul, familia, proprietatea și a murit fără să se fi împacat cu biserica. Un omagiu pentru Tolstoi din partea Dumei ar fi o provocare a bisericei. (Voci la dreapta: așa este Voci la centru: nu e adevărat!).

Duma este o instituție de stat. Tolstoi a negat instituțiile statului și în special Duma.

Propunerea președintelui a fost adoptată.

*

Socialiștii și pârtidul muncei au trimes depeși de condoleanțe văduvei lui Tolstoi. Cadeții și progresiștii au hotărît să trimeată delegați la înmormîntare.

Cadeții vor propune la 25 Noembrie un proect de lege, ca statul să ia asupra'și cheltuelile de înmormîntare și ziua morței lui Tolstoi să fie proclamată zi de doliu național.

Dreapta extremă a depus o protestare contra admiterei onorărei memoriei lui Tolstoi și întreruperea ședinței Dumei.

Intrunirea conservatorilor democrați

Galați.—Eri a avut loc la clubul conservator-democrat, o întrunire.

D. N. Filipide, șeful local, după ce a expus situația generală politică, s'a ocupat de situația conservatorilor democrați locali. D-sa a declarat că partidul suferea de o indigestie care împedica întru cît-va mersul spre progres. Indigestia a dispărut, partidul s'a purgat de acei care cu rea credință lucrau în partid, făcînd jocul adversarilor. Prin retragerea netrebnicilor din partid, se poate vedea că partidul a rămas curat și cu unitate de vederi.

D-sa citește apoi telegrama ce s'a expediat d-lui Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat.

D. Colteșeanu mare comerciant, zice că situația partidului nostru este strălucită și are speranța că el va învinge.

D. Gr. Florian, pensionar și proprietar, declară că și pe lîngă d-sa stărnise Fortunescu ca să părăsească partidul, căutînd să-l momească cu tot felul de minciuni. D-sa declară că a fost însă conștient și a demascat uneltirile lui Fortunescu.

D. I. Măgură zice că se poate vedea lesne cît de proastă e situația partidului d-lui Carp, dacă recurge la ajutoare ca a lui Fortunescu.

Meseriașul Gr. Anastasiu, spune că toți meseriașii văd în partidul conservator-democrat, pe salvatorul lor și are încredere că partidul va ajunge la reușită.

D. Filipide luînd din nou cuvîntul, propune mărirea comitetului executiv la 200 de persoane.

D. Caranfil avocat, anunță că partidul va ținea o serie de întruniri săptămînale.

Lucrările pentru punerea în serviciu a conducției fiind aproape terminate și apa după experiența ce s'a făcut în prezența autorităților și a reprezentaților presei fiind acuma *la bariera Păcurari.*

Societatea
Union-Baugesellschaft
Secțiunea Instalațiilor Particulare
Iași, str. Păcuraei No. 3

atrage deosebita atențiunea proprietarilor de case că societatea *fiind exclusiv concesionară* pentru *facerea racordărilor*, este singură în măsură de de a face și *instalațiunile interioare* de **Apă și Canal** în mod simultaneu, adică *în așelaș timp și uniform cu racordarea.*

Este deci cu *mult mai* **avantajos, economic și practic** pentru domnii proprietari de imobile, de a se adresa cu toată încrederea numai la birourile noastre de:

INSTALAȚIUNI PARTICULARE
de
APĂ și CANAL
strapa Păcurari No 3

pentru a fi serviți in modul cel mai conștiincios.

Prețurile societății sunt cele mai convenabile, fiind bazate pe materiale și manopere absolut superioare.

Direcțiunea
Societății UNION BAUGESELLSCHAFT

Se caută un servitor de curte și de casă.

A se adresa la d. M. Wachtel, strada Lăpușneanu.

ANUNCIU

Au sosit din Berlin diferite compozițiuni **pentru Piano** de d-nul **Eduard Caudella**. De vînzare la Magnzinul Conservatorului și la Romînia Muncitoare.

ELECTROLUL

care a început a'și cîștiga o bună reputație ca remediu foarte eficace contra mătreței și pentru creșterea părului, și-a și găsit dușmani cari vor să'l discrediteze.

Așa unii negustori puțini scrupuloși servesc clienților lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea picîleli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

Către părinți

Elevii de curs secundar rămași neînscriși în școalele statului suut preparați în casă cu pedagogie și o practică deosebită cu un succes sigur la examenul ce vor da la finele anului înaintea comisiunilor ministeriale. *Preparațiuni speciale* la *Romînă, Latină, Franceză* și *Germană*, la întregul curs primar și secundar.

V. Emil Profesor
Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Ad-strația moșiei Ștefănești

din județul Botoșani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn și struțeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Trușești.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magăzinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele vechi de concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-in 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

en FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de

86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 40/100 şi fr. 1,144,228 .0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate secondînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaş

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, depuis... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 2 50

Porte-Bouteilles, pour 200 Pièces... 2 60

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII - No 1157 Joi 11 Noembrie 1910

Camarila dă navală

Liberalii sunt foarte grăbiți. Fiecare caută să-și aranjeze cît mai repede situațiunea pentru perioada de opoziție, care e atît de apropiată. Este o adevărată întrecere între ei, cine va izbuti să-și asigure mai curînd și mai bine ziua de mîine. Lupta pentru viață, în totdeauna aprigă și înverșunată în partidul liberal de astădată e mai aprinsă decît ori cînd. Este o deslănțuire aproape frenetică a instinctelor brutale. Dau din coate toți, cu o îndîrjită grabă, să ajungă la o pozițiune sigură pentru vremurile ce vin. Chiar și în partidul liberal, faimosul *struggle for life* n'a îmbrăcat încă pînă azi asemenea forme.

Cei mai zoriți sunt mai cu seamă aceia cari au profitat mai mult de cît toți, de cei patru ani de guvernare, aceia cari au ocupat primele locuri la banchetul puterei, aceia cari au știut să unească în mod fericit onorurile și lefurile, lefurile și afacerile.

S'ar cuveni, fără îndoială, ca aceștia cari s'au rotunjit atât de bine, ca fizic și avere, grație regimului de supra-alimentație ce le-a aplicat părintește guvernul cu o duioasă perseverență, să fie azi cei mai rezervați, ca unii cărora timp de patru ani li s'au îndeplinit toate dorințele, chiar și cele mai extravagante.

Dar, nu, tocmai ei au cele mai mari pretențiuni, tocmai ei se agită cu o febrilă nerăbdare, cerînd și stăruind să li se asigure de urgență viitorul, sub toate raporturile, și, bine înțeles, în modul cel mai larg posibil.

Cu cît s'au ilustrat mai mult prin lipsă de talent, dar și prin o slugărnicie care întrecea absolut toate marginele, cu atît mai imperioasă le este stăruința ca scumpele lor persoane să fie puse imediat la adăpost de orice grijă pentru timpurile grele ce bat la ușă.

Toți aceia, care n'au putut deschide gura în parlament, fără să se facă de rîs, sau'să deștepte compătimire, și care nu au fost în stare să aștearnă o pagină ca lumea; dar cari în schimb și-au ros genunchii într'o continuă prosternare de adevarată sau prefăcută extază față de familia domnitoare a partidului și-au regăsit deodată glasul, elocința și energia ca să ceară cu o impetuozitate de care nimeni nu i-ar fi crezut capabili, — cele mai bune și sigure situațiuni ce se mai pot da în ultimul moment.

Și nici vorbă nu este că ale lor vor fi, și fără de nici o întîrziere.

Cine a mai ezitat în partidele cele învechite, mai ales în partidul liberal, între Camarilă și partid?

Cine a mai stat la îndoială, în partidul liberal, să dea, în toate împrejurările, primul pas Camarilei, acelui mănunchiu de ofițeri de salon și antecameră, cari n'au luat parte în toată viața lor la nici o bătălie, nu s'au coborît nici odată în vîltoarea luptei, punîndu-se în evidență doară la parade și ceremonii, și cari, avansați peste noapte, sunt cei dintâi la împărțirea trofeelor cîștigate de alții, cu prețul sîngelui și sudoarei lor?

Membrii Camarilei sunt cari dau nota aceasta aprigă în suprema năvală ce se dă acum în partidul liberal la adăposturi cît mai sigure și confortabile împotriva intemperiilor opoziției.

Ei sunt cari umplu mai mult văzduhul cu plîngerile lor, insistînd ca guvernul să rezolve întâiu în favoarea *lor* problema asigurărilor, — sub forma de asigurări pentru caz de opoziție...

Ceea ce rezultă mai cu deosebire din năvala asta furioasă, unică în anii din urmă ca intensitate, este că în mintea camarilei liberale perioada de opoziție ce e în ajun să se deschidă, ia cu totul alte proporții decît altădată, în împrejurări analoage. Goana asta disperată arată că, cu instinctul ei sigur, camarila se așteaptă la o opoziție pe cît de frămîntată înăuntru, pe atît de lungă ca durată.

Partidul liberal se pregătește pentru un drum depărtat și obositor, cum de mult n'a mai străbătut.

Să-i urăm putere de a aștepta, astfel ca, mai tîrziu, cînd va ajunge la țel, să vie însuflețit de o viață nouă și de idealuri noui, iar nu mistuit de nerăbdări neputincioase.

NUMAI 5 ZILE

Sînt numai 5 zile pînă la deschiderea parlamentului liberal, în cea de a 4-a sesiune a legislaturei sale și nici o mișcare, nici o viață, ci acea amorțală și răceala cadaverică, ce a intrat în vinele guvernului liberal. De mult acest guvern e anemiat, e mort și viața de muribund ce o mai duce se datorește încurcăturii politice în care se află Coroana, care și-a pierdut răbojul în avizarea asupra succesiunei puterii.

E trist și desgustător lucru ca să te vezi tu partid și guvern tîrîndu-ți zilele la putere în ciuda tuturor aspirațiunilor țării și ale tale proprii. De mult partidul liberal întrase în descompunere, și nu mai era chemat să legifereze pentru țară. Cu toate acestea și-a tărît viața 4 ani, pentru ca să cază istovit de la putere și cu tot creditul politic surpat în fața țării.

A fi silit tu de voe să stai la putere în dauna ta, în dauna intereselor tale celor mai mari, arată că e ceva putred în politica țării acesteia, că adică primineala partidelor nu se face după cerințele mari și largi ale țării, nici după nevoile interne ale partidelor, ci după alte considerente; că adică un partid fiind la putere își mai tîrăște puterea fără să o merite, și alt partid care meriță puterea nu o poate căpăta atunci cînd e cel mai indicat de țară că va putea legifera și administra în folosul ei.

Această întîrziere generală spre răul tuturor și al țării, a adus astă-zi acea toropeală în politica dintre partide, că nu mai știe nimene unde se află, și ce mai face.

Iată un guvern putred; peste 5 zile deschide parlamentul. Ce va face însă? Ce va mai lucra? Cît va lucra? Cu ce sentiment de răspundere către țară se prezintă parlamentului? Nimene nu știe, nimene nu simțește, nimene nu voește. Și cu toate acestea se tărăște, căci încă nu i-a sosit ceasul cel de sus.

In celelalte tabere vedem iarăși acel reviriment de pretenții la o ceată de energumeni, cari au dat dosul către țară, căci își zic ei, dacă cei muribunzi de la guvern își dăinuesc traiul lor la putere; pentru ce nu am impune și noi Coroanei dreptul cu toată anemia noastră politică.

Anemie la guvernul liberal!

Anemie la opoziția Carpistă!

Dar țara aceasta e prea bogată, prea dornică de sînge, de putere, pentru a îngădui să se mai tărăgăneze această stare de anemie politică.

In mișcarea democrată ce a încins țara, nu se poate ca să nu se curețe atmosfera aceasta de anemiare, pentru a întra în apele largi ale reformelor democrate, pentru ca să facă să circule alt sînge, altă viață în păturile nouă chemate la viața publică.

Și cum pășim la luptă cu deplină încredere în izbînda cauzei noastre democrată, anemia acestor 5 zile pînă la deschiderea parlamentului e preludiul marilor furtuni, ce vor veni să dărîme baraca liberală și să trântească la pămînt stafia junimistă.

* * *

Un Catone junimist

Greceniștii au arborat steagul negru, fiindcă marele lor financiar, d. I. Stamatiu, nu s'a putut alege în consiliul de administrație al „Băncei Iașului".

Nu zicem că financiarul junimist n'ar merita să aibă prilej să-și afișeze talentul său financiar. Vechimea îl îndrituește la aceasta — vechimea la candidaturi financiare. Căci d. Stamatiu, care crede că ie priceput în ale finanțelor, cum crede că ie cimotie cu Melpomena — și-a încercat norocul la toate instituțiile de credit din Iași — și cum nu reușise, la teatru, să se afle căzut în brațele Thaliei, nici d'incoace n'a reușit.

Vinovat în nereușita d-lui Stamatiu, este, firește, d. Badareu. Fruntașul nostru este acuzat, pur și simplu, că s'ar fi dedat la excesul de nedemnitate, de a se uni cu o parte din liberali pentru a provoca nereușita d-lui Stamatiu și a determina nu doar reușita unui prieten al său, ci a unui alt junimist, cunoscut anti-takist, a d-lui D. Bogonos, cari înjură pe takiști pe toate cărările și este învinuit totuși de ziarul junimist local a fi takist ocult și spion al takiștilor.

D. Bădăreu mai este acuzat — și anume de marele barbat politic G. Cristofor, — că a provocat înadins căderea d-lui Stamatiu, pentru a zădărnici crearea Băncii Iașului, căci d. Bădăreu, ca membru în consiliul de administrație al Băncii Moldova, are tot interesul să facă rău Băncii Iașului, și mai mare rău nu i-a putut face, mai mare catastrofă, nu poate fi de cît în nealegerea amicului d-lui Cristofor, în care amic acționarii Băncii Iașului și-au pus, natural, toate speranțele.

Adevărat este că d. Cristofor s'a făcut vinovat, în mod foarte conștient, de o patentă infamie.

D. Cristofor este procuristul în formă al Băncii Moldova și știe foarte bine că numele d-lui Bădăreu nu figurează în consiliul acelei Bănci. D. Cristofor este funcționarul salariat al acelei Bănci și s'a făcut și cenzorul celelaltei Bănci.

E un Catone pitic acest domn Cristofor — și n'are fason să facă pe cenzorul de moravuri.

Avansînd numai neadevăruri, d. Cristofor a fost doar consecințe cu cunoscuta sa răutate de suflet.

Infamiile sale le respingem, ca și pe el însuși.

Chestii didactice

Gimnastica Suedeză

Un Manual de gimnastică Suedeză. — Supt acest nume a eșit de sub tipar pe sama ministerului Instrucțiunei Publice și Cultelor, un tratat de gimnastică, în un gros volum de 474 pagini. Autorul lucrării e d. *Bucovineanu*, maestru de gimnastică și unul din propovăduitorii acestui sistem de gimnastică încă cu mulți ani înainte de a se aproba de minister, ca singura metodă de predat gimnastica.

Conceptul asupra gimnasticei a variat la noi după vremuri. Plecînd de la gimnastica de circ, și de aparate, maeștrii de gimnastică, cei mai mulți fără nici o pregătire anumită, ci practicanți de mori gigantice pe la diferite circuri, au introdus și în școală acele exerciții de saltimbanci, cari au făcut și cîteva victime printre elevi prin imprudența lor.

Apoi gimnastica a căzut într'un exces de pedantism cu un stil greoiu și imposibil, a cărui adept s'a făcut însuși d. Haret prin acolitul său d. D. Ionescu, cunoscutul autor al ridiculului program elaborat de țara pedagogică a d-lui Haret, între care se prenumera și d. Ionescu. N'a fost congres în care să nu se încaere lupte omerice între direcția oficială a metodii gimnastice și între curentele nouă; și d. Bucovineanu este unul dintre acești protagoniști.

Acum e Suedia la modă; treaba gimnasticei; ceia ce se cere astăzi este că și maestrul de gimnastică să aibă o cultură cît de cît, să aibă o pregătire pedagogică, să cunoască anatomia omului nu pentru a ști numărul mușchilor, ci raportul între funcțiile biologice ale organelor, să posede o cultură românească, ca să vorbească și să scrie, da, să scrie românește; și cu așa calități de propunător să faci oara de gimnastică folositoare.

Suedia prin maeștrii săi și pedagogii săi aceasta a realizat; să coordoneze educația fizică cu întreaga cultură a omului, depășind în această privință pe Germania, care a rămas cu ale sale *Turn-vereinuri* la gimnastica de aparate, de atleți, nu de pură dezvoltare fizică.

In manualul d-lui Bucovineanu găsim multe din aceste precepte, scrise într'o limbă corectă românească, ceia ce e o raritate la tratatele de gimnastică și recomandăm să se citească cu deosebire §§ 94—97, în care se vorbește de calitățile unui bun maestru de gimnastică.

Materia o are împărțită în 630 titluri și soiuri de mișcări, grupate în 73 clase sau paragrafe, cam după cîte lecții de gimnastică se pot face într'un an.

In partea a 2-a autorul introduce o inovație în materie de gimnastică; ne dă schița de lecții, planuri, metodice de lecțiuni de gimnastică, aplicînd la ori ce lecție de gimnastică 3 trepte formale, zise de autor: *mișcări de îndrumare* sau preparatoare (treapta clarității Herbart), *mișcări de flexiune întinsă* (treapta sistemei după Herbart); *mișcări de încheiere* (treapta aplicării sau *metodul* după Herbart). In 20 de lecțiuni la școalele de băeți și în alte 20 de lecțiuni la școalele de fete se expune metodic toată materia gimnasticei.

In partea a III-a, anexe, ni se dau 182 planșe cu diferite posițiuni gimnastice, ca să vedem felul mișcărilor.

Lucrarea d-lui Bucovineanu e primul tratat de acest fel la noi, și ne place a constata că Iașii stau în fruntea orașelor din țară, în ceia ce privește mișcarea gimnasticei, aici avem societatea de gimnastică, care pregătește pe viitorii maeștrii de gimnastică; aici avem o pleiadă de meritoși maeștri de gimnastică, începînd de la veteranul nostru d. V. Negruți, un spirit complex și autor al celor dintâiu tratate de gimnastică. **Gh.**

OAMENI ȘI LUCRURI

SERILE REJANEI

Am jertfit — în așteptarea celor două seri de artă intensă, emoționantă — plăcerea, datoria poate, de a lua parte la interesanta „Șezătoare" de Sîmbătă seara în sala teatrului național. Erau cu toate acesta, cîți-va publiciști și colegi căroraași fi vrut să le exprim aci cuvenitele laude și simpatii.

Și iată că fatala zi ploioasă și rece de Duminecă, pe care am înfruntat-o, mă puse în imposibilitate de a asista la a doua, tocmai la a doua și cea mai atrăgătoare reprezentație a marei artiste.

Răceală — a fost nu numai afară. Duminecă, dar și înlăuntrul sălii. Piesa lui Sardou, jucată cu prea puțin „entrain" nu poate încălzi pe nimeni și, de ordinar, spectacolele cari debarcă de-adreptul din vagoane pe scenă, — arta dramatică adusă în cîte-va lăzi și geamandane, — e departe de a fi arta ideală.

Am avut norocul să admir pe această mare interpretă pe scena teatrului parizian Vaudeville. Ce entusiasm domnea în sălile tixite! Era în 1896. Iar cu un an mai tîrziu o avurăm la Iași — Martie 1897 — cu „M-me Sans-gêne" și „Douleureuse".

Era încă în toată vigoarea geniului său — atunci. Acum însă, avurăm impresia că artista, celebră între toate — poate cea mai universală după Sarah Bernhardt și Duse — supoartă cam anevoie povoara celor 57 de ani ai săi.

Negreșit: ea are încă multă muzică în voace, armonie în gest; are încă mîndre aluri de artistă-suverană, dar *nu* în piesa lui Sardou, e loc ca să-și desfășure virtuțile aceste.

Piesa e un amestec de dramă, comedie, melodramă și operetă, — iar în genere odată cu dispariția lui Sardou o bună parte din opera lui teatrală dispăru și ea. Nimic nu este etern, — nimic din nefericire, nici chiar geniul acelor mari artiste, în rîndul cărora a fost pusă cu drept cuvînt și Rejane. Focul sacru se stînge și el cu vremea și nimeni nu poate sfida anii în chip absolut.

De aceea n'am văzut la prima reprezentație acea căldură cuceritoare, care se comunică de pe scenă în public și n'avurăm de cît o respectuoasă manifestare de omagiu.

...Și cu toate aceste, cine știe! In momentul cînd, la gura sobei și sub impresia unei temperaturi ridicate creionez rîndurile aceste, — un public mult mai numeros, mult mai entuziast, aplaudă, poate, pe Réjana și ansamblul ei în cealaltă piesă, — mai modernă și mai captivantă — a lui Henri Bataille.

In rolul pasionant al Fanii, artista va fi găsit, fără îndoială, mijlocul de a zgudui și de electriza, reînnoind impresia că vibrează încă una din cele mai puternice personalități, în această artistă, care își serbează ultimele ei triumfuri, contribuind încă la atîtea izbînzi literare ale unor tineri poeți francezi.

Rodion

ALFRED DE MUSSET

— Cu prilejul centenarului nașterei sale —

Ce clipe de înaltă plăcere intelectuală ne oferă aniversările poeților, ale artiștilor! Cît de subtilă și de rară e plăcerea aceasta de a simți din nou farmecul cînturilor ascunse în cutele veacurilor, de a asculta intonările armonioase care altădată au transportat o lume! Din umbra uitării nemiloase — căci în definitiv soarta tuturor e uitarea — se desprind imaginele pale ale celor adormiți, înaintează ușor, ca într'un cinematograf încep a se clarifica și a lua ființă și la anumit interval de vreme ne apar distincte, bine conturate, lăsînd să curgă din nou de pe coardele inspirației lor, melodiile ce le simbolizează viața.

E un fel de vis al secolilor, apariția aceasta de umbre, un fel de inviere a cîntăreților adormiți trupește.. Și în perindarea aceasta de fantome cuvîntătoare, zărim figuri senine, în ochii cărora palpită fericirea: ele trec înconjurate de alaiul adoratorilor și în sunet de fanfare își fac apariția lor posthumă. Lumea îi aclamă, îi glorifică, lumea care s'a hrănit din graiul inspirației lor. Sînt alții însă, care trec palizi, înfrigurați, învăluiți în mantale de întuneric. La ceasul aniversării care îi chiamă în fața omenirei, ei apar timizi, tremurători și cu gesturi neprecise instrunează harfele lor bătrîne;... melodiile ce pe vremuri răsunau pretutindeni au acum un răsunet strident, straniu, nimeni nu le mai înțelege... Și anii le vor înăduși și mai mult, le vor acoperi iarăși cu imensul lor covor de uitare. Trec clipele și alții vin să se înfățișeze cu bagajul lor de cîntece; în romanța unuia întrezărești o notă ce-ți amintește o parte încîntătoare a vieții, o sonată a altuia poartă o trenă de amintiri, ce-ți evoacă fericiri apuse. E o lume de umbre bizare ce ne împresoară, o lume pe care n'o putem pipăi, dar pe care o simțim în jurul nostru cum se agită, cum cîntă sau cum plînge.

Chipurile acestea, la intervalele aniversărilor își fac apariția, ne încîntă cu melodiile lor din nou, o zi, o lună, ba poate un an, și apoi iarăși dispar pentru a apărea apoi cu o regularitate matematică, la altă chemare, ca adevarate comete rătăcitoare în imensitatea spațiului...

. . . . . .

Musset! Cîte buze n'au pronunțat numele acesta? cîți ochi n'au veghiat altădată, în ceasuri de noapte, pe rîndurile sale dezolate!.. E primăvară; copacii își înalță brațele încununate cu ghirlănzi de flori, spre transparența cerului albastru. Sufletul tău se agită înfrigurat, străpuns de săgețile pasiunilor arzătoare... *Noaptea de Mai* te va mîngîia:

„Poète, prends ton luth et me donne un baiser;
La fleur de l'églantier sent ses bourgeons éclore,
Le printemps naît ce soir; les vents vont s'embraser,
Et la bergeronnette, en attendant l'aurore.
Au premiers buissons verts commence à se poser.
Poète, prends ton luth et me donne un baiser."

E vară; în tăcutele seri pline de taină, rătăcești singur pe aleele triste, așteptînd să-ți apară din întunericul frunzișurilor o figură iubită. E atît de crudă așteptarea! *Noaptea de August* va fi ecoul sentimentelor tale și te va înviora cîntîndu-ți întocmai precum Muza cînta poetului:

„Depuis que la soleil dans l'horizon immense
A franchi le Cancer sur son axe enflammé,
Le bonheur m'a quitté, et j'attends en silence
L'heure où m'appellera mon amie bien-aimée".

E toamnă; iubirea ta fără noroc îți va infiltra în cuget gîndiri de desperare. Vei veghia tîrziu la masă cu frun-

tea între mîni şi vei asculta murmurul ploilor, baladele vîntului şi-ţi vei aminti trecutul şi vei deschide cartea atît de dragă şi poetul povestindu-ţi nenorocirea sa îţi va da curaj:

„C'était, il m'en souvient. par une nuit d'automne
Triste et froide, à peu près semblable à celle-ci;
Le murmure du vent, de son bruit monotone,
Dans mon cerveau lassé berçait mon noir souci
J'étais à la fenêtre, attendant ma maîtresse".

E iarnă; departe de glasurile lumii, amărît şi deziluzionat, vei fi singur şi părăsit de fiinţele scumpe; vei fi lasat în urmă ecoul sgomotului intens... stingher la căminul tău, în căsuţa înămolită sub zăpadă, vei retrăi firul amintirei, pe cînd un glas, un glas ce te-a obsedat, dar care începe a ţi deveni dulce, îţi va spune prin rîndurile frumoasei *Nopţi de Decembre*:

„Le ciel m'a confié ton coeur.
Quant tu seras dans la douleur,
Viens á moi sans inquiétude,
Je te suivrai sur le chemin;
Mais je ne puis toucher ta main;
Ami, je suis la solitude".

Din toată melodia pe care o cîntă poetul, se desprinde ca un ecou: suferinţa Ea i-a condus paşii în viaţă din cele dintăi timpuri, ea l'a veghiat tot deauna cu dragoste. Putem spune că Musset n'a cunoscut în scurta i viaţă de cît pe dînsa. Iubirea la el n'a fost decît un chin îndelungat, sfîşietor şi totuşi cîte odată „dureros de dulce". In întîmplările vieţii, în toate întreprinderile, spectrul acesta livid îl urmărea cu îndărătnicie, luînd din ce în ce mai mult înfăţişările umbrei sale. Ajunsese să nu poată concepe viaţa fără de farmecele acestei eterne amante, singura poate care l'a iubit într'adevăr. Şi farmecele ei îi avîntau inspiraţia, îl înălţau, îi umpleau sufletul de aspiraţii divine:

„Rien ne nous rend si grands qu'une grande douleur".

Şi plin de convingere, el afirma cu tărie:

„Les plus désespérées sont les Srants les plus beaux"

totuşi el nu obicinuia numai să plîngă. Tristeţea sa se transforma de multe ori în rîs — care adesea devenea sarcastic:

„Chanter, rire, pleurer, seul, sans but, au hasard"

aceasta era devisa lui.

Ar fi vroit să pară vesel lumei care îl cetia, ar fi vroit să-şi ascundă dezolarea:

„Faire une perle d'une larme"...

e scopul său... însă nu reuşeşte totdeauna. Durerea devine prea crudă, prea adînc îi sfîşie din inima bolnavă, şi atunci poetul, înăduşit peste măsură, izbucneşte în hohote de plîns:

„J'ai perdu ma force et ma vie,
Et mes amies et ma gaîte..."

...şi în *Nopţile* sale, în celebrele i *Nopţi*, îşi revarsă sincer toată pasiunea ce cascadează sălbatecă, liberă şi măreaţă. Sînt poate din puţinele pagini de adevărat sentimentalism care nu constă în tînguiri vagi şi suspine, în oftări şi declamări false, ci un sentimentalism sincer, străbătut de o minuţioasă analisă sufletească, în care glasul poetului ia ceva din melodia cîntecului de lebădă, în care pasiunea clocoteşte, se revarsă şi spune multt mai mul de cît versurile poemei.

S'a zis, s'a repetat cum că Musset astă-zi e adorat mult, cum că e idolul fecioarelor mai cu seamă care îl cetesc cu pasiune şi adorm cu el la căpătăi.... E un basm acesta ca multe altele. Nu! în vremea asta de prosaism, de materialism şi de scopuri practice, Musset nu se poate transforma în zeu, Musset nu poate fi adorat cu sinceritate. El face parte din armata acelor umbre timide care înaintează cu paşi uşori, scot acorduri discrete din harfa lor învechită, căci ştiu că ele nu-şi vor mai găsi ecou în melodiile omenirei. Operele poetului „Nopţilor" nu mai sunt citite, şi chiar dacă sînt, ele nu mai pot fi gustate. Se vorbeşte acum pretutindeni de Musset, căci aşa e obiceiul de a se glorifica cu sau fără bună credinţă personalităţile mari, însă cine mai parcurge paginile operelor sale, cine se mai emoţionează cetindu-le? Epoca sentimentalismului a trecut, a devenit un mit. A trecut vremea aceia cînd *jongleurii* străbăteau oraşele medievale, cîntînd din *hrote* sub ferestrele femeilor frumoase, imnuri eratice, cînd barzii în sunet de de cupe întonau cînturi amoroase, cînd spezile se încucişau pe sub balcoane şi cînd Romeo murea pe mormîntul Julietei.

Astă-zi o vorbă sincevr pornită din inimă, e ridiculizată, astă-zi filfîirele unei mantale pe umere, o melodie romantică sub balcoane, ar părea ceva monstruos, iar declaraţiile de amor se fac de obicei prin interpreţi, în scris, şi după anumite formulare. Musset astăzi e un străin pentru noi, căci străină e lumea care o evoacă, străine sunt sentimentele ce le cîntă. Orice vorbă — oglindă a sufletului — în vremea noastră răsună falş..., şi nu e aşa iubite cetitoare, că simţiţi chiar aversiune pentru poeţii palizi şi sentimentali care îndrăznesc în secolul acesta să mai instruneze lira pasiunei, şi să vă tremure pe sub ferestre în dezolarea nopţilor de toamnă? O! atît sînt de demodate lucrurile acestea! Alte timpuri, alte obiceiuri.

Da, Musset astă-zi a rămas zeul celor puţini... Pe el nu-l vor înţelege de cît acei ce au suspinat în umbră, departe de idealurile lor visate, de cît acei ce şi-au urmărit visul de departe cu inima strînsă de durere la gîndul că nu-l vor putea ajunge nici odată, de cît acei care pribegind în noapte spre o lumină bizară — iubirea — se vor închina ei în veci, tăcîndu şi din ea un simbol dureros al vieţei... Numai aceştia vor palpita sub melodia sfîşietoare a delicatului poet al „Nopţilor".

Evandru

Conferinţele pastorale

Teza economului P. Savin. **„Euharestie"**

In a 5-a şedinţă a conferinţelor păstorale, sf. Sa părintele P. Savin, rectorul Seminarului Veniamin Kostaki" a desvoltat cu multă competinţă Taina Sfintei Euharestie, al 2 lea subiect al conferinţelor.

Sf. Sa a arătat că taina Sf-tei, Euh. este punctul mijlociu şi culminant al întregului cult creştin şi întrece celelalte taine, pentru că oferă nu numai Graţie, ci cuprinde şi împărtăşeşte pe Dătătorul Graţiei. Sfînta Scriptură ne dă ştiri clare şi pozitive despre făgădninţa pe care Mîntuitorul o face pentru instituirea acestei Taine.

Aşa de ex. evanghelistul Ioan VI, după ce înmulţise pînele in pustie şi impresionase poporul atît de mult, în cît voia să-l proclame regs, Mîntuitorul se retrase şi apare în altă zi în Sinagoga de la Capernaum, dar şi aci poporul veni în număr mare spre a-i cere pîinea cerească. Atunci Mîntuitorul îl mustra pentru grija lor cea mare pentru cele corporale şi zise: Mă căutaţi nu pentru că a-ţi văzut minunea, ci pentru că a-ţi mîncat din pîine şi vaţi săturat; căutaţi nu mîncările care se pierd, ci rămîneţi în viaţa veşnică, pe care fiul omului v'o dă vouă.

Pentru a dovedi prezenţa reală a corpului şi a sîngelui lui Isus, păr. Savin a citat doctrina Sf ţilor părinţi, care este convingătoare pentru dovada credinţei în prezenţa reală a corpului şi sîngelui Domnului. Aceasta se vede din învăţătura apostolică.

Toţi sfinţii părinţi sunt de acord asupra acestei învăţături. Din prezenţa reală a corpului şi sîngelui Domnului în Sf ta Euharestie, părinţii iau motiv de a combate pe ereticii care atacau Dumnezeirea Fiului. *Irineu* d. ex. dovedeşte dogma despre Dumnezeirea lui Isus şi a învierii sale prin prezenţa reală din Euharestie.

Asupra învăţăturii categorice ale părinţilor, contra inimicilor prezenţei reale, păr. Savin zice că în această privinţă cu toate că pe acele timpuri nu se ivise credinţi deşarte ca mai tîrziu, totuşi învăţăturile părinţilor nu lasă a se strecura între credincioşi, idei greşite. Se iau aproape toate precauţiile pentru ca între creştini să domnească învăţătura cea adevărată. Aşa d. ex. Mîntuitorul a spus: Acesta este corpul meu, nu o figură a corpului lui Hristos nu o figură a cărnei, cum presupun unii slabi la pricepere, ci în realitate sîngele şi corpul lui Hristos.

In taina Euharestiei minunea transformării elementelor ca şi în celelalte minuni în general, puterea minţii nu găseşte expresiuni prin care să redea realitatea. Ori cît de mult încercă părinţii să găsească cuvinte spre a exprima minunele, acele cuvinte nu pot de cît să arăte că, prin puterea divină se prefac elementele.

Pe lîngă dogma prezenţei reale a corpului şi sîngelui Domnului în Euharestie, biserica noastră învaţă— şi învăţătura ei este dogmă, că prefacerea pîinii şi a vinului se face prin transfiinţare. Transfiinţarea este o prefacere. Trebue să ne lămurim asupra expresiuni spre a nu fi rău înţeleasă.

Schimbarea ce se face prin prefacerea la care ne referim este atît cît încetarea de a fi pîne şi în locul ei este corpul Mîntuitorului. In viaţa omenească ca şi în natură sunt prefaceri accidentale sau substanţiale.

La transfiinţare este o prefacere substanţială, nu în sensul celei naturale, ci întreaga substanţă a pînei şi a vinului se preface în corpul şi sîngele Domnului. Este o prefacere minunată care întrece ori-ce prefacere naturală.

In privinţa transfiinţărei avem dovezi în Sf. Scriptură şi în St. Tradiţiune.

Biserica veche şi după practica ei pînă azi în orient se împărtăşeşte Euharestia atît clerului cît şi laicilor sub ambele forme a pîinei şi a vinului Şi spre a nu mai fi motiv de discuţie, biserica creştină ortodoxă de răsărit şi-a stabilit practica ei în Mărturisirea ortodoxă P. I. R. la I. 107: Impărtăşirea acestei Taine, trebuie să se facă sub ambele forme, a pînei şi a vinului atît clericilor cît şi laicilor. Aşa a zis şi mîntuitorul să se facă spre pomenirea lui.

Taina aceasta este foarte necesară în cît fără de ea nici nu poate cine-va dobîndi viaţa veşnică.

De nu veţi mînca corpul Fiului omului şi nu veţi bea sîngele lui, nu veţi avea viaţa întru voi. Aşa dar taina Euharestiei absolut necesară spre mîntuire, după cum hrana zilnică e necesară spre viaţa de aci. Prin primirea acestei taine se dă credincioşilor putere spirituală şi încredinţare spre mîntuire.

Taina Euharestiei este un sacrificiu adevărat. Despre Euh ca sacrificiu iată ce zice Mărturisirea Ortodoxă: Pe lîngă această taină se aduce ca sacrificiu pentru toţi creştini drept credincios atît pentru cei vii cît şi cei ce au adormit întru speranţa învierii.

Din numirile date tainei, se vede însemnătatea ei, tot aşa din lucrările ei ca taină a graţiei, ca ospăţ de dragoste, ca unire a celui care se împărtăşeşte cu corpul şi sîngele Domnului. Şi ce poate fi mai înălţător de cît unirea internă a sufletului credinciosului cu dumnezeirea prin graţie.

Biserica creştină recunoaşte această taină că taina a tainelor şi în ea sunt cuprinse toate tainele credinţei.

In privinţa deosebirei celorlalte confesiuni, păr. Savin spune că biserică apusană întrebuinţează azimă luînd obiceiul acesta în parte prin suta a VII în Spania şi a VIII-a în Anglia, de aci se introduce în Germania şi în celelalte bisericei aşa că în suta XI găsim obiceiul generalizat.

Romano catolică se mai deosebesc de noi şi în ceia ce priveşte forma consacrării elementelor. Ei zic că forma tainei sunt cuvintele luaţi mîncaţi... beţi.

Dar ei n'au dreptate! pentru că din cele ce ne arată Evangheliştii, Mîntuitorul a sfinţit elementele şi deci transformarea se face prin rugăciunea de invocare a sf. Duh Al 2 lea, conştiinţele apostolice şi liturghiile vech, au rugăciunea chemării Sfîntului Duh, ceia ce n'ar fi dacă credinţa papiştaşilor ar fi cea dreaptă.

Luteranii învaţă că Isus este real în Euharestie. Şi în teoria luterană nu se poate împăca nici rugăciunea de invocare şi nici cuvintele Mîntuitorului, acesta este corpul meu.

Dintre reformatori, Zvingli nu primeşte prezenţa reală, ci elementele euharestice ar fi simbol ale corpului şi sîngelui lui Hristos.

Protestanţii n'au dreptate cînd susţin că dogma despre transfiintarea elementelor este o inovare a bisericei de prin secolul al IX-lea. Mai spun protestanţii că lucrarea instituirii acestei taine este neîntreruptă, dar Mîntuitorul nu ne-a spus nimic despre aceasta. Nicăiri nu se vede vre-un indiciu macar că elementele Euharestiei trebue toate întrebuinţate îndată după sfinţire, iar cele remase n'ar mai fi cu putere.

In privinţa formei sub care se face credincioşilor împărtăşirea, papiştaşii se deosebesc de noi prin aceia că dau laicilor sf. împărtăşire numai sub o singură formă, ad că acea a pînii. Ei susţin practica lor pe aceia că Mîntuitorul a'a adresat numai apostolilor.

A spune că Mîntuitorul a adresat cuvintele numai apostolilor, iar prin ei urmaşilor episcopi şi preoţi, ca apoi să tragi concluzia că, împărtăşirea laicilor trebue să se facă numai sub forma pîinii, este tot ceia ce poate fi mai nenatural şi nelogic şi că în biserica veche la liturghia celor mai înainte sfinţite ca şi azi în orient pontru bolnavi, împărtăşirea s'a făcut şi se face numai sub forma pînii.

Afirmaţiile acestea sunt false pentru că şi la leturghia de care vorbesc şi în cazurile la care se referă, biserica noastră împărtăşeşte pe lîngă pîne şi vinul care este îmbibat în pîine şi mai zic romano catolicii că dacă pîinea este corpul Mîntuitorului cum de altfel învăţăm noi, atunci are în ea şi sînge întru cît pîinea reprezintă corpul său, al Mîntuitorului, iar corpurile vii au şi sînge. Dar dacă argumentaţia este dreaptă, atunci inovatorii ar trebui să fie logici şi să dea clerului împărtăşirea numai sub forma pînii, întru cît după ei forma aceasta cuprinde ambele elemente. De cît mai bine preferă a se perde în contrazicere, de cît să recunoască că s'au abătut de la credinţa şi practicz dreaptă şi veche a bisericei. Mai mult. Găsim chiar între reprezentanţii bisericei apusene barbaţi, care declară împărtăşirea sub singura formă a pînii ca o superstiţie, cum spune de ex. papa Gelasni din suta V a şi care porunceşte: sunt datori a primi taina ori întreagă, ori să n'o admită de loc, pentru depărtarea uneia şi aceleiaşi taine, nu se poate face fără de o profonare mare a lucrului sfînt.

STRUNA ZILEI

UNUI CIZMAR

O femee de la ţară venind să'şi seoată nişte botine de la la cismarul X, din strada Gării,—acesta cercă s'o violeze,

Gpinia.

Lucrul prea departe 'mpingi
Dacă strîngi femeea 'n... chingi:
Ori se lasă... dezbracată,—
Ori se duce ne 'ncalţată!

Litere-Ştiinţe-Arte

Ultima scrisoare a lui Tolstoi e adresată literatului Bienstock, însărcinat cu execuţia testamentară literară a marelui scriitor:

„Dragă frate Iwan Ilitsch! Am primit răvaşul d tale şi l'am cetit cu emoţiune şi bucurie. E pătruns de adevăratul sentiment al dragostei creştineşti şi de aceea mi-e aşa de bine venit. Despre mine însu mi iată ce-o să-ţi spun. Există o legendă arabă: Moisi rătăceşte în pustiu şi ajunge la o turmă al cărei păstori se roagă Domnului. Moisi ascultă acea rugăciune: „Doamne, cît sunt de fericit să devin robul tău Cu ce bucurie aşi vrea să-ţi spăl picioarele, să-ţi netezesc părul, să-ţi curăţ hainele, să-ţi mătur casa, să-ţi dau lapte de la oile mele. Toată inima mea năzueşte către tine".

Cînd aude Moise cuvintele aceste se mînie şi-i spune păstorului: „Tu pîngăreşti! D-zeu e un spirit. El nu are nevoe nici de hainele tale, nici de serviciile tale. Ceea ce spui tu, e pacat".

Şi inima păstorului se întristă. El nu-şi poate, închipui o fiinţă fără corp, fără trebuinţe trupeşti. Se simţea disperat. Atunci D zeu zise lui Moisi: „De ce mi-ai gonit pe servnl acesta credincios? Fiece om are corpul său propriu şi vorbele sale proprii.

Ceea ce-ţi pare ţie bun, nu e numai de cît bun şi pentru alţii. Cuvintele nu s nimic pentru mine. Eu mă uit în *inima* aceluia care se roagă de mine".

Legenda aceasta îmi place tare mult şi rog să fiu privit ca păstorul acela. Căci aşa îmi apar mie în ochii mei proprii. Toată concepţia noastră despre *El* va fi totdeauna imperfectă. Nu mi închipuesc că inima mea e indentică cu inima zisului păstor. Nu pot spera aceasta şi mă tem, de aceea, să nu pierd ceea ce am şi care-mi dă linişte şi fericire deplină. Imi vorbeşti de o *împacare cu biserica*. Cred că nu mă înşel spunînd că nu m'am dezbinat nici odată de ea. Nu cu biserica aceea care *seamănă neunire*, ci cu aceea care totdeauna a dus pace şi a socotit egali pe toţi, toţi oamenii cari caută pe Domnul cu sinceritate, începînd cu acel păstor legendar, pînă la Buddha, Confucins, Brahmanii şi mulţi. mulţi alţii. De acea biserică nouă nu m'am dispărţit nici odată şi nu mi-e teamă c'am s'o pierd.

Strîngere de mînă frăţească. L. Tolstoi".

Scrisoarea e dată cu 14 zile înaintea morţii marelui scriitor.

*

Cele trei spectacole de operetă ale d rei Mila Theren sunt: Luni—„Contele de Luxemburg", Marţi—„Frumoasa din Newjork" Mercuri—„Miss Dudelsack".

*

In biblioteca „Lumina" au apărut două numere nuoi cuprinzind: *Mimi Pinson* geniala bucată a lui Alfred de Musset, *Prinţul Codrilor* de Carmen *Sylva* într'o excelentă traducere făcută de d-na Lia Hîrsu.

*

A apărut: „Tratamentul Syphilisului după Ehrlich-Hata cu 606" dare de seamă asupra a 375 de cazuri tratate cu 606,—d. dr. Philippe Margulies şi dr. R. Sieskind, asistent la clinica de Dermatologie din Berlin.

O lucrare de aproape 100 de pagini cu interesante ilustraţiuni în text.

*

A murit *Rahahu*, eroina Tatiană a primului roman al lui Pierre Loti: *Le mariage de Loti*. Ea moare în vîrstă de 52 de ani.

DIN HUŞI

Vineri 5 Noembrie s'a desbătut înaintea juraţilor din judeţul Fălciu, procesul de calomnie prin presă, intentat de C Dinescu, fost director de Prefectură, prietenului nostru d. Gh. St. Răşcanu, avocat din Huşi. Articolul calomniator era că d. Dinescu cu alţii făcînd chef, unii din ei s'au dus la o casă publică unde I. V. Constantinescu, administrator de plasă a făcut scandal şi spart geamurile, lucru pentru care a fost amendat de Minister şi al doilea că întroducăndu-se 3 damigene cu vin de la via D-nei Bosie fără plată fondului comunal, şi agenţii de percepţie surprinzând frauda au confiscat damigenele, încheînd formalităţile necesare.

D. Dinescu văzând că soacra sa va da de bucluc, fiind şi d-sa amestecat căci trimisese odagiul de la Prefectură un soldat şi un sergent de stradă s'a intervenit pe lîngă d. Administrator financiar să nu mai dea curs lucrărilor şi a pus la cale că vinul a fost trimes de la Zimnicea de cumnatul seu Medicu Veterinar Bosie, lucru neadevărat după cum s'a dovedit cu martori în faţa Curţei.

Dinescu s'a aparat învocînd că n'a fost el cu scandalul la casa publică şi că nu el a intervenit să nu se constate frauda, apărăndu-se şi de alte fapte de care a fost acuzat prin presă mai înainte. 1). că a făcut potlogării la Galaţi, că a luat mită ca Inspector comunal la Fălciu, că a făcut cele mai mari abuzuri care i-a înjosit demnitatea de funcţionar şi om şi că s'a făcut culpabil de imoralităţi, căutând să ponegrească pe Răşcanu cu unicul şi clasicul fapt de presupusul abuz de acum 6 ani cănd a fost achitat.

I s'a respuns de aparare că nu are dreptul la a cere reparaţia onoarei şi demnităţii sale, de oare-ce fiind acuzat prin presă, chiar sub semnătură proprie de fapte crîminale, nu a cerut justiţiei cercetarea faptelor, nici nu a respuns macar prin presă la acuzaţiile ce i s'au adus.

D Procuror a cerut şi un verdict negativ.

Dinescu îşi redusese pretenţiile de la zece mii lei la un leu.

Curtea, în unanimitate, a achitat pe prietenul nostru, neacordănd nici despăgubirea de un leu cerută de Dinescu infierănd prin aceasta purtarea scandaloasă în societate a lui Dinescu.

I. V. Constantinescu, administratorul plasei Crasna s'a dedat la scandal în urma verdictului juraţilor, dar a fost pus la rezon de d. I. V. Adrian, spunăndu-i că oamenii care vroesc să capete reparaţii de onoare prin justiţie să fie curaţi, nepataţi, să respecte legile ţărei şi convenţiile sociale. Dinescu şi şleahta Lupu, au întrat în pămînt în urma acestei lecţii date şcoalei nenorocite socialiste.

*

Un nou proces de presă se va intenta de către d. Al. G. Răşcanu, deputat de Fălciu, maniacului Iohan Zelinschi Codreanu profesor la gimnaziul din Huşi, pentru ca acesta din urma atribue d-lui Răşcanu fapte neadevărate cu ocasia înpămăntenirei de către cameră a D-lui Haim Şor bancher din Huşi prin revista „Neamul Romănesc" a dlui N. Iorga.

*

Luni 8 Noembrie între oarele 4-7 p. m. s'a sărbătorit logodna d-rei D. M. Rallea fica d-lui Jude Instructer de pe lîngă Tribunalul Fălciu cu d. Lascar C. Stoianovici, proprietor şi posesor din judeţul Fălciu, Tot ce Huşul are mai distins a luat parte.

INFORMATII

❑ **Din Roman.**—Sîmbătă a avut loc o ceartă violentă în sala consiliului comunal între d. prefect Delimarcu şi mai mulţi consilieri comunali,

D. Delimarcu impunea consiliului să voteze o bursă pentru un favorit al său după ce tot d-sa cu puţin timp mai înainte impusese să se voteze o altă bursă pentru nevasta unui funcţionar al comunei elevă la şcoala de moşit.

Atitudinea violentă a d-lui prefect a scandalizat atît pe consilierii d-lui Alecu Morţun, în cît după ce au ripostat cu aceeaş violenţă la reprimandele d-lui prefect, au părăsit unul cîte unul sala în mod ostentativ rămănînd d. prefect să se mai certe şi cu pereţii.

Nu s'a mai ţinut consiliu şi chestiile care interesază comuna au fost amănate pe la calende, de sigur, pentru că la fie care dată cînd e convocat consiliul comunal să strică armonia ori de d. Delimarcu, ori de d. Mustea, ori de d. Alecu Morţun şi treburile rămîn baltă.

Astă-zi dimineaţă într'un cerc de cetăţeni părintele Mărza, consilier comunal spunea foarte indignat:

„E scandalos amestecul prefectului în treburile noastre de la comună şi avem să-i dăm o lecţie d'are să ne ţie minte".

Cum se vede zizania e mare între guvernanţi şi să nu se mire nimeni dacă va vedea figurînd în vre-o depeşă de felicitare adresată patronului toate numele alături: ori cît de certaţi ar fi toţi să unesc în făptuirea unui act de slugărnicie faţă de patron.

Iată cine administrează Romanul. Cum să nu meargă toate anopoda.

❑ Absolventul de seminar G. G. Timircan a fost hirotonisit preot, pe seama parohiei Hîrşova, din judeţul Vaslui.

❑ D. Alexandru Niţă, învăţător la Costuleni, a fost mutat la Uricani Vo oveşti; d. Gh. Oană, înv. la Costuleni, a fost mutat la Hiliţa; d-na Ecaterina Covăsleanu a fost mutată la Poeni-Comarna.

❑ Au fost înaintaţi la cl. I următorii adminisiratori de plăşi cl. II-a din Moldova.

C. E. Stavila şi Neculae N. Bellu, din judeţul Bacău, Aurel Crudu din judeţul Botoşani, Cristea Dumitrescu din Dorohoiu, Oconel Cireş din Fălciu, C. Moţet din Iaşi, Ion N. Florescu şi Ion Manoliu din judeţul Neamţi, Constantin Disem, din jud. Roman, Dimitrie Sacară, Grigore Brăescu şi Titus Ionescu din jud. Suceava, G. Dimitriu şi Const. Boureanu, din jud. Tecuci, Const. H. Nica şi Vasile C Neculau, din jud. Tutova, G. Isăcescu din jud. Vaslui.

DIVERSE

— Hoţii întroducîndu se în locuinţa lui Dumitru Onofrei, din comuna Scobinţi, au furat o sumă de bani şi lucruri din casă.

— Ministerul de interne a cerut prefecturii judeţului un tablou de numărul şi numele sergenţilor poliţieneşti din judeţ.

❑ In astă-seară Mercuri la cinematograful Gaumont, de la coloseul Bragadiru, se începe program cu totul nou care cuprinde mai multe bucăţi după natură, drame, comedii, în care rolele, sunt interpretete de cei mai distinşi artişti parisiani.

Noul program mai cuprinde de asemeni scene sportive şi instructive.

Orchestra regimentului 13 Stefan eel Mare sub conducerea d-lui locotenent Vlăduţi.

❑ Desinfectarea la care erau supuşi călătorii ce veneau prin punctul Burdujeni, a fost desfiinţată cu începere de eri.

❑ **Colonii le şcolare.** — In darea de seamă a şedinţei comitetului societăţei „Colonia şcolară" din Iaşi, şedinţa ţinută la 4 Noembrie a. c., s'a scapat din vedere a se lămuri că suma de *1200 lei 45 bani* cheltuiţi pentru obiecte rămase zestre societăţii, se scade din suma de 5584 lei 30 bani, nu din suma de 2781 lei 97 bani, care reprezintă cheltuiala făcută cu coloniştii vara aceasta la Drăceni.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului, să ia măsuri ca autorităţile din judeţ să se conformeze art. 82 din codul silvic, care prevede ca să nu se înapoieze delicvenţilor, zăloagele confiscate.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Fruntaşul nostru domnul A. A. Badarev, a avut ieri plăcuta surpriză de a primi un număr de optzeci şi trei cereri de înscriere în partidul conservator-democrat din Neamţ.*

Cei 83 de aderenţi sunt toţi alegători în colegiul II de Cameră din comuna urbană, Trg. Neamţ. Ei reprezintă majoritatea alegătorilor înscrişi în lista electorală din zisa comună urbană.

❑ Se pare că tot stocul de patriotism de care era prevăzut, d. Abgar Buicliu l'a epuizat la Botoşani.

Căci a doua zi după procesul cu corespondentul *Adevărului*, d. Buicliu s'a prezintat la comunitatea armenească din Iaşi, şi a făcut proces de lèse naţionalitate unui coreligionar al său, care şi-a măritat fata nu după un armean, ci după un romîn.

Deci dar, d Buicliu a adoptat zicala: tob şebegoim harog.

Il denunţăm d-lui Cuza şi rugăm pe cei în drept să-l primească pe d. Buicliu în Cahal.

❑ La facultatea juridică din Iaşi s'a înfiinţat o bibliotecă pentru studenţi.

D. decan Alexandrescu a comandat de la Paris 400 volume, care au fost predate bibliotecei.

❑ Oficiantul N. Alexandrescu, de la oficiul central Iaşi, a fost mutat la oficiul Burdujeni.

❑ Cazurile de scarlatină continuă să se înmulţească în oraş,

In fie care zi se constată cazuri noui.

❑ Zilele acestea se vor termina lucrările pentru instalarea luminei electrice, pe strada de Sus, din colţul străzei Zoe până în strada Sărărie.

❑ Ni se aduce la cunoştinţă că în strada Soşeaua Arcu No. 31 zace sub cerul liber un orb cerşetor, Costache Gheorghiu.

Nenorocitul de mai aproape cinci zile, stă trîntit într'un şanţ, în ploaie şi nimeni nu se gândeşte să'l transporte la vre-un azil.

Şi cînd te gîndeşti că avem societăţi pentru protecţia animalelor.

❑ Preoţii din judeţul Dorohoiu, cu ocazia conferenţelor pastorale, au votat două moţiuni: una prin care se vestejeşte atitudinea necreştină a d-lui prof. dr. Thiron şi alta, prin care cer reînfiinţarea vechii facultăţi de teologie în Iaşi.

❑ **Universitare.** — D nii profesori P. Poni şi I. Rallet, de la facultatea de ştiinţi din Iaşi, au împlinit eri cîte 30 ani de serviciu.

— Conferenţiar la secţia de ştiinţi matematici, în locul destituitului Stoenescu-Dunăre, a fost recomandat de către consiliul profesoral, d. prof. D. Pompei.

— D, dr. I. Scriban a fost abilitat docent în specialitatea Histologiei, sub rezerva avizului ministrului.

— Au fost proclamaţi licenţiaţi în ştiinţi d-nii: A. Păcurariu, C. Bottez, A. A. Stănescu şi B. Feldştein; iar d-ni M. David şi V. Teodorescu au fost proclamaţi licenţiaţi „magna cum laude" în specialitatea botanicei.

— Au fost scutiţi de taxe la facultatea de medicină, d-nii: M. Frandin, G. Nastasă, M. Gheorghîu şi d-rele Elena Vasiliu, Ana Forăscu şi Alexandrina Artino.

— Au mai fost admişi la cantina universitară studenţii: T. Docea, Dim. Leşnuc, V. Bălănescu şi M. Garofeanu.

❑ **Membrii consistorului spiritual al mitropoliei, se vor întruni zilele acestea pentru a fisca procesele ce se vor judeca în cursul acestei luni.**

❑ Vineri se va ţinea un consiliu de miniştri, sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu.

❑ Din Bucureşti ni se comunică, că astăzi a apărut o nouă mare mişcare la finanţe.

La Iaşi este numirea D-lui C. Pavlov ca impiegat auxiliar cl. II, în locul D-lui N. Rotaru înaintat şi avansarea D-lui D. H. Celus ca impiegat cl. II, în locul D-lui N. Georgescu demisionat.

❑ **Se ştie că preotul Al. Arion, a fost judecat de consistorul spiritual al mitropoliei, în urma unui raport al protoiereului oraşului şi condamnat la retrogadare din paroh la supra numerar.**

Părintele Arion în urma acestei lovituri ce i s'a dat şi-a înaintat demisia.

Mitropolitul i-a respins însă demisia.

❑ **Astă noapte au căzut primii fulgi de zapadă, iar azi după amiazi a început să ningă de-a binelea.**

❑ **Ministerul de interne a cerut, în ultimul timp, explicaţii direcţiei generale a poştelor şi telegrafelor, asupra rălei funcţionări a mai multor linii telefonice din provincie, unde convorbirile devin o adevărată pacoste pentru abonaţi şi pentru public**

Direcţia generală a răspuns că funcţionarea rea a telefoanelor se datoreşte stărei deplorabile de întreţinere, din partea judeţelor, precum şi abuzului ce îl fac funcţionarii cu convorbirile lor particulare.

Păcat că ministerul de interne nu a cerut explicaţii şi asupra excelentei funcţionări a firului „special" telefonic Iaşi-Bucureşti.

Am fi fost curioşi să vedem pe cine ar mai fi dat vina direcţia cînd ar fi arătat detestabila funcţionare a acestui fir.

❑ **Din ultimile cercetări asupra sinuciderei d-rei Nitta Mălinescu, din strada Lascar Catargi, se constată că ea a recurs la actul sinuciderei, din cauza mizeriei.**

In adevăr, ea avea un rînd de case în strada Lascar Catargi, dar pe care nu le mai închiriase de mult timp, din cauză că nu se înţălegea cu chiriaşii.

Astă-zi s'a făcut autopsia sinucisei.

❑ **Consiliul de administraţie al Băncii Iaşului, s'a întrunit astă-zi dimineaţă la Banca Naţională.**

D. Praja junimist, n'a luat parte la consiliu, dar micul Catone Cristofor, cel cu propunerea de retragere a fost taman la post.

Consiliul se va întruni mîine, Joi, ora cinci.

❑ **La trib. Neamţ se judecă azi procesul intentat de d-na Greceanu pentru anularea testamentului def. principe Al. Vogoride.**

In proces pledează domnii: V. Sculi, Disescu şi Alexandrescu.

❑ **Judiciare.**—In secţiunile unite ale Casaţiei se va judeca mâine, divirgenţa ivită în recursul rabinilor Niemrovcr şi Taubes din Iaşi, cari au fost condamnaţi la diferite amenzi pentru refuzul de a presta serviciile lor la jurămîntul more judaico.

Rabinii vor fi asistaţi de d-nii avocaţi C. Disescu şi C. C. Arion, iar acuzarea va fi susţinută de d. procuror general Popescu.

— Chiriac Bogdan din R-Sarat s'a făcut vinovat de falş în acte private, iscălind pe mai multe poliţe pe Alois Tetzler, în schimbul cărora a luat mărfuri de la mai mulţi negustori, între care unii şi din Iaşi,

Tribunalul de R.-Sarat condamnase pe Bogdan la un an închisoare pentru cumul de delicte. Curtea de Galaţi, apreciind că Bogdau nu s'a făcut vinovat de cit de un singur delict, a redus pedeapsa la 6 luni şi o zi închisoare. Contra deciziunei, au făcut recurs atît Bogdan, cît şi procurorul general şi Curtea de Casaţie primind recursul acestuia din urmă, a trimis afacerea, spre a fi judecată din nou, la Curtea din Iaşi.

Afacerea a fost repartizată la secţia I-a, iar termenul se va pune ulterior.

Statuia lui Cuza Vodă

(La lista d-lui A. D. Xenopol)

au mai inscris sume următoarele persoane:

D. Gh. Crupenski	100	lei
Dr. Juvara	100	„
Alex. Velciu	20	„
Charles Drouhet	20	„

In total pînă acum pe lista d-lui Xenopol s'au adunat 1275 lei.

❑ O impozantă revistă a armatelor franceze, fidel luată după natură, este cuprinsă în noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères, din Sala Sidoli, care are loc mâne Joi 11 Noembrie a c. Trupele şi Preşedintele Republicei pleacă la paradă, sosirea persoanelor oficiale, Preşedintele decorează drapelele cu crucea legiunei de onoare; Preşedintele asistă la defilarea trupelor, garda republicană, Şcoala de ofiţeri din Saint-Cir. Pompierii Parisului, secţia aeronautică şi baloanele captive, dirijabile şi aeroplane planează şi se încrucişează deasupra armatelor; şarjele, reîntoarcerea la cazarme — toate acestea sunt fidel înregistrate şi exact redate pe pînza cinematografică.

Noul program de mâne Joi 11 Noembrie ne arată apoi un episod din viaţa lui Napoleon I. Reîntoarcerea din Elba este titlul acestei reconstituiri măreţe şi ne arată sacrificiul unui copil care se încumetează a îndeplini misiunea de mesager al împăratului în cele mai grele vremuri.

Aceasta reconstituire, grandios redată. este a 3 a parte din seria: Viaţa şi resboaele marelui Imparat, din care două au fost aratate.

Multe scene de călătorii sunt cuprinse în noul program precum: Templele din Benares, oraşul sfânt al Indianilor, o ascensiune pe Alpii Berneji (Şviţera) Vile şi Palate în Italia etc. etc.

Comedii alese şi piese teatrale interpretate parte de somităţi teatrale pariziene şi parte de actori distinşi engleji sunt conţinute în noul program de Joi 11 Noemvrie (Sala Sidoli), care se închee cu o frumoasă comedie. Max Linder face o bae, o superbă înscenare compusă şi jucată de simpaticul comedian.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 19 Noembrie curent ora 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru darea în întreprindere a construirei unui număr de 21 pavilioane şi a unei latrine în noua piaţă ce se înfiinţează în foasta grădina Primăriei.

Valoarea lucrărilor după deviz lei 34528 bani 58.

Garanţia provizorie 1500 lei in numerar sau efecte gárantate de stat.

Dispoziţiunile art. 72 şi 83 din legea comptabilităţei publice se vor aplica aceste licitaţiuni.

Planurile devizele şi caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 27632
1910, Noembrie 8

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 10 Noembrie

Intrunirea comitetului Conservator Democrat

Bucur.—In vederea relevărei activităţii politice, d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a convocat comitetul general al partidului pentru a discuta asupra tuturor chestiunilor la ordinea zilei.

Comitetul a fost convocat pentru ziua de Duminică 14 Noembrie.

In sara zilei de 14 Noembrie va avea loc la d. Take Ionescu acasă, o conferatuire, la care vor lua parte membrii din comitet care se vor afla în capitală.

A doua zi, va urma în saloanele clubului şedinţa comitetului celor 400, din care se ştie că fac parte actualii şi foştii deputaţi şi senatori, foştii primari şi prefecţi şi fruntaşii partidului.

Inundaţii

Bucureşti.—In Ialomiţa în urma deselor ploi ce au căzut, s'au produs mari inundaţii.

In multe părţi din judeţ circulaţia e întreruptă.

Ancheta din Ploeşti

Ploeşti.—Aseară a sosit în localitate d. procuror general Oprescu, spre a ancheta cazul primului procuror Deladecina, căruia să ştie că i s'au adus grave acuzaţiuni.

D. procuror general Oprescu va asculta mai mulţi martori şi va rămînea mai multe zile în localitate spre a continua ancheta.

O decizie

Paris.—Guvernul a admis în principiu, suspendarea pînă la 1 Septembrie 1911, a dreptului de intrare pe suta de chilograme, care loveşte porumbul la intrarea în Franţa, cu condiţie ca porumbul să nu se fiarbă nici la destilării, nici la fabricele de scrobeală.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore au fost constatate în provincia Romei 4 cazuri şi 1 deces.

*

Constantinopol.—Pe ziua de azi au fost 38 de cazuri şi 22 decese cauzate de holeră, iar în armată 16 cazuri din care 11 mortale.

Un atac al sufragetelor

Londra.— Azi dimineaţă a avut loc sub preşedenţia D-lui Asquith, un consiliu de miniştri, pe cînd d. Asquith părăsea parlamentul, sufragetele s'au repezit la trăsura sa, spărdând gemurile cu bastoane, s'a operat 100 de arestări,

Inaugurarea unui monument

Neapoli.—In prezenţa regelui şi reginei, a preşedintelui consiliului, a delegaţiunilor parlamentului, a miniştrilor de război şi de marină, a veteranilor şi studenţilor, precum şi a unei mari mulţimi, s'a inaugurat monumentul regelui Humbert.

Primarul a pronunţat un discurs foarte aplaudat.

Suveranii au fost pretutindeni aclamaţi în mod entusiast,

In chestia atentatului contra lui Briand

Paris.—Cu privire la atentatul de alaltăeri în contra d-lui Briand, ziarul „Le Gaulois" publică o declaraţiune din partea biuroului politic al ducelui D'Orleans, care spune că ducele este străin de acest atac şi nu are nici o solidaritate cu autorul atacului.

Măsuri de ordine

Constantinopol.— După o comunicaţie oficială, consiliul de miniştri a hotărît să suspende starea de asediu şi consiliile de război în vilaetul Monastir, să menţie starea de asediu în Cazana, Coceana şi în vilaetul Uescub, până la sfîrşirea onorurilor politice comise la Ispiji.

Revoluţia din Mexic

New-York. — Presa asociată află din Mexic că revoluţiunea are un caracter grav; revoluţionarii au atacat eri căzărmile din Orizaba însă au fost respinşi după lupte serioase.

*

Mexico. — Oraşele Gomezpalaccio, Durango, Parral şi Torrevn, au fost eri teatrul unor lupte violente. Insurgenţii au ocupat Gomezpalaccio.

Amănuntele lipsesc de oarece firele telegrafice sunt tăiate.

Boală Reginei Belgiei

Bruxelles. — Buletinul de la orele 6 seara: regina a trecut o zi liniştită, a dormit puţin, nu este nici o complicaţiune.

Funeraliile lui Tolstoi

Sasjeka.—Trenul aducînd corpul lui Tolstoi, a sosit azi dimineaţă. Fii lui Tolstoi şi cu ţărani, au dus cosciugul până la Jasnaia-Poliana. O mulţime imensă a dat defunctului ultimele onoruri.

La Iasnaia-Poliana, cosciugul a fost pus pe o năsălie iar mulţimea a defilat în faţa. Despărţirea de corpul lui Tolstoi a durat până la orele 2 jum. In urmă fii lui, împreună cu ţăranii şi cu studenţi au scos cosciugul afară; mulţimea a îngenunchiat cântând „veşnica pomenire".

In timpul înmormântării ordinea a fost perfectă. După o jumătate de oră mormântul era acoperit de coroane. Nu s'a pronunţat nici un discurs, un necunoscut a strigat: marele Leon a murit! Trăiască spiritul marelui Leon! Fie ca învăţăturile lui despre creştinism şi caritate să se realizeze.

Inmormîntarea s'a sfărşit la orele 4 jumătate.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No....

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Şerban.

M. Mescher învăţător de ştiinţe comerciale şi de limba germană, s'a mutat în strada Mîrzescu 19, etajul de sus, vis-a-vis de Hotelul Central.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
OCULIST-OPERATOR
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultaţiuni 3—6 p. m.

SALA SIDOLI

3 REPREZENTAŢII 3

Opereta Vieneză

Trupa de primul rang

cu concursul Domnişoarelor:

Mila Therén

Prima subretă dela Theater an der Wien

Erna Bijacco, Dora Buhner, Mia Adam, Jelley, Scheidel, Baumgart, Mysa etc. dela Kartlheater şi Theater an der Wien

şi al Domnului

PAUL GUTMANN

Primul comic dela Kartlheater

HERLING, SCHLESARECK

Primi Tenori

Pekel, Hilberg, Rudolf Kurt, Berger, Welenbach, Drach, etc.

Se va reprezenta

Luni 15 Noembrie 1910

Der Graf von Luxemburg

(Contele de Luxemburg)

Operetă în 3 acte de Lehar

Marţi 16 Noembrie

Die Schoene von New-York

(Frumoasa din New-York)

Operetă în 3 acte de Kerker

Mercuri 17 Noembrie

MISS DUDELSACK

Operetă în 3 acte de Nelson

Biletele se găsesc de vînzare la agenţia Carmen Silva Libraria Iliescu (Piaţa Unirei).

Dr. ALEXANDRU ŢAICU

Şef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon
Asistent al Facultăţii de Medicină
Medic al Sanatoriului Sfinta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultaţiuni în fie care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iaşi.

Telefon prin Centrala Iaşi No. 90.

FETE ŞI FEMEI

se primesc la lucrări uşoare la Fabrica de scaune „Fortuna" str. Pavlov (Moţoc).

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iaşi *str. Lozonschi No. 4*

Se caută un servitor de curte şi de casă.

A se adresa la d. M. Wachtel, strada Lăpuşneanu.

ANUNCIU

Au sosit din Berlin diferite compoziţiuni **pentru Piano** de d-nul **Eduard Caudella**. De vînzare la Magazinul Conservatorului şi la Romînia Muncitoare.

Croitoria bărbătească şi Uniforme şcolare-GLANTZ

Str. Veche No. 45, vis-a-vis de Sf. Sava

Inainte de a face vre-o comandă, rog să bine voiţi a vizita magazinul meu, unde se confecţionează: *Uniforme şcolare* din postavurile cele mai fine, cu următoarele preţuri:

Calitatea I-a manta 29 lei; tunică 18, pantaloni 13; *Calitatea II-a* manta 25 lei; tunică 15, pantaloni 9 lei.

Cu toată stima
GLANTZ
Str. Veche 45, vis-a-vis vis de Sf. Sava

IOAN LIATRIS
AVOCAT
s'a mutat **str. Procopie 26 bis**
(în dosul Facultăţii de medicină)

De plasat în prima hipotecă, în total, sau în parte, **32,000 lei.**

A se adresa d-lui avocat Anibal Ciurea, strada Muzelor.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI şi APA DE GURĂ

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.

Reprezentanţi: Sam. Löbl, Bucureşti.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co, — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Romînă
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul fin plăcut, inocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Droguerile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier

Bucureşti

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— Iaşi —

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères — Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL,

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societat de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru România prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1889.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse în casa de depuneri din Bucureşti: Lei 6,547,500

Starea asigurărilor afate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de lei 677,594,097 40/100 şi fr. 1,144,228..0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru România **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL PARIS

Clôtures de Chasse, le mètre... 0f 28

Crasses de cuisine, depuis... 2 »

Paillasses pour vaches, le mètre carré... 3 50

Porte-Bouteilles, pour 20 Places... 2 50

PONDOIR

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES Prix de base 0f30c.

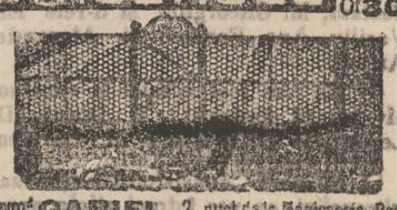

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 35f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII - No. 1158 - Vineri 12 Noembrie 1910

Anomalii constituționale

Constituția a îmbătrânit.

In timp de 25 ani viața reală a evoluat în atîta, că cercul vieții politice în marginile literei constituțiunii a devenit așa de îngust și așa de strîmt, că a rîdicat cu drept cuvînt unanime dorințe de o lărgire a vieții politice, atît în baza ei, cît și în mersul ei de funcționare.

Baza vieții noastre politice e un sistem cenzitar pentru insalfabeți și un privilegiu acordat cărturarilor și diplomaților, atît la Cameră cît și la Senat. In special colegiul I de Senat în anumite centre, cuprinde numai diplomați și prea puțini censitari.

Legiuitorul de la 1884 a făcut o distincție prea mare între cei ce votează la col. I cu cens *de 1200 lei* și cei ce votează la colegiul al 2-lea *cu 20 lei* dare anuală de *orice natură*, pe cînd censul la colegiul al 3-lea e de 300 lei *venit fonciar*.

De ce această întocmire și neraționată și șubredă a dispărțirei cetățenilor în colegii, după norme așa de dișanțate?

Guvernul lui Ion Brătianu a fost animat de un gînd absolut dușmănos țărănimei, și înlesnitor burgheziei. Ion Brăteanu a crezut, că la 1884, nu venise vorba de a se da atenție țărănimei, ci orășenilor, și a făcut tot chipul pentru a ținea supt epitropie pe țăranî.

Cu venit fonciar de 1200 lei, abia avem 16,000 alegător la colegiul I și toți acei ce au 1000 lei venit sau 800 lei sau 600 lei venit fonciar nu li se dă vre o valoare politică, de și reprezintă în stat valori sociale și economice destul de mari.

Faptul acesta, a făcut că foarte mulți rurali—răzeșii, cari n'au venit fonciar încă de 800 lei, ca să voteze la col. II de Senat, ci au între 300 și 800, votează la col. III reprezentînd o mai solidă garanție socială, de cît foarte mulți orășeni, cari dacă plătesc statului 20 lei dări *de ori-ce natură*, pot alege 70 de deputați, pe cînd cei de al 3-a abia aleg 38.

O anomalie dar.

Mai departe legiuitorul de la 1884, s'a oprit la limita de 300 lei venit fonciar pentru rurali *și cari știu ceti și scrie*. Socoteala aici a fost tot ca să îndepărteze grosul țărănimei de la viața politică directă.

Ca un țăran să aibă 300 lei venit fonciar, trebue să aibă 10 Ha. cel puțin. Dar nici un clăcaș de la 1864 în coace și însurăților și împroprietăriți de la 1879, 1888, 1893, 1902, absolut nici unul nu intră în prevederile legii, căci legiuitorul s'a ferit într'adins, să nu dea arma cea tare în mîna țărănimei. Cu o mînă a dat pămînt *o țîră*, dar a chibzuit așa fel ca nici unul să nu între în cadrul vieții politice.

Prin satele clăcășești alegători țărani cu cens n'avem nici unul, sau poate cîte un crîșmar, iar în satele răzășești alegătorii cu cenz se împuținează în măsură ce se împarte răzeșia.

A doua anomalie deci.

La orașe legea fonciarului prevede, că ori ce imobil urban, de la 100 lei în sus e supus la dare de fonciar (art. 12 al. d), pe cînd la țară ori-ce casă de locuit e scutită (art. 12 al. 1). Ori cît s'ar pune înainte înlesnirea vieții țăranului, nu e aceasta motivul adevarat, căci în această dispoziție a legii fonciarului, de fapt e un mijloc de a mai îndepărta de la viața politică încă zeci de mii de săteni. Astă-zi satele noastre cuprind clădiri din ce în ce mai curățele; și nu e rar să vezi pe la țară case de 5000—10000 lei. Tot capitalul vîrît într'un imobil rural trebue să fie socotit ca producător de venit, căci cum la tîrg se scutesc numai casele ce ar costa 1500 lei facerea lor, la țară avem foarte multe case nouă, de un confort nou și deci ar putea servi la foarte mulți săteni să se bucure de dreptul de vot pe baza acestui fond pus în imobil.

Și aici nu e chestia de Constituție, ci de schimbarea al. a, art. 12 din legea fonciarului din 1885, un an după modificarea Constituției, tot în vedere de a izgoni pe săteni de la viața politică.

A treia anomalie deci.

Școlile rurale dau pe fie-care an cîte 20,000 absolvenți. Cu acest număr ar trebui urcat în fie-care an alegătorii direcți de la colegiul al 3-a. La colegiul al 2-a art. 60 al. d., scutește de cens (20 lei dare anuală) pe *cei ce au absolvit cel puțin cursul primar*; la col. III art. 61 al. b, cere pe lîngă 300 lei venit fonciar (din pămînt nu și din case, ca la orașe) *și cari știu ceti și scrie*.

Acel *și* pus la săteni a izgonit din viața politică încă zeci de mii de tineri săteni, cari n'au și venitul de 300 lei pe an. Dar această nepotrivire naște în sufletul țărănimei culte șimțul de nedreptate și a făcut pe alocurea să se calce litera Constituției în favorul diplomaților ce azi trăesc la țară.

In cursul acestor 25 de ani au venit legi organice, cari au silit mii de slujbași ai statului, *toți titrați*, să stea la țară, la reședință. Toți judecătorii ambulanți, toți medicii de plasă, toți administratorii de plasă, apoi inginerii, etc., nu pot vota la nici un colegiu de Cameră, căci cens n'au, iar cu diploma la țară nu sunt scutiți.

Unul cu 4 clase primare la oraș votează direct și un doctor în drept la țară nu votează nici la colegiul al 3 lea.

Și cu toate acestea listele col. III, cuprind zeci de licențiați alegători direcți, în ciuda literei constituției!

A patra anomalie dar.

Cînd la spetele unei constituții s'au desvoltat atîtea anomalii și subsistă prin insăși traiul constituției, nu greșim cînd zicem că această constituție a îmbătrînit și că venind vremea a o pune în cîrjă, datoria ori-cărui partid și mai ales al nostru democrat, e să facă ca să dispară anomaliile existente în lărgirea bazei vieții politice așa fel, ca prin exercițiul unei vieți politice mai largi, să se vindece toate bubele actualului regim politic.

ARIVISMUL

Viața noastră politică prezintă încă foarte multe lipsuri. Lipsurile acestea provin din cercul ingust, în care se petrece viața noastră politică. Și dacă la bază cercul cetățenilor, cari iau parte cu votul lor la rostul vieții politice, e relativ ceva mai numeros, la vîrf însă, cercul se subțiază și mai mult, fiind un mănunchiu de oameni, cari iau viața politică în serios, luptă pe față, se expun — adicătelea — și cer să parvină.

A tinde să ajungi sus la baricarde e o ambiție nobilă și îmboldítoare pentru om. Și tinerețа trebue să dea dovadă de acest sentiment, dacă voește să aibă dreptul la viață. In viața politică, vrîsta joacă un mare rol; fie-care zi, fie-care an adaugă la capitolul politic al luptătorilor politici experiență, autoritate, greutate personală, care dă politicei nota personală, că în dosul ideilor se pun în precumpănire persoanele. Dar tot așa se prea poate ca lunga viață politică petrecută în neactivitate, în acea indolență a alegătorului pentru binele obștesc să oboseáscă pe luptător și să-l scoată din circulație.

In acest proces de înălțare și scoborîre, de menținere și de precăderea autorității politice, se poate foarte lesne ca să se nască dorinți ferbinți la unii tineri mai harnici și mai grăbiți să ajungă. Mai ales, cum în politică nu se vine cu drepturi cîștigate, nici cu titluri ale vre-unui examen de capacitate, ci este jocul liber al circulației valorilor, fie-care este în drept a rîvni, a cere, a se crede, lăsînd ca împrejurările să-l înlesnească.

Dacă ar fi să se petreacă lucrurile în mod normal, s'ar păstra pururi raporturi de echilibru; în locul bătrînilor vin tinerii în locul indolenților cei harnici, și așa, prin jocul fatal al echilibrului, ar fi perfectă armonia.

Dar iată că tineri ambițioși, deprinși a fi îmbătați cu ceva succese de pledoarie, și mai ales de pledoarie, văzînd că din breasla lor se desprind toate valurile politice, că din breasla lor se recrutează astă zi statul major al partidelor politice și simțindu-se ceva în stare a fi ceva în breasla lui, transportă acest exercițiu profesional în viața politică, și cum de la barou se constată valori personale fără răpuneri, în viața publică venind se tinde la răpuneri, la lăsări în umbră, la înlocuiri. De aici conflicte, de aici gelozii, de aici animozități, de aici uri și sfezi, de aici chiar deslocări de trupe.

Toate aceste sînt urmările arivismului în politică.

Iată-i pe generoși, cari apar în partidul liberal ca niște arivești, cari vin și desloacă masele bătrîne ale partidului, le aruncă în umbră, și duc ele viața oficioasă a partidului liberal. Procesul deschis de arivștii generoși nu s'a închis și nu se va închide de cît cu vremea. Frămîntările la cari au dat naștere, n'au putut înceta în cursul celor 3 ani; ele vor reapare mîine, cînd partidul va cădea în opoziție, și atunci lupta dîndu-se în mod egal între nuanțe, se vor mai produce deslocări în masă, pînă la deplina stabilire de echilibru.

Ceia ce s'a desfășurat în mare la liberali cu tinerimea generoasă, s'a petrecut în mic la Galați, cu fostul nostru prieten politic Fortunescu. Graba ce a aratat de a se erige în șef de nuanță, greutățile ce le-a pus în tendința de armonizare și unitate a partidului, desinvoltura de a trece cu bagaje cu tot la adversar, pentru a scoborî azi ceea ce a proslăvit eri, a întina mîne ce a sfințit astă-zi. toate acestea arată că cel mai mare dușman al omului nu e de cît el singur, și că luptele politice fiind și acte personale cu caracter personal, totdeauna acest element personal își va avea căderile sale și răspunderile sale, cari scapă totdeauna socotelilor de acasă.

Dacă arivismul generoșilor în partidul liberal denotă o fază de evoluție a partidului liberal, un nou drum ce a ținut să apuce partidul, arivismul individului mobil arată puțina lui soliditate, în tot ceia ce apucă, în tot ceia ce prinde, crede, simte și voește.

Arivismul flotant e ceva trecător, ca și valul mării; valul se duce, dar undele oceanului sînt adînci.

***

Chestii istorice

Cheltuelile Curții

Astă zi bugetul general al statului nu cuprinde în amănunt cheltuelile curții Regale. In buget figurează lista civilă în sumă globală de 1200000 lei pe an, iar toată contabilitatea gestiunei veniturilor domeniilor Coroanei cade în sarcina palatului. Iar slujbașii puși astăzi în serviciul Curței Regale sînt simpli funcționari la palat, iar nici de cum oameni cu rost în stat.

Mai de mult nu era așa; slujbașii puși în serviciul personal al lui Vodă erau în același timp și mari demnitari ai țării și șeful cancelariei lui Vodă a ajuns să fie primul ministru al țării. Mai mult încă miniștrii țării, veliții boeri de divan au fost la început simpli camerieri ai domnului. Cel care păzia ușa s'a zis *vornic*; cel care păzia poarta Cetății Suceava, a fost *portarul*; cel care păzia etacul, a fost *postelnicul*, cel care stătea la spatele domnului cînd judeca a fost spatarul; apoi paharnicul, stolnicul, comisul, tot boerii personale cu referințe mai apoi la țară.

Toată ecpaiaoa curții era trecută în sămile visteriei, afară de gloabele ce se încasau direct de Curte și pe care nu le mai însemna visteria.

Dacă domnul avea feciori era o mare belea pe țară, căci se măria lista lui civilă și apoi va abuza foarte ușor de multe apucături rele. Cronicarii mai totdeauna se fericesc că unii domni sînt bătrîni și fără doamnă. Beizadelele aveau lista lor civilă, cam 400 lei pe lună, ceva mai puțin ca hacul lui vel comis ce se ridica la 500 lei pe lună. De multe ori Vodă a tras ponosul de pe urmele faptelor beizadelelor sale.

Iată o categorie de cheltueli de ale curții, ce le plătea țara direct:

Musafirii pe Mart și April 157 lei; facle 45 lei, 4 grădinari 9 lei; căruțași 5 lei, potcovari 15 lei, sulgii pe 2 luni, 30 lei, ciobotele copiilor din casă 78 lei, *vinul băut la Curte pe o lună 120 lei*, chiria unui car mocănesc ce a dus calabalîcul la Țarigrad 250 lei. Toate acestea pe un șefert din an, cît cuprinde sama.

Dar cum sama noastră cuprinde sfertul lui April-Maiu, tocmai al căderii Paștelor, Curtea avea cheltuielile oficiale de Paști și sama noastră le trece de-amănuntul:

Meremetul tacîmurilor 663 lei, darurile cămănăresei 1637 lei; daruri de Paști 1695 lei, îmbrăcămintea boeranașilor de la curte de Paști 1361, îmbrăcămintea oamenilor M. S. Beizade 1087 lei, îmbrăcămintea ciohodarilor 2793 lei, îmbrăcămintea Curții 1228 lei, cuhnia cămănarului 150 lei, cheltuelile lui Terzi bașa 1650, o blană de samur doftorului 300 lei, un contaș samur 1250 lei, îmbrăcarea valin Enacachi 240 lei, o blană de samur pentru doftoria 300 lei, un contaș blănit 1250 lei, etc. etc,

E lung pomelnicul bugetului cu fixarea lefurilor. Numai în 2 luni de viață bugetară Mart-April și sămile noastre ne arată multe lucruri. Dacă am face paralela datelor de cheltueli vom vedea că astăzi s'a dublat viața și n'o contestă nimenea.

Jumătate de țară muncea ca să și plătească Vodă cheltuelile Curții și a șlehtei de vataji, cluceri, stolnici, lăsînd ca tolul să fie pe mîna lor.

Gh.

OAMENI ȘI LUCRURI

Artiștii, cînd luptă...

Pentru a nu fi bănuit de personalități, —iată de ce am amintit numele domnului Dragomir într'o mică polemică, unde d sa nu era direct implicat:

Acum un număr de ani d sa, nemulțumit de o critică a subsemnatului, ripostă printr'un articol care—natural — avea o introducere cam așa:

„Criticul în chestiune nu poate avea pretențiunea de a judeca pe artiștl, de oare-ce în sala teatrului nu are atenția cuvenită, vine tîrziu ori pleacă de vreme, flirtează cu vecinele din auditoriu"...

Citez din memorie, dar aproape textual. Sunt mulți ani de atunci,— dovadă însăși, mărturia fostului meu adversar, învinuirea lui că „flirtam" cu vecinele. Unde sunteți, ani ai tinereței și ai libertății!

Uzînd de un *procedeu* identic, d-na Pruteanu se crede îndreptățită și crede prudent a întreba pe d. Socor:

„Oare cînd și cum ați avut putința și timpul necesar să mă cunoașteți dv. pe mine? Cînd veneați cu școala din cînd în cînd la teatru, sau mai tîrziu cînd veneați plictisit și hotărît de mai înainte a vă bate joc de artiștii romîni"?...

Sunt sigur că *și* aceasta din urmă afirmare, sub o formă oare-care, se găsea în acea ripostă a d lui Dragomir, — tot așa de gratuit făcută ca și în cazul d-nei Pruteanu. Căci a face un proces de intenții, a atribui cuiva gînduri preconcepute de a vorbi de rău pe un artist, este tot așa de grav, precis e de naiv a întreba pe un publicist: cum și cînd a putut cunoaște pe o artistă, cu care e concetățean, pe care nu numai că o cunoaște, —dar o și admiră de atîția ani de zile!

Și ce dovedește apropierea de mai sus?

Nimic alta de cît că o anumită și pînă la un punct o identică mentalitate posedă aproape toți artiștii — indiferent de alte însușiri care i despart. Ba, mai mult: că o mentalitate aproape identică manifestă *toți* artiștii dramatici,—pentru că de din șii vorbim aci, artiștii de eri, de astă-zi, de mîni...

Și de aci unica încheiere logică:

Nu se cuvine să polemizeze artiștii—cu presa.

Presupuneți că un interpret al vr'unui rol însemnat într'o piesă jucată la Paris ar vrea, după premieră, să stea la discuție cu *sutele* de recenzenți teatrali, cari exprimă cel puțin zeci de păreri diverse, zeci de impresiuni osebite.

Presupuneți că compatriotul nostru De Max—conștient de marea sa forță artistică—ar fi întrebuințat contra atîtor critici îndărătnici, adversari ai lui, *alte* argumente de cît jocul său persistent, susținut, neșovăelnic. Ar fi cucerit consacrarea definitivă pe care a obținut-o exclusiv prin mijloace artistice?

Departe de noi ideea că actorul nu trebuie să scrie. Din potrivă și chiar în chestiuni de teatru, dacă s'ar putea! Nu însă în calitate de auto-critic. Afară de de excelentele sale „Memorii" scris-a oare Aristizza Romanescu? A imputat cine-va d-lui Dragomir colaborarea la ziare politice și literare? Cunoaștem chiar cazul mai interesant al d-lui Em. Manoliu, unul dintre artiștii cei mai atăcați pe vremuri. Deși director de gazetă—polemizat-a d-sa cu criticii în ce privește jocul d-sale, ca artist dramatic?

„Viața Romînească" apărută eri, crede că în rolul Marioarei din „Chinul"—numai în acesta—d-na Pruteanu a fost corectă dar fără căldură și pasiune.

Va adresa oare d-na Pruteanu recenzentului o scrisoare publică prin... două gazete—cel puțin două!—cu știutele întrebări asupra vrîstei lui, asupra stării lui civile, fără a uita să-i reproșeze că împarte celorlalți actori „laude ca de pomană"?

Excelenta noastră artistă va sfîrși prin a recunoaște că a fost rău sfătuită, *dacă* a fost sfătuită, rău inspirată,—dacă a polemizat în mod spontan.

Lucrul e același în toate artele, cu toți artiștii. Intre patru ochi i-ar putea spune directorul teatrului, d. Sadoveanu, că și d-sa, odată numai, a părăsit regiunile senine ale artei scoborîndu-se la polemici în chestiuni de opere proprii. Și n'a reușit, deși fusese în adevăr provocat cu o brutalitate de neiertat. N'a reușit,—pentru că nimeni—și mai puțin încă un artist—nu poate păstra măsura și sîngele rece într'atît de mult, în cît să rămînă obiectiv și drept cînd e, personal, în joc.

Și ori cît ar fi de înzestrată cu talent, d-na Pruteanu n'a putut face excepție de la această lege generală.

Rodion

Lew Tolstoi

Telegramele de aseară au povestit scena, mișcătoare prin simplicitatea ei, a înmormîntării lui Tolstoi. Dar de abia de acum înainte se deschide cartea cea mare a amănuntelor și a comentariilor referitoare la viața pe cît de interesantă, pe atît de frămîntată și bogată în peripeții a ilustrului scriitor.

A reproduce detalii biografice asupra contelui Tolstoi a devenit aproape o banalitate. De aceea credem mai nimerit a cita tabloul succint și suggestiv care rezumă toate fazele mai însemnate, — scrierile ca și întîmplările sociale din viața marelui apostol și literat rus, — o cronică a vieții lui și o cronologie a operei lui literare și sociale:

Anul 1828 — Nașterea lui Tolstoi (28 August, la Isnaia-Poliana).

1831 — Moartea mamei lui Tolstoi.

1837 — Tolstoi perde pe tatăl său.

1843 — Tolstoi intră în Universitatea din Moscova (limbi orientale).

1844 — Părăsește facultatea de limbi orientale și se înscrie la drept. Studiază pe Roussseau și Voltaire.

1845 — Viața universitară. Dualitatea vieței interioare (meditațiuni) și a vieței exterioare (conduită desordonată de student.

1847 — Prima încercare de viață rustică (Isnaia Poliana).

1851 — Tolstoi pleacă în Caucas, unde intră în armată.

1852 — Scrie întăia lui nuvelă: „Copilăria".

1854 — Ia parte la asediul Sevastopolului și la bătălia de la Cernaia.

1855 — E trimis în misiune la Petersburg. Scrie „Tinerețea" și „Sevastopol".

1857 — Scrie „Doi husari", „Insemnările prințului Nekhludow" etc. Intăia călătorie prin străinătate: Germania, Franța, Elveția.

1859 — A doua călătorie în străinătate: Germania, Anglia, Italia, Elveția. Tolstoi scrie „Trei morți".

1861 — Intemeiază la Isnaia-Poliana o școală gratuită pentru copiii sătenilor. Publică „Fericirea familiei", „Kholstomer", etc. E numit judecător de pace.

1862 — Intemeiază și redactează revista pedagogică „Isnaia-Poliana". Tolstoi se căsătorește la Moscova cu d-ra Sofia Andreewna Berce.

1864 — Scrie și publică „Răsboi și Pace".

1873 — Scrie și publică „Anna Karenina". Inceputul crizei sale morale.

1881 — Publică „Spovedania mea" și „Evangheliile".

1882 — Se întîlnește cu mujicul Sutaiew, întemeitorul unei secte religioase.

1883 — Intîlnirea cu mujicul Bondarev. Tolstoi părăsește orășelul se stabilește la Iasnaia-Poliana, lucrînd pămîntul. Publică „Critica teologiei dogmatice" și „Religiunea mea".

1884 — Apar: „Biserica și Statul" și „Teoriile apostolilor".

1886 — Tolstoi publică „Moartea lui Ivan Ilici" și „Puterea întunericului".

1888 — Tolstoi scrie: „Ce-i de făcut"?

1889 —Apare „Sonata Kreutzer". Roadele civilisației și „Despre viață".

1891 — Tolstoi organizează 200 de ospătării gratuite pentru țarani în timpul foametei.

1893 — Tolstoi publică „Impărăția lui Dzeu este în voi înși vă".

1895 — Intăia reprezentație la Petersburg a dramei „Puterea întunericului".

1898 — Tolstoi publică „Ce-i arta?"

1899 — Tipărește „Inviere".

1901 — Sfîntul Sinod din Rusia excomunică pe Tolstoi. — Răspunsul lui Tolstoi către Sinod.

1902 — Tolstoi scrie „Știința și Religia".

1903 — Jubileul lui Tolstoi.

1906 — Publică „Shakespeare și dramele sale".

1908 — Sărbătorirea lui Tolstoi cu prilejul celei de a 80 a aniversare a nașterei sale.

1909 — Publică broșurile: „Să nu ucizi", „Scrisori către liberali" și Inarmare și Patriotism". Cere parchetului darea sa în judecată.

La această „cronică" se va adaoga de acum înainte și 1910 — Fuga lui Tolstoi din Iasnaia—Poliana; refuzul de a se împaca din nou cu biserica opcială; moartea lui Tolstoi.

Tabloul de mai sus e cea mai bună cale de orientare pentru înțelegerea

CURA = Cea mai rațională de
UNT DE PEȘTE
pentru ADULȚI și COPII =
e numai acea cu:
UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și
UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior și premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă purto.

Unt de peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterii copiilor, în stările limfatice şi a stadiului puberităţei.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă şi porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curţei Regale **Iaşi**
Pentru Bucureşti: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.
Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.
Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

personalităţii atît de complexe a defunctului cugetător şi scriitor. Dar despre această din urmă chestiune vom vorbi mâne.

HAIDEȚI CU TOȚI LA MUNCĂ

I

Cînd cu gîndul ne ducem înapoi, în vremurile şi întîmplările ce au curs şi s-au înşirat zi cu zi în urma noastră,— ne opreşte mintea şi gîndul o clădire uriaşă, aleasă, însă dărăpănată de vremuri şi neîngrijită.

Acolo, departe, peste mări şi ţări trăeşte încă cetatea, imperiul ceresc a cărui popor a făcut, pe vremuri, dovada destoiniciei alese dînd omenirei toate scările pe care s'a clădit viaţa şi civilizaţia din vechime pînă azi.

Căci fără *tipar* şi *hîrtie*, care a luminat omenirea; — fără *busolă* care a îndrumat pe oameni peste mări şi oceane, dînd lumei lumi nouă; — fără *praf de puşcă* care a dărîmat feodalitatea ce şi trăise traiul şi dăduse lumei tot ce putuse da; — fără toate acestea viaţa şi civilizaţia modernă nu ar avea suprafaţa actuală.

Şi de privim iarăşi lucrurile în genere găsim sub raportul producţiei că dintre toate popoarele, de pe glob, acel care produce mai mult şi în acelaş timp consumă mai puţin sunt tot Chinejii; fără a mai vorbi de fecunditatea procreărei lor.

Inzestraţi cu o putere de muncă fără samăn şi *sobri* ca nici un alt popor din lume, ei locuesc o ţară agricolă străbătută în toate direcţiile de canaluri, cari o udă pretutindeni.

Cu toate acestea, însă, fiind-că sunt stăpîniţi de multe prejudiţii, extraordinarile lor calităţi nu le-au dat un folos real în viaţă.

Cu părere de rău vezi că o organizaţie socială de păpuşi, de copii bătrîni, stăpîneşte această imensă populaţie în care o prăpastie adîncă stă deschisă între clasa stăpînitoare şi masa poporului.

Iţi pare rău cînd vezi cît îl domină pe Chinez, mai mult de cît pe or care alt popor, tendinţa de izolare şi cînd îţi dai seamă ce fatală le-a fost această izolare Chinejilor şi în acelaş timp ce exemplu viu poate sluji şi pentru acei cari, prea încrezători în puterea, mintea şi superioritatea lor, caută şi azi a se izola de alte forţi cu care ar trebui, tocmai, să fie uniţi în mod indisolubil, căci o societate nu poate trăi numai cu o singură clasă de oameni, fiind-că forma sub care se desvoltă viaţa e mult variată şi desvoltarea ei atîrnă de toţi factorii, toţi au rostul lor, toţi sunt utili.

Or ce *tendinţă de izolare* e păgubitoare pentru toţi; ea micşorează cercul activităţei şi ţărmureşte gîndirea ca şi *lipsa de acţiune* a cărei experienţă o plătesc cam scump Romînii de peste hotar, bunăoară, cari au stat atîta timp departe de luptele politice.

Aşa dar, revin, mă întreb, şi vă întreb, la ce foloseşte toată puterea de muncă a unui popor, a unui partid sau a unui om, dacă se perde fără să producă?

Ce folos aduce omenirei destoinicia şi înţelepciunea tuturor, dacă nu serveşte un scop util şi sănătos?

Şi întru cît izolarea de alte forţe înconjurătoare fie a unui popor, fie a unui partid, sau a unui om, poate fi utilă?

După cum, ce foloase, a-ţi adus, — aşi întreba — voi Mandarinilor-Carpişti, şi ţărei şi vouă înşivă cu puterea voastră de viaţă şi muncă care a curs neutilizată?

Ce-a folosit înţelepciunea, cuminţenia şi cinstea voastră cu care vă furlaudisiţi fără ca lumea să fi avut ocasie să o vadă trăind?

La ce bun zidul acela înalt de boerie care vă încătuşează izolîndu-vă de lume, de aer, de lumină?

Şi iarăşi vă întreb nu e timpul, oare să simţiţi că vă îneacă atmosfera cercului care vă încorsetează necontenit?

Rîdicaţi privirea, macar, peste zid şi uitaţi-vă afară în cîmp deschis unde vremea a făcut să poposească pretutindeni, lume nouă, lume multă şi care se întinde ca o apă, stăpînind întreg cuprinsul văilor, dintr'o poală în cealaltă a dealurilor.

Acolo, în aer plin, în cîmp deschis trăeşte o lume întreagă cu bogăţaşii şi nevoiaşii ei.

Lumea aceasta munceşte, luptă, trăeşte şi nu o poţi nici înăduşi, nici nimici aşa cum nici o apă mare nu poţi opri.

Zadarnic veţi ridica zăgazuri şi veţi face ezături din lemne şi din oase învechite.

Apa Democraţiei e prea mare ca să o poţi opri. Cel mult vă rămîne — rupînd cercul vostru strîmt — să o abateţi îndrumînd-o către regiunile uscate şi neproductive, şi după cum apa dă putere de viaţă solului, tot aşa lumea nouă, Democraţia, va da noi forţe vieţei sociale. (Va urma)

Hîrlau 21 | 10 1910 **Liviu**

Litere-Științe-Arte

Naţional şi exotic.—Anunciul apărut în „Opinia" înştiinţează publicul că în mod definitiv reprezentaţiile operetei germane vor avea loc în sala Sidoli şi nu în teatrul naţional; că vor fi trei la număr,—pentru că nici sala circului nu e disponibilă de cît în cele 3 zile—Luni, Marţi, Mercuri,—iar legea nouă a teatrelor opreşte închiriarea teatrului naţional operetelor străine, pentru că avem... operetă romînă.

E drept: avem o trupă de operetă şi o trupă destul bună. Cu oarecari rezerve foarte bună chiar. Dar în afară de voci—şi vocile nu au... patrie—nimic, absolut nimic nu e lăuntric, nu e naţional nu e romînesc, ci exotic de la început pînă la sfîrşit.

Şi muzica şi orchestraţia şi subiectele şi atmosfera operetelor cîntate în româneşte sunt exotice,—limba traducerilor e uneori execrabilă,—bună nici-odată, probabil pentru motive de... economie. De ce dară scenele teatrelor naţionale să se refuze trupelor străine, cari cu avantajul de a da 5 la sută societăţilor noastre dramatice, pe lîngă avantagiul că de multe ori ne pot reda mai bine parfumul acelui exotism care tocmai face farmecul şi deliciul genului operetei?

Dar e aci numai una din multele curiozităţi ale nouei legi teatrale. Despre altele vom mai vorbi.

*

Începînd cu numărul curent „Viaţa Romînească" a inaugurat o cronică teatrală pentru Iaşi. D. Octavian Botez e cît se poate de obiectiv în prima dare de seamă, apărută în ziaul număr al „Vieţei".

*

După o pausă cam lungă poetul Octavian Goga reapare în coloanele „Vieţei Romîneşti" cu cîte va poezii de o remarcabilă frumuseţe, datate din Dresda. Schimbarea mediului, călătoriile nu vor putea să nu influinţeze în bine ua mare talent ca al lui Goga. Dar că avea nevoie de atari schimbări—dovedesc tocmai aceste ultime producţiuni.

*

„Berliner Tageblatt" scrie aseară publică ştirea că Jean Nadolvitsch de la Opera Comică din Berlin a fost invitat de Albert Carré, directorul Operei Comice din Paris să cînte la 14 Decembrie pe Don José din Carmen la o reprezentaţie de binefacere.

*

Apropos de Nadolovitsch—putem comunica noutatea că între puţinii înscrişi din anul acesta la facultatea de medicină din Iaşi se află şi tenorul Operei Comice. In luna Mai va veni să treacă ultimul examen şi teza pentru obţinerea titlului de doctor în medicină.

*

Gerhardt Hauptmann publică un scurt dar vibrant necrolog pentru Lew Tolstoi. In numărul de mîine vom reproduce necrologul în cuprinsul unui articol.

*

Intre dorinţele neîmplinite ale defunctului Tolstoi a fost şi aceea exprimată acum vr o cîţi-va ani în urmă că ar dori să viziteze Romînia pentru a cunoaşte personal pe Carmen Sylva. E un amănunt care are interesul lui.

*

Marea artistă Suzanne Desprès a jucat la „Oeuvre" o piesă cu subiect japonez „Késa". Un rol însemnat a fost interpretat de artistul de Max.

*

O telegramă din Iena arată că profesorul Ernst Haeckel a eşit oficial din sînul bisericei evanghelice.

Haeckel este şeful intelectual al moniştilor.

*

Intre manuscrisele inedite ale lui Tolstoi se află şi un roman „Hadji Murat" despre care se zice că e o capo'doperă. De asemenea mai multe volume de memorii.

*

A apărut o nouă lucrare de „Etimologii romîneşti", datorită domnului dr. George Pascu. Lucrarea, tipărită cu cheltueala fondaţiunei universitare Carol I, cuprinde elemente latine, greceşti, germane şi turceşti, vechi şi moderne, din limba romînă şi diferite fenomene fonetice.

*

O inovaţie.— Incepînd din luna Ianuar, se vor pune în vînzare în Franţa un număr de cărţi de vizită ilustrate în mod artistic, cu diferite peisaje. chipuri, etc.

*

In Polonia încă de la 1897 se începuse o mişcare literară impozantă, mişcare regenarătoare ce luptă în contra vechilor tradiţii şi care prin penele unor talentaţi scriitori caută să aducă noul ideal în artă. Se înfiinţase în acest scop şi o revistă *Chimera* în frunte cu *Zenon Przesmychi.* Cînd pe la anul 1905 evenimentele politice din Rusia ajunseră să preocupe rusitele ce găsiră şi la Polonezi scriitori care căutau a cânta pe învechita coardă naţionalistă; poezia lor însă nu avu nici un răsunet. Astăzi curentul literar de pe la 1897 reînvie, literatura poloneză este îndrumată pe o cale nouă pe lîngă operele originale pline de înalte frumuseţi, ca acele ale poeţilor *St. Korab, Brzozowski, Bronislawa Ostroskya*, etc. opere gustate mult de public, se traduce pe o scară întinsă din Baudelaire, Verlaine, Verhaeren, Maeterlinck, iar versul liber şi-a cîştigat dreptul său şi în poezia poloneză.

*

Literatura engleză contemporană atît de puţin cunoscută la noi, numără printre recentele sale producţii. romane de o valoare superioară. *M. Hewlett* este scriitorul spre care se îndreaptă actualmente toate privirile; la începutul carierei sale obicinuia să zugrăvească mai cu seamă trecutul; astăzi îl vedem abordînd şi subiecte din viaţa contemporană cu care le schiţează cu multă măestrie. Romanul său *Restharrow*, ne înfăţişează interesante momente din psichologia femenină, precum şi un ales spirit de observaţie; calitatea lui de căpetenie—prin care se deosebeşte de contemporanii săi din Anglia—e comentarea acţiunei.

*

In „Mercure de France" Jean Beatant se ocupă de cîntăreţii Veneţiei.—A fost un adevarat cult, o „nebunie" am putea spune, divinisarea acestui oraş — Coardele tuturor romanticilor nu au ştiut să intoneze decît imnuri în onoarea „cetăţei Regilor"; a venit însă şcoala realistă care ridiculisa aceasta adoraţiune dusă la extrem. N'a trecut multă vreme şi iarăşi Veneţia şi-a reluat locul de cinste în inimile poeţilor; Maurice Barrès a fost acel ce a reînviat-o—Efectul noilor cînturi însă dispare... cîntăreţii care nu cred că e prea tărziu de a mai înalţa osanale lagunelor şi primblărilor cu gondola, încep a fi ridiculizaţi.

*

Din hărtiile unui proces s'au putut descoperi cîteva date nouă asupra unui părţi a vieţei lui Shakespeare, asupra şederei sale la Londra între 1598 şi 1604. In acest timp el a stat la o familie franceză de condiţiuni foarte modeste, cu intenţia se crede de a-şi însuşi mai bine limba franceză—se pare că din mediul acesta Shakespeare a prins acele crimpeie de conversaţii stricată engleză, cu care e presărată drama sa Henrie II-a.

*

STRUNA ZILEI

DRAGOSTE TÎRZIE

Pe raportul ministrului despre moartea lui Lew Tolstoi. Ţarul a scris: «Il deplîng cu durere de inimă.. etc».

Oficial.

Ce-a scris Ţarul Nicolaie
Ne 'ndoielnic că aşa e;
Tolstoi drag îi este foarte—
După... moarte.

INFORMAȚII

❑ Adunarea genarală naţională, a partidului romîn din Bucovina, a reales, în unanimitate, ca preşedinte al partidului, pe d. cav. I. Flondor.

❑ Senatul universitar din Bucureşti a numit următoarea comisiune, compusă din d-nii profesori: Em. Pangrati, Cocu-lescu şi David Emanuel, pentru examinarea lucrărilor candidaţilor la catedra de astronomie, de la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

❑ Mîine Vineri, la Academia romînă d. A. D. Xenopol va face o comunicare despre: „Partidele politice în vremea Divanului ad-hoc".

❑ Direcţia tramvaiului va face, pentru timpul ernei, calorifere pentru încălzit vagoanele tramvaiului.

❑ După cum am anunţat, în sarcina dirigintelui porţei din Răducăneni, Obreja s'au descoperit neregularităţi.

S'a constatat că suma care lipsea, se rîdică la 3059 lei 80 bani.

Obreja a depus eri banii; totuşi el continuă a fi suspendat.

❑ D-ra Natalia Palade, institutoare la şcoala de băeţi No. 7 „Gh. Asachi", a fost detaşată la şcoala „M. Kogălniceanu", în locul d-nei Emma Briul, care trece la şcoala „Gh. Asachi".

❑ Se afirmă că la 28 Noembrie, nu se va mai face nici o mişcare în armată, după cum se spunea.

❑ Mîine dimineaţă, va avea loc la Sinaia, un consiliu de miniştri, sub preşedinţia M. S. Regelui.

❑ Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat pentru Luni seara, în şedinţă ordinară; se va discuta asupra epidemiilor care bîntuie în oraş.

❑ Un bărbier din localitate, a luat drumul acum două săptămîni, în tovărăşia unei femei, spre America.

Acum, a venit, se spune, o telegramă care anunţă că bărbierul s'ar fi aruncat în mare de pe vapor.

❑ Numitul Zeida Zilberman, de meserie ceasornicar şi care fusese prins că trafica comerţul de carne vie, a fost arestat la brigada de siguranţă din Iaşi acum 10 zile, unde a fost cercetat asupra faptului ce i se imputa, dîndui-se apoi drumul pentru a-şi putea procura actele necesare, de oare ce numitul poceda un paşaport francez.

Dînsul însă profită de această ocazie şi dispăru, fără a i se fi putut da de urmă până acum.

Direcţia siguranţei generale a statului a dat circulări pentru prinderea lui.

❑ In ziua de 10 Decembrie, se va ţinea la prefectura judeţului, licitaţie publică pentru vînzarea bunurilor mici ale statului.

❑ Ministerul instrucţiunii, căruia sinucisa Ana Mălinescu i-a testat imobilul seu din str. Lascar Catargi, a telegrafiat d-nei Elena Cernătescu, soră vitregă cu defuncta, ca să suporte în comptul ministerului cheltuelile de înmormîntare în sumă de 1500 lei, cu obligaţia din partea ministerului, de a-i restitui suma cînd va intra în posesia imobilului testat.

Testamentul defunctei va fi deschis mîine la tribunalul secţia I-a în prezenţa rudelor şi avocatului statului.

❑ **Deraiarea unui tren de marfă.**— O deraiare care putea să aibă urmări grave, s'a întîmplat astă noapte, în apropiere de Movileni la orele 11 jum.

Trenul de marfă No. 882, a plecat din gara Iaşi la orele 10 şi 25 spre Dorohoi. Pe cînd trenul eşise din gara Larga şi se apropia din gara Movileni, cele trei vagoane din urmă au deraiat şi au rămas pe şine; mecanicul simţind sguduitura produsă de deraiare, a oprit brusc trenul.

S'a înştiinţat imediat pe şeful staţiei Movileni, care la rîndul său făcu cunoscut inspecţiei a VI de mişcare, cerînd ajutoare. O maşină din Iaşi plecă la faţa locului împreună cu un personal de ajutor.

Nu s'a întîmplat din fericire, nici un accident de persoane.

Pagubele sunt neînsemnate şi s'a deschis o anchetă pentru a se stabili de partea cui cade responsabilitatea.

❑ In urma ploilor care au căzut alaltă-eri şi eri, s'au produs cîte-va inundaţii în mahalaua Ţicău şi în mahalaua Văduvelor.

In aceste mahalale au fost inundate cîte va case.

❑ Sîmbătă seară, după cum am mai anunţat, va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, prima serată dansantă familiară,

Comitetul organizator a luat măsuri ca să se petreacă cît mai bine.

❑ E vorba ca la primăvară să se construiască pe platoul de la Copou, o cazarmă a sergenţilor de oraş, care va fi prevăzută cu magazii sistematice pentru păstrarea efectelor, cu locuinţă pentru comandant, cancelarii etc.

Lucrarea va costa 120,000 lei.

❑ D. T. Crudu a fost numit definitiv la catedra sa de desemn şi caligrafie, la şcoala comercială elementară, din localitate.

D. Vasile Costin a fost numit definitiv la liceul internat la catedra sa de desemn, iar d. Gh. Popovici, definitiv la şcoala de Belle-Arte, pentru pictură.

❑ D-ra Caliopia Dimitriu, normalistă, a fost numită învăţătoare la şcoala din Dărmăneşti, Judeţul Bacău.

❑ Ministerul de instrucţie a luat hotărîrea ca pe viitor certificatele de absolvirea învăţămîntului primar rural să se elibereze numai de revizorii şi delegaţii însărcinaţi de minister să asiste la examenele de absolvire.

Certificatele se vor elibera din registrul cu matcă. Acestea se vor ţine la revizorul şcolar de cl. I şi se vor lua la centre de examinare de către revizori şi delegaţi, cari vor aplica stampila.

După terminarea examenelor, dirigintele respectiv va complecta rubrica cu datele personale şi cu notele obţinute de absolvenţi, va semna certificatele şi le va investi cu stampila şcolii ce conduce, iar revizorul sau delegatul va viza certificatul şi l va încredinţa celor în drept.

In momentul eliberărei certificatului de absolvire, dirigintele şcoalei e dator să noteze în matricolă numărul şi data certificatului.

Revizorii şcolari de clasa I vor distribui la timp registrele de certificate revizorilor şcolari cl. II şi delegaţilor.

Cu ocazia inspecţiei, revizori şcolari de cl. I şi II vor anula filele rămase neîntrebuinţate în registrele de certificate de absolvire aflătoare în arhivele şcoalelor.

Duplicate de certificate ale şcoalelor primare rurale cu 1, 2, 3, şi 4 posturi se vor elibera numai de revizorii şcolari de clasa I.

❑ Alaltă-eri s'a făcut la Vaslui înmormîntarea inginerului Gh. P. Irimiade, fost architect al Comunei.

❑ Splendidul program din astă-seară Joui, a cinematografului Gaumont, de la Coloseul Bragadiru, cuprinde între altele: Un voiaj spre Congo, cu minunate vederi după natură; apoi hazlia bucată „Dar inima rămîne tot tînără", precum şi „Wun găseşte ocupaţie la o prăvălie de flori", comedie; programul din astă-seară mai cuprinde: "Răsbunarea supraveţuitorilor", scene dramatice, rolele fiind interpretate din cei mai de seamă artişti parisieni; „Pierdut la joc de cărţi", dramă; Studii de peşti de mare, vederi după natură; „O istorie nostimă", comedie; „Un trio potrivit, etc.

Mîine seară Vineri, program absolut nou, iar Sîmbătă şi Duminică, mare matineu, la orele 3 p. m. Intrarea generală 50 bani.

Orchestra regimentului Ştefan-cel-Mare No. 13, sub conducerea d-lui Locot. Vlăduţi.

DIVERSE

— Siguranţa a arestat aseară, pe individul Oizer Sin Aron, bănuit ca autor al furtului de bani de la Moise Goldştein, din strada Veche No. 8.

— La baia lui Aizic din strada Pantelimon, a fost găsit mort azi dimineaţă un necunoscut care fusese primit aseară să doarmă acolo.

Cadavrul a fost dus la morgă.

— In strada Lăpuşneanu No. 37 s'a declarat un început de incendiu, care s'a stins de pompieri.

— Individul Ştefan Negru urmînd a fi expulzat, a fost arestat.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brînză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.70	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.20	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Primarul Iașului, ajutoarele sale și toți membrii consiliului comunal, s'au fotografiat în grup la fotograful Heck.*

Cum asemenea manifestații fotografice au loc de obicei cu prilejul vre unui mare eveniment petrecut la instituția ai căror reprezentanți merg la fotograf,—și cum la primăria locală, în materie de evenimente, nu se poate înregistra de cât provocarea la duel a primului ajutor de primar, manifestația fotografică de eri, n'ar putea găsi, cu toată bunavoința, altă explicație de cît aceea, că consiliul comunal al Iașilor se pregătește de plecare ca și guvernul.

Și cum trebuia să rămîe ceva pe urma acestui consiliu, va rămînea doar fotografia executată de Heck.

❑ *In vederea dificultăților ce s'au născut cu înființarea clasei I, dificultăți ce arată starea de destrăbălare în administrația departamentului instrucțiunii, acum cînd gestiunea d-lui Haret e pe ducă și a dat ordin cazacilor săi să-și curețe saltarele de toate hîrtiuțele compromițătoare și față cu impasul în care s'a pus ministerul chemînd o nouă serie de elevi ce au sosit deja la școală, plătindu-și și toate taxele școlare, ministerul a chemat telegrafic pe directorul școalei spre a vedea ce e de făcut. Nu ne îndoim că nu se vor zădărnici atîtea interese pentru un nenorocit* **nu** *scris sau uitat de grăbiții d-lui Haret, și că directorul școalei va veni cu rezultatul mulțumitor pentru școală și elevi.*

❑ *Experiențele cu apa de la Timișești la Iași, au urmatcîte-va zile. Pînă la Km. 91, adică între Păcurari și rezervorul cel mare de la Copou, experiențele în afară de defecțiuni minimale, au mers foarte bine. Dar la anumitul Km. s'a spart cu desăvîrșire un tub mare și un moment era chiar teamă că apa va inunda orașul.*

Acum se lucrează la refacerea tubului crapat.

❑ *Partidul liberăl din Iași este amenințat de o dezidență foarte serioasă. Mulți membri marcanți ai partidului sunt hotărîți să pornească o acțiune politică contra d-lui Stere și ca primă manifestație a dezidenței, s'a hotărît scoaterea unui ziar zilnic, care va combate cu vehemență pe șeful partidului liberal din Iași.*

Se crede că noua gazetă liberală va fi pusă sub direcția d-lui X. Eraclide și C. Cerchez.

❑ **Cantinele școlare vor începe a funcționa Luni 15 Noembrie. Se va servi dejunul la următoarele 4 școli primare: In Păcurari la școala „Petru Poni", unde e directoare d-na Cleopatra dr.Popescu; în Tătărași la școala „C. Negri", unde e director d. Victor Munteanu; în Sărărie la școala „Vasile Alexandri" unde e director d. Cezar Tăslăoanu, și în mahalaua Socola la școala „Principele Ferdinand", unde e director d. Gh. Ștefănescu.**

Se va servi dejunul la 125 elevi băeți și fete.

❑ Suveranii vor sosi Duminică la București, pentru a lua reședința de iarnă.

❑ In învățamântul secundar al băeților sunt vacante următoarele ore; 8 de Istorie la Fălticeni; 2 ore de Geografie în același oraș; 9 ore de Istorie la Pomârla; 6 ore de caligrafie la Vaslui; 3 ore de desen în același oraș; 13 ore de Istorie la Iași.

❑ Prietenul nostru d. Sandu Rășcanu, fost deputat, a fost alaltă-eri victima unui accident.

Aflându-se în gara Vaslui, d. Sandu Rășcanu vroi să se urce în tren spre a pleca acasă, trenul se puse în mișcare și d. Rășcanu urcându-se din fugă în vagon, a capatat o leziune la picior.

Din fericire nu este nici un pericol, totuși d. Rășcanu va fi silit să stea cîteva zile în pat.

❑ **Din partea cercului didactic din Iași, se pregătește un memoriu, ce se va adresa ministerului de instrucțiune, pentru a face cîte va întîmpinări la felul cum s'a întocmit statutul casei de economie și credit al corpului didactic, în ceia ce privește acordarea de împrumuturi acelor din membri, care vor voi să-și clădească casa.**

După toate socotelele făcute condițiunile în care se acordă asemenea împrumuturi ori cît de modeste, vor atinge peste 40 la sută din salarii, așa că celor mai mulți li se par prea oneroase.

O comisiune a fost aleasă din sinul cercului ca să studieze chestiunea și să întocmească memoriul. Din comisiune fac parte d-nii: Gh. Gheorghiu, Emil Briul și Valentin Bude.

❑ In urma unui denunț primit la poliția de siguranță că frînarul Ion Socaciu, din gara Iași, care-și construește o casă în strada Zugravilor, a sustras o mare cantitate de material de la depozitul de cherestea al d-lui Blechman din strada Uzinelor, s'a deschis anchetă și dovedindu-se în totul cele afirmate prin acel denunț, numitul a fost arestat aseară.

❑ Orchestra conservatorului va da și anul acesta la Teatrul Național, patru concerte filarmonice.

❑ **D. Cuza dat judecății.** — Va suna parcă straniu la ureche că d. A. C. Cuza, care are stilul totdeauna elegant și îngrijit, care n'a calomniat în lunga și inutila sa viață de publicist, a fost dat judecății pentru calomnie prin presă.

Faptul era însă perfect adevărat. D. avocat Osvald Teodoreanu, membru influent al Cahalului, a întrodus astă-zi o acțiune în calomnie, în numele clientului său dr. I. Goldenștein, în contra d-lui A. C. Cuza, pentru că acesta, în numărul 89 din 30 Iulie 1910, al revistei „Neamul Romînesc", într'un articol intitulut „manifestul rezerviștilor pumunteni", atribuise d-rului faptul că ar fi provocat avortul talmudic al decedatei Paulina Szakmary.

Afacerea se va judeca în sesiunea de Ianuarie a juraților din Iași.

❑ Consiliul comunal a fost convocat să se întrunească în sesiune extraordinară, mîine la orele 4.

❑ Societatea Cantina școlară din județul Iași va organiza o reprezentație la Teatrul Național, în cursul lunei Decembrie, pentru sporirea fondului.

❑ Au fost numiți perceptori fiscali: G. Zamfirache la Dorohoi, V. Iorga la Bacău, C. Boureanu la Neamț, C. Alexiu la Dorohoiu și M. Zăhărescu la Fălciu.

❑ Un incendiu a distrus alaltă-eri noaptea localul primăriei din comuna Ciorteşti. Cea mai marte din arhivă, a ars.

Nu se știe prin ce împrejurare a luat naștere focul.

❑ In ziua de 14 Noembrie va fi judecat de către comisiunea examinătoare a institutorilor, circomscripții Iași, procesul învățătorului Nicolae Dinculescu, dat judecății de minister, pentru abateri de la regulament.

❑ Suntem rugați să atragem atențiunea administrației comunale asupra halului de murdărie în care se află str. Sf. Andrei, porțiunea din fața bisericei, unde zac mormame întregi de gunoaie și moluz.

❑ Azi fiind sărbătoarea sf. Mina, un serviciu divin s'a oficiat la biserica sf. Andrei unde se află icoana făcătoare de minuni a sf-lui Mina.

A oficiat preotul Vartic asistat de preoții Popescu, Mitescu și diaconul Olteanu.

❑ Apa Bîrladului care, crescuse simțitor în ultimul timp, din cauza ploilor, s'a revarsat eri.

❑ La Fălticeni și prin împrejurimi a nins eri toată ziua. Prin unele părți zapada s'a așezat în straturi groase.

❑ D. A. D. Xenopol va organiza în curînd o după amiazi literară muzicală la Teatrul Național, în folosul statuei lui Cuza Vodă.

D-sa va ține o conferință, iar corul mitropolitan, sub conducerea d-lui D. Dimitriu va da bine voitorul concurs, și va întona bucăți din cele mai alese.

❑ **Universitare.** — **D. Virgil Arion a amînat deschiderea cursurilor sale de sociologie, pentru mîne la orele 5 jum, în aula universității.**

— Astăzi la orele 6 jum., va avea loc examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului roman, a d-lui M. Berceanu și în specialitatea dreptului civil a d-lui Aurel Zeuleanu.

Comisiunile examinatoare vor fi astfel alcătuite: pentru d. Berceanu: președinte I. Th. Burada, membri C. Stere, Vasile Dimitriu și D. Alexandrescu și pentru d. Zeuleanu, D. Alexandrescu, Matei Cantacuzin, V. Dimitriu, I. Peretz și George Tabacovici.

— Astăzi la orele 5 jum. d. profesor Ioan Peretz își va deschide cursurile de drept bizantin, pentru candidații la doctorat în drept. A doua prelegere a sa va avea loc Simbătă.

❑ **DIN HUȘI.** — Basmul cu numirea directorului la școala No. 2 s'a clarificat; Stăcescu a primit decretul, recompensa i se dă, ca fiind înscris în partidul Carpist cu marca Vericenistă. Rolul odios ce a avut în alegerile județene d. Vericeanu, apare clar prietenilor săi politici, arătînd pînă la evidență că d. Vericeanu e fără principii politice, neavînd alte scrupule de cît ale arivistului, lucrînd la întuneric și trăgînd veșnic sforile. Situația sa la Carpești nu mai poate fi explicată de cît ca transit, pînă vom fi avizați că a revenit la matca liberală de unde a plecat; după ce s'au încărcat căruța cu drojdia carpistă, vedem cum succesiv și o pune la mezat. La un astfel de mezat s'a vîndut d. Stăcescu ca director la școala No. 2 și e în stare fiind încă tînăr să mai suporte și alte mezate. Felicitările noastre șefului și elevului.

❑ Aseară, la orele 7 corpul sinucisei Ana Mălinescu, a fost transportat de la morga spitalului Sf. Spiridon, la cimitirul Eternitatea.

Inmormîntarea a avut loc astă-zi după amiază la orele 3.

❑ **S'a înregistrat în ziar succesul cu care d. Julian Netter, simpaticul nostru concetățean, și-a susținut tesa de doctorat în drept la Paris.**

D. Netter a avut acum cinstea să fie invitat de d. Hitier, profesor de drept civil, de a colabora la un studiu comparat asupra legislațiilor agrare.

Inregistrăm cu plăcere această distincție a d-lui Netter.

❑ **Judiciare.**—La secția II a a Curții urma să se judece astă zi, importantul proces al fraudelor silvice, ce a fost făptuite de fruntașul junimist Al. Șoarec în pădurile statului din jud. Neamț.

Nedepunîndu se raportul de expertiză de către d. Th. Rîșcanu, care na putut lucra la fața locului din cauza vremei nefavorabile, judecarea afacerii s'a amînat.

— Aceiași secție a respins apelul numitului Weinberg din Botoșani, care ținea un biurou de avocatură clandestină în Botoșani.

— Importantul proces dintre comuna Iași și societatea belgiană, care înființase pe lîngă abatorul din Iași o fabrică de conserve, a fost amînat astă-zi pentru a se depune punctele din interogator.

— In procesul dintre Marcu Fischer cu fabrica de zahar din Ripiceni, Curtea secția I a, admițînd primului dovada testimonială, a amînat judecarea afacerii.

— La secția I-a a trib. s'a amînat astă-zi procesele de faliment privitoare pe firmele Pasmantirer și Marck și Marcovici.

—Tribunaiul a declarat azi în stare de falimènt pe cărciumarul Herșcu Leib

Cererea pentru N. Haham din Bivolari, a fost amînată pentru 10 Decembrie,

— Fostul grefier Săcărescu a făcut apel la Camera de punere sub acuzare, contra refuzului judecătorului de instrucție de a-l pune în libertate.

Camera se va pronunța mîine.

— Complicii fostului conductor poștal Costăchescu și anume: Herșcu Lupu, Cîmpeanu și Săvinescu, care au fost candamnați primii doui la cîte 2 ani închisoare și al 3 lea la un an, au făcut apel care se va judeca la 29 Noembrie la secția I-a a Curței.

— Comerciantul David Goldștein, condamnat la 15 zile pentru bancrută, a făcut apel, care se va judeca la 26 Noembrie, de către secția I.

— Falitul Ioil Hascalovi achitîndu-și toți creditorii au făcut apel cerînd să i se rîdice starea de faliment.

Afacerea se judecă astă-zi.

❑ O impozantă revistă a armatelor franceze, fidel luată după natură, este cuprinsă în noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères, din Sala Sidoli, care are loc astăzi Joi 11 Noembrie a. c. Trupele și Președintele Republicei pleacă la paradă, sosirea persoanelor oficiale, Președintele decorează drapelele cu crucea legiunei de onoare; Președintele asistă la defilarea trupelor, garda republicană, Școala de ofițeri din Saint-Cir. PompieriiParisului, secția aeronautică și baloanele captive, dirijiabile și aeroplane planează și se încrucișează deasupra armatelor; șarjele, reîntoarcerea la cazarme — toate acestea sunt fidel înregistrate și exact redate pe pînza cinematografică.

Noul program de astăzi Joi 11 Noembrie ne arată apoi un episod din viața lui Napoleon I. Reîntoarcerea din Elba este titlul acestei reconstituiri mărețe și ne arată sacrificiul unui copil care se încumetează a îndeplini misiunea de mesager al împăratului în cele mai grele vremuri.

Aceasta reconstituire, grandios redată, este a 3 a parte din seria: Viața și resboaele marelui Imparat, din care două au fost aratate.

Multe scene de călătorii sunt cuprinse în noul program precum: Templele din Benares, orașul sfânt al Indianilor, o ascensiune pe Alpii Berneji (Șvițera) Vile și Palate în Italia etc. etc.

Comedii alese și piese teatrale interpretate parte de somități teatrale pariziene și parte de actori distinși engleji sunt conținute în noul program de Joi 11 Noemvrie (Sala Sidoli), care se închee cu o frumoasă comedie. Max Linder face o bae, o superbă înscenare compusă și jucată de simpaticul comedian.

Ultima oră

❑ Firul telefonic Iași-București, fiind astă-zi deranjat, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală.

HOLERA

Roma.—In ultimele 24 ore s'a semnalat 1 caz de holeră în provincia Caltanisetta, 5 cazuri la Caserta și un caz la Palermo.

*

Constantinopol. — Azi s'au semnalat 24 cazuri noui și 12 decese de holeră. Cu începere de mîine, toate școlile ver fi închise.

De la 15—21 Octombrie au fost acl 175 cazuri și 96 decese de holeră. Poporul de jos nu se supune măsurilor sanitare.

Agitații studențești

Petersburg.—Eri, la Kiew și la Karkow, studenții au manifestat în favoarea lui Tolstoi, dar au fost risipiți de poliție.

D. Djuvara la Viena.

Viena — Cancelarul și Contesa D' Aehrenthal, au oferit azi în onoarea d lui Djuvara, ministru de externe al României, un dejun la care a luat parte d. Mișu, ministrul țării la Viena, d. Vasiliu, șef de cabinet al d-lui Djuvara, membrii legațiunii române, precum și d nii Ghica și Carp cu soțiile lor.

Amnistiați

Constantinopol.—Episcopul din Gewgheli și starețul mănăstirii din Ossiani, cari fuseseră osîndiți la 8 ani de temniță fiind acuzați de a fi luat parte la faptele bandelor grecești, au fost amnistiați și trimiși patriarhatului.

Agitații studențești

Peterburg.—Studenții de la diferite școli, s'au adunat la Universitate fără autorizare.

Rectorul i-a învitat să se risipească dar neascultînd, a sosit poliția, care i-a gonit.

Locuința lui Asquith atacată de sufragete

Londra.—Un grup de sufragete profitînd de ceața de aseară, s'au dus pe la ora 2 jum. noaptea în fața casei d-lui Asquith, primul ministru englez, unde au spart geamurile; au fost operate mai multe arestări.

D. ministru Boirell e silit să stea în pat în urma rănilor primite eri.

Judecătorul de instrucție a ascultat azi 150 de sufragete arestate.

Executarea lui Crippen

Londra.—D-rul Crippen a fost executat azi dimineață și a murit fără să fi făcut nici un fel de mărturisire sau declarație oare care.

Skupcina

Belgrad.—In Skupcină, d. Milovanovici fiind interpelat, a declarat că chestia căei ferate Kumanovo-Kustendil, n'a fost încă rezolvată, dar că în ceia ce privește calea ferată Dunărea-Adriatica, partea care prin Serbia e gata și că e de sperat că Turcia nu va întîrzia să procedeze la construcția părți care cade pe teritorul otoman.

Din camera ungară

Buda-Pesta.—In camera deputaților urmează desbaterile privitoare la codul de procedură art. 134 care dispune ca toate cererile făcute tribunalelor, trebue concepute în limba maghiară.

In cursul discuției, ministrul justiției declară că starea lucrărilor actuale care există de zeci de ani, nu va fi modificată prin această lege și că părțile vor putea să întrebuințeze limba lor maternă în fața tribunalelor.

D. Mihali, deputat romîn, e de părere că art. 134 calcă legea naționalităților și supune camerii o moțiune după care în ținuturile locuite de naționalități și mai cu seamă pe la hotarele țării unde populația nu a avut pînă acum prilejul să învețe limba maghiară, să se întrebuințeze în fața tribunalelor limba populațiunii.

D. Battyany, din partidul Justh, declară că, atunci cînd supuși de altă limbă de cît cea romînească vor fi tratați așa cum cere d. Mihali pentru naționalitățile din Ungaria, el va primi moțiunea deputatului romîn (aplauze vii.) Acest paragraf e adoptat și moțiunea respinsă.

Se caută un servitor de curte și de casă.

A se adresa la d. M. Wachtel, strada Lăpușneanu.

ANUNCIU

Au sosit din Berlin diferite compozițiuni **pentru Piano** de d-nul **Eduard Caudella**. De vînzare la Magnzinul Conservatorului și la Romînia Muncitoare.

Avis proprietarilor de vinuri din Moldova

D. F. Cresp, cunoscutul chimist technic al școalelor vinicole din Franța, analizînd, a constatat că foarte multe vinuri din Moldova ar putea fi prefăcute în Champanie de prima calitate. D sa dorește să găsească un asociat inteligent, cu cîte-va mii de lei, sau care să'i puie la dispoziție capitalul pentru a înființa la Iași, o fabrică de Champanie franco-romînă. D. Cresp are deja totul necesar, vînzarea va putea începe după 20 zile.

A se adresa Cresp, Hotel Splendid. Loco.

M-me HALLEPLIU
GHICITOARE
IAȘI. — Strada Bărboi No. 6

ELECTROLUL

care a început a'și cîștiga o bună reputație ca remediu foarte eficace contra mătreței și pentru creșterea părului, și-a și găsit dușmani cari vor să'l discrediteze.

Așa unii negustori puțini scrupuloși servesc clienților lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcileli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

Ad-strația moșiei Ștefănești

din județul Botoșani, vinde ieftin paie de grîu, orz, ovăs, fîn și strujeni, recoltă 1910.

Gara apropiată Trușești.

SALA SIDOLI

3 REPREZENTAȚII 3

Opereta Vieneză

Trupa de primul rang

cu concursul Domnișoarelor:

Mila Theren

Prima subretă dela Theater an der Wien

Erna Bijacco, Dora Buhner, Mia Adam, Jelley, Scheidel, Baumgart, Mysa etc.

dela Kartlheater și Theater an der Wien

și al Domnului

PAUL GUTMANN

Primul comic dela Kartlheater

HERLING, SCHLESARECK

Primi Tenori

Pekel, Hilberg, Rudolf Kurt, Berger, Weleabach, Drach, etc.

Se va reprezenta

Luni 15 Noembrie 1910

Der Graf von Luxemburg

(Contele de Luxemburg)

Operetă în 3 acte de Lehar

Marți 16 Noembrie

Die Schoene von New-York

(Frumoasa din New-York)

Operetă în 3 acte de Kerker

Mercuri 17 Noembrie

MISS DUDELSACK

Operetă în 3 acte de Nelson

Biletele sa găsesc de vînzare la agenția Carmen Silva Librăria Iliescu (Piața Unirei).

Avertisare!

Rugăm, fiți atent, — să vinde lădițe și pachete, cari nu **sunt veritabil :Franck:**, ci ☛ o **Imitațiune!**

Dacă doriți să obțineți o beutură gustoasă și o cafea nutritivă, cereți expre,

Veritabil :Franck: Adaus la Cafea, care însă **numai** atunci este veritabil, dacă poartă aceasta marcă înregistrată de fabrică:

și aceasta iscălitură depusă:

Marca de fabrică.

Heinrich Franck Söhne

☛ De aceea: Atențiune la cumpărare!

rm Iopo Y 2496, 10:101 V.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecucia**

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 12 Decembrie 1868.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 186 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu ca asigurăţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de

88,.8%. Contracte pentru un capital de lei 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 C rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de lei

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vânzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f85

Chassis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII - No. 1159 Sîmbătă 13 Noembrie 1910

Rostul consfatu rei de Dumin ca

Partidul nostru își reîncepe marea activitate politică, odată cu deschiderea parlamentului.

In acest scop, șeful nostru a convocat la clubul din București pentru Duminecă, comitetul general al partidului. Acest comitet se compune din șefii celor 32 de organizații ce avem în țară, din actualii deputați și senatori, aleși în opoziție, și din foștii membri ai parlamentului conservator din 1904—1907, cari au urmat pe d. Take Ionescu, foști prefecți, primari și secretarii generali de ministere, în totul peste 400 de membri.

Ultima întrunire a acestui comitet a fost astă-vară, cu ocazia congresului ținut la Liedertaffel. Atunci s'a discutat toate chestiunile, cari interesau partea practică și imediat realizabilă a programului partidului — și s'au ales comisiunile însărcinate cu studiarea diferitelor reforme, cari trebuesc aduse instituțiunilor Statului și cari vor forma viitoarea activitate a guvernului și parlamentului conservator democrat.

Se știe ce impresie admirabilă a produs asupra țărei acest congres, prin seriozitatea discuțiunilor urmate și solidaritatea puternică, care unește pe fie-ce membru unul de altul și pe toți la o laltă de șef.

Partidul nostru s'a prezentat astfel ca unul din cele mai bine organizate partide din țară și a dat dovadă că are de conducător pe cel mai strălucit barbat de stat al Romîniei de azi.

Acum șeful nostru, face din nou apel la marele comitet, pentru a se discuta asupra situației politice și a se hotărî ce atitudine trebue să ia partidul în vederea evenimentelor politice ce se vor desfășura în curînd.

Fără îndoială, că în asemenea împrejurări, întrunirea marelui nostru comitet—acum în preziua deschiderei parlamentului — capătă o deosebită importanță. Sîntem în fața unui regim, care sleit de ori ce putere de guvernare, va părăsi frînele conducerei Statului, într'un foarte apropiat timp. Țara se va găsi ast-fel dată sub conducerea unui nou regim politic, și chemată a se rosti asupra lui, și a-i consfinți deținerea puterei prin noile alegeri.

Care va fi acest regim — și ce va avea el de făcut pentru țară, după urma guvernărei liberale,—iată cele două mari chestiuni, cari se pun pe tapet odată cu retragerea guvernului liberal.

De aci și necesitatea imperioasă, ca țara să cunoască vederile și decisiunile partidului conservator-democrat care bazat pe marea popularitate de care dispune printre toate clasele sociale are prioritate cu cuvîntul și hotărîrea sa.

Partidul conservator-democrat, din primul moment al formărei sale, s'a constituit ca partid de guvernămînt, cu oameni de guvern și cu program de guvern. In tot cursul celor trei ani de la constituire, toată preocuparea conducătorilor săi, a fost de a dovedi lucrul acesta, prin puternicele organizațiuni înjghebate în toate județele țărei, prin politica de ordine, de disciplină, desfășurată în tot cursul acestor trei ani și prin partea activă ce a luat în parlament și în afară de parlament, la toate evenimentele și în actele cu caracter politic, cari s'au petrecut în țară în tot acest interval de timp. Sprijinit pe o încredere, aproape nelimitată, pe care corpul electoral al țărei i-a acordat-o din primele momente ale întrărei sale în luptă cu cele două partide, —partidul nostru nu poate sta indeferent la schimbarea inevitabilă ce se va produce—în guvernarea țării—și are nu numai *dreptul*, dar *datoria* de a cere să fie consultat și chemat să ice parte în această nouă guvernare.

De aceia șeful nostru s'a crezut obligat să adune la clubul central, comitetul consultativ și combativ al partidului—pentru ca, pus în curent cu situația actuală și cu ceea ce se prepară țărei, în deplină libertate și cu toată maturitatea să poată lua toate rezoluțiunile impuse de împrejurări.

Prin aceste rezoluțiuni—partidul nostru își va afirma cu tărie dreptul seu la guvernul de mîine,—drept pe care îl consideră atît de sacru—că nu se va da în lături de la nici o luptă și de la nici o jertfă pentru a-l obține. Ca atare, rezoluțiunile luate în aceste extrem de importante momente vor fi adresate în același timp și Coroanei și țărei. Coroanei, pentru a o preveni să nu uzeze în mod nedrept de Inalta I prerogativă constituțională—și țărei pentru a o informa că partidul nostru face o chestie de proprie demnitate politică — din dreptul de a avea guvernul.

Printr'o asemenea neînțeleaptă și patriotică procedare, noi ne facem pe deplin datoria și către marele factor constituțional, chemat a numi guvernul de mîine și către țara, chemată a'l accepta prin alegerile ce urmează și a-l sprijini prin încrederea ce-i va acorda pe urmă. Ca atare și Coroana și țara vor ști că vom întra în luptă—și vom lupta, ferm hotărîți de a ne menține la guvern — dacă vom avea guvernul—și de a obține guvernul dacă nu ni se va da.

Și Coroana și țara vor ști că după aproape o jumătate de secol de viață constituțională nu se mai poate vorbi astăzi de preferințe sau alcătuiri de guverne străine de sentimentele reale ale națiunei și nici nu se poate concepe operațiuni de schimbări de regimuri, în desacord cu aspirațiunele numeroaselor clase sau păturí sociale, chemate a le sprijini și a le da toată puterea de guvernare.

Ei bine, pe baza acestor aspirațiuni ale tuturor claselor noastre sociale cari participă la noua viață politică a țării, se așează tot rostul consfătuirei noastre de Duminică, cu toate decisiunile sau rezoluțiunile ce se vor lua—și în vederea lor—am gîndit să scrim aceste rînduri.

Vespasian I. Pella.

Mesajul de prohod

Peste 2 zile se deschide parlamentul și Suveranul în persoană va veni să citească Mesajul. Țara nu mai are nici un interes să urmărească de astă dată cele ce va conținea mesajul, căci știe că nu va cuprinde nimic nou, ci va repeta cele zise și făgăduite cîțiva ani în urmă.

De pe tăcerea ce se face în juru-i, de pe plictisul ce țara arată față de regim, reiese că mesajul Regal de astă dată va fi o mortăciune politică. In neputință fiind guvernul de a mai atinge vre-o chestie nouă, istovit și vlăguit peste poate, el își ceteşte singur prohodul său politic. De astă dată mesajul regal va fi pentru regim un prohod politic. Și cum la prohod nu se face de cît să se laude faptele mortului, și în mesajul de astă dată, tonul inconciastic, elogios va precumpăni. Insuși, Măria Sa pare dispus pentru acest ton de dat mesajului de asta dată. Cînd ești pe cale să dai răvaș de drum regimului, de ce ne-am mai bate capul cu învinuiri și încriminări? De ce ne-am arăta supărarea chiar acum? Cînd se iese întru întîmpinarea mortului, îți scoți pălăria, saluți, te pleci și zici D-zeu să'l ierte.

Și soarta a făcut ca tocmai legea de prohodsă fie cea a serviciului sanitar, după cum în fostul guvern conservator, legea de concediare era cea a drumurilor d lui Ionaș Grădișteanu. Leg a sanitară va pune capac regimului, și nu se poate ca să nu se recurgă la doctori, cînd se arată simptomele morții. Destulă lume a omorît acest regim, pentru a-i mai face pomelnicul acum.

In 1907 s'au împușcat 11,000 de țărani și mortalitatea a crescut cu 17,000 de inși. In 1908 an de boli molipsitoare mortalitatea a mai crescut cu 9000 de suflete. In 1909 mortalitatea e tot în creștere cu 7,000 de suflete. Și cum regimul liberal a făcut să sărute pămîntul la aproape 40,000 de oameni spor de mortalitate, *grație ingeniosului său serviciu sanitar, cu centralizarea și a chininei și cu sleirea tuturor fondurilor sanitare, astă-zi tocmai legea sanitară e chemată să vină și să facă diagnoza bolnavului pe moarte politică și să închee un regim.*

Legea nu va trece, fiind că nu va putea trece. Guvernul care a amînat'o ani de-a rîndul, cînd era mai tare, dar astăzi, cînd i se clatină măselele, și cînd autoritatea morală i s'a dus cu totul, putea-va el risca soarta unei legi ca cea sanitară, cu atîtea dușmănii create?

Dar de creșterea mortalității nu va pomeni nimic mesagiul. Garantăm că mesajul nu va cuprinde cu cît s'a sporit begetul personalului, căci știe țara că guvernul d-lui Brăteanu s'a semnalat prin o creștere a funcționarismului cu aproape 20.000 de slujbe, cu 46 milioane lefuri. Curat regim Unguresc ca a lui Kuen-Hedervary, care și el a sporit statul personal al funcționarilor Unguri cu cîte-va zeci de mii.

Mesajul nu va lăuda desființarea contenciosului, nu va lăuda lupta din biserică, nu va lăuda desorganizarea armatei, nu va pomeni de conflictul sinodal, nu va lăuda administrarea lui Haret, nu va primi impozitul pe venit, și în așa sărăcie de idei politice, M. S. Regele va arata că zilele regimului sînt numărate.

Dacă ziua bună se cunoaște de dimineață, tot așa și în mesagiul cest de al patrulea, noi vom ceti apropiat sfîrșitul de regim.

„Avort talmudic"

— Anexă la jidanii în presă —

Unsprezece din Noembrie este pomenirea martirului Mina, cel făcător de minuni. Icoana lui, din biserica din vechea piață a Halei—și astă-zi încă, cu toată împingerea spre modern, este cercetată, de femei mai ales. De femei cari prea sunt lehuze, de acelea cari nu pot fi lehuze, de acelea cari își înșeală bărbații, sau bărbații le înșeală pe ele—și, în fine, de foarte multe, cari sunt cliente ale loteriei statului romîn.

Minune mare, în adevăr, a operat-o icoana sf. Mina în ziua sa de pomenire a anului de după Christos 1910. In acea zi întîmplatu sa minunea, ca un evreu să fi fost izbit de curajul de a chema în judecată pe d. A. C. Cuza, descoperitorul anexelor și coanexelor la jidanii în presă.

L'a chemat în judecată pentru calomnie, ca și cum n'ar fi natural ca d. Cuza, de profesie antisemit, să calomnieze pe evrei.

D. Cuza, într'un aristocratic articol publicat în *Iulie*, în luna lui Cuptor, în *Neamul*, a zis: „Manifestul rezerviștilor pumunteni" provocarea unui avort talmudic și deci, dar—deducție logică—anexă la jidanii în presă.

Pumunteni, ca și anexă la eșetera în presă, sunt expresiuni vechi. Nou de tot, mai nou de cît 606, este descoperirea medicinală ce-a făcut o d. Cuza, că ar exista și avorturi talmudice. Talmudul este identic cu disciplina și în el sunt cuprinse sumedenie de percepte rabinice. Dacă am admite că talmudul este, precum spune d. Cuza, o anexă la jidanii în presă, sau că aceștia sunt anexă la Talmud—încă n'am înțelege ce rost are avortul talmudic.

Căci Talmudul fiind o colecție de percepte rabinice și existînd, după afirmarea d lui Cuza, și avorturi talmudice, natural că trebue să existe în Talmud o rețetă rabinică pentru provocare de avorturi. De aci ar urma, în mod logic, ca evreicele, în ajun de fericit eveniment, să nu iee sfaturi și consultații, nici de la doctori, nici de la moașe, ci de la rabinul de cvartal— el însuși anexă la jidanii în presă.

Și dacă avortul ie talmudic, de ce n'ar fi talmudică și nașterea pe calea cea naturală. In ce constă osebirea între avortul talmudic și cel ordinar nu spune d. Cuza în interesantul articol din *Iulie* 1910. Foarte rău a făcut, căci trebuia să se știe cum ie avortul talmudic, însoțit de manifestul rezerviștilor pumunteni, și anexat de jidanii în presă—și cum ie celalalt, fără manifest, fără rezerviști și fără de anexe.

D. doctor Goldenstein crede, că avortul talmudic, de care l'a acuzat d. Cuza, este o calomnie pe calea presei și ca atare rezervistul pumuntean a chemat în judecată pe apostolul României române.

Sf. Mina a inspirat doctorului acest curaj civic. Onoare ție sfîntule Mina pentru minunea ce ai făptuit'o. Du-te și te fă pereche cu Cahalul romîn din Botoșani, cu Botoșanii lui Max Kaufman și *Adivorului* — căci ai reușit s'ajungi — tu martir al ortodoxismului — proteguitor al avorturilor talmudice și, deci, implicit: anexă la jidanii 'n presă.

Chestii religioase

Preuții de mir

Mirean, preuți de mir, mirul, sf. mir, iată 4 vorbe, care dacă se apropie prin formă n'au de a face ca înțeles.

Sf. mir, ungerea cu sfîntul mir e o taină, a doua în ordine după botez. Facerea mirului e o chestie de politică religioasă și abia de la 1844 biserica noastră ortodoxă autocefală romînă a început să facă în țară sf. mir, cu sobor mare de arhierei. Popa, preutul, prin gradul său ierarhic nu poate săvîrși sfîntul mir; el cel puțin întrebuințază sf. mir, la botez și alte slujbe, *mirurește* cu sfîntul mir, dar atîta. Și cum popa la botez începe a *mirui* de la frunte, ca locul tatălui, a rămas că cine lovește la cap și doboară pe cineva, apoi zice că l'a lovit *la mir*.

Deci *preut de mir* nu s'a dat după ungerea cu sfîntul mir.

Mirul la slavii de nord mai reprezintă obștia satului îndevălmășia la pămînt, rudimentul comunei rurale slave. *Mirul* e o particularitate a slavilor, și cînd după 1812 s'a luat Basarabia, guvernul rusesc a întrebat pe țaranii moldoveni, cari ar voi să adopte mirul rusesc, adică organizarea comunei rurale rusești pe baze de pămînt. Și atunci nici un sat românesc n'a voit să primească. Aceasta arată că *mirul* rusesc n'a fost cunoscut nici practicat la noi; și răzeșimea noastră cu spițele sale, cu dreptul la pămînt după spițe, nu trebue confundată cu mirul. Deci, acum, mirul rusesc își avea și popa lui se vede, dar că s'a zis *preut de mir* fiind că slujia în mirul social, făcînd parte din mir, biserica lui fiind a mirului, iată ceia ce nu ne vine a crede. Ar fi curios ca noi Romînii să nu fi primit mirul ca organizare socială și să împrumutăm numai numele popei.

Și atunci nu ne rămîne de cît a treia explicare; care stă în tulpina cuvîntului.

Mir însamnă 2 lucruri: a) *pace*, liniște, (malorus *lagod*), миръ; *mirnii* și *mirovoi* de pace, liniștit; b) *lume*; obștia rurală, *mirul* (мїръ). Ori cît de liniștit cată să fie un popă, el nu vine de la pace, adică *popă de pace*, popă de liniște; ce s'ar fi făcut atunci *popa belea?*

Ne oprim deci asupra înțelesului de *lume*, și credem că preutul de mir, este preutul de lume, din sat, nu preutul din mănăstire *inocu*, *iero* monah.

Biserica noastră n'a fost organizată întâiu și întâiu pentru nevoile sătenilor. Nici satele nu erau așa de mari la început să poată susținea o biserică; de aceia bisericile rurale vin mult mai tărziu ca satele. Intâiu s'a întemeiat satul, s'a înmulțit neamul primului descălicător de sat și hăt cu a 5-a sau a 6-a generație s'au gîndit la biserici. Și le-au făcut întâiu de bîrne, de vălătuci, ca și casele lor de locuit. Nu e sat unde să nu apară popa cu mult mai tărziu de cît s'ar crede; așa și bisericile răzeșești apar prin secl. a XVII-a.

Biserica a fost mai bine organizată prin mănăstiri, prin tîrguri și prin unele sate domnești ori boerești. Lățirea credinței, ridicarea de biserici este tot un derivativ al marei proprietăți la noi în țară. Domnii noștri au întemeiat mănăstiri, unde viața monahală a luat o desvoltare destul de mare. Preuții cari slujiau în mănăstiri erau toți călugări, dar sfinți, *ieromonahi*. Din aceștia s'au recrutat arhimandriții, egumenii, arhiereii și episcopii de după vremuri.

Dacă călugărul putea fi sfințit preut, da; dar el nu satisfăcea cerința unei dogme, că adică înainte de săvîrșirea tainei preuției să se căsătorească, a 5-a taină. Adevăratul preut după canoane trebuia să fie căsătorit; s'a rezervat a această calitate preuților ce nu erau din mănăstire, ci *din lume*, indiferent de tîrg, de oraș, ori de țară. Tot așa *mirean*, e tot una cu om din lume, pămîntean, un călugăr. Asceții, pusnicii, schimnicii, călugării nu erau sortiți pentru lume, ci pentru mănăstire.

Nu e de mirare că la noi mănăstirile apar foarte mici și cam dese, întru cît slujiau ca loc de rugă către D-zeu chiar pentru umbrele de așezări de sate ce se întregesc pe la suta a XIV și a XV-a.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

DUPA MOARTE...

Cine ar spune—cetind dările de seamă autentice ale ziarelor cu privire la înmormîntarea lui Lew Tolstoi — că omul acesta își atrăsese cel puțin tot atîta ură pe cît își atrăsese și iubire multă din partea marilor mulțimi?

Acum nu se mai cunoaște nimic din ce a fost.

Un singur moment,—acel în care unul dintre puținii martori ai sfîrșitului—a strigat, prin fereastra deschisă a camerei de la Astapovo: „Tolstoi a murit"! Singur acest moment fu de ajuns ca să dispară din toate sufletele sentimentul de ură pe care-l hrănise în potriva lui—coaliția de interese lovite de învățăturile lui, de energia lui neînfrîntă.

Insuși Țarul tuturor Rusi lor a lăcrimat în... scris, pe raportul ce i-a adresat ministrul Stolypine. Cît despre acesta,—se părea că nu fusese de cînd lumea un prieten mai sincer al genialu lui scriitor. Ar fi vr ut chiar să ordone Sinodului să facă concesiuni marelu defunct, dacă această măsură n'ar fi atras după sine ridiculizarea unei acțiuni bisericești de extremă importanță,—excomunicarea. Dacă nu-i era rușine și teamă—Sinodul însuși ar fi cedat: Numeroși preoți au și oficiat pentru odihna sufletului lui Tolstoi, sub cuvînt că fusese înșelați și că au oficiat pentru „boerul Lew".

In sfîrșit fără nici o deosebiré de culoare politică ziarele rusești — de cele străine nu se mai vorbește—au slăvit în mod unanim marile însușiri ale celui dispărut... Iar văduva lui primi condoleanțe pînă și de Mari-Duci ai Imperului autocrat.

Cu cîtă sinczritate săvîrșește Moartea —împăcarea sufletească și ce repede se naște sentimentul iertării pe urma ei!

E aci o realitate de netăgăduit și o manifestare care se poate întîlni pretutindeni.

Bună oară la noi,—cu moartea distinsului om de litere și om politic—Gheorghe Panu.

Rar s'a întîmplat, de sigur, temperament mai bătăios și mai dispus să spună lucrurilor pe adevăratul lor nume,— sau cel puțin cum îi se părea lui că e adevărat și vrednic de spus.

De aci, firește, numeroasa legiune de adversari, de dușmani,—cari n'au cruțat la rîndul lor, — neajunsurile unui atare temperament impulsiv. Rari oameni au fost mai expuși vehementelor atacuri și foarte puțini au putut să vadă, atît de deseori ca el, deschizîndu-se în public anumite pagini mai ingrate din cartea vieței lor. Urmare firească a unei încordate și susținute activități de critic literar, social,—urmare firească a unei îndrăzneli care nu înțelegea să cruțe ori să tacă.

Și iată că din momentul vestirii morții lui,—s'ar fi zis că Panu n'a avut un singur dușman în această de D-zeu bine cuvîntată țeară. Fără unanime— și credem, sincere — regretele, condoleanțele, panegiricele, laudele și omagiile; fără nespus de duioase reminiscențele, amintirile vechilor legături și evocările însușirilor lui variate.

... Și fenomenul se repetă,— așa cum toate se repetă în lume.

Iar aci se află poate taina manifestării acesteia însăși: în faptul că *toate* se repetă în lume, — numai moartea vine o singură și ultimă dată în taina fie căruia dintre noi, vine să i pună cruce acestuia și să-i însemne sfîrșitul.

E conștiența că acel dispărut e inofensiv, că nu mai stă nimărui în cale; e sentimentul unei solidarități universale; e supremul egoism, ori suprema lașitate?

Noi ori cum avem, impresia că moartea cuiva împrăștie o cîtime de bunătate și de îmblînzire în lume și, cu aceasta, ea devine o mare virtute a existenței celei fără de sfîrșit!...

Rodion

Intre Tolstoi și Biserică

Un necrolog. — Cuvîntul lui Gerhardt Hauptman. — Al doilea Savonarola. — Biserica răzbunătoare. — Ce era Lew Tolstoi. — Un credincios revoltat. — Contra Testamentului nou și vechiu. — Credința profanată. — Filosoful primejdios.

In ziua morții marelui scriitor Tolstoi, celebrul dramaturg Gerhardt Hauptman a publicat următoarele rînduri:

„Tolstoi a murit. Lumea a pierdut pe al doilea Savonarola. Singurul creștin al timpului nu mai este. Biserica l'a blestemat. Ea i-ar fi prefăcut corpul în cenușă, ca și pe al lui Savonarola, dacă ar fi avut vreme s'o facă Dar blestemul însemna din partea ei mai mult, pentru că el ținteşte sufletul și-l osîndește pe vecie. Și toate aceste au trebuit să se întîmple încă odată după cuvîntul scris. Incă odată adevăratul Christos, adevăratul Uns, fu piatra din cale și fu sfînta durere.

Mulți l'au ținut pe Tolstoi drept un prost. Așa fu privit și Isus, Mîntuitorul. Era un om. Era frate cu noi. In el a ars focul pierzător al gheenei. Și într'însul a ars spiritul pe care nu l'a putut stînge popimea cu formulele ei oculte, pentru că D zeu e mai presus chiar de cît preoții lacomi.

Tolstoi n'a fost un reformator. El a fost mai mult. Cine n'a simțit lucrul acesta în timpul vieții lui, s'o înțeleagă acum cînd viața lui Tolstoi s'a sfîrșit. Cine n'o simte acum, — va pricepe peste două-zeci de ani. Mai grozav și mai tare de cît pumnul celui viu, bate pumnul spiritului sfînt al mortului la poarta bisericei și ea străbate prin poartă și scrie pe peretele dinlăuntrul bisericei, cu slove de foc teribilul ei „Mene, Tekel, Upharsin".

*

In scurtul, dar vibrantul necrolog de mai sus se rezumă aproape toată filosofia îndelungatei lupte pe care a dus-o Lew Tolstoi în potriva Bisericei oficiale.

„Singurul mare creştin“ — aşa se socotea şi scriitorul însuşi: aşa îl credeau şi l iubeau adepţii lui.

Dar judecînd după înverşunarea cu care l'a urmărit Rusia provoslavnică s'ar putea crede că Tolstoi a fost un ateu, un monist, un agnoscist, ori cel puţin un pozitivist, un materialist consumat.

Din potrivă.

Marele cugetător visa o regenerare a creştinizmului, o purificare a moravurilor în înţelesul cel mai înalt şi mai întins al cuvintelor.

Ce-i drept însă, — pornind de aici a aplicat şi el cele mai grele lovituri şi n'a cunoscut nici o cruţare.

Ca să ilustrăm afirmarea, vom cita un important fragment din lucrarea lui Tolstoi „Ştiinţa şi Religia“. De acolo se poate vedea în mod clar cum înţelegea el credinţa şi ce avea de imputat nu numai bisericei creştine, — ci tuturor riturilor, — Testamentului nou, ca şi celui vechiu:

„...Creştinismul proclamă egalitatea printre oamenei nu numai ca o urmare a raportului lor faţă de infinit, ci ca o doctrină fundamentală a frăţiei dintre toţi oamenii, de oare-ce toţi sunt consideraţi copiii lui Dumnezeu. S'ar părea deci că ar fi cu putinţă de nimicit această egalitate fără a denatura creştinismul. Spiritul omului însă e fertil şi conştient sau semi-conştient, s'a născocit un mijloc nou (un truc, cum zic francezii) pentru a ocoli spusele evangheliei şi a ascunde proclamarea egalităţei tuturor oamenilor. Acest truc constă din aceasta: se atribue infailibilitate unei anumite adunări de oameni numită *Biserică*, şi care are dreptul de a transmite, această infailibilitate celor aleşi de ea; s'a născocit apoi un mic supliment la evanghelii care zice că Isus înălţîndu-se la cer, a transmis cîtorva persoane dreptul exclusiv, nu numai de a de a învăţa pe oameni adevărurile dumnezeeşti, dar şi de a mîntui sau nu pe oameni şi mai ales de a lăsa acest drept şi altora Şi, îndată ce biserica fu statornicită, ea se proclamă mai presus de raţiune, mai presus de cărţile sacre. Raţiunea fu considerată ca un isvor de rătăciri şi evanghelia fu interpretată nu după cum cere bunul simţ, ci aşa cum voiau aceia cari formau Biserica.

Aceasta e cauza pentru care cele trei vechi mijloace de denaturare a religiunei, preoţimea, miracolele, infalibilitatea scripturilor, au fost de asemenea admise de către creştinism. El recunoaşte legalitatea existenţei intermediarilor între Dumnezeu şi oameni, de oare-ce Biserica a găsit aceasta legal şi folositor, recunoaşte legalitatea miracolelor, de oare-ce Biserica impecabilă o împărtăşea, biblia fu recunoscută de sacră, pentru că biserica o declară ast fel.

Creştinismul a fost dar denaturat ca şi toate celelalte religiuni, cu deosebirea numai că tocmai fiind-că el proclama cu o claritate deosebită propositiunea fundamentală a egalităţei tuturor oamenilor, era nevoe să se desfigurereze întreaga doctrină pentru a scunde această propositiune fundamentală.

Cu ajutorul concepţiunei Bisericei aceasta s'a făcut pe o scară ne atinsă de nici o altă doctrină religioasă. Intr'adevăr, nici odată vreo religiune n'a propăvăduit o doctrină atît de imorală şi în contrazicere cu raţiunea şi cunoştinţele actuale ale omenirei, ca acea a creştinismului.

Fără a mai vorbi de toate prostiile vechiului testament, ca de pildă crearea lumei mai înainte de acea a soarelui, acum 6 mii de ani, adunarea tuturor animalelor în arcă, şi alte fapte imorale ca măcelărirea copiilor şi a populaţiunilor din porunca lui Dumnezeu, fără a vorbi chiar de acea taină stupidă, despre care Voltaire spunea: „Erau şi sunt multe doctrine religioase inepte, dar nici odată n'a existat una ca aceea al cărei act religios cel mai de seamă să fie înghiţirea propriului ei Dumnezeu“, fără a mai vorbi de cerul de care se deschide şi lasă să audă glasuri, de Crist care, înălţat la cer, şeade undeva la dreapta tatălui său. etc., etc., ce poate fi mai imoral ca acea doctrină îngrozitoare, după care un Dumnezeu, răutăcios şi răzbunător, pedepseşte pe toţi oamenii pentru pacatul lui Adam, apoi pentru a i mîntui, trimite pe fiul său pe pămînt, ştiind, mai dinainte că oamenii îl vor ucide şi vor fi blestemaţi pentru fapta aceasta şi după care un mijloc pentru oameni de a scăpa de pedeapsă e ca să se boteze şi să crează că toate s'au petrecut aşa cum li se povesteşte: că fiul lui Dumnezeu a fost omorît pentru mîntuirea oamenilor şi că dumnezeu va pedepsi cu chinuri eterne pe acei cari nu vor să creadă aceasta? Astfel că fără a vorbi chiar de faptul că unii consideră ca nişte adaose la dogmele principale ale acesiei religiuni credinţa de pildă în anumite moaşte şi icoane, în rugăciunile cerşetoreşti adresate către diferiţi sfinţi, după specialitatea lor, fără a vorbi de asemenea de doctrina protestantă a predestinaţiunei, dar însăşi basele recunosseute de toţi ale religiunei statornicite prin crezul de la Nicea, sunt absurde şi imorale şi atît de mult în contrazicere cu bunul simţ şi raţiunea, că oamenilor le e cu neputinţă să creadă. Oamenii pot repeta cu buzele unele vorbe, dar nu pot crede ceea ce n'are înţeles. Se poate spune cu gura: cred că lumea a fost creată acum 6000 de ani, sau, cred că Isus s'a înălţat la cer şi că şeade la dreapta tatălui, etc. dar nimeni nu poate crede pentru că aceste vorbe n'au nici un înţeles. De aceea oamenii din timpul nostru care profesează creştinismul acesta denaturat, în realitate nu cred în nimic.

In capitolul VI din cartea Genesa se găseşte un pasagiu foarte adînc care zice: „Dumnezeu înainte de potop văzînd că spiritul pe care l dăduse oamenilor pentru a-l sluji, era întrebuinţat de aceşti oameni spre folosul şi împlinirea poftelor lor, fu atît de supărat pe dînşii, în cît se căi că i făcuse. Mai înaiainte de a-i nimici cu totul. Dumnezeu hotărî să le scurteze viaţa mărginind o la 120 ani“. Ei bine aceia pentru care, după biblie, Dumnezeu se înfuriă pe oameni şi le scurtă viaţa este tocmai ceea ce fac acuma oamenii din lumea noastră creştină.

Raţiunea nu e de că acea forţă a oamenilor care defineşte raportul dintre dînşii şi lumea şi de oare ce acest raport e acelaş pentru toţi, ceea ce hotăreşte statornicirea lui, adică religiunea, uneşte pe toşi oamenii. Şi unirea lor le dă binele suprem trupesc şi spiritual.

Inţeleg uniunea complectă, prin raţiunea superioară complectă, iar binele absolut, idealul la care aspiră omenirea. Ori ce religiune care răspunde la întrebaree oamenilor: ce e lumea şi ce sunt oamenii pe lume, uneşte pe aceşti oameni între ei şi prin aceasta îi apropie de realizarea binelui. Iar cînd raţiunea depărtîndu se de la activitatea proprie ei, adică de la stabilirea legăturei dintre dînsa şi Dumnezeu slujeşte nu numai la împlinirea poftelor, nu numai la lupta distrugătoare contra oamenilor şi a celorl'alte vieţuitoare, dar şi la justificarea unei vieţi ticăloase, contrarie însuşirilor şi destinaţiunei omului, atunci are loc răul de care sufere acum majoritatea omenilor“.

. . . . . .

In contra unor asemenea pagini, captivante dar distrugătoare prin forţa lor prin eleqenţa şi adîncimeă lor — distrugătoare a credinţei oficiale, e de mirat oare că Rusia pravoslavnică s'a aparat cu atîta violenţă, cu atîta încăpăţinare şi ură?

A.

HAIDEŢI CU TOŢI LA MUNCĂ

II

Ziceam în numărul de eri că nu e deajuns puterea de a munci şi pricepe, ci e nevoe, în viaţa unui popor, de armonia claselor sociale, care să dee unitatea de acţiune în urmărirea unui ideal şi la care să contribue fie-care factor cu o muncă serioasă, unită şi sinceră; — ziceam că superioarele calităţi ale poporului Chinez care, de mult, au atras privirea lumei nu le-au folosit tocmai fiind-că spiritul de castă i-a rezleţit prin adînci prăpastii, imprimîndu-le acea copilărească caracteristică de a se amăgi, de a se izola, de a se fura unii pe alţii şi din care cauză au ajuns acolo unde îi găsim azi.

Dar să revin la şir.

Dacă de acolo, de departe, de la marginea lumei, din China ne întoarcem cu privirea la noi, vedem că ţara Romînească nu e din cele mai fericite, dar totuşi poate răsplăti munca harnică cu suficientă abondenţă; că populaţia care stăpîneşte aceste ţinuturi de şi nu a scăpărat scînteia invenţiei, totuşi nu-i lipsită de calităţile unor oameni întregi.

Iar cînd te uiţi de aproape vezi ce cîmp liber şi întins de muncă harnică stă deschis în faţa celor ce-şi consacră activitatea pentru binele social.

Viaţa modernă are atîtea faţete care toate cer o fasonare, o netezire; iar pe alocurea modificări din talpă.

Afară la cîmp, ţaranul e gospodar, e plugar, dar nici a plugări, nici a gospodări nu ştie; iar *chestia cea mare — a lipsei de echilibru a timpului în care poate să producă şi acel în care trebue să consume* — a ramas tot în picioare, neatinsă; tot o zi produce, din care produs să se hrănească trei.

Şi ce mare şi vitală chestie e această.

Tot la ţară, în şcoală copilul învaţă de toate, învaţă pînă şi ce e în Africa, în Oceania; învaţă despre Atesalon, care a ramas spînzurat, mi se pare, cu părul în copac, — dar ceace va fi el în viaţă, nimic real şi sănătos. Va fi plugar, va fi gospodar, va trebui să-şi apere ţara, să fie econom etc; — nimic din toate acestea cu privire la viaţa lui reală şi utilă.

Şi cînd mai tîrziu, cei cari vor veni după noi, vor ceti programul şcolilor săteşti şi vor vedea orariul, vor spune că s'a comis o crimă cînd în ţara aceasta, numai agricolă, s'au ţinut, în timpul verei, atîtea forţe utile închise în patru păreţi. De cînd înghiaţă şi pînă se desghiaţă pămîntul, e destul timp ca să-l înveţi cartea de care va avea nevoe un sătean.

Ca şi la sate şi la oraşe, viaţa se toarce aci cu noduri groase, aci mult subţire, gata să se rupă.

Educaţia părintească, instrucţia în şcoală nu le dă pregătirea de care au nevoe copiii.

Apoi, se cere şi nevoea bate la uşă să se stabilească un echilibru între omul care are mii de franci pe lună şi e neînsurat cu cel care primeşte 60—90 fr. din care hrăneşte o droaie de copii.

Şi dacă acestei drepte cauze s'ar putea opune funcţionarii particulari şi averile făcute, nici o obiecţie nu vor putea aduce funcţonarii statului şi averile moştenite.

Dar cîte alte multe chestii mari bat la uşa vieţei şi pentru care nu avem loc macar a le înşira în acest mic cadru, aşa sunt de multe.

Şi pare-că pe dv. vă muncesc aceste griji? V-aţi mai gîndit, oare, vreodată înapoi, acolo, de unde, din rîndul cărora a ţi plecat?

De vă gîndeaţi nu ar fi fost 1907 şi nu ar fi starea actuală şubredă şi înspumată. Ci alte gînduri vă muncesc.

Pe dv. vă mînîncă grija lui: „scoală-te tu să şed eu“; — vă roade speranţa unei situaţii grase cu leafă mare, cu nume mare şi fără *muncă*. Vă surîde mustaţa la gîndul de a fi ministru, dar nu vă arde creerul la nici un grînd util şi sănătos.

Aveţi perspectiva apetiturilor şi pe această temă daţi lupta seacă care samănă cu zarva păzitorilor de noapte cînd se apropie prînzul mîncărei.

Şi de a-ţi avea griji sănătoase nici nu v'aţi sfădi căci la muncă şi pentru muncă sunt locuri multe, foarte multe şi cîmpul e larg, e deschis şi soarele înviază pretutindeni. Pentru cîtă muncă şi luptă e nevoe în ţara asta trebuesc oameni mulţi, cîţi sunt îs prea puţini; — pentru invidie, pentru ură, pentru ambiţii goale şi neactivitate, O! sunt prea mulţi.

Ce bine ar fi dacă întîmplările din trecut, fie ale noastre, fie ale altora ne-ar lumina calea înainte, prin învăţături trase din ele, şi ne-ar îndemna, sincer uniţi la o muncă utilă pentru fiecare şi pentru toţi.

Iaşi, 10 | 11 910 **Liviu**

Litere-Ştiinţe-Arte

Cîntăreţe romîne.—Vorbeam eri, cu ocazia apropiatei sosiri a trupei de operete Milla Theren, despre refuzul teatrolor naţionale pentru reprezentaţii de operetă străină.

Dar nu mai puţin remarcabile sunt alte restricţiuni Bună oară aceasta:

Un concert dat de un cîntăreţ romîn e impus la 5 la sută îndată ce ar cîuta pe scenă vr'o bucată cu cuvinte străine. Aşa fu mai dăunăzi între altele, cu d na Lucia Cosma, cîntăreaţă de peste munţi.

E oare logică o asemenea restricţiune? Sunt anumite bucăţi studiate în celebre şcoli străine—în special italiane—pe care *nu* le poate reda artistul decît în originalul lor. Care e raţiunea de a-i se aplica o... amendă de 5 la sută asupra încasării serale? Nu e oare voacea, arta, talentul tot atît de romînesc în cazul amintit aci?

Dar un pianist romîn, bună oară, nu execută oare bucăţi străine şi nu e silit să facă astfel pentru a atrage publicul? Cu ce program de compoziţii ar putea umplea o seară întreagă fără a risca să plictisească auditoriul?

Şi care e garanţia că vr'un concertist spiritual anunţînd vr'o patriotică „Simfonie romînă“ ar executa apoi, în aplauze vr'o frumoasă bucată a unui compozitor exotic?

Ar trebui luate în seamă atari împrejurări şi să na se facă excese. *Est modus in rebus.*

*

In numărul apărut eri al Vieţei „Romăneşti“ literatura e representată prin D-nii Brătescu-Voineşti, Sofia Nădejde, D. Anghel, M. Codreanu, Oct. Goga, Sp. Popescu şi alţii. Ilustrul istoric continuă importante studii întitulat „Geologia şi Istoria“, Dl. Ioan Botez continuă interesanta cercetare critică asupra educaţiunii engleze.

Numeroase critici în versuri şi în proză, dări de seamă, recenzii etc.

Asupra „Neoiobăgiei“ lui Gherea revista promite un articol special în numărul viitor. De remarcat încă în acest număr o recenzie asupra unei lucrări a lui Const. Golescu, din 1824,—recenzie semnată de Const. Şărcăleanu.

*

In cursul lunei Decembrie. va avea loc la Paris un banchet pentru a se serba centenarul datei cînd s'a reinfiinţat ordinul avocaţilor desfiinţat de către Revoluţia Franceză.

Cu această ocazie o revistă femenistă arată că numărul avocaţilor e numai de 3 la mie în baroul parizian, după un dceniu de la admiterea femeilor în barou.

*

Astă seară la Teatrul Naţional se repetă „Mama“ piesă originală de D. Miclescu, Duminică se repetă marele succes, comedia lui Fulda „Prostul“.

*

Siegfried Wagner e acceptat la Paris ca să conducă unul din concertele „Lamoureux“ se crede că va dirija orchestra şi la una din reprezentaţiile Operei Mari cu o operă a lui Richard Wagner, tatăl său.

*

Am vorbit de cazul artistei Marthe Regnier care va debuta la Monte Carlo în operetă. Noul ziar parizian „Excelsior“ află că şi artistul Dumeny de la Gymnase în opereta „Die geschiedene Frau“ la teatrul Apollo, într'o adaptare franceză.

*

In curînd se va cînta la Paris o nouă operă a lui Leoncavallo „Malbruck“.

*

STRUNA ZILEI

UN FILOSOF

Bărbierul X plecat din Iaşi spre America s'a aruncat în mare, de pe vapor.

Opinia.

El viaţa n'o putea lua
In serios şi nici în glumă;
Ci, bărbier, înţelegea
Că viaţa omului e... **spumă**.

INFORMATII

❑ **Scarlatina ia proporţii.** — După cum am mai anunţat, de cîte-va zile se obseervă că scarlatina ia proporţii în localitate, şi aceasta datorită nechibzuinţei fostului medic primar al oraşului, d. dr. Demetrescu.

In adevăr, după dispoziţia ce o luase acesta, epidemiile din oraş fusese lasate în seama unui singur medic, ce fusese detaşat la Iaşi şi din cauza nechibzuinţei ce a fost, acum cînd medicul în chestie s'a dus la postul său, medicii comunali s'au pomenit cu numeroase cazuri de scarlatină în dispărţirile lor.

In fie-care despărţire sunt actualminte cîte 8 şi 10 cazuri de scarlatină.

S'a intervenit la direcţiile şeoalelor, ca imediat ce lipsesc elevii dela şcoală să înştiinţeze serviciul sanitar, pentru ca medicii de dispărţire să se ducă să viziteze copii acasă şi să ia măsuri.

Aseară, d. dr. Floru medicul primar al oraşului, a convocat, la o consfătuire pe medicii comunali, ocupîndu se de epidemiile care bîntuie în oraş, şi în special de scarlatină, avizînd la măsuri urgente.

❑ D. Vulcănescu inspector financiar a inspectat alaltă-eri cassa de la fabrica de tutun.

D-sa a găsit totul în bună regulă.

❑ Actualminte în oraş avem peste 40 cazuri de scarlatină.

E de notat că epidemia merge progresînd pe fie care zi.

❑ D. Dr. N. Hortolomei a fost nnmit în postul de medic al circ. Oancea jud. Covurlui, d. Dr. A. Petrovici a fost numit la circ. Codăeşti, jud. Vaslui, în locul d-lui Dr. Bonciu, care trece la Munteni de jos.

❑ D. Sub-inspector Ifrim, din inspecţia de mişcare Iaşi, a fost însărcinat cu ancheta în afacerea deraiarei trenului de marfă 879, lîngă Movileni

Din cauză că linia a fost stricată pe o distanţă de 50 m., călătoria pe acea linie se face prin transbordare.

❑ Membrif congresului agricol, eare se va ţine în Bucureşti la 2, 3 şi 4 Decembrie stil nou, vor avea dreptul să călătorească cu 50% reducere din preţul de călătorie tarifar, întreg de la ori ce staţiune la Bucureşti în zilele de 1 până la 4 Decembrie inclusiv şi înapoi în zilele de la 2 până la 8 Decembrie cr., dacă se vor legitima prin cărţi de membru întocmite conform modelului de mai jos.

❑ Prefectura judeţului a dispus ea notarii comunelor rurale, să trimeată regulat la finele fie cărei luni, serviciului statistic judeţean, buletinele relative la starea civilă din comune şi pe care acest serviciu le înaintează ministrului domenilor, secţia statisticei generale.

❑ D-nu Iosef Stoian şi C. Savu, dia corpul silvical regiunea Iaşi, au fost înaintaţi silvicultori şefi clasa III-a.

❑ D. General Crăiniceanu ministrul de război voeşte să detaşeze companiile de telegrafie la batalionul de pioneri şi să formeze un batalion special.

Noul batalion va avea sediul la Bucureşti, unde trupele respective vor primi o instrucţiune unitară.

❑ In judeţele Dorohoi şi Botoşani a căzut alaltă-eri o mare cantitate de zapadă.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a hotărît să mai trimeată doui agenţi sanitari în localitate, pentru combaterea epidemiilor.

❑ Incepând de astă-seară, la cinematograful Gaumont, de la coloseul Bragadiru, rulează un program absolut nou.

„Gaumont Journal“ ne redă ultimile evenimente din lumea întreagă, înregistrate la faţa locului de agenţii cinematografici. Noul program din astă-seară mai cuprinde: „Cing Mari“, mare dramă; Sfîrşitul unei artiste, dramă; Müller a capatat o minge, este titlul unei hazlii comedii; Lacul maggiore, vederi după natură; Scapat fericit, comedie; Moara amorezaţilor, comedie, în culori etc.

Mâine Sămbătă, la orele 3 p. m. şi Dumin că la aceiaş oră, mare matineu; intrarea generală 50 de bani.

Atît la matineuri, cît şi la reprezentaţiile serale, orchestra regimentului 13 Ştefan-cel-Mare. La matineu rulează acelaş splendid program ca şi seara.

❑ **Din Dobrovăţ jud. Vaslui.**—In ziua de 7 Noembrie la Dobrovăţ, a avut loc alegerea consiliului comunal. Biuroul electoral, a fost prezidat de d. consilier judeţean, Virgiliu Mironescu, avocat.

S'a prezentat cererea semnată de 21 alegători, conform art. 72 procedura electorală, prin care s's desemnat lista candidaţilor în frunte cu d. Pavel Roşu, din opoziţie. Nu s'a mai prezintat altă listă; totuşi, după efectuarea alegerei şi la despoiarea scrutinului au eşit patru liste de candidaţi: două liste ale d-lui Pavel Roşu care a întrunit 83 voturi şi două liste ale d-lui N. Moraite, actual primar, care a obţinut un singur vot după a II a listă; cea întâiu fiind anulată cu 21 voturi, de oare-ce între candidaţi, alăturea cu el a propus pe unul Gh. Ion Dima, ce nu figura în listele electorale. Cum, după listelele electorale sunt 663 alegători şi din cauza timpului ploios, alegătorii nu s'au putut prezinta la vot, neîntrunindu-se majoritatea cerută, d. prezident a declarat balotaj, care va avea loc în ziua conrespunzătoare din săptămîna ce urmează. E mai mult ca sigur reuşita d-lui Roşu, de oare ce se bucură de o frumoasă popularitate.

Cenz.

❑ Comerţul ambulant ce se practică pe o scară întinsă de către nişte streini, care neavând un domiciliu stabil şi deci ne fiind supuşi la atîtea cheltueli ca un meseriaş tinichigiu, care plăteşte chirie, patentă şi toate celelalte dări către stat şi prin urmare le dă mâna să facă concurenţă neleală acestor din urmă, camera de comerţ a cerut prefecturii judeţului să ia măsuri ca pe viitor să nu mai permită în comunele rurale, vînzarea acestor comercianţi ambulanţi streini.

DIVERSE

— La secţia I a s'a depus aseară la orele 6 jumătate, o pochetă de damă, în care se aflau 2 hîrtii a 100 lei, 14 lei 50 în argint şi nichel, o sticluţă cu parfum şi mai multe chei.

Pocheta a fost găsită de un servitor de la seminarul pedagogic, însă fiind de faţă sergentul, ea a fost depusă la secţie.

— La hanul Şafár a încetat din viaţă astă noapte, locuitorul Neculai Dumitriu din comuna Larga, care fiind bolnav, venise să intre în spital.

— La clubul meseriaşilor romîni, a avut loc aseară obicnuita întrunire săptămînală. S'a discutat asupra controlului brevetelor şi réstanţa plăţii cotizaţiilor.

— Şeful siguranţei făcînd o razzie astă noapte a făcut o descindere în cafeneaua lui N. Popovici din str. Vasile Conta No. 4, unde a surprins mai mulţi indivizi jucînd maca.

Şeful siguranţei a confiscat banii găsiţi pe masă şi dominul, iar indivizii au fost arestaţi.

— O ştangă a unui vagon de tramvai, rupîndu-se pe strada Sărărie, circulaţia tramvaiului a stagnat aproape o jumătate oră pe str. Carol.

— Azi s'a înregistrat două cazuri noui de scarlatină, unul la otel Dacia, unde s'a îmbolnăvit un copil de 9 ani al D-lui Leon Lupescu şi altul în str. Carol la o copilă a lui Carol Hoc.

Ambii bolnavi vor fi transportaţi; din ordinul serviciului sanitar, la spitalul de izolare.

Avertisare!

Rugăm, stimată Menajeră, să nu cereţi la cumpărare numai scurt un pachet sau o cutie de „Cicoare“ ci expre anumita marcă:

:Franck: cu răşniţa de cafea ca marca de fabrică

pentru ca să aveţi garanţia, de a avea întotdeauna aceaşi marfă şi în acelaş timp şi cea mai bună calitate, căci produsele noastre se imitează adesea în culori de hârtii şi tipar similare.

Cu osebită stimă

Marca de fabrică.

Heinrich Franck Söhne

Bucureşti.

rm. kurv. Y 2495, 16:10 I V.

Ultime INFORMAȚII

❑ *D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a adresat următoarea telegramă d-lui N. Filipide, la Galați:*

„Trecerea d lui Fortunescu, pentru pretenț ile pe care le cunoașteți, este clarificarea situațiunei. Această clarificare nu mă îngrijește, nici nu slăbește întru nimic partidul nostru. Energia și activitatea d voastră so vor înzeci. Carpiștii recurgînd la mijlocul de a provoca deserțiuni în partidul nostru, pe care-l califican de adunătură, se scoboară pe scara morală și mai jos".

❑ *Guvernul s'a oprit, acum în urmă. la următoarea soluție: corpurile legiuitoare vor funcționa pînă în ziua de 15 Februarie, cînd se va lua un vot interpretativ în senzul că, corpurile legiuitoare nu mai pot funcționa întru cît au împlinit patru seziuni legislative, adică se va da interpretarea că se numără pe seziuni și nu pe ani.*

Nu va mai fi nevoe atunci de decret de disolvare. Ce se va întîmpla după 15 Februarie, nu se știe.

❑ *Cuza apoteosează pe Panu.*

Anul trecut, cu prilejul unui excurs al d-lui Cuza, acesta atacase vehement pe G. Panu, persiflîndu-l în special, asupra teoriilor sale agrare.

Eri, într'un nou excurs, d. Cuza à apoteozat pe Panu și opera sa agrară.

Fără alt comentar.

❑ Duminică, 21 Noembrie a. c., se va judeca, înaintea comisiei disciplinare a corpului didactic primar, procesul, d-lui C. Dragomirescu, institutor la Isaccea. Cum procesul acesta stătea în legătură cu alte 2 procese, ce le înscenase poliția din Isaccea, și pentru care fusese condemnat la judecătoria din Măcin, iar acum erau în recurs la tribunalul din Tulcea, ni se scrie că Marți, fiind termenul de recurs, tribunalul a refăcut cu totul Cartea de judecată a judecătorului de Măcin, a admis recursul și a achitat pe institutorul C. Dragomirescu de cele ce i se înscenase de poliția din Isaccea.

❑ **C. F. R.**—Direcțiunea generală a c. f. r. a trimes o circulară stațiilor, arătînd ca complectare la dispozițiunile relative la biletele emise, ca în cazul, cînd personalul de tren căruia i sa predat un carnet cu bilete emise în cursul călătoriei îl înapoiază neterminat din diferite împrejurări, casierului, de la care l'a primit, acesta e dator ca să elibereze personalului de la care a primit carnetul neterminat, o chitanță scrisă cu mîna, prin care să adeverească primirea carnetului, indicînd seria carnetului și numerile foilor rămase neîntrebuințate.

Personalul de tren care înapoia carnetul fără să obțină o asemenea adeverire cu care să poată justifica oricînd predarea carnetului rămîne răspunzător în cazul cînd s'ar perde acel carnet.

Această dispozițiune se va intercala la locul cuvenit atît în colecțiunea ordinelor serviciului comercial cît și în instrucția comercială pentru personalul trenurilor de călători.

❑ In cursul lunei viitoare se vor termina lucrările pentru legarea directă prin fir telefonic a Galațului cu Bucureștiul.

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va fi convocat în zilele de 25, 26 și 27 Noembrie, când va judeca mai multe procese.

❑ **De la începutul lunei și pînă astă-zi au fost în oraș, 3 cazuri mortale de febră tifoidă, 2 cazuri mortale de scarlatină și 4 de difterie.**

❑ **Consiliul comunal se întrunește astăzi la orele 4 jum. sub prețidența primarului.**

Intre altele, consiliul va discuta și chestia prelungirei cîtor-va linii de tramvai și dublarea liniilor prin unele părți.

❑ **La colțul străzei Lozonschi, în fața caselor Pogonat, unde s'au destupat niște canaluri, stau de mai bine de o săptămînă șanțurile neastupate, așa că acum în urma ploilor care au căzut, apa s'a strîns locului, așa că face trecerea imposibilă.**

Ba ce e mai mult, noaptea nu se pune acolo macar un felinar, așa că nu e de mirare dacă în fie-care seară se întîmplă acolo accidente, căci domnește cel mai mare întuneric.

Locatarii din partea locului s'au plîns de mai multe ori administrației financiare dar n'a avut cine să 'i asculte.

❑ **Mîine seară, va avea loc la societatea de gimnastică, sport și muzică, prima serată dansantă familiară din iarna aceasta.**

❑ D. Lascar Veniamin, inspector al învățămîntului particular, a fost eri în orașul nostru și a inspectat cîte va școli particulare din localitate.

❑ D-nul Neculai A. Stoeanovici, licențiat „magna cum laude" a facultății juridice din Iași, a plecat la Paris, pentru a urma cursurile doctoratului juridic.

❑ **In ziua de 10 Decembrie, se va ține la prefectura județului, licitație publică pentru vînzarea bunurilor mici ale statului.**

Statuia lui Cuza Vodă

(La lista d-lui A. D. Xenopol)

Au mai subscris:

D. Take Ionescu . .	200
Casa de bancă M. Wachtel	200
Societatea de asigurare „Națională" . . .	200
I. Ermacov . . .	40

❑ Se face cunoscut tuturor oamenilor din contingentul 1909, care au făcut serviciul de 2 ani la regimentele de infanterie, batalioanele de vînători, compania de jandarmi pedeștri, companiile sanitare și subsistență, și care domiciliază în județul și orașul Iași, să se prezinte în ziua de 24 Noembrie ora 2 p. m. la depozitul de recrutare Iași.

Acei care vor contraveni acestei dispoziții vor fi dați nesupuși și urmăriți conform art. 224 din codul justiției militare.

❑ **Universitare.** — Sîmbătă se va alege comisiunea, care să cerceteze titlurile și lucrările domnilor I. Rădulescu, Vasile Dimitriu și C. Dănăilă, candidați la catedra de chimie technologică de la facultatea din București.

Tot Sîmbătă se va citi raportul asupra lucrărilor candidaților la catedra de patologie externă de la facultatea de medicină din Iași.

— D. M. Berceanu își va susținea Mercuri colocviul pentru abilitarea ca docent în specialitatea dreptului Roman.

— Au fost scutiți de taxe școlare următorii studenți mediconiști: C. Buișac, P. Zottu, C. Michiu, V. Rîșcanu, Ath. Balaban.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare, întrunită astă-zi, a primit apelul fostului grefier Secărescu și a dispus punerea sa în libertate provizorie.

— La secția I-a a tribunalului s'a procedat astă-zi la deschiderea unui plic închis, găsit asupra sinucisei Ana Mălinescu, plic în care se credea a fi un alt testament de cît acel deschis.

Plicul închis conținea o chitanță pe sumă de 100 lei și o scrisoare referitoare la un loz francez.

— Reclamația d-lui dr. Goldenștein contra d-lui A. C. Cuza, pentru calomnie prin presă, a fost remisă grefei curței cu juri și înscrisă în rolul proceselor din seziunea viitoare a juraților.

— La s. I a Curții s'a judecat ieri ultimul proces referitor la catastrofa pricinuită prin deraiarea tramvaiului în ziua de 8 Septembrie 1905.

Procesul era referitor la daunele ce le cerea Dora Fried. Direcția tramvaiului a fost condemnată să-i plătească 4500 lei daune și 500 lei cheltueli de judecată.

— Aceeași secție a rădicat starea de faliment în care se găsea Z Hascalovici, dovedindu-se că și-a achitat datoriile.

— Procesul monstrului Chedică, condemnat de tribunal la trei ani închisoare pentru atentat la bunele moravuri, se va judeca la 26 c, la s. I a Curții.

— La s. II a Curții urma să se judece astăzi importantul proces d'intre Mochi Fischer și casa școalelor, referitor la pădurea din Pomîrla.

Cu aplicarea art. 151—în proces fiind trei părți—judecarea s'a amînat. Casa școalelor era reprezintată prin domnii Mișu Antonescu și V. Cireșianu.

❑ O impozantă revistă a armatelor franceze, fidel luată după natură, este cuprinsă în noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères, din Sala Sidoli, care are loc astăzi Vineri 12 Noembrie a c. Trupele și Prețedintele Republicei pleacă la paradă, sosirea persoanelor oficiale, Prețedintele decorează drapelele cu crucea legiunei de onoare; Prețedintele asistă la defilarea trupelor, garda republicană, Școala de ofițeri din Saint-Cir. Pompierii Parisului, secția aeronautică și baloanele captive, dirijiabile și aeroplane planează și se încrucișează deasupra armatelor; șarjele, reîntoarcerea la cazarme — toate acestea sunt fidel înregistrate și exact redate pe pînza cinematografică.

Noul program de astăzi Vineri 12 Noembrie ne arată apoi un episod din viața lui Napoleon I. Reîntoarcerea din Elba este titlul acestei reconstituiri măreațe și ne arată sacrificiul unui copil care se încumetează a îndeplini misiunea de mesager al împăratului în cele mai grele vremuri.

Aceasta reconstituire, grandios redată, este a 3 a parte din seria: Viața și resboaele marelui Imparat, din care două au fost aratate.

Multe scene de călătorii sunt cuprinse în noul program precum: Templele din Benares, orașul sfînt al Indianilor, o ascensiune pe Alpii Berneji (Șvițera) Vile și Palate în Italia etc. etc.

Comedii alese și piese teatrale interpretate parte de somități teatrale pariziene și parte de actori distinși engleji sunt conținute în noul program de Joi 11 Noemvrie (Sala Sidoli), care se închee cu o frumoasă comedie. Max Linder face o bae, o superbă înscenare compusă și jucată de simpaticul comedian.

Mîne la 3 ore ziua, mare matineu cu prețurile reduse, iar seara program nou cu prețurilr obișnuite.

❑ **Consiliul de administrație al Băncei Iașilor s'a întrunit aseară, la orele 5.**

D nii Praja și Cristofor, din partea carpiștilor, au formulat propunerea ca un membru liberal din consiliu, să fie înlocuit cu d. Stamatiu.

Discutarea acestei propuneri a fost amânată.

Consiliul se întrunește din nou în astă seară.

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 12 Noembrie

Un raport al directorului c. f. r.

București.—D. Al. Cottescu directorul general, a c. f. r., a adresat un raport detailat, ministerului lucrărilor publice, asupra lipselor căilor ferate și pentru îndeplinirea cărora e nevoie de mari cheltuieli, care s'ar urca la 140 milioane.

D. Cottescu arată în raportul său, că împarte lipsurile ce sunt de îndeplinit, în două: acele care trebuesc aduse la îndeplinire de urgență, și acele care se vor face mai tîrziu.

Intre cele ce sunt de făcut de urgență sunt: 1) Material rulant; vagoane de călători, pentru care vor trebui 5 milioane, vagoane de marfă, pentru care vor trebui 9 milioane și mașini (5 milioane), 2) construiri și sporiri de depozite de mașini în mai multe stațiuni, pentru care vor trebui 1,246.000 lei, 3) sporirea de instalări noui de alimentare cu apă în mai multe stațiuni (997.000 lei), 4) construcțiuni și complectări în gara de nord București, gara Ploești, Buzeu, etc. 5) construcții și îmbunătățiri în atelierele din București, Iași și Pașcani (1,450.000 lei).

Agapa din T-Severin

București.—Aseară a avut loc aci o agapă, organizată de membrii clubului conservator democrat.

Au toastat D-nii Gr. Alexandrescu, avocat, prețedintele clubului; I. Bobescu, rentier; N. Cernătescu avocat, preotul Cernoianu etc.

Sa expediat o telegramă D-lui Take Ionescu, șeful partidului, prin care partizani din T-Severin își manifestă dragostea și asigurarea devotamentului lor.

Raportul anchetei cabinetelor stambuloviste

Sofia.—Raportul comisiunei parlamentare de anchetă a gestiunii cabinetelor stambuloviste, Petrow, Petkow și Goudew, a constatat 57 infracțiuni din care unele de caracter politic, altele de caracter financiar pecuniar.

Raportul acuză pe toți miniștrii în afară de d-nii Stoikow și Gatew; cîți-va din foștii miniștri sunt atacați numai pentru infracțiuni de caracter politic.

Partidul democrat socialist din Anglia

Londra. — Partidul democrat socialist publică un manifest, cuprinzînd atacuri contra ambelor partide și invitînd pe partizni să nu voteze pentru oamenii actualminte la putere.

D. Lloyd George, vorbind la St. Pancras, a zis că propunerile d-lui Landsdowne sunt un nonsens și n'au alt scop de cît pe cel de a restrînge autoritatea camerei comunelor.

Camera comunelor a adoptat în toate cetirile, bilul financiar.

Lordul cancelar a declarat că după neizbutirea conferinței asupra dreptului de veto; guvernului nu i rămîne de cît o singură soluție: disolvarea parlamentului.

Asupra revoluției din Mexic

Londra.—Ministrul de finanțe mexican a răspuns întrebării ce i s'a făcut cu privire la revoluțiunea din Mexic, că știrile publicate sunt extrem de mult exagerate. Dezordinile din Tarreon și împrejurimi n'au nici-o importanță. Guvernul este stăpîn pe situație și nici un soldat nu s'a dat de partea insurgenților.

Singurul motiv de neliniște, îl formează telegramele senzaționale, emanînd de la răi voitori.

Protestul Porței

Constantinopol.—Consiliul de miniștri a hotărît să protesteze de lîngă puterile protectoare ale Cretei, contra jurămîntului camerei cretane, depus în numele regelui Greciei, precum și contra revoluțiunii adoptată de cameră.

Skupcina

Sofia.—Prețedintele adunării, d. Nicolici, a rostit un necrolog a lui Tolstoi, exprimînd doliul poporului sîrbesc pentru moartea celui mai mare poet al Rusiei.

Deputații sculați în picioare, au strigat „veșnica pomenire".

Apoi prețedintele a fost autorizat să expedieze familiei lui Tolstoi, condoleanțele parlamentului sîrbesc.

Agitații studențești în Rusia

Petersburg.— „Agenția Westnik" telegrafiază că azi după amiază s'au întrunit pe Newski, cîte va mii de studenți și studente înpedecând circulația.

Un regiment de infanterie ce trecea din întîmplare și o sotnie de cazaci au respins mulțimea în străzile vecine.

Un student a legat de un chioșc peste drum de catedrala Kasan, un drapel negru cu inscripția „jos pedeapsa cu moarte", un drapel cu inscripția „nu pot tăcea".

Din camera austriacă

Viena.— Deputații la camera arată la venituri o sumă de 2.813.507.772 coroane; cu un excedent prin urmare de 311.036 coroane în budgetul provizor pe șase luni.

La finele ședinței, reprezentanții tuturor partidelor slave, precum și socialiștii și zioniștii, au exprimat doliul lor pentru moartea lui Tolstoi.

Răsvrătirea unor vase de răsboiu

Londra.—„Agenția Reuter" află din Rio de Janiéro, că toate vasele din port s'au răzvrătit; ofițerii sunt implicați în revoltă.

*

Rio de Janiéro.—„Agenția Havas" află că echipagiile a două cuirasate braziliene, s'au răzvrătit, cerînd o sporire a soldei și suprimarea pedepselor corporale.

Ofițerii acelor bastimente au fost omorîți; cîteva focuri de tun au fost trase asupra orașului. Mișcarea nu pare a avea un caracter politic.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu și pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineața și în tot timpul zilei		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Cașcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoștința onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor și s'au pus în vînzare vinuri naturale noi și vechi din podgoriile proprii cu următoarele prețuri;

Vin alb nou	0.70	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roș vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.20	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ținem a menționa că vinurile vechi se vînd și cu litrul și în sticle înfundate.

Avis proprietarilor de vinuri din Moldova

D. F. Cresp, cunoscutul chimist technic al școalelor vinicole din Franța, analizînd, a constatat că foarte multe vinuri din Moldova ar putea fi prefăcute în Champanie de prima calitate. D-sa dorește să găsească un asociat inteligent, cu cîte-va mii de lei, sau care să'i puie la dispoziție capitalul pentru a înființa la Iași, o fabrică de Champanie franco-romînă. D. Cresp are deja totul necesar, vînzarea va putea începe după 20 zile.

A se adresa Cresp, Hotel Splendid. Loco.

M-me HALLEPLIU

GHICITOARE

IAȘI. — Strada Bărboi No. 6

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 25 Noembrie curent, oara 11 a. m., se va ținea în Camera acestei Primării, licitație prin oferte închise, pentru vinderea unei cantități de pleavă, depozitată lîngă satul Aroneanu, pe moșia Aron Vodă.

Dimensiunile acestei cantități de pleavă sunt următoarele: 33 stînjini lungime, 2 stînjini lățime la bază și un stînjin înălțime clădit în formă de unghiu.

Garanția 50 lei.

Dispozițiunile ari. 72—83 din legea comptabilității publice, se vor aplica acestei licitațiuni.

No. 27832

11 Noembrie 1919

SALA SIDOLI

3 REPREZENTAȚII 3

Opereta Vieneză

Trupa de primul rang

cu concursul Domnișoarelor:

Mila Therén

Prima Jubretă dela Theater an der Wien

Erna Bijacco, Dora Buhner, Mia Adam, Jelley, Scheidel, Baumgart, Mysa etc.

dela Kartlheater și Theater an der Wien

și al Domnului

PAUL GUTMANN

Primul comic dela Kartlheater

HERLING, SCHLESAREOK

Primi Tenori

Pekel, Hilberg, Rudolf Kurt, Berger, Weleubach, Drach, etc.

Se va reprezenta

Luni 15 Noembrie 1910

Der Graf von Luxemburg

(Contele de Luxemburg)

Operetă în 3 acte de Lehar

Marți 16 Noembrie

Die Schoene von New-York

(Frumoasa din New-York)

Operetă în 3 acte de Kerker

Mercuri 17 Noembrie

MISS DUDELSACK

Operetă în 3 acte de Nelson

Biletele se găsesc de vînzare la agenția Carmen Silva Librăria Iliescu (Piața Unirei).

FETE ȘI FEMEI

se primesc la lucrări ușoare la Fabrica de scaune „Fortuna" str. Pavlov (Moțoc).

De inchiriat Două magazii cu camere parter și etaj, și cu atenanse, în strada Anastase Panu 47.

A se Adresa strada Albă No. 30.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No . . . .

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Șerban.

M. Mescher învățător de științe comerciale și de limba germană, s'a mutat în strada Mîrzescu 19, etajul de sus, vis-a-vis de Hotelul Central.

Lucrările pentru punerea în serviciu a conducției fiind aproape terminate și apa după experiența ce s'a făcut în prezența autorităților și a reprezentaților presei fiind acuma *la bariera Păcurari.*

Societatea

Union-Baugesellschaft

Secțiunea Instalațiilor Particulare

Iași, str. Păcuraci No. 3

atrage deosebita atențiunea proprietarilor de case că societatea *fiind exclusiv concesionară* pentru *facerea racordărilor*, este singură în măsură de de a face și *instalațiunile interioare* de **Apă și Canal** în mod simultaneu, adică *în așelaș timp și uniform cu racordarea.*

Este deci cu *mult mai* **avantajos, economic și practic** pentru domnii proprietari de imobile, de a se adresa cu toată încrederea numai la birourile noastre de:

INSTALAȚIUNI PARTICULARE

de

APĂ și CANAL

s'rapa Păcurari No 3

pentru a fi serviți in modul cel mai conștiincios.

Prețurile societății sunt cele mai convenabile, fiind bazate pe materiale și manopere absolut superioare.

Direcțiunea

Societății UNION-BAUGESELLSCHAFT

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC şi APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Rinichi şi — Vezicei —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecucia

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50 c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 18 Decembrie 1889.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu pentru asiguraţii din Romania

LEI 8,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de lei 577,594,097 40/100 şi în. 1.144,228 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de lei.

Societatea „ANKER" face asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital sau rezultatul minimul garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu sustirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Ia ş

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vânzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile tota o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, dépuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré..... 4 50

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 3 »

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR Déposé

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII - No 1160 Duminică 14 Noembrie 1910

D. Carp și politica noastră externă

D. Carp e incorigibil. Ori de cîte ori are ocazia să vorbească în străinătate de politica noastră externă comite greșeli cari alarmează și indignează cu drept cuvînt întreaga opinie publică a țărei.

Acum doi ani, d. Carp a vorbit de chestia romînească din Macedonia și a contestat existența ei. Citind interviewul ce acordase unui mare ziar Vienez, nu-ți venea să crezi că cuprinde declarațiile unui barbat de stat al Romîniei.

Șeful junimiștilor a vorbit de interesele romînilor de la Pind, cu aceiași ușurință de limbagiu cu care s'ar fi pronunțat cine știe ce politician din Sofia sau din Athena.

Cuvintele d-lui Carp, au produs atunci o mare vîlvă; ele au avut un dureros răsunet și în țară și peste hotare; au aruncat desnădejdea în sufletele amărîte ale fraților noștri din Macedonia și au revoltat pe toți bunii romîni. In schimb au găsit toată aprobarea în Bulgaria și Grecia și presa acestor ambe state, cari își dispută dreptul de întâietate în Macedonia, dar contestă deopotrivă ori-ce drepturi Romînilor Macedoneni—presa acestor state a aprobat și comentat în termenii cei mai elogioși părerile d-lui Carp.

Șeful junimiștilor putea să fie fericit de efectul produs prin interviewul seu. D-lui Carp îi plac excepțiile; d-sa e omul originalităților—și reușise cu modul acesta să fie singurul barbat politic romîn, cu situația pe care o are în politica țărei, să tăgăduiască ori ce interese romănești în mult încercata Macedonie, unde [illegible] face cele mai mari jertfe pentru întreținerea de consulate și instituțiuni de cultură, romînești.

Un alt barbat de stat romîn, care ar fi îndrăznit să se rostească ast-fel, ar fi fost tratat cu cea mai mare severitate și făcut responsabil de cuvintele rostite. Pentru d. Carp s'a găsit însă scuza: „Așa e d. Carp", și, recunoaștem că i s'a trecut și i se trec multe d-lui Carp, cu o asemenea scuză.

Cu toate acestea, cuvintele nesocotite ce a rostit nu puteau rămîne fără o legitimă și dreaptă protestare. Prea s'ar fi făcut complice și s'ar fi solidarizat cu o faptă urîtă și nenațională, atîta lume iubitoare de neam și dornică de progresul lui. In țară s'au ținut întruniri publice de protestare; presa l-a dezaprobat fără nici o rezervă și însuși șeful nostru—d. Take Ionescu,—atît de mult cunoscut străinătății prin marele sale calități de om de stat—provocat de o telegramă a romînilor Macedoneni din Capitală, a dezavuat afirmările nesocotite ale șefului junimiștilor într'o chestie unde partidul conservator, în frunte cu Alexandru Lahovary, are marele merit de a fi făcut dintr'însa o chestie națională.

Acum șeful junimiștilor săvîrșește o nouă și neertată greșeală în exprimarea părerilor sale asupra politicei noastre din afară. Este vorba de palpitanta chestie a tratatului militar denunțat de presa franceză, că s'ar fi încheiat între noi și Turcia

Același ziar Vienez care a provocat pe d. Carp să vorbească așa de urît asupra chestiei romînești din Macedonia, a provocat pe d. Carp să și spună părerea și asupra pretinsei convenții militare, de care s'a ocupat întreaga presă Europeană și atîta lume politică din străinătate.

Ei bine, d. Carp a găsit și aci să fie original, dar din nenorocire în detrimentul nostru. D. Carp a desmințit existența unei asemenea convenții, dar simpla desmințire n'avea nici o importanță, după desmințirea guvernului romîn—singurul autorizat a fi crezut, și după desmințirea făcută înaintea delegației Austro-Ungare de către cancelarul marelui imperiu vecin.

Originalitatea d-lui Carp, consistă în aceia că a afirmat lipsa de independență a Regatului nostru în rostul politicei sale internaționale—și a tratat cu oare-care dușmănie imperiul Turcesc ale cărui încercări de consolidare politică și financiară noi cei dintâi dintre popoarele din Orient, trebue să le-o dorim din toată inima.

Ei bine, ambele opiniuni ale d-lui Carp expuse în interviewul acordat ziarului „Neue Freie Presse" le dezaprobăm cu toată energia — și ne pare bine că presa liberală oficioasă s'a grăbit să le prezinte ca fiind contrarii sentimentelor și vederilor bunilor romîni, cari își iubesc țara și voesc s'o vadă totdeauna stăpînă pe actele ei și dinăuntru și din afară.

D. Carp a spus că noi suntem într'atîta legați de politica triplei alianțe în relațiunile noastre externe, în cît în cazul unei complicații internaționale. nu vom ajunge nici odată în situația de a sta alături de Turcia *independent* de tripla alianță. „Nu noi —ci puterile Europene, vor decide în fața unui viitor războiu — în privința situațiunei noastre în această eventualitate"—a spus d. Carp—și a adăugat mai departe, că de oare-ce este exclusă ori-ce acțiune din partea noastră, fără o prealabilă înțelegere cu tripla alianță, această considerațiune exclude la rîndul ei ori ce posibilitate a unei convențiuni cu Turcia". Ori, tocmai în modul acesta ne-a tratat astă-vară presa franceză, cînd a vorbit de existența unei asemenea convențiuni, iar presa bulgară s'a asociat la campania deschisă de ziarele pariziane și ne-a sfidat să avem curajul să eșim din porunca Vienei și Berlinului, în tot ce privește actele noastre de politică internațională.

Și la aceia ce noi am avut curagiul să protestăm și să declarăm că suntem stăpîni pe toată acțiunea noastră din afară și că legătura noastră cu politica triplecei nu înseamnă o rușie politică sau o renunțare la suveranitatea noastră politică de stat liber și absolut stăpîn pe actele sale—vine azi d. Carp, ca șef pe partid și încercat barbat politic și afirmă lipsa ori cărei independenți politice a statului nostru în afară și subjugarea desăvîrșită a intereselor sale față de interesele politicei de la Berlin și Viena.

De sigur că presa străină și în deosebi presa franceză și bulgară se vor grăbi să înregistreze cu bucurie și satisfacțiune părerile d-lui Carp, cari intră perfect în vederile exprimate de aceste ziare asupra rostului politicei noastre externe.

Mai cu seamă Bulgarii și Grecii, cari văd cu ochi răi ori ce progres pe care 'l face statul Turcesc de astă-zi—au dreptul să spună turcilor că nu pot spera nimic din partea Romîniei, care ea însăși nu e liberă și stăpînă pe actele ei—ci e înfundată politicei triplei alianțe.

Dar tocmai fondate sau nefondate părerile d-lui Carp—d-sa avea datoria patriotică ținînd seama de limbagiul violent al ziarelor bulgare și de interpelările din parlamentul bulgar asupra convenției militare în chestiune—să păstreze toată rezerva și să nu vorbească cu atîta ușurință de suflet, într'o afacere unde demnitatea și interesele superioare ale statului nostru sunt în joc.

Dar după cum am spus, d. Carp e incorigibil. Pe d-sa puțin îl interesează dacă ce vorbește se resimte dureros în țară—și este pe placul dușmanilor noștri. D. Carp—e un om sincer, tot ce are pe suflet o spune fără înconjur, chiar dacă ar displace compatrioților săi.

Și tocmai de aceia, d. Carp a displăcut și va displace totd'auna și în politica internă și în politica externă a regatului nostru.

Pentru că d. Carp, numai om de guvern în accepția adevărată a acestui cuvînt n'a fost și nu poate fi. Faptele sale zilnice dovedesc aceasta și n'au nevoe de altă demonstrare.

Vespasian I. Pella.

Specialitatea d-lui P. P. Carp

Are și d. Carp o specialitate, de și un om politic nu trebue să fie specialist, căci cel mai rău om politic e specialistul. Cu specialistul nu te poți înțelege așa ușor, căci îi lipsește docilitatea spiritului și cade lesne în doctrinar. Cu toate acestea așa e omul, trebue să fie și specialist în ceva. Și oare chiar politica în sine nu este dînsa o specialitate?

Că d. Carp e original, o știu cu toții. Dl. Carp are acea sprintenie de duh, care l'a făcut părintele zeflemelii; pe unii nu-i prinde nici la tinerețe, pe d. Carp din contra îl prinde și la bătrînețe. Ce să-i faci! e d. P. P. Carp.

A fost o dată d. P. P. Carp și critic teatral, cînd își luase în serios rolul de membru al junimei literare; dar a nimerit'o ca Irimia cu oiștea în.. Hăjdeu!

O altă originalitate a d-lui Carp e că iconomisește pe croitor să nu-i pună toți bumbii la... jiletcă, fiind că nu-i îmbumbe pe toți. Cît de originalitatea manșonului e foarte practică, de ce i-ar degera mînele, cînd are chip să le țină calde, fără să roadă buzunarele la palton ori blană.

Dar originalitatea nu e specialitate; originalitatea stă în fire, specialitatea în cultură; una e pătura înăscută a omului; alta e pătura cîștigată a lui. De pildă prin mediu în care a trăit și s'a desvoltat d. P. P. Carp a hrănit în el microbul șefiei. De unii oameni se ține sărăcia ca scaiul; nu se mîntuie de dînsa și pace; de alții se ține fudulia, ca de capra rîioasă coada sus; pe unii îi ocolește mintea, dar le dă chioriș norocul. In fine mediul politic a desvoltat în el boala șefiei, care îl urmărește, de cînd? de la începutul carierei d-sale politice. De cît șefia a fugit de d. Carp totdeauna, căci a crezut că alții îi stau în cale. In cale i-a stat Manolache Costache Epureanu, în cale i-a stat Lascar Catargi; în cale i-a stat Gh. Gr. Cantacuzino, în cale i s'ar fi opus general Gh. Manu, în cale acum îi stă Take Ionescu. Dar pe toți i-a tratat cu un suveran dispreț, pe unii să-i înmormînteze cu pataşca de clasa I, pe alții i-a tratat de sus din înălțimile Olimpice ale însușirilor Minervii, pe alții că nu-s la înălțimea sa de vrîstă.

Specialitatea șefiei a născut în sufletul d-lui P. P. Carp ideia, că d-sa e prea mare pentru o țară mică, d-sa tratează cu dispreț toată manifestarea noastră politică, culturală și economică. Avem și noi o presă, dar d. Carp n'o citește; avem și noi alegători, dar îi sînt prea puțin interesanți, avem școli, d. Carp nu le cunoaște, avem un organism social, complex, d-sa nu vede de cît lipsă de administrație și vindecarea în panaceul căpitanelelor sale.

De aceia cum d. Carp iese din țară, pentru ori-ce nevoe, devine loquace, și nu atinge nici o chestie internă; acele sînt prea mici pentru d-sa. Poporul romînesc n'are minte, n'are inimă, n'are voință. Mintea—e prost; inima—e trădător și laș; voința—e în mîna bancherilor de la Berlin și a Triplicei.

De aceia în loc să se pună la unison cu noi, în ale noastre, cu nevoile noastre, d. Carp se pune de acord cu împrumutătorii, cu stăpînii și spune ritos la Vieana că cei de la București, țara întreagă, M. S. Regele chiar nu poate avea nici o inițiativă în afacerile externe, e vorba de convenția militară cu Turcia, pînă ce nu vor primi instrucții și voe de la Berlin.

Iată dar specialitatea d-lui P. P. Carp: să se măsoare cu cei mari, și fiind-că nu-i găsește în țară trece peste hotară la Beciul Vienei.

Scoate-l pe d. Carp din specialitate și e un simplu muritor. Petrache a lui Petrache Carp.—Lungul de la Tibănești.

Chestii literare

O lecție de deschidere

Asară d. Virgil Arion și-a deschis cursul său de Sociologie. In deosebi de ceilalți profesori, d. Arion a luat frumosul obiceiu ca să-ți țină cursul în frumoasa aulă a Universității. Pentru ce? pentru că dorește ca lecțiunile sale să aibă acea extensiune universitară, cari interesează și marele public, nu numai lumea de studenți. Dar pentru ca un curs de Universitate să aibă putința de a interesa marele public, trebue să întrunească 2 calități, adică să întrunească o calitate și un defect.

O calitate, profesorul, propunătorul să aibă o dicțiune frumoasă, atrăgătoare, interesantă; o minte ageră, o judecată sprintenă; apoi vorbirea să-i fie ușoară, figurată, ca să poată întreține atenția unui public pestriț.

Un defect; cursul prefăcut în lecții publice își pierde mult din caracterul său de erudiție și savantlîc; sporește puțin știința specială despre care tratează, și tinde mai mult la o vulgarizare de cunoștinți, de cît la o aprofundare de studiu. Cei întâiu studenții vor avea a perde din această scădere a cursului, iar marele public, ori cît de suggestionat ar fi de orator, tot nu prinde în interes șirul ideilor, ci iesă cu acea impresie generală de conferință.

Intre aceste 2 stînci se izbește profesorul, care voește să îmbrace 2 caractere cursul săn, să fie instructiv pentru studenții săi și să fie distractiv pentru marele public.

Cum se achită d. Virgil Arion de această îndoită și penibilă sarcină? D-sa e un meșter al cuvîntului; nu ca volum de voce, vocea d-sale e timidă, înceată, sacadată dar ușoară, curgătoare, lesne. D-sa nu-și fabrică fraza în momentul expunerei sale; o are gata; pe foarte rari locuri și-o caută, se întrerupe, revine. E un vechiu profesionist al catedrei și baroului, și deci emoțiunea i-a trecut. Dar tocmai acest ton jos, încet, sacadat, dă un colorit special lecțiilor sale; prin aceste însușiri d-sa capătă ascendent la public, atrage—place, căci așa e dînsul; nimic afectat, nimic declamatoriu, nimic studiat.

Vădit dar lucru că publicul esă cu un folos real; numai continuitate să fie în participarea la asemenea lecții — conferințe. De cît dacă acestă tendință va fi urmată cu ardoare, se prea poate ca profesorul Arion să scoboare cu nevoită hotărîre valoarea științifică a cursului său, și studenții să tragă puțin folos. Studentul cere vorbă puțină și fond mult; publicul cere fond puțin și formă, vorbă multă.

Lăsăm fondul cursului pe sama studenților, ce-l urmăresc cu interes. Pentru noi semnalăm gustul ce a început să prindă marele public pentru asemenea lecții instructive, în care profesorul vine cu simpla dorință de a instrui și desfăta, iar nici de cum alte scopuri lăturalnice, cum le arată pe deplin unii din gălăgioșii și reclamagii noștri profesori, cu a numite tendinți.

Constatăm faptul și sîntem prea mulțămiți că d. Virgil Arion face două lucruri de o dată; cursuri și lecții, instructive pentru toți, distractive pentru unii.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

FERICIRE...

E oare un simplu trecător, întîmplător —ori vr'un trimis al destinului?

De cîte-va zile am această curioasă îndoială, de cîte ori recitesc anunciul acela simplu dar suggestiv—publicația prin care un francez, aflător în Iași, oferă unui modest capitalist tovărășia pentru fabricarea de șampanie. A descoperit în vinurile noastre însușiri cari le fac proprii ca să fie șampanizate și e lesne de prevăzut că inițiativa ori interesul se vor asocia cu arta—și orașul nostru va cunoaște la rîndul său onoarea unei fabricațiuni atît de moderne— cum este acea a șampaniei — și atît de utile în acelaș timp, adăogăm numai de cît. In rînd cu oxigenul,—șampania e un element de întâia necesitate în anumite împrejurări și ea vine de multe ori în ajutorul bolnavilor, vine să aducă alinarea suferințelor fizice—tot așa după cum aduce și uitarea desăvîrșită, în alte împrejurări prin același fenomen fiziologic: mărirea impulsului și a torentului de viață.

Ea este spoi stăpînă a tot puternică a iluziei este dătătoare de fericiri. Și dacă ordinele călugărești au putut vr'odată s'aducă un bine omenirii—în schimbul relelor multe—atunci, de sigur, acel călugăr obscur care a reușit să fabrice ambrozia modernă în tristețea unei chilii monahale a bine meritat de la omenire.

... Cum curge, spumînd, în valuri de atunci încoace, în toate ocaziunile unde domnește veselia și mulțumirea! Căci acestea nu vin de cît foarte arareori, acolo unde nu spumegă șampania. Și e atît de săracă lumea în fericire, în cît ne putem închipui ce pustie, ce posomorîtă ar fi încă, dacă nu s'ar fi născocit divina băutura!

Firește,—băuturile în general, vinul în special, dau omului plăceri, expanziuni, voioșii. Vinul are un suflet a parte,— e aproape o viață în acel modest fruct al viței de vie,—căci viața cea mai intensă izvorește din sucul ei!

Dar șampania—e înfinit mai vie, mai iute, mai puternică, mai infailibilă. E un extaz sigur, un leac ce nu dă greș nici odată, un farmec căruia nimeni, dar nimeni nu-i reziste.

Sfiosul devine expansiv; tăcutul devine zgomotos; stingherul devine sociabil; nenorocitul devine exaltat; umilul devine trufaș; săracul se crede bogat; părăsitul se simte îmbrățișat Și—să spunem adevărul—în momentele de așa zisă fericire, de cîte ori nu ne ajutăm tot de șampanie ca să o gustăm aevea și să n'o simțim știrbită, ori umbrită!..

... Am văzut într'o zi, pe unul din acei amatori care „fabrică" după vroință șampanie, cu ușurința cu care noi am servi cui-va o cafea. Pe neașteptate, cum stam de vorbă într'o dimineață de Aprilie într'un chioșchiu parfumat, își aduse sticla de vin alb, vechiu și puținele aparate, între cari și capsulele gazoase. Trebuia văzut la lucru! Cu ce încîntare și cu ce îndemînare prefăcea sticla scoasă din ghiață într'o sticlă zăhărită și spumegătoare de șampanie!

In vreme ce discutam anumite lucruri prozaice și tecnice,—el pregătia, pregătia; se exalta pe sine însu-și cu gîndul că în curînd o să ne uimească și o să ne ofere voluptosul preparat; opera îl absorbia,—îl îmbată într'adevăr. Ce păcat că era... dimineața! Dacă întîmplarea ne-ar fi adus acolo seara, în același chioșc împresurat de flori și de cîntece de păseri, — am fi sorbit sub impresia șampaniei proaspăt fabricate sub ochii noștri, — adevărate clipe de fericire și poate, ne-ar fi surprins acolo aurora splendidei zile de primăvară...

Sunt ani de atunci, amatorul a plecat în Orientul depărtat, chemat de serviciu. Cine știe în fața căror simpli muritori el, etern exaltatul visător, își reînnoește acum arta,—arta de a crea fericiri!...

Rodion

O epigramă... anexată

Un erou al zilei.—Avortul literar.—606 și 36.—Neamțul și naționalistul —Trei duzini de argumente.—O epigramă model.—Discuția imposibilă.—Plagiată, imitată ori anexată?

Mulțumită plîngerei introdusă de d. avocat Osv. Teodoreanu în numele unui client al d-sale — medicii devin clienți în anumite împrejurări — d. A. C. Cuza e la ordinea zilei într'o chestiune medicală. Dar aceasta e direct în paguba literaturii, căci pe acest tărîm d-sa n'a încetat a fi și mai de actualitate, grație unei întîmplări pe care vom povesti o aci în toate amănuntele și cu tot interesul ce comportă.

In primul loc — o observație drept introducere. Va fi a doua introducere după cea mai de sus:

De cînd ilustrul chimist Ehrlich și-a denumit cu o cifră simbolică — 606 — ultima descoperire, — se pare că moda numerilor bîntuie pînă și în literatură. Ceea ce n'am fi crezut însă e că tocmai d. A. C. Cuza să fi ajuns a imita pe un savant de origine semită.

Intr'o polemică literară cu confrații de la „Facla" d-sa afirmă că, spre ușurare, o să-și intituleze „argumentele" cu anumite numere, începînd de la 36 în jos!... Pentru cuvîntul că posedă cei puțin trei duzini de argumente în cauză, din care însă arată publicului numai vre o șase, se înțelege, din modestie...

*

Dar n'am arătat obiectul polemicei încă. Zișii confrați au manifestat mirarea că d. A. C. Cuza, totdeauna gata să polemizeze și să acuze, n'a catadicsit să se apere față de o învinuire, destul de gravă în felul ei, pe care i-o adusesem prin *Ordinea* din Februarie 1910 și anume, vorbind despre epigrame și epigramiști, cu ocazia apariția unui volumaș de versuri, am menționat, firește, și pe d. Cuza, unul din cei consacrați ca scriitori de epigrame. Am reflectat în acelaș timp asupra originei mai mult de cît dubioase a unora din cele mai reușite epigrame romînești și, ca ilustrație, am citat chiar „cazul Cuza", a căruia „cea mai bună" epigramă avuse o aventură germano-romînă.

In 1893 am reprodus o într'o „Antologie" — dînd-o ca model, între altele. Și atunci mi se atrase atenția că o epigramă *identică* a apărut în „Fliegende Blätter". E vorba, cum spuneam, de cea mai reușită dintre epigramele d-lui Cuza, afară de acele cîteva bune epigrame cu caracter personal, trivial, sau politic:

Te-ai înălțat atît de sus,
Prea bunul meu amic,
In cît să nu te miri că-mi pari
De jos, — atît de mic.

După cum am arătat în articolul menționat, epigrama nemțească seamănă grozav de mult cu cea romînească. Dacă n'o mai reproduc aci din nou, este pentru a nu abuza de spațiul restrîns al ziarului și a nu repeta cele spuse atunci. Apoi — repet aci unul din cele 36 argumente ale d-lui Cuza — nu toată lumea știe nemțește îndeajuns, ca să poată judeca frapanta asemănare.

N'o mai reproduc pentru motivul mult mai simplu: că d. A. C. Cuza însuși. recunoaște că bucățile seamănă mult, — foarte mult, — așa de mult în cît, întru apărarea d-sale, va invoca nu mai puțin de 36 — trei-zeci și șase — argumente!

*

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APA DE GURĂ

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.

Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

Argumentul că *neamțul* e anonim e departe de a pleda în favoarea d sale. Tocmai de la anonimi se plagiază mai curînd, dată fiind lipsa de răspundere.

Epigrama e publicată și într'un volum foarte răspîndit „Gedankensplitter", editura Braun et Schneider din München Vol. I, pag. 186 și e iscălită A. R., probabil spiritualul epigramist A. Roderich de la „Fliegende Blätter".

Torturînd propria d-sale lipsă de argumente în chestia nenorocitei epigrame, d. A. C. Cuza ajunge, fatalmente, la cea mai absurdă încheiere. Absurdă pentru toată lumea; nu însă pentru d. Cuza însuși, a cărui logică începe de abia de acolo unde pentru toată lumea începe absurditatea. Neamțul în chestiune — autorul epigramei plagiate ori imitate — a fost inventat *a posteriori* pentru trebuința cauzei. Printre rînduri trebue cetit că Neamțul în chestiune a fost plătit de... Cahal, ca să scrie o epigramă copiată după acea a d-lui Cuza...

Iată de ce, în contra tuturor duzinelor de argumente — pe care, în treacăt fie zis, *nu* le invoacă epigramistul romîn — d. Cuza nu poate avea dreptate și nu va putea să aibă nici odată, D-sa e un om aparte, o mentalitate cu tatul alta de cît restul oamenilor, a tuturor oamenilor din univers, — trecuți prezenți și viitori. Cu d-sa nu se poate discuta în mod serios și prin urmare nu are de cît să se frămînta singur în labirintul celor trei duzini de motive din care nu alegem nici unul plauzibil. Ci, în potriva afirmării d-sale ridicăm pur și simplu o afirmare contrarie și iată-l într'o dilemă din care nu poate eși.

Iar pentru că unii naivi ar putea cădea in cursa pledoriei și să-i arăte indulgența, mai adăugăm următoarele.

O aparență de dreptate ar putea fi într'un singur argument al d-lui Cuza. In volumul d-sale „ediția complectă" se află 200 — două sute — de epigrame din care 18 poartă indicația că sunt traduse. Și atunci autorul volumului întreabă pe cititorii — dinainte convinși ai „Neamului Romînesc" — dacă e admisibil ca un scriitor de sute de epigrame să se lăcomească la o singură epigramă a unui neamț?

Tocmai; se poate! Și iată cum. In zisul volum tipărit la Văleni de Munte d Cuza dovedește cea mai îngrijitoare mentalitate pe care a manifestat-o cîndva un scriitor cu oare care reputație stabilită.

In primul loc cîuntirea unora din propriile sale bucăți literare. D. Cuza a vroit să-i se erte oare cari păcate din tinerețe și cu deosebire atacurile în contra „Providenței". Ce era mai firesc atunci, de cît să suprime acele bucăți? Insă nu! D-sa le-a trunchiat, le-a schimonosit, le-a ridiculizat: — a dat loc la cele mai întemeiate ironii și atacuri — dar nu s'a încumetat să renunțe la o singură bucată de trei-patru strofe.

Apoi — pe lîngă vechile „epigrame" a tipărit, tot sub această denumire, un număr de strofe atît de copilăroase, în cît — cum am probat altă dată cu citații — un modest elev de gimnaziu n'ar contrasemna niște asemenea producțiuni.

De aci scoatem, în contra duzinelor d-sale de argumente, un singur „argumentum de hominem", — argumentul lăcomiei, — lăcomia de a acumula strofe peste strofe, — strofe de prisos și a se impune prin *cantitate* disprețuind *calitatea* și pierzînd scrupulele față de propria sa reputațiune.

De aceea *credem că a fost în stare să se lăcomească la o simplă epigramă* nemțească și nu ne lăsăm convinși de torentul afirmărilor d-sale trase de păr. Mai cuseamă a d-sale, care în toată cariera publicistică a născocit și doctrine și argumente și cărți și instituții,—numai scrupule n'a știut să aibă și n'a dat îndărăt în fața celor mai grosiere calomnii sau insinuări pe seama altora —fie literare fie politice.

Și—drept încheiere—o povață. Autorul epigramei.. nemțești ar trebui să-și cruțe duzinele de argumente. Credem a ști că va avea să răspundă în curînd contra unor învinuiri de plagiate științifico-literare mai grave.

Va recunoaște că, prevenind I, îi facem un serviciu real, pe care nu-l merită.

Iar ca o ultimă satisfacție îi acordăm favoarea de a numi strofe în chestiune, —nu o epigramă plagiată,—ci... anexată.

Va fi încă una de adaos la nenumeratele d-sale Anexe.

❑ **Birourile Redacției și Administrației „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

O nuvelă inedită a lui Tolstoi

— Părintele Sergiu

Intre manuscrisele nepublicate ale lui Leon Tolstoi, se află și o nuvelă „Părintele Sergiu", cu subiectul următor:

Un tînăr ofițer din garda imperială se înamorează de o fată, căreia îi propune căsătoria, pe care ea o primește. Mirele află însă imediat după aceia, că mireasa sa fusese, ibovnica unui înalt personaj și sub lovitura puternică ce 'i pricinuește faptul, ofițerul intră în tagma monahală, unde primește numele de Sergiu. Liniștea din mînăstire calmează mult pe fostul ofițer; dar, fostul ofițer nu se mulțumește cu aceasta și cum vrea să atingă culmea prefecțiunei, el se retrage într'o solitudine, unde duce o viață pe o care o consacră toată, uitării. In împrejurimi se lățește svonul despre ființa lui sfîntă și din toate părțile aleargă spre el săteni, mai ales însă sătence, care 'i povestesc grijele și nevoile lor.

In a doua parte a nuvelei, asistăm la o petrecere a unor tineri din oraș; d ni și d-ne, în troice, merg spre oraș și ajunși aproape de mînăstire, ei își aduc aminte că acolo șede un sfînt. Una din dame, o frumoasă cochetă, își exprimă îndoiala asupra sfinteniei călugărului. „Dacă ea ar vroi,—spune dînsa, călugărul ar îngenunchia înaintea ei". Cuvintele ei intrighează pe cavalerul ei, un advocat, și el îi propune un ramaș ag, pe care ea îl primește. Dama se coboară din trăsură, și după ce o bucată de vreme rătăcește prin pădure, ea bate la chilia, călugărului și cere a fi primită pentru a se adăposti de ploaie. Urmează scena seducerei, descrisă în culori foarte vii. Dama, udată de ploaie, vrea să se desbrace pentru a pune alte haine, întrebuințînd pentru aceasta, toată arta cochetăriei, și părintele Sergiu, care simțește reînviind într'însul flacăra stinsă, ia un topor și își taie un deget. Dama sguduită de cele întîmplate, se îndepărtează și întîmplarea face ca gloria călugărului să crească tot mai mult.

Un negustor îi aduce pe fiica-sa bolnavă, de o boală mintală, cu rugămintea ca sfîntul să se roage pentru dînsa.

Nebuna rămîne în cortul părintelui, care zi și noapte face rugi pentru ea. Dar, deja în prima noapte, călugărul simte că prezența fetei, trezește pacatul într'însul. Intre spirit și trup se deslănțue o luptă strașnică și în urmă birueste trupul: Sergiu comite o crimă asupra nebunei. Furtuna pasiunei neașteptate se potolește și întors la cunoștință, călugărul își dă sama de marele pacat. El simte că marele edificiu al perfecțiunei sufletești, pe care el l'a ridicat în cursul anilor, cu mare trudă, s'a prăbușit într'un ceas. In același timp el este cuprins de furie, contra fetei, care fără de voia ei, a fost cauza căderei sale.

Și cu același topor, cu care se pedepsise pe el, îndreaptă o lovitură puternică contra fetei, care cade moartă pe loc.

Apoi Sergiu părăsește chilia și pleacă neobservat de nimeni. Pleacă cu toiagul în mînă, rătăcește cu părul vîlvoi, rătăcește pe drumul mare, așteptînd soarele.

Litere-Științe-Arte

Tolstoiane.—Un distins publicist rus care avea contact zilnic cu Tolstoi observă următoarele observări asupra „fugei" marelui scriitor.

La un temperament ca al lui Tolstoi, totul lua proporții titanice, astfeliu ca un vînător iscusit a putut să lupte aproape două ore cu un urs care îi sfîșiase carnea: ca băutor, turna odinioară în gîtlejul său cantități imense de rachiu; ca jucător era spaima „partenerilor" prin abilitatea și istețimea jocului său, ca soldat se urcă vesel pe meteresa III a Sebastapolului, meteresa cea grozavă cere a pricinuit multe pierderi omenești, și cu humorul său putea să smulgă de pe buza muribundului un zîmbet.

Ca agricultor el făcu grădina din pustietatea care împrejmuește Iasnaia Poliana. El uimi, toată lumea prin activitatea și agerimea sa uriașă în toate domeniile: în sport ca și în literatură.

Inzestrat cu o memorie fenomenală, cu o vioiciune de spirit; maistru al cuvîntului era totdeauna pregătit a încinge o discuție asupra oricărei chestiuni interesante.

In discuțiune era așa de pacinic, atît de bine dispus, că ar fi putut lua parte la jocul cel mai inocent al copilașilor; adăoga însă puțină exagerare și fanfaronadă, și o patimă puternică de a-și arăta talentele sale.

Și André Beaunier care deasemenea era numărat între intimii familiei lui Tolstoi și vizitase de mai multe ori pe marele scriitor la Iasnaia Poliana, găsește naturală ultima faptă a lui Tolstoi.

L'am văzut adesea și îndelung scrie el în *Figaro*. El era teoreticianul cel mai neînduplecat pe care l'am cunoscut vr'o dată, dar el nu era mulțumit, căci cum să aplice el în viață toate teoriile sale. Evanghelia sa avea pretențiuni mari.

Dacă el ar fi voit să trăiască după aceastăă Evanghelie, trebuia să renunțe la tot, ce după concepțiile noastre ar fi omenesc.

Totuși el trăi în definitiv, în o societate care nu se interesa de reformele sale, și tocmai în un asemenea mediu, trebuia să-și practice învățăturile. El se purta îmbrăcat ca un lucrător în o bluză deschiată în afară, un brîu de țară, cu care își încingea talia și refuza să se îmbrace mai bine. Nu mînca altă ceva de cît legume de oare ce vroia să rămîie credincios cuvîntului lui Christos: „Să nu ucizi". După aceiași concepție el nu purta nici un fel de blană. Își ara și cultiva singur pămîntul.

Nu fuma și nu bea nici un fel de alcool. Vreme îndelungată își făcea singur ciubotele.

Tot astfel înceta de a scrie romane pentru că osîndi o astfel de „jucărie nimicitoare a spiritului".

Prin asemenea exemple voia să-și conformeze viața, în o măsură oare-care cu principiile. Dar totuși nu trăi ca un om sarac.

In iarna anului 1898, cînd era la Moscova, ocupa o casă foarte frumoasă. Aceasta desigur că nici un om nu i-ar fi reproșat și nici un om afară de el și de discipolii săi. Aceștia erau și mai severi ca el, voiau să-l oprească a și termina romanul său *Invierea* pentru că un asemenea roman aparține operei distrugătoare.

*

In astfel de împrejurări critice desigur că Contesa Tolstoi fu o înțeleaptă mijlocitoare între învățăturile soțului ei și realitatea cu cerințele ei.

Pe cînd era bolnav, în 1898 medicii i-au recomandat vin. „Morala" sa îl oprea însă să bea vin. Contesa îi dădu atunci un suc de struguri puțin plăcut. Și cînd el declară că un scriitor nu trebuie să ia bani pentru operele sale — Contesa, atunci, conduse negociațiunile.

In modul acesta au fost aranjate și altele. Dar Tolstoi știa că el lucra împotriva propriilor sale învățături și aceasta îl făcea nenorocit.

De aceea, simția „o mare bucurie" cînd se îmbolnăvi greu și era aproape de moarte. El voia să moară, pentru ca principii[illegible] nu vina prea mult în conflict cu viața.

Și a murit mulțumit, ca un apostol, ca un martir.

*

Cenzura germană u confiscal romanul lui Paul Barchans „Nopți Petersburgeze" unde se descriau anumite mistere ale vieței rusești.

*

Maxim Gorki a terminat o nouă dramă în 4 acte: Wassja „Schelesnava". Acesta e numele piesei și a eroinei. E vorba de o mamă care a făcut sacrificii numai ca să aibă copii sănătoși. Dar în zadar. Are un fiu ghebos, un altul idiot și fiica stricată,—în alt înțeles de cît acel fizic. Disperată, își trimite fii în mănăstire, iar pe o noră a ei —căci are și o noră—o învață și o conjură ca la rîndul ei să se consacre operei de a da societății numai copii voinici,

Vom vedea dacă acest... copil al fantaziei gorkiane nu va fi și el hibrid pe scenă.

*

Cunoscutul director de teatru Gemnier de la Paris, proectează să înființeze un mare teatru ambulant,—o scenă complectă și transportabilă din oraș în oraș.

*

❑ **Sumarul numărului de mîne din „Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:**

Noutăți: Către cititori.—Deschiderea parlamentului și situația politică,— † G Panu.—Pentru „Luceafărul".—Ecouri din lumea internațională.

Cestiuni actuale: D. Drăghicescu. In chestiunea catedrei de sociologie.

Critică și literatură: N. Em. Theohari Criticii noștri: D. M. Dragomirescu. A. Daudet.— Farul sanguinarelor. Maxim Gorki.—Ceasornicul.

Știință; I. Petrovici. O mică discuție filozofică.

Politică sanitară: Dr. Iancu Jianu. — Leacul satelor.

Note și discuțiuni: V I. Barbat. Cazul Drăghicescu. — Dr. Sp. In chestia jubileului Universității din Iași. Ilie Nicolescu.—In chestia plagiatului d lui Lovinescu.

Tribuna cititorilor. Teatru-muzică. Finanțe și comerț. Bibliografie.

STRUNA ZILEI

ACORDUL RESTABILIT

Tenorul Nadolowitsch s'a reînscris la facultatea de medicină din Iași.

Un bun artist la facultate
E, poate o necesitate.
De-o vreme, încolo, se știe—
Nu prea e multă **armonie.**

INFORMATII

❑ Consiliul superior al agriculturei a luat deciziunea următoare:

Dijma cea mai ridicată ce se va lua la păioase de către proprietarii sau arendașii din regiunea I, a județului Fălciu, va fi, atît din boabe cît și din pae din șapte trei, adică trei părți va lua proprietarul sau arendașul și patru părți țăranul.

Dijma cea mai rîdicată ce se va lua de către proprietarii sau arendașii din regiunea II a județului Fălciu, va fi atît din boabe cît și din pae, din cinci două, adică două părți va lua proprietarul sau arendașul și trei părți țăranul.

Pentru ambele regiuni proprietarul sau arendașul dă pămîntul și mașina de treerat, iar țăranul toate muncile, mîncarea va privi pe țăran.

Samînța se va lua înainte de dijmuire de acel care a pus-o,

❑ Președinții tuturor societăților de bine-facere din Iași, se vor întruni mîine dimineață, spre a hotărî înjghebarea unei muzici proprie a societăților.

❑ In urma examenului depus, au fost primiți ca solvenți în cl. I la școala normală „Vasile Lupu" din Iași, următorii elevi.

Admiși de la Cîmpulung: Miță P. Nicolae, Hănculescu C, Părvu Smaranche, Badea I. Gh., Popescu A. Gh.

Dela Buzău: Gh. R. Nicolae, Dobrescu I. Alex., Tudose Anghel, Popovici C. Const., Popescu I. Benone.

De la Galați: P. C. Paul, Hanga G. Gh, M. G. Stoica.

De la Craiova: Vintilescu I. Gh., Predescu Gr. D, Nicula T. Stan, Grigorescu N. Toma, Boränescu Ilie, Hornescu I. Kicolae, Mihaiescu D. Traian, Cojocăreanu Ion; Stancu T. C.

Părinții vor trebui să se prezinte cu elevii la școală, de oare ce cursurile au început. La internarea lor vor înainta direcțiunei școalei recipisa Administrațiunii financiare pentru consemnarea pe seama ministerului instrucțiunei publice a sumei de 150 lei adică jumătate taxa de solvență pe anul școlar 1910—1911.

In ce privește instalarea elevului, vor complecta obiectele cerute prin lista aflată la direcțiunea școalei și vor cere relațiunile de care vor avea nevoe dela acea direcțiune.

❑ **Furt.** De mai mult timp, la seminarul „Veniamin Costake" se găseau cuferile elevilor descuiate, iar din ele lipsite obiecte și [illegible] Autorii însă, nu putea fi descoperiți. O împrejurare însă a făcut ca autorii să fie descoperiți așa că ori ce altă bănuială a fost îndepărtată. Azi dimineață, două cufere aparținînd la doi elevi, au fost găsite descuiate, iar din ele lipseau lucruri și bani.

Intendentul seminarului, căruia elevii păgubași i-au reclamat cazul, s'a plîns la rîndul său poliției de siguranțe cerînd trimiterea unui subcomisar care să ancheteze.

Siguranța a însărcinat cu anchetarea furtului, pe subcomisarul Albert Popovici, care ducându-se azi dimineață la seminar a început cercetările prin a interoga pe servitori asupra cărora de la început căzusă bănueli.

Unul din servitorii, numit Costache Cajbăneanu contrazicîndu-se în respunsuri și făcându-se o percheziție în camera sa, s'au găsit o mulțime de chei false o parte din lucrurile furate și o sumă de bani. Acesta luat la siguranță, a declarat în adevăr că el este autorul furtului de astă noapte, precum și al celor din trecut și că ele au fost comise împreună cu un frate al său numit Gheorghe, servitor la curte boerească din oraș.

Modul cum dănșii operau furturile, era următorul: pe cînd elevii se aflau în repetitor, numitul Costache Căjbăneanu păzea în sală, iar fratele seu, care în fie care seară venea la el, se introducea în dormitor, unde cu chei false, descuia cuferile elevilor, lua banii și lucrurile mai de seamă din ele, mergeau apoi în camera lui Costache unde împărțeau banii, iar obiectele mai de seamă, le lua Gheorghe, le vindea în oraș, iar bani îi împărțeau în două.

Ambii sunt arestați la siguranță.

❑ In secția chirurgicală de la spitalul sf. Spiridon, a fost internat aseară șeful secției de jandarmi din Tomești județul Suceava, Dumitru Chelaru, care ducându-se în circiuma lui Iițic Iițicovici și fiind orele înaintate, conform legii de organizare a comunelor rurale, a somat pe individul Ernest Hăra să părăsească localul; acesta însă a scos un revolver și a tras asupra lui Chelaru, rînindul în abdomen.

Starea numitului e gravă.

❑ **A apărut No. 3 și 4, anul XIII-lea, arevistei bisericească și didactică „Viitorul", cu următorul sumar:**

Nici o orientare.—Care trebuie să fie purtarea preotului în societate spre a-și menține prestigiul și autoritatea pastorală?—Ceva despre socialism.—Importanța vizitelor canonice. — Impresiuni.—Rolul jidovismului în mișcarea sectei cunoscută sub numele „Adventism".—Munceste...—Cronica bisericească.—Conferință.—Micile încercări.

❑ Frănarul Ion Socaciu, dovedit în urma cercetărilor făcute la siguranță că a furat material pentru a-și construi casele din strada Zugravilor, de la cherestijia d-lui Blechman, din strada Uzinetor, a fost înaintat eri după amiază parchetului.

❑ Incepând de astă-seară, la cinematograful Gaumont, de la coloseul Bragadiru, rulează un program absolut nou.

„Gaumont Journal" ne redă ultimile evenimente din lumea întreagă, înregistrate la fața locului de agenții cinematografici. Noul program din astă-seară mai cuprinde: „Cîng Mari", mare dramă; Sfîrșitul unei artiste, dramă; Müller a capatat o minge, este titlul unei hazlii comedii; Lacul maggiore, vederi după natură; Scapat fericit, comedie; Moara amorezaților, comedie, în culori etc.

Astă zi Sîmbătă, la orele 3 p. m. și Duminică la aceiași oră, mare matineu; intrarea generală 50 de bani.

Atît la matineuri, cît și la reprezentațiile serale, orchestra regimentului 13 Ștefan-cel Mare. La matineu rulează acelaș splendid program ca și seara.

❑ **C. F. R.**—Consiliul de miniștri a autorizat direcția c. f. r. de a executa pe cale de regie, diferitele instalațiuni mecanice și electrice și lucrări diverse necesare atelerelor c. f. r. din București Iași și Pașcani, în limita sumei de 642.560 lei 65 bani, din care se va plăti din creditul de 45.000.000 lei acordat pentru trebuințele căilor ferate.

— De asemeni, a autorizat a'și furniza de la compania „Hiord" din Belgia 11 vagoane de poștă ambulantă, 11 vagoane de bagaje, și 11 locomotive tip mixt, cu prețul de 68.900 lei bucata.

❑ Eri a fost coborîtă în mormînt Elena Mineu, sora defunctului Dimitrie Gusti, fost ministru al instrucțiunei publice și primar al Iașului.

DIVERSE

— Siguranța urmărește pe bulgarul Spiridon Popa, autorul mai multor excrocherii comise în oraș.

— Un început din incendiu s-a declarat la evreul H. Goldman din strada Ornescu No. 11, care fu stins de pompieri.

— La spitalul Sf. Spiridon a fost internată serva Elena Niculescu, avînd un picior fracturat de o balercă, pe care voia s'o dea în pivniță.

— Locuitorii din strada Țicăul de sus ne roagă a atrage atenția celor în drept asupra stărei deplorabile în care zace acea stradă și pe unde nu mai este cu putință a străbate de noroi și gropi.

— D. Vulcănescu inspector financiar a inspectat alaltă eri cassa de la fabrica de tutun.

D-sa a găsit totul în bună regulă.

CURA = **Cea mai rațională de UNT DE PEȘTE pentru ADULȚI și COPII** =

e numai acea cu:

UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și
UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior și premiate la mai multe expoziții din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamațiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.* Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă purto.

Unt de pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterii copiilor, în stările limfatice și a stadiului puberității.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă și porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curței Regale **Iași**

Pentru București: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.

Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.

Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Domnul M. Ferekide, preşedintele Camerei a declarat eri unui fruntaş junimist, că în partid există dorinţa ca liberalii să facă şi alegerile generale.*

Majorităţile parlamentare vor fi convocate pentru ziua de 16 Noembrie şi atunci chestia situaţiei guvernului va fi discutată.

Intre acestea junimiştii se pregătesc de putere. Guvernul lor este deja format pe hîrtie şi slujbele mai mari distribuite.

Preşedinte al Camerei va fi d. C. Olănescu, al Senatului d. G. Gr. Cantacuzino; primar al Capitalei nu va fi d. D şliu, ci d. D. Dobrescu, intim prieten al d-lui Carp, fost secretar general al ministerului de Domenii; prefect al poliţiei Capitalei va fi d. N N, Butculescu.

*

D. Grecianu împarte slujbele la Iaşi: pe d C. L. Negruţi l'a făcut prefect al judeţului; pe d. Stroja al poliţiei; pe domnii A. D. Holban şi căpitan Ghica, efori ai Spiridoniei

Cine nu vrea capătă funcţie de la d. Grecianu.

❑ *D. N. Fleva va pleca mîine seară în străinătate, pentru zece zile.*

❑ *D. A. A. Badareu şi toţi prietenii noştri, membrii ai comitetului general al partidului, pleacă astă seară la Bucureşti, pentru a participa la şedinţa de mîine a comitetului.*

❑ *Consiliul de administraţie al Băncii Iaşilor, întrunit ieri seara, a luat act de retragerea junimiştilor din consiliu.*

După propunerea d-lui Pandele Zamfirescu, s'a hotărît convocarea adunărei generale pentru Dumineca viitoare 21 Noembrie, spre a hotărî asu reducerea capitalului prin retragerea subscriitorilor junimişti, sau anularea întregei liste de subscripţii.

Colectiviştii urmăresc această de pe urmă soluţie, căci ei voesc, după îndemnul d-lui Take Protopopescu, ca întregul capital să fie acoperit, la o nouă subscripţie, numai de colectivişti.

❑ *D. P. P. Carp s'a decis să nu ia parte la discuţia mesagiului şi nici la lucrările parlamentului, pînă cînd a zis d-sa, se va termina cu guvernarea liberală şi cu actualul parlament.*

❑ Eri seara s'au întrunit Cahalofobii din Iaşi şi au votat o moţiunne prin care secţiile unite ale Casaţiei, procurorul general al înaltei instanţe şi domnii avocaţi Dissescu şi Arion, [illegible] rezerviştii

❑ Perceptorii au fost însărcinaţi cu supravegherea chipului cum se percepe taxa de 5% impusă trupelor străine.

❑ Curtea de Casaţie, în secţii unite, a casat ieri fără trimitere recursul rabinilor Taubes şi Niemirower, cari fusese condemnaţi de instanţele din Iaşi la diferite amenzi, pentru refuzul de a oficia la prestarea jurămîntului more judaico.

Inalta Curte a stabilit, deci jurisprudenţa, că nu se poate condemna expertul rabin, care refuză serviciile sale de expert—dar n'a rădicat, cum scriu gazetele din Bucureşti, jurămîntul more judaico, asupra căruia nici n'a fost chemat să se pronunţe.

Dar prin refuzul rabinilor jurămîntul este de la sine desfiinţat.

❑ Epidemia de scarlatină, după cum am mai spus noi progresează pe fie ce zi. De unde până la 1 Noembrie erau în oraş 15 cazuri, astă-zi, după 13 zile, cazurile s'au înmulţit aşa că sunt în total 42 cazuri.

Sunt însă unii cari ascund boala, nevoind a o declara serviciului sanitar de teamă ca bolnavii să nu fie transportaţi la spitalul de izolare. D. dr. P. Flor, medicul primar al oraşului, a luat măsuri severe contra acestora, făcînd ca, administraţia comunală să placardeze o ordonanţă, prin care să se aducă la cunoştinţa celor ce nu vor declara boala şi ca rezultat se vor declara decese, că vor fi daţi judecăţii conform art 175 din legea sanitară şi vor fi condamnaţi cu închisoare de la 15 zile la un an şi 1000 lei amendă.

Cu măsurile ce se iau d. dr. Flor crede că cel mult în două luni, epidemia de scarlatină va înceta.

❑ Comisia regională a judeţului Iaşi este convocată cu începere de la 10 Noembrie—15 Decembrie la sediul Inspectoratului agricol pentru revisuirea şi stabilirea preţurilor muncilor şi pămînturilor astă-zi în vigoare, urmînd ca în acest interval să alcătuiască preţurile regionale pentru perioada anilor 1912—1916.

In baza art. 67 din legea învoelelor agricole, marii agricultori precum şi muncitorii agricoli au dreptul de a adresa comisiei regionale în tot cursul acestei sesiuni, toate reclamaţiile şi observaţiile ce au de făcut în privinţa preţurilor stabilite astă-zi în vigoare, pentru a obţine modificarea lor.

Aceste reclamaţii se vor studia şi dezbate de către comisia regională în şedinţele ei, pentru a se modifica preţurile dacă va fi nevoe, în sensul cererilor juste ale diferiţilor reclamanţi, rămînînd fiecăruia dreptul de apel în contra acestor hotărîri ale comisiei regionale, la consiliul superior al agriculturii, pînă în 15 zile de la pronunţarea comisiei regionale.

❑ *Apa a ajuns aseară la Km. 99, a vând o presiune de 11 atmosfere, de odată însă, presiunea a scăzut la 8 atmosfere, probabil că din cauza marei presiuni au plesnit tuburi pe linie.*

O echipă de lucrători a fost trimeasă imediat spre Brăeşti, pentru a vedea şi constata unde s'a produs spărtura.

❑ Cu începere dela 1 | 14 Decembrie a. crt. se va deschide provizoriu, staţiunea Drăgăneşti, pentru Traficurile de călători, bagaje şi de mărfuri de mare şi de mică iuţeală în vagoane complecte.

Această staţiune este situată pe restul de porţiune (Toporul-Blejeşti) a liniei Giurgiu—Blegeşti la o depărtare de 9 Kilometri de staţiunea Toporului.

Taxele de transport tarifare de la şi la această staţiune la şi de la cele lalte staţiuni se vor socoti până la înscrierea ci în indicatorul kilometric, pe baza distanţelor până la Toporul.

❑ **Şcolare** D na Elena Comarnescu, directoarea şcoalei primare de fete „Al. Lemurior", a demisionat din această demnitate.

— D. Th. Sandu, învăţător la şcoala din Mînjeşti, a fost transferat la şcoala din Buciumi, în locul vacant.

— Următoarele concedii au fost acordate: cîte 15 zile d-nei Rozalia Ghibănescu, institutoară la şcoala de fete No 8 şi d nei Elena Popovici, institutoare la şcoala primară „Principele Ferdinand" şi 25 zile învăţătoarei Rozina Dimitriu de la şcoala din Timişeşti.

— In prima Duminică din luna Decembrie, va avea loc a doua conferinţă a membrilor cercului cultural al institutorilor din localitate,

❑ Ministrul agriculturii şi domeniilor a făcut cunoscut prefecturei judeţului că, prin administratorii de plăşi să se intervină la proprietarii embaticari, să rescumpere proprietăţile, aceasta fiind în avantajul lor.

❑ In „Scrisori din Iaşi" din „Ordinea" de astăzi se vorbeşte despre următoarele: „In jurul unei morţi.—Iaşanii şi Gh. Panu.—Alegerea care nu va fi.—Pagini de „Amintiri".—Colegianul în auditor.—Cînd a devenit Panu „junimist" —Anii de diletantism.—O zi de glorie. —Ispăşirea unui triumf.—De două ori anticuziat.—Gh. Panu şi naţionaliştii.—Necrologul întârziat. — Cum n'a scris Panu la „Viaţa Romînească".—Generoşii în dilemă.—Domnul Steré n'are timp.

❑ Ministerul de finanţe a intervenit la toate instituţiile, ca în vedere că [illegible] fi nedele de argint uzate [illegible] monede noui la toate vărsările în argint. să se separe în fişicuri, cu totul deosebite, monedele uzate de cele noui.

❑ De cît-va timp, ţigaretele care se pun în consumaţie lasă mult de dorit în ceia ce priveşte calitatea.

Se observă de asemeni că debitele de tutun nu mai sunt aprovizionate cu cutii de ţigarete „Intim Club" nici de cele „Dame".

De ce? Nu se ştie. De cît-va timp se pun în vînzare aceste ţigări numai în pachete ale căror calitate e mult mai inferioară celor ce se vindeau în cutii.

❑ O copilă a d-lui Dimitriu din str. Albineţi îmbolnăvindu-se de scarlatină serviciul sanitar al comunei a cerut poliţiei să silească pe numitul a şi transporta bolnava la izolare.

In acelaşi timp pentru a preveni propagarea epidemiei s'au luat măsuri ca toţi bolnavii să fie transportaţi la spital, iar locuinţele desinfectate cu creolină.

❑ **Consiliul comunal.**—Aseară s'a întrunit consiliul comunal, sub preşedinţia d lui N. Gane.

In vederea sosirei apei, se hotăreşte a se ridica în diferte răspinteni, pisuare şi 4 closete.

Fie care pisoar va costa 955 lei şi fie care closet 2300 lei.

Esecutarea acestor lucrsri s'a acordat secietăţei pentru interprinderi comerciale şi industrale din Bucureşti.

Se aprobă budgetul societăţei „Cantina Şcolară", care are un capital dă 19,515 lei,

Se votează un credit de 120 lei costul coroanei depuse de comună pe mormîntul lui Gh. Panu.

După propropunerea d-lui Gane consiliul îşi îndeplineşte o pioasă datorie dînd stradei Albe denumirea strada Elena Doamna, în amintirea Domniţei Cuza.

D. dr. Ţaranu propune a se acorda o gratificaţie d-lui inginer Electrician, Vărlănescu, căruia se datoreşte că oraşul pe urma conflictului cu societatea de electricitate cîştigă anual suma de 28,500 lei.

In privinţa gratificaţiei toţi consilerii sunt de acord,—însă asupra modalităţei se nasc diferite păreri.

La urmă se acceptă propunerea d-lui Eraclide de a se amîna chestia pentru altă şedinţă rămînînd ca până atunci să se ieie informaţiuni precise, dacă d. Vîrlănescu voeşte să continue a fi funcţionar comunal, sau după cum se afirmă e hotărît a îmbrăţişa o altă carieră.

❑ Azi dimineaţă circulase svonul în oraş că un grop de valoare de 7000 coroane, ar fi fost sustras de pe o masă de la poşta centrală.

Faptul însă ni s'a deesminţit de oficiul poştal care ne-a declarat că o scrisoare de valoare de 7o lei sosită din Rusia se rătăcise în casa de fier, căzând în dosul unei saltaraş, dar după un moment a fost găsită.

❑ D-nii coloneli Rîmniceanu, comandantul regim. 2 artilerie şi loaneli din statul-major al diviziei 3 a, au plecat la Odesa, spre a se întîlni cu comisia rusă pentru regularea graniţei Prutului.

❑ **Universitare** — Astă-zi la orele 5 jum. se întrunesc membrii Senatului universitar, împreună cu ai consiliului facultăţii de ştiinţi, pentru a lua cunoştinţă de raportul candidaţilor la catedra de patologie externă şi lucrările candidaţilor la catedra de chimie tehnologică de la Bucureşti.

— S'au înscris, ca studenţi al facultăţii de ştiinţi, următorii studenţi şi studente, în anul I-iu:

Secţia ştiinţelor naturale: d-rele Amalia Apostolescu, Elena Bogdan, Amalia Misihănescu, Margareta Savinescu şi d-nii Athanasie Balaban, Constantin Gheorghiu, Lucian Guttmann, Eugene Mălinescu, Const. Oescu, Cezar Popovici şi V. Zăhărescu.

Secţia matematici: Aurel Cernătescu, Mircea Dulcescu, Şaie Goldcron, Leia Iaeowicz, I. Locker, A. Munteanu, Emil Negură, Victor Popescu, I. Popovici şi N. Pascu.

Secţia ştiinţelor fisico chimice: L. Ballif, Elias Mendel, Gh. Ghiorghiu, Şaie Goldcron, L. Iacovitz, Locker I, Munteanu A., Popovici I. şi d-ra Virginia Mănescu.

— Lucrările practice de laborator, a şcoalei de electricitate au început de la 9 Noembrie, iar lucrările de atelier vor începe Joi 18 Noembrie.

— D. Albert Taşcă, va deschide cursurile sale de istoria doctrinelor economice, de la doctoratul economic, anul I, în ziua de Luni 15 Noembrie, ora 4 p m. în amfiteatrul facultăţii juridice.

— D. prof. Charles Drouhet va deschide cursul de literatură franceză. Luni 15 Noembrie, ora 4 p. m. tratînd despre: *Istoria literară, metoda şi problemele ei.*

— Marţi la orele 5 jum. va avea loc în aula universităţii colloquiul d-lui Mihai Berceanu.

Examenul d-lui A. Zeuleanu pentru abilitare [illegible] fost aminat.

— I. Th. Burada, va începe cursul de drept roman pentru anul I, Marţi la orele 8 dimineaţa.

— D. prof. Vasile Dimitriu, pentru candidaţii la doctorat, va ţinea Mercuri de la 5 jum.—7 p. m. cursul de drept maritim.

❑ **Judiciare** —Un proces care durează de la 1864.

T. Mărunţeanu din Craiova, mort în 1863, testase toată averea sa în scopuri scolastice şi bisericeşti. La înfiinţarea casei şcoalelor, legatele defunctului trecuse asupra ei, dar şi procesul, care a fost intentat de rudele lui Mărunţeanu în 1863.

Procesul a trecut prin toaté curţile de Apel, chiar şi prin cea din Focşani, pe timpul existenţei ei, şi acum a ajuns la Iaşi, prin casare.

La audienţa de astă-zi, la secţia I-a a Curţei, afacerea a fost strigată, dar judecarea ei s'a amînat.

D-nul Miţu Antonescu reprezintă casa şcoalelor; d. Filitis pe celelalte părţi.

— Numitul Gh. Văzdoagă minor, ucigînd pe fratele său, a fost condemnat la 10 ani închisoare.

— Şeful contabil al prefecturei judeţului Suceava, Voinescu, notarul comunei Liteni, V. Creţulescu, şi C. Petroi, secretarul acelei comuni, s'au făcut vinovaţi de falşuri, înscrind aceleaşi cifre, de mai multe ori, în budget.

Achitaţi de tribunal, procurorul a făcut apel şi afacerea era înscrisă în rolul proceselor de astă-zi ale s. II. S'a amînat însă, pentru comunicare de acte.

❑ O răpire în secolele trecute, după o legendă rusă ne-o reconstitue cinematograful şi ne redă sub titlul „Khamara şi Prinţul". Bogat înscenată şi splendid interpretată, ea este interpretată de artiştii dramatici ai teatrului din Moscova. Aceste scene sunt cuprinse în noul program de astă seară Sîmbătă 13 Noembre, al teatrului Pathé Fréres, din sala Sidoli. Noul program excepţional de bogat şi ales conţine apoi autentice inregistrări cinematografice care ne redau flota germană cu uriaşele sale dreadnoughturile, manevrele în largul mărei etc. O splendidă pantomimă-balet cu d ra Nupierkowska, prima balerină de la opera mare din Paris, este de asemenea cuprinsă în noul program de astă sară Sîmbătă.

Se succed apoi vederi după natură, scene comice, teatrale, sportive, etc. precum: Mila perceptorului,—In ajunul anului nou—Prince trebue să plece cu trenul de 5 55—Sate malaeze (Sudul Indiilor)—D-ra Fifi în vacanţă—Tontolini pescar iscusit etc. Pathé-Journal cel mai recent, ne aduce: Aniversarea morţei lui Francisco Ferrer din Barcelona—Paris Bruxella în aeroplan—Plecarea lui Tolstoi şi toate sporturile Săptămînei redate în mod insufleţit.

Mîne Duminică 14 Noemb. Matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare şi mîne Duminică sara, reprezentaţie obişnuită.

Programul de Joia viitoare (18 Nov) va cuprinde între altele: Moarte civilă drama lui Paolo Giacometti. Rolul lui Conrado Almini e jucat de celebrul artist Ermetti Novelli, fala scenei italiene.

Ultima oră

Bucureşti 13 Noembrie

Un apel fiscal al M. S. Regelui

Bucureşti.—Inaintea comisiunei de apel a judeţului Ilfov a venit eri spre judecare un apel al cassei Regale.

Aceasta reprezentată prin d. Basset a facut apel contra impunerei unei moşii din judeţul Ilfov.

Comisiunea de apel, prezidată de presedintele trib. Ilfov, a respins însă apelul casei regale.

Intrunirea din Galaţi

Galaţi.—Aseară a avut loc a doua întrunire săptămînală a partidului couservator democrat.

Intrunirea s'a ţinut acasă la d. P. Stavru comerciant. Au luat parte foarte numeroşi alegători.

Au vorbit d-nii: N. Emanuel avocat, V. Constantinescu, Vasiliu, Mimi Plesnilă, Măgură, Drăgănescu şi N. Filipide şeful local.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—In consiliul de miniştri de eri s'a stabilit în mod definitiv textul mesagiului de deschidere a corpurilor legiuitoare, Fiind ultima seziune se va recapitula în mesagiul toate reformele din trecutele seziuni, se va pomeni apoi de raporturile amicale cu statele străine.

Miniştrii au plecat de la consiliu cu impresia că d. Ionel Brăteanu n'a pus încă suveranului chestia viitoarelor alegeri.

Un proces

Buc.— La curtea de Apel secţia IV-a s'a judecat astă-zi procesul intentat de către ziarul „Adevărul" ministerului de interne, pentru confiscarea ziarelor.

Curtea a rămas să se pronunţe în cursul viitoarei săptămâni.

Prinderea unei bande

Salonic.—In apropiere de Diskake o patrulă a surprins banda faimosului Alexis; acesta împreună cu trei sasi a fost ucis; restul bandei a fugit.

Situaţia în Brazilia

Rio de Janeiro.—Amnistia a fost votată în sensul că cererile privitoare la suprimarea pedepselor corporale şi la sporirea efectivului echipagiului au fost acordate.

Răsculaţii s'au supus şi ordinea a fost restabilită.

O cerere a familiei lui Tolstoi

Petersburg.—Familia lui Tolstoi a rugat telegrafic pe d. Miljukoff, şeful cadeţilor, să nu aducă în dumă moţiunea prin care cere să se ia pe socoteala statului, chetuiala înmormîntărei lui Tolstoi.

Pentru Tolstoi

Petersburg.—Partidul cadeţilor a prezentat Dumei un proect privitor la cumpararea de către stat, a terenului lasnaia-Poliana cu mormîntul lui Tolstoi, precum şi casa din Astapowo unde a murit Tolstoi şi să se facă o colectă naţională pentru ridicarea unui monument lui Tolstoi, la care statul să contribue cu 100.000 ruble.

Partidul muncii a propus de asemeni un omagiu pentru Tolstoi, constînd între altele în cumpărarea de către stat, a operilor lui Tolstoi şi întemeiarea unei universităţi populare.

Camera austriacă şi convenţia cu Romînia

Viena.—Camera deputaţilor discută măsurile de luat în contra scumpirii alimentelor.

Ministrul de comerţ d. Weisskirdiner revine asupra tratatului de comerţ austro-romîn şi declară că în Romînia s'au proectat două abatoare, unul pe graniţa la Burdujeni şi cealalt la T. Severin pe graniţa Ungariei; ambele abatoare sunt în construcţie şi guvernul n'a făcut obiecţiuni în privinţa permisiunii de a se uza de abatoare provizorii.

*

Viena.—Iată amănunte asupra acestei şedinţe;

Deputaţii socialişti au cerut suprimarea graniţei, pentru importul cărnei din Argintina.

Ministrul de comerţ a răspuns:

— Bine, dar d v., aţi cerut şi o convenţie comercială cu Romînia şi acum vedeţi foarte bine că Romînia n'are vite deajuns pentru export.

Deputatul romîn socialist Grigorovici, din Bucovina, protestează contra isoniilor ce se fac la adresa României. El a spus:

— Dacă ştiaţi de mai înainte că Romînia n'are vite deajuns pentru export, de ce aţi făcut convenţia cerînd atîtea avantaje, de care Romînia nu se poate folosi.

De ce aţi acordat Romîniei un contingent de vite, mai mare de cît Serbiei?

D voastră nu urmăriţi de cît distrugerea culturei vitelor din Romînia şi nici odată n'aţi căutat să aveţi relaţii amicale cu Romînia.

Anul trecut, eu am propus suprimarea paşapoartelor pentru Romînia, şi modificarea tarifului poştal. Aceste propuneri fuseseră adoptate de parlament, dar n'aţi făcut nimic pentru îndeplinirea lor. Astăzi dar n'aveţi dreptul să vă bateţi joc.

SALA SIDOLI

3 REPREZENTAŢII 3

Opereta Vieneză

Trupa de primul rang

cu concursul Domnişoarelor:

Mila Therén

Prima subretă dela Theater an der Wien

Erna Bijacco, Dora Buhner, Mia Adam, Jelley, Scheidel, Baumgart, Mysa etc.

dela Kartltheater şi Theater an der Wien

şi al Domnului

PAUL GUTMANN

Primul comic dela Kartltheater

HERLING, SCHLESARECK

Primi Tenori

Pekel, Hilberg, Rudolf Kurt, Berger, Welenbach, Drach, etc.

Se va reprezenta

Luni 15 Noembrie 1910

Der Graf von Luxemburg

(Contele de Luxemburg)

Operetă în 3 acte de Lehar

Marţi 16 Noembrie

Die Schoene von New-York

(Frumoasa din New-York)

Operetă în 3 acte de Kerker

Mercuri 17 Noembrie

MISS DUDELSACK

Operetă în 3 acte de Nelson

Biletele se găsesc de vînzare la agenţia Carmen Silva Librăria Iliescu (Piaţa Unirei).

Lei 2.50 şease fotografii cărţi postale artistic executate la fotografia artistică Weiss *Piaţa Unirei „Fotoglob".*

De inchiriat o odae bine mobilată în stradaS eulescu No. 6.

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

ELECTROLUL

care a început a'şi cîştiga o bună reputaţie ca remediu foarte eficace contra mătreţei şi pentru creşterea părului, şi-a şi găsit duşmani cari vor să'l discrediteze.

Aşa unii negustori puţini scrupuloşi servesc clienţilor lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcileli, facem cunoscut că **Electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co

Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco du Catalogue

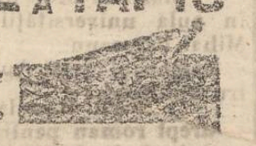

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50 c.
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 18 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru garanţii din Romînia
LEI 8,547,500

Suma asigurărilor din vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 88, 92. Contracte pentru un capital de cor. 573,594,097 29/100 cu fr. 1,144,828.10 renta.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurare.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul semnatarului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de trenge vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — la Ş

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la 15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar cîştigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII – No 1161 Marți 16 Noembrie 1910

INTRUNIREA COMITETULUI NOSTRU CENTRAL

Eri s'au întrunit, la clubul nostru din Capitală, membrii comitetului central al partidului, convocați fiind de șeful partidului, pentru a le expune situația politică și a hotări atitudinea ce va trebui să aibă partidul în fața evenimentelor importante ce se așteaptă.

Au răspuns la convocarea șefului aproape toți membrii comitetului și anume: foștii membri ai majorităților parlamentare din Camera și Senatul conservator de la 1904—1907, cari au urmat pe d. Take Ionescu; apoi foștii secretari generali de ministere, foștii primari și foștii prefecți, precum și cei 32 de conducători ai organizațiilor de care dispune partidul în județe.

Ședința s'a deschis la orele 2 jum. în mijlocul unui mare entusiasm. Șeful și ceilalți fruntași au fost primiți cu ovațiuni. Dintr'fostul guvern conservator de la 1904—1907 erau prezenți în sală pe lîngă d. Take Ionescu, d-nii Dissescu, Istrati și Badareu.

Cel dintâi care a vorbit a fost șeful partidului. Cuvîntarea d-lui Take Ionescu a produs o însuflețire și entusiasm indescriptibil. Șeful a vorbit cu o căldură și energie pe care ți-o dau numai momentele mari. S'a văzut din discursul bărbătesc al șefului, că ne găsim în fața unei situații care poate să impună partidului cele mai mari jertfe, și șeful a voit să cunoască starea sufletească a conducătorilor partidului din țară, și să știe dacă este îndeajuns pregătit pentru a face față tuturor împrejurărilor.

Membrii comitetului central, au subliniat declarațiile șefului cu ovațiuni nesfîrșite, ceia ce dovedește că întreg partidul stă ca un bloc de granit în fața atacului pe care îl pregătesc adversarii și că nimic nu se va putea sfărîma dintr'însul, ori cît de grea ar fi lupta de mîine; că, solidaritatea, dragostea, devotamentul, energia și puterea de muncă care unește pe toți conducătorii conservatori democrați din județe sunt așa de mari, că partidul se poate angaja de la început într'o luptă care îl va duce la o victorie sigură.

Publicăm rezumate prinse în fuga condeiului de pe discursurile rostite de șef și de foștii miniștri conservatori: d-nii Dissescu, Fleva și Badareu, precum și cuvîntarea de închidere a ședinței rostite de șef, rezervîndu-ne dreptul a vorbi în numerile viitoare asupra marei însemnătăți a acestei ședinți și a declarațiilor șefului și fruntașilor noștri.

Constatăm însă, încă odată mai mult, că cea mai mare unitate de vederi domnește între toți conducătorii partidului nostru și că a'it din punctul de vedere al ideilor, cît și al tacticei de urmat în fața evenimentelor ce se pregătesc, tot partidul stă în jurul șefului și al steagului, hotărît a'l urma, oricare ar fi rezultatele finale ale luptei, și ori cîte sacrificii ar reclama ea.

Salutăm deci cu entusiasm declarațiile pline de avînt ale șefului nostru și ale d-lor Dissescu, Fleva și Badareu și strigăm din toată puterea inimei: Să trăiască partidul conservator-democrat a cărui luptă de mîine îl va duce la cel mai desevîrșit triumf!

Discursul d-lui Take Ionescu

Mă simt foarte fericit să fiu în mijlocul comitetului partidului, mai ales acum cînd se cearcă a se produce rupturi de la noi pentru a crește partidele neputincioase. Astăzi fiecare dintre noi devine un erou în ochii dușmanilor, dacă pe lîngă cusururile de mai înainte va adăuga și pacatul apostaziei.

N'am avut nici o îndoială că asemenea încercări nu vor reuși, de oare ce știam că partidul nostru nu s'a făcut cu făgăduieli și nimănui din cîți sunt aci nu li s'a dat vr'o făgăduială.

De aceia nu vroiu să fie nici unul încă aci nici afară, care să stea la noi din jenă sufletească sau din dragoste pentru mine. *Și eu în acest ceas desleg pe toată lumea de ori-ce alte legături de cît acele de idei.*

Am revendicat libertatea pentru mine și o recunosc deci și pentru alții.

Și acum să examinăm împreună aci între noi în acest comitet al partidului care e situația politică actuală.

Ați văzut una mai curioasă ca cea de astăzi? Cînd a mai foet România cu 2 guverne? Situația politică e bolnavă din toate punctele de vedere, căci, ce este acest guvern care stă la putere și care totuși își anunță plecarea și ce e pretenția Carpiștilor de a revendica pentru ei dreptul guvernului de mîine?

Dacă au vr'o semnificație alegerile parțiale, atunci ele înseamnă că guvernul trebue să plece și să 'l urmăm noi, iar dacă numai alegerile generale înseamnă ceva în această țară, atunci nu se poate spune că alegerile parțiale au dat verdictul împotriva actualului guvern?

Ni se spune însă că, ce importanță are cine va face alegerile generale. Dacă am fi într'o țară în care alegerile generale au fost totdeauna libere atunci de sigur că este fără importanță cine va prezida viitoarele alegeri.

Dați-mi alegeri libere și atunci nu mai cer guvernul pentru că prefer să 'l iau din alegeri.

Dar d. Carp poate mai puțin ca ori care altul să facă alegeri libere.

Eu nu discut ce face Regele pentru că Regele nu a făcut nimica pînă acum și nu poți condamna un om pentru simple bănueli.

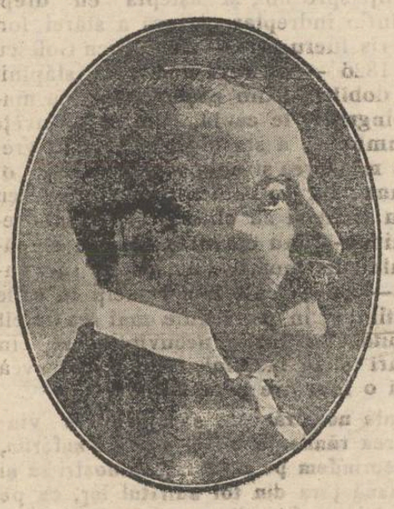

Eu discut însă pretenția d-lui Carp și propunerea politică pe care o face Coroanei, propunere care înseamnă o politică suicidală pentru regimul constituțional din această țară. România s'a croit pe ideia guvernului parlamentar, adică țara dă parlamentul și parlamentul guvernul. Și dacă atîtea ani a fost pe dos, vecinica aspirație a tuturora însă a fost să se întemeieze regimul libertății în această țară. **In contra acestei pretențiuni, a carpiștilor voiu face tot ce 'mi va sta în putință ca să le sfărîm, să sfărîm o asemenea politică pe care o văd cu dușmănie.**

In ce mă privește, declar că, nu voiu primi nici odată tentativele de falșificarea vieței Constituționale, chiar dacă aceste tentative ar fi spre folosul meu și al partidului meu.

Ni se spune că nu avem program. Dar dacă nu ar fi decît ideia asta asupra libertății și încă ar fi de ajuns. *Noi vrem să ne rîdicăm pe opinia publică pe care înțelegem să ne sprijinim.*

Dincolo însă altul e sufletul: dreptul divin de a guverna țara.

Ei bine eu nu primesc asemenea doctrină.

Chestiunea pe care o ducem noi înaintea țărei e aceia: Alegerile cele mai libere, dacă vom fi noi la guvern; opoziția cea mai crîncenă dacă vor fi alții; și acei alții ar trebui să se supue voinței țărei, dacă se gîndesc la teribilele consecinți ale propunerei pe care îndrăznesc să o facă Coroanei.

Datoria noastră este să facem și reforma electorală și eu cred că pînă acolo trebue să se meargă cu lărgirea electorală, pînă unde nu s'ar periclita independența electorală.

Deosebirea între noi și Carpiști există înainte de a se forma partidul nostru și deosebirea consistă în soluțiile democratice ale chestiei agrare din programul guvernului Cantacuzino, soluție cari ni se atribuia nouă pentru că erau nuanțe de guvern cu vederi mai largi și mai înaintate.

Noi nu putem să pierim fiind că avem încrederea țărei și pentru că urmărim să guvernăm prin partid pentru țară și pentru toate straturile sociale.

Am să declar numai că pentru liniștita desvoltare a acestei țări, trebue să ni se dea nouă guvernul de mîine, de oare ce politica d-lui Carp ie o politică protivnică intereselor țărei.

Eu cred că chiar dacă s'ar face nefasta încercare cu d. Carp, nu va reuși pentru că nu înțeleg ca țara să fie în veci încă neliniștită, fie prin alegeri violente fie prin mișcări grave de stradă, căci dacă nu vor fi alegerile și încă *tot va trebui să fie ceva!*

Noi vrem însă să facem o Rominie civilizată ca și țările cele mai civilizate. Și personal vă spun limpede că dacăași crede că țara e destinată la o vecinică minciună și ipocrizie, nu ași mai putea face sacrificiile pe care le fac azi și pe cari, ori ce om politic care își iubește țara e silit să le facă.

Eu cred totuși în modernizarea vieței noastre politice.

Țara a făcut începutul în ultimii ani și ar fi o adevărată crimă de a se opri mersul acesta înainte. Nu știu ce are să fie, dar știu ce trebuie să fie.

Se poate însă ca armata aceasta să fie chemată la grele și grave bătălii și cine nu și simte sufletul curat să plece mai bine de pe acum. Iar dacă împrejurarea ne va da nouă guvernul, rog pe toți să facă alegerile cele mai libere, iar dacă va fi altfel e de datoria noastră să forțăm ca alegerile să fie libere.

Cuvîntarea d-lui Leon Ghica-Dumbrăveni

Istoria unei țări este istoria elitei sale. Să vedem acum ce este elita și din ce caractere constitutive necesare se compune ea. Capitalul, inteligența și munca sunt aceste caractere. Noi le avem pe aceste 2 din urmă și ni se recunosc chiar și de adversari. Vai însă de partidul care numai prin capital vrea să distrugă inteligența și munca.

Discursul d-lui C. Disescu

De obiceiu luptele politice se dau în jurul ideilor.

Sunt însă împrejurări în cari ideile nu au o altă valoare de cîtaceia pe cari le o dau faptele.

Azi nu ne interesează ideile ci situația politică, pentru că de astă dată ideia și dreptul vor naște din fapte.

Nimic nu se schimbă în realitate. Se schimbă oamenii cari formează guvernele, dar nu și guvernele.

Cine va veni după actualul guvern aceasta este datoria noastră să examinăm.

Eu consider guvernul de astă-zi ca un sequestru judiciar pînă ce se va termina procesul. Aud că guvernul cade. Și eu cred că trebue să se retragă.

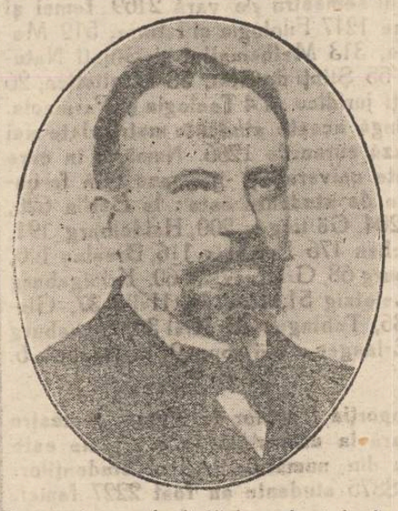

Dar putem noi să lăsăm să trăcă această politică de culise și audiențe?

Regele nu se poate s'o admită, și eu cred aceasta, pentru că țin de la M. Sa o declarație pe care mi a făcut-o acum 20 de ani. „Un rege nu are și nici nu trebue să aibă nici simpatii și nici antipatii".

Atunci cari sunt motivele, pentru care guvernul de mîine să nu ne fie dat nouă? Și dacă nu se dă guvernul celor care au 9 alegeri parțiale, pentru ce să se dea celor cari n'au avut nici una?

Partidul conservator e un partid, de individualități și de oameni distinși, dar nu individualitățile dau puterea unei țări ci masele acestea mari cari sunt reprezentate la noi, prin toate clasele sociale și în număr mai mare de cît în cele alte 2 partide.

Eu nu cred ca M. Sa Regale vrea să încredințeze guvernul viitor acelora, cari au fost bătuți în toate alegerile parțiale.

Constituția nu are încredere deplină în nimeni și nici în M. Sa Regele, pentru că îl obligă să convoace colegiile electorale. Și am credință că M. Sa nu va voi să dea loc la un proces între El și Colegiile electorale.

Cuvîntarea d-lui N. Fleva

Acum 15 ani am discutat chestiunea luptei între democrație și reacțiune. Și ceia ce era atunci ideal, a devenit astăzi realitate.

Dacă am ură, am pentru acei cari chiar după 1907 au suprimat alegerile.

In contra junimiștilor n'am nici un fel de ură, pentru că nu pot urî pe acel ce spune lămurit că nu vrea alegeri libere.

De altfel d. Carp mi-a declarat acum cîte-va zile:

— *„Degeaba Fleva, nu se pot face alegeri libere în această țară, pentru că nu le vrea țara".*

D. Carp e un amator în politică și să vă feriți d-lor de politica de amator, ca de muzica de amatori.

De aceia nu am nici un fel de speranță că are să facă d. Carp ceva bun la guvern.

Dar nici nu cred să poată veni pentru că ar trebui să aibă și asentimentul Coroanei și al țării! Să știe însă Coroana

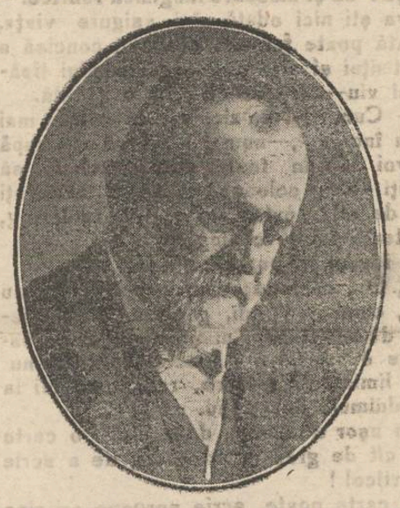

că alta era situația acum 40 de ani, cînd a venit în țară și alta este astă-zi. Să înțeleagă M. Sa Regele că și în această țară ca și în celelalte țări adevăratele baze ale tuturor instituțiunilor și prin urmare și ale dinastiei sînt iubirea poporului.

Dorim să meargă înainte această Dinastie, însă cu un avertisment: suntem hotărîți să mergem pînă în pînzele albe, dacă ni se va face ori cît de mică nedreptate, ori cît de mică în privința dreptului ce avem de a guverna în această țară.

Ceia ce voim de o camdată, însă, e retragerea acestui guvern, cînd s'a dovedit că miniștrii au speculat averea publică. Cine are să vie, a spus'o *țara și o va spune fără nici o rezervă și fără nici o menajare.*

Cuvîntarea d lui Al. A. Badareu

Am un mare pacat cu adversarii mei. Cînd mă înjură, mă calomniază; cînd mă laudă mă calomniază și mai tare.

Lăudîndu-mi sentimentele și ideile mele conservatoare, adversarii carpiști mi-a găsit atîta comunitate sufletească cu dînșii, în cît afirmau că sunt gata să trec la dînșii. Calomnie mai mare de cît toate înjuriile lor trecute.

Au început acum a se trezi și ca să și scuzeze calomnia, comit o calomnie și mai monstruoasă. Afirmă că din vorbele unora din prietenii noștri politici au înțeles, că eu sunt gata a părăsi partidul conservator democrat.

De ce să părăsesc pe d. Take Ionescu? Pentru că am fost dintre acei care i-am înțeles însușirile cel dintâiu și cu multă energie și perseverență l'am împins spre direcțiunea partidului conservator?

Chestia d-lui Take Ionescu nu este chestie personală. De la 1897 de cînd lucrez cu d. Take Ionescu, nu i-am surprins nici un moment de slăbiciune; nici odată nu l'am văzut dorind șefia din ambiție personală sau din vanitate. Noi prietenii lui l'am împins la șefie nu pentru a distruge partidul conservator, ci, pentru a-l complecta considerîndu-l pe Take Ionescu ca simbolul democrației, menite să justifice în timpul nostru, rolul partidului conservator și să i sporească acțiunea.

S'a pretins că cuvîntările mele erau în dezacord cu ideile fundamentale ale șefului meu. Adevărat este că am vorbit și la Huși și la Iași, fără să fi vorbit în prealabil cu șeful meu. Aceasta însă nu însamnă desacord. Eu vorbesc foarte rar cu d. Take Ionescu, poate cel mai rar din Dv. toți, pentru că doresc să-i las cît se poate mai mult timp liber pentru Dv., pentru diriguirea partidului. Totuși am fost totdeauna în

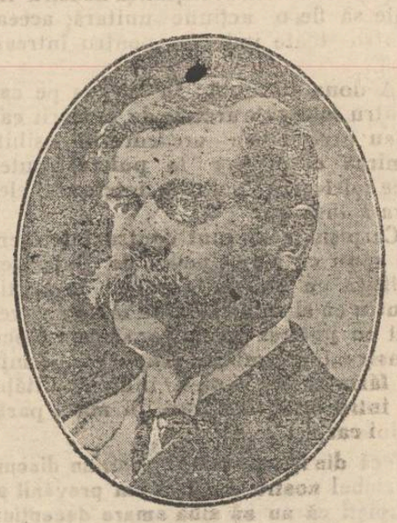

comunitate de idei pentru că cunoscînd ideile fundamentale ale șefului, am avut premisele pe baza cărora mi-am făurit toate deducțiunile și concluziunile din cuvîntările mele.

Șeful, ca și mine, ca și mulți care luptam alături cu dînsul de mult n'am avut a ne plînge de partidul conservator. Am avut a ne plînge de direcția acestui partid, care dădea precădere tendințelor de clasă, chiar cu risicul de a paraliza rostul partidului prin nedreptățirea democrației.

Cu această rezervă, în ce privește direcția partidului, șeful nostru a fost întotdeauna pentru întregirea partidului prin adunarea la un loc a tuturor elementelor, din toate clasele sociale, care au idei și sentimente conservatoare, oricare ar fi deosebirea de avere, de cultură sau de profesiune a acestor elemente.

Inspirat de aceste sentimente ale d-lui Take Ionescu și cu toate sentimentele absolut contrare ale d-lui Nicu Filipescu, am ales sub primul guvern Cantacuzinist șase carpiști la Iași.

Cînd s'a făcut prima fuziune în contra d-lui Take Ionescu, care a avut de urmare formarea unui guvern Carp, cu d. Filipescu, autorul fusiunei, însă fără d. Take Ionescu, șeful nostru a mers cu stăpînirea de sine cu abnegațiune, cu uitarea ori-cărei preocupări personale, în cît a făcut realminte pe mamelucul guvernului Carp și a fost dintre fruntași cel din urmă care a intrat în lupta de răsturnare, dusă de d. Cantacuzino contra acelui guvern și atunci numai, după ce-a fost somat de d. Cantacuzino, să se pronunțe dacă urmează sau nu pe șeful partidului și să închine la steagul al cărui purtător era acesta.

Eu, care cunoaștem starea de conștiință a d-lui Take Ionescu, am prevenit și pe d. Carp și pe d. Filipescu și i-am sfătuit să se apropie de d. Take Ionescu. N'am avut nici un răspuns. Atunci am spus d-lui Take Ionescu, că un fruntaș politic ca d-sa, ori cîtă valoare personală ar avea nu trebue să rămîe în balon pentru că rezultatele nu se pot obținea de cît cu ajutorul unei organizațiuni politice și că deci întru cît d. Carp și Filipescu continuă cu atitudinea lor ostilă, trebue să se decidă a urma pe d. Cantacuzino. Urmarea o cunoașteți, căci este un fapt istoric.

Iată de unde am știut, chiar înainte de a întreba pe șeful nostru, că dînsul este gata la ori-ce jertfe personale pentru închegarea, pentru întrunirea la un loc a tuturor forțelor conservatoare, bine înțeles fără ca partidul conservator-democrat să devieze de la misiunea lui, a cărui idee fundamentală este sporirea clasei diriguitoare, în genere și a partidului conservator în special, cu valori și energii noi sfărîmînd la nevoe ori-ce barieră, chiar dacă această barieră ar consista într'unprivilegiu devenit istoric care ar decreta pentru unii o „capitis diminutio" pe baza originei de clasă.

Cînd cerem lucruri atît de raționale, atît de legitime pentru timpul în care trăim, cum să nu-mi închipui că se poate ca prin întregirea tuturor forțelor, partidul conservator care a stat atîtea generații chincit înaintea partidului liberal, să se poate ridica în picioare și conștient de misiunea lui să privească

în faţă partidul advers şi imboldit de sentimentul emulaţiunei către ţară şi neam să-şi dee într'o măsură largă măsura puterei sale pentru realizarea binelui obştesc.

Cred că aţi înţeles ca şi mine că aceasta a fost preocuparea fundamentală a şefului nostru în discursul său de astă-zi. Cînd a vorbit şeful, rolul meu ca şi al *d-voastră* este să respundem nu cu vorbe, ci cu acte la cuvintele şefului,

De sigur că ori-care vor fi contingenţele ipotezelor făcute asupra situaţiei politice actualei şi a celei viitoare, suntem în ajunul unei mari bătălii, în care şi noi, partid conservator-democrat, dacă suntem conştienţi de mandatul pe care l am luat şi care ne-a fost ratificat de ţară în manifestările ei legale, în care manifestări sentimentul ţărei pentru noi s'a aratat cu o evidenţă şi o perseverenţă care fac exasperarea adversarilor noştri de toate culorile, trebuie să desfăşurăm o acţiune extraordinar de intensă.

Pentru ca acţiunea noastră să fie mai îndemanatic orientată, e bine socot să transform discursul şefului în cîte-va formule precise.

Prima formulă: acţiunea noastră trebuie să fie o acţiune unitară, aceeaşi pentru toate judeţele, pentru întreaga ţară.

A doua formulă: în ipoteza pe care pentru motivele aratate de oratorii care m'au precedat, o credem imposibilă, venirea carpiştilor la putere, putem face înţelegere politică, înţelegere electorală însă nu.

Carpiştii care sunt contra înţelegerei ne spun că n'au nevoe de înţelegere politică cu noi de la partid la partid, pentru că ei au un *atout* în mînă: guvernul cu puterea căruia vor sfarma blocul conservator-democrat şi apoi vor permite ea fărmăturile, adică individualităţile să intre prin infiltrare în masa partidului carpist.

Incă din Martie trecut printr'un discurs la clubul nostru din Iaşi am prevenit pe Carpişti că au să aibă amare decepţiuni în privirea speranţelor de emigrare de la noi către dinşii. Nimenea dintre cei cari au participat la constituirea partidului conservator-d mocrat nu l'au părăsit. De asemenea dintre cei intraţi mai tărziu, nimenea din cei ce-au intrat cu suflet curat şi au avut destul timp ca să se formeze la mentalitatea şi disciplina partidului nostru, nu vor dezerta.

Chiar cei captivaţi de ideia împăcării se vor convinge uşor că dezertarea lor nu este numai trădarea unui partid, trădarea unui om, dar este tradarea însăşi a ideei împăcării.

In tabăra carpiştilor sunt mulţi partizani înţelegerei, iar cei îndărătnici, persevereză în atitudinea lor, numai pe speranţa dezerţiunilor. Cei ce dezertează încurajează pe potrivnicii înţelegerei şi deci fac un act de tradare către ideia împăcărei.

Am auzit că carpiştii s'au ascuţit dinţii în vederea bugetului. Să şi-i păstreze sănătoşi pentru buget, căci altmintrelea nu numai că şi i vor toci, dar am convingerea că chiar şi i vor rupe atacînd fără nici un rezultat blocul conservator-democrat.

Golurile cîtorva dezertori amăriţi şi amăgiţi, au fost cu prisos umplute de fruntaşi, care la ruptura ultimei fuziuni remăsese în pasivitate, voind ca prin aceasta să se manifeste pentru ideia înţelegerei, dar care în timpul din urmă cînd s'au convins că cioclii partidului conservator nu sunt printre fruntaşii noştri, şi-au reluat în fruntea rîndurilor noastre locurile de onoare, de alta dată.

Printre aceştia cu plăcere zăresc astăzi în această sală pe d-nii Lascar Catargi, Ştefan Pleşea, Ştefăneanu, Constantiniu etc. toţi foşti membri în ultimul parlament conservator.

Noi ridicăm desfiderea ce ne-o aruncă carpismul după paravanul decretului regal, dar trebuie să luăm măsurile să-i lăsăm la neputinţa obişnuită a braţului lor. A face cu dinşii carteluri electorale ar inseamna să le punem în mînă, sabia cu care vor cerca să ne asasineze.

A treia formulă: cu partidul liberal înţelegere politică nu, înţelegere electorală da, dacă vor voi să se asocieze la opera noastră de trezire a spiritului public şi de întrare într'o viaţă constituţională normală.

E timpul să trecem imediat la acţiune pe baza acestor formule.

D Gh. Stroiescu, mai bine să rămîe numai formule.

D. *Badareu* îmi pare rău că n'am putut fi înţeles de d. Stroiescu, sper însă că d-sa va fi o excepţie şi că tot partidul va înţelege că este momentul să intrăm imediat în acţiune pentru ca să ne îndeplinim pînă la capăt misiunea şi să salvăm frumosul început de viaţă constituţională reală, de care ţara a dat dovadă în ultimii trei ani contra atentatului pregătit în numele partidului conservator, de acei care în 1895, după strălucita guvernare a marelui guvern Lascar Catargi, considerau numele de conservatori ca o ruşine şi se intitulau cu o sfruntată ipocrizie *Constituţionali*.

*

D. Take Ionescu închee şedinţa comitetului, constatînd că în partidului d-sale e aceeaşi unire şi căldura ca şi mai înainte.

Şi pentru că amicul Badareu vorbea adineaori de calomnia care i s'a adus, trebue să declar că eu cel puţin nu am fost un singur minut victima acestei calomnii

Trecînd la o altă ordine de idei d. Take Ionescu, spune că **partidul conservator-democrat poate să fie — de şi nu crede — piatra de încercare pe care să se încerce forţa ce rezistenţă a României din secolul XX.**

*

Şedinţa s'a terminat la orele 5 în mijlocul aceleaşi însufleţiri cu care s'a început.

După aceia şeful s'a întreţinut în parte cu toate căpiteniile din judeţe, cari în mod unanim l'au asigurat de devotamentul lor nemărginit şi de ferma hotărîte ce au de a'l urma în lupta ori cari ar fi situaţia politică pe cari o va aduce ţărei schimbarea regimului liberal!

OAMENI ŞI LUCRURI

ANIVERSARI

Cu numărul de faţă „Opinia" întră în anul al cincilea, din seria a doua.

O trecere ca ori-care alta; o dată ca ori-care alta. Şi cu toate aceste, fără îndoială, e o senzaţie neobişnuită în această constatare, senzaţie asemănătoare cu plăcerea ce se imbină cu regretul,—de cîte ori cine-va dintre noi numără un an mai mult pe răbojul vremei celei fără de sfîrşit...

Este oare organismul unei gazete—o viaţă în înţelesul obişnuit al cuvîntului? Şi dacă este,—cum se manifesta es, cum se naşte şi cum piere,—ce legătură are ea cu existenţa generală şi cu anumite existenţe în parte?

.. Chestiuni cari comportă reflexiuni prea lungi şi a căror dezlegare ne ar duce prea departe. Condiţiunea cea dintăi însă a fie-căruia din articolele ce alcătuiesc viaţa rubricei de faţă este—scurtimea şi pre cît posibil — concisiunea, după cum fie-care rubrică a parte, într'un ziar, îşi are rostul ei, menirea ei—numai în anumite forme şi sub anumite rezerve. Cine nu ştie să-şi măsoare lungimea rubricei—nu va şti nici odată să-i asigure viaţa, şi iată poate formula cea mai concisă a existenţei şi alcătuirii organizmului tipărit şi viu—care se cheamă o gazetă.

— Cum? Îşi va zice vre-un cetitor mai puţin încercat,—numai atîta vă preocupă pe voi cari în toate zilele trebuie să făuriţi atîtea coloane şi să le alăturaţi una de alta pentru a forma ziarul întreg, existenţa lui de o singură zi?

Şi-i vom răspunde:

— Da, ceea ce ne preocupă pe noi nu este, cum cred unii, găsirea „subiectelor" de articole, ci meşteşugul de a restrînge desvoltarea subiectului într'o anumită limită obligatoare, reducerea lui la un minimum de spaţiu.

Ce uşor e une-ori, de a scrie o carte —şi cît de greu e, adeseori, de a scrie un articol!

O carte poate scrie aproape ori-cine are ceva de spus, fie original, fie după alţii. Insă articole—e cu totul altă ceva şi —s'o spunem,—e mult mai gingaş lucru...

— Dar temele? Dar materialul? Se va mira iară cetitorul?

Şi-i vom spune numai atît:

— Temele nu sunt ale noastre, ci ale lumei întregi. Noi avem, cel mult, temperamentul făcut ca să ne intereseze,—senzibilitatea făcută ca să ne impresioneze anumite lucruri pe lîngă cari cei mai mulţi trec nepăsători. Noi reuşim din cînd în cînd a pune ceva din firea noastră, în unele întîmplări, a le oglindi printr'o anumită lumină şi a le da culori, reflexe, nuanţe de umbră şi lumină,—cîte ceva din sufletele noastre într'un cuvînt.

Dar ce abundenţă de bucurii şi necazuri,—ce imensitate de viziuni şi de realităţi—aduce torentul vieţei de toate zilele! Ne copleşeşte adesea mîhnirea că nu le putem culege, ne mîhneşte lipsa de vreme şi de loc— ca să le aşternem pe toate.

Dar nici odată nu se poate istovi cîtimea observaţiilor, bogăţia reflecţiilor posibile pentru acela care înţelege povaţa marelui Goethe, — taina supremă a scrisului: „Greift nur hinein in's menschiche Leben..." Pătrunde-ţi numai în plină viaţă omenească..." Şi un reflex al *acestei* vieţi—este viaţa gazetei.

De aci şi senzaţin complexă, de piăcere şi mîhnire, de cîteori preste trecutul ei, vremea vine să aşternă din nou, vine să ningă molcom şi armonios — cîte un nou an de existenţă, de trecut, de activitate şi de trudă...

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Gherea-Panu.—Poate prea puţini îşi mai aduc aminte că între regretatul Panu şi autorul „Neoiobăgiei" a avut loc cîndva—acum vr'o 15 ani—o polemică literară. D. Gherea a răspuns d-lui Panu care scrisese în „Epoca literară" şi în „Ziua" o serie de articole „Literatură şi critică"—printr'un studiu intitulat „D. Panu asupra criticei şi literaturii". Cităm un pasagiu mai caracteristic, întru cît arată mai bine o preocupare de căpitenie a regretatului Panu:

„Ceea ce-l supără mai ales pe d. Panu e uitarea şi nesocotirea literaturii celei mai vechi.

„Incă nu s'a auzit în domeniul literaturii, zice d-sa, unde trebuie să fie o continuitate fatală, ca de altmintreli în ori ce domenii, mai ales intelectual, o generaţie nouă să se arate aşa de dispreţuitoare şi aşa de nerecunoscătoare faţă de alta veche".

„Cred că d. Panu exagerează. Nu i exact că literaţii de azi dispreţuesc atîta pe literaţii din trecut şi nu să găsesc expresii mai violente în Franţa contra lui Victor Hugo decît la noi în potriva lui Conachi şi Momuleanu.

In literatura precedentă avem pe Alexandri şi Alexandrescu, şi cine a negat lui Alexandri talentul şi marile servicii literare şi a cărui influenţă deci se simte indirect în tot ce se scrie?

„...Acolo unde d. Panu are dreptate perfectă, e cînd zice că scriitorii mai vechi n'au nici o influenţă asupra poeţilor de azi, care se găsesc sub înrîurirea dominantă a lui Eminescu, şi e iarăşi adevărat ce zice d-sa că nimeni din poeţii tineri de azi nu imitează, nu se inspiră din poeţii trecutului nostru literar; aceştia sunt întunecaţi cu totul de influenţa lui Eminescu şi a Eminescianismului.

„Influenţa lui Alexandrescu şi Alexandri în acest sens e neînsemnată, iar a celor mai vechi absolut nulă, în acest sens aceştia din urmă sunt în adevăr nesocotiţi Aşa e. Decît nu pricep de ce ar părea acest fapt atît de *neauzit* în istoria literaturii?

*

In faţa unei săli pline s'a jucat aseară, pentru a doua oară, *Prostul*, piesă filosofică de Fulda. Artiştii—s'au achitat mai mult de cît conştiincios de rolurile lor. Multe scene au fost zgomotos aplaudate. Asupra unora din creaţiunile mai reuşite se va insista pe larg în darea de seamă respectivă—în special asupra creaţiunii d-lui V. Cuzinski.

*

Articolul „O epigramă.. anexată" din numărul de Duminecă n'a purtat din eroare semnătura,—Rodion.

*

Tînărul Socrate Barozzi, admirabilul concertist atît de cunoscut şi de simpatic iaşanilor va da în curînd un concert în sala teatrului naţional din Iaşi.

*

„Elemente de pedagogie" şi „Scolare", două importante opere de educaţie şi de ştiinţă, datorită d-nei Ana Konta Kernbach au apărut în a doua lor ediţie, elegant imprimate în atelierele marei tipografii H. Goldner.

Vom vorbi în curînd despre cele două scrieri ale d nei Kernbach.

*

Max Linder, popular şi la noi graţie cinematografului Pathé, pentru care a executat atîtea scene comice, se află greu bolnav de apendicită într'un sanatoriu

*

Cunoscutul fiziolog Ialian Angelo Mosso din Turin a murit. Cu osebire populare sunt cercetările lui făcute în laboratoriul de pe muntele Roza — la 4560 metri înălţime—despre influenţa aerului de munte asupra corpului omenesc.

*

Din Paris se anunţă că prinţul de Monaco a exprimat intenţia de a întemeia un institut de paleontologie în Capitala Franţei, cu un fond de un milion şase sute mii de franci, donaţi de dînsul.

*

La universităţile germane au studiat în ultimul semestru de vară 2169 femei şi anume 1217 Filologia şi Istoria, 512 Medicina, 313 Mathematici şi Ştiinţi Naturale, 55 Ştinţi de Stat, 38 Dentistica, 26 Ştiinţi juridice şi 4 Teologia şi Farmacia. Pe lîngă aceste studente matriculate mai audiază cursurile 1266. Numărul în care diferite universităţi germane fură frequentate de studente este: la Berlin 626, Bon 204, Göttingen 200, Heidelberg 191, München 176 Freiburg 116, Breslau 100, Marburg 68, Greifvsvald 60, Königsburg 56, Leiptzig 51, Iena 41, Halle 37, Giesen 36, Tubingen 35, Kiel 34, Strasburg 34, Erlangen, Würzbug 9 şi Rosbok 5.

*

Proporţia femeilor în ultimul semestru de vară la universităţile elveţiene este de 1/4 din numărul total al studenţilor. Intre 8875 studente au fost 2227 femei.

*

STRUNA ZILEI

PROCES CU PERICOL...

D-rul G. acuzat de d. Cuza c'ar fi provocat o perzanie a intentat proces de calomnie la juraţi.

Rău te inspirase muza!
Şi cum sunt abraşi iaşanii,
Fii la pîndă, A. C. Cuza!
Sunt procese cu.. perzanii.

❑ Chioşcarul Nathan Şaraga din str. Lăpuşneanu, colţ cu Tufli, s'a plîns poliţiei că eri i s'au furat din chioşc mai multe mărci de valoare.

❑ Cu trenul de 6 de aseară, au luat drumul spre America, 30 de evrei, barbaţi şl femei.

INFORMAŢII

❑ **„Romînia viitoare".** — *Acesta este titlul unei nouei reviste politico-literară, ce a apărut astă-zi în Bucureşti, sub direcţiunea d-lui A. A Badareu.*

Primul număr cuprinde articole semnate de d-nii: C. Rădulescu-Motru, N. Cosăcescu, Th. D. Speranţă, M. Stroescu, I. Clinseni. Radu Rosetti, Gr. Patriciu şi alţii.

Dorind nouei reviste isbîndă şi viaţă îndelungată, ne facem o mare plăcere, reproducînd în cele ce urmează, cuvîntul dinainte al noului confrate:

ŢINTA NOASTRĂ

De la 1907 încoace, s'a schimbat întreaga noastră activitate socială: s'au creat legi nouă, unele mai bune, altele mai pripite; s'au dat la iveală programe de activitate pentru viitor; s'au înfiinţat şi se înfiinţează instituţiuni mai ales economice.

Socotim că-i vremea, cînd orice Romîn, iubitor de ţara lui, să puie umărul pentru că să ajute la regenerarea neamului său.

O activitate fără seamăn se observă la oraşe, o nădejde mare şi-au pus ţăranii în noi orăşenii. Suntem la o cotitură prea însemnată a vieţii noastre sociale şi binele ori răul acestei ţări depinde de calea, ce vom apuca-o pentru viitor.

Nimeni nu poate tăgădui, că preocuparea oamenilor politici au ţărei este mai mult vindecarea boalei materiale, de care suferă cumplit poporul întreg şi că lasă în rîndul al doilea educaţiunea sufletească.

Credem că odată cu dezlegarea problemelor economice pentru viitor suntem datori să preparăm şi sufletele pentru îndrumarea lor pe calea binelui şi adevărului.

După atîtea sguduiri să nu uităm o clipă că sunt peste 5 milioane de ţărani, care au dreptul la viaţă. Ei ţin ochii aţintiţi spre noi, şi aşteptă cu drept cuvînt o îndreptare adîncă a stărei lor. „De rîs lucru este — zice Dincu Golescu „în 1826 — să vază cineva că stăpînii „de dobitoace, din naşterea lor, cu ma„re ingrijire le caută, cum să le înveţe „a umbla şi a sta şi de a avea la vre„me mîncarea şi adăparea şi toată o„dihna: iar pe oamenii ce Dumnezeu „i-au făcut şi cu chiar icoana lui se„muindu-i,ii-au cinstit şi pentru ei pă„timind de moarte i-au scăpat, să-i va„ză — zic — că-i lasă rătăciţi în căile „neştiinţei, în petrecanie mai rea de cît „dobitoacele cele necuvîntătoare, în „oftări şi în lacrămi, fără de a avea „nici o îngrijire pentru ei".

Ţinta noastră este să ajutăm la vindecarea rănilor sociale, de care suferim, să deprindem pe concetăţenii noştri să-şi iubească ţara din tot sufletul lor, ca pe ei înşişi, să fie adînc convinşi că neamul lor are o menire în lume şi deci să aibă un cult adînc pentru trecut şi pentru faptele mari din vremea noastră. Cultul strămoşilor să-l sădim şi să-l cultivăm cu îngrijire în sufletele tinere, căci nu-i mai înnălţător de cît atunci, cînd la ori-ce faptă a ta, te gîndeşti la strămoşi şi la cei ce vin după tine.

„Cînd un tînăr japonez vine în Europa „pentru a-şi urma studiile, cînd un soldat „japonez se duce în bătălie, cînd un func„ţionar e trimis în străinătate de guver„nul său, sau cînd un comerciant între„prinde o lungă călătorie în interesul a„facerilor lui; el vizitează neapărat mor„mintele strămoşilor săi, ca să-şi ia rămas bun de la dînşii. Imens e efectul „produs asupra omului tînăr sau bătrîn „de această vizită solemnă la ultima lo„cuinţă a strămoşilor, tocmai în momen„tul cînd pleacă din patrie pentru a ve„dea lumea cea mare. Japonezul pleacă „convins—zice Steead—că el este urmă„rit de ochi nevăzuţi la fie-care pas al „său în îndeplinirea unor datorii clare şi „bine definite".

Prin revista „România Viitoare" răvnim să ajutăm cu sufletele noastre la regenerarea ţării: vom lupta ca să se menţie instituţiunile bune şi folositoare, să se îndrepteze cele rele, să se creeze cele necesare, vom căuta să trezim în sufletele tuturor fraţilor noştri iubirea raţională de patrie, iubirea de trecutul şi viitorul întregului neam romînesc.

Nu vom uita un moment că numai atunci se ajunge la adevărata şi trainica fericire socială a unui stat, cînd cetăţenii lui desfăşură o muncă stăruitoare şi perseverentă, condusă de o minte clară şi disciplinată.

Muncă, ordine în toate şi disciplină socială severă, iată deviza revistei „Romîniei viitoare".

❑ Membrii cercului medicilor veterinari vor ţinea şedinţă Joui 18 Noembrie, în cancelaria serviciului veterinar al oraşului.

Se vor face mai multe comunicări.

❑ Astă-zi s'a deschis seziunea Curţei cu juri din Bîrlad,

Curtea e prezidată de d. D. Grigorovici, consilier al curţii de Apel din Iaşi.

❑ Sosind la vama Iaşi mai multe lăzi cu marfă aparţinînd fraţilor Polingher, s'a constatat că o ladă fusese deschisă, iar din ea lipsea cîte-va perechi de ghete. S'a anunţat imediat poliţia şi un agent sosind la faţa locului a constatat într'adevăr că o ladă fusese spartă iar în ea s'a găsit cîţi-va bolovani de cocs unguresc, ceia ce denotă că furtul s'a comis pe drum pe linia ungară.

S'au făcut interveniri, pentru a se descoperi autorii.

❑ Oficiul telegrafo-postal din Tg.-Frumos a fost autorizat să facă serviciu limitat, de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

❑ Direcţiunea coloseului Bragadiru face cunoscut că, cu mari sacrificii, a obţinut concesiunea renumitei casse de filme cinematgrafice „Uniunea editorilor cinematografi", care va furniza zilnic filme din lumea întreagă, începînd din astă-seară.

Noul program, care începe astă-seară la cinematograful „Union" de la coloseul Bragadiru, cuprinde, între altele: Al 50-lea jubileu din Jokohama, după natură; „Mănuşa", baladă de Schiler, care ne redă pe cavalerul Delorge, de o frumuseţă remarcabilă, care iubeşte pe Cunegunda, damă de onoare la curtea lui Francisc I, Regele Franţei; într'o zi cînd toată curtea lui Francisc este reunită în arena de fiare salbatice, Cunegunda aruncă mănuşa în mijlocul fiarelor, apoi întorcîndu se către Delorge, îi zice, cu un zîmbet dulce, dar ironic: dacă mă iubeşti, în adevăr, după cum îmi spui, du-te de'mi ia mănuşa. Delorge nu stă o clipă la îndoială, se duce în arenă şi aduce mănuşa. Toată curtea aplaudă şi frumoasa curtezană primeşte pe cavaler cu un zîmbet dulce; Delorge, aruncîndu-i mănuşa îi zice: „d-nă, nu vă cer nimic" şi de atunci Delorge nu-i mai imploră amorul frumoasei curtezane, care suferă din această cauză.

Noul program mai cuprinde: „Stafeta", roman din răsboiul de 7 ani din secolul al XVIII-lea: Cultivarea peştelui, după natură; Mica Crisantemă (Geisha), dramă japoneză; Panfalonii rupţi ai lui Max Linder, comedie; Scandal mare la Cinematograf, comedie etc.

In fie care Sîmbătă de la 4—6 concert al muzicei militare; intrarea liberă; Dumineca matineu.

❑ **In urma ploilor căzute în ultimul timp, albia Prutului a crescut în mod simţitor, ameninţînd să se reverse asupra comunelor.**

S'au luat măsuri de aparare, ridicîndu-se ezeturi.

❑ **Poliţia din Tg.-Frumos, a înaintat astă-zi parchetului, pe indivizii Neculai şi Gheorghe Ionescu, cari cu ocazia unui început de incendiu ce a a avut loc Sîmbăta noaptea, au maltratat grav şi amenintat cu împuşcarea, pe subcomisarul Ciobanu.**

❑ **Şcolare.**—D. Vasile Cornescu, institutor şi director la şcoala de băeţi din Herţa (Dorohoi) a fost transferat după cerere, pe ziua de 15 Noembrie, la şcoala de băeţi din Sulina.

— D-ra Maria D. Lăzărescu, institutoare la şcoala de fete No. 1 din Dorohoi, să detaşează pe ziua prezentării la post, la şcoala No. 3 de băeţi „Cuza Vodă" din Iaşi, în locul ocupat de d-na Silvestru.

— D. Conat. Florea, institutor şi diriginte la şcoala de băeţi No. 2 Dorohoi, se transferă pe ziua de 1 Decembrie, după cerere, la şcoala de băeţi No. 3 din Botoşani.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.70	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.20	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ D. M. Sadoveanu, directorul teatrului național din Iași, se angajase să nu facă politică la acea instituție culturală și apelase la presă, ca, în schimb, să-i dee cuvenitul concurs.

Că noi am dat și dăm tot concursul nostru—dovedesc multele coloane ce le rezervăm discuțiilor chestiilor teatrale.

Dar d. Sadoveanu nu se ține de cuvînt: d sa, din contra, face politică colectivistă la teatru, sau, în cazul cel mai bun, este pus s'o facă, fără să știe.

D. Sadoveanu, în baza legei teatrului, a refuzat unei trupe de operete sala teatrului. A refuzat-o agenției teatrale zise takiste, dar a dat sala agenției colectiviste pentru o trupă de maloruși, deci de pseudo operete, care trece la teatrul din Iași, „ansamblu de operă".

Agenția teatrală takistă este pusă să plătească sala teatrului 500 lei în zile obișnuite și 600 lei în zile rezervate trupei locale.

D. Sadoveanu a redus acest preț agenției colectiviste: 400 lei și 500 lei. D. Sadoveanu dăduse sala tetrului trupei Grigoriu, în afară de stagiune, cu 325 lei, trupa fiind reprezintată prin agenția colectivistă, iar ansamblului Davilla, care va debuta tot în afară de stagiuze — d. Sadeveanu i-a impus 400 lei seral.

Pentru eventualitatea că a fost indus în eroare, am făcut cunoscut toate aceste grave abateri d-lui Sadoveanu.

Dacă nu va lua măsuri vom ști că d. Sadoveanu face politică și, cu regret, în politician îl vom trata.

❑ Față cu hotărîrea comitetului central al statuei Cuza Vodă, de a se așeza statuia în piața Unirea, studenții au ținut eri după amiază la sediul societății lor o consfătuire, în care după mai multe discuții, au hotărît să ceară ministerului instrucțiunii ca, suma de 300 mii lei votată de parlament pentru așezarea unui monument al Unirii în piața Unirii, să fie întrebuințat pentru înființarea unei biblioteci și pentru îmbunătățirile ce sunt de adus facultății de medicină și în general întregei Universități.

S'a ales o comisiune care să redacteze un memoriu și care să fie prezentat M. S, Regelui, în audiență pe care acea comisiune o va solicita Suveranului.

❑ Eri dimineață, la orele 10, elevii școalei normale „Vasile Lupu", au depus jurămîntul.

La acea oră, elevii însoțiți de d. Mitru, directorul școalei și întreg corpul profesoral, au mers la regimentul 13 Ștefan cel Mare, unde în fața d-lui colonel Cernătescu și a ofițerilor au depus jurămîntul obișnuit.

Să știe că după noua lege, elevii acestei școli, fac serviciul militar la școală.

❑ Moșia Bragadiru, a d-uei Irina Dumba, a fost cumparată de d. Ulisse Bragadiru pentru suma de șapie milioane cinci sute mii lei.

❑ Domnul Take-Ionescu, șeful partidului nostru, sosește mîne în Iași, într'o afacere profesională.

❑ Imobilul în care se află instalat primăria comunei Cozia, împreună cu toate registrele și archiva, au fost consumate de flăcări.

Focul a isbucnit Sîmbătă noaptea.

❑ Studentul Mircea Cicerschi a fost numit copist la tribunalul s. I-a, în locul d-lui Boltez, demisionat.

❑ Un accident nenorocit s'a întîmplat alaltăeri seara în strada Nicolina. Lucrătorul Haim Pascal, de la atelierul de stolerie din acea stradă, pe cînd încălzea niște benzină, care să-i servească la lustruit mobila, aceasta a făcut explozie și numitul a capatat grave arsuri pe față și mîini.

D. dr. Al. Rudescu, medicul secției a II-a, i-a dat nenorocitului ajutoarele necesara.

❑ **Universitare.**— Ministerul instrucțiunei a admis cerérea d-relor studente în litere, de a fi admise să concureze la bursele statului, acordate acelei facultăți, pentru filosofie, istorie, și filologie.

Ca urmare, concursul pentru bursa de la filologie, la care candidase numai studenții, va fi casat și un nou concurs se va ținea, la care vor lua parte și studente.

— Senatul universitar unit cu consiliul facultății de medicină, în ședința de Simbătă seara a recomandat cu 8 voturi, din 14 votanți, pe d. C. Daniel ca agregat la catedra de *Patologie externă* (Proteze și aparate pentru fracturi) de la facultatea de medicină din Iași.

— Senatul universitar, unit cu consiliul facultății de științi, a delegat pe d-nii profesor Anastase Obreja, dr. Dragomir Hurmuzescu și V. Butureanu, cu cercetarea titlurilor și lucrărilor candidaților la catedra de chimie technologică de la facultatea dat științi din București.

— Rectorul a înaintat astă-zi ministerului pentru a fi spuse consiliului permanent, lucrările senatului asupra catedrelor de: 1) Estetică, Etică și Sociologie de la facultatea de litere din București; 2) Catedra ee arheologie, vacantă la București și 3) Istorie medie și modernă, de la facultatea de litere Iașană.

— Senatul universitar a acordat d-rei Margareta Savinescu, bursa vacantă de la Fundația Carol I.

❑ Anunțăm cu plăcere înscrierea în partidul conservator-democrat din Tutova a d-lor Teodor Ionescu Doré, avocat și Gh. Fotache proprietar, alegător colegiul II senat.

❑ Eri a avut loc la biserica Bărboi, cununia religioasă a d-rei Olga Alexandrescu, telegrafistă, cu d. George I. Spiridon, avocat din Pașcani.

❑ Azi dimineață s'au reîntors din București, unde au luat parte la consfătuirea comitetului central de eri, d-nii: Al. A. Badareu, A. D. Xenopol, dr. Drag. Hurmuzescu și Vespasian I. Pella.

❑ In urma înțelegerei ce a avut loc între toți membrii consiliului de administrație și cenzorii societății „Bancei Iașilor" pentru grăbirea constituirei acestei societăți, s'a hotărît prezentarea la tribunalul Iași s. III-a a tuturor subscriitorilor pentru a semna actul constitutiv, în zilele de Vineri 19 Noembrie, Simbătă 20 Noembrie și Luni 22 Noembrie 1910.

In acelaș timp sunt înștiințați toți acei d-ni subscriitori, care, din diferite motive, n'ar putea să se prezinte în persoană să se îngrijească din timp să dea procura autentică și specială unui alt subscriitor.

❑ Azi după amează la orele 3, consiliul de higienă al județului s'a întrunit în ședință pentru a discuta mai multe chestiuni privitoare la mersul epedemiilor din județ.

❑ D. dr. P. Flor, medicul primar al orașului, însoțit de d. dr. Imervol, medicul dispărțiia III-a, a vizitat azi dimineață institutul „Sacre Coeur" pentru a se interesa în persoană de mersul scarlatinei.

E probabil că se va cere închiderea școalei din cauză că actuelimente se află în școală 10 copii bolnavi de scarlatină.

❑ **Judiciare.**—Domnul Gr. N. Șuțu, magistrat, a intentat acțiune pentru revendicarea domeniului Ștefănești, fostă proprietatea lui C. Mavrocordat, apoi a soc. *Națională*, iar acum a d-lai Cordescu din Craiova.

Astă-zi la s. II a Curții, judecarea afacerei a fost amînată, cu aplicarea art. 151, pentru ziua de 11 Februarie 1911.

In proces pledează domnii: V. Sculi, pentru reclamant, Emanoil Porumbaru pentru Națională, M. B. Cantacuzino pentru actualul proprietar și Mitescu, pentru creditul rural.

— Afacerea penală a călcărei legei trustului, va veni mîine, Marți în judecata curții s. II.

Afacerea consistă în următoarele: domnul G. Prilogeanu și Froim Fischer luînd în arendă moșia Trestiana, jud. Dorohoi, proprietatea erezilor def. principese Zenobia Calimach. Moșia fu apoi cesionată tînărului C. G. Prilogeanu. Parchetul de Dorohoi văzuse în această cesionare un act simulat și ceru reziliérea contractului, ceea ce fu admis de toate instanțele.

In urma reziliărei, potrivit legei, acțiunea penală fu întrodusă de procurorul de Dorohoi, și tribunalul condamnă pe contravenienți la cîte două luni închisoare și cîte 20 250 lei amendă.

Cu apelul condemnaților afacerea a venit la Iași și va fi pledată mîne de domnii: Take Ionescu, pentru Prilogeanu fiul, Matei Cantacuzino pentru Fischer A. A. Badareu, pentru d. G. Prilogeanu.

— Domnul consilier C. Grigoriu a fost delegat să plece la Hîrlău, în siua de 24 c, pentru a asista la prestarea unui jurămînt mare judaico.

❑ Direcțiunea generală a vămilor avînd informațiuni că pe fundul coletelor și printre produsele chimice provenind de la casa „G. & R. Fritz, Pezzoldt & Süss" din Viena și destinate farmaciștilor și droghiștilor din țară se aduc, ascunse și chiar sub etichete false, diferite specialități farmaceutice și medicamente, invită toate birourile vamale să verifice cu mai mare minuțiozitate la import toate „transporturile cu produse chimice" ce vor sosi de la numita casă raportînd direcțiunii în toate cazurile cînd vor constata vre-o fraudă.

❑ Trenul de București a sosit azi dimineață cu o întîrziere de aproape o oră.

❑ In cursul acestei luni se va face înaugurarea laboratorului de higienă al d-lui profesor dr. Mezincescu.

Pentru înființarea acestui laborator, ministerul instrucțiunii a acordat suma de 4000 lei.

❑ Consiliul profesoral al facultății de medicină, s'a întrunit Simbătă seara la orele 5, pentru a recomanda un candidat la catedra de patologie externă vacantă la acea facultate în urma morții regretatului profesor dr. Botez.

Luîndu-se în cercetare lucrările și titlurile candidaților, Consiliul a recomandat pentru acea catedră pe dr. Daniel, laureat al facultății de medicină din Paris și fost 5 ani asistent al d-lui profesor d-r Thoma Ionescu, care a întrunit 8 voturi, din 14, a mai intrunit apoi 1 vot d. dr. Jimza Jianu.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 15 Noembrie

Deșchiderea Corpurilor Legiuitoare

București.—Dimineața la orele 11, s'a făcut cu solemnitatea obicinuită, deschiderea corpurilor legiuitoare.

După Te-Deunul care a fost oficiat de mitropolitul primat, deputații și senatorii au mers în palatul corpurilor legiuitoare.

Tribunele erau arhipline. Tribuna prețedintelui a fost rezervată principesei Elisabeta, care asistă pentru prima dată la deschiderea parlamentului.

Foarte mulți deputați și senatori lipsesc.

* * *

MESAGIUL REGAL

M. S. Regele a dat citire mesagiului regal în următorul cuprins:

D-lor Senatori, D-lor Deputați

Sunt fericit că mă găsesc astăzi din nou în mijlocul D-v. pentru a deschide a patra sesiune ordinară a acestor legislațiuni și nu mă îndoesc că prin votarea legilor propuse de guvernul meu, din care ați și început a lua unele în cercetare veți săvîrși opera D-v. legislativă, atât de bogată și bine-făcătoare pentru țară. Chemați în vremuri grele spre a readuce, printr'o legiuire cumpănită liniștea și increderea, între diferite straturi sociale, ați îndeplinit cu răvnă marea datorie, care ni se impunea tuturora; în fața unor împrejurări așa de grele. Ați dat sprijinul dv. cel mai puternic guvernului meu pentru a reorganiza viața noastră rurală și a da un avînt sănătos întregei noastre desvoltări naționale.

Legile agraré privitoare la învoelile agricole, la înființarea casei rurale; la obștiile pentru arendare și la cele de moșneni, cît și la trusturile arendașești, au lămurit și împacat raporturile economice și, prin încurajarea spiritului de prevedere, au sporit formarea micei proprietăți de sine stătătoare, asigurînd odată cu liniștea socială și creșterea bogăției generale. (Aplauze).

Reforma legislativă de reorganizare judecătorească, înființarea judecătoriilor rurale, stabilirea unor norme mai bune pentru recrutarea, înaintarea magistraților, au pus la îndămîna populații rurale, o justiție grabnică și nepărtinitoare și a întărit prestigiul magistraturei.

Prin consiliul administrativ permament, prin legile comunale și a jandarmeriei, prin măsurile contra alcoolismului cuprinse în legea cîrciumilor, prin veniturile ce această lege a creiat comunelor rurale, prin avîntul dat învățămîntului primar. construind în toate părțile țării localuri de școală, precum și prin solicitudinea care ați aratat'o pentru starea sanitară, a-ți dat satelor noastre putința să se desvolte în condițiuni mai fericite atît din punctul de vedere administrativ, cît și din punctul de vedere cultural și moral. (Aplauze).

D-lor senatori, d-lor deputați,

Inzestrarea căilor ferate și a portului Constanța, cu îmbunătățirile trebuincioase, noile linii de c. f. r. pe care leați votat și ale cărora executare s'a început cu activitate, grija pe care ați purtat-o industriei și comerciului, a cărora interese sunt azi încredințate unui minister special, sprijinul dat Băncilor populare cooperativelor sătești, dispozițiile prevăzute în codul silvic, legei casei pădurilor, pentru apărarea și sporirea domeniului silvic, îndemnul dat creșterei vitelor, în urma inflințărei islazurilor comunale și al livezilor artificiale, a îmbunătățirei serviciului zootechnic și a noei convenții comerciale cu Austro-Ungaria, vor contribui încă la mărirea avuției naționale, care atît s'a desvoltaîn ultimii ani, în cît situația financiară, cu toate nevoile statului, este azi mai prosperă ca ori cînd, fără a se fi îngreuiat întru nimic sarcina contribuabilii lor. (Aplauze).

Printr'o serie de legi, se sprijină o înțeleaptă politică comunală, a-ți urmărit ușurarea stărei populației Orășănești, Băncile de meseriași.

Legea pentru cumpărarea de către comuni a lemnelor din pădurile statului, legea pentru locuințele eftine, pentru înmulțirea liniilor de tramvai în București, precum și creditele pentru alimentarea cu apă a diferitelor orașe, înlesnind și însănătoșind condițiile de traiu, vor îndruma mai bine viața comunelor noastre urbane.

Un însemnat pas s'a făcut prin întinderea regimului nostru constituțional în Dobrogea. Acordarea drepturilor politice a desăvîrșit legăturile vecinice ale județelor transdunărene din patria mumă și a încordat activitatea stăruitoare, ce s'a desfășurat în ele mai bine de 30 ani (aplause).

Domnilor senatori, Domnilor deputați

Mulțumită marei energii luate la hotarele țării prin activitatea serviciului nostru sanitar, ne-am ferit de o grozavă epidemie și s'a putut face, fără primejdie, manevrele de astă toamnă.

Ele au dat tuturor prilejul, să constate că prin munca neobosită a oștenilor noștri, prin legile de reorganizare și prin creditele votate de Dv, scumpa noastră armată este în măsură să răspundă ori cînd la așteptările națiunei. (Aplauze).

Romînia cu hotărîrea linișittă pe care i-o îngădue puterile sale neîncetat crescînde, afirmă fără șovăire importanța situației sale în mijlocul multor interese europene,

Astfel ne-am asigurat încrederea și prietenii tuturor statelor care ca și noi găsesc în pace cea mai prielnică chezășie a desvoltărei noastră.

D-lor Senatori, d lor Deputați,

Călăugiți de dorul îmblînzirei a tuturor stratelor sociale și de dorul de dreptate, ve-ți asigura și în această ultimă seziune a legislației, consolidarea statului și temeinica sa propășire; de aceia cu neclintită credință în viitor, rog pe cel a tot puternic să atingă peste lucrările d-v cerească sa bine cuvîntare. (Aplauze)

Seziunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

Carol.

Situația în Brazilia

Rio de Janeiro. La ora 7 seara, toate vasele revoltate s'au supus; doi ofițeri desemnați de guvern au luat comanda lor; liniștea deplină domnește acum.

Un sat inundat

Astrakan.—In urma unei violente furtuni pe Marea Caspică 1 satul Birjonciaskosa a fost inundat; un vas al Guvernului a fost trimis să ducă ajutoare.

Intrunirea din Bîrlad

Bîrlad.—Simbătă seara a avut loc, în saloanele clubului conservator-democrat, o întrunire, la care a luat parte peste 169 de membri ai partidului.

In lipsa șefului local, d. T. Emandi, plecat în străinătate pentru a'și căuta de sanatate, întrunirea a fost prezidată de d. A. Pogonat.

D. Dim. Ghimuș, luînd cuvîntul, arată că partidul face progrese și anunță înscrierea în club a d-lor Teodor Ionescu-Doré avocat, A. Ciocoiu institutor și Gh. Fotache, proprietar.

D. S. Drăgănescu, profesor, exprimă în numele d-lui Emandi părerea de reu de a nu putea lua parte la întrunire. D-sa persifleazǎ pe junimiști, cari anunță că au promisiuni că vor lua ei puterea.

D. I. Ionescu, avocat, analizează situația politică, demonstrînd că singurul partid în drept de a lua puterea e partidul conservator-democrat.

D. A. Pogonat expune și d-sa situația politică și învită pe membrii a se întruni în fie-care Simbătă la club.

D. V. Georgescu-Bărlad, avocat' descrie în mod ironic intrunirile junimiștilor din localiiate și insistă asupra nevoiei ca membrii clubului să se vadă mai des și să se pună pe lucru, în vederea evenimentelor viitoare.

D. Victor Artene, avocat, îndeamnă pe toți la muncă și propune ca fiecare membru să-și ia angajamentul de a aduce noi inscrieri în club.

Intrunirea se termină la orele 7, votându-se, prin aclamațiuni, moțiunea cum că toți membrii să se adune la club în fiecare Sâmbătă, se angajează a respinge cu indignare orice propuneri ale adversarilor politici, să declare solidari și strânși uniți în jurul steagului conservator-democrat și-și iau angajamentul de a face cât mai multe noi adeziuni pentru partid.

Manifestații contra pedepsei cu moartea

Moscova.—Studenții au manifestat în mai multe străzi și piețe contra pedepsei cu moartea, trupele și poliția calare au împrăștiat pe manifestanți, făcînd 131 arestări, dinte care 60 studente.

Cei arestați vor fi pedépsiți că au violat ordinile prefectului.

Afacerea din Buștenari

București.—Ziarele au anunțat, că dirigintele oficiului poștal din Buștenari, a fost găsit legat, iar oficiul prădat.

Ancheta a stabilit, că totul a fost înscenat de dirigintele Cara. El a delapidat banii și apoi a simulat cuscutele scene.

Intrunirea Majorităților

București.—Majoritățile parlamentare au fost convocate pentru astăzi o a 5 în sala Senatului.

Deces

București.—Al. Sergiescu, fruntaș carpist, a încetat astăzi din viață la Ploești.

Sergiescu compărase acum în urmă frumosul domeniu Pârâul Negru, din Dorohoi.

HOLERA

Constantinopol.—Azi au avut loc aci 27 cazuri de holeră cu 19 decese.

*

Roma.—In ultimile 24 ore un caz de holeră s'a constatat în provincia Caserita.

Arestării

Petersburg. — Membrii biuroului central al sindicatelor de profesioniști, au fost arestați astă-zi sub inculparea de a fi pus la cale demonstrațiuni de lucrători.

Starea Reginei Belgiei

Bruxella.— Starea reginei a fost satisfăcătoare în cursul zilei, de și bolnavă este mult sălbită din cauza tusei frecvente. Febra este normală

SALA SIDOLI

3 REPREZENTAȚII 3

Opereta Vieneză

Trupa de primul rang

cu concursul Domnișoarelor:

Mila Theréna

Prima subretă dela Theater an der Wien

Erna Bijacco, Dora Buhner, Mia Adam, Jelley, Scheidel, Baumgart, Mysa etc.

dela Kartlheater și Theater an der Wien

și al Domnului

PAUL GUTMANN

Primul comic dela Kartlheater

HERLING, SCHLESAREOK

Primi Tenori

Pekel, Hilberg, Rudolf Kurt, Berger, Welenbach, Drach, etc.

Se va reprezenta

Luni 15 Noembrie 1910

Der Graf von Luxemburg

(Contele de Luxemburg)

Operetă în 3 acte de Lehar

Marți 16 Noembrie

Die Schoene von New-York

(Frumoasa din New-York)

Operetă în 3 acte de Kerker

Mercuri 17 Noembrie

MISS DUDELSACK

Operetă în 3 acte de Nelson

Biletele se găsesc de vînzare la agenția Carmen Silva Librăria Iliescu (Piața Unirei).

Profesor de limba franceză germană și piano, caută loc într'o familie,

A se adresa în scris L. B, la «Opinia».

IOAN LIATRIS

AVOCAT

s'a mutat str. Procopie 26 bis

(în dosul Facultății de medicină)

M. Mescher învățător de științe comerciale și de limba germană, s'a mutat în strada Mîrzescu 19, etajul de sus, vis-a-vis de Hotelul Central.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No....

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Șerban.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum, din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50 c.

Raymond GARIEL,

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,182. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,229.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixto cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai a de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toate o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romînă

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, depuis... 7 5

Paillasson pour abris, le mètre carré... 6 50

Porte-Bouteilles, pour 6 o Places... 2 75

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 55 f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII – No 1162 Mercuri 17 Noembrie 1910

DISCURSUL TRONULUI

Am avut dreptate cînd am spus încă de acum două săptămîni, că mesajul de deschidere a Corpurilor Legiuitoare va fi panegiricul guvernului.

Insuși guvernul, prin semnătura și glasul M. S. Regelui își anunță înmormîntarea.

Este aproape fără precedent cazul ce ni'l prezintă mesajul Coroanei în această ultimă sesiune.

Că mandatele deputaților expiră cu această sesiune și că prin urmare noui alegeri de Cameră vor trebui să aibă loc constituționalicește, după expirarea legislaturei, faptul acesta îl știe toată lumea și nu comportă nici o discuțiune. Ca atare, este natural ca mesajul să nu poată vorbi de viitoarea activitate a Camerei, în afară de ce se poate face în cursul acestei ultime sesiuni.

Dar, ce facem cu Senatul care se alege pe opt ani și care la expirarea celor 4 ani trebue să se primenească pe jumătate?

Rămîne prin urmare o parte din corpul legislativ intact și care are de lucrat și pentru prezent și pentru viitor.

Dar, ni se va obiecta că totdeauna a fost în uzul nostru constituțional și politic, ca odată cu expirarea mandatelor membrilor Camerei, să se facă alegeri generale pentru ambele corpuri legislative. Prin urmare că la primăvara, cînd încetează de drept mandatul deputaților, să se disolve în întregime și Senatul.

Cu toate acestea, pînă atunci avem un parlament care trăește și un guvern care conduce frînele statului.

Și atunci, ce înseamnă acest mesaj, care amintește aleșilor națiunei de tot ce au făcut de la 1907 încoace, dar aproape nu spune un cuvînt de ce au să facă pînă în primavara lui 1911.

Și ce înseamnă, mai ales, acest guvern, care nu anunță majorităților sale, nici o lucrare de natură a forma activitatea aleșilor națiunei, cît sunt datori să legiferere?

Explicațiunea n'o găsim de cît în faptul că și guvern și parlament sunt în ajunul retragerei și că un nou regim va fi chemat să guverneze țara și un nou parlament va fi format prin noui alegeri.

De alt-minteri, însăși presa oficioasă, anticipînd asupra conținutului mesajului, ne vorbea cu o duioasă melancolie de sfîrșitul vieței actualului parlament.

Șeziunea a fost deschisă, pentru că nu se putea alt-fel. Succesiunea guvernului, de și deschisă, dar nu e definitiv stabilită. Și cum 15 Noembrie a sosit, fără ca să fie stabilit cine va forma noul guvern, era firesc ca parlamentul să fie convocat, indiferent dacă va avea sau nu ceva de lucrat.

Un alt guvern s'ar fi mărginit să'l convoace pentru a-i anunța disolvarea. Actualul guvern l'a convocat, pentru a'i anunța ultimile zile.

De aceia, nici mesajul, nici lucrările parlamentului nu prezintă pentru țară absolut nici un interes. Toată lumea crede acum, că șeful partidului liberal își pregătește o onorabilă retragere și că dacă toate formalitățile de înmormîntare ale regimului ce se duce nu sunt complect încheiate, cauza e că încă nu sunt definitiv stabilite formalitățile regimului care se naște.

Interesul care'l prezintă deci situația actuală, este tot în jurul acestei ultime chestiuni, adică cine vor urma liberalilor. Or, în această privință mesagiul tronului nu a clarificat și nici nu putea să clarifice cu ceva, situația.

Guvernul și-a recunoscut numai imposibilitatea de a reține mai departe puterea, neputința de a mai da țărei vre-o reformă sau operă de seamă, și prin aceasta a confirmat în totul afirmările noastre de pînă astă-zi.

D. Brătianu exercită azi deci un provizorat. Cît va ținea acest provizorat, puțin importă. Este posibil ca el să sfîrșească cu sfîrșitul lunei, sau să o ducă pînă la Decembrie.

Nu ne-ar mira dacă aleșii națiunei ar încerca să tenteze și asupra sărmanelor diurne de vacanță, sub pretextul de a încheia cei doui ani de președinție de consiliu și șefie a partidului liberal, printr'un banchet, care să încoroneze grandioasa guvernare liberală!

Concluzia finală însă, este că cu noul an vom începe marea luptă electorală, cînd țara va fi chemată să-și afirme voința ei fermă asupra guvernului, pe care îl dorește și pe care îl consideră apt de a conduce.

In această mare luptă, partidul nostru, își va desfășura toate cadrele și va da lupta decisivă pentru a'și afirma drepturile sale indiscutabile, de a guverna.

Cum luptăm, pentru ce luptăm

Fruntașul nostru d. Al. Badareu a formulat, sub forma cea mai precisă și categorică, atitudinea partidului conservator-democrat în marea luptă politică ce se poate considera ca deschisă.

Cu partidul carpist poate fi vorba în anumite condițiuni de o colaborare politică, dar e exclusă orice conlucrare, fie în total, fie în parte.

Cu partidul liberal, poate fi vorba de o conlucrare electorală, sub nici un cuvînt însă de o colaborare politică.

Astfel intră în luptă democrația conservatoare, luptă ce pentru celelalte partide e mărginită de cele mai strîmte orizonturi, și pe care partidul conservator-democrat o ducè pentru cele mai înalte bunuri ale unei noțiuni deșteptată la o nouă viață.

Este o atitudine clară și fermă, de la care nimic și nimeni nu ne va abate, hotărîți cum suntem să facem din democrația conservatoare o forță de sine stătătoare, forța cea mai de căpetenie a Romîniei moderne, și să ducem la bun capăt opera ce am întreprins'o pentru a face din sincera și întreaga aplicare a regimului constituțional, temelia nezdruncinată a unei solide rînduelì de stat și a unei reale și trainice propășiri,

„Acord între partide"

Domnul G. Cristofor, eminentele Catone a bine voit să se acorde cu partidele politice, sau—mai ști? — partidele politice revenite din rătăcire, s'au acordat cu distinsul Catone.

D. Cristofor, distins salariat al Casei Wachtel, salariat într'o funcție transcrisă la tribunal, s'a ales și cenzor la Banca Iașilor, deci dar, la o casă similară și de concurență. D. Cristofor ar fi trebuit, după toate regulile admise, să fi optat pentru una din onoruri — dar n'a putut opta pentru nici una, cînd după amîndouă oftează.

Dar ca să nu opteze și să ofteze în tihnă, d. Cristofor a reușit să se deghiseze Catone și să facă pe gravul cenzor de moravuri.

Pe gravul cenzor de moravuri îl faci în mod invariabil la Iași: îl înjuri pe domnul Badareu.

D. Badareu nu este vărît în nici un consiliu de administrație — dar, cu cea mai mare ușurință a fost cenzurat de d. Cristofor: „nu este frumos să te interesezi de Banca Iașilor d-ta, care ești și la Banca Moldova".

Adevărul, însă este, că precum nu face parte din consiliul unei Bănci, nici în cealaltă nu este vărît — pe cînd ie la știința tuturor, că micul Catone junimist ie și salariatul d-lui Wachtel și cenzorul d-lui Marinescu.

După polemica urmată privitoare la d. Cristofor ca om dublo, Catonele a declarat, că se retrage de la Banca Iașilor, a făcut scandal mare la gazetă, iar ieri s'a dat un comunicat, care spune că, în urma unui acord stabilit între partide, d. Catone Cristofor rămîne cu finanțele în două părți: la Banca Iașilor și la Banca Moldovei.

A trebuit un acord între părtide, ca ducă-se pe pustii—pe vremea răscoalelor agrare, ca d. Cristofor de la Iași, să se lase convins, ca să iee aimbrie luară de la o bancă și să fie — cu jeton de prezență—cenzorul altei Bănci.

Mare sacrificiu moral din partea cenzorului junimist. Dar și partidele au trebuit să se acorde, ca să l convingă pe d. Cristofor la așa sacrificiu de sine.

Falșificarea conștiinței naționale

In dezvoltarea sufletească a unui popor, ori cît s'ar dori alungarea trecutului, acesta vine la loc și ține sub stăpînirea sa viitorul. Tendințile și deprinderile din trecut, cînd le crezi mai dispărute, atunci să răsfață ele mai bine sub formele noi ale prezentului. Este de ajuns cîte odată să vrei numai să le vezi și le recunoști îndată. Se înțelege însă că mulți nu vor să le vadă.

Această continuare a trecutului se poate dovedi sub cele mai sclipitoare podoabe ale culturii noastre de astăzi. Să voim numai să rîdicăm puțin pulpana hainei de mătase, cu care suntem îmbrăcați, că sub ea avem să vedem numai de cît căptușeala, pe care o credeam aruncată la gunoi.

Să voim numai, adică să avem curajul.

Eu îmi iau curajul să arăt căptușala hainei celei mai pompoase pe care o îmbrăcăm la zi de sărbătoare,—haina naționalismului. Nu o fac aceasta nici din răutate nici din vanitate; o fac din prevedere. Este foarte dureros ca să te pomenești cu haina pe care o credeai nouă, nouță, că se rupe deodată de sus pînă jos, fiindcă n'ai băgat de seamă din vreme că era cusută cu ață putredă.

*

Naționalism și conștință națională, — frumoase cuvinte; să vedem numai ce se înțelege prin ele!

Se înțelege: îndepărtarea concurenței de la muncă și subordonarea intereselor generale la interesele cîtorva, — atunci aceasta e o poveste veche. Toți, cîți ne-au prădat și ne-au silnicit țara erau naționaliști; fiindcă toți veneau în numele unui drept de exclusivitate. Boerii de neam erau boeri de neam, și fanarioții erau fanarioții; adică unii și alții aveau dreptul de a îndeplini misiunea dată de Dumnezeu, îndepărtînd pe ceilalți dinaintea lor, și subordonînd toate interesele țărei la interesele lor. Denumirea exactă de naționaliști lipsea, — și aceasta din cauza sărăciei limbii; — dar încolo, în înțelesul lor, ei erau toți naționaliștii sadea. Națiunea sta în ei, în ce voiau ei, și ei singuri erau naționești!

Se înțelege însă, prin naționalism și conștiință națională, o virtute la muncă și o întrecere în sacrificarea intereselor personale pentru atingerea unui ideal moral și cultural — atunci, lucru se schimbă; povestea numai este cea veche.

Boerii, acei cari se băteau pentru boerie, și fanarioții încaltea nu vorbeau de întrecere și de sacrificii personale. Acest „naționalism" și această „conștiință națională" sunt ceva nou. Dacă le avem pe acestea, să mulțumim lui Dumnezeu că le avem, fie și pe jumătate.

Dar le avem?

Să fim curajoși și să privim.

Iată naționalistul, care ține colo un discurs asupra conștiinței naționale! Care este miezul discursului lui, lăsînd la o parte toate frazele frumoase, învățate pe de rost? Că el și prietenii lui sunt singurii Romîni, cari iubesc țara, și deci numai ei au dreptul să privigheze la mersul țării! Ați înțeles? El, numai el, sau doi trei, partidul lui cel mult!

Iată colo pe naționalistul care agită printre săteni. Ce le vorbește acestora? Să se lase a fi conduși de el! Naționalismul stă in el! Cine îl privește pe el, privește naționalismul în carne și oase! Ați înțeles?

Iată colo alt naționalist! Ce șoptește mulțimii? Cine vrea să meargă țara, să cumpere de la el.

Și colo un alt naționalist care laudă școala națională! Care este școala națională? Aceia care este înființată de X, singurul naționalist! Cari sunt învățătorii neamului. Aceia cari sunt din partidul lui X, singurul iubitor al neamului. Ați înțeles?

Cum dai puțin la o parte floricelele de retorică, dai de egoismul personal, —de căptușala trecutului. Vechia carte de boerie,—în baza căreia se putea face ori-ce în Țara Romînească,—se chiamă acum „a fi naționalist". Ești naționalist, atunci ai dreptul să te dispensezi de ori-ce muncă serioasă, căci ai talismanul făcător de minuni!

*

Această falșificare a conștiinței naționale, — a conștiinței, cum ar trebui să fie, — de nimeni altul nu a fost încurajată mai mult ca de d. Spiru C. Haret, actualul ministru al școalelor.

D. Haret a introdus în școlile noastre politica personală. Dînsul nu poate concepe o luptă, sau o discuție fără să o pună sub forma personalității. Acei cari nu aprobă ideile sale, — idei de altmintreli toate împrumutate, — sunt considerați ca inimicii săi personali: în contra lor nici o armă nu este de ajuns. Aceia; cari nu jură în numele d-lui Haret, sunt persecutați pe toate căile. Aceia, cari se închină în numele d-lui Haret, au dreptul la toate, sunt boieri de divan.

Așa e în logica d-lui Haret, de a concepe totul sub prisma personalității. Din aceasta însă noi nu-i facem o vină. Logica omului este așa cum o pregătesc dispozițiunile sale înăscute.

Nenorocirea pentru noi a fost numai că pe acest fond de logică personală împrejurările au aruncat sămînța propagandei naționaliste. D. Haret era la guvern și propaganda naționalistă era în favoare: nimic dar mai natural de cît ca d. Haret să-și ia pentru dînsul favoarea care se prezinta. Și în această acaparare consistă toată nenorocirea noastră. D. Haret a luat pentru dînsul și pentru partizanii săi, cartea de boerie a naționalismului. De acum înainte tot ce lucrează dînsul este național; tot ce lucrează adversarii săi este trădare de neam. Este trădare de neam chiar și intențiunea de a lucra ceva pentru școala romînească, fără a cere voie de la d. Haret. Aci, la școală, națiunea este d. Haret și d. Haret este națiunea! Cine nu mă crede întrebe și pe d. N. Iorga, care nu poate să-și mai stăpînească furia, că d. Haret i-a luat o înainte!

Am scăpat de boerii și de ciocoii fanarioți, dar n'am scăpat încă de deprinderile lor.

Nu fapta bună, nu munca cinstită face pe cineva naționalist în țara Romînească, ci înregimentarea în trupa celor ce fac alaiu în jurul d-lui Haret.

Contra acestui monopol ilegal, noi protestăm și credem că vom isbuti să-l desființăm.

Ar fi și prea trist ca el să persiste.

Naționalism — haretism. Ce falșificare grosolană! Ce ecvație absurdă!

„Romînia Viitoare".

C. Rădulescu-Motru

OAMENI ȘI LUCRURI

E LEGE...

A fost, la un moment dat, o fază critică în viața Iașului, — a Iașului artistic, căci de dînsul vorbim aci. Frumosul teatru de la Copou, instalat într'un fost palat princiar—acomodat cu multe sacrificii—fusese consumat de incendiu. Melpomena rămase fără teatru,— muzele fără adăpost,—inspirația fără sprijin, publicul — lipsit de una din marile lui trebuinți intelectuale: teatrul. Și atunci un amator-binevoitor avu ideia de a clădi un mic teatru în curtea unui hotel, în vecinătatea unei cișmele în jurul căreia curgeau glume suspecte și se dezvăluiau scenele îndrăznețe,—mai îndrăznețe uneori decît acele pe care le ascundeau camerele hotelului.

Atunci, în fine, veni în gînd unui proprietar de circ să construiască, jumatate zid, jumatate lemn, o vastă dar prozaică sală proprie, fără a se gîndi că va fi onorată, cu vremea, de mari celebrități artistice.

Intîmplarea vru ca aceasta din urmă să serve în numeroase ocaziuni drept azil unor trupe passagere și cîte odată unor stele de întîia mărime, — Sarah Bernhard, Coquelin, De Max, Agata Bărăsescu, fără a mai vorbi de alte trupe, de dramă, de operă, de operetă, — chiar trupe romînești, cum fu pe vremuri a regretatului Manolescu ori, anul trecut, a d-lui Davila.

Și iată că acum, grație nouei legi teatrale se interzice închiriarea sălilor teatrelor naționale pentru trupe de operetă. Numai de operetă—de-ocamdată—pînă la înființarea unei trupe de operă. Sunt motive de protecționism cu aparența de a însemna ceva, dar cari în fond nu înseamnă nimic. Căci cele zece reprezentații bucureștene ale operetei germane pe scena teatrului modern, ca și cele trei de acuma în sala Sidoli, în Iași, vor fi numai în paguba materială a trupei dramatice, fără ca un singur amator să fi renunțat a asista. Cu osebirea doară că spectatorul ar veni mai cu plăcere în eleganta și comoda sală a teatrului și ar fi dat cu bunăvoință o bolnl său de 5 la sută în folosul artei naționale. Cu deosebirea, apoi, că trupele, artiștii ar cîștiga, prezentîndu-se în condițiuni mai avantagioase.

E drept că modesta scenă a lui Sidoli n'a împiedecat operetа germană să aibă un succes, francamente constatat, iar cu deosebire n'a împiedecat pe subreta Theren să-și arate aceleași însușiri de volubilitate și de istețime care-i fac atracțiunea și reputația europeană; n'a împiedecat deasemenea pe d-na Bijaco să apară ca o bună cîntăreață, cu voacea clară. Cît despre agerul comic Guttman, — e oveche și simpatică cunoștință a Iașului și se bucură de o adevărată popularitate. Interesant e și tenorul Kerling, corect și plăcut, posedînd școală și disciplină.

In genere multă vervă și vioiciune,— o atmosferă de veselie comunicativă și o reușită bogată în aplauze.

Dar intenția noastră a fost numai de a spune că lipsea trupei, lipsea mai cu seamă publicului atmosfera plăcută și liberă, comoditatea și prietenia sălii de teatru. Și publicul fu nevoit să se mulțumească, resemnat și ascultător:

— E lege!..

Rodion

CRONICA TEATRALA

Duminică seara s'a reprezintat pentru a doua oară *Prostul*, comedie în 5 acte de Fulda. *Prostul* este o comedie ușoară, bine închegată însă și a căreĭ intrigă se țese atît de logic, atît de natural, atît de atrăgător, în cît — dacă mai adăugăm și buna interpretare ce i-au dat o artiștii teatrului nostru — ne explicăm lesne de ce s'a reluat a doua oară, și ne putem exprima dorința ca să mai ție afișul.

In cîte-va cuvinte subiectul este următorul: moștenitorii unui bătrîn bogat, decedat decurînd, sunt citați la tribunal pentru a asista la deschiderea și cetirea testamentului. Aici, înainte de sosirea judecătorului se petrec o sumă de scene foarte hazlii, între moștenitori, cari tradează invidia, teama reciprocă de a nu fi favorizat prin testament fie care din ceilalți. In sfîrșit sosește judecătorul, se cetește testamentul și moștenitorul este desemnat în persoana lui Iustus Häberlin — d. V. Cuzinschi — nepotul defunctului, întru cît acesta este în socotința testatorului, *cel mai prost* dintre rudele sale în grad succesibil.

Iustus Haeberlin însă, fire naivă și cinstită, care se desinteresează cu totul de moștenirea unchiului său rămîne indignat de modul în care testatorul l'a ales ca legatar universal și se gîndește la chipul în care ar putea scăpa de bocluculì acestei moșteniri de 900000 mărci.

Ideia „salvatoare" i-o dau verii săi, Kurt Engelhart, Gerhard Beck și Wilibald Beck — d-nii Pella, Momuleanu și Petrone — cari îi spun că poate renunța la succesiune în favoarea lor, ceea ce *prostul* și face printr'o declarație autentică, înlăturînd din această donațiune pe mătușa și vara sa, d na Schirmer și fiică sa Lisbeth, — d nele E. Dimitriu și N. Profir — cari în speranța de a-l capta îl primesc în casa lor și pentru a-i masca interesul acestei dragoste subite îl conving că ele n'au nevoe de bani și că nici nu primeau moștenirea.

Prin felul său de a fi însă, și prin actul său de generozitate naivă *prostul* dobîndește pe deoparte simpatia unei tinere americane foarte bogate, care locuește la mătușa lui; iar pe de altă parte ura acesteia și a fiicii ei, cari îl și dau afară din casă, și cea mai complectă indiferență din partea verilor lui, acum bogați, cu situație. Prostul rămîne pe drumuri, iar verii săi drept recunoștință îl dau pe mîna unui medic alienist care-l ia în sanatoriul său spre a-l observa. Tînăra americană însă, care-l iubește vine la doctor, îi explică cum stă chestiunea, obține o întrevedere cu prostul, îi declară dragostea ei și se logodește cu dînsul pentru mai marele necaz al verilor acestuia, pe cari i a refuzat rînd pe rînd.

A fost un ansamblu fericit. A fost cu siguranță cel mai bun ansamblu din cîte au avut reprezentațiile din anul acesta, superior chiar ansamblului „Bibliotecarului".

D. Vlad Cuzinschi din rolul prostului a făcut una din acele creațiuni cari dau măsura talentului său mare și variat. D sa a dat dovadă că a priceput atît de luminos psichologia rolului, în cît a fost cu siguranță ireproșabil. Scena mută de la finele actului întâi, în care *prostul* rămîne zăpăcit și indignat tot odată de calificarea cu

CURA = Cea mai rațională de **UNT DE PEȘTE** pentru ADULȚI și COPII =

e numai acea cu:

UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și
UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior și premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă purto.

Unt de peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterii copiilor, în stările limfatice şi a stadiului puberităţei.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă şi porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curţei Regale **Iaşi**
Pentru Bucureşti: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.
Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.
Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

preţul căreia i se dă moştenirea, a fost prea lungă şi prin aceasta nenaturală; totuşi aceasta nu a împedicat ca d. Cuzinschi să culeagă aplauzele entuziaste ale publicului care a rămas încîntat de interpretarea justă şi pricepută a rolului său.

Foarte bine s'au ţinut în rolele lor, d-nii Pella, Petrone şi Momuleanu, cari au dat nota justă a caracterelor personagelor respective. Trebue să distingem cu tot dinadinsul pe d-nii Boldescu—judecătorul Oeltager—şi Radu Demetrescu—doctorul Thilenius—cari deşi ţineau role secundare au fost de o naturaleţă atît de sinceră şi de spontană în cît au o bună parte la succesul reprezentaţiei.

Mult ne-a surpins d-na Miţi Ionescu. D-sa este de puţin timp în teatru; a făcut însă progrese mari şi în rolul americanii, Doris Wienard a avut o ţinută atît de justă, în cît trebue să o plasăm între talentele noastre.

Bine au fost d-nele Profir şi Dimitriu. D-na Dimitriu aparţine scenei noastre abia din stagiunea aceasta, ieşenii însă o cunosc şi au apreciat-o de mai înainte, de cînd în trupa lui Leonescu a cules multe şi bine meritate aplauze.

In rezumat *Prostul* a plăcut mult, foarte mult publicului ieşan şi constitue un frumos succes al scenei noastre. Propunem, că la o a treia reprezentare, să se însereze în afiş în loc de: succesul Teatrului Naţional din Bucureşti *succesul acestei stagiuni* cum este în adevăr şi cum este în acelaşi timp mai demn.

*

Voi termina aceasta cronică cu un răspuns ce ţin să-l dau d-nei Aglaia Pruteanu, care graţie nu ştiu cărui raţionament cu totul nelogic, s'a găsit jignită de cronica mea teatrală precedentă.

Recunosc, că polemicele ce se brodează pe chestiuni de persoane sînt inutile. Ele mai întotdeauna degenerează în chestiuni personale, şi prin aceasta sînt lipsite de interes, şi uneori—aceasta e chestie de temperament—sfîrşesc prin atacuri violente, regretabile. Acesta este tocmai cazul d-nei Aglae Pruteanu, simpatica noastră artistă de la Teatrul Naţional. De unde d-sa începea scrisoarea publicată în *Mişcarea* de la 5 Noembrie cu melodramatica întrebare: „oare cînd şi cum aţi avut putinţa şi timpul necesar să mă cunoaşteţi pe mine"?—după ce inserează o serie de aprecieri şi expresiuni cel puţin nepotrivite, termină cu o ieşire violentă împotriva mea, care devin pentru necesitatea cauzei un *calomniator.*

Nu voiu aluneca pe panta, pe care vrea d-na Pruteanu să mă împingă. Nu fac chestiuni personale, pentru că persoana d-nei Aglae Prutnanu îmi este indiferentă. Cea ce mă interesează este *artista* Aglae Pruteanu, şi *artista* are drept la răspunsul meu clar, precis.

D-na Pruteanu îmi pune întrebarea: de cînd o cunosc. Nu văd raţiunea acestei întrebări, dar fiind-că mi s'a pus, voi răspunde „o cunosc pe artista Aglae Pruteanu de 16—17 ani, de cînd frecventez regulat teatrul, de cînd o admir şi o aplaud cu entuziasmul ce-mi insuflă talentul său necontestat. Şi ca elev şi ca student şi ca om, care ating astăzi vrîsta maturităţii, atitudinea mea faţă de talentul d-nei Aglae Pruteanu a fost şi este aceiaşi. Dacă am fost însă rău înţăles, dacă aprecierii ce am făcut-o asupra unei particularităţi de ordin secundar a personalităţii d-sale artistice—particularitate observată într'o piesă, într'un rol din multele ce susţine d-na Pruteanu pe scena teatrului nostru—i s'a dat o interpretare greşită, vina nu este a mea, şi pentru respectul ce-l datorez unei artiste ca d-sa, îmi place să cred, că nici a d-sale.

Dar se ridică o altă chestie, asupra căreia n'am să insist de cît foarte puţin, pentru că a discutat-o şi colegul meu de ziaristică d. dr. Steuerman. Felul în care pune discuţia d-na Pruteanu şi în care îmi răspunde d-sa prin cunoscuta scrisoare, este cu totul nelogic, ca să nu mă exprim mai tare. D-sa are aerul de a-mi spune că nu am dreptul să o critic—indiferent dacă critica mea este în recunoaşterea sau în tăgada talentului său.

Apoi nu. Aici d-na Pruteanu greşeşete. Contrarul pare mai adevărat. Un artist, din moment ce păşeşte în scenă, este supus criticii tuturora şi nu are drept să se supere dacă cine-va îl critică. Poate să se apere — deşi o chestiune de delicateţe şi de bun simţ ar trebui să-l oprească—de o critică nedreaptă, dar sub nici un motiv nu poate tăgădui celui din urmă spectator dreptul de a-l aprecia, de a-l critica. (Nu iau cuvîntul acesta în înţelesul său defaimator, ci în înţălesul său ştiinţific.) D-na Pruteanu n'a făcut deci bine cînd a făcut acel răspuns, care — am credinţa—nu i-a servit cu nimic. Aceasta în principiu. Şi fiind că veni vorba de principii—fără a face vre o aplicaţie la cazul d-nei Pruteanu—voi vorbi despre un alt principiu, pe care-l afirmă d-na Pruteanu— în scrisoarea — răspuns ce mi-a adresat.

D-na Pruteanu susţine, că un „mare talent"— acesta este calificativul ce i l-am pus eu şi pe care d-sa îl utilizează crede, împotriva mea—n'are nevoie de şcoală. Teoria aceasta îmi pare curioasă într'un articol semnat de doamna Pruteanu. Ştiu, că este un actor al Teatrului nostru care susţinea o asemenea absurditate; nu ştiam însă, că d-na Pruteanu împărtăşeşte astă-zi acest mod de a vedea. Şi regret pentru că, dacă d-sa va fi consecventă acestui principiu, va fi în paguba şi a marelui său talent, şi a teatrului nostru şi, prin urmare, a noastră a tuturor. Nădăjduesc însă, că d-na Pruteanu, cu puternica ei intuiţie artistică, va regăsi fără întîrziere adevărul. Socot inutil să mai insist asupra acestei chestii de ordin teoretic, evidentă prin însăsi enunţarea ei.

Şi acum, pentru a termina cu acest răspuns, atît de tardiv din cauza lipsei mele din oraş timp de aproape 2 săptămîni, voi spune d-nei Aglae Pruteanu: Regret, că nu vă pot satisface dorinţa ce exprimaţi de a nu mă mai interesa de talentul dv. Sînteţi cea mai puternică personalitate artistică a Teatrului nostru, şi cea ce-mi cereţi este imposibil. Imi veţi permite însă mie să vă încredinţez, că ieşirea violentă ce a-ţi avut-o împotriva mea, dacă m'a afectat—e drept—întru cît o socot cu totul nejustificată; nu mi-a zdruncinat însă întru nimic convingerea bine şi temeinic formată despre talentul dv. Ca şi pînă acum, voi continua să fiu şi de acum înainte, unul dintre cei mulţi cari admiră cu drept cuvînt pe artista ce sînteţi.

Em. Socor.

„Ce mai e pe la sate?"

I

Cu acest titlu se începe articolul d-lui Teodor Ionescu „Paşcani", publicat în revista „Şezătoarea" a d-lui Dumitrescu Bumbeşti în numărul din urmă. Am căutat să citesc acel articol, căci mă interesează, fiind că sunt din cei de la sate, şi cunosc foarte bine „ce mai e pe la sate", poate mai bine chiar decît institutorul din Mizil, care de mult numai e pe la sate. D lui, îşi începe cam astfeliu, articolul: „Jalnica întîmplare de la 1907, care a înroşit cerul ţării romîneşti de flăcări şi pămîntul ei de sînge, a fost atribuită în parte, — de cei ce nu vedeau, sau nu vroiau să vadă, adevăratele pricini ale răscoalelor ţărăneşti — şi mişcării cooperative, din care pricină s'au aruncat săgeţi veninoase, de către cei ce pescuiau în ape tulburi, unor conducători de la sate şi chiar unora de mai sus; dar săgeţile s'au frînt fără a atinge pe nevinovaţi".

Ce concepţie frumoasă!? Tocmai jalnica întîmplare de la 1907 îl doare pe d. Ionescu! Dă, — l'o fi durînd, căci, atunci, el, omul cel vrednic, care cunoaşte foarte bine ce mai e pe la sate, a fugit de sate ca de ceva rău; şi decum s'au început răscoalele şi pînă ce le-au potolit oamenii d-sale, n'a scos capul pe la sate, a stat infundat în fundul Bucureştilor. Şi hăt tîrziu după ce totul se liniştise, după ce armate nu mai erau prin părţile din nordul Moldovei, după ce bieţii ţarani, acei pe care d-lui îi tot căina înainte de răscoale şi care în timpul furtunei i-ar fi cerut cîte un sfat, — îşi terminase de arat cîmpurile — numai ce-l vedem şi pe d. Theodor Ionescu călcînd încet şi meditînd. „Doamne d-le Ionescu, mare prăpăd a mai fost?" îi ziceau unii. „Pe unde ai fost, că nu te-am văzut?" — „Fusesem trămis, moncher, să liniştesc spiritele în Dolj". — Bietul Dolj! Tunurile Manlicher, n'au putut linişti îndeajuns spiritele, şi d-ta le-ai liniştit! In fine zică şi creadă cine-o vrea, noi credem ceia ce ştim.

Mai departe, în citatul articol, ne spune că şi d-lor organelor de control a mişcării cooperative, li s'a adus învinuirea că n'au semnalat la timp furtuna, ce se pregătea să izbucnească; şi că apararea d-lor a fost însă şi fiinţa adevărului. Mai zice că la sate, nu a fost nici o pregătire din partea răsculaţilor, au fost însă pregătiri din partea celor ce au sprijinit răscoalele. Vra să zică, răscoalele au fost sprijinite; să vede negru pe alb, în acest articol, scris de un controlor la băncile populare. Dar — ne întrebăm noi — de cine au fost sprijinite? Guvernul care era atunci la putere, n'avea nici un rost să sprijine răscoalele, poate opoziţia; dar, de aceasta d. Ionescu nu zice nimic. Apoi ne spune că învoelile agricole, în trecut, erau anevoioase, administraţia rea şi abuzivă, justiţia nedreaptă şi părtinitoare şi exploatarea nemiloasă din partea cămătarilor pe care d-lor le-au semnalat la timp.

Lăsînd la o parte justiţia, de care pe nedrept se leagă d. Ionescu, făcînd-o că a fost nedreaptă şi părtinitoare, căci noi nu cunoaştem nici un caz, care să ne facă să credem acele zise.

Şi tocmai, credem că mulţi din acei magistraţi, dacă nu toţi, sunt şi astă-zi în fruntea justiţiei; şi dacă azi e justiţia dreaptă şi nepărtinitoare şi atunci era nedreaptă — oare acei oameni s'au schimbat ei înşi-şi? Oare numai sînt cum au fost? Eu cred că da. Dar, fiindcă s'a zis şi de alţii aşa, hai să zică şi d-lui. Du pă cum se petrec lucrurile, învoelile agricole poate mai onoroasă sunt astăzi, administraţia, poate mai rea şi mai abuzivă e astă-zi şi multe altele cari n'au fost înainte de răscoale, sunt astă zi, şi care cu toate acestea, numai pregătiri de răscoale nu pot să fie. Mai jos aminteşte de bogatele reforme, şi se întreabă dacă s'a făcut, tot ce se putea face pentru sătean spre a-l rîdica la rangul de cetăţean liber şi mai ales la rangul de om liber, şi dacă se aplică bine ceea ce s'a făcut.

Trece apoi la alt şir de idei, la învăţător şi la activitatea extra-şcolară, pa care o găseşte de bună. O fi rea sau bună se va vedea din cele ce vor urma mai jos, acum e aşa cum e, dar că au adus folos, e de netăgăduit, o recunoaştem şi noi. Dar oare, învăţătorul, sîmburile luminei de la sate aceasta trebuia angajat? Aceasta e menirea lui? să se piardă adunînd rubricele registrele băncii, a cooperativei, a moşiei etc. etc.

Eu cred că nu. Il vom scuza, pentru timpul de la început, trebuia angajat, el în această mişcare, căci alt agent d. Haret, n'a avut la sate; dar numai pentru începutul acestei mişcări, şi numai ca conducător, ca îndrumător, iar nici de cum ca agent pentru munca brută. Oare puţin s'au consumat apostolii satelor cu această activitate extraşcolară? Cred că foarte mult. Invăţătorul nu'i pentru munca brută, acolo îşi perde energia fără nici un folos, el a menit pentru şcoală.

Cooperaţia — sună articolul mai la vale aduce trai bun şi îmbelşugat şi ordine socială şi legiuitorul a întins'o şi la oraşe. O fi fiind şi aşa însă cooperaţia în fruntea căruia e învăţătorul a adus mult rău pentru învăţători şi chiar pentru cooperatori. Eu cunosc foarte multe cazuri pe cari le cunoaşte şi d. Th. Ionescu, unde învăţătorul şi-a perdut capul şi nu pentru că era rău, — tocmai caractere destoinice, luptători vrednici au păţit'o pe urma acestei mişcări, şi după cum am spus, nu pentrucă au fost din fire rău, ci pentrucă în mîna unor flămînzi, lihniţi de foame, plini de nervi li s'a pus banul străin şi fără vrerea lor, au fost nevoiţi să vîre mîna în ei, poate au fost forţaţi, şi justiţia, care este şi care a fost dreaptă şi neabuzivă — nu după cum a calificat'o d. Ionescu — ia pus la temniţă, s'a judecat faptul, nici de cum intenţia şi împrejurările. Au rămas, astfel orfani şi case nenorocite, pe urma acelor, ce din nevoie au căutat să-şi îndulcească foamea cu banul străin. Iată un rău al mişcarei cooperative la sate, urmat în multe locuri şi de perderea capitalului asociaţilor. (Va urma)

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Matineele — Cu începere de Duminică 21 Noembrie se inaugurează la teatrul naţional seria promisă a matineelor şcolare. Prima reprezentaţie va avea loc cu *Bibliotecarul*, succesul stagiunii şi una din comediile care a avut norocul de a fi mai pe placul iaşanilor din repertoriul de pînă acum.

Preţurile vor fi reduse aşa fel că într'adevăr vor fi accesibile tuturor: stalurile de jos, toate, şi lojile de sus, un leu locul de persoane; balcoanele şi galeriile 50 de bani locul.

Asemenea dup'ameaze teatrale se vor da odată la două dumineci şi au în vedere, în primul rînd, cultivarea gustului artistic în rîndurile populaţiunii şcolare. Intru cît ele răspund unei reale trebuinţe se va vedea după primele încercări.

*

A apărut No. 10, anul IV din „Convorbiri critice" cu un bogat număr, asupra căruia vom mai vorbi.

*

Un comunicat al fabricei din Frankfurt anunţă că preparatul Ehrlich 606 va fi pus în vînzare sub denumirea nouă de „Salvarsan" pe la mijlocul lunei Decembrie în toate ţările de odată, spre a se evita speculaţiile.

*

Din Rio-de-Janeiro se scrie că preparatul 606 a dat acolo rezultate uimitoare în spitalele civile. Acum s'a comandat o mare cantitate din acest preparat pentru spitalele militare.

*

La teatru s'a pus în repetiţie frumoasa piesă a lui Emile Augier *Notarul Guerrin*, care se va reprezenta pentru întăia oară Duminică.

Prostul, care a obţinut un frumos succes la cele două reprezentări, se va juca pentru a treia oară în cursul acestei săptămîni.

*

STRUNA ZILEI

CE SE CAUTA...

Primim plîngeri din public că ţigările «Intim» şi «Dame» sunt lipsă pe la debitele de tutunuri.

Dac'ar fi să credem cele
Spuse în intim-itate,—
Pe la debitele noastre
Damele sunt.. căutate.

INFORMATII

Statuia lui Cuza Vodă

(La lista d-lui A. D. Xenopol)

Suma din urmă . . .	1875
C. Disescu . . .	40
Casa Marmorosch Blank .	500
Seculicz, directorul soc. Dacia-Romînia . . .	500
D-na Ana Lahovary, Paris .	500
D-na Sofia Creţulescu, Leordeni	500
C. Holban, Focşani . .	100
V. Mareş, Mizil . .	100
Gh. Volenti, Vaslui . .	20
Paul Botez, P.-Iloaei . .	10
Total lei	4,145

❑ D. Take Ionescu a sosit azi dimineaţă în Iaşi pentru a pleda într'un proces.

D-sa a descins la hotel Trajan, unde până la orele 2, cînd a plecat la palatul de justiţie, a fost vizitat de numeroşi prieteni.

Cu trenul de 9 în astă seară d-sa pleacă în Capitală.

❑ Membrii comisiunii de recensemînt lucrează la secţia III-a, la înscrierea tinerilor omişi, precum şi a celor ce se înscriu din alte comuni.

❑ Şedinţele consiliului de răsboi, ale corpului IV de armată, din luna aceasta vor fi prezidate de d. colonel Cherchez comandantul brigăzei a IX de roşiori.

❑ Depozitul de recrutare şi mobilizare a trimes prefecturii poliţiei, un tablou de tinerii din contigentul 1911, care reprezentindu-se regimentele pentru care au fost recrutaţi, au fost daţi nesupuşi.

❑ Consiliul comunal din Tg. Frumos, a fost convocat în sesiune extraordinară de la 15—30 Noembrie.

❑ Pe ziua de astăzi s'a declarat un nou caz de tifos în strada Tatarasi. Bolnavul a fost dus la spitalul israelit.

❑ Membrii consiliului de higienă a judeţului, întruniţi în şedinţa de eri după amiază, au discutat chestiunea uniformizării regulamentului pentru fabricarea pîinii în comunele rurale.

❑ **Prinderea unor hoţi de cai.**—Eri dimineaţă, şeful poliţiei din Hîrlău, d. Zemen, a adus sub escortă şi înaintat siguranţei, pe individul Gheorghe Panaitescu, care a comis numeroase tălhării în satele Bădeni şi Cepleniţa şi chiar în Iaşi, de unde dispăruse.

In urma interogatorului, ce i s'a luat numitului de către d. Iordăchescu, şeful siguranţe, s'a aflat că el este un vestit hoţ de cai; dînsul a declarat că chiar acum cîte va zile a vîndut lui Dumitru Striescu, de peste linia c. f. r. din dosul moarei de foc, un cal pentru suma de 10 lei şi pe care-l furase de pe lîngă linia c. f. r. din gara Paşcani şi un alt cal furat din comuna Dăngeni, l'a vîndut lui Costache Alexandrescu, un cunoscut hoţ de cai din judeţul Iaşi.

Făcîndu-se o descindere la locuinţa lui Striescu s'a găsit la el scînduri, căpriori, saci cu coce, etc. pe care le furase de la gară.

In urma acestor constatări, dînsul a fost arestat.

Cercetările continuă pentru a se vedea dacă numitul Panaitescu n'are complici în judeţ.

❑ Direcţiunea coloseului Bragadiru face cunoscut că, cu mari sacrificii, a obţinut concesiunea renumitei casse de filme cinematgrafice „Uniunea editorilor cinematografi", care va furniza zilnic filme din lumea întreagă, începînd din astă-seară.

Noul program, care începe astă-seară la cinematograful „Union" de la coloseul Bragadiru, cuprinde, între altele: Al 50-lea jubileu din Jokohama, după natură; „Mănuşa", baladă de Schiler, care ne redă pe cavalerul Delorge, de o frumuseţă remarcabilă, care iubeşte pe Cunegunda, damă de onoare la curtea lui Francisc I, Regele Franţei; într'o zi cînd toată curtea lui Francisc este reunită în arena de fiare salbatice, Cunegunda aruncă mănuşa în mijlocul fiarelor, apoi întorcîndu se către Delorge, îi zice, cu un zîmbet dulce, dar ironic: dacă mă iubeşti, în adevăr, după cum îmi spui, du-te de'mi ia mănuşa. Delorge nu stă o clipă la îndoială, se duce în arenă şi aduce mănuşa. Toată curtea aplaudă şi frumoasa curtezană primeşte pe cavaler cu un zîmbet dulce; Delorge, aruncîndu-i mănuşa îi zice: „d-nă, nu vă cer nimic" şi de atunci Delorge nu-i mai imploră amorul frumoasei curtezane, care suferă din această cauză.

Noul program mai cuprinde: „Stafeta", roman din răsboiul de 7 ani din secolul al XVIII-lea: Cultivarea peştelui, după natură; Mica Crisantemă (Geisha), dramă japoneză; Pantalonii rupţi ai lui Max Linder, comedie; Scandal mare la Cinematograf, comedie etc.

In fie-care Sîmbătă de la 4—6 concert al muzicei militare; intrarea liberă; Dumineca matineu.

❑ Direcţiunea şcoalei unde se permută un elev, pe baza adeverinţei de permutare de la altă şcoală, este datoare să comunice înscrierea lui, şcoalei care a liberat adeverinţa.

Tot astfel se va procede cînd înscrierea se va face pe baza unui certificat.

Aceste dispoziţiuni luate de d. ministru al instrucţiunii au fost întroduse în regulamentul pentru administraţia interioară a şcoalelor primare, urbane şi rurale.

❑ Astă-noapte s'a încercat o spargere la biserica catolică din localitate. Hoţii au vrut să rupă încuetoarea uşei de lemn, de la biserică, găurind cu sfredelul în jurul broaştei încuietoarei.

Cazul a fost reclamat brigadei de siguranţă şi azi dimineaţă d. comisar Iordăcheseu s'a dus la faţa locului, spre a ancheta.

Parohul bisericei a declarat că aseară, un preot al catedralei pe cînd se reîntorcea din oraş, a găsit în bolta de la poarta bisericei, pe un individ ce şedea ascuns într'un colţ. Individul întrebat ce caută, a declarat că se adăpostise de frig. Peste puţin timp însă individul dispăruse.

Se presupune că acel individ era unul din hoţii ce plănuiseeă să prade biserica.

Poliţia cercetează.

❑ **In zilele de 21, 22 şi 23 Noembrie se va ţinea la Bucureşti congresul agronomilor, sub preşidenţia d-lui I. Kalinderu.**

❑ **Joui se va face la administraţia financiară, plata pensiilor civile şi militare pe luna Noembrie c.**

❑ **Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de o oră.**

❑ **Pe lîngă mînăstirea Varatec, din judeţul Neamţ, s'a înfiinţat o şcoală de muzică bisericească, pentru maicele şi surorile mînăstirei.**

DIVERSE

— Ministerul instrucţiunei publice a dat autorizare de a preda lecţii în şcoalele particulare, d-lui Herman Goldner, ca institutor de limba romînă la şcoala israelită de băeţi; d-rei Gh. Clecner pentru limba germană şi romînă la cursul primar; d-rei Adela Naftule ca institutoare de limba romînă şi germană la şcoalele israelite de fete şi d-lui Holban I. Gabriel, ca institutor la şcoalele primare.

— Preoţii din judeţul Vaslui, cu ocazia conferinţelor pastorale, au hotărît înfiinţarea, în fie-care comună rurală, de jurii, compuse din preot, învăţător primar, şi un fruntaş al satului, pentru tranşarea diferendelor dintre săteni.

— Ion Damian pe cînd lucra la casele Juster din strada Ştefan cel Mare şi fiind turmentat de băutură, a căzut cu capul într'o varniţă, rănindu-se grav.

A fost dus la secţia III, unde medicul comunal l'a pansat.

Ultime INFORMAȚII

❑ Cazurile de scarlatină continuînd a se înmulți, consiliul de higienă al orașului se va întruni zilele acestea, spre a decide măsurile ce mai sunt de luat.

S'a cerut direcțiilor școalelor, ca imediat ce lipsesc elevi de la școală să înștiințeze serviciul sanitar, pentru ca medicul de dispărțire să viziteze pe elevi la domiciliu.

❑ Fostul diriginte al poștei din Răducăneni, Obreja, în sarcina căruia s'au constatat lipsuri, a fost permutat ca pedeapsă, după ce a depus suma, la oficiul Focșani.

❑ Comisiunea mixtă pentru delimitarea frontierei Prutului, va începe să lucreze în cursul săptămînei viitoare, în județul nostru, după care va continua în județul Fălciu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul, care se află în Capitală, se va reîntoarce Sămbătă în localitate.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a pus în vedere revizorilor agricoli de a ținea cîte zece conferențe pe lună, în circumscripțiile lor.

Subiectele acestor conferințe vor fi alese după neajunsurile observate la oamenii din comuna respectivă, neajunsuri pe cari revizorul le va fi observat și studiat de aproape de mai înainte.

❑ Ieșenii vor avea ocazia de a asculta Joui 18 Noembrie, la orele 5 jumatate, în Aula Universității, o frumoasă și interesantă prelegere a d-lui Virgil Arion.

D-sa va vorbi despre „*Tolstoi ca sociolog*".

❑ In comuna Bivolari s'a declarat epidemia de scarlatină.

S'au luat măsuri de izolarea bolnavilor.

❑ Un număr de 150 locuitori din satul Bădeni, au cerut epitropiei sf-tului Spiridon, să li se dea cu plată, pămînt din trupul moșiei Trăisteni-Ivașcani din județul Iași, cîte 2 hectare fiecăruia.

Epitropia a făcut astăzi cunoscut prefecturii județului că, a aprobat cererea locuitorilor, rugînd'o să comunice acestora să se prezinte la administrația sus numitei moșii, spre a li se face împărțirea de pămînt și încheierea actelor.

❑ D. C. Popovici învățător, a fost reintegrat în postul său, la școala din comuna Molnița-Luca din jud. Dorohoi.

❑ S'au luat dispozițiuni a se opri ca diferiți misiți și precupeți să mai cutreere satele și tîrgurile cumpărînd de la săteni articole alimentare pe nimic, pe care apoi le vînd în oraș cu prețuri exorbitante, în paguba consumatorilor.

❑ Direcția liceului național a înaintat ministerului instrucției lista cerută de minister, a profesorilor care la 1 Aprile viitor, împlinesc 30 de ani de serviciu.

In această categorie întră d nii : Vasile Bottez, I. V. Praja, X. Gheorghiu, P. Gîrcineanu, econom C. Georgescu și Vasile Negrutz.

Nici unul dintre profesori însă nu ating vrîsta de 65 ani.

❑ La 20 Noembrie se va ținea la spitalul Sf. Spiridon, concursul pentru ocuparea postului de medic primar în locul regretatului dr. C. Bottez.

Candidează d. dr. Mârzescu.

Comisiunea se va compune din d-nii prof. d ri: V. Bejan, G. Socor și Carnabel din Galați, din partea epitropiei.

❑ Din nou s'a făcut intervenție la direcția generală a c. f. r., pentru iluminarea cu electricitate a gărei Iași.

❑ D. Gh. Setlacec a fost numit suplinitor la catedra de matematici, cl. V reală, de la liceul Internat.

Dl. C. I. Bottez, profesor la gimnaziul din Tecuci, a fost detașat la catedra de limba franceză, de la gimnaziul „Alexandru cel Bun" din localitate, a d-lui profesor Ch. Drouhet.

D. I. Dragan a fost numit suplinitor la catedra de istorie a d-lui profesor Raki Vasiliu, de Liceul Național și Internat.

D. Ion Oiță a fost numit suplinitor la catedra de franceză de la Liceul Internat a d-lui A. Ionescu, în concediu.

❑ Acum cît-va timp, de la serviciul barometric s'au furat mai multe instrumente fără a se afla cine e autorul.

Eri, antreprenorul serviciului, ducîndu-se la o ferărie din strada Veche să facă niște cumpărături, zări în magazie un foi și mai multe instrumente, furate de la serviciul barometric.

Instiințînd poliția și făcîndu se cercetări negustorul a declaratat că instrumentele le-a cumparat de la un oarecare Hună Copolovici din Podul Roș.

Acesta, interogat, a căutat să nege, spunînd că la rîndul lui și el le-a cumparat de la un altul. Bănuiala cade însă asupra lui mai ales că numitul a fost în serviciu la campania barometică de unde a fost dat afară. Se mai presupune că el ar fi autorul altor furturi, între care și a unor cai, furați de de la antreprenorul serviciului.

❑ Numărul cazurilor de scarlatină din oraș a ajuns la 50.

In fie-care zi, cazurile de scarlatină sporesc.

❑ E probabil că, din cauza epidemiei de scarlatină, care bîntue în oraș, școalele din localitate vor lua vacanță în vederea Crăciunului, înainte de 23 Decembrie.

◔ Ministerul industriei, și al comerțului, avînd în vedere că între unii vînzători și cumpărători de cereale se ivesc adesea ori conflicte din cauza greșitei cîntăriri de cereale, conflicte dăunătoare acestui negoț, a hotărît să trimeață circulări tuturor județelor, prin care să amintească ce fel trebuește îndeplinit oficiul de cîntăritori.

Cu această ocaz e ministerul amintește prefecturilor că a înființat două oficii de cîntărire în porturile Galați și Brăila.

❑ **Universitare.**—Senatul universitar, a fost convocat pentru Joi, la orele 5½, pentru a proceda la recomandarea d-lui dr. I. Bălăcescu agregat definitiv, ca profesor la catedra de medicină operatorie de la facultatea de medicină din Iași.

Tot atunci, Senatul se va pronunța și asupra cererilor: d-lui C. Ionescu de a i se acorda aula pentru o serie de conferinți din Entomologie; cererea d-lui medic veterinar C. Georgescu și a centrului studențesc pentru a i se acorda aula pentru prima sa adunare din Decemb.

— La seminarul de limba și literatura franceză se vor ține de către studenți, următoarele conferinți: Sămbătă 27 Noembrie, Mihail Bantaș: Viața și opera lui Rabelais; Sîmbătă 5 Decembrie, C. Alexandrescu: Viața și opera lui Calvin; Sîmbătă 12 Decembrie, d-ra Lydia Smîdu: Viața și opera lui Montaigne.

— D-ra Simionescu, licențiată în litere a Facultății de litere din localitate, prepară în cursul acestui an teza de doctorat tratînd despre: „Accentul cuvintelor slave din limba romînă."

❑ **Judiciare.** — S'a cerut declararea în stare de faliment al lui Ch. Rapaport. Termen la 30 Noembre.

— Sechestrul judiciar ce-a fost cerut de d-na Lucia Grecianu asupra moșiei Bîrgoani, rămasă pe urma def. principe Al. Calimach, a fost admis, cu execuție provizorie, de tribunalul Neamț.

Sechestru a fost numit d. Ermil Zaharia, senator. Tribunalul i-a fixat, ca onorar, zece la sută din veniturile moșiei.

— In procesul penal al trusturilor mai pledează, în afară de avocații citați ieri, domnii P. V. Sion și Osw. A. Teodoreanu.

❑ Membrii cercului medicilor veterinari vor ținea ședință Joui 18 Noembrie, în cancelaria serviciului veterinar al orașului.

Se vor face mai multe comunicări.

❑ Consiliul facultății de litere se va întruni astă-zi la orele 5 sub președinția decanului facultății pentru a hotărî zilele în care se vor ținea concursurile pentru cele cinci burse ale statului și subiectul ce urmează a se da probelor scrise.

❑ Administrația cassei bisericelor a cerut protoereilor să-i trimeată statele personale ale preoților, specificînd la fie-care data nașterei, studiile, data hirotonisirei, distincțiunile ce le-au primit etc., aceasta în vederea întocmirei unui album.

❑ Concursul pentru posturile de medici de orașe și de spitale se va începe la 1 Decembrie,

Sunt 70 locuri vacante și înscriși candidați aproape 200.

❑ Pentru școalele normale unde nu s'a început încă cursul modelajului în cl. I, s'a luat măsura de către ministerul de instrucție ca acel curs să înceapă din Septembrie 1911, îngrijindu-se ca pînă atunci școalele în chestiune să aibă tot materialul necesar acelui curs.

❑ Ministerul de războ i dispus ca începînd de la 1 Ianuarie să se întocmească statistice asupra stărei sanitare a armatei:

Fiecare din tabelele statistice medicale va avea coloanele următoare: a) efectul total, b) intrații: la consultații, infermerie, spitale militare, civile, infirmerii de ochi, c) eșiți: înapoiați la serviciu, concediați, morți și alte eșiri, d) numărul zilelor de tratament cu procentul de bolnavi și din cai din efectiv. Fiecare tabelă statistică-veterinară va da efectivul cailor, numărul celer tratați în infirmerie și în spitalul veterinar al celor vindecați, reformați, morți, uciși, cum și zilele de tratament cu aceeași procentare.

Morții prin sinucidere sau prin accidente nu sunt cuprinse în totalul mortalității, ci într'o coloană specială.

Uciderea cailor fiind pentru boală determinată, nu întră în această categorie.

Morții vor fi specificați în un tabel anumit în ce privește durata serviciului, primul an de serviciu, anii următorii.

Toate calculile tabelelor se fac pe 1000.

Clasificarea boalelor în rapoartele patologice va fi pe grupuri de boale cele mai importante din armată, dispuse în ordine alfabetică cu nomenclatura grupului în latinește, sub cea romînească.

Rezultatele examenelor medicale a sorțarilor vor fi publicate odată cu statistica medicală a recrutărei.

Această ultimă statistică va fi rînduită pe județe.

De inchiriat Două magazii cu camere parter și etaj, și cu atenanse, în strada Anastase Panu 47.
A se Adresa strada Albă No. 30.

Ultima Ora

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

Bucureşti 15 Noembrie

CAMERA

Bucureşti.—Ședința s'a deschis la orele 2, sub președinția d-lui M. Ferekyde.

D sa exprimă regretul pentru moartea d-rului Stăncescu, deputat al colegiului I de olt; parlamentul, zice d-sa, a mai simțit o pierdere, prin moartea lui Gh. Panu, om cult, cum l'ați cunoscut cu toții, orator și abil mînuitor al condeiului. Exprim în numele parlamentului regretele pentru pierderea acestor doui.

D. Ferekyde declară apoi vacante scaunele de deputați ale colegiului I Olt și colegiului II de Iași.

Se distribue proectele pentru împămîntenirea d-lor: Policarp Livacinschi din Huși, Ioan Viedu din Sinaia, I. Nürenberg din București și pentru recunoașterea d-lor: N. Gheorghiu, Gheorghe și Vasile Gheorghiu din Dîmbovița și Gh. Patrani din București.

Se procede apoi la alegerea comisiunilor și sunt aleși:

In comisiunea de răspuns la mesaj, d-nii: V. Antonescu, M. Alexiu, Culoglu, Titu Frumușanu, Poenaru-Bordea, C. Stere și B. Missir.

In comisiunea comunală, d nii: C. F. Robescu, Alexiu, Apostol Papadopol, V. Teodosiu; N. Bălănescu, At. At. Gheorghiu și Gh. Mîrzescu.

In comisiunea financiară, d-nii: Culoglu, C. Saita, Ștefan Ioan, I. Duca, Bianu și Stavri Brătianu.

Lupte cu revoluționarii

Mexico.—Eri s'a dat lîngă Chihuahna o luptă între trupele guvernamentale tari de 600 oameni, contra a 400 partizani ai lui Madero; revoluționarii au avut 13 morți și mai mulți răniți; guvernamentalii au mulți răniți.

Disolvarea parlamentului englez

Londra.—Regele a semnat în ședința intimă a consiliului, proclamațiunea pentru dezolvarea parlamentului, convocînd noul parlament pe ziua de 31 lannarie 1911.

Cabinetul turc n'a demisionat

Constantinopol. — Știrea respîndită în streinatate cu privire la demisia cabinetului este falșă,

Răspunsul puterilor protectoare ale Cretei, a mulțumit pe Peartă în special, pentru că acest respuns reînoește făgăduiala de a salvgarda drepturile suveranității Turciei, declarînd de copilăros procedeul cretan.

Discursul tronului în parlamentul englez

Londra.—Discursul tronului pentru amînarea ședințelor parlamentului zice: Vă vorbesc pentru prima oară sub umbra unei mari nenorociri pricinuită prin moartea părintelui meu mult iubit. Am primit din toate părțile posesiunilor mele, dovezi nenumărate că perderea ireparabilă ce m'a izbit a fost adînc deplînsă de supușii mei. Această simpatie mi-a dat forța în întristarea mea să mă consacru datoriilor ce mi se impun cu dorința serioasă să calc pe urmele scumpului meu tată.

Incheind, suveranul a exprimat părerea sa de rău pentru faptul că conferința avînd să tranșeze divergențele de vedere între cele două camere, n'a dat uici un rezulfat'

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore s'au denunțat în provincia Caserta 1 caz de holeră și 1 deces; în provincia Roma 2 cazuri.

Starea Suveranei Belgiei

Bruxelles —Buletinul publică astăzi dimineață știrea că boala își urmează cursul seu normal. Suverana a petrecut relativ bine noaptea.

Condamnarea unor atentatori

Salonic.—Consiliul de războ a pronunțat pedeapsa condamnării la moarte a 18 bulgari, din care 5 mahomedani, complici ai atentatotului contra căei ferate Uescub-Zibefce.

Greva tipografilor din Sofia

Sofia.—Lucrătorii tipografi au hotărît greva generală care va începe probabil mîine.

Ei cer 8 ore de lucru.

Boala contesei Tolstoi

Petersburg.—După ultimile știri, contesa Tolstoi, se află în agonie.

Lucrările pentru punerea în serviciu a conducției fiind aproape terminate și apa după experiența ce s'a făcut în prezența autorităților și a reprezentaților presei fiind acuma *la bariera Păcurari.*

Societatea Union-Baugesellschaft

Secțiunea Instalațiilor Particulare

Iași, str. Păcuraei No. 3

atrage deosebita atențiunea proprietarilor de case că societatea *fiind exclusiv concesionară* pentru *facerea racordărilor*, este singură în măsură de de a face și *instalațiunile interioare* de **Apă și Canal** în mod simultaneu, adică *în aș elaș timp și uniform cu racordarea.*

Este deci cu *mult mai* **avantajos, economic și practic** pentru domnii proprietari de imobile, de a se adresa cu toată încrederea numai la birourile noastre de:

INSTALAȚIUNI PARTICULARE de APĂ și CANAL

strapa Păcurari No 3

pentru a fi serviți in modul cel mai conștiincios.

Prețurile societății sunt cele mai convenabile, fiind bazate pe materiale și manopere absolut superioare.

Direcțiunea

Societății UNION BAUGESELLSCHAFT

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu și pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brînză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineața și în tot timpul zilei		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Cașcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoștința onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor și s'au pus în vînzare vinuri naturale noi și vechi din podgoriile proprii cu următoarele prețuri;

Vin alb nou	0.70	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roș vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.20	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ținem a menționa că vinurile vechi se vînd și cu litrul și în sticle înfundate.

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreținute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) și un pianino,—toate cu prețuri eftine.

A se adresa str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

Profesoară de limba franceză germană și piano, caută loc într'o familie.

A se adresa în scris L. B, la «Opinia».

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI cu prețurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete *tot ce este mai* **nou**, *frumos și eftin.*

MARE DEPOZIT DE

ĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

ELECTROLUL

care a început a'și cîștiga o bună reputație ca remediu foarte eficace contra mătreței și pentru creșterea părului, și-a și găsit dușmani cari vor să'l discrediteze.

Așa unii negustori puțini scrupuloși servesc clienților lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcîleli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

IOAN LIATRIS

AVOCAT

s'a mutat **str. Procopie 26 bis**

(în dosul Facultății de medicină)

M. Mescher învățător de științe comerciale și de limba germană, s'a mutat în strada Mîrzescu 19, etajul de sus, vis-a-vis de Hotelul Central.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Șerban.

ANUNCIU

Au sosit din Berlin diferite compozițiuni **pentru Piano** de d-nul **Eduard Caudella**. De vînzare la Magnzinul Conservatorului și la Romînia Muzicală.

Avis proprietarilor de vinuri din Moldova

D. F. Cresp, cunoscutul chimist technic al școalelor vinicole din Franța, analizînd, a constatat că foarte multe vinuri din Moldova ar putea fi prefăcute în Champanie de prima calitate. D-sa dorește să găsească un asociat inteligent, cu cîte-va mii de lei, sau care să'i puie la dispoziție capitalul pentru a înființa la Iași, o fabrică de Champanie franco-romînă. D. Cresp are deja totul necesar, vînzarea va putea începe după 20 zile.

A se adresa Cresp, Hotel Splendid. Loco.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune, frumoase și nu se cere prețuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranță că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele și Domnișoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase și cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul și Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, și ca din sbor mereu le aduce și tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna și foarte serviabil și foarte modest la prețuri.

Acesta fiind și un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat și în mărfuri de Iarnă Șaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane și Matineuri de moleton etc.

Pentru sezonul de toamnă magazinul „La Vultur" a adus un bogat asortiment de Mantilașe și Rochițe pentru copii.

Prețurile la toate absolut modeste.

Unde veți răspunde dară că se cumpără mai bine și mai ieftin?

LA VULTUR

M-me HALLEPLIU

GHICITOARE

IAȘI — Strada Bărboi No. 6

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

4480 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăoşit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antîia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să se ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉGÉTABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

La 20 Octomvrie 1832, Academia de Medecină din Paris bătea Bacteriului OLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24 000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, vicerilorĭ sângelui, ganglionilorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, reumatismului, tumorilorĭ albe, tumorilorĭ sangrenose, lepreĭ, gutului, ulceriloriĭ inveterațĭ şi altorĭ bôle provenind din necurăţenia şi alterarea sângelui.*

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a terifiantelorĭ consecinţe moştenite sau ereditare, recente sau inveterate şi rebele (accidentelorĭ gurei şi a gâtului, petrăgirilor osului). Nicĭ un altu medicamentu nu îmi nu posedă distincţiunile ce onorĭ Pesmeţii Dr Olivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativiĭ pentru sânge

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLIVIER

Acesti pesmeţi cu un gust foarte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregĭ in orice temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broşura acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeţii depurativi* a Dr Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ olerinŭ « remedŭ de compositiune cosmetică, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă. « Ei poĭ da servicie marĭ humanităţĭ. »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÔTE LUMILE

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

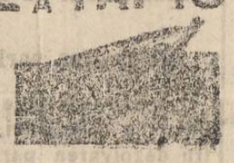

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc

Envoi franco du Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1284 din 18 Decembrie 1868.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiĭ pentru asiguraţii din Romînia

LEI 8,547,500

Starea asigurărilor în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible]32. Contracte pentru un capital de lei 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,[illegible] renta.

S'a plătit asiguraţilor de la înfiinţarea societăţei peste 280 Milioane de lei.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rentabilitatea minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu restituire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu restituirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de trangă vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 16

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai a de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANĂ

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toţa e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Grillage de couche, depuis..... 7 »

Fil barbelé pour clôture, le mètre carré... 4 20

Porte Bouteilles, pour 200 Pièces..... 2 60

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m de haut. 10 mètres 0f30c.

Daym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. Iee 100 mèt. 6f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No. 1163 Joi 18 Noembrie 1910

VOM BIRUI

Viața partidului conservator-democrat, plină de lupte eroice, e bogată în manifestațiuni mari și entuziaste. Ori cît de grandioase și impunătoare, însă, au fost aceste demonstrațiuni ale vitalității partidului nostru, nici una n'a egalat, ca însuflețire, vigoare și forță de convingere, pe aceea ce s'a desfășurat ieri la club, cu prilejul adunărei marelui comitet central.

De ce nu au venit protivnicii noștri să vadă cu ochii lor ce foc arde în aceste suflete, spre ce năzuinți se îndreaptă ele cu neclintită hotărîre, cît de adînc și viu le este spiritul de jertfă și cît de legate sunt între ele prin aceleași puternice simțiminte, prin aceeași înflăcărare, prin același dor de acțiune mîntuitoare? A fost în toată puterea cuvîntului, o adunare publică, cum public e orice act al partidului conservator-democrat, și la lumina zilei face tot ce are de făcut, fie spre a birui pe acei cari îi stau în cale, fie spre a se întări și oțeli pentru integrala îndeplinire a marei sale chemări. Și am fi dorit să vie, nu pentru că am vrea să le forțăm admirația pentru vlaga noastră, pentru disciplina noastră liber-consimțită, pentru încrederea noastră reciprocă, pentru spontaneitatea entuziasmului nostru, nerăbdarea noastră de a cîștiga prin luptă și muncă, numai prin luptă și muncă, dreptul ce-l revendicam. De admirația lor n'avem nevoe, chiar dacă ar avea ei sinceritatea să recunoască adevărul.

Am fi dorit să fie față la manifestația de Duminică, ca să le fie pildă vie, ce este, ce trebue să fie un partid, chemat să trăiască nu din amintiri, ci din conștiința vie a unei grele, dar frumoase misiuni, ce legături trebue să unească pe șef de partidul său, ce rol se cuvine masselor pe cari d. Dissescu le-a comparat atît de plastic cu constelațiunile cerești, cari contrar aștrilor nu se prăbușesc nici odată, ce atmosfera de bună credință și simpatie trebue să domnească într'un partid pentru ca să fie un organism viabil, în stare să ducă mai departe desvoltare națională.

Ar fi rămas rușinați, — și ar fi fost o rușine salutară, din care rezultă apoi prefacerile în bine ale celor porniți pe căi rele.

Cu ce se îndeletnicesc carpiștii, — și care e gîndul șefului nostru, care e sentimentul fruntașilor și soldaților noștri?

Pe cînd carpiștii, pentruași îndeplini în mod foarte trecător o ambiție osîndită dinainte la stîrpiciune și neputință se dedau, fără succes de altfel, la comerțul de suflete, făcînd totul spre a corupe și cumpara conștiinți, șeful nostru spune partizanilor săi, cu o măreață simplicitate și cu un accent de admirabilă sinceritate, că-i dezleagă de orice îndatorire față de el și de partid, dacă nu-și dau seama ce mare fapt social este constituirea democrației conservatoare, ce mare rost istoric are această mișcare și ce bine poate să reiasă pentru țară din triumful acestei mișcări.

Unde este idealismul, subordonarea tuturor intereselor unei preocupări superioare a unei înalte și nobile rîvne de viitor, și unde este strîmta și meschina lipire de tot ce este ambiție imediată, lipsită de orizont, străină de toate nevoile mari ale statului? Țara va judeca.

Și cum au răspuns luptătorii mari și mici ai partidului la cuvîntul de deslegare a șefului? Au răspuns cu o aclamare, cu un strigăt de încredere și iubire, cu o pasiune de luptă și jertfă cum nu s'a mai învrednicit un șef de partid în țara asta. „Te urmăm!“ a fost strigătul care a isbucnit cald și vibrător din toate piepturile. Pe cît de mare a fost disprețul cu care a fost primit apelul la deserțiune al cumpărătorilor de suflete, pe atît de ferbinte a fost însuflețirea cu care s'a răspuns șefului că acolo vor fi cu toții, unde va fi el și steagul,

Căci în partidul conservator-democrat nu e de cît un singur gînd și o singură hotărîre. Democrația conservatoare, al cărei stegar e d Take Ionescu, cel care a chemat-o la viață, trebue să triumfe. Luptă neîmpăcată și fără preget, pînă ce victoria va fi complectă și definitivă.

Și ce înțelege partidul conservator-democrat prin victorie? Prin victorie înțelege, și va face să înțeleagă toți, deplina realizare a pactului fundamental, prin alegeri libere, din cari va eși un parlament liber și conștient, un parlament care va voi și va ști să legifereze potrivit sentimentului național și nevoilor adevărate ale statului.

O vom dobîndi această victorie, care, mai mult de cît triumful unui partid, va fi biruința forțelor sociale ale țărei, biruința adevărului și a dreptății, biruința muncei și inteligenței.

O agapă politică

Am văzut și pe aceasta; pe micul dr. Sion sărbătorit ca un om mare. Și cînd? în ajunul deschiderei parlamentului.

Activitatea d-ruiui Sion se cunoaște. A sporit numărul medicilor, a introdus politicianismul cel mai ordinar în direcția serviciului sanitar, a izbit fără cruțare în colegii săi de altă culoare politică. Aceasta a făcut'o, a zis'o, a scris'o chiar. N'a fost corp constituit, care să se fi îmbibat mai mult de politicianism, ca corpul medical sub direcția d-lui dr. V. Sion.

Cu cine nu s'a războit d. dr. Sion? Care alt director de serviciu a dat dovadă de atîtea enervări ca dr. Sion? Dr. Sion are emul în d. Spiru Haret. Școala și serviciul sanitar au fost contaminate de politica cea mai josnică!

Dar ce e mai trist în situația acestui trist personaj, e că a sfeterisit tot fondul serviciului sanitar, căci centralizînd fondul farmaceutic a lipsit satele de doctorii, a sărăcit atîtea farmaciști, și a sporit mortalitatea în țară. În 1908 politica sanitară a d-ruiui V. Sion și indolența clasică a d-ruiui I. Cantacuzino au sporit cu 9000 numărul morților, aproape cît pierderile de la Griviță Azi doctorii îl prosîăvesc ca pe un Mesia al doctorilor liberali, sau ca pe un apărător al sănătății publice.

Vreau doctorii prin agapa lor să dea ceva suprafață politică legii sanitare? Se înșală amar. Legea sanitară e condemnată prin însăși întocmirea ei și nu vor putea camerile liberale să o treacă acum la spartul iarmarocului. Cînd 3 ani guvernul d-lui Brăteanu a plămădit această lege, cînd însuși ministrul a trebuit să aplice admonestări publice subalternului său, nu se poate ca acum să se dea ființă de lege unei înjghebări politice, contra căreia au protestat toate organele medicale, afară de doctorii interesați de a sărbători prin agapă pe micul dr. V. Sion.

Statul nostru major

La întrunirea comitetului nostru executiv s'a spus cuvîntul șefului, cuvîntul fruntașilor noștri. In unitatea de vederi, ce s'a produs la această întrunire, stă tăria noastră, tărie izvorită din dragostea și încrederea ce avem în șeful nostru, în ascendentul ce-l avem în fața țării; căci din cei 400 inși, luptători, ce fac parte din comitet, în dosul fie-căruia stă nu numai valoarea lor personală dar și valoarea de circulație politică.

Acest comitet executiv general explică și formațiunea partidului nostru și succesele electorale cîștigate, căci el în marea lui majoritate este însuși expresiunea vechiului partid conservator cu direcțiunea nouă. Și foarte bine a zis șeful că noi sîntem aici oameni vechi cu tendințe nouă, cu direcție nouă. Așa este. In traiul său politic, partidul conservator a avut de îndurat zile grele la cîrma sa. Avîndu-și în coaste grupa d-lui Carp, de la 1871 încoace, această grupare a hrănit tendința de a lucra în numele ideei conservatoare, de a se folosi de toate înlesnirile politice ale adversarilor săi. Miluiți electoralicește de liberali, ei au lipsit de la datoria lor de a și întinde acțiunea în țară, ci a se restrînge într'un cerc îngust de prietini, să acapareze Universitățile, Justiția, ca așa să poată stăpîni țara cu stat major fără cadre. Cadrele credeau că li se oferă de miluitori.

Partidul i-a considerat totdeauna ca dușmani, ca delatori, ca intruși, ca biserică cu fanionul său, nu ca prietini ai săi. Iar în luptele ce a dat cu adversarii, partidul conservator i-a văzut în coaste și pe Carpiști. Și cine a dus lupta cu succes? Șeful partidului Lascar Catargi a colaborat cu d. Carp, l'a stăpînit cu puterea lui, l'a învins, dar nu l'a convins. Gruparea d-lui Carp a rătăcit de la 1895 încoace, ducîndu-și traiul său de miluită față de liberali.

După Lascar Catargi, venind șefia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, d-sa a reprezentat criza politică a partidului conservator. Neînțelegînd aspirațiunile partidului, a cărui șef era, închis în cercul dinastiei sale, hrănindu-și visuri de stăpîn, nu de primul slujbaș al ideii conservătoare, d-sa a condus rău și viciat barca partidului, și a înăbușit aspirațiunile partidului său. Partidul conservator ne mai oglindindu-se în șeful său; a văzut cu bucurie răsărind steaua conducătoare în figura dulce și senină a lui Take Ionescu. 17 ani partidul conservator a văzut crescînd sub ochii săi personalitatea politică a lui Take Ionescu, care întruna aspirațiunile nouă și vitale ale partidului conservator. Partidul conservator din întreaga țară a creiat șefia lui Take Ionescu, acesta e adevărul, de aceia acțiunea lui a avut ecou în toată țara. Nu e aici acțiunea unui om, ori cît de genial, ci e acțiunea țării întregi. Și atunci, lucrul fiind așa, statul major al partidului conservator a rămas cu Take Ionescu, căci el a înțăles că numai așa poate da țării tot sufletul său, toată acțiunea sa. Cu noi e partidul conservator în adevărata sa expresiune; dincolo au rămas miluiții Carpiști și cu oamenii barcagiului neiscusit.

Iar dacă partidul conservator, în organizarea sa politică, a făcut primineala sa la cîrmă, faptul azi e pe deplin închegat, căci țara a ratificat actul nostru politic și a consfințit că statul nostru major reprezintă pentru țară ideia conservatoare cea nouă, prielnică țării, și în fața acestor fapte reale, pesimismul trebilor politice nu poate lua altă îndrumare.

Statul nostru major este adevărata expresie a partidului conservator, cuprinde pe cei mai oțeliți soldați ai ideii conservatoare, organizațiile oficiale ale partidului conservator, tradiția partidului cu noi sînt. Țara întreagă conservatoare nouă ne-a dat creditul său, votul său, sufletul său. In jurul acestui stat major s'a sporit organizarea de partid. Mii de cetățeni s'au înscris din nou în partidul nostru, și față cu aceste fapte, noi reprezentînd întreaga țară pe toată întinderea ei, avem răspunderea întregii țări.

***

Chestii sociale

Gura lui Pisoschie

Pisosceștii apar de mult în istorie. Deja se vorbește în 1617 de Mierla fata lui Pisoschie, care a trebuit să trăiască cătră 1550. Cătră 1660 trăește un Ion Pisoschi frate cu Toader Pisoschi, proprietari în Vărtop. Acest Ion Pisoschie își face vecin pe Păntelei pentru că-i dă în căsătorie o fată de vecin. In secl. al XVIII găsim Pisoschi proprietari la Văscani și la Ichimenii și Nichitenii din Dorohoi.

De la Pisoschi din secl. al XVIII am o serie de 3 testamente de la Vasile Pisoschi, Toader Pisoschi mort la 1793, apoi Vasile Pisoschi, Ilie Pisoschi, și alții. Intre Pisoschie din secl. al XVIII, găsim și pe Ioniță Pisoschi de la Văscani, megieș cu moșia Ruginoasa a banului Ștefăniță Sturza. Ioniță Pisoschi era un foarte rău vecin, buclucaș, bătăuș, zurbagiu și sfădăios. Ce a avut să tragă Stefan Sturza de la el, ne-o spun actele Ruginoasei.

In 1764 se iviră mai multe ciocniri între Ioniță Pisoschi și vecinii săi. Banul Ștefăniță Sturza adusese boeri să-și măsoare Ruginoasa, pe Toader Buhuș sulger, pe Adam Luca stolnic, Stefan Luca post și Ilie Hermeziu sulger. Au măsurat boerii moșia Ruginoasa din jur împrejur; cînd să dea însă la hotarul Văscanilor găsiră pietrele scoase și asvîrlite iar hotarul dat mai jos. Chemat de boeri el nu vine la hotărît; trimite din nou omul; el îl apucă la batae, și mai trimete și pe fiul său să-l bată măr pe bietul trimes al boerilor hotarnici „și el iarăși n'au voit să vie; și nu numai că nu s'au supus poroncii gospod și n'au vrut să vie, ci încă au pus pe fiul său de au bătut și pe trimesul ce s'au trimes de aice“.

Egumenul de la Hangu era în Văscani, și fiindu-i sete a trimes un copil pe calul lui Pisoschi la o fîntînă cu apă rece la Băiceni. Cum a auzit Pisoschi de aceasta, s'a mâniat foc și „l'au ocorît și l'au necinstit cu niște cuvinte care nu este cu cuviință a le scrie de ocara ce iau făcut la casa lui, fiind norodul strîns“.

Altă dată mergînd Ștefăniță Sturza fiul lui Ilie Sturza Sulger la Tîrgu-Frumos, unde era zi de tîrg, în mijlocul tîrgului cum l'a văzut Ioniță Pisoschie, știindu-l în daraveri cu moșia la Văscani a început a-l sudui de mamă și l'a făcut tălhar, care a auzit tot norodul.

Aflînd Ilie Sturza de această ocară a făcut jalbă la Măria sa Vodă „de necinste și ocara ce i-a făcut fără de nici o pricină nezicîndu-i copilul nimică“. Vodă a trimis un copil din casă la Vaicani să-l umfle pe sus pe Pisoschi și să-l ducă la Iași să-și ia certare. Căzînd însă cu mare rugăminte Pisoschi la banul Ștefan Sturza și la Ilie Sturza a fost ertat „s'a făcut pace și l'au mîntuit de bătaia aceia și rusinea ce era să petreacă pe fapta lui“.

Pentru a avea cuvînt la Vodă și dovadă de purtările lui Ioaniță Pisoschi, Sturzeștii au luat o mărturie de la boerii hotarnici cum că Ioniță Pisoschi se poartă rău cu toată lumea. Mărturia e din 1 Octombrie 1763 și începe ast fel: „Facem știre cu această mărturie a noastră la mîna dumisale banului Ștefănuță Sturza pentru multe supărări și ocări și bătăi ce-i face Ioaniță Pisoschi dumisale și oamenilor dumisale, de cîtă va vreme și dumnealui toate le-au trecut cu vederea și le-a răbdat; care într'o vreme pînă la atîta s'a întins de a necistit pe dumnealui făcîndu-l gazdă de tîlhari zicînd că și-a trimis tîlharii de l'au ars și l'au jăcuit; și aceste toate le-au zis prin case de boeri și către boeri străini și altele multe, care nu le putem scrie pe lîngă zisele lui și ocările lui ce le face, nu numai dumnealui banului Ștefănuță, ci și nouă și tuturor caselor boerești ce sîntem la acest ținut cînd se acolisește de unul, cînd de altul cu ocări, și n'a rămas nici unul nefeștelit și nebatjocorit de gura lui“.

Ca să ajugă lucrurile aci să se jăluiască vecinii, călugării, oameni de serviciu, că nu pot trăi de gura lui Pisoschi, rău gură trebue să fi avut, că au trebuit să vină 5 boeri și un egumen să ateste prin act de dovadă că n'a rămas nici unui nefeștelit și nebatjocorit de gura lui.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

CEI MULȚI...

Adese ori, după vr'un număr de curse făcute în interese profesionale, se întîmpla să dau birjarului indicația:

— Acum mă duci la „Opinia“...

El se mulțumește atunci a răspunde într'o formulă scurtă:

— Știu!

Și, în timp ce el își mînă, cu monotonie, calul spre punctul voit, mă preocupă această mică problemă:

Cînd a răspuns pur și simplu „știu“— s'a gîndit, fără îndoială, la un anumit punct din centrul orașului și atîta tot; a măsurat în gînd distanța pe care o mai are de străbătut, a socotit fără îndoială, în mintea lui ce număr de curse am făcut ori vom mai avea de făcut; și-a pus poate, în gînd, întrebarea dacă plata va fi în proporția cu timpul lui, cu oboseala calului, cu depărtarea curselor străbătută. Dar încolo?

S'a reflectat oare vr'odată în creerul lui ceva în afară de toate acele preocupări speciale? Și cînd, de atîtea ori, avînd pe cîte cine-va pe care-l conduce la aceeași gazetă, a străbătut același drum, către același punct—dumeritu-s'a asupra chestiunii:

Ce este „Opinia“, ce este o gazetă?

Firește, atînd colo în trăsura lui, și putea să-l cercetez; și putea să-mi satisfac curiozitatea și să dezleg neîntîrziat acea mică problemă de psihologie. Dar nu totdeauna —și cu atît mai puțin în zile ploioase de Noembrie, în oasele de la amiază—ocazia convorbirilor e bine venită. Și apoi nu răspunsul *lui*, propriu zis, mă preocupă, ci el ca tip, ca reprezentant al tuturor de o samă cu dînsul, al tuturor neștiutorilor de carte, al tuturor cu orizontul vieței strîmtorat.

Mulți din ei cunosc existența ziarelor, au chiar oare-cari legături cu ele. Iată bună oară, vezeteul în chestiuna. Cîți vizitatori n'o fi transportat în cursul anilor în oraș la redacție! El o fi văzut și vremile de guvern și acele de opoziție, — socotind poate, în gîndirea lui rudimentară numărul lor, calitatea ori importanța lor. Dar văzînd și chibzuind, — luminatu-s'a cu ceva? Inspiratu-i-au împrejurările și oamenii vre-o lămurită idee despre această viață și mișcare ce există în jurul unei redacțiuni de ziar?

Sunt, în zilele noastre, foarte dese împrejurările cînd oameni din popor se îndreaptă către redacțiunile gazetelor cu anumite plîngeri și protestări; sunt momente cînd ei arată că înțeleg marea putere a presei, punînd-o mai presus de autorități constituite. Dar și atuncea chiar psihologia zișilor oameni din popor e complexă și nu arareori constatăm că ei au fost numai învățați de alții ca să facă demersul, că li s'a spus de către alții că poate fi de mare folos „să dea la gazetă“ pe cutare ori cutare.

Inăă o idee clară despre această problemă „ce este un ziar“—au foarte puțini din lumea celor mici, întru cît modul lor de cultură nu comportă o înțelegere a unor esemenea lucruri, — deși foarte simple în aparență.

Și dacă am întinde cercul investigațiilor noastre, dacă de la cei mici, inculți, de la orașe, am trece la cei de la sate, —am găsi o sfîntă ignoranță domnind în straturi tot mai mari, tot mai groase,— cu privire la întrebarea ce ne-am pus.

Și—să fim sinceri—chiar în rîndul miilor cari cetesc ziarele, cîți oare n'ar rămînea încurcați dacă le-am adresa lor aceași chestiune: ce este o gazetă, ce este—de fapt — gazeta pe care ei o citesc, ei o susțin, ei o crează și în unele privinți chiar,—o conduc și o inspiră?... Nici ei nu-și prea obosesc creerii cu întrebări și cu nedumeriri, cu scrutări și aprofundări. Ei știu cel mult ce li s'a spus de către alții și știu să găsească, ori numai să caute, în coloanele ziarului anumite știri, noutăți, plîngeri, fără a se preocupă de a ști ce este gazeta însăși, —rostul ei, traiul ei, forța ei...

Și atunci să ne mirăm oare de ignoranța ori indiferența celor mulți, —mulți ca nisipul mării și inaccesibili problemelor zilei și ale vremei?

Rodion

Pedologia la congresul de educație familială de la Bruxelles

Fie care a putut observa, mica importanță ce s'a dat la acest congres chestiunilor de pedologie. In adevăr, foarte puțini reprezentanți mai autorizați au avut această știință, iar atitudinea membrilor secțiunei în unele condițiuni, a fost de mirare. Așa, cînd d-ra dr. I. Ioteyko, șeful lucrărilor de la laboratorul de psiho-fiziologie de la Universitate, vorbi despre necesitatea de a se introduce un curs practic și teoretic de pedologie în școalele normale, majoritatea sălii îi fu contra și numai cu mare greutate ea isbuti să facă să se voteze un deziderat exprimînd necesitatea inițiării personalului didactic asupra datelor psihologiei experimentale.

Această atitudine nu dovedi alta de cît doza mare de rutină de care se află îmbîcsit clerul catolic, care organizase congresul și care formă majoritatea membrilor — peste 3000.

Cu toate acestea și în necazul majorității clericale, tot la acest congres, s'a anunțat în mod oficial că un curs de pedologie va fi introdus în toate școalele normale ale statului și că dacă acest curs nu s'a deschis încă pînă acum, pricina a fost că abia se pregătește personalul necesar, care să-l poată ținea. Așa că, cel puțin în Belgia, pedologia va deveni în curînd știința obligatoare în toate școalele normale, în care statul va urma exemplul dat deja de școalele normale din Bruxelles, Mons și Charleroi.

In adevăr. In „*Journal des Instituteurs*“ din 28 Iulie, a. c. care apare la Bruxelles, se scrie că „*societatea belgică de pedotechnie*“ organizează un curs de pedotechnie, cuprinzînd doi ani de studii și destinat membrilor corpului didactic, medicilor școlari, părinților instruiți și tuturor persoanelor, care, înzestrate cu o cultură științifică îndestulătoare, se interesează, de chestiunea așa de complexă a educației integrale a copilului“. Anunțul mai adaogă că lecțiunile vor fi însoțite de demonstrațiuni practice, vizite la instituții, expoziţiuni de documente, excursiuni, proecțiuni luminoase, etc.

Mai putem adaoga și noi acest curs a începnt din Octombrie, luna trecută și că continuă după un program stabilit de mai înainte.

Prin acestea vreau să arăt cîtă importanță atribue oamenii bine intenționați, pregătirii științifice a corpului didactic și cîtă frică arată cei inconștienți ori, mai bine zis, rău intenționați pentru adevărata pregătire a acelora cari au misiunea de a ajuta desvoltarea minților viitoarelor generații, Și nu e greu de ghicit pe care din aceste doua cuvinte spiritul timpului îl cere.

Cu încetul s'a făcut o evoluție și în scopul ce-și propune școala. Ea nu mai are unica misiune de a transmite copiilor un stoc de cunoștinți; ea are astăzi un scop mult mai înalt, să favorizeze evoluția naturală și armonică a personalității copilului. Invățătorul trebue să

cerce să îndrepte unele defecte a'e inteligenţii şi ale inimei, pe care un mediu ne prielnic sau o moştenire rea le-ar fi transmis în fiinţa copilului. Pentru a răspunde acestei misiuni, învăţătorul trebue să aibă o pregătire mai specială, care să-i permită a studia copilul în organizmul lui fizic şi mintal cu scop de a-şi putea adapta metoadele şi procedeele cu natura şi cerinţele lui. Căci numai bunavoinţă şi cu inteligenţă, un învăţător n'ar putea deslega o mulţime de chestiuni care se pun înaintea şcoalei moderne, chestiuni care se deslegau de către cei vechi şi astă-zi de către rutinari, după bunul simţ şi după imaginaţie căutînd totdeauna alte interese de cît ale copilului.

Sufletul copilului s'a dovedit ştiinţificeşte că e ceva mai complexe de cum ni l arată rutinarii şi că el nu se poate trata cu uşurinţa de pănă acum.

Şi dacă pregătirea ştiinţifică este atît de importantă pentru învăţători, ea nu este mai puţin necesară celor cari diriguesc învăţămîntul cari legiferează asupra şcoalelor şi alcătuesc programele. De sigur psihologia a fost considerată tot deauna ca ştiinţa cea mai importantă pentru oameni de şcoală, dar în starea ei de mai înainte că nu schimba bazele pedagogiei vechi. Cînd psihologia însă devine experementală şi cînd dă naştere, prin diviziune, unei noui ştiinţe pedologiei, atunci ea schimbă însăşi prtncipiile pedagogiei, aşezînd o pe noui baze şi aceasta este ceea ce nu convine oamenilor rutinari ca cei cari au organizat al III Congres de educaţie familială din acest an de la Bruxelles. Noua ştiinţă reclamă modificări radicale în programele şcoalelor, mai ales a celor primare şi în întreaga lor organizare, care schimbări presupun o modificare şi în mentalitatea viitorilor cetăţeni etc. etc. lucruri cu care nu se pot deprinde încă o seamă de oameni. Iată adevăratul motiv pentru care seamă de oameni nu par mulţămlţi de progresele pedagogiei

V. C. Buţureanu

Revista revistelor

Vieaţa Nouă.—No. 18, de la 1 Noembre 1910, tipăreşte urmarea interesantului studiu al d-lui *Caracostea: Cum plăsmuia Eminescu*. După ce în primul capitol a stabilit concepţia identică dintre cele două poeme ale lui Eminescu: *Fata din grădina de aur* şi *Luceafărul*, după ce a aratat că cea dintăi e forma mai veche a inspiraţiei, autorul caută să arăte ce au devenit feluritele elemente alcătuitoare din fasa de la Inceput — material popular, personaje, situaţii, etc., în evoluţia lor? Ce părţi au fost neglijate de artist mai tărziu, care au fost din contra, puse în lumină—în sfîrşit cum s'a împreunat apoi întregul pentru ca din redactarea primă — din atîtea puncte de vedere defectoasă— să ajungă la forma perfectă a poemei definitive: *Luceofărul*. Ar trebui să dăm în resumat întreg cuprinsul studiului, atît pentru noutatea ideilor ce cuprinde cît şi pentru importanţa lui — căci pune într'o vie lumină modul de a lucra a lui Eminescu—, ne e însă cu neputinţă aci să facem acest lucru, de aceia vom lăsa cetitorilor plăcuta însărcinare de a lua ei înşişi cunoştinţă de cuprinsul articolului—*Jertfă*, poesia d lui *N. Budurescu* se distinge printr'o aleasă îngrijire a formei, prin deosebita putere a inspiraţiei şi mai cu seamă printr'o treptată şi corectă creştere în exprimarea sentimentelor, ceia ce produce o emoţiune în adevăr artistică—la rubrica *Piese şi actori* dl. *Justin Lupus* analisează „Modelul", mişcătoarea dramă a lui Bataille, „Punctul negru" semifarsa germană jucată la teatru Naţional, „Judecătorul din Zalamea" pitoreasca piesă a lui Calderon de la Barca şi „Nevasta lui Cerceluş", modesta încercare dialogată a d-lui P. Locusteanu. Urmează o poezie a d-lui *Drag. Protopopescu: Pierdut în depărtări*. La cronică, pe lîngă preţioase ştiri din mişcarea intelectuală a ţărei şi a străinătăţei, se răspunde după merit unui colaborator al „Neamului romînesc literar": *Peregrinus*.

Viaţa Romînească. — O duioasă nuvela a d-lui *I. Brătescu-Voineşti: Privighetoarea*. Dl. *Mihai Codreanu* prin *Sonetele* sale—unele din ele cunoscute—ne dovedeşte din nou că locul pe care-l ocupă în poesia contemporană romînă, şi l'a cîştigat prin muncă şi talent. Din *Simbolism de toamnă*:

Ascultă glasul frunzelor pălite...

. . . . . .

E melodie cîntul lor şi-i dramă...
Iar dacă vrai să-ţi înţelegi chemarea
Ascultă glasul frunzelor de aramă.

Filosofia aceasta liniştită, pioasă şi dulce, ce nu se ridică la înălţimi ameţitoare, e caracteristica poesiei d-lui Codreanu.

Dl. *Oct. Goga* ne surprinde, şi ne surprinde—am putea spune—în chip plăcut. Cine ar cunoaşte în versurile acestea din *cinquecento*:

In orgia lui păgînă
Cu satiri şi cu bachante,
Ca un Bachus sfîntul Papă
Sta de gît cu trei amante.

pe cîntăreţul tînguitor şi monoton al Dascălului, al coasei, sau al clăcaşilor? îndurile acestea—asemănare curioasă—au ceva din atmosfera anumitor poezii ale d-lui Duiliu Zamfirescu.— Lucrul se explică: Dl. Oct. Goga scrie din Dresda, unde nu mai are înaintea ochilor nici „glia" Ardealului, unde nu mai poate auzi nici murmurul „undei cărunte" a Oltului.

E plin în jur de noi museul

. . . . . .

Sînt călători din largul lumei
Ce-au pribeg't pe ocean,
Să-şi scalde ochii în lumîna
Din pînzele lui Tizian.

Pe lîngă alte poesii mai e şi una intitulată: *„La moarte"* cu veşnica temă: *cînd voi muri...* etc. Ne place însă a crede că dl. Oct. Goga, metamorfozat de farmecele călătoriilor, va căuta să-şi prefacă lira care—trebue să o recunoaşteam—nu avea pănă în present decît o singură coardă. Şi d. Goga nu era un Paganini.

Studiul d-lui *Al. Xenopol: Istoria şi Geologia*, urmează; o nuvelă a d-nei *Sofia Nădejde* şi *cronici vesele* de d-nii *Topîrceanu* şi *Vespasian C.* (un Topîrceanu în miniatură).

Noua revistă romînă.—Excelenta publicaţie a d-lui Rădulescu Motru, mărindu-şi numărul paginelor, a devenit şi mai mult oglinda fidelă a întregei mişcări culturale romîneşti.

Cele mai variate rubrici îşi găsesc condeiele talentate care să le ilustreze. Discuţiile contradictorii nu lipsesc, ceia ce arată obiectivitatea necontestată a direcţiei. Din sumarul numărului de Duminică, publicat în ziar, semnalăm un studiu al d-lui *N. Em. Teohari*, în care se analizează în mod minuţios, activitatea critică a d-lui *Mih. Dragomirescu*. Ni se promit studii asupra d-lor G. Ibrăileanu şi E. Lovinescu—O frumoasă nuvelă colorată de o poezie stranie a lui *A. Daudet: Farul Sanguinarelor*, într'o adevărată traducere literară, datorită poetului *M. Cruceanu*. Din rubrica *Note şi discuţiuni*, sînt interesante rîndurile d lui *dr. Sp: In ch stia jubileului Universităţei din Iaşi* în care se arată că motivul atitudinei isolate pe care pănă în prezent au păstrat-o foştii elevi ai acestei Universităţi, faţă de diferitele manifestări în care ei ar fi fost chemaţi să-şi dea cuvîntul, ar fi lipsa de interes şi de îndemn din partea foştilor lor profesori. Prea juste părerile d lui *Elie Nicolescu*, în chestia plagiatului *didactic* al d-lui E. Lovinescu.

Luceafărul.—Nuvela d-lui *I. Agîrbiceanu*,—care ne arată din nou unele calităţi ale autorului, pe care nimeni nu i le poate contesta—e în tot casul stranie; iată, în adevăr, ce spune un ţaran getbeget: *Ion Buzdug*—„e o prostie să iubeşti viaţa. Se află totdeauna braţe care să-ţi smulgă fericirea". Ştiam că Romînul se naşte poet, dar... filosof?—D-ra *Alice Călugăru* în *Visarea cea din urmă*, ne dă o poesie lipsită de astă dată de interminabilele consideraţii de ordin psichologic: e un cîntec plin de sentimentalism sincer, un strigăt pornit din adîncul sufletului îndurerat:

Iubirea cea dintăi ţi am dat-o ţie
Cînd mintea nu putea ca s'o înfrîne.
Ţi-am dat a vieţei mele curăţie,
Tu singur, tu întăi, tu pe vecie
Iubirea vieţei mele vei rămîne.

Nu sînt idei isvorîte din cine ştii ce originalitate de gîndire, nu e nici forma caracterizată printr'un fel deosebit de exprimare, totuşi poezia aşa cum e concepută, devine simpatică prin sentimentul profund şi adevărat, prin desperarea sinceră ce pluteşte în cuvinte.

D ra *Maria Cunţan*, întăreşte şi mai mult prin versurile ce le publică în acest număr, apreciarea noastră dintr'o cronică precedentă, căci rînduri ca acestea:

Să deschid lada uitată
Tremurînd să scot din ea
Ce mi-a fost mai scump odată;
Ce am pierdut: iubirea ta.

Ne amintim în totul poezioarele răposatului *Serbănescu* de la Junimea. O adevărată compoziţie de elev de liceu, e schiţa d-lui *V. Savel: Albumul morţilor*. Intr'o cronică... teatrală, a cunoscutului cronicar... teatral din Bucureşti: D. Bogdan Duică, găsim fraze de o mare importanţă, ca aceasta de în: „Antisemitismul va fi cîndva de mare folos acestei ţări". Ei, auzi dumneata!

P. S.—Şi pentru că veni vorba de „Luceafărul" ţin să lămuresc în cîteva rînduri o mică chestiune rîdicată în „Tribuna" de către un domn critic anonim care spumegînd de mînie, se aruncă cu toată furia asupra unei nevinovate notiţe a noastre dintr'o cronică trecută.

Ştiţi de ce, iubiţi cetitori, am spus în treacăt cîteva cuvinte nefavorabile despre una sau două poezioare din „Luceafărul"? Fiind că aşi fi... ovrei (onorabilul nostru critic anonim e mai sever... D sa îmi zice... jidan) Subsemnatul va avea cinizmul să-i spulbere afirmările încă de la în început, declarîndu-i că e tot atît de... Moritz (o altă expresie a criticului anonim) cît e şi d-sa. Prin urmare odată ce lucrurile stau astfel cum rămîne cu toată spumegeria de mînie, cum rămîne cu părerile lansate cu atîta emfasă? Şi de altfel criticu'ui nostru îi place să şi mistifice cetitorii. Cum? pentru că am avut delicateţea să spunem despre o poezie a d-rei Maria Cunţan că e numai.. banală, asta înseamnează că am vorbit rău de literatura Ardealului? Dar de cînd d-ra Cunţan e reprezentanta acelei literaturi?

Ori d nii T. Murăşan, ori alţii (despre care acum aud pentru întăia oară) sînt acei ce o reprezintă? Onoratul nostru critic anonim ar face mult mai bine să vorbească despre limba Esperanto, despre deschiderea congresului funcţionarilor comerciali, etc. chestiuni în a căror tratare pare a arăta o deosebită competinţă, căci dacă doreşte cu orice preţ să mistifice pe cetitori şi mai cu seamă dacă, doreşte să o ia pe panta înjurăturilor, noi nu l vom urma nici odată.

Evandru.

Cronica Religioasă

Conducătorii sufleteşti

Intr'o societate bine organizată trebue să fie conducători şi conduşi. Dacă în societatea civilă n'avem încă conducători trupeşti ideali, apoi în societatea religioasă ne lipsesc cu desăvîrşire *conducătorii sufleteşti*.

Acei cari sunt astă-zi cu totul departe de a fi la înălţimea situaţiei lor, abătîndu-se în cea mai mare parte de la intenţiunile Sfîntului şi Primului Legiuitor. Prin aceasta, în loc să fie folositori omenirei, sunt încă mai periculoşi; căci defăimarea şi dispreţul public se resfrîng nu numai asupra lor, ci din nenorocire chiar şi asupra instituţiei ce o reprezintă.

In timpul din urmă, cu enormele scandaluri din Birerica noastră, a început lumea a cîrti nu numai contra scandalagiilor, dar şi în contra Religiei creştine, pe care a făcut'o în public de ris şi de ocară.

Conducătorii sufleteşti sus cocoţaţi, li se pare că lumea de jos nu vede faptele lor; dar ei uită că cineva cu cît este mai sus cu atît şi căderea lui e mai gravă şi mai primejdioasă.

Nu mai amintim de scandalurile petrecute în timpurile din urmă printre conducătorii noştri sufleteşti, acum de curînd un jurnal din Capitală dă la iveală scandalurile călugăreşti a celor mai mici, aşa în cît Ministerul Cultelor şi Prefectura poliţiei au trebuit să recurgă la măsuri poliţieneşti pentru apararea moravurilor publice.

Şi cînd te gîndeşti că nişte astfel de oameni s'au incumetat a se măsura cu marele *Tolstoi*!

Acesta desgustat şi scîrbit de apucăturile lor — ca odinioară Luter de preoţii catolici — au rupt orice legătură cu dînşii şi cu Biserica ce o reprezintă, făcîndu şi el aparte bisericuţa sa proprie, cum o înţelegea dînsul, simplă dar curată, propagînd, ca odată mîntuitorul Hristos, învăţătura sa şi cu vorba, dar mai ales **cu fapta**, punîndu-se la rînd cu toţi oamenii, muncind alăturea de ei şi manual şi intelectual, ca să nu fie o povară pentru nimene, un trîntor al societăţei cum odinioară marele apostol Pavei zicea: „N'am dorit argint sau aur sau îmbrăcăminte de la nimenea. Voi înşivă cunoaşteţi că aceste mîni au slujit pentru cele trebuincioase mie şi celor împreună cu cu mine"... şi spunînd oamenilor că Dumnezeu nu se uită la vorbele de multe ori ipocrite ale oamenilor, ci mai ales la *inima* lor.

Dar conducătorii sufleteşti din Rusia—în îngustimea minţei lor şi a fariseismului lor şi cari ca toţi ceilalţi „ejusdem farinae" propagă numai în **teorie** învăţătura creştină, însă şi această îmbrăcată cu atîtea forme seci şi zadarnice, că fondul abia se mai zăreşte — au găsit cu cale aceşti *teoreticiani* falşi ai creştinismului, să se răzbune, să excomunice şi să refuze înmormîntarea religioasă a marelui *practicoan creştin* Tolstoi, cînd Hristos pe cruce a ertat pe duşmanii săi, dar adevăraţi duşmani.

Dar Tolstoi moare ca un apostol, ca un martir, nemulţumit numai că n'a putut, că n'a avut timp *că poată aplica în viaţă toate teoriile sale!*

Deci cu atîta formalism falş, şi corupere a adevăratelor moravuri creştine, introduse în biserică, unde vom ajunge?

La prăbuşirea religiei creştine nu, căci Mîntuitorul Hristos zice că „nici porţile iadului nu o vor putea birui"; dar de sigur, mai curînd sau mai tîrziu, la prăbuşirea *putregaiului* aşezat „ca la el acasă" pe temelia solidă şi de granit a creştinismului, în nume'e căruea reprezintanţii lui „tae şi spînzură" pe adevăraţii creştini.

Un vînt cît de mic, nu o mare furtună, va fi de ajuns pentru aceasta!

Ezechil

STRUNA ZILEI

SOCOTEALA UNGURULUI

Dintr'o ladă a unei firme iaşane s'au scos mai multe perechi de ghete, în Ungaria, înlocuindu-se cu bolovani de cocs.

Ungurul, cu socoteală,
Ne vroieş'e binele.
Cocsul ţine pe răceală,
Mai cald ca... botinele.

INFORMATII

❑ D. C. C. Arion a refuzat să ia un proces în apărare, şi a cărui termen era fixat la 15 Ianuarie pe motivul că pînă atunci d-sa va fi ministru. Clientul în chestie faţă cu această declaraţie categorică a d-lui C. C. Arion s'a desinteresat să-l mai ia de apărător şi a luat ca avocat pe un tachist, care e mai puţin sigur de venirea la putere.

Vorbe!

❑ Duminică 21 Noembrie a. c. societatea Culturală—religioasă *„Viitorul"* reîncepe activitatea pe anul acesta. Prima conferinţă o va ţinea d. Gh. Ghibănescu profesor, tratînd despre: *„Contribuţiuni nouă la activitatea literară a Mitropolitului Varlaam al Moldovei ca prilejul unor manuscripte de curînd aflate"*.

Conferinţa se va ţinea în aula Seminarului „Veniamin Costache, de la oareie 4 p. m. în jos.

❑ Regimentul 7 Roşiori din localitate, îşi va serba patronul în ziua de 6 Decembrie cu ocazia serbătoarei sf lui Neculai.

❑ La 30 Septembrie s'a ţinnt la Iaşi licitaţiune publică pentru instalarea în oraş a 15 vespasiane cu ulei şi 3 comodităţi publice.

La licitaţia această au prezentat o ferte:

Casa I. Haug din Bucureşti, care a oferit 1400 lei de vespasiană şi 3200 lei de comoditate;

Casa Beetz din Viena, reprezintată prin d. Alfred Gross, care a oferit 958 lei de vespasiană şi 2500 lei de comoditate; şi

Casa **Steinfurth** din Mühlheim reprezintată prin d. Emil Ochs din Bucureşti, care a oferit 950 lei de vespasiană şi 2.300 lei de comoditate.

Primăria oraşului Iaşi a însărcinat apoi pe d-nii Cantacuzino, şeful lucrărilor de apă şi canal şi Tancred Constantinescu, directorul lucrărilor, să studieze ofertele şi sistemele produse de oferanţi, Raportul acestor experţi a fost depus la 12 Noembrie la primărie şi se pronunţă în favoarea sistemului casei Steinfurth.

❑ D. dr. P. Floru, medicul primar al oraşului, a vizitat eri, împreună cu medicii de dispărţire, pe bolnavii de scarlatină de la domicilii, spre a vedea dacă sunt bine izolaţi.

Cu această ocazie s'a putut constata multe cazuri care n'au fost declarate.

❑ Un prefect menit să fie sacrificat de d. Brătianu în ultimul moment, este prefectul judeţului Neamţ, d. P. Crivăţ.

D. Emil Costinescu, neputînd să şi găsească aiurea un culcuş electoral, a trebuit să capituleze în faţa liberalilor din neamţi, cari toţi în cor îi cer de mult îndepărtarea d lui Crivăţ.

❑ Au fost numiţi cu titlul definitiv, următorii învăţători din judeţul nostru care au reuşit la examenul de definitivat;

Mihailescu Gavril, de la şcoala Horteşti—Cucuteni; Manole Agripina, de la şcoala Tăuteşti—Rediu Mitr.; Casian Ecaterina din Şipote; Pantelimonescu Arista, de la şcoala din Goroni—Tomeşti şi Tăutu Grigore de la şcoala din Uricani.

❑ Au fost şterşi din controalele liceului militar din localitate, următorii elevi: Budu Gh şi Dimtriu Romulus fiind admişi în şcoala militară de infanterie, precum şi elevii: Bursan Iulian, Zaharia Constantin, Ilărescu Mihai şi Ionescu Aurel, care nu s'au prezentat a urma clasa 8 a a liceului militar.

❑ Directorui general al închisorilor va sosi zilele acestea în localitate, pentru a inspecta penitenciarul central din localitate.

❑ In „Ordinea" de astă-zi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de; „Actualităţi vesele.—Dansul milioanelor.—Banii efteni.—Aur şi argint.—Iaşul în şansonetă.—Protecţionism şi artă.—Legi noue şi vechi—Fabrica de şampane.—Vinul virtuos.—In oraşul băuturii.—Reabilitarea Iaşilor.—In prada filoxerei.—Cifre instructive.—Cu secole în urmă.—Cum se bea şi unde.—Inaintea aperitivelor".

❑ Consiliul general al judeţului va fi convocat în şedinţă extra-ordinară în a doua jumătate a lunei lanuar.

❑ In zilele de 4—8 Noembrie se va ţinea la Tg. Frumos conform hrisovului domnesc din 5 Septembrie 1815, al lui Alexandru Ioan Calimah Voevod, iarmarocul anual.

❑ Direcţiunea coloseului Bragadiru face cunoscut că, cu mari sacrificii, a obţinut concesiunea renumitei casse de filme cinematgrafice „Uniunea editorilor cinematografi", care va furniza zilnic filme din lumea întreagă, începînd din astă-seară.

Noul program, care începe astă-seară la cinematograful „Union" de la coloseul Bragadiru, cuprinde, între altele: Al 50-lea jubileu din Jokohama, după natură; „Mănuşa", baladă de Schiler, care ne redă pe cavalerul Delorge, de o frumuseţă remarcabilă, care iubeşte pe Cunegunda, damă de onoare la curtea lui Francisc I, Regele Franţei; într'o zi cînd toată curtea lui Francisc este reunită în arena de fiare salbatice, Cunegunda aruncă mănuşa în mijlocul fiarelor, apoi întorcîndu se către Delorge, îi zice, cu un zîmbet dulce, dar ironic: dacă mă iubeşti, în adevăr, după cum îmi spui, du-te de'mi ia mănuşa. Delorge nu stă o clipă la îndoială, se duce în arenă şi aduce mănuşa. Toată curtea aplaudă şi frumoasa curtezană primeşte pe cavaler cu un zîmbet dulce; Delorge, aruncîndu-i mănuşa îi zice: „d nă, nu vă cer nimic" şi de atunci Delorge nu-i mai imploră amorul frumoasei curtezane, care suferă din această cauză.

Noul program mai cuprinde: „Stafeta", roman din răsboiul de 7 ani din secolul al XVIII-lea: Cultivarea peştelui, după natură; Mica Crisantemă (Geisha), dramă japoneză; Pantalonii rupţi ai lui Max Linder, comedie; Scandal mare la Cinematograf, comedie etc.

In fie care Sîmbătă de la 4—6 concert al muzicei militare; intrarea liberă; Dumineca matineu.

❑ Recruţii călăraşilor şi roşiorilor cu schimbul, contingentul 1911, se vor concentra anul acesta, pentru instrucţia perioadei întăia, cu începere de la 8 Noembrie.

Recruţii vor fi împărţiţi în două schimburi: schimbul I de la 7 Noembrie la 23 Decembrie inclusiv; schimbul al II-lea de la 10 Ianuarie la 28 Februarie. Vor fi chemaţi la această concentrare şi calaraşii şi roşiorii cu schimbul cont. 1910 (fără cai), care din diferite cauze n'au luat parte la instrucţia din toamna anului trecut, sau la concentrarea de primăvară a anului c.

❑ Incepînd de la Buzău în sus şi mai ales de la Mărăşeşti încoace, zapada este mare.

La Piatra, Bacău, Fălticeni, Dorohoi şi Botoşani umblă săniile, zapada fiind destul de groasă.

❑ D. M. Balş, inspector judecătoresc, a fost Simbătă la Botoşani, unde a inspectat tribunalul şi judecătoriile.

❑ D-na Aestia Petrescu, institutoare la şcoala No. 3 de fete din Botoşani, a fost mutată la şcoala No. 3 de băeţi din acel oraş.

❑ Pentru postul de medic primar al spitalului Sf. Spiridon, în locul regretatului dr. C. Bottez, pentru care se va ţinea concurs în ziua de 20 Noembrie sunt trei candidaţi şi nu unul, după cum se anunţase.

Candidaţii sunt d-nii d ri: Iancu Jianu, P. Anghel şi Mîrzescu.

In comisiune sunt 7 membri: 4 din partea epitropiei, d-nii d-ri V. Bejan, Brăescu, G. Socor şi Carnabel; doui membri din partea facultăţei de medicină şi unul din partea ministerului de instrucţie, care vor fi numiţi cu două zile înainte de începerea concursului.

❑ La concursul de medici de spitale şi de judeţe s'au înscris 150 de candidaţi. Locuri libere sunt 59. Din cercetarea titlurilor se vor mai respinge o samă de doctori cari n'au anii de practică ceruţi de lege.

Concursul va ţine aproape 3 luni. O afluenţă mare de doctori e în Capitală în vederea concursului ce va începe în curînd.

DIVERSE

— Le secţia I a a fost arestat un individ Dănişteanu, din Bîrlad, care sosind eri în Iaşi, voia să smonească mai mulţi lucrători brutari de la diferite brutării din localitate.

Avertisare!

Rugăm, stimată Menajeră, să nu cereţi la cumpărare numai scurt un pachet sau o cutie de „Cicoare" ci expre anumita marcă:

:Franck: cu răşniţa de cafea ca marca de fabrică

pentru ca să aveţi garanţia, de a avea întotdeauna aceaşi marfă şi în acelaş timp şi cea mai bună calitate, căci produsele noastre se imitează adesea în culori de hârtii şi tipar similare.

Cu osebită stimă

Marca de fabrică.

Heinrich Franck Söhne

Bucureşti.

rm. kurz V. 2485, to: 10 I V.

O şedinţă sgomotoasă la Facultatea de Medicină

— Suplinirea catedrei de Bacteriologie —

Aseară a avut loc o şedinţă a consiliului Facultăţei de Medicină, menită să producă efecte fericite pentru mersul Facultăţei. In această şedinţă, s'au făcut destăinuiri şi declaraţiuni, care pun în lumină clară pe adevăraţii iubitori ai acestei şcoale şi pe acei cari sub acoperişul şi protecţia titlului lor de profesor, nu urmăresc de cît inavuabile interese personale. Asociaţiunea Socor-Puşcariu a fost din nou demascată şi biciuită, aşa cum merită şi a suferit o înfrîngere ruşinoasă.

Ceia ce este demn de observat este că lupta împotriva acestei ruşinoase asociaţiuni este în afară de ori ce culoare politică şi împotriva companiei Socor-Puşcariu s'au asociat însăşi prietenii politici ai d lui Puşcariu, ca prof. Demetriade, Manicatide, etc.

Dar să relatăm lucrurile.

D. profesor Puşcariu suplineşte, pe lîngă catedra sa, şi catedra de Bacteriologie. Covîrşit de ocupaţiunile sale multiple—profesor de istologie, director al Institutului Antirabic *din Iaşi*—proprietar şi director al unei negustorii zisă Institut Vaccinogen *la Bucureşti*, Epitrop la Sf. Spiridon, fabricant de otrăvuri pentru şoareci şi şobolani etc, d. prof. Puşcariu nu se poate ocupa nici de catedra sa propriu zisă, necum de catedra şi laboratorul de Bacteriologie.

In atari împrejurări, d. dr. Al. Slătineanu, asistentul prof. I. Cantacuzino, cere facultăţii să fie însărcinat cu suplinirea catedrei de bacteriologie. In o precedentă şedinţă, consiliul avînd în vedere faptele de mai sus, ia o rezoluţie în senzut că prof. Puşcariu să fie rugat a ceda suplinirea catedrei de bacteriologie d-lui dr. Slătineanu.

D. prof. Puşcariu în aviditatea pentru cele 300 lei ce ia ca suplinitor la bacteriologie, refuză să cedeze suplinirea ceruţă de consiliu.

Ministrul de instrucţiune însă, înţelegînd interesele facultăţei şi informat fiind de felul cum d. Puşcariu îşi îndeplineşte însărcinările sale d. profesor, *cere facultăţei prin o adresă să-şi dea avizul asupra cererii d-lui Slătineanu.* Adică intervine celalt asociat al firmei, d. decan Socor, care *fără de a consulta consiliul şi împotriva legii învăţămîntului*, răspunde ministrului, defaimînd pe d. Slătineanu şi cerînd ca d. Puşcariu să păstreze mai departe suplinirea.

Această parte însă se petrecuse în mare taină. Decanul întrebat de profesori, le declară că n'a primit nimic de la ministru relativ la catedra de bacteriologie, în nădejdia că afacerea se va putea aranja fără ştirea consiliului facultăţii.

In şedinţa de aseară însă, silit de un grup de profesori, este nevoit să aducă chestiunea în discuţia consiliului. Discuţiunea foarte aprinsă care a urmat a fost o executare nemiloasă a firmei pentru servicii reciproce Socor-Puşcariu. Firma a avut de trecut prin momente penibile.

In cursul discuţiunei, Prof. Puşcariu a declarat, în chip solemn, că păstrează această catedră fiindcă doreşte să aibă acest beneficiu pe timpul cît partidul său este la putere.

Declaraţiunea aceasta de un cinism revoltător a făcut ca, chiar prietenii săi politici —după cum am spus mai sus — d-nii Prof. Manicatide, Demetriade, Şumuleanu, să vorbească şi să voteze în potriva sa.

Mai mult încă, însăşi Prof. Bogdan, rectorul Universităţei, şi prietin al d-lui Puşcariu, a părăsit sala în chip ostentativ şi nu a luat parte la vot.

Impresiunea produsă de declaraţiunile d-lui dr Puşcaru în cercurile medicale este penibilă şi îl pun în o tristă lumină.

Consiliul a luat în urmă un vot prin care declară că numirea d-lui profesor Puşcariu nu a fost făcută cu avizul Facultăţei—şi roagă pe ministru să revie asupra ei.

Noi salutăm cu bucurie mişcarea profesorilor de la Facultatea de Medicină şi ne pare bine că firma Socor & Puşcariu este părăsită, rînd pe rînd, de toate elementele de valoare ale Facultăţei noastre.

Ultime INFORMAŢII

❑ **Ordine răsturnată.**—*Liberalii cînd vin la putere încep alegerile cu col. I de Senat, ca o urmare a faptului că liberalii au dat dreptul de viaţă la profesiile liberale.*

Conservatorii încep alegerile cu col 1 de C meră, colegiul marilor censitari ai ţării, ca o urmare a teoriei că, bogătaşii ţării trebue să fie conservatori, prin faptul că au ce conserva.

Se zice că în caz cînd d. Carp va lua puterea va schimba ordinea. Pentru a arata Coroanei că d-sa are încrederea ruralilor va începe alegerile cu col. III; întăi ca să astupe gura celor 2 partide cari zic că d. Carp nu e popular; al doilea ca să zădărnicească efectul dezastruos al căderii de la colegiul I.

Din 38 scaune de la col. III speră d. Carp că va smulge imensa majoritate. Iar de la colegiul al II-lea va reuşi să capete iarăşi din 70 scaune peste 50, ca aşa să pareze lovitura de la col. I.

❑ *D. Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, care a fost eri în localitate, pentru a pleda într'un proces, a plecat aseară cu trenul de 9 şi 5, în Capitală, fiind petrecut la gară de numeroşi prieteni.*

❑ **D. prof. dr. Bălănescu a fost ales membru în comisiunea de examinare, pentru concursul pentru medici de oraşe şi de spitale, ce se va ţinea în Bucureşti, în ziua de 2 Decemb.**

❑ **D. Gh. Nedelcu, maistru de gimnastică la gimnaziul „Alexandru cel Bun" a fost numit secretar al acelei şcoli, în locul d-lui Gheorghiu, demisionat.**

❑ **Pentru seara de 5 Decembrie ni se anunţă un mare asalt de arme dat de către membrii Jockey-Clubului.**

Vor lua parte la asalt mai mulţi profesori de scrimă din Bucureşti şi Iaşi, precum şi cei mai însemnaţi amatori ai acestui sport.

Asaltul va fi urmat de o serată dansantă şi de un supeu oferit din partea Jockey-Clubului.

Va fi o petrecere aleasă, unde îşi vor da întîlnire cei mai de seamă trăgători ai spadei, cît şi întreaga elită a Iaşului.

❑ **D. N. Ionescu, revizor şcolar va pleca zilele acestea în inspecţie în judeţ, unde împreună cu medicii plăşilor respective, va cerceta starea higienă a şcoalelor şi a elevilor.**

❑ **Prefectura judeţului a făcut cunoscut administratorilor de plăşi din judeţ, ca să nu neglijeze trimiterea rapoartelor bilunare relative la activitatea economică, politică şi socială a satelor.**

❑ **Prefectura poliţiei, în urma cererii camerii de comerţ, a luat severe măsuri de a opri pe viitor comerţul ambulaat exercitat de aşa numiţii cursari veniţi din Ungaria, aceasta pe motivul că fac o neleală concurenţă méseriaşilor romîni.**

❑ Consiliul comunal a votat a se da 3000 lei d-lor ingineri Antoniu şi Apostuliu şi d-lui Căpitan Costandachi, cari au fost însărcinaţi de comună cu recepţia lucrărilor de întreţinerea stradelor şi trotuarelor asfaltate, din Iaşi.

❑ Comitetul central al statuei Cuza Vodă a fost convocat pentru mîine după amează.

❑ La ofiţerul stărei civile s'a oficiat astăzi căsătoria civilă a d-rei Jeanna Cogălniceanu, o nepoată de fiu a nemuritorului barbat de stat cu d. Rudolf Weissbeck, fost ofiţer în armata austriacă.

❑ **Şcolare.**—Următorii învăţători din circumscripţia inspectoratului Iaşi, reuşind la examenul de definitivat, au fost numiţi cu titlu definitiv:

Judeţul Bacău: Borcea D. Elena, Nădejde Maria, Coadă I. Vasile, Postoi Casandra, Bujor C. Gh., Tudorachi Maria.

Judeţul Botoşani: Vais I. Ana, Popa Ioan, Calinicu C., Bulgaru P., Timotei Smaranda, Sava Maria, Dăscălescu Elena, Tigliu V. C., Hrimiuc V. C.

Judeţul Fălciu: Hangu C., Popa I. D., Bularda Marin, Balan C., Popescu P., Timircan V., Rişcanu Dim., Ionescu Gh. Ioan, Popa N. Vasile.

Judeţul Dorohei: Baz Grigore preot, Andreescu M., Benjan Haralamb, Constantinescu Ecaterina, Gheorghiu Emilia.

Judeţul Neamţ: Bălănescu T. N., Borş I. Cleopatra, Crivăţ Gh. Al., Teodorescu C., Roban Aglaia, Tudorachi Maria, Tacu Constantin, Constantinescu Eleonora, Lefter Gh. Nec., Moise Alex., Teodorescu N. N., Popescu Gh., Andriescu C-tin, Vlad Grigore.

Judeţul Roman: Ionescu Teodor, Cocea Panaite, Maftei Vasile, Palade Emil, Antohi C. Letiţia, Cantemir Constanţa, Voicu Florica, Boroncea Ana, Nicolae C. Ioan.

Judeţul Suceava: Balan V. Ioan, Cernescu Lucreţia, Hreamătă Gh., Popovici Alexandrina.

Judeţul Vaslui: Trandaf Gh., Zavloschi Luiza şi David D. Gh.

❑ **Din Dobrovăţ.**—Eri 14 Noembrie a avut loc alegerea de balotaj a consiliului comunal din com. Dobrovăţ. Biuroul electoral a fost prezidat de d. consilier judeţean Ioan Smărăndescu, care a luat toate măsurile de paza restricţiunilor procedurei electorale. D-sa după formarea biuroului, a dat sfat alegătorilor cum trebue să voteze într'un mod liniştit şi numai listele în balotaj, învitindu-i să se retragă la raza de 50 m. Toţi sătenii cu drept de vot, dis de dimineaţă au hotărît să voteze lista No. 1, în frunte că d. Pavel Roşu, în opoziţie şi în luptă cu actualul primar d. N. Moraite. La despoiarea scrutinului au obţinut 174 voturi lista d lui P. Roşu; iar a d lui Moraite 41 voturi. Biuroul a proclamat aleşi pe d. Roşu şi candidaţii din lista No. 1. D. Roşu se bucură de o mare popularitate a concăetenilor săi. Contestaţii la alegere, nu vor avea loc, întru cît alegerea s'a făcut în cea mai bună regulă şi linişte.

❑ Cu începere de mâne Joi 18 Noembrie, „Banca Moldova" îşi începe op raţiunile sale.

❑ *Inştiinţăm pe prietenii noştri cari au fost respinşi la tribunal, că apelurile se primesc la curte până la 25 Noembrie.*

❑ D. Take Ionescu, şeful partidului Conservator democrat, cu ocazia prezenţei sale în Iaşi, a vizitat eri pe d. Sandu Râşcanu, care se află suferind la otelul Traian.

❑ **Consiliul comunal a alcătuit următoarea listă de cei în drept a fi alegători la camera de comerţ şi industrie din Iaşi, în anul 1911:**

Despărţirea I-a: Ballo P., Blechman Israel, Casa de economie din Păcurari, casa de economie din str. Săulescu, Caracaş M., Cosma I., Fabini I., Georgescu V., Iliescu D., Iliescu P., Iliescu Gh., N. Ostapovici, C. Papana, C. Popovici, Iulius Reinike, R. Tuffli, Ulrich Gustav, M. Vaktel şi I. Werner.

Disp. II: Boldur N. I, Engel I. şi Teodor Gh

Disp. III: Andriescu C., Arghiropol D., Arghiropol C., Boerin M., Bogza V., Casa de scont, Chirilă C., Constantinescu N, Croitoru C., Dimitriu Cezar, Ermacov I, D. Filipescu, V. Hălăceanu, David Herzenberg, Ionescu S. I., Th. Jelle, Gh. Klein, S. Konya, T. Maximovici, I. Petigrew, dr. N. Racoviţă, I. Rotbard, A. Răteanu şi I. Vasilescu.

Disp. IV: Adace Justin, Duduica N., Eiven Gh., Flach Emil, Fleaşcă Marcopol, C. Fleaşcă, M. C. Ioan, Gustav Füred, Emil Goldhamer, Ionescu Gh. N., Nedelcu N., prima soc. de economie, Şerban Gh., Vardic Cr. şi Vasilescu D.

Disp. V-a: Andriescu Anton şi casa de economie din Tataraşi.

❑ Primim următoarea scrisoare:

Domnule Director,

In ziarul Opinia No. 1162 de Mercuri 17 Noembrie 1910, sub titlul de *„Acord între partide"*, printre diferite aprecieri şi argumentări cu caracter politic pe cari nu le relevez, se afirmă că aşi fi „salariatul casei Wachtel într'o funcţie transcrisă la Tribunal" si că „iau simbrie lunară de la Banca Moldova". Aceste afirmaţiuni, ce se fac cu caracter jignitor pentru mine, căci se adaogă că „după toate regulele" aşi fi dator să optez între calitatea de „salariat al Băncii Moldova" şi aceia de „cenzor al Băncii Iaşilor".

Cum afirmaţiunile acestea sînt greşite căci n'am fost şi nu sînt „salariatul" nici al casei Wachtel nici al Băncii Moldova, vă rog să binevoiţi, în interesul adevărului, a publica în cel mai apropiat număr al ziarului „Opinia" această rectificare cu lămurirea, că de la Acţionarii Băncii Moldova, am primit însărcinarea dată prin chiar actul constitutiv transcris la Tribunal de a cere de la Tribunalul comercial autorizarea de funcţionare a „Băncii Moldova", a face formalităţile necesare după lege şi a primi recipisa constatatoare de depunerea primului vărsămînt. Această însărcinare am adus-o la îndeplinire şi mi-am primit onorariul cuvenit.

Aceasta însă nu se chiamă a fi „salariat într'o funcţie" şi nici a lua simbrie lunară".

Cît despre necesitatea de optare între calitatea de „cenzor al Băncii Iaşilor" şi aceea de a face oficiul de avocat mai sus arătat al „Băncii Moldova", ea nu rezultă după regulele cunoscute de toată lumea absolut de nicăiri, afară numai dacă s'ar considera ca regule, *opiniunile adversarilor politici.*

Primiţi ş. c. l.

G. S. Cristofor.

Judiciare—Sesiunea curţei cu juri din Tutova a fost deschisă astă-zi, sub preşidenţia d-lui consilier C. Grigoriu.

— La desbaterile procesului penal al trusturilor, a asistat eri şi asistă şi astă-zi un public extrem de numeros, compus, mai ales din magistraţi, avocaţi şi studenţi.

Desbaterile au urmat eri până la orele 6 şi un sfert, şi au vorbit: d. procuror Gane şi d-nii: A. A. Bădărău şi Take Ionescu, pentru Prilogeanu tatăl şi fiul.

Procurorul a cerut respingerea apelului şi menţinerea în totul a sentinţei tribunalului de Dorohoi.

Apararea a prezentat trei puncte: 1) că contractul între Prilogeanu-Fischer şi principele Calimach, contract cesionat tînărului Prilogeanu, nu poate intra în prevederile legei trusturilor, întru cît acest contract fusese făcut mult anterior promulgărei acelei legi; 2) Prilogeanu a putut cesiona contractul fiului său, întru cît chiar legea trusturilor exclude din categoria persoanelor interpuse pe ascendenţii, descendenţii şi afinii contractanţilor; 3) lucru judecat în materie civilă nu poate avea influenţă asupra chestiei penale.

Desbaterile continuă astă-zi şi vor pleda pentru Froim Fischer d-nii avocaţi: Matei Cantacuzino, P. Sion şi Osvald Teodoreanu.

— Ştefan I. Teodorescu, lucrător în atelierul de tinichigerie al lui N. Mălăescu, s'a făcut vinovat de omor prin imprudenţă. Neştiind că un revolver, ce se afla într'un scrin al atelierului, era încarcat, a tras în colegul său M. Gulimaş, care a căzut jos mort.

Teodorescu a fost condamnat de tribunal la o lună de zile închisoare.

In apel afacerea se va judeca la 29 Noembrie.

— Dimitrie Zdrangă era sergent în oraşul Herţa. Părăsind serviciul el a fost dat în judecată şi condamnat la o lună de zile închisoare.

— Grigore Călin, avînd un 2 bani de aur, s'a prezintat lui V. Nistor şi i-a spus că a descoperit o comoară cu două Kgr. aur şi a reuşit să primească de la Nistor un avans de 280 lei.

Dat judecăţei pentru excrocherie, Călin a fost condamnat de tribunal la 5 lun închisoare.

In apel afacerea se va judeca în ziua de 3 Decembrie.

— Afacerea poliţelor falsificate de Chiriac Bogdan, care a fost trimeasă la Iaşi, prin casare, se va judeca la 17 Decemhrie la secţia I-a a Curţei.

— Iţic Şmilovici, complicele fostului avocat Stoica, care a fost condamnat de tribunal la un an de zile închisoare, a făcut apel, care se va judeca la 29 c. la Curteą s. I-a.

— D-nele Suţu, Epureanu şi altele, care au acţionat în judecată de d. I. Frank pentru anularea vînzărei moşiei Hudeştii mari, au cerut şi anularea testamentului defunctului Boldur-Lăţescu, pentru motivă că acesta testase moşia lui Jean Lăţescu cu clauza de a nu o putea vinde, iar acesta a vîndut'o.

Afacerea trebuia să se judece astăzi la secţia I-a a tribunalului, dar a fost amînată pentru ziua de 26 Ianuarie.

— Curtea secţia II a respins eri apelul lui S. Bachman, care a fost condamnat la 3 luni închisoare pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— Gh. Boroianu, fiind condamnat de trib. Suceava la 6 luni şi o zi închisoare pentru escrocherii, a făcut cunoscut parchetului, printr'o scrisoare, că părăseşte ţara pînă la prescrierea pedepsei.

Dîndu-se mandat de arestare contra lui Boroianu, el fu descoperit în comuna Nedelia, judeţul Prahova, unde funcţiona ca agent sanitar. Arestat şi trimes la penitenciarul din Iaşi, Boianu refuză de a se lăsa încarcerat, sub motivul că el nu este Boroianu, ci Bordeianu şi pentru a se identifica produse un certificat de bună purtare a regimentului 15 infanterie, pe numele Bordeianu.

Dîndu-se de ştire parchetului de Suceava, procurorul de acolo ceru chemarea sub-comisarului Dolojan, de fel din Fălticeni, care cunoaşte bine pe Boroianu, ca să spuie dacă e el sau nu.

Subcomisarul recunoscu că în adevăr este Gh. Boroianu şi acesta fiind dat judecăţei fu condemnat la un an şi 6 luni închisoare.

Afacerea se va judeca în apel, la secţia Ia-a a Curţei, în ziua de 29 c.

❑ D-na Sali Porjes, cunoscuta modistă din Iaşi, a cerut să fie declarată în stare de faliment, cerere ce-a fost admisă astă-zi de tribunal.

❑ **Decizia în procesul trusturilor.**—Curtea de Apel s. II-a s'a pronunţat astă-zi, la orele două jumătate, în procesul penal al contravenirei la legea trusturului arăndăşesc.

Curtea, în unanimitate, a primit apelurile, a reformat în totul sentinţa tribunalului şi a achitat pe Gh. Prilogeanu, C. Prilogeanu şi Fr. Fischer.

Procurorul a declarat recurs,

❑ Pentru prima oară apare mîne seară Joi Ermette Novelli pe pînza cinematografului, din sala Sidoli. Celebrul artist—fala scenei italiane—interpretează rolul lui Conrado Almini din drama „Moartea Civilă" a lui Paolo Giacometti. Rolul Rosaliei, este jucat de d-na Olga Ciannini Novelli, soţia maestrului. Afară de această interesantă şi artistică înscenare, noul program de mîne-seară Joi 18 Noembrie al teatrului Pathé Frères din sala Sidoli, cuprinde o splendidă reconstituire: Sfîrşitul lui Lincoln, pagini însufleţite din Istoria Statelor Unite. In această reconstituire artistul Ravet de la Comedia franceză interpretează rolul actorului Booth şi Desfontaines rolul preşedintelui Lincoln.—Multe scene sportive sunt cuprinse în noul program precum sporturile interesante ale armatei din India, etc.—O culegere frumoasă de comedii, ne oferă noul program, din care menţionăm: Ochii cari nu se văd, se uită,—Linişte turburată—Apartamente de închiriat, scene humoristice de moravuri pariziane—Cum a făcut Max Linder o călătorie, comedie alcătuită şi jucată de simpaticul Max.

Şi după două ore de distracţie incomparabilă, cinematograful ne conduce în capitala Austriei, arătîndu-ne cele mai principale vederi din clasicul oraş Viena. Piaţa Operei, Parlamentul şi Primăria, trenul subteran, intrare în Prater, Biserica Sf. Ştefan, monumentul nefericitei Elisabeta, împărăteasa Austriei, Rotonda şi alte vederi se perindează înaintea spectatorilor, redate cu cea mai minuţioasă preciziune.

❑ **Birourile Redacţiei şi Administraţiei „Opiniei", s'au mutat, în casele Goldner, str. Gh. Mărzescu (Primăriei) 17, deasupra Cassei de Scompt. Intrarea prin curtea tipografiei Goldner.**

Ultima oră

Bucureşti 16 Noembrie

SENATUL

Bucureşti.—In şedinţa de azi s'a făcut alegerea a trei senatori delegaţi în consiliul de administraţie a cassei de Depuneri şi Consemnaţii.

Au fost două liste: una susţinută de majoritate şi compusă din domnii: F. Gheorghiu, Bastaki şi Bildirescu; a 2-a listă susţinută de guvern, compusă din domnii: Ghimpa, Bastaki şi Bildirescu. A triumfat lista majorităţilor, în contra celei susţinute de guvern.

In culoare se vorbea că d. Brătianu ar fi declarat că, singura lege care va fi trecută în această seziune, va fi acea sanitară, care va începe a fi discutată la Cameră, imediat după discuţia de răspuns la mesaj, adică cel mai tîrziu la 10 Decembrie.

Din proiectele de legi rămase din ultima seziune, nu vor fi reluate nici unul.

Mari furtuni pe marea Caspică

Astrakan—Vaporul „Impărăteasa Alexandra" a sosit la Petrowsk, după o luptă de trei zile cu furtuna, care bîntue pe marea Caspică, şi a reuşit să salveze 16 naufragiaţi.

*

Astrakan.—Aci, mai mult de 10 bărci, s'au scufundat împreună cu echipagiile lor.

Un pod de vase pe care se aflau 300 lucrători persani, a fost luat de apă; nu e nici o speranţă de scăpare din cauza talazurilor mari.

Populaţiunea este dezolată mai ales din cauza frigului ce domneşte aci.

Epidemie gravă

Paris.—Intr'o pielărie de la Marjevols, în departamentul Lojère, a isbucnit printre lucrători, o epidemie analoagă cu dalacul; un lucrător a murit.

Expulzarea unor adventişti

Buc.—Episcopul Dunării de Jos ducîndu-se la Cernavoda, unde s'a ivit o sectă de adventişti, doi din aceştia au fost agresivi Episcopului, şi în urmă intervenţiei ce s'a făcut, aceştia au fost expulzaţi.

Convocarea majorităţilor

D. Ionel Brătianu ţine ca majorităţile parlamentare, să fie convocate chiar în cursul acestei săptămîni, probabil Joi sau Vineri, cînd se va clarifica situaţia guvernului.

D. General Budişteanu, preşedintele Senatului, este pentru remînerea mai departe la putere, iar d. Ferechide, preşedintele Camerei, pentru retragere.

Dati în judecată

Paris.—Camera de punere sub acuzare a trimes în faţa curţei cu juri pe fostul lichidator Duez, sub inculparea de abuz de încredere şi de falş, precum şi pe ajutorul său Martin şi pe cei doi mandatari ai săi, Lefevre şi Breton.

CIUMA

Astrakan.— Intr'un sat de Kirchuj s'au constatat 17 cazuri de ciumă pulmonară.

Testamentul lui Tolstoi

Tula.—Tribunalul districtual a confirmat testamentul lui Tolstoi; testamentul este olograf şi datat din Iasnaia-Poliana la 5 Iulie 1910. Tolstoi lasă fiicei sale Alexandra, proprietatea tuturor operelor sale scrise înainte şi după 1881 şi toate manuscrisele sale.

Mare foamete

Shangai.— O mare foamete bîntuie regiunea septentrională a provinciei Anhui; trei milioane sînt în suferinţă.

Boala Reginei Belgiei

Bruxelles.—După buletinul de azi dimineaţa, se constată că febra s'a micşorat din nou, de asemenea şi celelalte simptome au trecut.

S-a perdut de către d-na Fany Iacob, între străzile: Universităţii, Alexandri, de Sus şi Stefan cel Mare, un *cercel* de argint cu două briliante.

Cine îl va aduce în strada de Sus 143, va primi o bună recompensă.

M-me HALLEPLIU
GHICITOARE
IAŞI — Strada Bărboi No. 6

IOAN LIATRIS
AVOCAT
s'a mutat **str. Procopie 26 bis**
(în dosul Facultăţii de medicină)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

In 20 Octomorie 1832, Academia de Medecină din Paris voŭ **Doctorului OLLIVIER**

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bólelorĭ de pele, dartrilorĭ, vicierilorĭ sângeluĭ, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilorĭ inveterate şi a totuloru bóle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.* Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilorĭ lorĭ consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ inveterate şi rebele (accidentilorĭ gureĭ şi a gâtuluĭ, putreḑimiĭ óselorĭ). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce onóră Pesmeţiĭ Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativiĭ pentru sange**

BISCUITS DÉPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeţĭ d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ in orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bólele cele mai inveterate. — *Ĭă broşura acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetiĭ depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seu oficial a *Gouvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ o ferŭ un « remedŭ de composiţiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « *Eĭ pot da servicie marĭ humanităţiĭ.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE ŢERILE

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50 c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente in VIENA fondată in anul 1858 Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Décomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiĭ pentru asiguraţii din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 = Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile tota o reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 »

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 3 »

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII – No 1164 Vineri 19 Noembrie 1910

PENIBILA SITUAȚIE

Abia s'au deschis Camerile, și guvernul nu știe cum să fugă de majoritățile parlamentare. Dacă i-ar fi posibil, d. Brătianu ar închide de îndată parlamentul. Căci în definitiv, la ce servă deschiderea lui? Ziarele de opoziție au calificat mesajul de deschidere drept necrolog al guvernului—iar un glnmeț spunea, că e mai mult un mesaj de închidere, de cît de deschidere a parlamentului. Alegii națiunei au auzit făcîndu-li-se bilanțul activității lor din ultimii trei ani și atîta tot. Incolo, nu li s'a vorbit nimic nou, de ce vor avea să lucreze pînă la dizolvaaea sau expirarea de plin drept al mandatelor ce posed de la țară.

Așa fiind, membrii majorităților și de la Cameră și de la Senat au dreptul să întrebe pe primul-ministru ca să dea explicație, de ce i-a mai convocat și adus în Capitală. Dar tocmai de lucrul acesta fuge d. Brătianu.

Majoritățile vor să știe, care e situația guvernului, cînd se retrage, și ce vor avea de făcut în fața marei lupte ce se deschide prin noile alegeri. Ocazia era bine venită. E în obiceiul guvernelor liberale de a aduna majoritățile parlamentare a doua zi după fie-ce deschidere de seziune, pentru a se consfătui asupra situației.

De data aceasta, d. Brătianu a contramandat consfătuirea anunțată și a evitat de a da ochi cu partizanii d-sale din parlament, pentru a nu fi nevoit să facă oare-cari declarațiuni triste pentru soarta guvernului.

D. Brătianu e mulțumit să vadă și să cunoască toată lumea această situație, dar să nu aibă nimeni cruzimea ca să i-o ceară, s'o recunoască sau s'o mărturisească însuși.

Ast-fel e mulțumit că presa oficioasă nu mai vorbește de posibilitatea unor noi alegeri făcute de liberali—ceia ce înseamnă că odată cu sfîrșitul legislaturei, avem și sfîrșitul guvernului.

Mai e multumit, că prin mesajiu se face catagrafia operei legislative a guvernului, în vederea predărei puterei viitorului regim, așa cum fac negustorii, cînd predau comerțul altora.

In sfîrșit, e mulțumit că ambele opoziții așteaptă cu liniște, deznodămîntul fatal al guvernului, considerînd inutilă ori-ce luptă de alungare, în fața unei plecări sau retrageri de bună voe.

Dar, d. Brătianu nu vrea să spue lucrul acesta, nici chiar propriilor d-sale susținători, și de aceia refuză să dea ochii cu ei, sub forma de consfătuire intimă, ca să nu le spulbere și ultimile visuri ce mai nutresc asupra acestei situațiuni atît de penibile.

Dar în afară de contramandarea consfătuirei parlamentare, d. Brătianu, nu știe cum să întîrzie începerea discuției respunsului la mesaj, de teamă de a nu fi întrebat cu această ocazie asupra situației guvernului. Ast-fel, în cele două zile de la deschidere, de abia s'au constituit birourile și s'au ales cîte va din comisiunile parlamentare.

Și cu toate acestea, de ce fuge primul-ministru n'are să poată scăpa și fie sub forma discuției la mesaj, fie sub aceia a interpelărei, va trebui să facă cunoscut țărei care e situația guvernului.

D. Brătianu e amărît de felul cum este nevoit să sfărșească existența guvernului și această amărăciune reese din toate actele d-sale politice. Șeful partidului liberal, credea că nu are nici un motiv serios să părăsească puterea,—și că, constituționalicește, era în dreptul seu să solicite și să obțină din partea Coroanei un decret pentru efectuarea noilor alegeri.

Opera sa legislativă, pe care i-o inventariază ultimul mesaj regal, îi dădea dreptul să spere în obținerea unui asemenea decret.

Acum un an avea motive să creadă că poate nădăjdui în presidarea noilor alegeri. De aceia, la discuția mesajului, din trecuta sesiune, a declarat că țara trebue tot sub guvernarea liberală să se pronunțe prin noile alegeri asupra politicei liberale și operei de reforme, din această legislatură, iar presa liberală a pretins că numai dacă țara va da prin aceste alegeri un verdict de condamnare a politicei și legiuirei liberale și va vedea, dacă se mai poate sau nu vorbi de o nouă guvernare liberală de alți 4 ani.

Astă-zi situația s'a schimbat și d. Brătianu nu mai poate vorbi ca anul trecut; ceia ce înseamnă că Coroana s'a angajat în ce privește schimbarea regimului liberal și angajamentul Coroanei, este pentru șeful guvernului, indicația precisă asupra provizoratului ce exercită acum la guvern.

De aceia, d. Brătianu refuză ori-ce explicație sau lămuriri asupra existenței guvernului, fiind-că ar fi nevoit sau să ascundă adevărul sau să recunoască imposibilitatea deținerei mai departe a frînelor puterei.

„Maurul și-a făcut datoria, maurul poate să plece“ — aceasta pare a fi lozinca de care d. Brătianu, pretinde că se conduce actualminte Coroana față de guvernul d-sale.

Și d. Brătianu, ar fi preferat de o mie de ori în locul concedierii pe care i-o face Coroana, o retragere prin luptă și forțată de la putere. Alt-fel ar fi fost situația cînd ar fi părăsit guvernul sub presiunea campaniei de opoziție și alt fel, cînd Coroana îl trimete la preumblare din propria-i voință și în urma unor angajamente ce se denunță a se fi luat în acest scop.

De aceia, recunoaștem cît de penibil este pentru șeful guvernului de a fi întrebat și silit să vorbească asupra motivelor sau cauzei părăsirei puterei—și pentru ce cearcă prin toate mijloacele să evite darea unui răspuns.

Vespasian I. Pella.

Vadèlele pclitice

D. Carp a inaugurat la noi politica cu vadéle. Cînd a vorbit la Aprilie 1910, a spus că la 2 Maiu va prezida noul guvern. Cînd a vorbit la 2 Maiu a spus că la 25 Septembrie va prezida alegerile generale.

Astă-zi d-sa stă supărat acasă, nu voește să ia parte la lucrările parlamentului, pînă ce Coroana nu-l va chema să formeze guvernul, crezîndu-se în drept că la acest de al 3-lea termen să aibă ascultare și mulțumită.

Dar de răul acesta al politicei d-lui Carp, care la d-sa e pîră veche, e boală de demult, pare a se fi molipsit și liberalii, căci dacă celui ce jindueşte după putere vadélele venirei la putere sînt puncte de sprijin, pentru d. Ionel Brătianu, care deține puterea vadéaoa pusă a demiterii de la putere e un non sens.

Un guvern care știe că peste o lună cade, moare, și nu recurge la mijloacele indicate de a-și prelungi traiul, cade într'o indolență de sine, devine nepăsător de altul și de sine, și numai bine nu poate prii țării o asemenea stare de lucruri.

Cu drept cuvînt spunea d. Disescu la marea întrunire a comitetului executiv central, că numai la noi se observă această prețiință a termenelor schimbărilor de regim, ceia ce a mirat pe Francezul călător la noi, ca un semn specific țării noastre.

Se zice — și primul ministru a spus'o prefecților săi—că la 15 Ianuarie guvernul se retrage. Vadéaoa aceasta se pune în legătură, nu cu o necesitate politică, ci ca să se mai încaseze de băeții generoși diurne pe zilele de vacanță de la Crăciun, cei 400 lei. Fără acest considerent de înaltă politică liberală, guvernul ar trebui să se retragă de Ignat, ca și la 1904. Ori ce ți-i Ignat, ce ți-i Sf. Spiridon. Cum încă pînă la (20 Dec.) n'are ce face, și Coroana i-a indicat în Mesagiu că nu mai are ce face guvernul ar putea să se grăbească cu căderea, că ce ți-e bun traiul bolnav, cu tusă măgărească în piept, cu jigărae în plămîni și cu anemia în față.

Cu cît guvernul își va scurta vadeaoa ar putea și bietul d. Carp să și-o scurteze și el pe a dumisale. Cele 2 vadéle Carpiste au eșit de minciuni. La aceasta de a treia n'a pus soroc, ci a zis ca și Achil al Grecilor, că se retrage în cortul său din Calea Dorobanților pînă cînd M. Sa va bine să-l cheme.

Dacă Achile ar fi stat veșnic închis în cortul său și regele Agamemnon nu l'ar fi împăcat, dîndu-i pe frumoasa sclavă, Grecia ar fi digerat supt zidurile Troei mai mult de cît cei 40 de ani; dar așa Zeii grăbind pasul au scurtat vadéaoa, și Troia a fost luată.

Bine ar face d. Ionel Brătianu, pentru multul bine ce au avut de la d. P. P. Carp, să nu-l lese să se izoleze prea mult în cortul său, ci să grăbească pasul demiterii de la putere ca, cu un ceas mai înainte să se îndeplinească și aceasta de a treia vadéa, pusă fără termen, căci dacă nici de astă dată nu i se împlinește proorocia, apoi nu-l mai crede nimeni și curat vorba ceia: „îl mînîncă .... Tache“!

* * *

Vacanțe parlamentare

Și Camera și Senatul au declarat vacante cologiile de Cameră și Senat prin încetarea din viață a titularilor.

La Cameră sunt vacante: Colegiul II de Iași, prin moartea d-lui Gh. Panu col. I de Olt prin moartea d-r Stăncescu.

La Senat sînt vacante: col. II de Gorj, Dolj și Teleorman, prin încetarea din viață a d-lor Dobriceanu, Dianu și general Bădulescu.

Cinci **vacanțe parlamentare, e un frumos dar, ce vara lui 1910 a adus guvernului, care de asta are a se ocupa acum, să provoace lupte electorale.**

La Iași sîntem în plină campanie electorală, și tocmai la colegiul al 2-lea, care a dat de furcă guvernului liberal prin luptele energice ce am dat noi și succesul ce l'au repurtat naționaliști ca Iorga și A. C. Cuza. Azi cînd liberalii au la activul lor atîtea legi proaste și măsuri vexatorii, acte de arbitrare să mai cerce pulsul a 5 alegeri parțiale, însamnă că voește să-și facă pielea dărăbană.

Ce au legiferat liberalii pentru col. II și I de Cameră! Că n'au izbit interesele, că li s'a surpat creditul, că li s'a pus bețe în roate, cine nu știe!

La Iași liberalii nu s' nici omogeni, și nici cu trecere la colegiul celor 2500 de alegători de la al 2-a de cameră. D-lor cari au sămănat vîntul a narhiei la acest al 2-a colegiu vor culege mîne roadele acestei semințe.

Dar unde mai pot sta liberalii bine! La Slatina murind dr. Stănescu a rămas în picioare sfada de întrecere între Take Protopopescu și Ir. A. Iliescu.

La Teleorman se ridică pretențiile d-lui general Manu; la Gorj n'au nici un cuvînt să se crează îmbunați după ce au pierdut scaune la primul scrutin. Tot așa și la Dolj.

Ori unde te întorci liberalii vor trebui să dea bir cu fugiții. Pentru ce ar lupta? Care să le fie platforma? Legile inexplicabile? administrația uzurară și arbitrară? Dar ridiculul vine și mai mare la Carpiști... Ce vor spune ei la Gorj?

Cu ce vor lupta la Dolj? Unde li e organizarea politică la Teleorman? Dar cum vor lupta la Iași? In sfîrșit la Olt în patria excelenții sale prensul Greguță poate se va folosi de sfada între Take și Alecu Iliescu să le dea iluzia unei puteri de rezistență.

In colo, tufă.

Dacă aceste 5 vacanțe parlamentare arată golul Carpiștilor, ce va fi mîne cînd lupta va fi generală în toată țara?

Sîntem Socialiști!?...

Viitorul, ziarul brăteniștilor, redactat de socialiștii de pe vremuri, care și-au vîndut idealul pentru un codru de pîne, ne acuză că sîntem socialiști. Și de ce această „acuzație“? Pentru că nu ne extaziem în fața roadelor îmbelșugate ale legislației liberale de la 1907 și pînă acum; pentru că susținem, că această legislație nu are alt efect, de cît de a întări plutocrația exploatatoare în dauna imensului norod stors și vlăguit.

Este posibil, că unile din expresiile confratelui nostru *Ordinea*, să fi avut darul de a evoca—pe deoparte—frazeologia demagogică a socialiștilor de odinioară, astăzi în slujba celei mai hidioase dinastii politice,—deși „miile expresii“ încă nu sunt motive cari să justifice deducțiile lor. Cuvintele sunt cuvinte; ori cine le poate întrebuința. Principalul este fondul de idei ce se degajă din combinațiunea lor.

Cu toate acestea acuzația *Viitorului*, pe care o respingem ca tendențioasă și meschină, nu ne atinge întru nimic pe noi. Ea se întoarce tocmai împotriva acelora, cari ne-o aduc, amintindu le că soarta le-a rezervat menirea de a întina și nimici tot ce le-a părut lor odată mai sfînt și mai drept.

Și oare dragostea ce o avem noi pentru cei ce muncesc din greu, și cărora am voi să li se croiască o soartă mai bună, este atît de condamnabilă? Oare acest sentiment care ne încălzește, de a vedea țărănimea trăind mai lesnicios și ferită de agitațiunile interesate ale liberalilor, nu este în direcția spiritului timpului, a civilizației mereu crescînde, a progresului ce se înfăptuește și fără voia oamenilor zi cu zi?

Teama, pe care o manifestă partidul liberal, de sentimentalitatea înălțătoare a partidului nostru, apare ca ceva urît, hidos de urît.

Ea denotă spiritul de castă și de gheșeftărie ce domină astăzi partidul d-lui Ionel Brătianu care a decăzut atît de jos, încît nu-și mai poate înălța privirea din tina în care s'a obișnuit să trăiască.

OAMENI ȘI LUCRURI

ARDEALUL

Tînărului nostru colaborator Evandru îi s'a întîmplat un neînsemnat, dar foarte supărător accident literar. In escursiunile sale de scrutător al revistelor literare ce apar în țeară și peste munți s'a încumetat. Intr'o bună zi, a-și exprima o părere defavorabilă unei poete de peste munți. O singură dată,—dar avea să plătească scump această îndrăzneală! Căci iată ce ne scria un cetitor și colaborator din Viena, cu data de 18 Noembrie stil nou:

„Intr'o corespondență anonimă din București cetesc cele de mai jos. Ți-le transcriu presupunînd că te interesează, căci pe d. Evandru nu-l cunosc. Nu cred însă să fie un „Moriț“ cum afirmă anonimul“.

Dar ce a găsit straşnicul polemist care nu-și pune măcar numele în risc? A găsit că în „Revista Revistelor“ ce din timp în timp se publică în „Opinia“ „fiecare rînd este un neadevăr, în fie care frază vezi veninul omului mic la suflet, care nefiind capabil să spună adevărul caută să inducă lumea în eroare lansînd niște aprecieri ridicule“.

Și ca să pară cu sinceritate alarmat, anonimul autor al corespondenței din „Tribuna“ (No. 232—1910) dă și motivul.

„Foarte firesc. „Luceafărul“ este revista literară a Ardealului, iar cu ardelenii — publiciștii ovrei au o socoteală veche“.

De aci un eșafodagiu întreg care se învîrtește în jurul unei și aceleiași presupuneri; — autorul recenziei este un „Moritz“ iar aredelenii sunt eroii „cari au luptat pentru curățirea grădinii literare de spinii străinizmului“...

Ce simplu, ce clar, ce grandios—și ce înduioșător în același timp!

Auzi d-ta! Bieții ardeleni... Toți, unul și unul, mari talente și mari suflete, numai spirite alese și numai oameni de jertfă! Toți niște persecutați, niște modești, niște obijduiți,—toți resemnați, cari nu sunt lasați în plata Domnului și mai ales în plata diferitelor slujbe și sinecure.

Dar ori-cum ar fi, — ce are de a face inofensiva recenzie a unei reviste cu pretențiile și născocirile anonimului, care acopere ori descopere pe d.... Ilarie Chendi?

Pentru că lui Evandru nu i-a plăcut o bucată poetică a d-rei Maria Cunțan,—iată-l dat în tarbacă și înfierat ca pe un „Moritz“, deși poate dovedi ori-cîte generațiuni romînești la activul său. Și ce soiu de „argument“ este acesta? Decurge de aci că d-ra Maria Cunțan, ori Ecaterina Pitiș sunt neaparat mari talente, *numai* pentru că sunt de peste munți? Poete și scriitoare de dincoace de Carpați au fost maltratate; talente femenine mult mai mari au fost negate —și nici un anonim al „Tribunei“ nu s'a revoltat, nu le-a aparat. Iar cu mult înainte ca recenzentul „Opiniei“ să se arăte nepoliticos față de d-ra Cunțan, aceasta din urmă a fost complet esclusă din rîndurile poeților de o revistă însemnată ca „Viața Nouă“ a d-lui profesor Densușeanu, d-sa însuși originar dintr'o familie de peste munți.

Oare originea proaspăt transilvăneană ocrotește pe d. Scurtu de a fi cu drept cuvînt și fără milă urmărit de criticii serioși și neliniștit în ocupațiile literaro-comerciale? Oare nu am exprimat noi cei dintăiu mulțumirea că Oct. Goga a mai părăsit atmosfera ardelenească a lui Laie Chioru și, plecat în orașe mari europene, va idealiza figuri mai vrednice decît acea a lui Ion Crișmarul:

Vezi, multe păcate sunt pe lumea asta
Lui Ion Crășmarul i-a fugit nevasta;
Mi se pare cu vatavul i-a fugit nevasta

...Dar e de prisos să le spunem toate aceste; odată ce am îndrăznit a combate o.... strofă cunțanistă. A luat foc tot Ardealul, dintr'un colț într'altul. Și cînd își arată Ardealul colții — să fugi în lume! E în stare să adopte unicul și supremul argument al d-lui A. C. Cuza: Cahalul...

Rodion

„Schițe Nouĕ“

Despre admirabilul volum al maestrului Caragiale „Viața Romîneescă“ publică o recenzie datorită d-lui G. Ibrăileanu. Succesul noului volum este unul dintre cele mai mari ce a cunoscut vr'o editură literară în anii din urmă. Suntem însă convinși că maestrul nu se va supara de loc dacă editura va mai primi cîte-va mii de cereri:

Schițele acestea ale d-lui Caragiale sînt „nouă“ nu numai pentru că sunt cele din urmă, ci și pentru că sunt de altă natură de cît literatura sa de mai înainte. In comediile sale d. Caragiale a ridiculizat ideile și formele politice și sociale aduse din Europa și caracterizate în societatea noastră orientală. Mai tîrziu, după ce toată lumea se împăca cu acele forme d. Caragiale scrise minunatele-i „Momente“, în care nu mai satiriza ideile și formele, ci produsele acelor forme: Lache, Mache și pe ceilalți.

Iar în aceste „Schițe nouĕ“, în care și-a adunat ultimele-i scrieri, nu mai găsim pe Caragiale în comedii și, aproape, nici pe acela din „Momente“. Sînt și în aceste schițe nouă cîteva tipuri ca acele din Momente, dar ele nu-i mai provoacă rîsul crud, ci un zîmbet de dispreț amestecat cu multă indulgență. Cu alte cuvinte d. Caragiale a început să devină mai blînd — am mai putea hazarda chiar cuvîntul sentimental.

Altă dată, foarte de mult, în Grand Hotel Victoria Romînă unde povestește o vizită în orașul în care s'a născut d. Caragiale și-a bătut joc cu mult spirit de obișnuitele accese de duioșie după locul natal. Dar mai tîrziu într'o schiță din Momente: „Caut casă“, d. Caragiale a evocat cu o căldură puțin obișnuită la acest scriitor impasibil, casa unde a copilărit, casa lui Hagi Ilie, luminărarul de la Sf. Gheorghe, nume care, singur spune atît de mult. Și-mi pare că sentimentului acestuia datorim unele poveștile din volum, mai ales Kir Ianulea. Poate greșesc, dar am impresia că vremea aceasta a lui Anton Pan, pe care o evocă cu atîta putere în Kir Ianulea este „1400“, al d-lui Caragiale, trecutul în care se refugiază nemilosul observator al realității, atunci cînd tristețile îl obosesc. Dar dacă d. Caragiale s'a schimbat în privința fondului, a rămas acelaș artist desăvîrșit în privința formei. Oricît de puternic creator e d. Caragiale, e totuși, încă un și mai mare artist, poate cel mai desăvîrșit artist din toată literatura romînească, mai desăvîrșit chiar de cît Eminescu, a cărui artă, deși superioară, nu e totuși la înălțimea geniului său poetic. D. Caragiale poate să aibă bucăți mai bune, ori mai slabe dar forma, asta e totdeauna perfectă. Și aceasta poate, pentru că nu e temperament liric, ci unul intelectual, o inteligență pură, — acea inteligență cu care a pătruns pînă în fundul ridicolelor noastre și care îndreptată asupra propriului său scris i-a dat acea siguranță de autocritică, pe care n'a avut-o nimeni la noi. Văzînd clar lucrurile, a găsit în totdeauna cuvîntul propriu, prima însușire mare a stilului său. Dar proprietatea d-lui Caragiale nu e numai proprietatea logică. ci și cea psihologică ori artistică.

In Făclia de Paști d. Caragiale, chiar c'nd vorbește el scrie, „ogradă“, „dugheană“, etc. Formele muntenești, „curte“ obișnuite d lui Caragiale, întrebuințate de el în Păcat aici ar fi mers împotriva impresiei, pe care autorul caută s'o producă în cetitor prin toate mijloacele.

Dar „proprietatea“ îl chinuește pe d. Caragiale pănă și la inventarea numelor eroilor săi.

Credeți că e indiferent numele personagiilor? Balzac avea advărate, totuși pănă le găsea. Odată a cutreerat tot Parisul, ca să se inspire de la firmele negustorilor.

D. Vlăhuță sau d. Gherea — am ui-

tat care din doi povesteşte că d. Caragiale nu poate scrie nici un rînd, până ce nu ştie numele personagiilor sale.

Iată chiar în acest volum. Ce nume altul de cît Kir Ianulea, putea fi mai propriu pentru acel personaj, pentru aşa cum l-a conceput şi descris d. Caragiale? Şi dacă vede lucrurile clar, apoi d. Caragiale gîndeşte clar, şi raporturile dintre lucruri.

De aici limpezimea sa, de aici perfecţiunea „sintaxei" sale. Nimene nu ştie să conducă o frază ca d. Caragiale — cu atîta uşurinţă şi siguranţă şi se pare că acest adevărat stilist are oroare de acele cuvinte mono silabe, conjucţii pronume scurte, de acele fărămături cu care nu se împacă de loc un stil lapidar.

Fraza d-lui Caragiale pare alcătuită din blocuri de marmoră, de o formă geometrică regulată, care permite să se juxtapună perfect.

Ar fi să trecem peste mărginele permise unei recenzii dacă am insista asupra fie cărei schiţe în parte.

Totuşi nu putem să nu ne oprim asupra piesei de rezisenţă a volumului, Kir Janulea este o adevărată nuvelă istorică, cu toate însuşirile acesui gen.

Toată concura ca să ne dea impresia vremei pe care autorul o zugrăveşte; şi întîmplările, şi pictura personagiilor, şi atitudinea povestitorului şi vocabularul şi... totul. E remarcabilă măsura ce păstrează autorul în privinţa vocabularului. El nu utilizează din limba vremei de cît ceia ce e caracteristic... Şi nu e numai vocabularul. E şi sintaxa sau mai bine tonul povestitorului.

D. Caragiale, la urma urmei ne scrie o limbă aşa de depărtată de acea zi. Dar ştie să ne dea impresia limbei de la începutul veacului XIX lea.

Trebuia toată arta subtilă şi rafinată a acestui modern, pentru a ne da impresia acestei primitivităţi de concepţie şi de formă.

„Ce mai e pe la sate?"

II

Am zis că această activitate ex. şcolară e o consumare de energie zadarnică pentru învăţător şi iată cum Învăţătorul, angajat în această muncă brută, nu mai este în stare să citească, nu se mai poate pregăti pentru clas şi nu mai poate fi atent la prelegeri în şcoală, căci cum poţi să mai fii atent, cînd ştii că numerarul îţi lipseşte, cînd mîine e scadenţa unui efect de plată în sumă mare, şi banca n'are bani, cînd mîine e termenul cîştului obştei şi grecul (proprietarul) îţi pune cuţitul la gît? Cînd grindina ţi-a bătut moşia obştii şi tu învăţător — nu din neglijenţă — ci din spirit de economie, nu ai asigurat'o? Cînd ştii pe toate cîte trebuie să le ştie un conducător al ac. citeşte o carte de pedagogie, mai fă'ţi tivităţii extra-şcolar, apoi mai pune-te un plan pentru oarele declas, mai fii atent în faţa copiilor, sau mai fă'ţi datoria în conştiinţă? Şi de aici, foloasele muncii învăţătorului în clas, în ultimii ani, sunt constatate mai scăzute.

Trecem mai departe la articolul de care ne ocupăm, urmînd, autorul iată ce mai zice: „Dovadă că şcoala şi învăţătorul cu activitatea extra şcolară nu predică anarhia, este că statul continuă a le întări şi dezvolta". Să vedem cum. De învăţător, pe cît am putut, am arătat că numai spre binele şcoalei, nu-i angajamentul în activitaiea extra-şcolară. Să vedem dacă, chiar cooperaţia în sine, merge aşa după cum o arată d. Th. Ionescu. Eu, după exemplele ce le am, văd că merge prost, mai ales magazinele de consum, în toată ţara, au dat chix. La aceste instituţii se perde gras; încruceşti, cînd răsfoind jurnalele, vezi, ce-i pe urma lor. La Paşcani, banii, au intrat ca în pămînt, şi au intrat cam mulţişori, din mila lui D-zeu. Şi dă, Cassa centrală a băncilor populare, n'ar trebui să se supere; dar o leacă de vină are şi ea acolo, la Paşcani; şi chiar d. Th. Ionescu, şi el, e cam vinovat cu cooperativa aceasta. Şi iată cum: d-nealui, d. Th. Ionescu, a stat în Paşcani pînă mai eri. Ca controlor, al acestor instituţii, care încheia bilanţurile în fie care an, acolo în Paşcani, la cooperative şi bănci, oare n'a văzut d-lui, că cooperativa, — unde a fost şi este membru — merge rău? Şi dacă a observat răul din timp, de ce nu l'a semnalat, cînd perderea a fost de 1000, una mie, ori două, sau chiar cinci mii lei; iar nu acuma cînd perderea e 27 mii lei?

Şi, acuma cînd acea cooperativă, e pe moarte, de ce tolerează să aibă ca vînzător pe *Solomon Ştern*; şi de ce, pentru D-zeu, mai tolerează, ca d. Gh Tacu, casierul acelei nenorocite cooperative să mai fie salariat, cînd acea cooperativă, îi putem zice că nu mai este? Salarul d-lui Tacu şi cu salarul altuia şi a altuia, care au fost totdeauna ridicate; şi cu lipsa de control asupra vînzătorilor, au mîncat acea instituţie.

Iar d. Ionescu, care era în Paşcani de cîte două ori pe lună, putea să observe şi să îndrepte din timp răul; aceasta intră în datoria d sale ca controlor a Băncilor populare, cooperativelor săteşti. Şi pentru că nu l'a observat şi îndreptat la timp, pentru aceasta îşi are şi el partea lui de vină în nenorocirea cooperativei din Paşcani. Mă opresc de a mai aduce alte excrupule, pe care le cunoaşte o lume întreagă, din care deducem că cooperativele merg prost, în general.

Să vedem, acum dacă celelalte instituţii, născute din activitatea extra şcolară, sunt mai norocoase. Mie, după cum mi s'a prezintat, cîteva cazuri, cred că nu. Aşa de pildă să iau banca din Paşcani; nu ştiu cum o fi mergînd; dar ştiu cá la percepţia circ. Paşcani are depus spre urmărire un borderou de datornici în sumă cam la 40 mii lei.

Aceasta mi se pare se face atunci, cînd o bancă pusă în lichidare. căci dacă ar merge bine, ce te ar face să depui mai bine de jumătatea activului, pentru a'l încasa percepţia? Dar banca de la Sadomeni şi cea din Valea Seacă, ce-i cu ele? Oare, obştiile acele, ce n'au cu ce achita cîştiurile la timp şi la bilanţ, prezintă liste de rămăşiţe mari, merg bine? Să vedem, poate realitatea ne va face să ne schimbăm această ideie, pînă cînd, credem, că nu.

Se mai zice, în articolul d-lui Th. Ionescu, că acei cari sunt contra activităţei extra-şcolare a învăţătorului, nu şi-au dat osteneala să vadă în ce constă ea şi cărei sunt urmările, pentru îmbănătăţirea stării materiale şi morale a săteanului. Aici iată ce vom răspunde: starea materială şi morală a săteanului se va îmbunătăţi — acuma zic că nu-i bună şi aceasta o afirm cu toată tăria — atunci cînd învăţătorul va fi numei învăţător. Numai atunci va putea pregăti bine generaţiile viitoare. Oare omul acesta — învăţătorul — el nu-i om, poate el munci 12 ore pe zi? — Căci 6 ore le face în clas 2 trebue să se pregătească pentru clas, să mai lucreze la cancelaria şcoalei, să mai cerceteze din lucrările scrise de şcolari, o oră zi îi dau pentru citit, alta pentru textul de pregătire, şi celelalte două ore nu-i ajung pentru operaţiile la bancă, ori magazinul de consum. Lăsaţi-l va rog că l'aţi surmanat.

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Esclusivism.—Vorbeam dăunăzi despre relaţiunile între anumite reviste literare şi anumiţi scriitori, despre influenţele oculte cari fac ca unii dintre aceştia să fie puşi la carantină ori să fie apreciaţi—mai drept depreciaţi în chip tendenţios. Ca exemplu, între altele, amintiam cazul „Vieţei Romîneşti" şi al scriitorului Em. Gîrleanu.

Iată că acum prin revista „Ramuri" din Craiova, scriitorul D. Anghel, colaborator statornic al revistei ieşene, pune punctul pe i şi atrage atenţia asupra îndărătniciei cu care cei de la „Viaţa Romînească" închid d-lui Gîrleanu accesul revistei, deşi sunt îngăduitori faţă cu nişte diletanţi ca N. N. Beldiceanu „care ar fi trebuit să adopte un pseodonim cînd poartă numele lui Beldiceanu".

Astfel conflictul cu Gîrleanu capătă un corolar şi vom asista poate la o nouă rupere de relaţiuni literare, ori la o solidarizare între anumiţi scriitori.

Ori-cum. lucrul merită să fie amintit aci şi subliniat o mică trăsătură carecteristică.

*

Astă seară se joacă la teatru naţional două comedii: ca „Fericirea casnică" de Hennequmu şi „Creditorii" de Alexandri

*

Lumea iubitoare de artă aşteaptă cu nerăbdare senzaţionalul concert al tînărului şi mult talentatului violonist Socrate Barozzi.

•

„Paix et Bonheur" de John Lubbock (Lord Ausserbury) este titlul ultimei lucrări a moralistului englez, ale cărui opere au avut atît răsunet. Lucrarea sa, ca şi cele anterioare, pare a fi scrisă în acelaş scop, de a răspîndi ideile morale. Plină de citaţiuni variate şi atrăgătoare, cartea aceasta e scrisă într'un stil uşor şi cu mult bun simţ.

*

La Londra se va reprezenta zilele aceste Salomé, la Beechamoper (Covent Garden). Aino Ackté va ţinea rolul eroinei Solomé, Ernst Kraus de la Opera din Berlin—va fi Herodias.

Pînă acum nu se dăduse autorizarea de a se relua Salomé pe vr-o scenă engleză, după cunoscuta afacere scandaloasă a poetului Wilde.

*

Intr'un palat al ducelui de Parma pe lîngă Viena, s'a descoperit un tablou de Valasquez „Regele Filip IV, calare".

O firmă engleză a cumparat lucrarea cu două milioane coroane. Originalul acesta se credea pierdut, data operei 1623.

*

In scrisoarea adresată ziarelor şi prin care Ernst Haeckel anunţă retragerea sa din sînul bisericei evanghelice, bătrînul savant anunţă că va publica în luna Decembrie o broşură sub titlul: „Sandalion un răspuns public calomniilor iezuite".

E vorba de calomnia relativă la o aşa zisă falşificare a unor scheme de embrioni.

Prin testament defunctul Tolstoi impune fiicei sale Alexandra ca din venitul primei ediţiuni a scrierilor ce va tipări după moartea lui să răscumpere nişte datorii ale ţărănimei din Iasnaia Poliana. Tot lor le a dăruit însemnate terenuri de pămînt.

Ediţiile următoare vor fi libere şi se vor putea tipări în folosul ori şi cui.

•

Iată piesele destinate, pînă acum, a fi reprezentate la matineele teatrului naţional: „Bibliotecarul.—Pe malul gîrlei.—Sinziana şi Pepelea.—Creditorti.—Vicleniile lui Scapin.— Camoens.— Doi sergenţi.—Oedip Rege. — Trei Crai de la răsărit etc.

Preţurile vor fi: 1 leu în toate staluri şi în toate lojile de jos; 50 de bani locul în balcon, ori loji de balcon şi galerie.

•

STRUNA ZILEI

DUPA CHIP ŞI ASEMANARE...

La teatrul naţional încasările serale au crescut mult.

Diverse ziare

Cînd era director Lecca,—
Scofîlcit şi numai oase,
Incasări făcea teatrul
Ca şi el la faţă,—trase...
Azi, sub domnul Sadoveanu
Incasările sunt. grase,

O SCRISOARE

Domnule Director,

Dacă este adevărat că seriozitatea unui ziar, să măsoară după *exactitatea* ştirilor pe care le publică, în cazul acesta ziarul naţional liberal din Iaşi, pare că nu rîvneşte tocmai prea mult, a fi considerat printre cele serioase.

Aşa, nu mai departe de cît în numărul de Simbătă 13 Noembrie a. c., sub titlul de **„Surprize... aranjate"**, acest pretins ziar politic, debitează o serie întreagă de inexactităţi patente, pe care totuşi le prezintă puţinilor săi cetitori drept adevăruri evangelice, numai şi numai spre a falşifica şi micşora strălucitul succes ce l'a obţinut partidul conservator democrat în localitate, prin distinsul nostru şef, d. *Alexandru Badareu.*

Pentru aceste cuvinte, am onoare a vă ruga d-le Director, să bine voiţi a lua act că:

a) *D. Alexandru Badareu* — care are foarte multe şi vechi cunoştinţi prin partea locului—n'a avut nevoe să trimeată şi *nici n'a trimis vre-un emisar oare-care la noi*, pentru a ne procura să aderăm la principiile partidului conservator-democrat.

b) Că cele 83 de noui adeziuni trimise de cetăţenii *nemţeni d-lui Badareu* prin petiţii a parte, au fost rezultatul unor manifestări spontanee şi a unor convingeri intime.

c) Că aceste cereri au fost semnate, *absolut toate* adică *fără nici o excepţiune* **„manu-proprio"** iar nici de cum prin punere de deget, după cum spune sus zisul ziar naţional liberal.

d) Că tot aşa de falşă şi de nesinceră, este afirmaţiunea aceluiaşi ziar, pretins bine informat şi anume: *„că între cele 83 de aderări la politica partidului conservator-democrat, nu s'ar găsi nici una a vre-unui alegător al colegiului I iu de Cameră sau de Senat"* de vreme ce, în tre cele 83 de cereri figurează şi cererea mea; ori eu, subscrisul, fac parte atît din din colegiul I-iu de Senat cît şi I-iu de Cameră, după cum rezultă din listele electorale definitive ale acestui judeţ, liste pe care le poate consulta ori-cine.

In interesul dar al restabilirei **Adevărului** atît de crunt maltratat şi escamotat de corespondentul menţionatului ziar liberal, am onoare a vă ruga, d-le Director, a da publicităţei cele mai de sus, primind cu această ocaziune, expresiunea omagiilor mele de perfectă stimă ce vă păstrez.

Ioan V. Creţu.
avocat

15 Noembrie 1910.—Tg.-Neamţu.

INFORMATII

❑ **Banca Moldova** şi-a început astăzi operaţiunile, contopindu-se cu banca Moritz Wachtel.

Banca va face toate felurile de operaţiuni de bancă, *va elibera cecuri asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa (Rusia) şi America.*

Primeşte cereale spre vînzare şi în cumpărare pentru piaţa Brăila şi Galaţi, făcînd şi avansuri.

Va da avans asupra tuturor efectelor publice şi primeşte spre fructificare contra librete de economie, începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 la sută pe an, precum şi sumi mai mari, contra scrisori de depunere, cum şi achitarea la cerere cu dobîndă da 5 jum. la lută pe an.

❑ **Au fost suspendaţi** din învăţămînt, **învăţătorii: Ion Manoliu, din comuna Fîntînele, judeţul Iaşi şi Const. Zaharescu, dela Lespezi, jud. Suceava, până la judecare.**

❑ Ministerul de războiu studiază în acest moment înlocuirea revolverelor diferitelor corpuri de trupă, cu pistoale automatice, acestea fiind cu mult mai practice.

O comisiune compusă din d-nii colonel Vorvoreanu, maiorii Grigorescu şi Mircescu, execută actualmente la arsenal, experienţe comparative cu mai multe modele de pistoale cari au fost propuse.

❑ Ministerul lucrărilor publice a comunicat celui de instrucţie publice că a luat dispoziţia—în baza regulamentului—să nu mai acorde bilete cu preţ redus pe căile ferate elevilor cari se duc la căminul lor cu ocaziunea vacanţelor.

❑ In ziua de 6 Decembrie se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul monumentalei biserici sf. Neculai Domnesc.

Va oficia I. P. S. S. Mitropolitul Pimen. Tot în acea zi se va oficia un Te-Deum cu ocazia onomasticei A. S. R. Principelui Nicolae.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a înştiinţat autorităţile, că de oare ce, după comunicările oficiale, în Basarabia nu s'a mai ivit de mult timp nici un caz de holeră şi că în Bucovina nu a existat oficial nici un asemenea caz, toate punctele de intrare în ţară, de pe frontiera Bucovinei, precum şi acelea de pe frontiera Basarabiei, se deschid cu începere de la 16 Noembrie.

❑ D. N. Văideanu, fost funcţionar, a obţinut de la administraţia comunală, un loc în piaţa pescăriei, de la hală, pentru vînzarea de peşte proaspăt, cu preţurile stabilite oficial.

Deschiderea se va face mîine dimineaţă Vineri.

❑ **O pensie văduvei lui G. Panu.** — Sindicatul ziariştilor din Capitală, a adresat Corpurilor legiuitoare, un apel, prin care cere a se acorda o pensie văduvelor şi copiilor defunctului Gh. Panu.

Iată textul apelului:

Ţara a pierdut zilele acestea pe unul dintre cei mai de seamă fii ai săi şi prezenţa întreg Conailiului de Miniştrii, a Preşedintelui Camerei şi ai atîtor alţi reprezentanţi ai Statului şi ai tuturor partidelor politice la înmormîntarea lui Gh. Panu, a fost cea mai puternică dovadă că munca lui a fost depusă în folosul Patriei.

Panu a fost un semănător de idei, parlamentar ascultat şi politic temut, profesor erudit şi avocat eminent. In toate aceste manifestări ale activităţei sale, el a fost apreciat de toţi, pentru vasta sa cultură, pentru talentul şi inteligenţa lui scînteetoare.

De sigur însă că mai presus de toate George Panu a fost ziarist. Imprejurările vieţei sale l'au ţinut neîncetat strîns legat de ziaristică, către care s'a simţit atras înainte chiar de a-şi fi terminat complect studiile şi pe care n'a părăsit o decît în momentul morţei sale.

De aceia omul acesta aşa de bogat înzestrat de natură a murit sărac, lăsînd fără absolut nici un fel de avere şi fără măcar o pensie, soţia şi cei trei copii minori ai săi.

Ar fi însă, desigur, o mare nedreptate ca să rămîie fără nici un mijloc de existenţă familia unui om, care a pus toate însuşirile sale alese în serviciul ţărei şi pentru înălţarea nivelului cultural şi întărirea sentimentului patriotic la acest popor.

Şi fiind-că George Panu, cum am mai spus, a fost înainte de toate ziarist, comitetul „Sindicatului Ziariştilor din Bucureşti" întrunindu se în ziua de 14 Noembrie a. c., a hotărît să facă un cald apel la Consiliul de Miniştri, la Senat şi la Cameră, pentru ca să se voteze de urgenţă o pensie viageră d-nei Maria Panu şi reversibilă asupra celor trei copii minori.

„Sindicatul Ziariştilor din Bucureşti" s'ar fi grăbit el însuşi să îndeplinească această datorie pe care o consideră şi o mare onoare, dacă mijloacele sale i-ar fi îngăduit să dea soţiei şi minorilor lui George Panu, pensia la care socoteşte că meritele celui mai mare ziarist al romînilor, îi dau dreptul.

Cu adîncă durere „Sindicatul Ziariştilor din Bucureşti" este însă nevoit să facă apel la Guvern şi la Camere pentru a lua asupra lor sarcina şi onoarea de a îndeplini această faptă patriotică.

Sindicatul Ziariştilor din Bucureşti, este convins că apelul său, are pentru el sentimentul ţărei întregi şi deci va găsi şi la înaltele organe reprezentînd Statul aprobarea cuvenită.

In numele presei romîne. „Sindicatul Ziariştilor din Bucureşti" vă aduce mulţumirile sale cele mai calde şi expresiunea recunoştinţei lui.

❑ Invăţătorul I. Vîlcu, de la şcoala din Piscu, judeţul Covurlui, a fost exclus din învăţămînt, pe timp de 6 luni, cu începere de la 15 Noembrie.

❑ Comitetul statuei lui Cuza-Vodă, a fost convocat pentru aseară Joi la orele 8, în saloanele Camerei de comerţ.

E vorba să se aleagă un comitet de acţiune, din sînul actualului comitet, pentru strîngerea sumelor ce se mai necesitează şi pentru accelerarea lucrărilor de aşezarea statuei în Piaţa Unirei.

❑ D-na Paraschiva Domnariu a reclamat poliţiei că ginerele său Gh. Popa, de loc din Podul Iloaia, căpătînd mai zilele trecute de la ea o poliţă de 2300 lei, ca zestre, acesta a dispărut, părăsindu şi soţia, fără a i se şti de urmă.

❑ Mai mulţi locuitori din satul Mînzăteşti s'au prezentat azi la redacţia noastră, plîngîndu-se că şeful de jandarmi Dumitriu Copileţ, ar avea obiceiul să maltrateze pe locuitorii care fac strajă şi nu vor să'i dea mită.

Numitul jandarm trimete pe acasă pe la locuitori, cerînd să i se dea vin şi altele şi de nu i se dă, chiamă pe locuitori la secţia de jandarmi, unde-i maltratează.

Noi expunem cazul parchetului şi'ar ar fi bine să se cerceteze plîngerea locuitorilor din Mînzăteşti.

❑ Astă-zi s'au plătit la administraţia financiară pensiile civile şi militare pe luna Noembrie.

❑ In ziua de 12 Decembrie se va ţinea la prefectură licitaţia pentru darea în exploatare a cîtor-va păduri ale statului.

❑ La sfîrşitul lunei aceştia va avea loc, în judeţ, o mare vînătoare militară.

Vor lua parte un mare număr de ofiţeri din localitate.

❑ La 28 Noembrie, se va oficia la Mitropolie, un Te-Deum cu ocazia aniversărei Plevnei.

Tot în aeea zi noui recruţi, vor depune jurămîntul la regimentele respective.

❑ La cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru, începe în astă seară un nou şi splendid program.

„Şiretenia amorezatului", e o sumă americană comico-dramatică, de la casa Selig New-York; „Mica mamă" este titlul unei duioase drame, interpretată de celebra mică artistă Alice, secondată de distinşii artişti d-ra Florence, E. Turner şi M. Castelo, ai casei Vitagraf din New York. Iată părţile principale ale acestei drame: Mama, pe patul morţii, încredinţează puţinele sale economii copilei sale, spre a'i servi în cazuri de mare lipsă; după şase luni; mama vitrigă: mica mamă persecutată; concurs de copii frumoşi, 25 dolari premiu; economiile răposatei cheltuite; la concurs, premiul e cîştigat de alţii; sbuciumările unei fiinţe; bătută; lupta unui tată; mama vitrigă gonită; fetiţa readuce fericirea în familie.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: Pathé Journal, cu ultimele noutăţi, înregistrate după natură; Concurs de corăbii în largul mării, vederi luate de pe vapor în timpul cursei; O dramă în Japonia, film colorat; Viaţa familiară a negrilor din Africa centrală, după natură; O lojă gratis, extrem de hazliu etc.

Simbătă la ora 4, mare concert dat de muzica reg. Ştefan-cel-Mare No. 13.

DIVERSE

— Brigada de siguranţă din Galaţi, urmărind pe individul Alexandru Tereza Cider, zis şi Gheorghi Hagi Teodor, pentru excrocherii, numitul a fost prins de agenţii siguranţei din Iaşi, şi va fi trimes sub escortă la Galaţi.

— La secţia de jandarmi rurali, s'a declarat azi dimineaţă un început de incendiu, care a fost stîns de jandarmi.

— Duminică a avut loc la biserica Banu, cununia religioasă a d-lui V. P. Antoniu, funcţionar la gară, cu d-ra Elena Grigoriu, fiica preotului Grigoriu.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, c'aiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.40
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.70	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.20	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ La Academia ştiinţelor morale şi politice din Paris, s'au deschis 2 locuri de membri titulari străini (associés étrangers).

Mai mulţi prieteni ai d-lui Xenopol din Paris îi propun candidatura în locul unuia din cei doui decedaţi. Williaam James şi Moynier şi avînd în vedere numeroasele lucrări ale d-lui Xenopol, publicate pînă acum în limbi străine, atît pe tărîmul istoriei pragmatice, cît şi pe acel al filosofiei istoriei, lucrări care se urcă la număr de 60, d-sa are perspectiva de a fi ales. Cu toate că sunt numai 6 locuri de asociaţi străini şi că savanţi din toate părţile lumei, aparţinînd statelor celor mai civilizate ambiţionează această mare onoare.

Vom vedea cine va triumfa.

❑ Direcţiunea c. f. r, a acordat o reducere de 50 la sută pentru agronomii care vor lua parte la congresul ce se va ţine în Bucureşti în zilele 20, 21 şi 22 Noembrie.

❑ Pentru mîne au fost convocaţi la ministerul instrucţiei publice, toţi inpectoriii învăţămîntului secondar.

❑ Ministerul intrucţiunei publice a adus la cunoştinţa generală că toţi autorii de cărţi didactice religioase, îndată ce au obţinut aprobarea manuscriselor din partea acestui minister, sunt datori a-şi înmîna lucrările lor — aşa cum au fost redactate — Consistoriului superior Bisericesc în dublu exemplar.

❑ Astă-seară, la oarele 7, membrii consiliului de administraţie al „Băncii Meseriaşilor" se întrunesc în sedinţa, pentru a se ocupa cu acordarea împrumuturilor la diferiţi meseriaşi.

❑ Primăria va distribui Duminecă 21 Noembrie, haine la elevii saraci din şcoalele primare, la orele 2 p. m. la elevi, iar la 4 la eleve.

Atît elevii cît şi elevele vor fi insoţite de directorul şcoalei respective.

❑ **Focul din str. Scăricică.**—Azi dimineaţă, la orele 8 jum., un incendiu s'a declarat la casele cu No. 16 din str. Scăricică, proprietatea femeei Maria Garibaldi.

Focul a luat naştare din podul casei, de la ursoaica ce lega două hogeaguri, de unde s'a întins la o grindă de alături, care arzînd, focul s'a propagat la acoperemînt.

S'an înştiinţat autorităţile şi au sosit la faţa locului d-nii: Gheorghe Ştefăniu, ajutorul de comandant şi subcomisarul Focşa. In acelaş timp sosiră şi pompierii din punctul Bucşinescu; pînă să sosească însă aceştia, întreg acoperemîntul caselor a fost cuprins de flacări, ameninţînd şi casele dimprejur.

Pompierii au desfăşurat o mare activitate, căutînd să le isoleze de casa incendiată.

Casa era compusă din patru camere, din care două erau locuite de Elena Gheorghiu, una de Ana Nastasă şi alta de proprietară.

Pagubele sunt de 600 lei; lucrurile din casă au fost salvate, iar bănueli nu există.

La orele 9 jum. focul a fost localizat.

❑ **Din neglijenţa lui Ion Vcchiu din satul Petroaia comuna Bucium, a ars casa sa, lăsîndu l pe drumuri cu întreaga familie.**

S'a intervenit la prefectura judeţului spre a i veni în ajutor.

❑ **Ministerul instrucţiunii a primit demisiunea d-lui I. Dodon, din postul de revizor şcolar cl. II al judeţului Iaşi.**

Se crede că în locul său va fi numit d. I. Petrov, actualul sub revizor, care este susţinut de d. Sachelarescu, inspector şcolar.

❑ Acum cît va timp s'a constituit în Ungheni un comitet pentru rîdicarea unei biserici în acea comună. Pentru a se strînge cît mai în grabă sumele necesare, s'a înfiinţat cu autorizarea ministerului de interne, o loterie, emiţîndu-se 50,000 bilete a 50 bani, din care s'au vîndut 33,000 bilete, în sumă de 16,500 lei. Făcîndu-se o verificare în casa comitetului, nu s'a găsit de cît suma de 2,500 lei.

Inştiinţîudu-se despre această lipsă ministerul de interne, acesta a însărcinat direcţiunea siguranţei generale a statului să ancheteze; aceasta la rîndul său a cerut relaţiuni prefecturii judeţului.

❑ Prefectura judeţului a primit un ordin de la ministerul de interne, ca să ia riguroase măsuri contra numeroşilor străini şi a propagandei ce se face în ţară de cătră aşa numitele secte religioase: „Adventişti", „Pocăiţi" şi „Baptişti", precum şi diferitele derivate din religia protestantă. Şi întru cît astfel de propagandă aduce ştirbiri bisericei, mai ales la sate, propagandiştii să fie urmăriţi, iar numele lor să fie comunicat ministerului apre a-i expulza.

❑ **Din cauză că d. Gh. Ghlbănescu se află suferind, conferinţa sa pe care trebuia s'o ţină la societatea „Viitorul", în ziua de 21 Noembrie, se va ţinea în ziua de 13 Decembrie.**

❑ **Epidemia de scarlatină continuă să ia proporţii îngrijitoare de unde până alaltăeri erau în oraş 42 de cazuri, astăzi sunt 50.**

Dacă în cîteva zile, numărul aceata va spori, e probabil că se va cere închiderea şcoalelor pentru cît-va timp.

❑ **Universitare.** — In astă seară, la orele 5 jum., d. Virgil Arion, îşi va desvolta în aula Universităţii, conferinţa sa despre „Tolstoi ca sociolog".

Publicul e invitat să asiste.

— Decanul facultăţii de litere, a început a ţinea seria interesantelor sale prelegeri de pedagogie, în aula universităţii, Mercurie, şi Vineria de la 5 jum.—7 din cauza numerosului său auditor.

— Concursul pentru bursa statului, vacantă la facultatea de ştiinţi, se va ţinea în dimineaţa de 21 Noem prima probă scrisă, iar după amiază a doua. Examenul oral se va începe după 2 zile.

— Marţi şi Simbătă, d. Basile Demetrescu doctor în drept de la Paris, va ţinea conferinţe pentru studenţii anului II de la facultatea de juridică

Statula lui Cuza Vodă

(La lista d lui A. D. Xenopol)

Suma din urmă . . .	4145
Gh Stroici	1000
Pamfil-Focşani (lista)	116.50

(Lista de la atelierul c. f. r. (Frumoasa)

Indiscifrabil 0.50.—Anghelichi 0.50.—Haluga 1 leu.—A. Botez 1 leu.—Teodorescu 1 leu.—Dimitriu 1 leu.—Ştefănescu 1 l.—Kristofor 2 l.—Grigoraş 1 l.—Vrînceanu 1 leu.—Mihailescu 1 leu.—Gheorghiu 1 leu.—Murguleţ 1 leu.—Fisea 1 l.—Loghinov 1 l.—Balios 1.50.—Belly 1 leu.—Maiostran 1 leu.—Weber 1 leu.—Sborowschi 1 leu.—Răducu 1 l.

Total, 21.50

Această sumă a fost adunată prin şeful atelierului d. H. Dimitriu şi dovedeşte adînca simpatie de care se bucură amintirea lui Cuza-Vodă, în poporul mărunt, dar observăm că adunarea banilor s'a făcut cu condiţia expresă ca monumentul, să se aşeze în Piaţa Unirei.

Total lei 5283 00

❑ Doamna Sali Porjes n'a fost declarată în stare de faliment după propria ei cerere — cum s'a anunţat eri — ci a cerut tribunalului să-i acorde un moratorium.

Tribunalul apreciind că registrele n'ar fi în regulă a declarat firma în stare de faliment din oficiu.

Afacerea va veni în apel.

❑ Domnul Take Ionescu, şeful partidului nostru, sosesţe mîine în localitate, într'o afacere profesională.

❑ Domnul C. Mille, directorul ziarelor *Adevărul* şi *Dimineaţa*, a sosit în localitate.

❑ Din partea facultăţii de medicină au fost desemnaţi de sorţi d-ni profesori Sculy şi Juvara, în comisia pentru concursul clinicei regretatului dr. Botter.

Astă-zi se vor trage la sorţi delegaţii aceleaşi facultăţi la concursul de medici de spitale.

❑ **Din Fălticeni ni se scrie că o nenorocire s'a întîmplat în Găineşti, unde este o fabrică de lemne.**

In timp ce nişte vagonete încărcate cu lemne se scoborau pe linia trenului funicular, lucrătorul Dumitru Butac văzînd că vagonetele veniau cu o viteză mare, voi să le oprească, a alunecat însă şi a căzut pe linie şi vagonetele au trecut peste el, tăindu-i capul.

Judiciare—Un alt proces de contravenire la legea trustului arendăşesc, se va judeca mîine, Vineri, la s. II a Curţii. Procesul priveşte pe Leon Fischer, care a luat în arendă moşia Barboşi, a princesei Moruzzi şi ar fi luat'o după indiciile parchetului, pentru părintele său, Froim Fischer.

Tribunalul Fălciu a declarat contractul reziliat. In apel, la s. II, la un termen anterior Curtea a scos din cauză pe Froim Fischer, a respins proba cu martori şi a amînat procesul pentru 19 c.

— Curtea cu juri din Suceava a fost deschisă ieri sub preşedinţia d-lui consilier D. Grigorovici.

— Astă primavară se descoperise mici neregularităţi în sarcina unor funcţionari de la serviciul de portărei din Iaşi.

Judecătorul de instrucţie a dat acum o ordonanţă de neurmărire în această afacere.

— Considerentele Curţii în procesul penal al trusturilor, vor fi redactate de d. consilier Al. G. Hinna.

— D. Rosenberg din Bacău, a intentat acţiune de divorţ soţiei sale înaintea tribunalului de acolo; doamna Rosenberg, la rîndul ei, a intentat acţiune identică înaintea trib. Roman.

Ambele tribunale şi-au declinat competinţa, iar conflictul de jurisdicţie va fi regulat astă-zi de Curtea s. I.

— Domnul V. Butman s'a înscris astă-zi în baroul local.

— Automobilul d-nei Martha St. Gheorghiu a calcalt astă primavară un copil al unui factor poştal, contuzionînd pe copil.

D-na Gheorghiu a fost acţionată în judecată pentru daune. Tribunalul s. II a numit experţi pe d-nii doctori Manicatide, Stefănescu-Galaţi şi Anghel.

— Intre defunctul V. Ţenov şi foştii săi tovarăşi Zwiebel şi Wohl, existase diferite procese, cari s'au petractat încontinuu din anul 1887 pînă anul trecut.

După terminarea acestor procese, Wohl şi moştenitorii lui Zwiebel, acţionară în judecată pe domnii I. Schiel şi Petre Ionescu, cerînd condemnarea la 722.284 lei daune interese, pentrn motivul că, în calitatea lor de experţi, cu rea credinţă şi rea voinţă ar fi denaturat adevărul.

Curtea de Apel din Bucureşti s. I-a, urmează să se pronunţe în această afacere.

❑ Pentru prima oară apare astăseară Joi Ermette Novelli pe pînza cinematografului, din sala Sidoli. Celebrul artist—fala scenei italiane—interpretează rolul lui Conrado Almini din drama „Moartea Civilă" a lui Paolo Giacometti. Rolul Rosaliei, este jucat de d-na Olga Ciannini Novelli, soţia maestrului. Afară de această interesantă şi artistică înscenare, noul program de astă-seară Joi 18 Noembrie al teatrului Pathé Frères din sala 'Sidoli, cuprinde o splendidă reconstituire: Sfîrşitul lui Lincoln, pagini însufleţite din Istoria Statelor Unite. In această reconstituire artistul Ravet de la Comedia franceză interpretează rolul actorului Booth şi Desfontaines rolul preşedintelui Lincoln.—Multe scene sportive sunt cuprinse în noul program precum sporturile interesante ale armatei din India, etc.—O culegere frumoasă de comedii, ne oferă noul program, din care menţionăm: Ochii cari nu se văd, se uită,—Linişte turburată—Apartamente de închiriat, scene humoristice de moravuri pariziane—Cum a făcut Max Linder o călătorie, comedie alcătuită şi jucată de simpaticul Max.

Şi după două ore de distracţie incomparabilă, cinematograful ne condnce în capitala Austriei, arătîndu-ne cele mai principale vederi din clasicul oraş Viena. Piaţa Operei, Parlamentul şi Primăria, trenul subteran, intrare în Prater, Biserica Sf. Ştefan, monumentul nefericitei Elisabeta, împărăteasa Austriei, Rotonda şi alte vederi se perindează înaintea spectatorilor, redate cu cea mai minuţioasă preciziune.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 17 Noembrie

O crimă oribilă

Cerna-Vodă.—La cantonul No. 1 din apropiere de Cerna-Voda s'a făptuit o oribilă crimă:

Eri noaptea, nişte hoţi s'au întrodus în canton, tăbărînd asupra cantonistului Pascu Florea pe care l'au legat de pat, vîrîndu-i cîrpe în gură; au legat apoi şi pe soţia acestuia, schingiuindu-i şi cerîndu-le bani.

A doua zi, cantonistul şi soţia sa, au fost găsiţi în nesimţire, avînd numeroase răni pe corp din cauza loviturilor primite.

Hoţii criminali n'au fost prinşi.

O mărturisire a lui Cook

Londra.—Ziarele scrie că Cook a mărturisit că în adevăr n'a fost la polul nord, ci a ajuns numai în apropiere.

Servitori asfixiaţi

Viena.—In aripa palatului imperial unde se află grajdurile, trei servitori care dormeau acolo, au fost găsiţi asfixiaţi. In camera care locuiau era o sobă de fier.

Ancheta de la Bustenari

Ploeşti. — In urma anchetei care a continuat la oficiul din Buştenari, se ştie că dirigintele oficiului, Cara a fost depus.

Astă-zi a fost depus şi Teodorescu, cumnatul lui Cara, ca tăinuitor. La percheziţia făcută la domiciliul lui Teodorescu s'au găsit 4000 lei.

Tribunalul a confirmat azi mandatul de arestare al lui Cara.

Efectivele armatei germane

Berlin.—Eri a fost supus Reichstagului, proiectul de lege privitor la efectivele de pace ale armatei.

Efectivele vor fi sporite în 1911 şi treptat pînă cînd vor ajunge în cursul anului 1915 la efectivul de 515 321 soldaţi; această cifră va fi menţinută pînă la 31 Martie 1916. Numărul formaţiunilor va fi sporit, pînă c'nd la finele anului 1915 vor fi 634 batalioane de infanterie, 510 excadroane de cavalerie, 592 baterii de artilerie de cîmp, 48 batalioane de artilerie nemontată, 29 batalioane pioneri, 17 batalioane de trupe de comunicaţie şi 23 batalioane de tren.

CAMERA

Bucureşti.—D. V. Misir, raportorul proectului de răspuns la mesagiu şi-a depus azi raportul pe biroul Camerei.

Depaţii au trecut apoi în secţiuni.

*

Bucureşti.— Consfătuirea majorităţilor va avea loc probabil mîine Vineri.

HOLERA

Constantinopol.—După „Monitorul Oficial" de la la 22—28 Noembrie, s'au constatat 168 cazuri de holeră şi 109 decese.

Se svoneşte că holera se întinde mai cu seamă la Rodosto, unde în fie-care zi sunt de la 30—40 cazuri.

Ştire desminţită

Constantinopol.—Ministrul de interne dezminte ştirea din Salonic, după care 8 emigranţi din Bosnia ar fi fost ridicaţi în împrejurimile din Strumiţa, de o bandă bulgară şi alţi 28 de o altă bandă.

Preşedintele Dumei la Ţar

Petersburb.—Preşedintele dumei a avut o audienţă cu Ţarul, în care i-a făcut un raport al lucrărilor în curs în aceasta sesiune.

Declaraţiile lui Balfour

Londra. — D. Balfour, într'un discurs rostit la „Alberthall" a declarat că alegerile viitoare nu se vor face numai pe baza reformei tarifului vamal şi că nu poate să existe nici un scrupul.

Ziarele liberale consideră această declaraţie ca o manoperă electorală în scopul de a cîştiga voturile.

Arestarea unui criminal

Paris.—Căpitanul Meinier, care e acuzat că a ucis pe baronul de Abricourt, a fost arestat la ministerul marinei, unde se dusese să remită o scrisoare unui ofiţer.

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

Lucrările pentru punerea în serviciu a conducţiei fiind aproape terminate şi apa după experienţa ce s'a făcut în prezenţa autorităţilor şi a reprezentaţilor presei fiind acuma *la bariera Păcurari.*

Societatea Union-Baugesellschaft

Secţiunea Instalaţiilor Particulare

Iaşi, str. Păcuraei No. 3

atrage deosebita atenţiunea proprietarilor de case că societatea *fiind exclusiv concesionară* pentru *facerea racordărilor,* este singură în măsură de de a face şi *instalaţiunile interioare* de **Apă şi Canal** în mod simultaneu, adică *în aşelaş timp şi uniform cu racordarea.*

Este deci cu *mult mai* **avantajos, economic şi practic** pentru domnii proprietari de imobile, de a se adresa cu toată încrederea numai la birourile noastre de:

INSTALAŢIUNI PARTICULARE de APĂ şi CANAL

strapa Păcurari No 3

pentru a fi serviţi in modul cel mai conştiincios.

Preţurile societăţei sunt cele mai convenabile, fiind bazate pe materiale şi manopere absolut superioare.

Direcţiunea

Societăţei UNION BAUGESELLSCHAFT

S-a perdut de către d-na Fany Iacob, între străzile: Universităţii, Alexandri, de Sus şi Stefan cel Mare, un *cercel* de argint cu două briliante.

Cine îl va aduce în strada de Sus 143, va primi o bună recompensă.

M. Mescher învăţător de ştiinţe comerciale şi de limba germană, s'a mutat în strada Mîrzescu 19, etajul de sus, vis-a-vis de Hotelul Central.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Şerban.

ANUNCIU

Au sosit din Berlin diferite compoziţiuni **pentru Piano** de d-nul **Eduard Caudella.** De vînzare la Magnzinul Conservatorului şi la Romînia Muzicală.

Avis proprietarilor de vinuri din Moldova

D. F. Cresp, cunoscutul chimist technic al şcoalelor vinicole din Franţa, analizînd, a constatat că foarte multe vinuri din Moldova ar putea fi prefăcute în Champanie de prima calitate. D-sa doreşte să găsească un asociat inteligent, cu cîte-va mii de lei, sau care să'i puie la dispoziţie capitalul pentru a înfiinţa la Iaşi, o fabrică de Champanie franco-romînă. D. Cresp are deja totul necesar, vînzarea va puiea începe după 20 zile.

A se adresa Cresp, Hotel Splendid. Loco.

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreţinute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) şi un pianino,—toate cu preţuri eftine.

A se adresa: str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

Profesoară de limba franceză germană şi piano, caută loc într'o familie,

A se adresa în scris L. B, la «Opinia».

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniţă, gheţărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rîşcanu, la ziar.

M-me HALLEPLIU

GHICITOARE

IAŞI — Strada Bărboi No. 6

IOAN LIATRIS

AVOCAT

s'a mutat **str. Procopie 26 bis**

(în dosul Facultăţii de medicină)

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi str. Lozonschi No. 4

De inchiriat Două magazii cu camere parter şi etaj, şi cu atenanse, în strada Anastase Panu 47.

A se Adresa strada Albă No. 30.

Dr. ALEXANDRU ŢAICU

Şef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon

Asistent al Facultăţii de Medicină

Medic al Sanatoriului Sfînta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultaţiuni în fie care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iaşi.

Telefon prin Centrala Iaşi No. 90.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

OCULIST-OPERATOR

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultaţiuni 3—6 p. m.

ELECTROLUL

care a început a'şi cîştiga o bună reputaţie ca remediu foarte eficace contra mătreţei şi pentru creşterea părului, şi-a şi găsit duşmani cari vor să'l discrediteze.

Aşa unii negustori puţini scrupuloşi servesc clienţilor lor, sub numele de **Electrol,** diferite amestecuri ce sunt cu totul departe a avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcîleli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

4680 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Deslinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa*: **Domnului I. DAVIDESCU Tecucu**

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.5[illegible] bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiécare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, doreşte căsătorie imediată. Reflectanţii serioşi (event şi fără avere) bine voiască a se adresa:

L. Schlesinger, Berlin 18.

Corespondenţă romîneşte.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 13 Decembrie 1859.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 49|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Centra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUĂ ŞI PRINCIPALĂ COLECTURĂ ROMANĂ

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaş

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu ceà mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f35

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 4 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 00

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR

DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATINIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII – No. 1165 Sîmbătă 20 Noembrie 1910

Discursul d-lui Take Ionescu

rostit la Clubul Conservator Democrat, Duminecă 14 Noembrie 1910

— După notele stenografice —

Domnilor,

Mă simt foarte fericit să mă găsesc în mijlocul comitetului partidului, mai ales în această vreme în care se cearcă cu o persistență extraordinară ca să se producă în sînul nostru ceea ce în totdeauna am fost sigur că nu se va produce, adică rupturi de la noi, pentru a creşte partidele neputincioase cari nu au putut să se recruteze singure. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Cu cît se apropie ceasul nevoei, cu atît noi, cari eram o strînsură, o adunătură de tot ce fusese mai fără de lege în această societate, adunați numai pentru a ne asvîrli asupra unei prăzi de împărțit, cu atîta d-lor, fiecare din noi devine un erou în ochii vrăjmașilor noștri, dacă va dori şi va primi să adaoge pe lîngă cusurile dinainte şi păcatul apostaziei. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Este evident, d-lor, că carpiştii nu vă consideră pe fiecare dintre d-voastră demni de a lua parte la direcțiunea afacerilor acestei țări, de cît după ce veți fi scoborît jos pe scara morală şi veți fi comis o trădare nu în contra unui om, căci nu de aceasta este vorba, dar în contra unei convingeri care va adus şi care vă ține înlănțuiți. (Ovațiuni prelungite şi îndelung repetate).

Nu am avut, d-lor, nici o îndoială că asemenea încercări nu vor reuşi. Nu s'a strîns partidul nostru cu făgădueli, nu este unul aci şi nu este unul afară care să poată să spună că a venit în partid grație vreunei făgădueli din partea mea. Şi nu este unul aici, d-lor, şi nu este unul afară, şi nu vreau să fie nimeni care să simtă că stă aici de jena sufletească de a nu ne părăsi, sau de dragostea personală către mine. (Aplauze prelungite şi îndelnng repetate).

O convingere adîncă, absolut desinteresată, ne-a condus în lupta noastră, aceeaşi convingere înțeleg să ne fie cheagul care să ne țină, şi eu d-lor, în acest ceas desleg pe toată lumea, de orice alte legături decît legăturile de convingere. (Ovațiuni entuziaste şi prelungite).

Am revendicat pentru mine libertatea, această libertate o recunosc tuturora, dar dacă această libertate o recunosc tuturora, cu atît sunt mai mîndru că dîndu-i-se libertatea, armata rămîne întreagă. (Ovațiuni prelungite şi îndelung repetate).

Şi acum, d-lor, dați-mi voe să examinăm împreună actuala situație politică, aci între noi, în acest comitet al partidului, în care aşi putea să zic că nouă zecimi sunt oameni cu veche experiență politică, cu lupte îndelungate şi din vremuri foarte grele. Aşi putea să adaog că dacă s'ar şterge din istoria contimporană a luptelor partidului conservator, oamenii cari sunt aci, la puțin lucru s'ar reduce această istorie. (Ovațiuni).

Ați văzut vreo situație mai curioasă ca cea de astă-zi? Cînd a mai fost România sub două guverne ca în ceasul de astă-zi. (Ilaritate, aplauze).

Pe un prieten care îmi spunea aseară cel dintîiu lucru: Ce facem cu guvernul? eu l am întrebat: Care guvern?— pentru că sunt două guverne, dacă este să credem pe junimişti.

Eu d-lor găsesc că situațiunea politică, aşa cum se zugrăveşte acum, este bolnavă dintr'un punct de vedere.

Ce este această situațiune a unui guvern care stă la guvern, dar mărturiseşte în toate părțile că lui ceasul morții i s'a fixat de către doctori şi îşi comandă deja pompa funebră pentru o dată fixă? (Ilaritate şi ovațiuni).

Şi ce este această pretențiune a carpiştilor să vină la guvern?

Să-mi dați voe să examinez acest lucru, pentru că pentru mine domină întreagă situațiune, şi eu cred că este la mijloc o cestiune mare, o cestiune mai mare de cît a partidului nostru, poate una din cele mai mari din cîte s'au pus în viața politică a Romîniei moderne.

D-lor, au fost în cei trei ani din urmă o serie de alegeri parțiale; ori aceste alegeri nu însemnează nimic, ori aceste alegeri însemnează ceva. Dacă însemnează ceva, ele au un dublu înțeles; retragerea încrederei țărei dela partidul liberal, şi acordarea încrederei țărei partidului nostru. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate ovațiuni).

Nu se poate despărți verdictul țărei pe din două, căci acest verdict a fost complex: pe de oparte s'a retras încrederea partidului liberal, pe de altă parte ni s'a dat încrederea nouă. Cum se poate tăia pe din două şi să zică: una e bună; partidul liberal, trebue să plece; dar a doua, că noi trebue să venim, este rea?

Cum se ascunde, cum se evaporează aceasta a doua consecință a verdictului țărei dat în toate alegerile parțiale cu atîta constanță şi cu atîta hotărîre? (Aplauze prelungite).

Dar, d-lor, se zice că alegerile parțiale nu pot face regulă; numai în alegerile generale se desemnează un curent general. Ei, atunci, d-lor, dacă este aşa, că nu s'a desemnat nimic în alegerile parțiale, atunci de unde pretențiunea: alegerile parțiale au dărămat un guvern dar alegerile parțiale nu au rîdicat altul? Cum se poate ca junimiştii cari în Cameră şi în Senat au cerut partidului liberal să plece, pe baza înfrîngerilor în alegerile parțiale, cum se poate ca tot ei să fi chemat lumea la Eforie, şi scoțînd-o pe calea Victoriei, cu d. Carp în frunte, pe baza aceluiaşi verdict din alegerile parțiale. (Aplauze prelungite).

Se adaugă: eu sfeterisesc jumătate din morala alegerilor parțiale, pentru că nu-mi convine. Intreb: Poate să fie țara sfeterisită pe jumătate?

Dar mi se spune: Ce vă importă? Sunteți populari, sunteți puternici, ce vă importă cine face alegerile generale?

A! da! D-lor, dacă am fi într'o țară în care alegerile au fost în totdeauua libere, şi în cari ar putea fi vre-un om de bună credință, să spună că autoritatea guvernamentală nu a întrebuințat totul pentru ca să falşifice voința alegătorilor! Dați-mi alegeri libere şi spun: nu doresc guvernul, pentru că prefer să-l iau din alegerile generale, dar alegeri libere să ne dați! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate) Dar eu am d lor, o pretențiune, şi o cred întemeiată, că nimeni astă-zi mai puțin de cît d. Carp, nu poate face alegeri libere în Romînia. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Oricine le-ar face, le-ar putea face mai libere de cît d. Carp, pentru că partidul carpist fu condamnat în toate alegerile parțiale, pentru partidul carpist nu este cu putință ca el să meargă dinaintea alegerilor cu speranța că are țara cu el, şi nu este cu putință să admită în bună ştiință ca țara să se pronunțe în contra lui. (Ovațiuni prelungite).

Aşa că, d-lor, eu nu discut, încă odată țin să se ştie, nu pot să discut ce va face Regele, fiind-că Regele nu a făcut nimic, şi este absurd să discuți pe ipoteză, necum să acuz pe ipoteză; eu discut, şi am dreptul să discut, şi cer ca de aci să vă duceți să discutați în toată țara, eu discut pretențiunea d-lui Carp şi politica pe care dînsul o propune Coroanei ca om politic răspunzător. Or, această politică este o politică sinucigaşă pentru regimul constituțional din această țară. (Aplauze prelungite).

(Va urma)

Pretenții ridicule

In taberile liberale şi Carpiste se petrec lucruri extraordinare. La liberali unii din fruntaşi cari nu-şi văd de cît lungul nasului ar pofti ca sesiunea asta a 4-a legislativă să țină pînă la sfîrşitul ei şi chiar să rişte prezidarea alegerilor generale. Dacă toiul puterii orbeşte pe om şi-l face să nu vază limpede, afle aceşti fruntaşi, că ori cît s'ar crede mari şi tari, fiind la putere, țara nu i vrea, nu-i doreşte şi le pregăteşte răvaş de drum.

Liberalii cuminți simțesc că se apropie termenul lichidării şi că din ori ce punct de vedere s'ar socoti nu e folositor să mai cerce alegerile generale. Intăi că n'ar avea o reuşită demnă de a guverna, şi apoi ar face jocul adversarilor, slujindu-le de mantă electorală, ca să înlesnească răfuiala celor 2 partide conservatoare. Această misiune o refuză elementele sănătoase ale partidului liberal, care nu văd cuvîntul pentru ce s'ar mai uza guvernul acum, şi ar servi de piedestal altora.

Liberalii n'ar şti cum să lupte; taberile la ei sunt aşa de împărțite, că s'ar războ una cu alta şi ar înlesni adversarilor tot căştigul, toată izbînda.

Dar dacă de la liberali trecem la Carpişti, pretenția lor de a lua guvernul de mîine e arhiridiculă. Dacă liberalii n'ar putea prezida alegerile generale, nefiind siguri de izbîndă, ei cari au partid pe tot întinsul țării; cum vor putea pretinde acest lucru Carpiştii, cari au nesocotit în atîta țara, că în 12 județe mai n'au organizări politice, n'au partizani, n'au elementele politice, cari să îndeplinească rolul politic în maşina statului. Şi cu toate acestea Carpiştii cer puterea, se bizue că o pot ducè, după ce o vor căpăta, şi că țara le va da creditul suficient. Ba în această dulce aşteptare, ei şi-au făcut şi planul electoral: să înceapă cu colegiul III de Cameră, căci la țară partidele nu au încă organizme de club, şi dată fiind rezistența nulă a colegiului al 3-lea contra înriurirei administrative, d. Carp va putea arunca colb în ochii țării, că şi d-sa e popular, căci are în palmă pe toți reprezentanții rurali.

Dar dacă tactica e una, formula e alta. Ei sînt bătrînii partidului, cu ei sînt şefii vechi ai partidului, ei sînt elita socială, ei sînt marii proprietari fonciari, ei sînt oameni desinteresați, au suprafața morală, ei sînt boerii țării şi deci nu se poate da puterea unui guvern conservator, care să nu-şi aibă boerii săi, nu atît ca număr, ci ca directivă. Şi mai zic, ar fi fiind ceva boeri şi la democrați, dar firma şi şeful nu sînt boeri, şi deci nu li se cuvine puterea.

E uşor a zice puterea guvernului derivă de la Rege. Coroana o dă cui o crede. Dar această încredere a Regelui e condiționată de anumiți factori: să-i poată da un guvern tare şi omogen şi să se bizue pe majorități puternice. D. Carp nu poate da nici una din aceste 2 cerinți: guvern tare cu d-sa preşedinte nu poate fi; au să-l mănînce fript colegii săi; cît de parlament cu majorități zdrobitoare d. Carp nu poate asigura, căci el fiind remorcat de liberali, nu va lupta de cît cu ei, iar nu în contra lor şi a noastră. Dar d. Carp lucrînd prea mult prin liberali va fi silit să ducă în parlament atîtea liberali care îl vor încurca în guvernarea sa, şi deci d. Carp nu va putea— cum nici nu poate—da Regelui parlament tare.

Dar cu toate acestea pretind: unii — liberalii—puterea fără hopul alegerilor; alții—Carpiştii, căci nu ştiu ce cer.

AM GHICIT!

— Procurorul general anexat la jidanii în presă. —

A doua zi după proclamarea Cahalului la Botoşani, spuneam: procurorul general de Iaşi, va fi trecut de domnul Cuza anexă la jidanii în presă.

Şi l'a trecut. Titlul sub care a fost trecut anexă sună astfel: „Procurorul general Mimi ca advocat al jidanilor— anexă la jidanii în presă".

Nimic nou sub soare. Incă unul anexat la jidanii în presă—ie o picătură într'un ocean, încă unul înjurat de d. A. C. Cuza ie o altă picătură în alt Ocean.

Ceea ce merită de relevat, de şi patologic, ie absolut natural, este că „articolul" cuprinde extrase din „Opinia" asupra magistraturii din Bîrlad, extrase cu conținut puțin favorabil acelei magistraturi.

Vedem, deci, mai înainte de toate, că într'un proces dintre un prietin al d-lui Cuza cu un corespondent al *Adevărului* nu d. Buicliu se apără ci d. Cuza îl apără pe Buicliu; că, apropos de *Adevărul*, se citează articole din *Opinia*, nu articole contra *Adevărului*, ci articole d'ale *Opiniei* contra magistraților din Bărlad, citate de d. Cuza la un proces în Botoşani.

Cum se potrivesc toate acestea?

Minunat se potrivesc. N'avem nimic de zis. Nu suntem doctori.

Dar cum se potriveşte, pacatele noastre, ca d. Cuza, vorbind de *Opinia* într'un proces al *Adevărului*, voind ca jurații din Botoşani să fi pedepsit pe corespondentul *Adevărului* pentru articole scrise de *Opinia*, voind ca jurații din Botoşani să-l pedepsească pe Max Kaufmann în avantajul d-lui Buicliu, fiindcă *Opinia* a executat nişte magistrați din Bărlad—cum se potriveşte—întrebăm noi—ca d. Cuza, executînd *Opinia*, care a cutezat să se atingă de magistrați, execută el pe procurorul general de Iaşi, numindu-l, între multe altele, „trădător al Neamului, avocat al jidanilor, care a mers înadins la Botoşani să apere pe jidani".

Domnul Cuza trimite pe procurorul genaral să reconstruiască templul jidovesc la Ierusalim, îl anexează la jidanii în presă, la toți provocatorii de avorturi, după prescripțiile infamului vechi testament—şi apoi, cu o dulce nevinovăție—reproduce din *Opinia* acte şi documente, dovedind că acest ziar este judaic, fiindcă, apropos de un enorm scandal judecătoresc, atacase pe magistrații trib. Tutova, autorii acelui regretabil scandal.

Nu, zeu. Domnul A. C. Cuza nu ştie ce face.

OAMENI ŞI LUCRURI

FEMEEA ALTUIA

Acum două—trei zile unele ziare din Capitală au povestit o întîmplare aproape extra-ordinară,—asupra căreia însă nu s'a stăruit de loc. Iată cum suna relațiunea:

„O emoționantă crimă s'a petrecut azi noapte în strada Sabinelor No. 22, în chipul următor:

Atît pentru a sărbători ziua de lăsatul secului, cît şi de bucurie că o nepoată a sa se va mărita în curînd, Marin Ştefănescu, zis Cotoarbă, de profesie comerciant precupeț, a invitat la masa de seară pe proprietarul caselor unde locueşte anume Anghel Hagiu. La această petrecere, au mai luat parte şi familiile respective, fiind în total aproape 20 persoane, bătrîni şi copii.

Toate au mers bine pînă la o vreme. Au jucat, au cîntat, făcînd cu toții chef în cea mai deplină armonie.

Pe la orele 10, o parte din invitați s'au retras, rămînînd doară familiile lui Ştefănescu şi Hagiu.

Hagiu, deşi om în etate de 52 de ani, şi tată a 7 copii, fiind peste măsură de chefliu, a început să sărute pe nevasta lui Ştefănescu, care era puțin mai tînără ca a lui.

Ştefănescu, a răbdat pînă la o vreme. Ne mai putînd suporta aceste scene, la un moment, a scos din buzunar un briceag, şi a aplicat două lovituri puternice în partea inimei, lui Hagiu. Aceasta nu a mai putut scoate nici un cuvînt. Moartea i-a fost fulgerătoare".

Extra-ordinară nu e întîmplarea de cît doară prin unele împrejurări, între cari şi faptul că nenorocitul erou al aventurii era un om de 52 de ani, — un om, aşa dară căruia îi s'ar fi putut îngădui aproape un sărut de părinte şi în actul căruia intra poate, mai puțin elementul senzualității, de cît elementul zăpăcelii provenită dintr'un exces de băutură.

Alt-fel întîmplarea nu e rară de cît prin atrocitatea ei,—dar o întîmplare care se repetă. Nu mai departe de cît acum vr'un an de zile într'un alt oraş al țării —la Craiova, ni se pare—un alt nenorocit plăti cu viața un gest identic, — încercarea de a săruta femeia pe altuia.

Ca şi în împrejurarea de acum, autorul crimei se dezmetici repede şi de bună voie se predete autorităților ca să-şi ispăşească păcatul, violența, momentul de inconştientă.

Din punctul de vedere psihologic, însă, atari fapte şi brutalități sîngeroase rămîn pururea interesante de studiat şi aruncă multă lumină— ce întunecoasă e une ori lumina!—asupra sufletului omenesc, asupra exceselor la care e în stare a se deda, în virtutea unor anumite instincte şi porniri.

Fără îndoială: în actul sărutării omul vede şi recunoaşte cel mai adînc proces de exaltare a simțurilor, vede cea mai puternică rostire a dorințelor senzuale şi acestea-i inspiră violența cea fără de milă—răzbunarea pentru „răpirea" de care e amenințat.

Dar este oare neapărat sărutul şi este în totdeauna simbolul unei atari uniri?

In vremea noastră şi în mediul nostru obişnuit e greu de dat alt înțeles acestui act atît de omenesc,—simplu în aparență, dar complex ca nici un altul şi căruia nici învățații cei mai încercați nu i-au putut da de rost, ci s'au oprit în fața lui la cele mai banale constatări şi definițiuni. Naturalistul Darwin relatează că Jemmy Buttou, din „Țeara de Foc", i-a spus că acolo sărutul e cu totul necunoscut. Se menționează acelaşi lucru din Neo-Zelanda, Laponia, Tahiti, din țeara Papuaşilor, unele părți ale Australei, la Somalii din Africa şi la Eschimoşi. Sărutarea e înlocuită prin alte gesturi pe cari noi le-am găsi extrem de prozaice şi de ciudate. O tînără negresă, pe cale de a fi sărutată de un european, s'a speriat aşa de tare, în cît credea că are de a face cu vr'un... canibal care vrea s'o mănînce de vie.

Cîtă depărtare de aci pînă la poeții tuturor timpurilor— începînd cu epopeea cîntării cîntărilor pînă la liricii moderni— la cari sărutarea e idealizată ca suprema manifestare a gingăşiei, a iubirii, a dorului, a voluptății!

Nu e oare *vina* poetizării acesteia, că se săvîrşesc atîtea crime pe altarul inofensivei plăceri de a îmbrățişa?

Rodion

Congresul de radiologie

D. profesor dr. Dragomir Hurmuzescu a înaintat ministerului instrucțiunii un raport detailat asupra congresului de radiologie, care a avut loc la Bruxelles, şi în care congres d-sa a luat parte ca delegat al guvernului romîn. In acel raport d-sa pe lîngă cele petrecute la acel congres, arată şi alte multe lucruri interesante. — Dăm în scurt, un rezumat din acel raport şi cititorilor noştri.

Se ştie, că la acel congres se adunaseră învățați reprezentanți ai tuturor statelor civilizate din lume, în scopul de a se determina o unitate de măsură şi pentru radium, aşa ca experiențele ce se vor face cu acest corp să poată fi comparate unele cu altele, căci pînă acum ele se determînau prin metode fisice numai.

Inainte de a ajunge în Bruxelles, d. Hurmuzescu se opri în Gröningen — Olanda — unde vizită universitatea. Micul orăşel are o populație aproape ca a Iaşilor, 75,000 locuitori; seamănă chiar cu oraşul nostru, fiind situat şi el în o parte retrasă a Olandei, dar se deosebeşte mult de Iaşi prin curățenia lui nemărginită, prin plantațiile ce-ți ies în cale, jur împrejur încotro te'ntorci, prin oamenii lui.

Universitatea din Gröningen e o bijuterie; frumoasă, curată, toate la locul lor şi cu toate că are 340 studenți numai, îşi menține totuşi personalitatea ei, caută a fi şi e folositoare țării, şi mai ales părții din țară în care se găseşte situată, desvoltînd ştiințele agronomice în special. Are profesori eminenți, cu reputație în lumea mare ştiințifică cum e profesorul Haga, marele fizician. Pe lîngă clădirea principală, în care se găsesc salele teoretice, sunt deasemeni institutele răvăşite în diferite părți ale oraşului, precum: institut de fizică, chimie, fiziologie şi toate ştiințele experimentale şi grădină botanică. Gröningenul are o climă minunată pentru plantații. Cîtă deosebire de Iaşi, deşi nu e un oraş mai mare! Cîtă ordine! Cîtă estetică! Simți că eşti într'un oraş civilizat, într'un oraş de activitate.

Deşi universitatea nu are mulți studenți, totuşi asistă multă lume străină, dornică de a-şi desăvîrşi şi lumina mintea, la cursurile extrauniversitare, ce se țin în o splendidă aulă; asemeni asistă cu un sentiment de profund respect pentru ştiință, numeroşi străini.

Sala consiliului universitar, are locul hotărît anume fiecărui membru al ei şi se păstrează întotdeauna acelaş, prin tradiție.

*

La congresul din Bruxelles, d. Hurmuzescu este pus de către membrii organizatori ai congresului printre membrii comitetului de onoare, alături de cei mai de frunte fiziciani, alături de de d-na Curie, fosta colegă a reprezentantului nostru, profesorii Creps, Lorenz, Zeeman etc.

Congresul se deschide cerîndu-se a se determina, adapta şi numi o unitate de măsură radiografică. Urmează discuția diferitelor investigații produse pe terenul acestei ştiinți şi a aplicațiilor din diferite puncte de vedere: terapeutic şi medical, radium-terapia, Roentgen-terapie şi radio-terapie.

In cele trei zile ale congresului se fac patru comunicațiuni de către d. Hurmuzescu şi anume: întăia privitoare la electricitate, electrometre; a doua: metodele electrometrice aplicate la radioactivitate; a treia: radioactivitatea apelor minerale şi a patra: radioactivitatea petrolului în Romînia.

Pe lîngă deosebite chestiuni propuse şi discutate în congres, rămase a fi complectate într'un congres viitor, în cel din Bruxelles s'a ajuns la adoptarea unei unități de măsură în radiologie, căreia i s'a dat numele de *Curie*, iar d-na Curie a fost însărcinată să prepare un étalon la care să se rapoarte. Au fost

peste 30 reprezentanţi ai diferitelor state; iar Japonia a avut 7 profesori, trimişi pe spesele statului, ceea ce remarcă rîvna şi ambiţia pe care acest stat o pune în toate mişcările intelectuale.

Profitînd de faptul că se afla la Bruxelles d. Hurmuzescu a luat asemeni parte la un congres al învăţămîntului technic superior. La noi se agită de asemeni problema formării pe lîngă facultatea de ştiinţi pură, a unei aşa numite facultăţi practice, de unde elevii să iasă cu cunoştinţi practice de aplicaţie pe lîngă facultatea de ştiinţi. In Elveţia şi Belgia există de mult timp asemeni facultăţi practice, iar acum în urmă şi în Franţa iau avînt.

Interesant pentru romîni, şi acesta e senzul în care va lucra d. Hurmuzescu,— e de a putea înfiinţa asemeni facultăţi practice şi a popula facultatea de ştiinţi, la care actualminte sînt foarte puţini studenţi, de oarece absolvenţii nu mai găsesc locuri în învăţămînt. Pe lîngă aceasta sunt diferite ştiinţi care se pot studia mult mai bine în aceste facultăţi de cît în şcolile de inginerie, cum e bună oară chimia, electricitatea. Institutele de asemenea natură în Franţa dau roade minunate. Aşa avem la universitatea din Lille, Nancy, Grenoble şi Tolouse. In acest din urmă oraş, spunea d. Sabattier, deşi fondat in stitutul practic de 2 ani, el numără azi peste 300 studenţi.

In unul din numerile trecute ale „Universului" un d. inginer Dan Zaharia, se ocupa cu buna voinţă de chestia înfiinţărei şcoalei de electricitate pe lîngă universitatea noastră şi găsea multe neajunsuri programei publicate. D-sa în special părea a pune mare preţ pe o chesiune de mică importanţă şi anume „dacă absolvenţii acestei şcoli vor putea fi ingineri elecriciani, sau simpli electriciani.

Importanţa nouei şcoli, nu depinde de titlul pergamentului ce vor obţine absolvenţii, ci de rezultatul real ce dă şcoala; celor ce au luat iniţiativa şi au înfiinţat această şcoală nu le a dat în gînd să se compare de odată cu Parisul şi Berlinul, ci au dorit numai că după puterile şi elementele noastre să facem un început, şi dacă rezultatele vor fi bune se va vedea mai tîrziu şi se va putea face o altă organizare în consecinţă. In o şcoală practică de electricitate, nu e chestiunea de a aduce ştiinţa de la autorii cei mai renumiţi şi nici de a făgădui descoperiri ştiinţifice imediate, ci de a da elementele indispensabile pentru o pregătire practică, de bun conducător de uzine, de bun electrician practic, şi aceste nu se capătă de un candidat de cît prin o practică de laborator, prin măsurile, experienţele şi lucrările efectuate cu operaţiile şi măsurile, Şi la noi mai mult de cît ori unde, este de neapărată trebuinţă organizarea facultăţilor tehnice pe lîngă universitate.

*

La întoarcerea în ţară d. Hurmuzescu a luat parte la jubileul universităţei din Berlin, unde ca delegat al universităţilor romîne, din toată lumea au luat parte la acel jubileu 300 delegaţi, Aula universităţii însă neavînd de cît 1700 locuri, în prima zi n'au fost admişi a intra de cît numai profesorii ordinari — nici unul extra-ordinar şi privat docent şi nici o femee în prima zi a deschiderei; în urma oficiului din doma protestantă, unde pastorul profesor Kraft, ţinu o minunata predincă, — arătînd că ştiinţa nu trebue să stea izolată, ea fiind un cerc complex, aparţinînd tuturor. La orele 8 sara are loc o recepţie, în salele universităţii la care asistă şi doamnele. E o privelişte minunată de la geamurile universităţei din faţa castelului imperial, cum studenţii germani, în cea mai deplină ordine şi entuziasm, cu facle în mînă, defilează cîntînd şi strigînd ura pe cînd delegaţii lor trinchează cu rectorul şi invitaţi ca d-ni Ramsay Poincaré etc. şi apoi la orele 9 are loc retragerea cu torţe.

A doua zi *Marţi* la orele dim. incepe „*Ersterfestact*". Sala, de jur împrejur e ocupată de studenţi şi decorată cu drapele. Imparatul poartă univorma de general şi-şi face apariţia în sală la orele 10 şi 10 m.

Urmează discursul rectorului universităţii berlineze Schmidt după care vorbeşte M. S. Imparatul pomenind pe fraţii Humboldt, „ca temă" discursul M. S. arată că nu trebue rătăciri în căutarea adevărului, căci ştiinţele exprimentale ne au dat progresul. Anunţă donaţia de 6.000.000, pe care apoi o complectează alte donaţii până la 12.500.000 mărci, pentru laboratorul de chimie şi fizică.

După discursul M. S. reprezentanţii tuturor statelor se perindează înaintea rectorului adresîndu-i felicitări în numele statului ce reprezinta. Din fiecare grup delegaţii se duc la rector acasă, unde în urmă are loc o recepţie.

In numele Franţei, Belgiei şi României a vorbit d. Poincaré

Sara are loc un banchet la care iau parte 684 invitaţi şi o singură femee, delegată a studentelor. Banchetul e prezidat de prinţul Prusiei — Sara o reprezintaţie de gală la teatru, unde se joacă „Les noces de Figaro". Sala e ocupată numai de barbaţi.

Mercuri dimineaţă — ultima zi — al doilea fest act In parte prinţul Albrecht de Bavaria şi se fac promoţii cînd M. S. Imparatul e decretat „Dr. în ştiinţi juridice" şi se împart titluri onorifice donatorilor

Sara studenţii în număr de 6 000 dau un *fest concert*.

Introducerea gimnasticei Suedeze

în şcoalele noastre publice şi

MANUALUL OFICIAL DE GIMNASTICA SUEDEZA

Se ştie că ministerul instrucţiunei publice, în dorinţa de a da tinerimei şcolare o educaţiune fizică raţională, a organizat în vacanţiile anilor 1909 şi 1910, în Bucureşti, cursuri de gimnastică suedeză cu maeştrii titulari de gimnastică din ţară, precum şi cu acei ce ar dori să ocupe catedre de gimnastică în învăţămînt. Aceasta în scopul de a introduce şi da o îndrumare temeinică acestei sisteme în şcoli.

Ideea a fost bine venită, mai ales că azi nimeni nu se mai îndoeşte de bine facerile gimnasticei suedeze, care isvorînd din analiza şi studiul mişcărilor din punct de vedere ştiinţific, precum şi adaptarea lor la funcţiunele corpului omenesc, este cea mai proprie, cea mai raţională, şi cea mai potrivită pentru tinerimea noastră şcolară.

Dacă ne-am arunca o privire la modul cum se practica şi înţelegea gimnastica acum 20 de ani, precum şi la fazele prin care ea a trecut, ne-am da mai bine socoteală că şi pe terenul educaţiunei fizice, ca şi în cele-lalte ramuri de învăţămînt, am făcut progrese enorme.

Acum 20 de ani, credinţa tuturor era că gimnastica ce se preda în şcoli, avea scopul de a face din şcolarii noştri acrobaţi şi atleţi; de aceea, chiar, unii din maeştrii de gimnastică se ocupau numai cu cîţi-va elevi care aveau aptitudini pentru aşa ceva, pe cînd restul de elevi mai debili şi care aveau poate mai multă nevoe de exerciţii fizice, erau neglijaţi cu totul. Lasă, nu-i vorbă, că aceşti elevi erau poate mai norocoşi, căci nu arare-ori acei din elevi cu aşa zise aptitudini, se alegeau cu picioarele ori mîinele rupte, cu capul spart, ba mulţi au plătit chiar cu viaţa lor acest fel de gimnastică.

Incetul cu încetul acest fel de gimnastică a început să dispară din şcoli şi i-a luat locul o alta, care consistă în diferite combinaţii de exerciţii şi care de cele mai multe ori aveau scopul de a distra ochiul privitorului mai mult de cît a desvolta corpul omenesc după legile şi normele indicate de ştiinţă; bine înţeles că această gimnastică aşa zisă de paradă avea calităţi superioare celei acrobatice sau atletice.

Chestiunea educaţiunei fizice este aşa de importantă, încît un popor fără tăria corporală, fără vigoarea necesară în lupta pentru existenţă, este condamnat să lîncezească şi în cele din urmă să peară. De aceea oamenii de ştiinţă întruniţi la Paris în congresul de *hygienă şcolară*, în August acest an, în urma discuţiilor ce au urmat, au aprobat în unanimitate introducerea sistemei suedeze în şcoli, care se conduce în desvoltarea corpului omenesc după legi şi norme ştiinţifice sigure, bine stabilite şi a cărei valoare o recunosc azi toţi oamenii de ştiinţă. In şfîrşit a venit rîndul să se introducă şi la noi această sistemă raţională. In acest scop Ministerul Instrucţiunei publice, pe lîngă cursurile ce le-a organizat şi ca complectare a lor, a însărcinat pe d. I. Bucovineanu, maestru în Iaşi, să elaboreze un *Manual de gimnastică suedeză*; se ştie că d-sa a absolvit cursurile Institutului central din Stockholm, şi este chiar promotorul acestei gimnastici la noi. Se înţelege dar de la sine, că d. Bucovineanu, nu numai că era indicat pentru aşa ceva, dar ocupîndu-se special de multă vreme cu această chestie, a dat la lumină o lucrare demnă de toată lauda, şi care este menită a revoluţiona în totul bazele fundamentale ale educaţiunei noastre fizice, punînd la îndemîna maeştrilor de gimnastică şi tuturor acelor ce ar dori să predea această sistemă raţională, un călăuz sigur şi accesibil ori-cui.

Mi-ar fi imposibil într'un articol de ziar, să fac o analiză amănunţită a acestei voluminoase lucrări de 474 pagini; mă voi mărgini dar să arăt în linii generale părţile din cîte se compune lucrarea, precum şi cuprinsul ei. Prima parte este împărţită în 630 paragrafe, cuprinzînd 73 de serii sau clase de exerciţii, repartizate fie-care după diferitele funcţiuni şi regiuni ale corpului omenesc.

In toată această lucrare exerciţiile sunt aranjate într'o progresiune metodică de la cele mai uşoare la cele mai grele, stabileşte şi arată apoi precis prin figuri care sunt poziţiile fundamentale, poziţiile de plecare, mişcările propriu zise etc. etc. dînd în acelaş timp poveţe şi instrucţiuni privitoare la comenzi, la modul cum trebue executate mişcările, arătînd greşale ce pot proveni lo execuţia lor şi făcînd corecţiunele necesare, pentru ca efectul mişcărei să se producă în regiunea unde ea se adresează.

In a doua parte autorul a extras din Manual ca model 20 planuri de lecţie pentru băeţi, şi 20 pentru fete, ele sunt aranjate după o schemă care rămîne neschimbată pentru toate lecţiunile, iar mişcările sunt aranjate în progresiunea lor necesară. Aceste planuri de lecţie pe lîngă că îndrumează pe cale sigură pe cei ce vor să predea obiectul, mai au şi darul de a-i uşura şi scuti de muncă aproape un an de zile. In fine în partea a treia şi ultimă a lucrărei, găsim desemnate figurile tuturor mişcărilor din text, figuri ce arată modul corect cum trebue să se execute mişcările.

Manualul oficial apărut, umple un gol bine simţit al învăţămîntului; şi este unica lucrare de acest gen în limba romînă. El va servi de călăuză maeştrilor de gimnastică, celor ce-ar dori să predea acest obiect, lucru ce la alte popoare există încă de multă vreme. Pentru ca introducerea acestei sisteme să fie încoronată de succesul desăvîrşit; Onor. Minister al Instrucţiunei publice ar trebui să complecteze şi să amenajeze sălele de gimnastică a tuturor şcoalelor cu aparatele necesare sistemei suedeze.

Ca ultim cuvînt, aş putea spune că, după cum în toate ramurile din învăţămînt sistemele vechi s'au ameliorat şi înbunătăţit în virtutea legei progresului tot asemeni şi pe terenul educaţiei fizice, sistema suedeză, avînd la bază un fond ştiinţific, după cum am avut ocazie să dovedesc altă dată, asta aş putea zice cea mai raţională.

Indemnăm deci cu tot dinadinsul pe colegi, precum şi pe d-nii ofiţeri ai regimentelor, care vor s'o predea în armată, să consulte şi să-şi procure acest manual de la minister, asigurîndu i că le va servi de minune în predarea numitei sisteme.

Un maistru de gimnastică

Litere-Ştiinţe-Arte

Proprietatea pseudonimelor.—Dintr'o scrisoare a unui cunoscut şi foarte talentat publicist—pe care adeseori cetitorii noştri l'au apreciat în coloanele „Opiniei"—extrag cîteva rînduri:

„Văd în „Opinia" nişte articole iscălite *Liviu* şi datate din Hîrlău. Din faptul că eu mă aflu la Viena, deduc că nu eu sunt Liviu-l în chestiune. Acum naşte întrebarea: am eu dreptul să revendic pentru mine un pseudonim pe care-l am de zece ani?

Juridiceşte—nu, pentru că nu mi-am înregistrat... firma. Şi nici moraliceşte, întru cît n'am reuşit să mă fac celebru ca Delavrancea, de exemplu, care desigur ar avea dreptul necontestat să ceară socoteală ori cui s'ar improviza în tiz al lui..."

Adevărul e că acele corespondenţe din Hîrlău sunt datorite unei persoane cu totul străine de autorul spiritualelor cronici semnate de Liviu, de mulţi ani incoace, în „Ecoul" din Galaţi, în „Adevărul", în „Ordinea", în „Facla" şi „Opinia".

Iar chestiunea proprietăţii pseudonimelor literare ori zinristice nu lasă nici o îndoială. Ori-cine, timp de ani de arîndul, a făcut uz de un pseudonim, şi a reuşit a-l impune—rămîne, netăgăduit, singurul în drept de a semna cu acel pseudonim. Aceasta e şi cazul colegului nostru Graur-Liviu. Nu ne îndoim că ocazionalul colaborator din Hîrlău va face această meritată concesiune alegînd un alt pseudonim. R.

*

Ordinea spectacolelor la teatrul naţional e aceasta: Sîmbătă seara *Prostul* pentru a treia oară: Duminică în matineu—*Bibliotecarul*, Duminică seara: *Notarul Guérin*.

*

Suntem informaţi că se va pune in studiu la teatrul naţional *Avarul* de Molière.

*

In editura „Lumen" din Capitală a apărut o prea elegantă broşură „Poezii alese", traduceri în admirabile versuri făcute din Goethe, Schiller, Lessing, Heine şi Lenan, de B. Nemţeanu.

Asupra valoarei literare a traducerilor vom reveni.

*

In vederea matineelor, cari au în primul rînd în vedere lumea şcolară, direcţia teatrului naţional a adresat tuturor şcolilor publice şi particulare o circulară arătînd însemnătatea culturii artistice pentru generaţia şcolară şi rugînd pe directorii şcolilor să dee tot concursul iniţiativei.

*

Un succes enorm a avut loc în capitala Germaniei încercarea directorului de teatru Reinhardt de a reprezenta piesa „Oedip" a lui Sophocle în faţa unor mari masse de oameni la circ. Se prevede că se vor perînda sute de mii de spectatori.

*

Un „pater" iezuit, Stanislaos von Dunin Borkowski publică la librăria Aschendorf din Münster un volum de 650 de pagini asupra „tînărului Spinoza". O operă scrisă cu pătrundere şi cu căldură şi care nu va întîrzia să excite curiozitatea, întru cît iezuiţii nu îndrăzneau, pînă acuma nu de mult, să pronunţe macar numele ereticului Spinoza.

*

Cele două reprezentaţii anunţate la Londra cu „Salomé" de Oscar Wilde pentru zilele de 8 şi 10 Decemvrie atrag nenumăraţi curioşi. Intr'un ceas şi jumatate au foat vîndute biletele toate pentru ambele spectacole

*

STRUNA ZILEI

POLUL LUI COOK

Exploratorul Cook recunoaşte că n'a fost la polul nord, ci aproape...
Ziarele.

De n'apucau a-l da de gol,—
Sărmanul sigur c'ajungea...
Pe hartă-i *rămăsese abia*
Un... decimetru pîn'la pol.

INFORMATII

❑ Poliţia de siguranţă a înaintat astăzi parchetului pe individul Gheorghe Panaitescu, un vestit hoţ de cai, care a fost prins la Hîrlău.

In urma cercetărilor făcute în localitate, s'a descoperit că numitul avea complici pe indivizii Costache Alexandru, Dumitru Strencu şi Iosef Fensner, care au fost înaintaţi parchetului.

❑ Un accident s'a întîmplat eri spre seară în strada Lascar Catargi No 22. Un copil de 9 ani al d lui Constantin Butnăreacu, jucîndu-se cu un revolver calibru 6 ce era încarcat, un glonte a luat foc perforîndu-i palma stîngă.

A fost dus la spitalul Caritatea unde a fost pansat.

❑ **Cercul comercial şi industrial.**—Aseară la ora 7 s'a deschis şedinţa adunărei generale a cercului comercial şi industrial în localul său din Piaţa Unirea. In urma unor înverşunate străduinţi din partea unui număr de industriaşi şi comercianţi din localitate, s'au pus bazele acestui cerc, care astă-zi numără printre membrii săi pe cei maî de vază reprezentanţi, ai industriei şi comerţului local.

Tendinţele acestui cerc sunt în primul loc strîngerea raporturilor dintre comercianţi şi industriaşi, pentru a pune în evidenţă nevoile de care sunt împresurate aceste ramuri de activitate în ţara noastră, spre a atrage luarea aminte a opiniei publice asupra măsurilor ce sunt de luat, pentru a aşeza pe baze temeinice aceşti factori, de la care atîrnă propăşirea economică a statului nostru. Se urmăreşte apoi înfiinţarea unei casse de sprijin şi ajutor unde membrii să găsească protecţiune, în cazuri de strîmtorare, sau lovituri căzute asupra afacerilor.

Şedinţa a fost prezidată de către d. N. V. Ştefăniu, industriaş care schiţează mişcarea ce s'a pornit în întreaga ţară, pentru întărirea şi ridicarea claselor comerciale şi industriale. Arată situaţia precară în care se găsesc aceste clase în Moldova şi cît e de grea lupta ce se desfăşoară pe terenul economic în această parte a ţărei. Expune activitatea cercurilor comerciale şi însemnatele rezultate dobîndite pînă în prezent. Apelează la membrii cercului eă facă cea mai întinsă propagandă pentru sporirea numărului de membrii.

D. V. Popovici comerciant, îşi arată regretul că nu s'a dat vechei societăţi a comercianţilor o îndrumare nouă şi s'a înfiinţat o altă societate, căci faţă de numărul restrîns de elemente ce se găsesc în oraşul nostru, fărmăţirea forţelor în multe grupări, nu poate să fie de cît în dauna intereselor generale.

D. N. V. Ştefăniu, răspunzînd d-lui Popovici spune, că cercul nu urmăreşte distrugerea societăţii comercianţilor pentru propăşirea căreia cea mai mare parte din actualii membri ai cercului a lucrat cu rîvnă, dar înfiinţarea cercului se datoreşte unei cerinţi a timpnlui şi dă ca dovadă marele număr de aderenţi.

D. Martinescu comerciant, expune principiile cassei de sprijin şi ajutor; cerînd alegerea unei comisiuni, care să studieze chestiunea şi să prezinte lucrările unei viitoare adunări generale. Arată că sunt încă 15 noi cereri de înacriere asupra cărora trebue ca adunarea să se pronunţe.

D. Spiridon Irimescu, solută înfiinţarea cercului ieşan, care pe lîngă că este între cele dintăi înfiinţate din coace de Milcov, dar e şi o puternică chezăşie pentru sprijinul comerţului şi al industrii care trec prin vremuri grele. Au mai luat cuvîntul d-nii Gh. Toma, I. Dobrovici, Gh. Nica, Constantinescu şi alţii.

*

Şedinţa s'a sfîrşit la ora 9 jum., după ce se aprobă un număr de cereri de înscriere.

❑ Casa şcoalelor a trimes direcţiei liceului naţional, suma de 395 lei 70 bani, pentru procurarea materialului necesar cursului de desemn.

❑ Ministerul instrucţiunii a acordat d-lui dr. Ioan Ursu, un concediu de la 11—26 Neembrie, la catedra sa de Istorie, de la liceul naţional.

D-sa va fi suplinit în acest interval de d-nii C. Fedeleş şi I. Băjean.

❑ Aflăm cu părere de rău că bunul nostru prieten d. Gh. Ghibănescu, se află suferind, în urma unei răceli, şi va fi nevoit să stea o săptămînă în pat.

Dorim bunului nostru prieten o cît mai grabnică insănătoşire.

❑ D. maior Racoviţă, inspectorul jandermeriei rurale, se află în inspecţia jandarmeriei din judeţul Botoşani.

❑ Ministerul de războiu a primit demisiile următorilor profesori de la liceul militar din Iaşi: Botez Ioan, suplinitor de limba engleză; Ibrăileanu C., profesor de limba romînă; Hogoş Calistrat, suplinitor la istorie; Bedreag, suplinitor la ştiinţele fizico-chimice; Negruţi Vasile, suplinitor la gimnastică; Popovici Gheorghe, suplinitor la desemn şi Patriciu Tiberiu, suplinitor la matematici.

Au fost numiţi la acelaş liceu următorii profesori suplinitori: d-nii Manoliu Ioan şi Petrovan R. V. de limba romînă; Tilenschi Mihail de ştiinţele fizico-chimice; Sinigalia L., de limba engleză şi Hogaş Calistrat, de limba latină.

❑ La cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru, începe în astă-seară un nou şi splendid program.

„Şiretenia amorezatului", e o sumă americană comico-dramatică, de la casa Selig New-York; „Mica mamă" este titlul unei duioase drame, interpretată de celebra mică artistă Alice, secondată de distinşii artişti d-ra Florence, E. Turner şi M. Castelo, ai casei Vitagraf din New York. Iată părţile principale ale acestei drame: Mama, pe patul morţii, încredinţează puţinele sale economii copilei sale, spre a'i servi în cazuri de mare lipsă; după şase luni; mama vitrigă: mica copilă persecutată; concurs de copii frumoşi, 25 dolari premiu; economiile răposatei cheltuite; la concurs, premiul e cîştigat de alţii; sbuciumările unei fiinţe; bătută; lupta unui tată; mama vitrigă gonită; fetiţa readuce fericirea în familie.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: Pathé Journal, cu ultimele noutăţi, înregistrate după natură; Concurs de corăbii în largui mării, vederi luate de pe vapor în timpul cursei; O dramă în Japonia, film colorat; Viaţa familiară a negrilor din Africa centrală, după natură; O lojă gratis, extrem de hazliu etc.

Sîmbătă la ora 4, mare concert dat de muzica reg. Ştefan-cel-Mare No. 13.

❑ Consiliul technic se va întruni în primele 15 zile ale lunei Ianuarie 1911 spra a lua în discuţiune înaintările în corpul tehnic.

In vederea acestora ministerul lucrărilor publice a trimis o adresă celorlalte departamente, cerîndu-le să facă propuneri relativ la inginerii şi conductorii de pe lîngă acele departamente. Propunerile trebuesc făcute, cel mai tîrziu, pînă ia 1 Ianuarie 1911, cu arătarea lucrărilor ce au executat cei recomandaţi, precum şi menţinerea ce trebuesc să fie înaintaţi la alegere sau la vechime.

❑ Un tip al Iasului a fost secerat ieri seara de moarte — în mod subit. E vorba de birjarul Haim Hersch, cunoscut prin originala sa trăsură cu doi cai, cari, altă dată, trecuse de birjă de lux, cunoscut şi prin altă ocupaţie a sa: 45 ani d'a rîndul a cărat morţii la cimitir.

Acum va fi carat el.

DIVERSE

— Următorilor locuitori din judeţul nostru, li s'au distribuit ajutoare băneşti, din fondul comitetului inundaţilor şi incendiaţilor:

Iacob Netcă din comuna Aroneanu; Dumitru Muscalu, din aceiaşi comună; Mihai Chişcă, din comuna Bivolari cîte 150 lei şi Vasile Berihoi, din comuna Miroslava, 50 lei.

Dacă suferiţi de guttă, artritism, arteriosclerosă, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,
INTREBUINŢAŢI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
Observaţi bine pe etichetă Marca Sinteza şi numele meu
Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ **Guvernul a hotărît să renunțe la efectuarea celor cîte-va alegeri parțiale.**

Parlamentul va fi dizolvat în Decembre și astfel alegerile parțiale vor fi evitate.

❑ *Comitetul central junimist a delegat din sînul seu cinci persoane, care să se ocupe cu venirea partidului la putere. Aceste cinci persoane sunt d-nii: P. P. Carp, Gh. Gr. Cantacuzine, Alex Marghiloman, Jean Lahovary și Nicu Filipescu.*

Comitetul acesta s'a întrunit eri la orele 5, acasă la d. Carp și a discutat asupra venirei la putere. In această ordine de idei, un d. Lucasievici din Buzen, a fost desemnat secretar general la interne și un alt domn, Pascal Toncescu, secretar general la justiție.

❑ **D. Take Ionescu șeful partidului conservator democrat, va lua cuvîntul în discuția generală la mesaj, și va trata următoarele patru puncte: 1) Chestia reminilor de pretutindeni; al 2-lea Chestia agrară; al 3 lea Chestia evreiască și al 4-la Chestia constituțională.**

❑ Ziarele conservatoare anunță, cu litere foarte caracteristice, un fapt în adevărat exorbitant: că d. G. Gr. Cantacuzino, care are peste o sută de milioane în averea lui, a bine voit a dărui un teren de peste un hectar pentru clădirea unui spital. Trebue lămurit, că spitalul l'a clădit statul, numai hectarul de pămînt — în valoare de 800 — l'a dat Nababul.

Onoarea lui!

❑ Membri consiliului de ad ție a băncei meseriașilor urmau să se întrunească aseară.

Sedința însă s'a amînat din cauză că nu s'au întrunit membrii.

❑ Au fost reîntregrați în învățămînt; Gh. Ionescu învățător la școala din comuna Calarași, județul Botoșani și d-na Eugenia Călinescu, la Ibănești, județul Dorohoiu.

Ministerul instrucțiunei a revocat mutările învățătorilor Ion Savin de la școala din Cucuteni, și Ion Meletie din Budești județul Fălciu.

❑ Următoarea mișcare s'a făcut în corpul telegrafo poștal:

D. oficiant Ionescu, de la centrala Iași a fost numit diriginte la oficiul Tg. Frumos; d. I. Teodorescu, dir. of.-Tg. Frumos, a fost mutat oficiant la centrala Iași, elevul gr. III Stefan Poruzan, de la oficiul central Iași, a fost mutat la oficiul Vaslui; d-ra Lucreția Stamboliu, de la oficiul Negrești, jud. Vaslui a fost mutată la oficiul Iași; d. G Iliescu, dela oficiul Vaslui, a fost mutat la oficiul Negrești în locul d-rei Stamboliu.

❑ D. Take Ionescu, **șeful partidului conservator-democrat, a sosit azi dimineață în localitate.**

Cu acceleratul din astă-seară, d. Take Ionescu se reîntoarce în Capitală.

❑ **Pentru statuia Mihail Cogălniceanu.**—Colectă făcută de Economul C. Știubeiu membru în comitetul respectiv.

Lei B.

59. — de la școala Normală „Mihail Sturdza" din Iași.
53. — de la Gimnaziul „Ștefan cel Mare din Iași.
67. 70 de la gimnaziul „Alexandru cel Bun" din Iași.
54. 75 de la Școala Comericială superioară din Iași.
83. — de la Seminarul Veniamin, Iași.
151. 95 de la școala Normală „Vasile Lupu" din Iași.
52. 50 prin dl. judecător de la Șipote (Mihai Știubeiu).
42. 65 de la Liceul Național din Iași.
65. 30 cu carnetul dat personal subsemnatului.

619. 85 total. Banii se depun treptat-treptat la dl. C. Climescu, casierul comitetului respectiv.

❑ Lucrările de construirea liniei ferate, care va lega rețeaua Bucovinei de la frontieră, pînă la Dorohoi, pînă acum lucrările au ajuns pînă la Mihaileni. La primavară, se vor începe lucrările spre a se continua de la Mihaileni la Dorohoi.

Pe această distanță vor fi următoarele stații: Mihaileni, Caudești, Talpa, Hapai, Vîrful-Cîmpului, Bucegea și Dorohoi.

❑ Majoritățile parlamentare au fost convocate, la o consfătuire pentru astă-zi la orele 4 și jum.

❑ D. I. Moisil, profesor de istorie și membru în comisiunea pedagogică, a făcut astăzi o vizită la liceul național, asistînd la cursul de istorie, la clasa V modernă.

❑ D. Colonel C. Langa, care a luat parte ca membru în comisiunea pentru restaurarea catedralei Sf-tei Mitropolii, a donat pentru această catedrală, două tablouri religioase, pictate în oloi, în mărime de cîte trei metri lungime și doui lățime, care reprezintă, unul: restignirea lui Isus Hristos și altul: judecata cea de pe urmă.

❑ De Luni și pînă astăzi s'au mai constatat în oraș, 8 cazuri noui de scarlatină.

Cea mai mare parte din bolnavi, sunt elevi de școală.

❑ Școalele primare și secundare din localitate, vor lua vacanță, în vederea Crăciunului, la 20 Decembrie.

❑ Au mai fost admi i ca solvenți, în clasa I-a B, de la școala Normală „Vasile Lupu", următorii:

Dumitrescu V., Gherman Ilie Iorga, Lucan D. H., Spiridonescu N., Simionescu Ion, Ravițan Ion, Romanescu N., Arvite Ion, Constantinescu V., Stamatian V., Codreanu V., Vaița Al., Dominte V. Gavrilescu Gh., Pavlov A. D., Ștefănescu N., și Teofănescu C.

❑ In ziua de 4 Decembrie c., se va ținea în localul prefecturei de județ, licitație pentru vînzarea spre exploatare a următoarelor păduri ale statului: Probota cantonul Arșița, Tătărușii, seria I, Tătărușii-Heciu s. II, din județul Suceava, Mogoșești, Cioara, Aroneanu, Coarnele-Caprei, Valea Alunului, Măcărești și Costuleni, din județul Iași, Pănceștii-Dragomerișești, seria Cierul-Tulbuc, Pănceștii-Dragomeriști, numit zăvoiul lui Dobre, Poenari și Secăleni, județul Roman.

❑ Ședința comitetului statuei Cuza Vodă, care urma să aibă loc aseară, în localul Camerei de Comerț, s'a amînat pentru Duminecă 20 Noembrie, la orele 5 p. m., din cauză că nu s'au întrunit un număr suficient de membri.

❑ D. A. D. Xenopol va ține în ziua de 26 Noembrie, la Ateneul din București, o conferență despre Cuza Vodă, pentru sporirea fondului statuei.

❑ Unspre-zece soldați, din cei care au aratat nesupunere față de comandant, în timpul rescoalelor din 1907, au fost grațiați.

❑ D-nii N. Pascaly, student în medicină și I. Nicolau, licențiat în matematici, au fost numiți pedagogi la liceul militar din localitate.

❑ Am anunțat că d Popovici Lupa, inspector al învățămîntului agricol, a fost însărcinat de ministerul instrucției, să alcătuiască un regulament cu privire la numirea profesorilor de științe agricole, la școalele secundare.

Acest regulameut va fi luat în desbatere, în cursul săptămînei vitoare de către consiliul permanent al instrucției.

Conform noului regulament, doritorii de a ocupa posturile aratate mai sus, vor depune concurs în luna Maiu.

Candidații pentru a fi numiți la licee, vor trebui să fie doctori în științele agricole.

❑ Serviciul maritim romîn a suspendat acum ori-ce primire de făină destinată a fi exportată pe vapoarele sale, sub motivul că are prea mari angajamente de transportat lemnărie și nu mai poate primi alte mărfuri.

Morarii din țară sînt foarte contrariați de această suspendare a transporturilor de făină, fiind-că nu se lovește numai în afacerile lor curente—față de contractele și angajamentele ce au încheiat de mai înainte—dar se zădărnicește în general exportul nostru de făină tocmai în anul acesta cu recoltă bună, cînd morile nutreau speranța de a cuceri piețele de desfacere din Orient.

◑ In procesul de astă-zi al trusturilor, despre care vorbim la „Judiciare", procurorul general, în concluzii, a cerut admiterea apelului făcut de Leon Fischer și reformarea sentinței trib. Fălciu.

In cursul vorbirei sale, d. procuror general a relevat articolul injurios al d-lui Cuza la adresa sa, arătînd că aceste injurii nu-l miară, dè vreme ce ele se pronunță și de pe înălțimea catedrei universitare.

D. procuror general și-a exprimat încrederea, că va veni vremea cînd se va pune barieră unor asemenea excese universitare.

❑ D. procuror Aslan a fost eri la Tg. Frumos, unde a anchetat plîngerea adresată parchetului, de sub-comisarii Ciobanu și Enăchescu, cari au fost maltratați de indivizii Gheorghe și Neculai Ionescu.

D. procuror Aslan după ce a anchetat cazul, a dresat cuvenitele acte, a pus în libertate pe ambii indivizi.

❑ **Ministerul instrucțiunii a hotărît că pe viitor nu pot rămîne două surori bursiere într'o școală a statului, una din ele trebuind să plătească taxa de solvență.**

Pentru a veni însă în ajutorul părinților săraci, ministerul a admis ca aceia dintre surori care e în clasă mai înaintată să fie supusă la taxă, aceasta pentru a avea mai puțini ani de plată.

❑ **Bilanțul celor cinci secțiuni ale societății clerului „Mîntuitorul Hristos", din Eparchia Moldovei și Sucevei, se urcă la suma de 21 mii lei.**

❑ **In primile zile ale lunei Decembrie vor fi convocați la Mitropolie, protoereii și starețiii din mînăstirile din Moldova, spre a li se da mai multe instrucțiuni.**

❑ **Universitare.** — Senatul universitar, în ședința de aseară, a votat cu trei voturi, contra 2 (și o abținere) rîdicarea d-lui dr. I. Bălăcescu, ca profesor definitiv la catedra de Anatomie topografică de la facultatea de medicină.

— Senatul universitar a admis cererea d-lui dr. Ant. Georgescu, medic veterinar, de a ținea o serie de lecțiuni cu studenții secțiunei de Chimie agricolă despre „boalele animalelor", precum și domnului C. D. Ionescu, să ție lecții de științe naturale.

— Astă-zi au sosit la rectorat diplomele noilor licențiați din sesiunea de Octombrie.

— Senatul universitar a numit o comisiune compusă din d-nii profesori: Al. Philippide, I. Găvănescul, A. Mănescu, P. Bujor și dr. Pușcariu, pentru a dispune o repartiție potrivită cu trebuințele fie-cărei facultăți.

— D. Virgil Arion și-a desvoltat aseară în chip minunat, în aula universității arhiplină, conferința sa despre „Toltol ca Sociolog".

— Astă-zi la 5 jum. se țin cursurile seminariale de pedagogie, în amfiteatrul facultății de litere.

— Concursul pentru bursa de filologie a început astă-zi, trecîndu-se proba scrisă. Sînt trei candidați, între care o d-ră studentă Maria Badareu.

❑ **Judiciare.**—La secția II-a a Curții, în fața unui public foarte numeros, să judecă apelul lui Leon Fischer în contra sentinței tribunalului Fălciu, care a declarat simulat contractul de arendă al moșiei Bărboși și l'a reziliat în baza legii trusturilor.

In acest proces pledează d-nii: Take Ionoscu, A. A. Badareu, P. Sion și Osvald Teodoreanu.

Inainte de a se intra în fond, d, Osvald Teodoreauu rîdică incidentul că procesul fiind de natură civilă, n'are ce căuta în instanță ministerul public. Incidentul să respinge și se dă cuvîntul reprezentantului ministerului public, reprezentat în acest proces prin d. procuror general Mimi.

— Doctorul Binder din Pomîrla, neglijînd să anunțe serviciului sanitar un caz de tifos, constatat de el a fost dat judecății și condemnat de tribunalul Dorohoi la 50 lei amendă. Astăzi, în apel la secția I-a, procurorul fiind în termen, a declarat apel a minima și judecarea a fost amînată.

— D. I. Rang, acum portărel a fost condamnat la 100 lei amendă de judecătorul ocolului I pentru lovirea d lui dr. Steuerman. Cartea de judecată a fost apelată de ambele părți și astă-zi la secția I-a a tribunalului făcîndu se funcționarea apelurilor, ambele au fost respinse, menținîndu se hotărîrea judecătorului.

— Curtea s. I-a a respins astă-zi apelul lui Aron Schneider din Bacău, condamnat la 10 zile închisoare pentru bancrută simplă și frauduloasă.

❑ Pentru prima oară apare astăseară Vineri Ermette Novelli pe pînza cinematografului, din sala Sidoli. Celebrul artist—fala scenei italiane—interpretează rolul lui Conrado Almini din drama „Moartea Civilă" a lui Paolo Giacometti. Rolul Rosaliei, este jucat de d-na Olga Ciannini Novelli, soția maestrului. Afară de această interesantă și artistică înscenare, noul program de astă-seară Vineri 19 Noembrie al teatrului Pathé Frères din sala Sidoli, cuprinde o splendidă reconstituire: Sfîrșitul lui Lincoln, pagini însuflețite din Istoria Statelor Unite. In această reconstituire artistul Ravet de la Comedia franceză interpretează rolul actorului Booth și Desfontaines rolul președintelui Lincoln.—Multe scene sportive sunt cuprinse în noul program precum sporturile interesante ale armatei din India, etc.—O culegere frumoasă de comedii, ne oferă noul program, din care menționăm: Ochii cari nu se văd, se uită,—Liniște turburată—Apartamente de închiriat, scene humoristice de moravuri pariziane—Cum a făcut Max Linder o călătorie, comedie alcătuită și jucată de simpaticul Max.

Și după două ore de distracție incomparabilă, cinematograful ne condnce în capitala Austriei, arătîndu-ne cele mai principale vederi din clasicul oraș Viena. Piața Operei, Parlamentul și Primăria, trenul subteran, intrare în Prater, Biserica Sf. Ștefan, monumentul nefericitei Elisabeta, împărăteasa Austriei, Rotonda și alte vederi se perindează înaintea spectatorilor, redate cu cea mai minuțioasă preciziune.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua și mîne seara reprezentație cu program nou.

❑ Curtea a admis în totul apelul lui Leon Fischer, recunoscînd ca valid contractul de arendare al moșiei Bărboși.

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniță, ghețărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rîșcanu, la ziar.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 18 Noembrie

D. Sturdza în audiență

Bucureşti.—Se afirmă că M. S. Regele a primit aseară în audiență pe d. Dim. A. Sturdza.

Suveranul s'a întreținut mai mult timp cu fostul preşedinte al consiliului.

Se afirmă că în cursul audienței, d. Dim. Sturdza ar fi sfătuit pe Suveran ca să menție guvernul liberal la putere.

Furtul din gara de Nord

Bucureşti.—Un furt s'a comis aseară în gara de Nord.

D. și d-na Papin din Tg.-Severin veniseră la gară pentru a pleca acasă. Ei au lasat bagajele în sala de așteptare ducîndu-se în restaurant.

In lipsa lor, li s'au furat un geamantan, în care se afla și o pochettă a d nei Papin, în care era suma de 2000 lei și bijuterii în valoare de peste 25.000 lei.

Reclamîndu-se cazul poliției s'a descoperit autorul. El e un oare-care C. Ivănescu.

Intrunirea majorităților

Bucureşti.—Intrunirea majorităților a fost fixată pentru azi la orele 4.

Intrunirea s'a amînat însă pentru orele 8 seara și va avea loc, la ministerul afacerilor stăine.

Atentat într'un magazin

Buda-Pesta. — Un anume Gustav Greikoff, originar din România, a intrat în magazinul de bijuterie Zilberman, și a tras un foc de revolver asupra unei vînzătoare, care era singură în magazin; vînzătoarea n'a fost atinsă, agresorul a fost arestat.

Mari inundații

Paris.—Se semnalează o urcare generală a nivelului fluviilor, afară de Sena, care nu este în creștere. Circulația trenurilor a fost întreruptă din cauza inundațiilor între Angers și Hautes.

HOLERA

Roma. — In ultimile 24 ore au avut loc în provincia Caserta, 4 cazuri de holeră; în provincia Palermo 1 caz și 1 deces și în provincia Romei 3.

O vizită

Viena.—Imparatul Francisc Iosef a făcut o vizită regelui Danemarcei, care se află în Viena, călătorind sub cel mai strict incognito.

Lupte cu grănicerii

Salonic.—In noaptea de 16 Noembrie, muntenegrenii ajutați de arnăuții fugari, au atacat în cursul nopții caselor grănicerilor lîngă Gussimie; patru soldați turci au fost uciși și trei gravi răniți.

CAMERA

Bucureşti.—Ședința s'a deschis la orele 3 fără un sfert, sub președinția d-lui Porumbaru. Pe banca ministerială d-nii V. Morțun și M. Orleanu.

D. N. Iorga adresează o interpelare ministrului de instrucțiune publică asupra faptului că directorul învățămîntului superior a anulat bila neagră dată de un profesor de la facultatea de drept din Iași (d. A. C. Cuza), unui candidat, d. Al. Stamatiade, și că ministerul l'a proclamat licențiat, de și căzuse la un obiect.

Preşedintele declară că va comunica interpelarea ministrului instrucțiunei.

Ședința se ridică la orele 3 p. m.

*

Camera a luat vacanță pînă Luni 22 Noembrie.

SENATUL

Bucureşti.—Se votează mai multe indigenate și recunoașteri.

Intre proectele depuse e și acel cu privire la modificarea art. 25 din legea asupra magistraturei.

Ciocnirea din Galați

Galați.—Azi dimineața vaporul „Artemis", s'a ciocnit în punctul numit „Pescăriile", cu un șlep de cereale, care s'a scufundat.

Șlepul era asigurat la „Dacia", iar mărfurile la Națională.

Cererea restabilirei libertății cultului în Spania

Madrid.—Preşedintele camerei a primit azi la amiază o delegațiune a evangheliștilor care au adresat o cerere cortesselor, cerînd restabilirea libertății cultului. Mesagiul e semnat de 150.000 semnături adunate în principalele orașe spaniole.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu și pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineața și în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
laurt castron mare		0.25
laurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Cașcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoștința onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor și s'au pus în vînzare vinuri naturale noi și vechi din podgoriile proprii cu următoarele prețuri;

Vin alb nou	0.70	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roș vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ținem a menționa că vinurile vechi se vînd și cu litrul și în sticle înfundate.

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

Avertisare!

Rugăm, fiți atent, — să vinde lădițe și pachete, cari nu sunt veritabil :Franck:, ci ☛ o Imitațiune!

Dacă doriți să obțineți o beutură gustoasă și o cafea nutritivă, cereți expre,

Veritabil :Franck: Adaus la Cafea, care însă numai atunci este veritabil, dacă poartă aceasta marcă înregistrată de fabrică: și aceasta iscălitură depusă:

Marca de fabrică.

Heinrich Franck Söhne

☛ De aceea: Atențiune la cumpărare!

rm lopo Y 8496, 10:10 I V.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **oă până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

4830

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asuresă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari au resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu**

Sticla a 1/1 L. 0.35 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, doreşte căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi (event şi fără avere) bine voiască a se adresa:

L. Schlesinger, Berlin 18.

Corespondenţă romîneşte.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 18 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,037 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări câştigătoare de bronza vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Ia ş

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vânzare

Tragerea la 15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 60
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 4 50
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 00

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR en bois

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohanu Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII – No. 1166 Duminecă 21 Noembrie 1910

ADRESA CAMEREI

Eri s'a citit și împărțit deputaților proectul de adresă pentru răspuns la mesajul Regelui.

Indată după citirea lui,—ședința a fost rîdicată, iar Camera a luat vacanță de trei zile, după cari va începe discuția asupra acestui răspuns. Ce va cuprinde discuția vom vedea.

Deocamdată știm că opoziția conservatoare-democrată, prin șeful ei, va pune pe tapet cele 4 mari probleme cari preocupă actualmente politica externă și internă a regatului și pe cari le-am enunțat în numărul de ieri, va insista în deosebi și asupra problemei constituționale, pentru că e în strînsă legătură cu chestiunea succesiunei guvernului.

Discursul șefului nostru va provoca guvernul să se pronunțe asupra situației politice a țărei — și va târî în discuțiune și pe șeful opoziției Carpiste, care era decis să nu iee parte la această discuțiune, fiind vorba de un mesaj care prevestește sfîrșitul regimului.

Așa că tocmai la sfîrșitul legislaturei, vom asista la cele mai înalte și importante desbateri asupra politicei Regatului, cari vor avea o mare influență asupra opiniei noastre publice.

Dar deocamdată să vedem ce cuprinde respunsul Camerei la mesajul tronului și dacă găsim în întreg textul lui, declarațiuni sau afirmațiuni mai însemnate asupra modului cum Adunarea deputaților își va îndeplini sarcina în cursul acestei ultimei sesiuni.

Constatăm că aceiași plictiseală sau dezgust de legiferare se degajează din întreg cuprinsul adresei, care am observat-o și relevat-o în însuși mesajul de deschidere; că dacă guvernul prin glasul M. Sale Regelui spune Parlamentului, că opera lui e ca și terminată, că misiunea lui, e ca și îndeplinită și că guvernarea lui e ca și sfîrșită, nu mai puțin și Adunarea deputaților, prin glasul raportorului comisiunei ei, d. B. Missir, respunde Tronului, confirmînd în totul afirmările guvernului și necontestînd lipsa ori-cărei activități serioase sau spornice dintr'o asemenea sesiune.

De obiceiu, respunsurile la mesajul tronului, atît din partea Senatului, cît și a Camerei, erau un fel de parafrazare a mesajului.

Parlamentul se angaja să îndeplinească toată operile pe cari de altfel se angaja guvernul prin mesaj să le aducă în desbateri.

Dar la ce angajare voiți să se prindă Camera, cînd mesajul nu-i spune și nu-i cere nimic? Așa că adresa Camerei de respuns la mesaj, este mai searbădă de cît însuși mesajul,—întru cît nici macar nu enumără legile mai de seamă prevăzute în mesaj—și nici nu le enunță în termeni generali — ci trece în grabă peste tot și toate— ca și cum ar zice:

— Ce ne trebue atîta vorbă în fața sfîrșitului ce se apropie și pe care nu'l putem înlătura.

Spuneam cînd am comentat discursul tronului, că lipsa menționărei ori cărui proect de lege, care va fi adus în desbaterile Parlamentului, ne întărește credința că nu se va lucra nimic în această sesiune și că ea va fi mai scurtă de cit ne putem închipui.

Mai mult încă, nemenționarea chiar a proectelor de lege, deja depuse pe birourile Camerei și Senatului, dar nevotate încă, dovedește că nici de acestea parlamentul nu va avea timp să se ocupe.

Căci, ce ar fi fost ca guvernul, prin glasul Regelui, să declare necesitatea imperioasă pentru starea sanitară a țărei de a se lua în discuție și vota faimosa lege sanitară a tovărășiei Cantacuzino-Sion, sau în interesul avîntului ce trebue dat industriei naționale, să se treacă zăpăcitul proect al d-lui Orleanu!; fără să mai vorbim de proectul de lege al colegiului unic la județe și de alte proecte cari zac în cartoanele și arhiva parlamentului.

Nimic din toate acestea — nici cea mai mică pomenală în mesagiu — și ca atare nici Camera prin răspunsul ei nu scoate nici un cuvînt, ci se mărginește la fraza banală și fără nici un rost „că va lua în cercetare toate proectele de legi cari sunt supuse și pînă la închiderea acestei ultime sesiuni!

Mai trebuia cuvîntul „amin" la sfîrșitul adresei, pentru ca să complecteze „bine-cuvîntarea dumnezeiască pusă de Rege la sfîrșitul mesagiului. In cît, din tot textul răspunsului Camerei la mesagiul Tronului, noi scoatem aceiași concluzie pe care am scos-o din textul mesagiului.

Guvernul spune Camerei prin glasul regelui — v'am adunat în această ultima sesiune, pentru că nu s'a putut altfel; v'am adunat, dar nu veți avea alt ceva de așteptat decît mesagiul de concediare pentru totdeauna.

Iar Camera, la'rîndul ei, răspunde și mai melancolic de cît guvernul; știm că suntem în preajma desnodămîntului și'l așteptăm cu resemnare!

Vespasian I. Pella.

O PETIȚIE

Sînt patru ani de cînd, venit la putere, partidul liberal își etalează „marile reforme", realizate în vederea ameliorării stării țărănimii, în numele căreia și pentru care poporaniștii liberali fac atîta demagogie. Curios însă, că un singur moment în acești patru ani de guvernare, partidul liberal nu s'a gîndit la situația mizerabilă ce i s'a creiat acelei păturі atît de numeroase și interesante care este învățălortmea romînă.

Cînd a fost să li se dea învățătorilor sarcini noi, misiuni grele; să li se ceară sacrificii, atunci s'a inventat pentru necesitatea scopului formula atît de bine cunoscută și atît de mult exploatată; activitatea extra școlară. Și s'a făcut, s'a încercat a se face din învățătorul satului, un om extra ordinar. Insărcinări peste însărcinări, îndatoriri peste îndatoriri, atribuțiuni peste atribuțiuni. De multe ori învățătorul este silit să neglijeze școala, pentru a se putea ocupa de bănci populare, de cercuri culturale etc... etc...

Și răsplata? Răsplata a fost, că învățătorul a fost înalțat la rangul de „apostol", de „luminător al satelor", apostol și luminător care moare de foame, ființă chemată să muncească numai pentru alții, fără a avea dreptul să se gîndească și la el.

Aceste gînduri îmi evoacă cetirea petițiunii pe care corpul învățătorilor romîni o adresează guvernului și camerei prin comitetul asociațiunii lor. Este jalnică petiția aceasta, care arată indiferența, pe care a avut-o până acum pentru învățătorul romîn, ministrul „școalei", acela care încearcă să-și facă un „pedestal politic din dragostea pentru luminarea țărănimii.

Și jalea ce te cuprinde, indignarea ce te stăpînește este cu atît mai mare, cu cît aspirațiunile învățătorilor sînt atît de justé și mai ales atît de modeste. D. Haret, care se laudă atît cu marea lui solicitudine pentru școala rurală n'a făcut nimic, dar absolut nimic pentru a urca puțin salariile acelora, pe cari zilnic îi încarcă cu noi atribuțiuni.

Și indiferența, nepăsarea aceasta, nu se resfrînge numai asupra învățătorilor. Ea are un reflex mai adînc, ea se îndreaptă asupra întregei clase țărănești, a cărei bună stare depinde în primul rînd de cultura, de luminarea ei. Și este afară de ori ce îndoială, că mizeria materială a învățătorului lasă urme adînci în acțiunea lui de luminare a țăranului, urmări nefaste.

In nămolul de legi și de reforme liberale s'ar fi cuvenit să găsim și una cu privire la ameliorarea situației învățătorului, și nu am fi avut astăzi ocaziunea acestui trist spectacol pe care ni-l oferă Asociațiunea lor.

Iată cum se trădează în toată goliciunea ei demagogia liberalo-poporanistă a d-lui Spiru Haret și a întregului partid din care face parte.

Cine vorbește de rușine?

Viitorul, afirmînd că în procesul penal al trusturilor, numitul Froim Fischer ar fi fost aparat de domnii Tache Ionescu și Badareu, aruncă acestora, drept pedeapsă, vehementa apostrofă: „să le fie rușine".

Procedînd ast-fel, gazeta junilor gheșeftari liberali, este absolut consecinte cu felul de a fi al gheșeftarilor.

Căci gheșeftarul este mincinos de a casă. E o sfruntată minciună, că fie d. Take Ionescu, fie d. Badareu, ar fi prezintat apărarea acelui Fischer în procesul penal al contravenirei la legea trustului.

Adevărul este, că în procesul civil al trusturilor, care a dat naștere procesului penal, apărarea lui Fischer fusese prezintată de domnul M. Ferekide.

Domnii Take Ionescu și Badareu au pledat, în penal, pentru domnii G. Prilogeanu, prietenul nostru politic și pentru fiul acestuia.

Ar fi putut pleda și pentru Fischer, în vedere că fruntașii noștri au combătut legea trustului în Parlament.

Dar cum rămîne cu d. Ferekide care, cu clasică nerușinare, se făcuse înaintea justiției, adversarul unei legi, la votarea căreia d. Ferekide prezidase; adversarul unei legi, în care guvernul și partidul liberal vedeau tranșarea, în bună parte, a legei agrare.

Să le fie rușine d-lor Take Ionescu și Badareu, cari n'au pledat pentru Fischer, cari au pledat contra unei legi pe care o consideră odioasă—și să nu-i fie rușine presidentului Camerei liberale, care a fost plătit de Fischer să pledeze într'un proces isvorît dintr'o lege pe care același Ferekide, ca președinte al Camerei, o susținuse în parlament?

Mai de mult ne-am deprins a vedea în nerușinarea colectivistă ceva infinit, fără început și fără de sfîrșit.

De aceia nu ne miră noua infamie colectivistă, pe care am înregistrat'o doar ca exemplu nou de cutezanță banditească.

OAMENI SI LUCRURI

Intre legendă si adevăr

S'au făcut numeroase cercetări asupra temei destul de atrăgătoare și pe care am atins-o în articolul de eri,—tema sărutării. Care-i este originea? Care e vechimea obiceiului de a săruta, din moment ce—după cum am arătat— obiceiul nu e complet generalizat și pe alocurea chiar necunoscut, după cercetările naturaliștilor.?

Una din legendele create pune actul sărutării în legătură cu viața idilică a primei perechi. Prima femee se odihnia în umbra unui copac. Acolo o albină veni cu zumzetul ei armonios, să se odihnească pe buzele femeei și-i dete o senzație dulce și necunoscută; iar primul bărbat, martor al întîmplării, ar fi imitat albina cerînd să dee, la rîndul său, senzația de dulceață și s'o asocieze unor clipe de vis în... trezie.

O altă legendă susține că femeile Troianilor surguinții după dărîmarea cetății, după ce pusese la cale o conspirație pentru a împiedeca pe bărbați să mai rătăcească în călătorii obositoare, temîndu-se de mînia lor, le ieșiră în cale și ca să le... închidă gurile—născociră poeticul gest al sărutării pe buze. Și stratagema reuși pe deplin!

O altă legendă pune originea sărutului în epoca lui Romulus și în legătură cu o împrejurare cam prozaică.

Femeile aveau pe acea vreme, obiceiul de a bea,—căci Italia fu încă de pe atunci foarte fertilă în producțiunea vinului. Un mehenghiu ar fi născocit mijlocul ca barbații să-și poată controla femeile dacă au ascultat porunca de a *nu* bea —și acel control constă într'o lipire a buzelor. Gestul acesta ar fi origina sărutului...

Că legenda cuprinde un adevăr probabil,—dar infinit mai probabil pare că sărutul exista cu mult mai înainte și că o beție cu totul de altă natură a fost la baza originei lui;—așa cum zice Heine într'unul din ale sale „Lieder":

Sag' mir, wer einst das Küssen erfund
Der war ein g'ühend heisser Mund.

O gură fierbinte ca focul, o gură aprinsă a unui suflet înflăcărat a născocit sărutul, al cărui parfum, de atunci, nu se mai poate despărți de farmecul iubirii. E adevarat: că și graiul iubirei însăși sărutarea minte de multe ori și nu rostește simțiri adînci, adevarate. Dar nici o altă manifestare exterioară nu este ca dînsa de plastică, deplină, eloquentă și, în nici o împrejurare, noțiunea de dragoste — dorința de a posedа— nu se poate despărți de muzica insinuantă, divină a sărutării — în a cării „lungime și pasionare" vedea Byron măsura și puterea amorului.

De aceea, din cînd în cînd, avem în jurul ei întîmplări fioroase, cum fu și crima de dăunăzi din Capitală, care ne-a inspirat puținele reflecții făcute,—puține față de imensitatea și bogăția unui subiect de această natură, veșnic neînțeles —ca veșnicia însăși!

Rodion

Discursul d-lui Take Ionescu

rostit la Clubul Conservator Democrat, Duminecă 14 Noembrie 1910

— După notele stenografice —

— Urmare și sfîrșit —

Care a fost, d-lor, visul de aur al țărei acesteia, visul politic de la Divanul ad-hoc încoace? Noi nu am voit să facem un regim numai constituțional cum este în Austria și în Germania de exemplu, unde ministerul nu are a face cu Camera, și Camera nu are a face cu ministerul. Nu tăgăduesc, este și aceea o formă de guvern, dar se vede că părinții noștri nu au făcut aceasta, fiindcă nu se potrivește cu o țară, cu o dinastie nouă. Ceea ce poate a mers bine și merge încă și nu știu cît va merge încă aiurea, n'ar fi putut să meargă bine la București, fără pericol pentru dinastie, instituțiune fundamentală a țării. In tot cazul, Romînia nouă s'a creat pe baza guvernului parlamentar.

Ce este guvernul parlamentar altceva, de cît că alegerile produc Camerile și Camerile produc guvernul? Și dacă în fapt toate au fost pe dos, dacă guvernele au produs Camerele, aceasta nu a fost pentru că a fost idealul cuiva, sau că a fost dorința vreunui partid, sau că a fost potrivit cu ceea ce pusesem noi în legi. Nu, a fost doar o fatalitate, dar vecinica aspirațiune a tuturor, chiar a acelora cari mînjiseră alegerile după ce le rîvnise, era să dea mai multă garanție alegătorilor pentru ca să putem ajunge într'o zi la acea stare normală cînd țara, alegînd ea singură Camerile, să poată să se zică că s'a întemeiat în sfîrșit regimul libertății în țara romînească. De aci a pornit și votul secret, și prezidarea de către magistrați, și acum în urmă liberarea cărților de alegător de tribunal, dar toate acestea veneau de sus. In anii din urmă a venit și ceva de jos; și ce a venit de jos? A venit conștiința țărei care vrea să ia la serios alegerile, și care a zis: Mă simt în stare să mă bucur de drepturile cari mi s'au dat. (Ovațiuni nesfîrșite și îndelung repetate).

In fața unei asemenea mișcări, care trebuia să fie sentimentul unui om de stat adevărat? O adîncă fericire, căci, d-lor, este o fericire ca oamenii politici în acțiunea lor să știe că se reazămă pe ceva, iar nu că se leagănă pe minciuni. (Aplauze)

Și tocmai atunci, partidul carpist vine și zice: cerem să ni se dea guvernul ce să falșificăm voința țării; cerem cu alte cuvinte să spunem acestei țări în numele nostru și în numele Coroanei: toată năzuința ta de a te emancipa și de a avea și tu o parte din direcțiunea treburilor publice, eu o văd cu dușmănie, și am să fac tot ce mi este cu putință ca s'o sfărîm încă de la început. (Ovațiuni prelungite și îndelung repetate).

Ce fel de politică conservatoare este o astfel de politică?

Și d-lor, vă întreb, în ce ceas al desvoltării noastre istorice se încearcă o asemenea politică? Cine nu știe că astă-zi și la țară, și la orașe, suflă și alte curente, curente cari în aparența lor cel puțin astă-zi, pînă nu sunt și ele disciplinate, sunt vrăjmașe organizărei statului? Cum voiți să stăpîniți aceste curente prin altceva de cît prin legalitate? (Ovațiuni).

Să vă dau un exemplu în treacăt: credeți d voastră că acum în urmă, în Franța, dacă ministerul acela francez nu era rezultatul unor Camere alese, ci era rezultatul unor Camere numite, ar fi putut să înfrîngă cum a înfrînt mișcarea greviștilor? (Aplauze).

Cum? Oamenii de stat la massele acestea cari se ridică și cărora trebue să le opună legea, să le spună în acelaș timp, că această lege este eșită din falșificarea organului însuși, care produce legea? (Aplauze prelungite).

D-lor, nu voi primi nici odată, oricît voiu trăi, aceste tentative de falșificare a vieței constituționale, chiar dacă ar fi să-mi profite mie sau partidului meu. (Ovațiuni prelungite și îndelung repetate).Și cînd d-lor, se spunea că noi nu avem program, zic: dacă nu ar fi decît aceasta, dar este o lume întreagă între acest fel de a vedea și între cellalt! (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Ceea ce diferențiază partidele și pe oameni, nu sunt hotărîrile de o sută sau trei sute de subprefecți, de judecători de pace amovibili sau inamovibili, de drumuri cu calea îngustă sau de drumuri cu calea largă; nu, este sufletul nsuși, și pe chestiunea constituțională, aci bate sufletul acesta: noi vrem să ne ridicăm cu voința opiniei publice. (Aplauze prelungite) Noi vrem să ne rezemăm pe dînsa, și printr'însa să facem lucruri mari, și chiar atunci cînd cu nedreptate opiniunea publică va fi în contra noastră, dacă conștiința noastră va protesta, voința noastră se va închina. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Aceasta este doctrina noastră.

Dincolo altul este sufletul: „Noi avem dreptul divin de a guverna țara, cînd țara vrea bine! Cînd nu vrea, o forțăm să vrea!"

Nu primesc această doctrină! (Aplauze prelungite și îndelung repetate). Și vreau să spun de ce: fiind-că nici nu poate să fie durabilă o asemenea doctrină. Cine își închipue că zidește ceva solid pe această doctrină, se înșală. De aceea credeți-mă, și aceasta este prima cestiune pe care o ducem noi dinaintea țărei; vom zice că guvernul de mîine dacă ar fi guvernul nostru, ar însemna alegerile cele mai libere din cîte s'au făcut vreodată. (Aplauze prelungite și îndelung repetate). Vor fi alții la guvern, va însemna opoziția eea mai crîncenă din cîte au fost pînă acum. (Aplauze prelungite, ovațiuni, urale prelungite și îndelung repetate).

Dacă țara s'ar fi pronunțat în contra noastră, eu, d-lor, m'ași fi închinat și ași fi zis: nu este rîndul nostru, vom lupta să lămurim țara și cînd vom lămuri-o, cînd vom cîștiga încrederea ei, va fi rîndul nostru; m'și fi supus ca un om serios și conștient.

Datoria d-lor este să se supună dacă sunt adevărați patrioți și dacă se gîndesc la urmările adînci ale actului pe care îl recomandă acum. (Ovațiuni prelungite).

Și cînd zic, d-lor, libertate de alegeri știți că am ținut să punem în programul nostru din prima zi, că nu înțelegem să excludem colegiul al treilea de la această libertate. (Ovațiuni prelungite și îndelung repetate).

Credeți d-voastră că nu este una din bubele adînci ale vieței țărei această falșificare constantă și permanentă a alegerilor colegiului al treilea? Credeți că poate fi o clădire sănătoasă acea ce se bizue pentru o parte pe o minciună de toată lumee mărturisită și constant aplicată? Eu cred că aceasta e una din bubele statului nostru actual, și de aceea vă invit ca în aceste alegeri să nu considerați colegiul al treilea ca colegiul minciunei și să căutați să-l ridicați și pe dînsul la independență și la conștiință. (Aplauze).

Și d-lor, iarăși nu vreau să ascund, cum am spus'o în program, datoria noastră va fi să facem și reforme electorale. In ce întindere, în ce detalii? Ar fi de prisos ca astă-zi, cînd suntem în ajunul bătăliei să o discutăm; dar eu am o normă, și eu cred că este cea mai bună; pînă acolo să se meargă cu lărgirea electorală, pînă unde nu s'ar periclita independența electorală. N'am nici o temere de cît aceasta: nu și vrea că alegînd după aparență să pierd realitatea! (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

D lor, nise zice că nu avem program; cu toate acestea, este ceva care probabil ne desparte de ceilalți. Mereu suntem întrebați, sunteți partid nou, suntid vechiu? De d-lor! Dacă vă veți uita bine suntem un partid nou cu oameni vechi! (Aplauze).

Dar, d-lor, e ceva probabil care face că existam înainte chiar de avea clubul nostru, gazetele noastr și numele nostru. Și dacă voiți, să vă dovedesc că existam: D-lor, ia aduceți-vă aminte de 1905. Venise la 1904 guvernul Cantacuzino; s'a deschis prima sesiune a Camerei, și la discuțiunea de la Mesaj, ce au spus junimiștii, pe care îi vedem și astă-zi în fața noastră, căci dincolo sunt junimiștii, pe care îi cunoașteți de 20 de ani și cu care vă luptați de două zeci de ani tot pe ei îi găsiți dincolo, să nu vă faceți iluziune (Rîsete). Ce au zis junimiștiț la Mesaj? Guvernul Cantacuzino cuprinde trei miniștri cari nu trebue să fie acolo. Erau persoanelo noastre care erau așa de imposibile? Unul dintre ei, d. Vlădescu, este cu ei; celalt dintre trei, eu, mai toți cari vorbeau fusese colegi cu mine și nu cred că mă stricasem așa de grozav în așa de scurtă vreme. Celalt Badareu, cînd

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI ŞI APA DE GURĂ

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.

Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

şi-au închipuit că nu gîndeşte tocmai ca mine, ajunsese singurul conservator din România, zilele trecute; dar au început să-l ocărască iarăşi de vre o săptămînă încoace. (Rîsete, aplauze).

Va să zică d-nilor, nu erau persoanele Ce era? Ziceau cat goric, aceştia nu sunt conservatori! D-lor de ce nu sunt conservatori? Lucrul trebuia explicat. Eu ştiu explicaţiunea adevărată: nu erau conservatori din Jokey Club, dar asta nu se mărturiseşte. Pe ce'i cunoaşteţi că nu sunt conservatori? Lor li se datoreşte, spuneau junimiştii, faptul că în programul cabinetului Cantacuzino, se afla şi legea relativă la cumpărări de moşii, de către stat, pentru a se revinde la ţărani, şi această ideie, o soluţiune parţială, modestă a chestiunei agrare, tot nu era o idee conservatoare.

Va să zică vedeţi, d lor, că simţeau şi dînşii că e ceva în sufletul nostru deosebit de sufletul lor. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Ei, eu cred d-lor, că nu este cu putinţă ca interesele conservatoare dint'un stat modern să fie aparate şi reprezentate decît tocmai de un partid cu vederi largi, cu vederi înaintate dar conservatoare. (Ovaţiuni pelungite).

De aceea d-lor, cu oameni vechi, cei mai mulţi dintre noi, este aci un lucru nou, un lucru care a existat deja înainte de a fi botezat şi a crescut, şi am convingerea adîncă că nu poate să piară, nu poate să piară fiind că ne bazăm pe încrederea ţărei care ni s'a acordat aşa de des, că nu poate să piară pentru că urmărim altceva de cît să guvernăm pentru partidul nostru, noi urmărim să guvernăm prin partid pentru ţară, şi mai ales pentru toate straturile sociale fără excluderea celor de jos.

D-lor, fireşte că astă zi nu am să vă ţin mai mult. Voim să afirmăm încă odată, că după manifestaţiunea ţărei şi după interesele ţărei bine înţelese şi chiar d lor, pentru liniştita desvoltare a statului, noi avem guvernul cînd se va duce partidul liberal. (Ovaţiuni prelungite şi îndelung repetate).

Şi avem acest drept pentru că suntem singurii în stare să dăm ţării putinţa ca prin alegeri absolut libere să se pronunţe în conştinţă deplină. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Şi d-lor, pretind că politica pe care o susţine d. Carp este o politică absolut contrară intereselor ţării, căci ceea ce propune d. Carp este că atunci cînd ţara se arată destoinică să se bucure de libertăţile şi drepturile pe care i le-a dat generaţiunea care a creat Romînia modernă, ea trebue să fie împedecată şi sugrumată încă de la început ca să nu-i mai vie pe viitor pofta de a vrea să se guverneze singură. (Ovaţiuni prelungite şi îndelung repetate).

Or, d-lor, eu am o încredere absolută că, chiar dacă s'ar face încercarea nefastă de a se împiedeca ţara să se guverneze singură, ea nu ar reuşi; şi să vă spun de ce, pentru că nu pot să'mi închipuesc pentru ţara mea un viitor de vecinice turburări şi de regularea afacerilor ei prin mişcări de stradă, căci dacă nu vor fi alegeri ce voiţi să fie? Ceva tot trebue să fie! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Am avut un ideal şi nu renunţ la acest ideal. Idealul meu a fost să ajungem să îndrumăm viaţa constituţională a Romîniei ca viaţa constituţională a ţărilor civilizate şi ordonate; în locul scandalului unanimităţilor parlamentare, urmat de scandalul spargerilor de geamuri, cînd nemîncaţii nu mai pot să mai aştepte, am visat un stat legal şi modern, un stat cu alegeri libere, la care să te duci să te adresezi cu încredere şi să poţi să guvernezi cu mîndrie fiind că a eşit din voinţa naţiuni'. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

In ziua în care am reuşi să aşezăm Romînia pe aceste baze, vom fi făcut o adevărată revoluţiune, cea mai binefăcătoare dintre revoluţiuni, şi dacă mi-ar fi dat să trăesc cînd aşi vedea lucrul acesta, aşi zice ca la evanghelie: Libereză Doamne pe robul tău, căci văzură ochii mei mîntuirea neamului! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Nu am copilăria să mi închipuesc că într'o viaţă liberă, opiniunea publică ar fi în totdeauna cu noi, nici că cîte odată nu ar fi în contra noastră, chiar cînd am merita să fie cu noi, dar d lor, mai bine cu această temelie chiar dacă nu ţi-ar da dreptate, de cît viaţa fără temelie, viaţa în minciună şi în ipocrizie. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Personal v'o spun limpede şi aceasta este o operă de mărturisire, dacă a şi crede un singur minut că ţara mea, în timpul veţei mele, va fi destinată la o vecinică minciună şi la o veciuică ipocrisie, aşa de adînc am convingerea, că cu un asemenea sistem nu putem merge la progres, că nu a-şi mai găsi în mine forţa ca să fac acele jertfe, pe cari le fac toţi oamenii care fac politică, nu politică de diletanţi, dar politică adevărată. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Eu cred însă în posibilitatea modernizărei vieţei noastre politice, sunt fericit că ţara în anii din urmă ne-a dat dovezi că crede şi poate şi este o adevărată crimă d lor, este o adevărată,— nu găsesc cuvîntul destul de aspru,— ori ce tentativă, orice propunere, orice încercare pentru a împedica acest mers firesc, legal şi frumos spre neatîrnarea şi de a ne tîrî cu sila la minciună, la ticăloşie, la banditism electoral. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Şi acum d-lor, mă veţi întreba ce are să fie? Nu ştiu! Eu nu am voit să mint nici odată, eu ştiu ceea ce este drept să fie, eu ştiu ceea ce este singurul lucru durabil posibil.

Ori cum va fi însă, armata aceasta poate să fie chemată la grave şi grele bătălii. (Ovaţiuni şi urale prelungite)

Cine nu şi-o simţi inima în stare să meargă înainte, mai bine de la început să-şi găsească locul aiurea! Ovaţiuni prelungite).

Am convingerea sufletească însă că acum suntem aşa, vom rămîne şi că tocmai cu cît nu avem nimic cu care să facem coerciţiune asupra nimănui, cu atît toate devotamentele vor rămîne mai întregi. (Aplauze prelungite şi îndelungate). Eu cred în victorie şi vă rog să credeţi în victorie! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate.

D lor, dacă împrejurările ne vor da nouă guvernul, cum vă spunem la început, rog pe toţi ca împrejurarea aceasta să fie alegerile care le-am prezida cele mai libere din cîte s'au cunoscut pînă acuma. (Ovaţiuni prelungite) Dacă d-lor, va fi altfel, va fi datoria noastră să forţăm libertatea alegerilor. (Ovaţiuni prelungite şi îndelung repetate).

Dacă acţiunea noastră va reuşi vom fi scris, credeţi-mă, o pagină aşa de durabilă în istoria ţării, în cît toţi vom putea să zicem că ne-am îndeplinit misiunea, iar dacă, d-lor, nu am reuşi, încă ne-ar rămîne retragerea cea mai frumoasă, aceea a conştiinţei noastre, în care să zicem: Am încălzit un ideal mai presus de vremuri Fie! mai bine cu idaalul înainte de cît cu minciuna şi ipocrizia înapoi! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate)

LITERARE

Alexandru Viţianu—Bacante. Fortuna, Bucureşti 1910.

Un volum ce nu se poate să nu-ţi atragă atenţia.

De la coperta violetă, de la titlul atît de suggestiv, până la ultima pagină a cărţei, dai de atîtea surprise, întîlneşti atîtea lucruri puţin obicinuite, încît ţi se pare că ai străbătut o lume stranie, din care te trezeşti ca dintr'un vis fermecător. Lumea în care vei rătăci, cetitorule, e lumea bacantelor, a Venerelor cu „nefixate contururi" a femeilor „cu ochii aprinşi în orbite şi braţele pline de vlagă", e lumea „imaginelor luxuriante" şi a fecioarelor „cu gesturi mlădioase". După cum se poate vedea, cartea aceasta nu poate să fie o lectură pe care să o recomandăm tinerilor noastre cetitoare. De aici însă nu resultă de loc că avem a face cu o lucrare pornografică. O, nu! noţiunea aceasta e atît de relativă! Şi apoi cine e acel arbitru care să decreteze până unde e terenul frumosului în adevăr artistic şi unde e graniţa de la care începe trivialul? Sînt diferite nuanţe de exprimare şi artistul care e înzestrat cu bun simţ şi cu talent, va şti ca gîndurile şi sentimentele sale să le exprime într'aşa mod, în cît să nu jignească pe nimeni.

Dar ce vreţi! convenţionalismul modern e atît de capricios, încît nu poţi cunoaşte cu preciziune gusturile sale în chestiuni ca acestea.

E 'adevărat; autorul înzestrat cu o sensualitate acută, cu o imaginaţie foarte expansivă, alunecă pe o pantă cam delicată, care ar putea să atingă în mod neplăcut poate, anumite temperamente. Făcînd abstracţie însă de elementele acestea, constatăm în versurile d-lui Viţianu un avînt de inspiraţie, o exprimare bogată şi originală, în adevăr caracteristică. Imaginele sale, figurile întrebuinţate, factura viguroasă a versurilor, ne arată că avem a face cu un talent real, deşi neformat încă pe deplin, care pe alocurea dibueşte spre căutarea unei forme corecte. Oarecare influenţă a lui Baudelaire se resimte pe ici colea, răsunînd ca un acompaniment în melodia întregului. Noutatea exprimărei însă, unele situaţii artistice cu măestrie redate, acoper incoherenţele de formă, de care probabil că autorul—care e tînăr de tot—va căuta să se libereze într'un viitor apropiat.

Volumul e împărţit în patru cicluri, în fruntea cărora cetim patru titluri suggestive: *In templul Venerei*, *Cele zece extaze*, *Oglinzile albastre* şi *Capitol fără motto*. Poezia ce deschide volumul, o chemare plină de avînt, merită a fi citată:

Bacante cu ochii pierduţi în neant,
Cu trupul vibrînd de dorinţe lascive,
Eşiţi din ruinele vechei Ninive
Căci eu vă sînt mult aşteptatul amant!

Bacante cu ochii spasmotic clipind,
Cu feţele-albite de roşu-Aurorei,
Renaşteţi din stinsa cenuşă a Gomorei
Căci azi înspre voi două braţe se'ntind.

Bacante cu ochii de-un farmec ciudat,
Cu buzele nitate în dulcea otravă,
Treziţi-vă sub a Pompeiului lavă
Căci ora supremei orgii a sunat.

Şi apoi rînd pe rînd, poetul trece în revistă toate farmecele Venerei dătătoare de voluptăţi:

Tu singură şi 'n faptele divine
Şi 'n ori-ce fapt al vieţei te-oglindeşti;
O, Venere, eu nu ştiu cine eşti,
Dar simt că lumea n'ar fi fără tine.

In capitolul următor, ne descrie farmecul de vis, beţia, extasul voluptăţei:

Aşa-mi spari, o Venus, ca deviză
ca ultim scop într'o supremă crisă:
cînd corul tău de fauni şi fecioare,
îmi cîntă plînsul dorului ce moare..

al nebuniei:

Eu n'am orizontul ce-l are 'ngrăditul
Privirea-mi cuprinde întreg infinitul
Şi'n azi văd pe mîne şi 'n eri văd pe azi
Şi timpul nu-mi scade crescîndul extaz..

al iubirei:

Atît de mult mă stăpîneşti cu totul
Şi atît de mult mă 'mbraci în umbra ta
Că însuşi eu încep a mă uita.. etc.

Semnalăm din ciclul *Oglinzilor albastre*, în afară de bucata ce poartă acelaş titlu, poesiele: *Umbra*, *Sonet* (pag. 53) *Vrîsta de aur* şi mai ales *Cucuvzea*:

..Ce zeu barbar găsitu-i-a vr'o vină
Răpind-o universului armonic
Şi 'mpărăţiei albe de sub boltă,
Lipsind'o 'n veci de cîntec şi lumină!...
Ce zeu barbar găsitu-i a vre-o vină?

Ultimul ciclu al volumului, într'o subîmpărţire: *Melodii uşoare*, ne dă în strofe scurte, răzleţe, tablouri drăgălaşe, colorate, unele din ele caracterisate printr'o originalitate ce nu poate trece nebăgată în seamă:

Profilul tău îmi vine mai ales în minte
Pe fondu 'ntunecat al pălăriei tale,
Pe-o parte aplecată până pe clavicul..

O, cum nu pot să pun pe note sublimul
cînt al vorbei tale!
Aşi scrie-o simfonie 'ntreagă de sunete
necunoscute,
O simfonie'n care-ar rîde ciocniri sonore
de cristale
In care ar rîde şi ar plînge şi-ar suspina
orchestre mute...
..şi-ar suspina orchestre mute...

...Iubita mea, necunoscută încă,
Doar tu mă 'ndemni ca să trăesc mereu;
Iubita mea de mîne, veşnic mîne
Vei străluci la orizontul meu.

Semnalăm (fără a-l cita) *Sonetul* de la pag. 85; de asemenea: *Lacul*, *Trotoarul*, *Fatalitatea* şi altele.

Volumul de debut al d-lui Viţianu, sperăm că va fi primit cu simpatie de critică, care desigur va ţine seamă pe lîngă scăderile care fatal trebue să le presinte un început şi de calităţile evidente care nu pot fi contestate. Rămîne ca autorul să-şi revadă producerile cu îngrijire, să controleze cu atenţic haina în care le va îmbraca şi mai cu seamă să se ferească de a zugrăvi situaţii imposibile; ţinînd seamă pe lîngă aceasta, de sfaturile sincere ce le va primi, sîntem convinşi că la un viitor volum, vom avea de semnalat numai calităţi.

Ev.

Litere-Ştiinţe-Arte

O comedie care place. — Inaugurînd cronica teatrala iaşană, „Viaţa Romîneasca" vorbeşte rînd pe rînd de toate piesele reprezentate de la începutul stagiunii, înregistrînd în primul rînd fenomenul că teatrul naţional e frecventat:

„Publicul s'a grăbit să răspundă chemării pe care i-o făcuse direcţia şi a venit numeros mai cu seamă la reprezentaţiile „Bibliotecarului", căci comediile bine jucate îl atrag mai mult".

Ocupîndu-se de această comedie în special revista iaşană scrie:

„Un mare succes a fost pentru teatrul nostru „Bibliotecarul", hazlia comedie a lui Moser. Nu găsim în ea observaţii profunde, nici finele scînteeri de spirit din comediile franceze. Efectul comic e produs numai de situaţii şi de vechi mijloace de calităţ inferioare. Toată intriga are la bază un quiproquo de vodevil. Un unchiu nosit din străinătate îşi caută nepotul şi ia pe un biet tînăr timid drept nepotul său. De aice o serie de încurcături amuzante care se sfîrşesc, după toate regulile genului, cu recunoaşterea personajelor şi cu o căsătorie.

Impreună cu toată lumea am rîs cu poftă cîte va ore, de un rîs mai mult fizic, care atinge suprafaţa sufletului, fără a lasa vre-o urmă.

Distribuţia rolurilor a fost fericită şi jocul artiştilor a lasat o excelentă impresie.

D. Penel unul din artiştii comici cei mai bine înzestraţi ai teatrului nostru, a interpretat cu multă fineţe pe tînărul timid pe care unchiul îl ia drept nepot, un rol care-l prindea de minune. D. Momuleanu, artist totdeauna conştiincios, a fost un unchiu teribil. In rolurile de un comic cam comun, d-sa e totdeauna bine şi uneori neîntrecut ca mimică. D. Pella a fost plin de vervă ştrengărească în rolul nepotului. D. Cuzineki a fost foarte bine. Ca întotdeauna a reuşit să dea o notă personală rolului său. D-nii Radu Demetrescu şi Petroni au interpretat corect, deşi cam rece, rolurile lor secundare. D. Boldescu promite a fi un bun element de comedie".

*

A apărut „Sanatatea" annl X, No. 18 cu data de 15 Noembrie, cuprinzînd un prea bogat sumar de articole ştiinţifice, actualităţi, ilustraţiuni etc. Conţine şi obişnuitul supliment beletristic „Viaţa fericită".

*

STRUNA ZILEI

SEMN RAU...

Frumosul yacht al ţarului, «Morevo», s'a scufundat subit.

Telegramă.

Par'că e o profeţie:
Ca şi micul yacht, o Ţare!
Toat'a ta împărăţie,
Şubredă în bogăţie,—
Se va scufunda în mare...

INFORMATII

❑ *Epidemia de scarlatină ia proporţii uimitoare. In toate străzile aproape, sunt bolnavi de scarlatină. La locuinţele bolnavilor s'au bătut tăblite cu inscripţia „boală molipsitoare".*

Se zice că se va cere ministerului instrucţiunei publice, prin direcţia generală a serviciului sanitar, închiderea şcoalelor din localitate, cu începere de la 1 Decembrie, sau mai bine zis, să li se dea elevilor vacanţă în vederea Crăciunului, cu începere de la 1 în loc de 22 Decembrie.

❑ Consiliul de reformă al corpului IV de armată. întrunit în şedinţă sub preşedinţia d lui Colonel Popovici, a judecat pe locotenentul Popovici, din regimentul 2 roşiori Bărlad, pentru greşeli contra onoarei, ca militar şi om.

După o scurtă deliberare, consiliul de reformă l'a achitat.

❑ Astă zi la 4 şi jumătate d. Constantin Jornescu, licenţiat în drept, îşi susţine teza sa de doctorat în drept. D-sa tratează despre interesanta chestiune: „Contractele muncei agricole".

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii profesori: Dim. Alexandrescu preşedinte, Matei Cantacuzino, V. Dimitriu, Virgil Arion şi I. Peretz, membri.

❑ Duminică 28 Noembrie, va avea loc în sala conservatorului de muzică şi declamaţie, o producţie dată de elevii şi elevele şcoalei.

❑ Protoeria judeţului a trimes preoţilor, în broşură, regulamentul conferinţelor pastorale întocmit de Sf.-Sinod.

❑ Aflăm că, casa Bourne & Co. societate pentru comerciul cu maşini de cusut „Singer" din Iaşi, strada Lăpuşneanu 37, a obţinut la Expoziţia Universală „Bruxelles" 1910 „**Grand Prix**" cea mai înaltă distincţiune ceea ce dovedeşte încă odată că maşinele „Singer" sunt cele mai bune, solide şi perfecţionate din toată lumea.

❑ La cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru, începe în astă-seară un nou şi splendid program.

„Şiretenia amorezatului", e o scenă americană comico-dramatică, de la casa Selig New-York; „Mica mamă" este titlul unei duioase drame, interpretată de celebra mică artistă Alice, secondată de distinşii artişti d-ra Florence, E. Turner şi M. Castelo, ai casei Vitagraf din New York. Iată părţile principale ale acestei drame: Mama, pe patul morţii, încredinţează puţinele sale economii copilei sale, spre a'i servi în cazuri de mare lipsă; după şase luni; mama vitrigă: mica copilă persecutată; concurs de copii frumoşi, 25 dolari premiu; economiile răposatei cheltuite; la concurs, premiul e cîştigat de alţii; sbuciumările unei fiinţe; bătută; lupta unui tată; mama vitrigă gonită; fetiţa readuce fericirea în familie.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: Pathé Journal, cu ultimele noutăţi, înregistrate după natură; Concurs de corăbii în largul mării, vederi luate de pe vapor în timpul cursei; O dramă în Japonia, film colorat; Viaţa familiară a negrilor din Africa centrală, după natură; O lojă gratis, extrem de hazliu etc.

Sîmbătă la ora 4, mare concert dat de muzica reg. Ştefan-cel-Mare No. 13.

Pentru mîine Duminică, la orele 4 p. m., se anunţă un mare şi splendid matine cu un program din cele mai variate şi mai splendide în special pentru copii şi elevi.

Luni program absolut nou, care va cuprinde: Onoarea, dramă militară, frumoasa Italie, vederi dupe natură, Anita Garibaldi, vînzătorul de banane etc. etc

❑ Epitropia spitalului Caritatea din localitate, prin reprezentanţii săi dr. Ludvig Rusu senior şi Natalia Vlădoianu, în urma aprobărei comitetului şi cu aprobarea ministerului de domenii modifică clausele actului de donaţiune şi a altor acte, scrisori şi declaraţii privitoare pe moşia Ruginoasa din jud. Suceava, donată de Domniţa Elena Cuza, zisei Epitropii, în senzul că una din epitropii în schimbul mai multor pretenţiuni a d-lui Sebastian Moruzi, îi trece 600 fălci sau 857 hectare pămînt din moşia Ruginoasa, cu preţul de 900 lei falcia, care face suma de 540,000 lei, iar restul de 60,000 lei, d lui Sebastian Moruzi se obligă a-l achita în termen de un an.

❑ Azi dimineaţă la orele 11 o delegaţie de locuitori din comuna Ciurea, s'au prezentat la palatul justiţiei, unde au declarat unui funcţionar de la tribunal, că acum cîte va zile, un individ bine îmbrăcat umblînd cu nişte registre, le-a cerut cîte 3 lei, de la fie-care, îndemnîndu-i să meargă la Iaşi şi să se ducă la tribunal pentru a li se împărţi pămînt.

Funcţionarul i-a trimes la prefectura de judeţ, unde numiţii locuitori, declarînd cele de mai sus, aci s'a recunoscut excrocheria individului, care a fost pus în urmărire.

DIVERSE

— Agenţii siguranţei au arestat pe individul Alecu Dănilă, care avea un mandat de arestare de 6 luni pentru furt.

— La atelierul de potcovărie sistematică a d lui medic veterinar Lupaşcu, care a fost mutat în aceiaşi stradă, Păcurari 122—124, a fost angajat ca maistru potcovar L. Serös. fost 12 ani sergent-major, şef de potcovărie la Reg. 19 Husari din Austro-Ungaria.

— Mîine, Duminică 21 Noembrie, va avea loc în sala teatrului Pastia, un mare Bal Mascat, dat de I. L. Dukaten.

Un garderob bine asortat.

Va cînta muzica Regimentului Stefancel Mare No. 13.

CURA = Cea mai raţională de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII =

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi
UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă purto.

Unt de peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterii copiilor, în stările limfatice şi a stadiului puberităţei.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă şi porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curţei Regale **Iaşi**

Pentru Bucureşti: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.

Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.

Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Prima întrunire publică a partidului conservator-democrat, va avea loc la București, sala *Dacia*, în ziua de 28 Noembrie.**

La acea întrunire nu vor asista delegați din provincie.

❑ *D. Take Ionescu va sosi din nou în Iași în ziua de 27 Noembrie, spre a pleda la s. I a Curții, în procesul Ghica-Schlemmel, relativ la anularea unui act de împărțială.*

❑ *Se pare că cele două decizii pe cari Curtea de Apel din Iași, s. II, le-a dat în procesul trusturilor, au produs rea impresie la ministerul de justiție, care vede în ele falimentul legei trusturilor.*

A doua zi după pronunțarea deciziei în chestia penală, d. Stelian a strigat la telefon pe procurorul Gane și i-a dat indicația să facă recurs. Pe de altă parte, procurorul general al Casației a telegrafiat, ca dosarul să-i fie trimis imediat după ce decizia va fi apărută.

În legătură cu procesul civil de ieri, procurorul general, care, după cum se știe, a pus concluzii în acel proces, a fost chemat astă-zi telegrafic la București de minister.

Se mai așteaptă sosirea în Iași a inspectorului judecătoresc, care potrivit sistemului Stelian, va lua interogatorul magistraților, cari au judecat procesele.

❑ *Domnul P. P. Carp vrea să fie chemat la putere, la zi fixă. Acea zi a sorocit-o pentru 15 Decembrie și dacă va păți ca la 2 Mai, 9 Mai etc. va refuza să iee puterea în altă-zi, chiar dacă i s'ar da Domnul Carp a declarat, că are nevoe de trei luni, adică cu șase luni mai puțin ca alte spețe omenești, ca să prepare alegerile și budgetele.*

Șeful junimist a început dar să recunoască, că iarăși nu va fi chemat să formeze guvernul

Noutatea aceasta i-am fi putut-o da mai de mult:

❑ **Clasa I. B., care a fost înființată la școala normală „Vasile Lupu", va începe să funcționeze de Luni 22 Noemb. cu un efectiv de 54 elevi.**

❑ **Ministerul instrucției publice a aprobat ca d-na Maria căpitan Petrovici, să organizeze un pom de Crăciun în folosul elevilor școalei din Bîrnova.**

❑ **Fort.** — Comerciantul Lupu Abramovici, s'a plîns parchetului, că de mai mult timp îi se sustrăgea marfă din magazie, fără a ști de către cine.

Parchetul a însărcinat cu anchetarea plîngerii, poliția de siguranță, care începînd cerectările, și-a îndreptat bănuiala asupra vînzătorilor din magazie. Făcîndu-se o percheziție la vînzători acasă, la unul din ei numit Iosef Paucher din str. Veche No. 52, s'a găsit o mare cantitate de marfă furată.

Luat și condus la siguranță, numitul a declarat, că în timpul nopții, cu chei potrivite, se introducea prin ușa de din dos a magazinului, pe unde intrînd înăuntru lua marfă, pe care apoi o ducea la el acasă.

Bănuindu-se că mai sunt și alți complici, poliția de siguranță va face astă-zi mai multe descinderi. Ca complice al lui Paucher mai este un alt comerciant din localitate, la care s'a găsit marfă vîndută de acesta.

Numitul Iosef Paucher, în urma acestor descoperiri a fost arestat.

Pînă înprezent s'a constatat că s'a sustras marfă în valoare de 600 lei.

Cercetările continuă

❑ Sumarul numărului de mîne din noua „Revistă Romînă", de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutăți: Către cetitori.—Discuția asupra prerogativelor regale.—Tolstoi.—Ecouri din lumea politică și literară.

Chestiuni sociale: C. Rădulescu-Motru.—Polemicile pătimașe.—Maria C. Butureanu.—Femeile în Scandinavia.—Arthur Filder.—Idealul sionist.

Literatura: Lew Tolstoi. — Domnul și Diavolul.—Nicolae Pora.—Un erou.

Psihologie: Ioan Dragu. — Mania colecționarilor.—I. Nisipeanu. — Activi și contemplativi.

Note și discuțiuni: O. Tafrali.— Răspuns d-lui N. Iorga.—E. Lovinescu.—Epilog la o scrisoare.—George V. Aneș. Istorie militară.

Tribuna cititorilor, Teatru muzică, Finanțe și comerț.

❑ † **Titus Cerne**.—Astă-noapte, s'a stins din viață, la locuința sa din strada Butu, Titus Cerne, fost profesor de muzică și compozitor.

Titus Cerne s'a născut în Iași la 16 Iulie 1859; tatăl său Haralamb Cerne, a fost membru la divanul domnesc. Studiile le-a făcut în Institutul academic până la 1887, cînd a luat diploma de bacalaureat. S'a înscris apoi la facultățile de matematică și fizico chimice, pe atunci unite, unde a urmat 3 ani.

In acelaș timp s'a înscris i la conservator, la clasa de armonie și absolvit cursul cu succes, luînd pr. I în toți anii. Nu mult în urmă a scris cîte-va romanțe: „In zorii zilei, Infinitul, Stelele etc, iar mai tîrziu scrise „Conspectul de definiții și regule de armonie. După îndemnul familiei, se prezintă la concurs la școala de poduri și șosele din București și a fost admis printre cei dintăi, însă regimul internatului părîndu-i sever, s'a reîntors în Iași, de unde apoi a plecat la Paris pentru a studia Architectura. Acolo a lucrat, timp de un an într'un atelier; împins însă de Demonul Muzicei, urmă de plăcere cursul de Istoria Muzicei, la conservatorul din Paris. După ce termină studiile la Paris, vizită mai multe orașe muzicale, oprindu-se în Bologna, unde a lucrat cu A. Ruri și A. Parisini, obținînd titlul de maistru compozitor.

In April 1894 i s-a propus direcția corului bis-Sf. Spiridon și acceptînd a rîdicat acest cor la un nivel strălucit. In același an fu numit profesor de muzică la seminarul Veniamin. La 18 Oct. acelaș an, a fost numit suplinitor la catedra de armonie de la conservatorul local.

Cerne a mai scris „Orfeon", colecție de cînturi bărbătești, o liturghie, un Te-Deum, și diferite imne bisericești, precum și alte compoziții.

Munca sa intensivă de atîtia ani, a contribuit la o grea boală de care suferea de cît-va timp și care la făcut să nu se mai vorbească despre el atîta timp.

Transmitem condoleanțele noastre întristatei familii.

❑ Concursul pentru ocuparea locului de medic primar la clinca din Iași va începe Luni 22 c.

Pînă astă-zi ministerul de interne n-a comunicat numele delegaților sei.

❑ La tribunalul de notariat s'a transcris astă-zi actul de desfacere a firmei manufacturiere Marcussohn și Schwarz, trecînd activul și pasivul asupra acestui de pe urmă.

❑ **Judiciare**.—Maria Jurcă era depozitara ziarului *Universul* în Botoșani. Un concurent al ei, Ștefan Grossu, voind să fie el depozitarul confratelui bucureștean, a reușit să i-l iee cu ajutorul unei scrisori falșificate, prin care Maria Jurcă declară că renunță la depozit.

Fapt ce a atras numitului o condemnație penală de șapte luni. Cu apelul lui Grossu afacerea a venit la Iași și se va judeca la 13 Ianuarie, la s. II.

— Procesul fraudelor silvice de la Neamț se va judeca tot la 13 Ianuarie, la aceeași secție.

— Procesul falimentului S. Baras din Botoșani, care a produs cunoscutele conflicte între tribunalul și parchetul de acolo, se va judeca la 11 Ianuarie la s. II.

❑ Al cincilea studiu de vulgarizare științifică ce o dă cinematograful Pathé-Frères din sala Sidoli, în noul său program de astă-seară Sîmbătă 20 Noembrie. Examinarea stomahului prin Razele Röntgen este titlul acestui studiu care ne arată întreaga funcțiune și toate mișcările stomahului, în toată realitatea lor prin examenul radiografic adaptat la cinematograf.

Noul program de astă-seară, unul din cele mai interesante ale acestei stagiuni cuprinde apoi: Un tren în America atacat de hoți, reconstituire splendidă a unei scene de brigandaj american pe calea ferată Southern Pacific (Texas). Pentru această reconstituire a fost angajat un tren americam cu 40 de vagoane și întreaga acțiune se desfășoară chiar în acele locuri.—Răzbunarea Moartei, grandioasă piesă înterpretată de artiștii Comediei franceze și ai teatrului Odeon din Paris—Ghebrii din Bombay, sectarii lui Zoroastru—Negustorul de tablouri, comedie-dramatică jucată de de d. Alexandre și d-ra Bovy de la Comedia franceză—Prince vrea să doarmă liniștit, comedie — etc. etc., precum și cele mai noue numere din Pathé Journal cn serbarea fetițelor din Saxonia.—Inmormîntarea lui Murontzef, președintele primei Dume imperiale—Prima femee academiciană d-na Judith Gauthier—Intîlnirea la Potsdam a celor doi împarați, Țarul (ca ofițer prusian) Imparatul Wilhelm (ca ofițer rus)—Vizita Sultanului Mahomet la Adrianopole—Moscova. Aniversarea Retragerei lui Napoleon I din Rusia. etc. etc.

Mîine Duminecă matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare și mîine Duminecă seara reprezentație obișnuită la 9 ore.

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI

cu prețurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos și eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

Ultima ora

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 19 Noembrie

Intrunirea majorităților

București.—Aseară, la orele 8, a avut loc, la ministerul de externe, întrunirea majorităților.

Dintre miniștri au luat parte numai domnii: Ionel Brătianu, Spiru Haret, Toma Stelian, Djuvara, V. G. Morțun, și M. Orleanu, iar dintre senatori și deputați n'au luat parte de cît vre-o 100.

Contrar așteptărilor, nu s'a lămurit nimic asupra situației politice.

D. I. Brătianu, luînd cuvîntul a zis:

— „Dacă v'ați așteptat că vom face declarații senzaționale asupra situației politice, v'ați înșelat.

Și ca să nu aveți deziluzii la sfîrșitul acestei întruniri, țin să vă spun că scopul acestei consfătuiri n'a fost de cît strîngerea legăturilor dintre dv. și banca ministerială.

Acesta este singurul scop, după cum va fi și în celelalte consfătuiri ce se vor mai ținea.

Vrem să cunoaștem interesele și doleanțele majorităților.

Asupra situației politice, d. Ionel Brătianu, n'a spus nimic.

Comentarele și criticele ce s'au făcut mesagiului sunt nedrepte, a zis d-sa, căci la sfîrșitul unei legislații, mesagiul nu poate spune altă ceva, de cît aceia ce a spus.

— Ceia ce pot să vă afirm, a zis d. Ionel Brătianu, e că ori-cari ar fi împrejurările politice, partidul liberal este și rămîne singurul organism politic, în posibilitate de a guverna.

D. Enacovici, senator de Botoșani, zice că este o situație intolerabilă, ce s'a creiat, cu toate acestea, mai ales în provincie, prin zvonurile de apropiata retragere a guvernului și ar fi bine ca să se clarifice situația.

D. Brătianu răspunde printr'o anecdotă, pentru a zeflemisi pe carpiști cari lansează svonul că vin la putere, și prin care caută să pună în evidență că ceia ce fac carpiștii, este un act de inconștiență.

Mai vorbesc apoi d-nii Stroe Beloescu și Julian Vrăbiescu, care spun că guvernul n'are nici un motiv pentru a se retrage de la putere.

D. Stroe Beloescu, care a prezidat consfătuirea, susține că guvernul trebue să meargă și mai departe.

D. I. Brătianu, luînd din nou cuvîntul, desminte svonurile ce s'au lansat că armata noastră ar avea multe lipsuri și că ar fi inferioară altor state mai mici, afirmînd că armata noastră e bine pregătită, pentru ori-care moment. Incheie spunînd că guvernul liberal trebuie să meargă înainte, pentru a aduce la îndeplinire încă cîte-va reforme.

Intrunirea conservatoare-democrată din Tulcea

Tulcea.—O consfătuire a avut loc eri seara la clubul conservator democrat de aci, întrunire care a fost prezidată de d. Sebaștian Teodorescu.

S'a hotărît de a se organiza în fiecare Duminică cîte o agapă în comunele urbane. Prima agapă va avea loc mîine Duminică în Isacea.

In urmă se vor organiza agape și în comunele rurale.

S'a făcut cunoscut apoi noile înscrieri în partidul conservator democrat a mai multor proprietari din județ.

SENATUL

București.—Senatul a votat azi mai multe indigenate și recunoașteri.

D. Toma Stelian ministrul justiției, depune proectul pentru modificarea art 25 din legea asupra reorganizărei magistraturei.

Uragan

Taganrog.—Din cauza uraganului care a bîntuit pe marea Azov, apele s'au tras cu 5 kilometri.

Numeroase vase au ramas pe uscat, echipagiile au fost lipsite de merinde 48 ore.

Revolta într'o închisoare

Varșovia.—In închisoarea de aci s'au răsculat deținuții răsculați au omorît 4 temniceri.

In urmă cîți-va deținuți au fost omorîți și ast-fel liniștea a fost restabilită.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore s'au denunțat la Palermo, 5 cazuri și un deces, In provincia Perugik 1 caz, la Subraci în provincia Romei, 5 cazuri.

*

Sofia.—Autoritățile Sanitare au declarat Varna indemnă de holeră.

Congresul agronomilor

București.—Astă zi s'a deschis la Ateneu congresul absolvenților școalelor de agricultură.

Asistă d nii: Al. Constantinescu, ministru de domenii, I. Kalinderu, Rainu etc. etc.

D. I. Kalînderu vorbește de importanța agriculturei. D-sa spune că se simte nevoia de înființări de herghelii de reproducere.

D. Al. Constaotinescu, ministru de domenii, vorbește și d-sa despre importanța agriculturei din țară, care în ultimul timp a progresat mult.

Mai vorbesc d-nii: Radianu, președintele comitetului organizator și Popovici Lupu, inspector al învățămîntului agricol.

Camera franceză

Paris.—Camera a început discuția interpelării d-lui Monzie, asupra urcării prețului zaharului.

D-sa cere ca guvernul să oprească urcarea artificială a prețurilor pe piața franceză; cere să facă cu neputință acapararea acestei piețe, cere stabilirea unei legislațiuni internaționale și convocarea unui congres internațional pentru a împedica această acaparare.

*

Paris.—Cu ocaziunea discuției budgetului lucrărilor publice, socialistul independent Fowmier, depune o moțiune cerînd reîntegrarea cheferiștilor, cari nu sunt urmăriți de justiție.

D. Briand răspunde că guvernul va lucra cu toată puterea pe lîngă companii, pentru revizuirea indulgentă a cazurilor particulare, însă că nu poate fi vorba de o amnistie generală.

Alegeri

Londra.—Pînă la prînz, 11 unioniști între care d-nii Balfour, Windham Iosef, Chamberlain și 4 liberali au fost aleși.

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniță, ghețărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rîșcanu, la ziar.

Alice T. Cerne soție, Maria D. Lupu și Lola G. Pavloff surori, familiile G. Holban, C. Filipescu, Căpitan Stroja, G. Pavloff, dr. Müller, Căpitan G. Corjescu, C. Teohari, Cerne, Maior Dumitrescu și V. Coroi, au nemărginita durere a vă aduce la cunoștință pierderea prea iubitului lor soț, frate, ginere, cumnat, unchiu și văr

†

Titus H. Cerne

încetat din viață la 19 Noembrie a. c., orele 10 jumătate sara, după o lungă și grea suferință.

Prietenii și cunoscuții sînt rugați a considera înștiințarea de față, drept rugăminte de a participa la ceremonia funebră, care se va oficia la Biserica Sf. Spiridon, Duminecă 21 Noembrie a. c., orele 2 p. m.

Clinica Veterinară

și

Atelierul de potcovărie sistematică s'a mutat din strada Păcurari 100

în aceiași stradă la No. 122—124 la domiciliul meu.

Potcoave normale 800—1000 bucăți în permanență gata.

Serviciu special pentru a se potcovi și seara până la ora 11.

Depozit de șuruburi (colți) de oțel și fer marca: Austriacă-Rusească și *germane*, **fabrica Leonhardt, cele mai resistente**. Pentru abonați cu 35% mai ieftin ca aiurea.

Potcoave normale, în fer sau oțel cu 60 bani până la 1 fr. aplicată la copită.

Potcoave—patine și fuscuțe artificiale de cauciuc.

Cauciuc elastic „*Hufleder kitt*" pentru astuparea crăpăturilor, a unghiilor rupte și marcarea diferitelor deformități ale copitelor, care devine dur prin răcire.

Consultațiuni la ori-ce oră.

Medic Veterinar **Th. Lupașcu.**

Maestru Potcovar,

L. Serös.

Fost 12 ani sergent major—șef de Potcovărie la Reg. 16 Husari din Austro-Ungaria.

Str. Pecurari 122—124

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curței Imperiale Ruso

CEI MAI BUNI

ȘOȘONI și GALOȘI

din fabrica noastră cea mai veche și mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU"

se vând în toate magasinele de Incălțăminte și Manufactură

cu

Veritabili numai 1860 în „Triunghiu"

1860 T.P.A.P.M. С.ПЕТЕРБУРГЪ

ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.

„Trëugolnik" St. Petersburg

Sucursale: București, Strada Sărindar 22

Cele mai inalte Recompense la toate Expozițiile:

1861 St. Petersbug	1872 Moscova	1896 Nijni-Nowgoro
1862 Londra	1873 Viena	1893 St. Petersburg
1865 Moscova	1887 Philadelphia	1893 Chicago
1867 Paris	1878 Paris	1900 Paris
1870 St Petersburg	1882 Moscova	

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către semnitățile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Rinichi și — Besinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului **I. DAVIDESCU** Tecuciu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 8 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, dorește căsătorie imediată. Reflectanți i serioși (event și fără avere) bine voiască a se adresa:

L. Schlesinger, Berlin 18.

Corespondență romînește.

PORTE - POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL,

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 45/100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu resultatul minimul garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 = Iaș

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vânzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar cîștigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 25

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR

DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No 1167 Marți 23 Noembrie 1910

NOILE ALEGERI

Am publicat alaltă-eri ştirea, că d. Dimitrie A. Sturdza a fost primit Vineri într'o lungă audienţă la Palat, şi că bătrînul fost şef al liberalilor, discutînd între altele şi asupra situaţiei politice, ar fi sfătuit pe Rege să acorde d-lui I. I. C. Brătianu, dreptul de a face noile alegeri.

In legătură cu această idee, „Voinţa Naţională", în numărul de eri, vorbind asupra pretenţiilor absurde ale d-lui Petre Carp de a reclama guvernul, îşi termină articolul de fond cu următoarele cuvinte :

„... Nu vedem nici un motiv, de nici un fel, care să ne oprească de a face alegerile generale.

Atunci ţara va indica pe succesorii noştri eventuali".

Faptul acesta ne vine greu să'l credem că s'ar putea întîmpla, de şi are un reazim constituţional şi nu e de loc lipsit de precedente.

Are un reazim constituţional—fiind-că schimbarea guvernelor în ţara noastră trebue operată după încrederea care le—o acordă Reprezentaţiunea Naţională,—care la rîndul ei se formează din consultaţiunea corpului electoral al ţărei prin alegerile generale.

Noi am tras o preţioasă indicaţie a schimbărei guvernului liberal, cu ocazia alegerilor parţiale, dar ni s'a răspuns că nu cîte-va alegeri izolate, ori cît de nefavorabil, ar fi fost rezultatul lor pentru guvern îi pot determina retragerea.

Trebue corpul electoral întreg al ţărei chemat să se rostească asupra politicei guvernului şi asupra necesităţei guvernărei salemaideparte.

„Atunci se va vedea—zice „Voinţa Naţională—cine vor fi succesorii noştri".

Mărtuţisim că nu ne-am da înlături să acceptăm o asemenea soluţie—de şi pe d. Carp l'ar duce la exasperare.

Noi suntem conştienţi de forţele noastre şi de încrederea pe care ţara o are în noi.

Dacă guvernul liberal s'ar angaja să facă alegeri libere—şi să meargă numai cu propriile sale forţe — fie-care partid luptînd separat—suntem mai mult de cît siguri că rezultatul alegerilor generale, va fi dacă nu mai mult dar cel puţin tot atît de favorabil pentru noi ca şi cel din alegerile parţiale.

Dar în afară de această experienţă constituţională foarte utilă şi plină de învăţăminte, spuneam că acordarea alegerilor generale actualului şef al guvernului, nu este fără precedent în istoria politicei noastre contemporane.

La 15 Noembrie 1887—Regele deschidea a 4-a sesiune a Corpurilor legiuitoare aşa cum a deschis-o şi anul acesta,—şi de şi era ultima sesiune a legislaturei, iar partidul liberal avea la activul său 11 ani de guvernare, şi ridicase împotriva lui cea mai crîncină opoziţie, faptul acesta n'a împiedecat pe Rege să acorde aceluiaşi guvern, 6 săptămîni mai tîrziu de la deschidere, adică la 19 Decembrie dezolvarea Camerilor — ce de drept expira peste 2 luni, iar alegerile generale să se facă la 23, 24 şi 25 Ianuarie convocîndu-se noul parlament în Februarie.

Şi dizolvarea acestei Camere, a fost cu atît mai surprinzătoare—cu cît nici un conflict nu se ivise între ea şi guvern, majoritatea parlamentară stînd ca un bloc în jurul guvernului, iar mesagiul de deschidere,—de şi era al celei din urmă sesiuni, nu era atît de laconic ca mesagiul actual—şi deci nu e în obicei ca asemenea mesagii să facă numai enumerarea activităţii parlamentului ce se sfîrşeşte—ci vorbea între altele de reforma urgentă a legei instrucţiunei publice, care nu mai corespundea progreselor făcute de naţiune în ultimul pătrar de Secol;—de presentarea în acea sesiune a proectului de lege pentru reforma judecătorească, pentru asigurarea unei mai bune independenţe a magistraturei; de instituirea unui credit industrial, pentru aplicarea cu folos a nouei legi, de încurajare a industriei naţionale prin înmulţirea fabricilor, etc. etc. etc..

Prin urmare, ce ar putea împedica pe primul ministru, şi şeful partidului liberal să solicite Coroanei—de şi se găseşte în ultima sesiune a legislaturei—dizolvarea parlamentului înainte de sfîrşitul lui—aşa cum, la 1887, a solicitat şi obţinut bătrînul Ion C. Brăteanu—evitîndu-se astfel şi cele 5 alegeri parţiale, cari în caz cînd sesiunea ar continua—ele trebuesc efectuate neaparat între 15 Decembrie şi 12 Ianuarie.

Ar însemna oare aceasta, că guvernul iberal, ar căpăta dreptul de a mai deţine puterea încă pe 4 ani, sau mai puţin chiar de cît atît?

Fără îndoială că nu—şi pentru a ne convinge de aceste, să urmărim şirul evenimentelor tot de la 1887.

Noua Cameră, aleasă în Ianuarie—cînd cea veche înceta în Februarie, de şi conţinea o foarte mare majoritate pentru guvern, opoziţia unită cucerind abea 8 scaune—alegerile terminîndu-se cu o biruinţă complectă a partidului liberal—ceia ce nu s'ar întîmpla în timpurile de faţă—totuşi 6 săptămîni mai tîrziu—termenul e fatal—de la constituirea ei—la 23 Martie 1888 guvernul întreg demisionează, iar la 4 Aprilie parlamentul se închide pentru a fi mai tîrziu dizolvat.

Deci, cu toată dizolvarea obţinută în Decembrie 1887 şi cuttot succesul electoral, obţinut în Ianuarie 1888—guvernul n'a putut trăi mai departe—şi un nou regim a fost chemat să conducă mai departe frînele statului.

Dar am zis, că în împrejurimile actuale cu tot consiliul dat Regelui de către fostul şef al liberalilor, şi cu toată concluzia oficiosului liberal, că nu există nici un motiv, de nici un fel, care să oprească pe liberali de a face alegerile generale, lucrul acesta nu se va întîmpla.

Coroana s'a angajat pentru schimbarea regimului, şi de la acest angajament nu se poate întoarce, ori cît de puternice ar fi motivele cari ar milita pentru efectuarea noilor alegeri, de către actualul guvern, sau mai bine zis pentru extinderea provizoratului seu, pînă după alegeri.

Căci incontestabil, rostul deţinerei mai departe a guvernului de către d. I. I. C. Brăteanu, n'ar fi decît numai în interesul efectuărei alegerilor sub un regim care uzat prin obositoarea şi incapabila legiferare din aceşti 4 ani — ar da, tocmai prin faptul acesta, colaborat cu ideia că nu va deţine după alegeri puterea—acel caracter de neutralitate pe cari 'l cerem noi guvernului chemat a presida alegerile, în scopul de a nu întuneca sau mistifica voinţa reală a ţărei în indicarea guvernului de succesiune.

Dar, primeşte d. Carp această soluţiune, dacă şeful partidului liberal, ar avea curajul să o încerce?

Am spus, că dacă pentru noi ne-ar fi indiferentă— pe şeful junimiştilor l'ar exaspera, căci ar duce la nimicirea complectă a partidului seu.

Dl. Carp, luptînd în alegeri singur, cu propriile sale forţe, fără sprijinul puterei guvernamentale — şi fără ajutorul liberalilor? Dar este posibilă o asemenea luptă pentru d-sa?

Apoi tocmai de aaceasta grozavă încercare fuge şeful junimiştilor şi are perfectă dreptate.

Asemenea încercări se fac cu partide bine organisate, cu partide de guvernămînt ce se reazimă pe toate clasele naţiunei—iar nu cu crîmpee de partide — cari îşi caută puterea numai în forţa guvernamentală şi în sprijinul Palatului!

Cu asemenea concepţii politice învechite, nu se mai poate guverna astăzi. Timpurile s'au schimbat şi dreptatea părerilor noastre nu va întîrzia să se vadă.

Vespasian I. Pella.

La consfătuirea majorităţilor

Svonurile consistente despre retragerea guvernului au avut darul să neliniştească pe mulţi din partizanii d-lui Ionel Brătianu. Cu toate dezminţirile ce d sa le dădea fie personal, fie indirect, dezminţiri izolate, ocazionale moralul partizanilor nu putu fi ridicat. Atunci d. Brătianu fu nevoit să convoace majorităţile parlamentare, în speranţa, că va mai putea cărpi pe ici pe colo psicologia partidului său atît de tare zdruncinată. Şi ast-fel asistarăm săptămîna trecută la acest mare eveniment, care se numeşte consfătuirea majorităţilor liberale.

Şi ce a spus d. Ion Brătianu la această consfătuire? Nimic precis, nimic liniştitor pentru spiritele agitate ale celor convocaţi.

Primul ministru nu a dat o desminţire formală versiunii, că guvernul se va retrage în curînd. Şi nici nu putea s'o dea. Ori cît de îndrăzneţ este d. Brătianu, toi n'a cutezat să se facă ridicol. D-sa a afirmat numai, că opera guvernului nu este încă terminată,—da, ţara încă nu a căzut cu totul în prăpastie — şi că, dacă mesajul Tronului nu anunţă nici o reformă, nici o lege nouă mai de seamă, cauza e că actuala sesiune este ultima, şi e firesc ca mesajul să nu anunţe nimic, pentru că nu o să se facă nimic. Şi totuşi opera guvernului nu-i încă terminată!

Natural, că aceste desminţiri şovăelnice, cari nu sînt nici măcar explicaţiuni suficiente asupra situaţiei guvernului, n'au putut linişti pe membrii majorităţilor. Impresia acestora este tot acea de mai înainte, este aceea a tuturor oamenilor politici, că guvernul nu poate dăinui.

Că e ultima sesiune şi de aceia mesajul nu anunţă nimic,—e un simplu moft. Dar aceste patru luni cît ţine o sesiune—presupunînd că ea ar luà sfîrşit în mod normal—ce o să facă parlamentul? Fiind că este ultima apoi trebue să fie şi stearpă? De unde aceasta? Mai ales, că opera guvernului nu e încă terminată

Zădarnic încearcă d. Ion Brătianu să molcomească spiritele neliniştite ale partizanilor săi.— Ceia ce este evident, atît de evident încît nici primul ministru n'a putut desminţi, e că actualul guvern e pe drojdii. Aceasta este impresia tuturor, aceasta, ne face să credem, că este convingerea chiar a d-lui Brătianu.

Dovada ne-a făcut-o însuşi primul ministru. însă-şi consfătuirea majorităţilor, care avea misiunea să dovedească contrarul.

Enorm hodoronc-tronc

De cinci ani de zile, de cînd editează *Neamul Romînesc* — d. Iorga n'a găsit încă prilej să înveţe a scrie romineşte. Nici n'a învăţat scrie, dar nici nu s'a interesat să găsească un traducător, care să traducă în romineşte foarte curioasa romînească ce o obişnueşte invincibilul naţionalist.

Suntem din nou în faţa unui document neînţeles al mult scriitorului Iorga. Documentul este intitulat „la tachişti" şi el se introduce astfel în lume: „a şti să se ţie în vază e totuşi un mare merit, deşi pentru un negustor poate fi şi o altă publicitate de cît acea a poliţelor protestate".

Harubabura aceaste ie foarte fantastică. Căci, cum scrie d. Iorga, înseamnă: „un neguţitor, care vrea să se ţie în vază, trebue neapărat să aibă daraveri dureroase cu portăreii şi numele său trebue să se vadă trecut în tabloul poliţelor protestate".

De la tabloul poliţelor, d. Iorga trece direct, fără să se răsufle, la „ajunul deschiderei Camerei", la „alegeri libere", la „superbia" d-lui Carp — şi sfîrşeşte astfel: „în viitor vedem însă clar după asemenea declaraţii provocante: domnul Tache Ionescu va fi sau preşedintele consiliului sau preşedintele Republicei".

De ce?

Foarte simplu: fiind că publicitatea cambiilor protestate, ajunul deschiderei Camerei, suspinul d-lui Badareu, făgăduiala alegerilor libere, superbia d-lui Carp, d. Tache Ionescu sau prim-ministru, sau preşedintele Republicei — toate aceste monstre monstruosităţi împerechete la olaltă, înseamănă, în mult vitrega romînească a d lui Iorga — înseamnă: „la tachişti".

De ce nu „la Socola?"

Detalii despre Cahal

Domnul A. C. Cuza poligrafiează de ani de zile despre Cahal. In presă, în celebrele şi regretabilele sale excursuri universitare, la juraţi, pe stradă şi foarte probabil, în somn — profesorul universitar deblaterează despre Cahal.

Cuvîntul s'a încetăţenit în limba noastră. Ca altă dată „trei chifle zece bani", „rece la inimă trece", sau „Margareto, ia mai lasă vaxul" — Cahalul d-lui Cuza se exclamă, se cîntă, se şopteşte, şi se anexează la jidanii în presă — fără ca să se ştie ce este Cahalul sau cine este el.

După trei ani de zilnică exploatare a cuvîntului, d. Cuza a înţeles, în fine, că este o chestie de conştiinţă ca să-şi lămurească cuvîntul. Căci profesorul de la Iaşi a prefăcut cuvîntul seu într'un roman, foarte curios: a început cu epilogul şi caută să sfîrşască cu introducerea.

Intr'un articol apărut eri în *Neamul*, intitulat „Despre finanţele Cahalului şi despre cuşer şi trif — anexă la jidanii în presă — d. Cuza se hotăreşte să şi explice cabala şi fiind-că nu este în stare s'o facă singur, după trei ani de luptă recurge la autoritatea — ştiţi a cui?— la autoritatea rabinului de la Odessa, care spune: „Cahalul este identic cu comunitate. Comunitatea are veniturile şi cheltuelile ei, are sinagoga ei şi cimitirul ei".

Aşa scrie Schwalacher, rabinul Odessei şi la autoritatea lui, la perciunii lui, recurge mare naţionalist romîn anexîndu-se astfel, în mod fatal, la jidanii în presă.

D. Abgar Buicliu se va supara de acest articol al prietenului seu. Primo fiind-că a recurs la autoritatea unui rabin, secund-o fiind-că şi armenii, ca şi protestanţii, ca şi catolicii, au comunităţile lor, bisericele lor, şcoalele lor, veniturile şi cheltuelile lor.

Iată la ce se reduce vorba d-lui Cuza, programul său, cursul său de la universitate, activitatea sa politică şi literară.

Cahalul reuşise să iee locul celor „trei chifle zece bani". Uzurpare nemeritată. De acum încolo, graţie detaliilor date de d. Cuza, ca represintant al rabinului de la Odessa, cele trei chifle, date la fund de Cahal, îşi vor relua locul de altă dată.

OAMENI ŞI LUCRURI

„Pro gentilezza"

In una din zilele acestea din urmă o colaboratoare a ziarului ne povestea cu oare care amărăciune detalii asupra unor incidente petrecute într'o sală a unei înnalte instituţiuni culturale din localitate. Venise multă lume să asiste la un curs care, pe lîngă fondul ştiinţific, avea şi farmecul unei atrăgătoare actualităţi. Şi cum locurile sunt pretutindeni şi fatalmente limitate, numai cei dintăiu sosiţi putură să le ocupe,—iar celorlalţi le rămase să aleagă între a sta în picioare, ori a renunţa.

Netăgăduit. A veni mai de vreme constitue oarecare merit şi de mult dezavantagiul celor întîrziaţi—în toate înţelasurile cuvîntului—a fost fixat prin proverbul latin „tarde venientibus—ossa..". Cu toate aceste ne-a impresionat — şi ne-a impresionat rău—auzind despre anumite procedeuri de nepoliteţe cari frizează brutalitatea. Bună-oară faptul că tineri studenţi, ofiţeri şi chiar elevi de liceu refuzară a ceda locurile lor „cucerite" — doamnelor, cu toate privirile lor rugătoare ori.. sfidătoare. Şi nu erau numai doamne tinere...

Lucruri identice se întîmplă nu numai în aula universitară, ci peste tot. Ceea ce se numeşte „politeţe" e o floare din ce în ce mai rară în lumea modernă. Observaţi ce se petrece ori unde se întîmplă o aglomeraţie. Bună oară la ieşirea din teatru, seara,—în presjma garderobei, iarna;—vara, în grădinile publice, unde băncile de odihnit sunt puţine la număr;— în vagoanele de tramvaie — în anumite zile—şi aşa mai departe.

Nu numai la noi, o nu! Se pare că e cam acelşi lucru peste tot. Dovadă că după exemplul unei organizaţiuni italiane, s'a înteme'at acum şi la Berlin o societate de... politeţe, cu deviza simplă, consistînd într'o laconică inscripţie tipărită pe un mic medalion — „pro gentilezza".

E vorba de a se *sili* anumite categorii sociale de oameni ca să adopte forme politicoase în relaţiile lor cu ceilalţi muritori; e vorba, într'un cuvînt, să se îmblînzească expresiile de violenţă şi de brutalitate ce domnesc în contactul reciproc şi să facă ceva mai răspîndită acea virtute socială, care se cheamă „gentileţe".

Vi se pare puţin—lucrul acesta? Credem din potrivă, că ar fi aci un element fundamental de revoluţionare a moravurilor şi de îndulcire a relaţiilor.

Să dispară—nu ca prin farmec, ci în urma unei educaţiuni încete — cruzimea, vehemenţa, grosolănia, sudalma,— şi în locul lor să apară amabilitatea, îngăduinţa, răbdarea, delicateţea în toate şi preste tot: în şcoală, în armată, în relaţiile dintre superior şi inferior, dintre bogat şi sarac, dintre stăpîn şi slugă, dintre mare şi mic,—ce ideal!

Să nu se mai proclame dreptul celui mai tare... în coate, dreptul celui mai îndrăzneţ, celui mai puţin cuviincios,— ce minuni de necrezut!

Dar sunt simple fantazii toate aceste şi ne-au fost suggerate numai de povestirea colegei noastre, impresionată la rîndul ei de un tablou.. universitar.

Cine va lua la noi, iniţiativa unei organizaţiuni cu deviza: „omule, fii politicos! S'au făcut atîtea ligi mai puţin trebuincioase şi mai puţin capabile de viaţă...

Rodion

Caracteristica şcoalei elementare din Statele-Unite

I

Nici într'o ţară din lume nu se pune atîta bază pe şcoală, ca în Statele-Unite. Aice totul se aşteaptă de la dînsa. De la dînsa se aşteaptă deslegarea celor mai grele probleme sociale. Fiind cea mai însemnată instituţie, s'a căutat să fie şi cea mai bine organizată dintre toate. Dovadă sunt rezultatele pe care ea le dă. Astă-zi Statele-Unite au poporul cel mai liber şi mai inteligent din lume. Americanul a uimit lumea cu spirilul lui practic şi cu chipul cum ştie el să-şi croiască un drum în lume, bizuindu-se numai pe propriile lui forţe. Apoi el este poporul care întrece pe toate celelalte în toate ramurile de activitate omenească. Intru atîta sunt de adevărate vorbele lui *Gustave Le Bon* că prosperitatea unui popor atîrnă mai mult de sistemul lui de educaţie, de cît de instituţiile sale şi de felul său de guvernămînt. Şi sistemul de educaţie din această ţară nu seamănă nici cu al unuia din popoarele de pe lume.

In alcătuirea sistemului lor de educaţie, Americanii n'au imitat pe nimeni şi el nici nu ţine de tradiţie. Aceasta nu apasă cu atîta greutate asupra şcoalei ca la celelalte popoare. Sistemul lor de educaţie le aparţine, este original.

La începutul sec. XIX, Statele-Unite n'aveau nici o organizare şcolară. Cum nu era la origină nici o şcoală, Americanul s'a pus s'a creeze pe de-a'ntregul. Şi şi-a creat-o cum a vrut. La debarcarea primilor colonii Engleze, cea dintăi grijă a conducătorilor lor a fost de a da o instrucţie şi educaţie largă şi liberală acestui nou popor, care a fost chemat să-şi conducă singur destinele: „*Instruiţi poporul*" a fost primul lor strigăt.

Adevăratul promotor al şcoalei elementare în Statele-Unite a fost *Horace Mann*. Acesta fiind fecior de ţaran şi fiind foarte sarac şi-a făcut studiile foarte greu. Iarna el devora mica bibliotecă a satului său, donată de către Benjamin Franklin. El trebui să lucreze toată ziua pentru a-şi putea întreţine mama şi o soră, căci tatăl său murise de vreme. El nu avu în viaţa sa de copil o singură zi de recreaţie. Şi un biograf a lui spune, că Horace nu înţelegea pe oamenii care se plîngeau că cutare lucru nu le place. „Pentru mine, zicea el, munca este elementul meu; trăesc într'însa ca peştele în apă". Cu toate acestea cîte odată, cînd se gîndea la sănătatea lui sdruncinată prin oboselile din tinereţe, el însuşi adăuga: „Munca este hrănitoarea omului, dar ea mi-a dat laptele ei cel amar".

Totuşi Horace Mann ajunse avocat, deputat şi omul cel mai însemnat din ţara sa. Mai pe urmă, ca să poată folosi mai mult poporului său, se scoborî la demnitatea de *secretar al biuroului de educaţie din Boston*. „Dacă, prin sforţările mele, scria el surorii sale, care îi imputa această purtare, voi ajunge să cunosc care este cea mai bună construcţie de şcoli, care sunt cele mai bune cărţi, cea mai bună organizare de studii, cele mai bune metoade; dacă pot să descopăr prin care procedeu un copil, care nu judecă, nu reflectează, care nu vorbeşte, poate cu siguranţă să ajungă a fi un cetăţean gata a lupta şi a muri pentru dreptate; dacă pot numai să răspîndesc în ţara mea cîteva idei bune asupra acestei chestiuni, munca mea va mai fi atunci nefolositoare?"

Horace Mann scrie: *Importanţa educaţiei într'o republică*, lucrare tradusă şi în franţuzeşte la 1873. Apoi *Ziarul şcoalelor comune*, din care publică zece volume şi în fiecare an un *Raport statistic* care, imprimat în multe exemplare şi distribuit la toată lumea, permitea să se cunoască situaţia şi trebuinţele şcoalei. Afară de acestea, el străbătea ţara în toţi anii ţinînd conferinţe asupra educaţiei şi fondînd biblioteci, etc. Horace Mann era apostolul ideilor sale.

El organizează şcoalele normale şi instituie, cursuri de vacanţă pentru institutori. Fiind chemat în fruntea colegiului *Antioche* din Ohio, Horace Mann îşi pune în practică ideile sale asupra coeducaţiei celor două sexe. In privinţa aceasta, el credea că şcoala trebue să fie imagina societăţei, căci din punct de vedere moral şi intelectual, nimic nu este mai rău de cît această deosebire de educaţie şi de idei, care face din bărbaţi şi din femei două popoare

diferite, locuind în aceiaşi ţară şi destinate a trăi împreună.

In afară de acestea, Horace Mann ca oricare American, dădea o mare importanţă educaţiei femeei, căreia vroia el să-i încredinţeze instrucţia poporului.

Cu mijloace de educaţie Horace este pentru trezirea sentimentului datoriei prin sfat, fără a se recurge la pedepse corporale.

Horace Mann, moare la 1849 în vrista de 63 de ani, sarac după ce-şi cheltuise toată averea pentru scopuri culturale.

Are o statue la Boston.

De la el ne-a rămas maximele:

Şcoala este cea mai mare descoperire a omenirei. Educaţia este singura noastră scapare politică, în afară de aceasta — potopul.

Am insistat prea mult asupra acestui personaj, de şi n'am insistat în destul, atît de important ni se pare el în istoria educaţiei.

Astă-zi şcoala din Statele Unite păstrează încă fidel tradiţia, în pe care i-a imprimat o Horace Mann, pe bazele căreia ea tinde să se desvolte, fiind organizat pe principiul celei mai largi descentralizări, propriu vorbind Statul nu se amestecă în chestiuni de şcoală. Aceasta rămîne o instrucţie locală municipală administrată de către un *consiliu de educaţie*. Cel mult dacă statul se mărgineşte de a sprijini instituţiile de cultură, fără a exercita vr'un control Ceea ce se cheama *Bureau et Education* nu trebue socotit ca o autoritate centrală cum ar fi ministerul de Instrucţiune publică de la noi.

Dacă însă asemenea autorităţi nu exissă, în schimb însă sunt multe asociaţii şi societăţi private, care se ocupă de şcoală şi de chestiunile sociale în legătură cu ea.

Urmînd acest principiu „astă zi şcoalele noastre, scrie un american, sunt poate mai inferioare celor din alte părţi Peste cince-zeci de ani însă ele vor fi superioare acelora, pentru că sistemul acesta de organizare înlesneşte o adaptaţiune constantă a programelor şi a metoadelor cu cerinţele mediului şi mediul se îmbunătăţeşte mereu".

Din pricina acestei organizări este şi greu de a urmări mişcarea pedagogiei în Statele Unite.

In general şcoala este gratuită pentru stăini ca şi pentru localnici, dar încă nu este pretutindene obligătoare, Educaţia nu este confensională şi învăţămîntul dogmelor religioase este interzis. Toleranţa cea mai largă este acordată.

C. V. Buţureanu

Cronică Religioasă

Astă-zi şi mîine

In diferite articole publicate aici periodic şi se vor mai publica încă, s'a putut observa de sigur durerea şi amărăciunea ce copleşesc inima noastră, asistînd la umilirea şi înjosirea celei mai înalte instituţii sociale şi morale, adică Religia creştină, din partea multora, dar mai ales din partea reprezentanţilor ei.

Trebue a se şti însă că nu atîta ne doare de ceea-ce se vede petrecîndu-se *astă-zi*, ci mai ales gîndindu-ne la cele ce se vor petrece *mîne*.

Noi aceşti de aztă-zi, tot vom fi făcut ceva tot vom fi apărat ceva, tot vom fi scăpat ceva din dezastrul şi prăpădul ameninţător şi distrugător al religiunei. In noi tot vor fi fost seminţe bune de fapte creştine, de aspiraţiuni şi nădejdi de ceva mai bun în viitor; căci asupra copilăriei noastre, a celor de azi, au licărit ultimele raze cari au luminat şi încălzit evlavia şi adînca pietate o strămoşilor şi părinţilor noştri.

Dar generaţia ce se rădică astăzi, care se naşte acum la viaţa socială cu educaţia religioasă-morală şubredă, ce o capătă în familie şi în şcoală, care creşte sub auspiciile, sub pildele unei vieţi religioase din biserică şi din societate, plină de scandaluri, de josnice rezbunări şi persecuţii, de călcări de legi, de vederi strîmte şi asupriri, de ipocrizie, de lăcomie neasţioasă, — teamă mi-e că această generaţie este menită să asiste la ruina credinţei noastre şi la răsipa religiozităţei neamului nostru.

Şi atunci numai Cel de Sus ştie ce ne aşteaptă!

Ezechil.

Litere-Ştiinţe-Arte

Din psihologia pseudonimelor. — De oare-ce ne-am ocupat aci de incidentul unui pseudonim, e locul să relevăm ceva din psihologia pseudonimelor şi anume.

Vorbind în „Viaţa Socială" despre cel mai nou articol al d-lui C Stere în „Viaţa Romînească"—d. N. D. Cocea spune că „in cîte-va pagini admirabile, d. C. Stere îşi ascunde o stare sufletească de amărăciune, de indignare şi de revoltă sub pseudonimul C. Şărcăleanu".

Sunt pseudonime cari au ajuns atît de indiscrete, în cît aproape nu le mai găsim nici un rost—şi ne întrebăm cu drept cuvînt pentru care raţiune le mai păstrează autorii ori posesorii lor.

Adoptarea unui pseudonim în primii ani de publicistică ori de diletantism corespunde unor anumite raţiuni şi ocroteşte în contra unor anumite neplăceri. De la o vreme însă pseudonimul ales nu-şi mai îndeplineşte scopul. Sunt cazuri cînd pseudonimul, întocmit în a anumită formă poetică—se menţine prin *această* calitate. Bănăoară la noi, pseudonimele de Carmen Sylva, Delavrancea, etc. Dar atunci ele - numai ele şi nu numele reale — apar în public. Nu tot aşa e însă cazul cînd d. C. Stere, director de revistă, semnează din cînd în cînd C. Şărcăleanu,—ori alte cazuri de aceaşi natură.

Sau, poate, tocmai în atari împrejurări e mai complexă şi mai interesantă psihologia pseudonimelor?

*

A apărut „Viaţa Socială" No. 10 pe Noembrie cu un sumar foarte bogat. Articolele de sociologie sunt semnate de Emile Vandervelde, Suzanne Ampourrain C. Dobrogeanu-Ghcrea, V. M. Kogălniceanu, Jean Jaures, Em. Varhaereu, Tolstoi. Partea literară abundă în acest număr: D. Anghel, N. D. Cocea, N. Davidescu, G. Galaction, Gr. Topîrceanu, B. Nemţeanu, Porsenna etc. Ilustraţii: Iser, Delannoy, şi Lefort.

*

A apărut „Facla" No. 37 cu un prea interesant sumar.

*

Savantul H Poinicaré, autorul volumului „Ştiinţă şi ipoteză", crede că nu se pot concepe astăzi, cercetări ştiinţifice fără cea mai desăvîrşită libertate. Savantul nu trebuie să fie sclavul nici unei doctrine, fie ea filosofică, religioasă sau politică.

El nu trebuie să aibă în vedere de cît faptele care singure pot să arate ceea ce este îndreptăţit sau nu în teoriile generale. In acelaşi timp însă omul de ştiinţă să primească fără frică teoriile cele mai revoluţionare. Să nu se teamă de nimic şi să nu-şi spună că o doctrină trebue înlăturată pentru că e primejdioasă societăţii. Numai minciuna primejdueşte societatea. Numai libertatea poate asigura dezvoltarea şi progresul ştiinţei.

*

Singura aviatoare a Germaniei, d ra Rathe Paulus, a făcut pînă acum 478 escursiuni în balon şi a executat 65 scoborîri în „paraşute" de la înălţimi de 300—400 metri.

*

Observatorul sismologic din Jugenheim a înregistrat la 26 Noembrie st. n., un cutremur de pămînt de o durată lungă, însă de mică intensitate. Primele perturbaţiuni veneau de la o depărtare de 2 mii klm. Adevăratul cutremur pare a se fi întîmplat la o depărtare de zece mii klm Cutremurul a început la orele 6, şi a durat, cu întreruperi, pînă la 9.

*

Din Petersburg vine ştirea că d-rul Lion ar fi reuşit a prepara un ser cu care se vindecă epilepsia. Serul se numeşte „arseno-cerebrin". Tratamentul durează numai o săptămînă.

*

STRUNA ZILEI

O STRADA CELEBRA

Fete şi femei se primesc pentru lucrări uşoare la o fabrică din strada Moţoc.

«Fulgerul».

Făgădueli înşelătoare?
Ba nu! Ştiam că 'n strada ceea
Căştiguri mari găsea femeea
Cu ocupaţii prea... uşoare.

INFORMATII

Eri, sărbătoarea „Intrarea în Biserică", s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Vovidenia, din strada cu acelaş nume.

La 6 Decembrie, va avea loc la Teatrul Naţional, o reprezentaţie, organizată în folosul societăţei Cantina şcolară.

Se va juca „Floarea pădurilor".

Eri după amîazi s'a făcut înmormîntarea regretatului Titus Cerne.

Prohodul a fost oficiat, la biserica Sf. Spiridon, unde era depus corpul, de către P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, asistat de preoţii bisericei şi a companiat de corul, al cărui şef a fost defunctul.

Au luat parte rudele, funcţionarii casei Sf. Spiridon, profesorii şi elevii seminarului Veniamin şi mai mulţi prieteni şi cunoscuţi ai defunctului.

Ziarul „Patria" din Cernăuţi, încetînd de a mai apare, „Foaia Poporului, a rămas organul romînilor din Bucovina.

Prietinii noştri din Roman au fost convocaţi, pentru Duminică 28 Noembrie la o întrunire, care va avea loc, în sala clubului.

Direcţiunea şcoalei comerciale elementare din Iaşi a intervenit pe lîngă ministerul de interne, ca să roage prefecturile de Dorohoi, Suceava, Neamţ, Roman, Vaslui şi Iaşi, ca să înscrie în bugetele lor viitoare sume pentru burse care să se acorde acelor tineri fii de săteni, cari ar dori să urmeze cursurile acestei şcoli comerciale.

Scandalurile călugăreşti din monastirea Neamţu.—După ce Mitropolitul toată vara şi toată toamna a colindat pe la monastirile din Eparhia sa, cînd singur, cînd în tovărăşia chiar a Miniştrilor de Culte, şi de Domenii, în scop de a le reorganiza, acum încep a se vedea roadele acelei mult trîmbiţate reorganizări.

Mai întăi a pus în capul administraţiei monăstirilor, oamenii... pardon călugări tot unul şi unul.

Par că a tunat şi i-a adunat! Unii certaţi cu cartea, alţii cu morala, alţii cu alte metehne ori trupeşti, ori sufleteşti, cum şade mai bine călugărului şi acum au început a arata ce pot şi dînşii cînd la adică 'i vorba de reorganizare.

Nu de mult timp a fost în vestita monastire Neamţu *o păruială* între fratii călugări, că victima a trimes şefului seu bisericesc în un plic închis ca plocon şi ca dulce amintire o şuviţă din scumpul şi preţiosul seu păr, ca să vadă cine i l'a smult.

Acum de curînd ni se scrie de acolo Economul acelei monastiri *Ioachim Filipovici*, poleac de origină, a băgat o femee în beciu şi a bătut-o cu băţul pînă ce i s'a tras moartea

Apoi a bătut şi pe un frate din acea monastire, trăgîndu-i cu băţul la *mir*, umplîndu-l de sînge!

Aviz celor în drept.

Din Birlad.—Sîmbătă, 20 Neomb., a avut loc în saloanele clubului, a doua întrunire a partidului Conservator-democrat, la care a luat parte un mare număr de membri.

Intrunirea a fost prezidată de d. V. Simionov, profesor.

Cel dintăi care a luat cuvîntul a fost d. Dim. I. Ghimuş, secretarul clubului. D sa arată că opinia publică îmbrăţişează cu căldură şi încredere partidul conservator-democrat, probă adeziunile ce vin într'una la club. D. Ghimuş anunţă înscrierea în partid a d-lor: *N. Stan*, proprietar, aleg. col. I cameră şi II Senat şi *V. Luca* colegiul, colegiul II adunare şi I comună.

A luat cuvîntul apoi d. I I. Lupu, fost primar şi deputat, care face o dare de seamă a întrunirei comitetului de 400 ce a avut loc, Duminica trecută în Bucureşti, d-sa arată cuvîntările şefului şi a celorlalţi, fruntaşi, a căpătat convingerea că liberalii se duc de la putere şi că venirea unui guvern Carp, este imposibilă. D. Lupu îndeamnă pe membrii clubului să stea strins uniţi în jurul şefului local, d. Teodor G. Emandi, şi să lucreze pentru propăşirea partidului, căci numai astfel înlesnesc şi grăbesc venirea lor la putere a partidului Conservator democrat.

D. Grigore Patriciu, fost inspector general al învăţămîntului, luînd cuvîntul ţinu o cuvîntare entuziastă, în care arată că tăria partidului nostru constă în solidaritatea membrilor lui. Dovadă despre aceasta inscrierile, care zilnic se fac în partid. D-sa dovedeşte pînă la evidenţă lipsa de logică a junimiştilor, cari cer retragerea liberalilor de la putere, fiind-că au perdut alegerile, fără a trage concluzia firească, că guvernul se cuvine acelora, cari au cîştigat alegerile, ci pretind puterea pentru partidul lor, cari şi dînsul a fost bătut peste tot în alegeri.

D. Patriciu după ce face o analiză amănunţită a discursurilor ţinute în întrunirea marelui comitet a partidului în Bucureşti, arată imposibilitatea venijunimiştilor la putere; deoarece, neavînd poporul cu dînşii nu pot face alegeri libere — după cum declară însu-şi d. Carp — ţara ar fi veşnic neliniştită, fie prin alegeri violente fie prin mişcări grave de stradă.

Intrunirea s'a terminat la orele 6 şi jumătate în mijlocul unei mari însufleţiri anunţîndu-se o nouă întrunire pen-Sîmbătă 27 curent.

D. Const. Florea, institutor la şcoala No. 2 de băeţi din Dorohoi, a fost transferat pe ziua de 1 Decembrie, la şcoala No. 3 de băeţi din Botoşani.

Din Cernăuţi ni se scrie că Vineri au avut loc, cu ceremonialul obişnuit, deschiderea noului an universitar.

Noul rector, d. prof. dr. M. Friedwagner a rostit cu această ocazie, o cuvîntare, vorbind despre „poezia populară la Romînii bucovineni".

Eri la orele 2 după amiază, prostituata Elena Irimia din stradela Perju No. 3, a încercat să se sinucidă otrăvindu-se. Ea a băut o cantitate de suflat de cupru disolvat în oţet.

La ţipetile disperate ale numitei, proprietarul caselor în care locuia dînsa, a alergat în grabă şi văzînd starea desperată în care se afla, a înştiinţat pe comisarul secţiei, I-a care sosind împreună cu d, dr. Tudor, a dispus transportarea ei la spitalul Sf. Spiridon, unde a fost internată în secţia d-lui dr. Negel; aci i s'au făcut spălături stomachale şi se crede că va scapa cu viaţă.

Asupra cauzelor ce au determinat o să recurgă la aceasta, dînsa a refuzat să dea ori ce lămuriri.

Consiliul de higienă al oraşului se va întruni în astă-seară, sub preşedenţia d-lui dr. Floru, medicul primar al oraşului.

O nouă bancă. — Noua bancă romînească, a cărei întemeiare s'a anunţat pînă acum de diferite publicaţiuni sub diferite forme, nu va purta probabil numele de Banca Centrală Romînă, pe care l dăduseră iniţiatorii. Aceasta din diferite motive.

Pentru moment, o delegaţiune compusă din d-nii Al. Ştefănescu, director la Banca Naţională, C. Alimăşteanu, cenzor al Băncei Naţionale şi Take Protopopescu, reprezentînd comitetul de iniţiativă, adună adesiuni, înainte de deschiderea subscripţiunei publice. Dacă prin aceste adesiuni prealabile se va aduna capitalul de 12 sau 15 milioane, se va purcede la subscripţia formală.

Capitalul întreg va fi din ţară. Acţiunile—de 1000 lei bucata—vor fi parte nominative (cel puţin jumătate), parte la purtător.

In momentul de faţă se urmează tratative pentru intrarea în noua înjghebare a Băncei de scont şi a Băncei Ilfov. Acordul de principiu s'a stabilit, în urma mai multor conferinţe, la care au luat parte cei trei delegaţi ai comitetului de iniţiativă mai sus arătaţi, cum şi d-nii C. Olănescu, Al. Cottescu, Gr. Coandă şi D. Dobrescu din partea Băncei de Scont. Aceasta din urmă va intra pentru valoarea nominală a acţiunilor sale, iar pentru industriile ce posedă — şi a căror amortizare se va face cu ajutorul fondului de rezervă al Băncei de Scont — se va creia o societate nouă separată. O comisiune compusă din d-nii C. Olănescu, Al Cottescu şi D. Dobrescu, a fost numită cu însărcinarea de a elabora proiectul de fuziune.

Banca Ilfov va intra şi ea nu numai cu capitalul ce posedă, dar şi cu subscripţii ale grupului său, aşa că aportul ei va fi de vr'o 2—3 milioane.

Este probabil că numele noului întreprinderi va fi *Banca Romînă de Scont*.

La început se emisese ideia ca şi Băncile din provincie să subscrie ca acţionari, fie pe baza fondului lor de rezervă, fie cu o cotă de 10 la sută a capitalului lor; dar ideia aceasta a fost abandonată, cel puţin pentru moment, rămîind ca acţionarii acestor Bănci să subscrie individual, şi numai în cazul cînd nu se va atinge capitalul dorit, să se primească şi subscrierile Băncilor din provincie.

Eri după-amiază, s'au distribuit la primărie, haine la 20 băeţi de la şcolile primare.

Distribuirea va continua Dumineca viitoare.

D. inginer Teodorescu, directorul regiei, care cu alţi funcţionari, se află în Macedonia, unde au făcut cumpărătuei de tutun, să va reîntoarce Lunea viitoare în localitate.

Licitaţia pentru cumpărarea tutunului s'a ţinut la Drahma.

Consiliul comunal se va întruni mîine Marţi 23, Noembrie, la orele 4 p. m.

Ministerul Iastrucţiunei, a făcut cunoscut rectoratului că fiind informat de legaţiunea italiană, că de la Palatul Sforţa din Milano s'a furat un mare număr de monezi care aparţineau unei colecţiuni numismatice de mare valoare, să ia cuvenitele măsuri, ca în cazul cînd s'ar oferi vr'un vînzător pentru colecţiunea Bibliotecei, să se refuze cumpărarea acelor monede şi să se comunice poliţiei spre a se urmări pe vînzător.

Ministerul înaintează şi un tablou de 188 de monezi, cu indicaţiunea felului şi valorei fie-căreia.

Eri a avut loc la comunitatea armenească, alegerea de balotaj pentru un loc de membru în consiliul de administraţie, între cei doi candidaţi, d nii: Cr. Malhasovici şi Garabet Manea.

A fost ales d. Malhasovici, care a întrunit 64 voturi.

Pentru postul de administrator, s'a declarat balotaj. Au fost 66 vetanţi, şi au întrunit 33 voturi d. Aritonovici Măgărdici şi 33 d. Em. Popovici.

In pridvorul bisericei Banu, s'a găsit Sîmbătă seara, un copilaş mort de curînd, aşezat într'o cutie.

S'a înştiinţat poliţia şi sosind la faţa locului d. comisar Ionescu însoţit de d. dr. Tudor, s'a dispus transportarea cadavrului la morgă. Făcîndu-se cercetări, s'a constatat că copilul a fost născut mort şi că probabil mama sa neavînd cu ce să'l îngroape, l-a pus într'o cutie şi l'a pus în pridvorul bisericei.

Aflăm cu plăcere că în partidul conservator democrat din Bîrlad s'au mai înscris d-nii: N. Stan, proprietar, alegător al colegiului II Senat şi V. Luca aleg. col. II.

Incendiul de astă noapte. — Astă noapte, pe la orele 10 jumatate la Vasile Ionescu, potcovar, din strada Păcurari 123, se găseau la o petrecere, mai mulţi invitaţi; pe la ora 11, terminîndu-se gazul din lampă, concubina lui Ionescu, numită Elena Suciu, luă o luminare aprinsă şi cu ea se dusă în paravanul de dindos, cu lampa ca să toarne gaz. Cum însă era cam cu chef, luă un bidon în care se aflau 6 litruri de gaz şi în loc să toarne în lampă, gazul curse lîngă luminare şi bidonul făcînd explozie, hainele de pe ea au luat foc.

La detunătura produsă de explozia bidonului, toţi cei din casă săriră în ajutor şi Vasile Ionescu vroind să stingă flacările de pe ea, s'a ales cu grave arsuri pe mîini. Numita Elena Suciu n'a putut fi salvată, de cît stingîndui-se hainele aprinse, căci aproape tot corpul era ars.

In stare gravă, numita a fost pusă într'o trăsură şi dusă la spitalul sf. Spiridon şi internată în secţia d-lui dr. Negel.

*

In timp ce se dădeau ajutoare numitei, gazul din bidon împrăştiindu-se pe jos, a luat foc paravanul de scînduri, de unde focul s'a întins apoi la colţul caselor locuite de evreul Froica Welt, arzînd o parte din acoperemînt

S'a înştiinţat pompierii şi autorităţile şi a sosit la locul incendiului d-nii Ionescu comisarul secţiei I-a, Stamate comisarul secţiei a II, care era de rond şi d-nii Iordăchescu, şeful siguranţei şi Ştefăniu ajutorul de comandant.

In urmă au sosit şi pompierii din postul Toma Cozma, care începură să dea ajutoare şi să salveze casele dimprejur.

In timp ce pompierii căutau să salveze casa locuita de Welt, întreg apartamentul ocupat de Ionescu era în flacări. Văzîndu-se pericolul, s'a chemat în ajutor şi pompierii din punctul Bucşinescu, care sosind au localizat incendiul.

Casele erau proprietatea lui Ivan Prosin şi erau asigurate.

Azi dimineaţă, femeia Elena Suciu din cauza gravelor arsuri capatate pe corp, a încetat din viaţă în durerile cele mai îngrozitoare.

Noul program care începe în astă seară la cinematograful „Union" care îşi seria reprezentaţiilor la coloseul Bragadiru, cuprinde bucăţi din cele mai alese, între care vom cita:

„Fiul pădurilor", mare dramă antică, produs al cassei Ambrosio din Turini Anita Garibaldi, epizoade din luptele pentru independenţa Italiei. Tot în aces program se mai cuprinde, frumoasa dramă morală a lui Suderman, „Onoarea", care ne redă o familie săracă, din serviciul bogotaşului Mühlingk, al cărui fiu întreţine relaţii de dragoste în ascuns, cu tînăra Alma. Robert fratele ei care se reîntoarce din Iawa află toate aceste şi rămîne foarte mâhnit. Mühlingk plăteşte părinţilor Almei onoarea ei, convenind cu dînşii să părăsească localitatea. Robert descopere această manoperă şi duce banii înapoi bogataşului, dar pleacă îndărăt în Indii, pentru a uita dezonoarea familiei sale.

Noul program mai cuprinde, un milion la loterie, extrem de hazlie; vînzătorul de banane, etc.

In curînd sclava albă.

DIVERSE

— Joi cu ocazia sărbătoarei Sf-ta Ecaterina, se va oficia hramul biserice Lozonschi.

— In mahalaua Iarmaroc No. 87, a fost găsit mort, Vasile Tataru. Fiind bănueli că ar fi fost otrăvit de soţia sa, cadavrul a fost transportat la morgă pentru a i se face autopsia.

— In secţia d-lui dr. Sculy de la spitalul Sf. Spiridon, a fost internat Iancu Caizerman, păzitor la rampa vămei, care a fost grav maltratat de un alt păzitor.

— In strada Săulescu No. 3, a fost găsit mort azi dimineaţă, aparul Ion Bocluc, care fusese primit aseară să doarmă acolo într'o cameră.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Astă-noapte apa a ajuns la soseaua Păcurari. Presiunea a fost oşa de mare că a plesnit un tub şi în afară de aceasta, s'a produs şi o prăbuşire de teren, aşa că nu era mult ca oraşul să fie i nundat.*

S'au luat însă măsuri urgente, trimiţîndu-le la faţa locului echipe de lucrători.

❑ *Situaţia procurorului general din Iaşi este foarte sdruncinată. De cînd funcţionează în această demnitate, a fost chemat de mai multe ori de d. Stelian, care i-a făcut aspre observaţiuni asupra modului cum înţelege să conducă parchetul general.*

D. Mimi s'a făcut cu totul imposibil în faţa d-lui Stelian, de cînd a pus cunoscutele concluzii în procesul civil al trusturilor. In urma acelor concluzii, a fost chemat de două ori la Bucureşti, dar nu s'a dus.

Unii liberali fruntaşi din Iaşi, cari văd cu ochi foarte răi pe actualul procuror general, au exploatat în mod infam ţinuta d-lui Mimi în chestia numitului proces. Ast-fel, s'a raportat ministrului, că în dimineaţa judecărei procesului. procurorugeneral ar fi chemat la telefon, de la parchetul general, pe unul din avocaţii lul Fischer, şi i-ar fi spus:

— Eu voiu pune concluzii favorabile lui Fischer, întru cît în proces pledează d. Take Ionescu şi nu pot să fiu de altă părere de cît acea a d lui Take Ionescu.

D. Stelian a crezut acest basm şi a fost un moment hotărît să'i ceară demisia. Cum însă d. Mimi este cumnat cu deputatul Meitani, s'a intervenit la d. Stelian şi i s'a arătat că ar fi rău să facă acest lucru în ajunul retragerei guvernului.

❑ *Ministrul justiţiei a chemat astă-zi la telefon pe unul din procurorii de secţie ai Curţii de Apel şi l'a însărcinat să facă recurs şi în procesul civil al trusturilor.*

Faptul a produs mare zăpăceală la parchet, căci nu s'a mai auzit ca într'un proces, în care procurorul general a pus concluzii pentru primirea apelului, inferiorul procurorului general să fie silit de ministru să facă recurs.

❑ *D. Cuculi preşedintele curţei de casaţie, secţia II-a, se va retrage la pensie pe ziua de 6 Ianuarie.*

Se dă ca sigură înaintarea d-lui consilier Iulian, în locul vacant.

❑ *In seara de 6 Ianuarie va avea loc în sala Teatrului Naţional din Bucureşti un mare banchet în onoarea d-lui Ionel Brătianu.*

La acel banchet, d. Brătianu va anunţa retragerea guvernului, pe motivul că toată opera sa a fost împlinită.

❑ *Astăzi începe la Cameră discuţia la Mesaj. Va vorbi deputatul liberal George Diamandi. Marţi şi Mercuri va vorbi d. Take Ionescu.*

❑ *Domnul senator I. Pilat a fost numit membru în consiliul de administraţie al Casei Pădurilor.*

Cum această numire este făcută cu decret regal, d. Pilat va demisiona astă-zi din Senat şi din demnitatea de chestor.

Domnul Pilat era senator al col. I Dorohoi.

❑ *Domnul N. Iorga a declarat că în viitoarele alegeri generale, îşi va pune candidatura, la colegiul II de: Bucureşti, Iaşi, Botoşani, Craiova. D. Cuza va candida la Iaşi şi Brăila.*

Asupra şanselor reuşitei sale şi ale prietenului seu la I şi, d. Iorga a declarat următoarele:

— Dacă alegerile generale vor fi făcute de liberali, voiu reuşi numai eu. Dacă vor fi făcute de d. Greceanu, vom reuşi amîndoi: dacă vor fi făcute de d. Badareu, nu vom reuşi nici unul.

❑ *Junimiştii din Iaşi au propus d-lui Matei Cantacuzino, în caz de alegeri generale, candidatura la Senatul universitar din Iaşi.*

D. Cantacuzino a declarat că refuză să reîntre în partid şi să primească vre-o candidatură, pînă nu se vu face închegarea definitivă a partidului conservator.

❑ *De la inspecţiile făcute astă-vară de d. Morţun la Iaşi, s'a luat hotărîrea la ministerul de interne de a se cerceta în deaproape ori-ce credit ce ar fi cerut de către consiliul comunal din Iaşi şi de a nu aproba de cît acele credite, ce ar fi absolut necesare şi pentru nevoile comunei*

In urma acestei hotărîri, ministerul de interne refuzase să aprobe creditul votat de comună pentru alegerile de astă toamnă, iar acum în urmă, ministerul a refuzat aprobarea creditului de 9000 lei votată pentru comisiunea compusă din d-nii ing. Antoniu şi Apostoliu şi consilier Constandache, care a luat parte la preluarea lucrărilor de asfaltare.

Eri d. primar N. Gane a făcut o intimpinare oficială către ministerul de interne, rugîndu-l să aprobe creditul.

❑ **Aflăm că cunoscutul nostru filantrop, d. Colonel Langa, care în ori şi ce ocazie a ştiut să şi arate generozitatea şi dragostea sa pentru operele culturale şi de bine-facere ale Iaşului, a donat acum de curînd suma de una mie lei, pentru a servi ca fond, şcoalei de cusături romîneşti „Domniţa Ruxanda".**

❑ † **Constantin Leppadatu.** — **Cu multă părere de rău înregistrăm decesul lui Const. Leppadatu, unul din cei mai bătrîni luptători liberali din Iaşi, fost pînă în ultimul moment preşedintele consiliului general al judeţului Iaşi.**

Const. Leppadatu a aparţinut magistraturei din Iaşi de la 1870–1875, ca procuror general şi, mai tîrziu, ca membru al Curţei de Apel; mai tărziu se înscrise în barou şi fuse, lung şir de ani, avocatul bancherilor şi comercianţilor din Iaşi şi acel al principalelor case de comerţ străine.

Ales deputat în 1884, Leppadatu a reprezintat mult timp Iaşul în Cameră şi în Senat; a fost ajutor de primar de la 1895—97 şi consilier judeţan.

Prin testamentul autentic, făcut în ziua de 27 Octombrie 1910, Leppadatu testează partea sa de suflet nepoatei sale Mărioara Ţinţu cu obligaţia de a da cîte 20,000 lei, la măritiş, verişoarelor ei, fiice ale regretatului Emil Leppadatu.

Inmormîntarea regretatului, al cărui corp a fost depus în biserica Banu, va avea loc Mercuri, ora 2 p.

Drapelul negru a fost arborat la prefetura judeţului, la Primărie şi la clubul liberal.

Transmitem condoleanţe intristatei familii, care a fost atît de greu lovită în ultimul timp.

❑ Astă-zi urma să se înceapă la spitalul Sf. Spiridon, concursul pentru ocuparea postului de medic primar, rămas vacant prin moartea d-rului Bottez.

Candidează d-nii d ri: Jianu din Bucureşti, Mîrzescu şi Anghel.

Din partea epitropiei fac parte din comisiunea examinatoare: d nii dr. prof. V. Bejan, dr. Socor şi dr. Carnabel; din partea facultăţii de medicină d-nii: prof. dr. Juvara şi Sculy

Concursul nu s'a putut începe din cauză că n'a sosit delegatul ministerului instrucţiei în comisia examinatoare.

❑ **Datorită muncei, în adevăr lăudabile pe care distinsa d-nă Maria Hinna, preşedinta societăţei „Pîinea saracilor" o depune în conducerea acestei instituţii caritabile, societatea a fost îmbogăţită în timpul din urmă, prin donaţiunea importantă ce i au făcut'o baroneasa şi baronul de Hertza, care au bine voit a dona „Pîinei saracilor" frumosul lor imobil din str. Lascar Catargi.**

❑ Azi dimineaţă o nenorocire s'a întîmplat în strada colonel Langa.

Servitorul Ioan Dumba, de la I. Copel, din acea stradă, a căzut de pe un cal, fracturîndu-şi un picior.

In stare gravă, a fost dus la spital.

❑ Membrii consiliului sanitar superior au fost convocaţi să se intrunească mîine-seară Marţi, pentru a proceda la tragerea la sorţi a celor 2 delegaţi la concursul de medic primar din Iaşi.

Concursul va începe cu siguranţă Vineri.

❑ Principesa Maria Moruzzi a subscris 1000 lei, d na şi d. M. B. Cantacuzino 100 lei, — pentru statua Cuza-Vodă, pe lista d lui Xenopol.

❑ La 2 Decembrie se va începe in Bucureşti concursul pentru ocuparea mai multor posturi de medici de spitale de oraşe.

Concursul va ţinea 3 luni Din partea facultăţei de medicină a fost delegat ca membru în comisiunea examinatoare, d. profesor dr. Bălăcescu, iar din partea Epitropiei Sf. Spiridon, d. profesor dr. V. Bejan.

Din Iaşi vor candida d-nii d ri: Gane, Nicolaescu şi Dulbergher.

❑ **Primim din enciclopedicul dicţionar biografic Figuri contimporane din România coala a 18. Sumar:**

Nicolaie A. Berindei, **nuvelist, avocat, unul dintre iniţiatorii pentru desvoltarea portului şi danţurilor naţionale;** *Alexandru C. Berbescu*, **inginer şef la c. f. r.;** *Const. D. Berlescu*, **inginer şef la direcţia generală a Poştelor;** *Mihail D. Berbescu*, **prim procuror; familia** *Beşteleni*; **doctor** *Const. A. Beşteleni*, **locotenent-colonel în rezervă;** *Mih. Beşteleni*, **consilier la Curtea de Apel din Galaţi;** *Ion Bianu*, **profesor universitar etc.; doctor** *Vasile Bianu; Victor Biberia*, **avocat; familia** *Bibescu* **reprezintată de la obârşie şi printr'un tablou genealogic; voevodul** *George Bibescu* **(1842—1848!; principii** *Anton, Alexandru* **şi** *George Bibescu*, **aceşti doi din urmă două mari personalităţi ai familiei.**

Corespondenţile şi orice chestiuni privitoare pe lucrarea aceasta, se vor adresa d-lui Th. Cornel, directorul publicaţiunii, str. Cometa 61, Bucureşti.

Telefon 23 | 49.

❑ **Universitare.**—Astă-zi la orele 3 p. m. s'a început concursul pentru ocuparea bursei statului, pentru specialitatea filozofie. De la orele 3—6 p. m. candidaţii vor trece proba scrisă de Psihologie.

A doua probă scrisă se va da Mercuri, — din Logică: iar a treia, Vineri, — o compoziţie.

Tot astă-zi, se va hotărî şi ţinerea concursului pentru bursele de la istorie.

— D. A. Philippide a convocat pe d-nii Charles Drouhet şi Traian Bratu pentru a cerceta tezele candidaţilor la bursele de filologie.

— La 13 Decembrie, orele 8 jum seara, se va ţinea în amfiteatrul facultăţii de ştiinţi, a doua şedinţă a societăţii de ştiinţi din Iaşi, de sub preşidenţia d-lui P. Poni.

❑ Moştenitorii defunctului C. Leppadatu au cerut să se aplice sigilii la locuinţa regretatului, strada Lăpuşneanu

❑ Joi seara 25 Noembrie va avea loc în sala societăţii medico-farmaceutice, conferinţa d-lui Dr. H. Burştin despre „Chemoterapia şi 606".

❑ **Primul doctor în drept.** — *D. C Jornescu a fost proclamat Simbătă seara, doctor în drept al facultăţii juridice din Iaşi şi aceasta a fost prima proclamare de doctor de la înfiinţarea secţiei de doctorat la facultatea noastră.*

Teza tînărului doctor, care tratează despre contractul de muncă, este considerată ca o lucrare foarte meritorie, după cum se exprimă în raportul său asupra tezei, d. decan Dimitrie Alexandrescu.

Juriul examinator, prezidat de d. Dim. Alexandrescu, asistat de d nii profesori Vasile Dimitriu, Virgil Arion, I. Peretz şi Gr. Demetrescu, a proclamat doctor în drept, secţia juridică,—pe d. Constantin Jornescu.

Lucrarea d-lui C. Jornescu, asupra căreia se va reveni pe larg în ziar, tratează despre lupta dintre capital şi muncă, arătînd că, în domeniul dreptului, lupta aceasta îmbracă forma unui contract de muncă. D. Jornescu mai tratează în teza sa despre principiile generale de introdus în contractul individual, reglementat de codul, civil faţă cu evoluţia acestui contract, ţinînd seamă de tendinţele şi concepţiile juridice şi economice ale doctrinei şi legislaţii apusene.

❑ **In chestia statuei.**—**Membrii comitetului statuei lui Cuza-Vodă, s'au întrunit eri, la orele 5 p. m. în saloanele camerei de comerţ. A prezidat d. A D. Xenopol, vice-preşedinte.**

S'a hotărît a se trimete d-lor Ghyka Deleni şi A. D. Holban, care n'au luat parte la şedinţă, următoarea adresă din partea comitetului:

„Comitetul central al monumentului lui Cuza-Vodă întrunit în şedinţa de azi 21 Noembrie sub preşidenţia domnului A. D. Xenopol, vice-preşidente, nevoind a lua nici o hotărîre în absenţa d voastră pentru aducerea la îndeplinire a votului comitetului din şedinţa de la 31 Octombrie a. c, a decis în unanimitate să vă roage să bine voiţi a continua lucrarea începută dintr'o iniţiativă atît de generoasă şi condusă cu atîta energie şi abnegaţie timp de mai mulţi ani.

Din primul moment, d-voastră a-ţi fost împreună cu noi unanimi în dorinţa de a aşeza statuia Marelui Domnitor în piaţa Unirei. Dorinţa această vie, a căreia realizare fusese împiedecată un moment, din împrejurări independente de Comitet, astăzi putîndu-se înfăptui, suntem convinşi că nu veţi înceta de a conlucra la opera măreaţă a căreia iniţiativă, vi se datoreşte.

Convinşi că, veţi da urmare acestei rugăminţi unanime a noastră pornită din cel mai viu sentiment de recunoştinţă, vă rugăm să bine voiţi a primi asigurarea înaltei noastre stime".

Comitetul a hotărît apoi, să se întrunească din nou, Duminica viitoare. 28 Noembrie, la orele 3 p. m. tot în saloanele Camerei de comerţ.

Lucrările pentru punerea în serviciu a conducţiei fiind aproape terminate şi apa după experienţa ce s'a făcut în prezenţa autorităţilor şi a reprezentaţilor presei fiind acuma *la bariera Păcurari.*

Societatea Union-Baugesellschaft

Secţiunea Instalaţiilor Particulare

Iaşi, str. Păcuraei No. 3

atrage deosebita atenţiunea proprietarilor de case că societatea *fiind exclusiv concesionară* pentru *facerea racordărilor*, este singură în măsură de de a face şi *instalaţiunile interioare* de **Apă şi Canal** în mod simultaneu, adică *în aşelaş timp şi uniform cu racordarea.*

Este deci cu *mult mai* **avantajos, economic şi practic** pentru domnii proprietari de imobile, de a se adresa cu toată încrederea numai la birourile noastre de:

INSTALAŢIUNI PARTICULARE
de
APĂ şi CANAL
strapa Păcurari No 3

pentru a fi serviţi in modul cel mai conştiincios.

Preţurile societăţei sunt cele mai convenabile, fiind bazate pe materiale şi manopere absolut superioare.

Direcţiunea
Societăţei UNION BAUGESELLSCHAFT

Dr. ALEXANDRU ŢAICU

Şef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon
Asistent al Facultăţii de Medicină
Medic al Sanatoriului Sfînta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultaţiuni în fie care zi, între orele 2—3 p. m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iaşi.

Telefon prin Centrala Iaşi No. 90.

Ultima oră

Bucureşti 22 Noembrie

Accidentul d-rului Sion

Bucureşti.—Doctorul Sion a fost Sîmbătă seara victima unui accident de automobil. D-sa se ducea la inaugurarea nnui spital din Craiova. In dreptul comunei Lunca Cercului de lîngă Piteşti, şoseaua fiind stricată, şi din cauza nebăgării de seamă a şoferului, autemobilul s'a răstnrnat. Toţi cei din automobil s'au răsturnat; cel mai grav rănit e doctorul Sion, care s'a ales cu ultima coastă stîngă fracturată.

Cu un tren special, d-rul Sion a fost adus în Capitală.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa nu s'a deschis până la orele 3 p. m.

Astă-zi se începe discuţia de răspuns la mesaj.

Va vorbi d. G. Diamandi, iar din partea opoziţiei d. Barbu Păltineanu.

D. Take Ionescu va lua cuvîntul mîine.

*

Primul care vorbeşte este d. Iulian Vrăbiescu, care tratează mai mult despre chestia externă.

După d-sa va vorbi probabil d. Păltineanu.

Cartelul măcelarilor

Bucureşti. — Măcelarii angrosişti s'au cartelat, scumpind carnea cu 15 la Kgr.

Reziliarea unui Contract

Craiova.—Primăria a reziliat contractul cu inginerul Lindley pentru aducerea apei.

HOLERA

Constantinopol.—Peste zi au fost denunţate 15 cazuri de holeră.

*

Roma.—In ultimele 24 ore s'au denunţat în provincia Palermo 6 cazuri şi 1 deces; în provincia Romei 2 cazuri şi nici un decese.

Grav accident

Paris.— Lîngă Lemans, automobilul în care se afla contesa Nicolay cu fiul său, a fost surprins de trenul expres şi a fost sfărmat.

Contesa, fiul său şi şoferul au fost ucişi pe loc.

Alegerile din Anglia

Londra.—La orele 2.30 erau aleşi: liberali 51, unionişti 62, travailişti 7, redmondişti 5; liberalii cîştigă 4 locuri şi unioniştii 7.

Grav accident de automobil

Bucureşti. — Eri după amiază, mai mulţi şoferi s'au dus la o cîrciumă din soşeaua Stefan cel Mare, unde s'au pus pe chef.

Cînd erau trecuţi de beţi, şoferii au pornit cu automobilul spre Herestrău, condus de Rudolf Schwade. Automobilul mergea cu o viteză mare şi la un colţ, Schwade uită să cîrnească, făcu o întorsătură brusca şi automobilul se răsturnă. Unul din şoferi anume Stoian Iosif, a rămas mort pe loc, iar alţi doui au fost grav răniţi.

Numire

Bucureşti.—D. I. Pilat, mare proprietar a fost numit membru în consiliul de administraţie al cassei pădurilor în locul vacant.

O catastrofă

Lisabona.—Din cauza ploilor torenţiale talazul liniei ferate Centra-Lisabona, s'a prăbuşit în momentul trecerii trenului. Sunt cîţi-va călători răniţi,

---

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreţinute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) şi un pianino,—toate cu preţuri eftine.

A se adresa: str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

Profesoară de limba franceză germană şi piano, caută loc într'o familie,

A se adresa în scris L. B, la «Opinia».

Intristaţii: Elena şi Ion Ţinţu cu Mărioara, Efrosina Leppadatu cu Marie-Jeanne şi Solange, Blanche Costin, Gheorghe şi Nathalia Dimopol cu fii, Teodorita Ioan, Dr. Gheorghe şi Anna Nanu cu fiul Constantin şi Maria Ştefănescu, Elena şi Ioan Pastia şi familiile Chihăescu, Vasile Dimitriu, Atanasie Ath. Gheorghiu, Volanschi, Doboş, Cătuneanu, Davidoglu, Th. Vasiliu, Gîlca, Vidraşcu, Vidra, Econom şi Ţinţu, soţ, fiică, ginere, noră, nepoate, cumnate, veri şi cuscri au nemărginita durere a vă face cunoscut decesul prea iubitului lor

†

CONST. LEPPADATU

Comandor al coroanei României şi Cavaler al Stelei României

încetat din viaţă în ziua de 22 Noembrie 1910 şi vă roagă să binevoiţi a asista la înmormîntarea care va avea loc în ziua de 24 Noembrie ora 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la Biserica Banu strada Lăpuşneanu unde este depus corpul.

IOAN LIATRIS
AVOCAT
s'a mutat **str. Procopie 26 bis**
(în dosul Facultăţii de medicină)

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iaşi *str. Lozonschi No. 4*

De inchiriat Două magazii cu camere parter şi etaj, şi cu atenanse, în strada Anastase Panu 47.

A se Adresa strada Albă No. 30.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
OCULIST-OPERATOR
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultaţiuni 3—6 p. m.

M-me HALLEPLIU
GHICITOARE
IAŞI — Strada Bărboi No. 6

Clinica Veterinară
şi
Atelierul de potcovărie sistematică
s'a mutat din strada Păcurari 100
în aceiaşi stradă la No. 122—124
la domiciliul meu.

Potcoave normale 800—1000 bucăţi în permanenţă gata.

Serviciu special pentru a se potcovi şi seara până la ora 11.

Depozit de şuruburi (colţi) de oţel şi fer marca: Austriacă-Rusească şi *germane*, **fabrica Leonhardt, cele mai resistente.** Pentru abonaţi cu 35% mai ieftin ca aiurea.

Potcoave normale, în fer sau oţel cu 60 bani până la 1 fr. aplicată la copită.

Potcoave—patine şi fuscuţe artificiale de cauciuc.

Cauciuc elastic *„Hufledertkiti"* pentru astuparea crăpăturilor, a unghiilor rupte şi marcarea diferitelor deformităţi ale copitelor, care devine dur prin răcire.

Consultaţiuni la ori-ce oră.

Medic Veterinar **Th. Lupaşcu.**
Maestru Potcovar,
L. Serös.
Fost 12 ani sergent major—şef de Potcovărie la Reg. 16 Husari din Austro-Ungaria.

Str. Pecurari 122—124

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, doreşte a da lecţiuni.

A se adresa la Ad-ţia ziarului sub E.

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniţă, gheţărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rîşcanu, la ziar.

M. Mescher învăţător de ştiinţe comerciale şi de limba germană, s'a mutat în strada Mîrzescu 19, etajul de sus, vis-a-vis de Hotelul Central.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Şerban.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoare. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Că experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de un eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE, FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, DOLELORĬ DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IAŞI: Farmacia FRATII KONYA.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Singurii depozitarii în Oraşul Jassy: FRATII KÚNYA, *Pharmacistii Curţei Regale*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, doreşte căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi (event şi fără avere) bine voiască a se adresa:

L. Schlesinger, Berlin 18.

Corespondenţă romîneşte.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible]92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 48|100 şi fr. 1,144,828.10 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invalidităte precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Ia ş

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile toate e reprezintă fabuloasa

sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-sămi şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f35

Châssis de couche, depuis... 7 5

Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 50

Porte-Bouteilles, pour 500 Places... 7 50

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1m de haut. le mètre 0f30c.

Daym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No 1168 Mercuri 24 Noembrie 1910

DUPA 22 DE ANI

De la 1888 — după retragerea liberalilor — și pînă la 1891 — timp de trei ani, am avut în țară, 6 schimbări de guverne conservatoare, cu 4 remanieri ministeriale și două disolvări de Camere.

Așa, la 23 Martie 1888, primul minister care urmează liberalilor, e alcătuit de d. Teodor Rosetti și compus din Petre Carp, Maiorescu, Știrbey, General Barozzi, Marghiloman și Gherman.

Acest minister prezidează alegerile generale, iar îndată după constituirea Corpurilor Legiuitoare — la 12 Noembrie 1888 — demisionează pentru a face loc unui nou guvern, care să se poată bucura de încrederea noului parlament.

Sarcina alcătuirei acestui cabinet, este încredințată tot d-lui Teodor Rosetti, care'și formează al doilea guvern cu General Manu, Carp, Vernescu, Al. Lahovary, Maiorescu, Stirbey, Gherman și Marghiloman.

Două luni mai tîrziu, la 12 Ianuarie 1889, Lascar Catargi, demisionează din prețidența Camerei — și retragerea sa este semnalul neînțelegerilor ivite între al doilea guvern și parlament, care nu'l considera ca fiind expresiunea fidelă a voinței țărei.

La 26 Martie 1889 — al treilea minister se formează sub prețidența lui Lascar Catargi, fără junimiști, compus din conservatori și liberali-conservatori verniscani și anume: General Manu, Al. Lahovary, Boerescu, Vernescu, Păucescu și Gherasy.

Dar nici acest guvern nu avu o soartă mai bună. La 5 Noembrie 1889 — în vederea deschiderei celei de a doua sesiune a parlamentului, Lascar Catargi presintă Regelui, demisia celui de al treilea guvern — și generalul Manu este însărcinat cu formarea noului Cabinet.

Acest al 4-lea minister, e alcătuit din T, Rosetti, Al. Lahovary, Păucescu, Gherman, Marghiloman și General Vlădescu, — și remaniat mai tîrziu în vederea deschiderei celei de a treia sesiuni parlamentare, cu Maiorescu și Triandafil în locul lui Th. Rosetti și Păucescu.

Dar zadarnică a fost și alcătuirea și remanierea acestui al 4-lea guvern — căci la 21 Februarie, — trei luni mai tîrziu — generalul Manu cu toți colegii săi din minister demisionează, și Regele însărcinează pe General Florescu, care se retrăsese cu 2 luni înainte din prețidența Senatului, să constituie noul cabinet.

Dar nici acest al 5-lea guvern, nu poate trăi.

De și alcătuit din General Florescu, Lascar Catargi, G. Vernescu, Exarcu, Colonel Lahovary, Olănescu, Ilariu Isvoranu și G. D. Teodorescu, — el se presintă înaintea Camerei în prima zi a constituirei sale — la 21 Februarie 1891 și căpătă un vot de neîncredere.

Rezultatul acestui vot de blam, aduce închiderea senatului, în plină activitate parlamentară — și dizolvarea Camerei.

General Florescu și Lascar Catargi, cer și obțin din partea Regelui, noile alegeri de deputați cari se efectuiază la 9. 10 și 11 Aprilie, iar noua Cameră împreună cu vechiul Senat sunt convocate în sesiunea la 29 Aprilie, același an.

Insuși mesajul regal de deschidere, recunoaște dificultatea guvernărei, și Regele se adresează noilor deputați, manifestîndu-și încrederea că corpul electoral reînnoind una din cele două adunări, va asigura o majoritate guvernului care'l va pune în pozițiune de a conduce cu autoritate și folos interesele statului.

De la Aprllie pînă la Noembrie, guvernul sufere 2 remanieri, și anume la 21 Iulie, ministrul de instrucțiune publică G. Dem. Teodorescu, e înlocuit cu d. P. Poni, din pricina ostilității manifestată de Senat; iar la 3 Noembrie d. Blaremberg și Vericeanu, sunt numiți miniștri de justiție și domenii.

Dar și așa remaniat și cu Camera aleasă de el și cu apelul făcut prin mesagiul regal guvernului, generalul Florescu nu poate merge mai departe.

La începutul chiar al celei de-a 2-a sesiuni a noue Camere,—la 27 Noembrie 1891, generalul Florescu presintă Regelui demisia întregului cabinet—iar Lascar Catargi, este însărcinat cu formarea celui de a 6-lea minister conservator în timp de trei ani de guvernare conservatoare.

Lascar Catargi își compune cabinetul din general Manu, Al. Lahovary, Prințul Știrbey, General Lahovary, Olănescu D. C. Sturdza și Take Ionescu, dar după două săptămîni,—la 9 Decembrie Camera aleasă, sub guvernul generalului Florescu, dă în a doua sesiune a ei, un vot de blam guvernului lui Lascar Catargi.

Parlamentul este din nou dizolvat—a treia Cameră se formează deci în timp de trei ani; alegerile și de Senat și de Cameră au loc de la 1—7 Februarie, iar corpurile legiuitoare sunt convocate la 24 Februarie 1892.

Inainte de constituirea lor—Lascar Catargi, își remaniază din nou cabinetul introducînd în minister pe d-nii Carp, Marghiloman și def. Menelas Ghermani.

Așa de mari și obositoare pentru țară au fost frămîntările politice în cursul acestor trei ani, cînd trei alegeri de parlament au avut loc, cînd 6 guverne s'au schimbat cu 4 remanieri ministeriale că insuși mesajul de deschidere a noului parlament din Februarie 1892 spunea:

„Eșiți din noile alegeri generale, sunteți mai cu seamă în măsură d-lor senatori și deputați, a cunoaște nevoile cele mai recente ale țărei care v'a ales; corpul electoral prin alegerea D-voastră a manifestat în modul cel mai neîndoios ideile cari 'l conduc. *Țara cere înainte de toate ordine și stabilitate.*

Guvernul meu, putîndu-se rezema pe o majoritate însemnată și constantă *va fi îmbărbătat* a desăvîrși și îmbunătăți opera sa legislativă.

Este dar de sperat că guvernul se va bucura de aci înainte de acea stabilitate și liniște politică fără de care reformele nu se pot studia cu maturitate, nici aplica cu folos"...

Și în adevăr guvernul acesta—numit marele minister conservator—trăește pînă la 3 Oct. 1895, înzestrînd țara cu cele mai mari reforme, și se retrage înainte de deschiderea celei de a 4-a sesiuni a parlamentului, din pricina unor noui neînțelegeri ivite între Lascar Catargi și d. Carp, făcînd loc liberalilor, cari după opt ani de opoziție 1888—1895 deveniseră foarte avizi de putere.

Ne veți întreba, pentru ce am făcut acest istoric al luptelor politice din acel timp și al schimbărilor de guverne și dizolvări de Cameră, operate în cursul conducerei statului de partidele conservatoare.

Pentru că ele pot servi de exemplu și Coroanei și d-lui Carp, care solicită azi guvernul după liberali.

Trist lucru e pentru acei, cari trăind vremurile trecute, n'au știut sau nu vor, să tragă învățămintele utile ce se degajează atît de clar din ele.

Istoria se repetă și se va repeta; acesta este un adevăr mare și indiscutabil—și dacă împrejurările vor face ca să se încredințeze guvernul de mîine, fără a se ține socoteală de sentimentele și voința țărei—nu noi vom fi responsabili de frămîntările inutile, obositoare și dureroase chiar, la care va fi supusă țara—ci acei cari, cunoscînd și trăind epoca unor asemenea frămîntări, n'au voit să-o priveze de toate urmările ce în mod fatal se vor produce.

La 1888, cînd bătrînul Ion C. Brătianu, părăsea puterea, după o guvernare de 12 ani, care devenise în ultimul timp odioasă și se termina prin hoții și asasinate, Regele — închizînd parlamentul liberal, care totuși dăduse budgetele noului guvern conservator, zicea prin mesajul seu:

„In urma demisionării Cabinetului precedent, se impune noului minister datoria constituțională de a face apel la țară, într'un termen cît se poate mai apropiat pentru *a se manifesta libera voință a alegătorilor.*

Sunt încredințat că prin respectarea ordinei și prin moderațiune, țara va dovedi deplina maturitate la care este ajunsă și prețul ce'l pune pe o dreaptă întrebuințare a libertăților publice.

Sunt în drept a compta pe sprijinul tutulor oamenilor de bine—și Eu apelez la spiritul de concordie și de prudență pe care Romînia în momentele importante l'a aratat în totdeauna cu cea mai mare putere."

Și limbagiul acesta, Regele îl ținea cunoscînd patemile omenești și știind la cîte nedreptăți pot duce ele—mai ales față de un guvern și un partid, care sfîrșia atît de trist și rușinos,

Ei bine,—de și au trecut 22 de ani de atunci—și de și timpurile s'au schimbat—totuși în viața politică a unei națiuni, două decenii nu înseamnă nimic—și apelul Regelui, la manifestarea liberă a voinței alegătorilor, la respectarea ordinei prin moderațiune, la dreapta întrebuințare a libertăților publice, și la spiritul de concordie și de prudență a tutulor oamenilor de bine—să serve azi de exemplu și șefului junimiștilor, care pretinde pe nedrept guvernul—și chiar Regelui, care se zice că ar părea înclinat să satisfacă cererea d-lui Carp.

Nu majestate—nu se poate închipui alegeri libere, la un guvern care tocmai prin asemenea alegeri vroește să obțină puterea de guvernare și nu se poate vorbi mai ales de moderațiune, de concordie și prudență, cînd pilda nedreptății va veni de Sus, prin nesocotirea celor mai dovedite drepturi ale unui partid popular, născut din trebuințele tuturor claselor noastre sociale și sprijinit pe încrederea întregei noastre națiuni.

Vespasian I. Pella

Intențiile amănate

Premierul a vorbit la întrunirea majorităților; și a vorbit și la început și la urmă; dînsul a precedat părerile oratorilor liberali, tot el a încheiat seria cuvîntărilor.

Pe cînd ceilalți oratori au raportat șefului cel puțin unele doleanțe, unele stări de fapt, șeful, premierul a bătut apă în piuă. Dar de data asta a bătut apa în piuă de două ori.

Cei prezenți—250 reprezentanți din cei 300, deci imensa majoritate — au rămas uluiți de slaba cuvîntare dătătoare de lumină în lupta politică. Dar pe lîngă cei 250 de aleși, e marele partid, care a rămas cu gura căscată, cetind zîzele șefului. Țara întreagă a văzut că dacă partidul e sleit de putere, are nenorocul de a avea un șef sleit de putere.

Premierul a parafrazat mesajul, mai rău de cît raportorul Camerii, d. B. Misir. A zis că mesajul a cuprins de astă-dată enunțarea operii legislative făcută și votată, patrimoniul moral al partidului, tăria politică a partidului, simbolul că numai partidul liberal e omogen, e unitar și în conformitate cu dorințele și nevoile țării. A te lăuda singur de opera ta e treabă de tarabă și șeful dinastiei celor 3 frați nu putea să nu-și laude marfa sa legislativă. Țara însă știe cît de necomplectă și rea e această operă legislativă, cît de mult a cîrpit'o chiar guvernul, cîte modificări nu i-a adus, pentru a eși o operă neaplicabilă. Intreaga operă legislativă liberală se resimte de indolența și lipsa de vederi sintetizătoare a șefului partidului.

Că această operă legislativă va fi capitalul moral al guvernului și deci al partidului, aceasta așa este; de cît, țara a apreciat deja acest capital moral și politic, și l-a... condamnat. Cu acest capital politic guvernul a căzut în alegeri, fiind încă guvern, ce va face mîne partidul liberal căzînd în opoziție și cînd va veni să dea nas cu țara pe baza acestui capital politic? Un formidabil huideo electoral de la Dorohoi la Severin, urmare fatală a dezorgonizării partidului și a operii lui de legi nefaste. Guvernul liberal a administrat prost țara; a înșelat țărănimea; a maltratat orășenimea, a speculat puterea pentru ei săi; a călcat în picioare drepturile cetățenilor, a întinat justiția, a compromis magistratura și armata, și a siluit pe țarani la corvade fanariote, de i-a eșit suflетul pe nas.

Cu acest bagaj politic premierul a fost primit rece de majoritate, căci și ele, bietele, le-au votat de silă, nu de convingere; dar-mi-te țara, care le îndură cu resignare! A! dar premierul a avut o eșire frumoasă. A zis că mesajul n'a voit să cuprindă și intențiile, pe care le amână pe altă dată. Intențiile guvernului! Adică restul de reforme: sufragiul universal colegiul unic, asmuțirea țărănimei, rebeliunea, anarhia, extraactivitățile! Ce? Acesteia să fie intențiile animate ale regimului? Dar acestea preced ori-ce operă legislativă liberală și mă miră că toată opera trecută liberală a fost lipsită de intenții, și ceea ce nu mai poate legifera, a rămas pe sama intențiilor.

Ultima intenție a guvernului liberal e de a apuca calea întoarsă, a două morali a opoziției anarhiste, a cartelurilor rușinoase, a înrîiurirei băncilor și creditelor; dar aceasta o așteptăm după poimîne, cînd nu va mai fi guvern liberal. Premierul a prohodit mesajul, a prohodit guvernul, a prohodit partidul.

***

Chestii școlare

Politica în școală

Presa a relevat ultima măsură luată de d. Haret, anume amestecul direct al poliției corecționale în privigherea conduitei elevilor în afară de școală. Dacă elevul e obligat să se poarte cuviincios în școală între patru pareți ai clasei, cu atît mai mult e ținut a fi demn de el pe ulițele orașului, pe trotuarul străzilor, căci aceia arată gradul lui de moralitate, educația lui.

Dar de alt-fel de politică voesc să vorbesc, de aceia care atentează la buna reputație a corpului didactic, care caută să tîrască jos rangul profesorului, înscenîndu-i procese, procese-verbale, delațiuni și martori, cari, dacă nu pleacă direct de la ministru însuși, sînt aprobați de el, și în mod tăcut consimte la degradarea subalternilor săi. In loc de a avea răspunderea morală a păstrărei demnității corpului, pe care îl reprezintă, și a fi apărătorul intransigent cînd vede că se amestecă elemente străine în școală, ministrul se face dublu vinovat că dă vînt comisarilor să calce pragul școalei și să însceneze fapte nedemne de ori-ce om, necum de un profesor.

Iată într'un orășel, că primarele—om de partid—neglijază școala; nu-i dă lemn, nu-i dă servitor, directorul cere azi, cere mîne, se calicește poimîne, pînă ce vine și pune pe hîrtie cererea sa; apoi chiamă în ajutor autoritatea revizorului. In loc de a se privi aceasta ca un exces de zel din partea directorului, Primarele se asociază cu revizorul, cu polițaiul și sub motivul că din director nu e liberal, ci *dimocrat*, îl joacă pe bile.

Pune și închee proces verbal că a văzut pe director cinstind o țuică în dugheană, că a fost la un chef în zi de premii, că a năzuit la o d-ră, că în fine a făcut toate celea nepermise, pe cînd de fapt era cazul că profesorul în chestie nu e de culoarea politică a prefectului. Polițai, primar, administrator de plasă, judecător chiar, organe de partid, nu de serviciu, se fac instrumente oarbe de răzbunare, și dacă n'ar fi fost tribunalul mai aparat de lege, nelegiuirea ar fi fost consumată pe deantregul.

Care era datoria d-lui Haret în asemenea caz? Să ia partea administrației venale? Să se asocieze la opera de distrugere a școalei? Ori era mai cuminte să se pună de-a curmezișul și ca șef al corpului didactic să apere demnitatea corpului?

Dl. Haret a apucat calea întăia. S'a dat de partea administrației venale și josnice, și i-a pus în slujbă pe revizor și inspector și iată dar pe profesor descoperit în fața dușmanilor săi prin însuși părăsirea șefului său.

Dar lucrurile vor avea un sfîrșit. Ingenuncherea ce a suferit corpul didactic de la d. Haret va constitui una din paginele cele mai triste a ministeriatului d-lui Haret, omul nefast școalei, mumă pentru ai lui și ciumă pentru școală și corpul didactic.

Cazul e real, județul e prea cunoscut, iar ispravnicul infam este un fals socialist și un îngust om de clică și de partid.

OAMENI ȘI LUCRURI

ZIUA COPIILOR

A fost o interesantă zi Duminica din urmă, pe care am denumi-o ziua copiilor.

Au avut loc în orașul nostru în una și aceiași zi cîte-va spectacole după'amiază—e destul să amintim că numai reprezentațiile cinematografice au fost două la număr—și toate au avut în vedere tineretul și—cu deosebire copiii.

Am privit numai un moment, în treacăt, sala teatrului național care tot în această duminică și-a inaugurat matineele teatrale-școlare în vederea aceleiași interesante categorii sociale,—copiii.

Să nu se pară nimănui curios că am întrebuințat pretențiosul epitet de „categorie socială". In genere cînd scriem ori cînd rostim cuvîntul acesta alintător, o facem, par'că cu intenția de a nu spune nimic, de a nu ne angaja cu nimic față de ei... Și cu toate aceste—e bine să se spună din cînd în cînd—copiii sunt departe de a fi cîtimi neglijabile; în fie-care din ei trăește de pe acum *cine-va*, o individualitate mai mult ori mai puțin bine definită și aproape de sine stătătoare ca rațiune, ca inteligență, ca vroință și chiar ca temperament.

De aceea ni se pare nespus de interesantă o sală plină de copii, așa cum am văzut o în această primă duminecă a matineelor.

In mintea *lor*, în imaginația *lor*, în amintirea *lor*, acțiunea unei piese de teatru va trăi cu mulf mai mult de cît într'a noastră. Nu numai pentru că ei ne vor supraviețui—dar și în înțelesul intensității și acțiunii însăși. In creerii și în sufletele lor e încă loc și vreme pentru desfășurarea tuturor fantaziilor, imaginilor și culorilor. Nimic nu e încă obosit prin deprindere și scepticism, prin uitare și blazare,—iar impresiunile se vor întipări adînc, larg și trainic; acolo vor trăi și se vor desvolta, vor exercita înrîuriri puternice, sigure; vor provoca schimbări, vor trezi gîndiri, vor inspira îndrăzneli și avînturi și frumuseți; vor învia gustul de a cunoaște, de a vedea, de a ceti; vor naște curiozități și pasiuni, —simpatii și uri și iubiri... Pentru că *ei* n'au trăit încă viața completă și oferă terenul gata să primească seminițele impresiunilor și să le fecundeze cu abundență, cu folos.

Ni se părea chiar mai interesantă sala în acea duminecă—de cît în serile cînd lumea noastră elegantă umple lojile și stalurile. Nu că vor fi fost numai copii, o nu! Erau și adulți, erau și părinți. Dar aspectul era cu totul altul, și sala avea o... seriozitate pe care n'o are altă dată. E multă seriozitate în înfățișarea sălilor pline de copii; rîsul și mulțumirea au un ton particular, din care lipsește elementul frivol; foyerul însuși apare transformat; se schimbă priviri de o francheță aănătoasă în locul celorlalte, ale flirtului care înflorește în templele artei. Iar părinții cari vin la teatru de dragul copiilor și în tovărășia lor—sunt ori devin cei mai.... serioși oameni din lume. E aci un moment de psihologie specială—un moment din acea viață a parte care e viața copiilor—și despre aceasta, poate, vom mai vorbi altă dată.

Rodion

In toiul alegerilor engleze

Eveniment mondial,—Un popor original. Anglia și Germania.—Conservatorii progresiști. — Ca în epoca Gladstone. — Disraëli.—Istoricul unui conflict.—Lorzii ori poporul?—Apelul lui Asquith.

Printre evenimentele politice și sociale la ordinea zilei în Europa, apropiatele alegeri din Anglia preocupă cu drept cuvînt și inspiră nu numai curiozitate — dar și instructive reflecții. Anglia rămîne țeara oamenilor interesanți și a întîmplărilor originale, — țeara caracterilor tari și a preocupărilor într'adevăr serioase. Iar toate aceste se reflectă pe deplin în importantul eveniment al alegerilor cari au loc acuma.

Marele ziar „Berliner Tageblatt" de la 2 Decembrie se folosește de ocazia alegerilor acestora pentru a arata diferențele între Anglia și Germania — în ce privește moravurile politice — și scrie între altele:

„Cu cît reacționarii noștri germani se simt mai la strîmtoare, cu atita devin mai reacționari.

...Și în Anglia conservatorii au fost surprinși în mod neplăcut de atmosfera pe care amenința s'o creeze parola electorală a liberalilor „în contra Lorzilor!". Cum însă caută ei să pareze lovitura aceasta? Prin aceeea că se silesc să întreacă încă prin o formulă mai populară încă — formula inventată de liberali cari vor să restrîngă dreptul de veto al Camerei Lorzilor. Ei propun soluția *referendului* pentru a găsi o soluție în conflicte de natură serioasă ivite între cele două Camere, — prin urmare cer soluția prin un vot al poporului. Fără îndoială. In propunerea aceasta se ascunde o abilă tactică electorală. Acceptînd referendul — Balfour liniștește în același timp pe unioniști cu privire la o anumită chestiune, acea a reformei tarifului".

Ziarul berlinez aseamănă actuala situațiune cu aceea de pe la 1860 „Camera Lorzilor respinsese reforma lui Gladstone. Alegerile au dat o majoritate conservatoare. Atunci Disraëli, leaderul majorității parlamentare își însuși planul adversarului învins și-l lărgi încă și mai mult. Iar acea reformă care creă un milion de noi alegători trecu fără obstacole. Tradiția aceasta trăește și acuma încă în rîndurile conservatorilor englezi, după cum arată întorsătura cea mai nouă în lupta electorală de acum".

*

In numărul său de la 1 Decembrie ziarul parizian „Le Matin" prin pana unui trimis special face tabloul — un

tablou foarte interesant şi caracteristic — campaniei electorale.

Articolul e însoţit de portretele celor patru campioni mai de frunte ai luptelor, d-nii Asquith, Lloyd George, A. I. Balfour şi Lord Lansdowne. „Bătălia va fi nemiloasă şi definitivă — scrie redactorul lui „Matin", d. Stéphane Lausanne. E o partidă supremă care se joacă şi cu „şah la Constituţie!".

De un an de zile se pot urmări fazele luptei, — una din cele mai crîncene şi redutabile cari au sfîşiat vr'odată bătrîna Engliteră.

În Decembrie 1909 Camera Lorzilor respinge budgetul d-lui Lloyd George. In semnalul frămîntărei. „Lorzii au dat cu piciorul în budgetul poporului!" strigă liberalii „La rîndul său poporul va azvîrli pe Lorzi". Şi guvernul cheamă pe alegători la arme. Lupta s'a dat în Ianuarie violentă şi cruntă. Nordul şi centrele mari votează cu liberalii, sudul şi satele rămîn credincioase, iar rezultatul fu că s'au ales 275 liberali contra 273 conservatori, dar 40 de aliaţi socialişti şi 82 aliaţi irlandeji fac să încline balanţa parlamentară în favoarea cabinetului liberal.

Atuncea şefii acestui cabinet, hotăresc să reguleze odată pentru tot deauna chestiunea Camerei Lorzilor. Adunarea mult urîtă nu va fi desfiinţată, dar va fi ferecată, redusă la zero, Vor rămînea zidurile ei în picioare, dar vor adăposti numai nişte muţi şi nişte neputincioşi. Nu va mai fi control asupra finanţelor publice, nu va mai avea dreptul de a amenda ori de a respinge un budget ori un credit! Nu va mai putea opri vr'o lege oarecare, votată în trei seziuni consecutive, de către Camera comunelor.

*

Iată însă că în luna Mai, un eveniment brutal şi neaşteptat sili cele două tabere să depună armele: Eduard VII — a murit şi pe sicriul regal s'a încheiat o pace temporară. S'au delegat opt plenipotenţiari, 4 pentru liberali, 4 pentru conservatori. Timp de 5 luni ei dezbat, cearcă să aranjeze ceea ce nu se poate arenja cu nici un chip. Iar în ziua de zece Noembrie tratativele sunt rupte, armistiţiul încetează. In ziua de 18 Noembrie de Asquith face cunoscut că peste zece — le va dezolva Camera comunelor şi va face un nou apel la ţeară.

Pînă sa va cunoaşte rezultatul luptei începute — vom mai vorbi însă despre unele interesante epizoade din cursul acestei campanii memorabile. Vom încheia pentru astă-zi reproducînd scurtul apel adresat de către primul ministru Asquith alegătorilor londoneji:

„Apelez la alegătorii Londrei să meargă cu exemplul lor în fruntea Angliei întregi în uriaşa luptă ce se încinge. E în pericol însuşi principiul vital al poporului, principiul unui *guvern ales*. Intăriţi astă-zi principiul acesta, aşa ca să poată rezista tuturor furtunilor viitoare".

Primele rezultate au fost favorabile unioniştilor şi nu liberalilor. **A.**

CRONICA TEATRALĂ

Săptămîna trecută s'au jucat pentru a treia oară cele două mari succese ale stagiunei actuale: *Prostul*, Sîmbătă seara, şi *Bibliotecarul*, Duminică după amiază. La timp ne-am spus cuvîntul şi asupra pieselor şi asupra interpretărei alese ce s'a dat acestor două comedii. Nu vom reveni. Cîteva cuvinte numai asupra matineurilor teatrale, înaugurate, în stagiunea aceasta, Duminică, cu *Bibliotecarul*.

Matineurile teatrale, sau „După-amiazi-le" teatrale, cum s'a anunţat pe afiş au netăgăduit o importanţă mare în dezvoltarea gustului artistic al tinerilor generaţii de şcolare.

Mai întâi le procură o distracţie intelectuală, plăcută, pe care cei mai mulţi şcolari nu şi-o pot procura în serile de reprezentaţii. In al doilea loc, desvoltă gustul şi priceperea artistică la tinerii elevi, care vor începe a evita alte localuri şi alte distracţiuni mai puţin folositoare, dacă nu chiar vătămătoare. Evident, că aceste rezultate frumoase depind în prima linie de alegerea pieselor de matineu.

Alegerea *Bibliotecarului* a fost desigur fericită. Coincidenţele şi încurcăturile de cari abundă comedia lui Moser sunt de un efect scenic şi de un humor irezistibil. Şi cu toate că *Bibliotecarul* s'a jucat pentru a treia oară, sala teatrului a fost bine populată. Aceasta e o dovadă, că în afară de publicul reprezentaţiilor serale mai este un public, gata de a primi şi simţi emoţiuni artistice, publicul, pe care îl compune numeroasa populaţiune şcolară a Iaşului.

Faţă de frumosul succes pe care l'a avut primul matineu, avem tot dreptul să credem, că sistemul va continua şi va da roadele ce, cu drept cuvînt le aşteptăm. In felul acesta se prepară publicul intelectual şi select al stagiunilor viitoare.

Sistemul matineurilor nu e nou în teatrul nostru. El a fost încercat şi în alţi ani, fără a da însă rezultatele dorite. Fi-va de astă dată teatrul mai norocos? Se poate. Toate împrejurările ne fac să fim de astă dată mai optimişti. Se observă mai multă pricepere din partea direcţiunei teatrului; mai multă sîrguinţă din partea artiştilor; mai mult interes pentru teatru din partea publicului. Natural, că această întreită eforţare şi bună-voinţă îndreptăţeşte optimismul nostru.

Constatarea, care trebue să o facem cu o deosebită plăcere este că *lumea vine la teatru*. Este un fenomen acesta, faţă cu indiferenţa din anii trecuţi. Acum nu se preavăd şirurile de fotolii deşarte ca mai înainte. Ba uneori sala este plină. De mult nu s'a văzut la teatrul nostru o sală aşa de bine ocupată la a treia reprezentaţie a aceleiaşi piese, într'un interval atît de scurt, ca acela în care s'a jucat de trei ori *Prostul*. Desigur, comedia lui Fulda are toate calităţile necesare ca să atragă lumea; o mare parte de merit însă se cuvine şi artiştilor, cari i-au dat o interpretare atît de justă, atît de bine înţeleasă. După cît ştim, *Prostul* se va reprezenta curînd pentru a patra oară şi va fi rezervată şi unui matineu.

*

Duminică seara s'a reprezentat pentru întâia oară în această stagiune cunoscuta, celebra comedie a lui Augier: *Guérin Notarul*, tradusă în româneşte de talentatul nostru prozator d. Brătescu-Voineşti.

Subiectul piesei se poate rezuma în eele ce urmează:

Notarul Guérin, om ordinar dar foarte şiret, şi care adună din nimic o avere însemnată, cu „respectul legii" însă, nutreşte „nobila" aspiraţie de a face fiului său, colonelul Guérin, un viitor strălucit aşa cum înţelege dînsul „viitorul strălucit" al unui tînăr: dîndu-i zestre mare şi căsătorindu-l cu o femee bogată din aristocraţie. Văduva Lecoutellier, care la un moment dat cîştigă dragostea colonelului, este nora visată de bătrînul notar. In scopul de a face această căsătorie pentru fiul său, Guérin notarul nu se dă îndărăt de la jupoirea familiei Desroncerets de ultima avere ce-i mai rămăsese, castelul Valtaneuse, la care viitoarea sa noră ţinea atît de mult, în cît forma condiţiunea esenţială a proectatei căsătorii. „Păzind şi respectînd formele legale" notarul întoarce lucrurile aşa fel, încît reuşeşte — pe deoparte să apară în ochii familiei Desroncerets ca cel mai bun prieten al ei, iar pe de alta să puie pe această familie în aşa situaţie, încît să fie pepunctul de a pierde castelul, dacă o întîmplare fericită — intervenţia energică a colonelului Guérin — n'ar fi stricat planul atît de bine întocmit şi reuşit al notarului. Guérin fiul, fire cinstită şi dreaptă, aflînd uneltirile tatălui său, refuză mîna văduvei Lecoutellier, plăteşte datoria lui Desconcerets şi se căsătoreşte cu fiica acestuia.

*

Interpretarea a lăsat de dorit. D. Momuleanu în rolul titular a făcut tot ce a putut face, dar... puţină armonie între tipul notarului Guèrin şi acela ce l-a creat d-sa. Se vedea oare-cum că d. Momuleanu nu se simte bine în rolul acesta. Şi evident, că dacă rolul nu i convine, nu poate face mare lucru.

De asemenea d-ra Zoe Condurato în rolul văduvei Lecoutellier. Distribuţia rolelor principale n'a fost tocmai fericită.

A fost bine d-ra Cîrjă, care a avut accente de puternică sinceritate şi d-na Petrone în rolul soţiei notarului. De asemenea a fost bine d. Radu Demetrescu, în rolul bătrînului Desroncerets. D-sa se distinge tot mai mult ca un talent remarcabil. Un lucru ne-a mirat numai. D-sa ştie să fie atît de natural, simplu şi conţinut, în cît tonul declamator din actul al 4-lea ne-a surprins.

D-nii Pella şi Popovici au fost bine în rolele lor: cel întâi în Artur Lecoutellier, adversarul şi curtezanul, în acelaş timp, al frumoasei văduve cu acelaş nume; iar cel de al doilea în rolul colonelului Guérin.

Piesa aceasta are multe calităţi şi poate atrage publicul. O altă distribuţie a rolelor principale însă se impune. Pentru rolul notarului Guérin ni se pare mai potrivit d. Cuzinschi; iar pentru acela al văduvei Lecoutellier este indicată d-na Aglae Pruteanu. Cu această modificare în distribuţie Notarul Guèrin s'ar putea reprezenta de cîte-va ori. **Em. Socor.**

Intorsătura luată de politica liberală la Huşi

Consfătuirea majorităţilor parlamentare a avut la Huşi ecoul seu; în adevăr unul din leaderii majorităţilor fiind şi Cc. Nicu Cişman, care reîntors în localitate, e întrebat de intimii săi la un pahar cu bere (Berăria Fritz): „Cucoane Nicule ce veşti ne aduci de la Bucureşti?"

—„*Hm, Hm, bunne, bunne, foarte bunne*".

Atunci d. căpit. Mustea, cu vocea întreruptă de emoţie întreabă: „Mai stăm la putere"?

Răspunsul d-lui Senator Cişmaa e plin de filoeofie.

— Apoi să vedeţi, eram la Senat şi a venit Ionel la mine şi m'a întrebat: „Ce zici d-le Cişman? Care e părerea d tale? Să mai stăm, ori nu la putere?"

Ian să ţ'o spun în limbă, dragă Ionel; cînd o sumedenie de dovezi avem că cu certitudine conservatorii nu se împacă, eu zic să reminem. Atunci Ionel a spus că şi el e de părerea mea. A tocmai iaca vine şi Emil (Costinescu) care a admis aceiaşi idee.

Sfetnicii săi Ilie, Gubagyschi, Peppi, cei doi căpitani remîn extasiaţi de admiraţie, pentru marea politică ce învârteşte C.c. Nicu la centru. Intr'un glas au exclamat:

Să începem campania electorală!

Apoi na căpitane (Petrescu) du carta poştală la cutia poştei, *pentru de a şti* şi amicul dr. Lupu cam ce măsuri am luat ca alegerile generale să fie libere, *mai dihai* de cît cele judeţene din August. Deja îmi formez un comitet de acţiune sub preşedenţia lui Sotir Iliescu, avînd ca membri *viitorii parlamentari*: Cei doi fraţi Romila, căpitanii Mustea şi Petrescu, Livanciu Ispas, Chiriac Minciu, Peppi etc. Vedeţi lămuriri în Dimineaţa No. 2470 din 20 | XI 910. Acest comitet va aduce la îndeplinire disolvarea consiliului comunal deja promisă de Ionel, dar mai cu samă vor cere excluderea din partid a lui al de Irimia Rîşcanu, Leonida, Dobrenii. Adresîndu-se la amicii săi politici aflaţi la masă ordoană: vezi tu Ilie ca Ungurii să meargă strună, tu căpit. Mustea vezi de funcţionari, trage sforile, căci ai practică destulă ca ajutor de primar sub Dobreni; iar tu, Peppi, aranjază ca Pogoniştenii să fie gata cînd amicul Lupu va sosi în gara Huşi. Ca sediu 'mi aleg Farmacia Bendorf, unde vă aştept zilnic între 5—7 p. m. pentru de a mi se aduce rapoarte.

Iaca vedeţi cum am grijă de voi! Mi s'a luat o piatră de pe inimă; căpitane! mă svîrcoleam noaptea în patul meu, gîndind că în opoziţie cîţi din voi nu au de o pîne pentru a doua zi. La care căpit. Mustea respunde: „Lasă cucoane Nicule că doar mai avem şi cîte un ceas de aur ce ne scoate din nevoi.

X.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cum e Gherea.—Conştient că lumea uită—şi iartă—uşor, teribilul Caion căruia nu ştim pentru ce i trăsnise cîndva prin cap să-l facă pe Caragiale plagiator,—zugrăveşte astfel pe Gherea în „Romînul":

„Viaţa lui Gherea e toată în contradicţie cu principiile ce profesează, la Ploeşti, unde a făcut milioane şi de unde nu mai vrea să plece, se poartă ca un tiran.

Trăeşte ca un paşă în mijlocul unui mediu administrativ, îşi permite totul spre a se îmbogăţi mai mult şi nimeni, dacă nu e sluga lui, nu poate vinde ceva pe peronul gării Ploeşti. Vai de muncitorul care ar îndrăzni să desfacă la călători produsul muncei sale, imediat tovarăşul Gherea îl ia la palme şi-l dă pe mîna poliţiei burgheze. Socialistul Gherea nu vrea să cîştige nimeni altul de cît el în gara Ploeşti; nu se mulţumeşte cu restaurantele pe care le-a monopolizat, dar a mai pus stăpînire şi pe comerţul ambulant din gară.

Iată canalia mizerabilă care scrie cărţi infame ca Neiobăgia şi răspîndeşte teoriile socialiste în ţara care i-a dat avere, nume şi cetăţenie.

Mizerabilul însă continuă a se îmbogăţi şi a otrăvi sufletul tinerimii şi muncitorilor.

Ca scriitor e un barbar şi prietenul meu (sic) Caion a dovedit cum Gherea nu ştie să scrie şi cum erudiţia lui e erudiţie de dicţionar enciclopedic.

Ca toţi autodidacţii, Gherea îşi ascunde neştiinţa sub masca unei spoeli germanice..."

Aceste bazaconii d. Caion le semnează cu pseudonimul său favorit Emil Nathan. Ce recidivist incorigibil!

*

Joi seara se repetă la Teatrul Naţional „Chinul" de Florescu.

Sîmbătă seara vom fi în plină activitate Tolstoiană cu *Anna Karenina*.

*

In editura Karl Curtius din Berlin va apărea zilele aceste un volum de scrisori ale lui Heinrich Heine.

Vor fi şi unele interesante scrisori adresate marelui poet de către diverse personalităţi ale epocei.

*

Gerhardt Hauptman, celebrul dramaturg, a publicat în editura Fischer din Berlin un roman „Emanuel Quint".

*

„Le Matin" atribuie doctorului Cook următoarea declaraţiune:

„N'am făcut încă nimănui pînă acum nici o confidenţă relativă la călătoria mea: Pretinsele interviewuri cu mine publicate în ziare sunt false. Sper să reintru în Statele Unite la 22 Decembrie ca să petrec crăciunul cu compatrioţii mei.

*

Poliţia din Ghicago a oprit 3-a reprezentaţie a piesei „Salomé" la operă.

*

Comitetul de lectură al Comediei Franceze a respins o piesă a lui Brieux, „Credinţa", pe motivul că piesa ar putea atinge susceptibilitatea celor religioşi. Acţiunea pieeei se petrece în vechiul Egipet şi descrie soarta unui profet pe care adepţii lui îl socot drept un D-zeu. Şcolarii profetului ştiu că credinţa aceasta e falşă, dar ei nu îndrăznesc să lumineze norodul credincios, pentrucă consideră ca un bine legenda şi fanatismul oarbei credinţe. Piesa a fost reprezentată la Monte Carlo şi la Londra. Oare Parisul n'o va tolera?

Se vorbeşte mult despre o nouă comedie „D-şoara Venus" scrisă de Edger Hoeyer, un înalt magistrat din Copenhaga, autor al unui însemnat număr de drame şi comedii din viaţa populară a Danemarcei. Rolul d-rei Venus a servit artistei franceze Gerda Christophersen pentru o strălucită creaţiune dramatică.

*

Fiii lui Tolstoi şi în special Leo Tolstoi învinuesc pe scriitorul Tschertkow că a fost cauza morţii lui Lew Tolstoi, de oarece l'a determinat să-şi părăsească familia. Ei cred că bătrînul scriitor ar fi putut să trăiască încă un număr de ani.

Intre hîrtiile defunctului s'au găsit mai multe lucrări beletristrice inedite.

*

STRUNA ZILEI

CHINUL LUI TANTAL

Apa de Timişeşti a spart aseară tuburile, aşa că nu era mult ca oraşul să fie inundat.

Opinia.

Suntem de veacuri, însetaţi
Şi iat'o—azi din tuburi scapă...
De apă suntem inundaţi,
Dar tot nu bem... *un pic de apă!...*

INFORMAŢII

❑ D. A. Ioachimescu, directorul fabricei de tutun „Belvedere" fiind desemnat a fi numit director al clădirilor comunale eftine din Capitală, se va retrage pe ziua de 1 Ianuarie.

Cu această ocazie se va face o însemnată mişcare în personalul superior al regiei monopolurilor statului.

D. Teodorescu, directorul regiei locale, va fi numit în locul d-lui Ioachimescu.

❑ Direcţiunea regiei monopolurilor statului, urmează negocieri cu regia franceză pentru vînzarea unei însemnate cantităţi de tutun romînesc.

In urma acesteia, direcţia regiei a luat măsuri pentru întinderea culturei de tutun în ţară cu 1000 hectare.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a impus medicilor de judeţe, să inspecteze la fie care semestru, dacă elevii sau elevele din farmacii se găsesc prezenţi spre a face practică în laborator, căci s'a constatat că unii farmacişti acordă elevilor certificate de complezenţă. Celor găsiţi lipsă, li-se va refuza vizarea certificatelor.

❑ Din Brăila ni se comunică că eri d. colonel Lupan, comandantul regimentului 8 artilerie, şi fostul comandant al şcoelei militare din Iaşi, a fost victima unui accident.

Pe cînd se afla la vînătoare, împreună cu alţi ofiţeri, la hanul Conaki, la un moment dat, un brigadier a descarcat arma în direcţia în care se afla d. colonel Lupan. D-sa a fost rănit la genunchiul drept şi a fost imediat pansat de către d. medic al detaşamentului de geniu. Cu primul tren d-sa a fost transportat la domiciliul său, fiind lasat în paza unui medic. Starea sa nu e gravă, însă necesită îngrijiri serioase.

❑ Direcţia generală a C. F. R. va redacta, cu începere de la 15 Decembrie, un buletin al căilor ferate, care va cuprinde dispoziţii, ordine şi circulări ale direcţiei.

❑ D. Al. Vasilescu, telegrafist în gara Todireni, a fost mutat în aceiaşi calitate, în gara Iaşi; d. I. Simionescu, telegrafist din gara Ploeşti, a fost mutat la Todireni.

❑ „Scrisorile din Iaşi", din „Ordinea" de astă-zi se preocupă de următoarele actualităţi: „Monotone. —Ce e normal.—Poezie şi proză.—Ciudăţenii legale.—Obstacole artistice.—Intre cîştig şi pagubă—Vecina de peste Prut.—Opereta prigonită.—Opera improvizată.—Politica teatrală.—Trăiască trucul!—Actorul în dilemă.—O apariţie şi o dispariţie.—Cazul lui Penel,—Ce se permite altora.—Matineul de adio.—Apoteoze uitate.—Sezătorile de anţărţ".

❑ In anul şcolar 1910—1911, întrunirile lunare ale membrilor corpului didactic primar urban şi rural în conferinţe parţiale şi cercuri culturale se vor ţine în lunile Noembrie, Decembrie, Ianuarie, Februarie, Martie şi Maiu.

❑ Noul program care începe în astă seară la cinematograful „Union" care îşi seria reprezentaţiilor la coloseul Bragadiru, cuprinde bucăţi din cele mai alese, între care vom cita:

„Fiul pădurilor", mare dramă antică produs al cassei Ambrosio din Turine Anita Garibaldi, epizoade din luptel, pentru independenţa Italiei. Tot în acesi program se mai cuprinde, frumoasa dramă morală a lui Suderman, „Onoarea", care ne redă o familie săracă, din serviciul bogotaşului Mühlingk, al cărui fiu întreţine relaţii de dragoste în ascuns, cu tînăra Alma. Robert fratele ei care se reîntoarce din Iawa află toate aceste şi rămîne foarte mâhnit. Mühlingk plăteşte părinţilor Almei onoarea ei, convenind cu dînşii să părăsească localitatea. Robert descopere această manoperă şi duce banii înapoi bogataşului, dar pleacă îndărăt în Indii, pentru a uita dezonoarea familiei sale.

Noul program mai cuprinde, un milion la loterie, extrem de hazlie; vînzătorul de banane, etc.

In curînd sclava albă.

❑ Revista «Ţara Nouă" de sub direcţia d-lor Alexandru Xenopol, profesor universitar şi Nicolae Xenopol, senator, va apare negreşit la 15 Ianuarie viitor.

Revista este pusă sub conducerea a două comitete de redacţiune din cari unul va funcţiona în Bucureşti şi e compus din d-nii C. G. Dissescu, dr. C. Istrati, V. Babeş şi Mihail Antonescu, decanul baroului avocaţilor.

Acest comitet va avea ca secretar pe d. I. Bosnief Paraschivescu avocat.

❑ Şef al corului bisericei Sf. Spiridon, în locul rămas vacant prin moartea lui Titus Cerne, va fi numit d. D. Ionescu, maistru de muzică la şcoala normală «V. Lupu».

◑ Ca delegaţi ai consiliului sanitar superior, în comisiunea pentru ocuparea postului de medic primar la spitalul Sf. Spiridon, au fost numiţi d-nii d-ri Teodory şi Măldăreseu.

❑ Pe ziua de 15 Noembrie s'a înfiinţat al IV lea post rural, plătit cu 90 lei lunar, la şcoala din oraşul Herţa, iar postul urban vacant se desfiinţează.

❑ Primim din enciclopedicul dicţionar biografic Figuri contimporane din România coala a 18. Sumar:

Nicolaie A. Berindei, nuvelist, avocat, unul dintre iniţiatorii pentru desvoltarea portului şi danţurilor naţionale; *Alexandru C. Berbescu*, inginer şef la c. f. r.; *Const. D. Berlescu*, inginer şef la direcţia generală a Poştelor; *Mihail D. Berbescu*, prim procuror; familia *Beşteleni*; doctor *Const. A. Beşteleni*, locotenent-colonel în rezervă; *Mih. Beşteleni*, consilier la Curtea de Apel din Galaţi; *Ion Bianu*, profesor universitar etc.; doctor *Vasile Bianu*; *Victor Biberia*, avocat; familia *Bibescu* reprezintată de la obârşie şi printr'un tablou genealogic; voevodul *George Bibescu* (1842—1848); principii *Anton*, *Alexandru* şi *George Bibescu*, aceşti doi din urmă două mari personalităţi ai familiei.

Corespondenţile şi orice chestiuni privitoare pe lucrarea aceasta, se vor adresa d-lui Th. Cornel, directorul publicaţiunii, str. Cometa 61, Bucureşti.

❑ La balotajul de alaltăeri de la comunitatea armenească, d. Garabet Manea n'a mai candidat. Singurul candidat a fost d. Malhasovici.

DIVERSE

— S'a conferit medalia serviciul credincios cl. II soldaţilor din regimentul Ştefan-cel-Mare No. 13 Mihai Budescu, Teodor Armenia, Vasile Todirică şi Constantin Mihăescu.

— D-na Ortansa Popovici a fost numită moaşă cl. I-a la cercul Cepleniţa-Scobinţi, în locul d-nei Maria Stoica demisionată.

— Birja cu un cal No. 55 trecînd pe strada Golia, a dat peste băetul Maier Pincovici, pe care l'a trîntit jos, rănindu-l uşor.

— La clubul meseriaşilor s'a ţinut aseară obicinuita întrunire săptămînală, controlîndu-se libretele şi cotizaţiile rămase în restanţă.

— S'a ridicat pentru totdeauna d-lui Emil Baiardi, din Vaslui, autorizarea de a exercita profesiunea de cotar public autorizat, în urma condamnărei ce a suferit'o.

Dacă suferiţi de guttă, artritism, arteriosclerosă, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,
INTREBUINŢAŢI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,
Apele Mineralizate Sinteza
cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
Observaţi bine pe etichetă Marca Sinteza şi numele meu
Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ **Ministrul V. G. Morțun, fiind Duminecă în Roman, a declarat liberalilor frunțași de acolo, că Suveranul ar fi dispus să dele dizolvarea și prezidarea alegerilor generale d-lui Ionel Brătianu.**

Ministrul a dat ca motiv următoarele: Nu există uzul constituțional ca Suveranul să retragă puterea guvernului, care a suferit defecțiuni în alegeri parțiale. Și nu este nici un motiv altul, ca să se retragă încrederea d-lui Ionel Brătianu.

D. Morțun a asigurat pe amicii săi din Roman, că parlamentul va fi disolvat în Ianuarie și alegerile generale vor avea loc la sfîrșitul lunei Februarie.

*

Junimiștii sunt însă de altă părere. Ei dau ca sigur că parlamentul va fi disolvat în Ianuarie și că noul guvern va fi format sub prețedenția d-lui P. P. Carp.

D. C. C. Arion, care asigură că va fi ministru al instrucțiunei în viitorul guvern Carp, a chemat la d-sa alaltă-eri pe unul din avocații ministerului de instrucție și a cerut să convingă pe 6 din cei 8 avocați ai ministerului, să'și deie demisiile, căci alt-minteri îi va înlocui cînd va fi ministru.

Avocatul a răspuns pretinsului viitor ministru că n'ajunge numai minunea ca d. Carp să fie chemat la putere, dar că trebuie să se schimbe și legea care a garantat inamovibilitatea avocaților ministerului de instrucție, pentru-ca acești a să poată fi înlocuiți de d. Arion.

❑ **Femei conferențiare și docente la universitatea din Iași.**—*Consiliul profesoral al facultății de științi din Iași, a recomandat pe d-na Vera A. Müller conferențiară pentru mecanică, la secția matematicilor analitice.*

Consiliul profesoral al facultății de medicină din Iași, a admis ca docenta dr. Elena Pușcariu, să țină un curs liber de oftalmogie.

D-na dr. Pușcariu va trata despre; „examenul funcțional al ochiului dioptrica" și altele.

❑ La concursul pentru ocuparea bursei vacante la facultatea de științi din Iași, a reușit studentul Negură.

❑ Domnul Matei Cantacuzino a plecat astăzi la Chișinău, chemat fiind intr'o consultație juridică, într'un proces pendinte în Romînia.

❑ D. profesor Vasile Dimitriu, delegatul facultății juridice din Iași la examenul de capacitate al magistraților, a plecat să iee parte la acele examene.

❑ Ministrul instrucției publice a pus în vederea pictorului Mirea, pentru ultima dată, să termine efectuarea tablourilor istorice de la Universitatea din Iași.

Dacă d. Mirea nu se va executa nici pînă la 15 Decembrie, ministrul îl va soma prin portărei.

❑ Economul Apolon Andrieș, subprotoiereul orașului și județului Iași și a înaintat dimisia din acest post pe ziua de 1 Decembrie a. c., data expirărei concediului actualului protoiereu.

❑ Consiliul facultății de litere a fost convocat pentru astă-zi Marți, orele 5 jumătate.

❑ Am anunțat eri că regretatul C. Leppadatu, fusese și procuror general la Iași. Numirea se făcuse la 9 Mai 1870, sub ministeriatul lui Al. Lahovary, iar la 22 Iulie 1872, Leppadatu fu scos din funcție de ministrul Costaforu.

❑ **Astă noapte a încetat din viață la locuința sa din strada Veche No. 46, d-na Aspasie Ropală.**

❑ Aseară, pe la orele 6 un incendiu s'a declarat la casele de lîngă prefectura poliției, în colțul unde e instalat biroul de servi.

Foarte multă lume se adunase la fața locului de oarece se spunea că întreaga clădire, în care se știe că sunt instalate judecătoria ocolului I și comisia III-a, se află în flăcări.

Din fericire însă, nu era așa, focul a luat naștere de la camera suingiilor, care se află alături de biroul de servi. Se aprinsese o grindă din pod, și dacă nu s'ar fi prins de veste la timp, pericolul ar fi fost mare. Au sosit ambele secțiuni de pompieri, care au împedecat propagarea focului și l'au localizat la timp.

❑ **Inmormîntarea regretatului C. Leppadatu se va face mîne Mercuri, la orele 2 p. m.**

Cortegiul va porni de la locuința defunctului, din strada Lăpușneanu, iar nu de la biserica Banu cum se anunțase.

Pe catafalc s'au depus numeroase coroane, între care din partea: clubului liberal, a familiei, județului, primăriei, consiliului județean, al cărui președinte era, etc.

❑ D. inspector al industriilor, Șt. Chicoș, a fost însărcinat cu inspectarea următoarelor județe: Iași, Roman, Fălciu, Tutova, Neamț, Vaslui, Tulcea, Covurlui, Teleorman, Muscel, Olt și Argeș.

D. N. Stoica a fost însărcinat să inspecteze județele: Mehedinți, Dolj, Gorj, Romanați, Vîlcea, Ilfov, Ialomița, Vlașca, Botoșani, Dorohoi, Suceava și Constanța.

❑ Se zice că prețedinte al consiliului județean, în locul regretatului C. Leppadatu, va fi ales d. Paladi.

❑ D. N. Teodorescu, șef de secție la creditul agricol din ad-ția financiară Fălciu, a fost numit administrator financiar al județului Ialomița.

❑ In urma cercetărilor ce s'au făcut, s'a constatat că moartea lui Ioan Tăutu, din mahalaua Nicolina, a fost naturală și n'a fost otrăvit, după cum se bănuia a început.

❑ In cursul săptămînei viitoare se vor deschide și celelate clinici de la spitalul Sf. Spiridon.

❑ **Școlare.** — Ministerul instrucției a făcut cunoscut institutorilor și învățătorilor, chestiunile ce le vor trata în ședințele intime ale conferențelor lunare și cercurilor culturale.

Acele chestiuni sunt: Foloasele pe care le prezintă exercițiile în aer liber; educația curajului. Cum trebue să se facă. Mijloacele cele mai necinstite, prin care putem avea în clasă ordine și disciplină. Ce servicii poate face școalei primare, gimnastica și în ce condiții. Insemnătatea jocurilor pentru perfecționarea fizică, morală și intelectuală a copiilor. Lucrul manual în școala primară. Ce loc trebue să ocupe. Ce caracter trebuie să aibă. Atențiunea. Cauzele. Principalele mijloace de a deștepta în elevi și de a întreține. Ce este spiritul de observare. Ce rol și ce însămnatate poate avea sugestia în educație.

Principalele caractere ale memoriei copiilor. Abstracțiunea; educația judecății; obligativitatea învățămîntului în celelalte țări; influența școalei asupra familiei. Surmenajul; cauzele; efectele sale; leacurile.

❑ **Consiliul comunal a fost convocat să se întrunească Vineri în ședință extra ordinară.**

❑ **Mîine va intra în vigoare transacția intervenită între comuna Iași și societatea electrică.**

In baza acelei transacții vor fi așezate în diferite părți ale orașului 100 becuri noui cu arcuri.

❑ D. Davilla a făcut o nouă cerere direcției Teatrului Național din localitate, spre a i pune la dispoziție sala teatrului, pentru o serie de reprezentații ale excelentului său ansamblu, în intervalul de la 1—15 Martie 1911.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul secția I a reconfirmat astă-zi, pentru a doua oară, mandatul de arestare al negustorului falit Max Schnürer.

A fost reconfirmat de asemeni, mandatul lui Jean Grünberg, fost încasator al cassei Wachtel, care a delapidat o sumă de bani.

— Apelul d-nei Saly Porjes, care a fost declarată în stare de faliment din oficiu, se va judeca la 26 c. la secția II-a.

— Comercianta Sofia Simionovici din Bîrlad, dînd faliment, a fost condemnată de tribunalul Tutova la 5 zile închisoare corecțională și 200 lei amendă.

In apel afacerea se va judeca la 9 Decembrie, la secția I-a.

— Călugărul Calistru Gheorghiu din M-rea Neamțu, avînd un nepot bolnav, a aflat că în sat ar exista o femee Anica Păun, care are specialitatea de a vîndeca pe „cel perit". Călugărul s'a dus cu nepotul său la acea femee, care a convins pe monah că'i va vindeca nepotul, cu condiția ca să'i avanseze 582 lei asupra unui bon austriac de 1000 lei. Călugărul consimți și în schimb primi o reclamă de magazie, cu cifra 1000, consimțind mai tîrziu să mai deie 20 lei femeei, în schimbul unei zdelce, pe care o redactă studentul în drept I. Gheorghiță.

Abia într'un tîrziu călugărul se convinse că a fost victima unei escrocherii și reclamă parchetului, care trimise în judecată corecțională pe escroacă.

Ea a fost condamnată la 1 lună închisoare.

In apel afacerea se va judeca la 10 Decembrie.

— Fata Ana Ursu din Bicaz, învață pe minora Maria Pintilie să intre chelnereasă la Hotelul de acolo și pe urmă o duse în vizită la numitul Buium Marcovici.

Dată în judecată pentru atentat la bunele moravuri, Ana Ursu a fost condamnată la o lună închisoare.

— Petre Ciocăneanu, din Galați, a scos în vînzare mai multe imobile ale debitoarei Tinca Ivancicof. La această urmărire s'au făcut 5 contestații, diferite, care au fost admise de tribunalul Tulcea prin sentințe deosebite.

Contra acelor sentințe Ciocănescu, face un singur apel, care i-a fost respins de de Curtea din Galați, ca neregulat, de oare ce ar fi trebuit fi făcute 5 apeluri.

Curtea de Casație, motivînd însă că toate contestațiile aveau de obiect scoaterea de sub urmărire a unor imobile, cari, de și diferite, erau cuprinse într'o singură urmărire, că deci apelantul avea un interes unic de a se opune la scoaterea contestațiilor de sub urmărire, că putea deci face un singur apel, a casat, trimițînd afacerea pentru a fi judecată din nou la Iași.

Speța a fost repartizată la secția I-a.

Ultima oră

— **SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI"** —

Bucureşti 23 Noembrie

Un svon lansat de carpiști

Bucureşti.—în cercurile carpiste se vorbeşte despre o scrisoare pe care d. Carp, sau un prietin al său ar fi primit'o din Berlin cu privire la vizita ce-a făcut'o acolo d. Al. Djuvara, ministrul nostru de externe.

Scrisoarea se zice, că spune de manoperile ţesute de d, Ionel Brătianu, pentru ca d. Djuvara să nu poată fi primit în audienţă de M. S. Imparatul Germaniei, manopere, care de altminteri au reuşit, căci d. Djuvara afîndu-se la Berlin, a primit înştiinţarea că de oare ce la ordinea zilei sunt chestii urgente M. S. Imparatul nu-l poate primi în audienţă.

După cum se ştie, d. Kiderlen Wächter, ministrul de externe al Germaniei, a organizat un banchet în onoarea d-lui Djuvara. La acel banchet, spune scrisoarea, a fost invitat şi d. locotenent Carp, fiul d-lui P. P. Carp.

Tot scrisoarea spune că la şampanie, d. Kiderlen Wächter, ar fi vorbit şi de d. P. P. Carp, „care va lua în curînd guvernul" !

Numai dacă scrisoarea aceasta n'o fi inventată de carpişti !

De la scoala de la Herestrău

Bucureşti.—In urma grevei elevilor de la şcoala de la Herestrău şi în urma eliminărei elevilor, s'a fixat un nou concurs de admitere, pentru ziua de 15 Decembrie.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 3 fără un sfert.

D. Barbu Păltineanu vorbeşte în continuare. D-sa analizînd situaţia politică. spune că retragerea guvernului nu mai poate întîrzia şi că singurul partid indicat, de a lua frînele guvernului este partidul conservator democrat.

După d. Barbu Păltineanu va vorbi d. Diamandi.

De la opera din Viena

Viena.—Intreg corul bărbătesc al operei din Viena a fost destituit din cauză că în cursul reprezentaţiei de Sîmbătă au ţinut doar isonul în loc să cînte, aceasta ca un fel de rezistenţă pasivă în nădejdea sporirii salariilor lor.

Telefonul fără fir

Paris. —Incercările de telefoane fără fir făcute eri pe bordul cuirasatelor „Vérité" şi „Justice", au dat rezultate excelente. Convorbirile s'au făcut pe distanţă de 115 km. auzindu-se foarte clar.

Alegerile din Anglia

Londra.—Nici o contestare de alegere nu s'a făcut astă-zi. Pînă seara la 9 50 ministrul Runciman a fost reales la Dewsbury cu 8061 voturi contra 4033; naţionalistul Oconnur a fost reales la Liverpool cu 2458 voturi contra 689 ; au fost aleşi pînă acum 62 liberali, 88 unionişti, 9 travaillişti, 16 redmondişti. Liberalii cîştigă 5 scaune, unionştii 8.

Ciocnire de trenuri

Londra.—Lîngă Willesden a avut loc o ciocnire între două trenuri ; o persoane a fost ucisă şi 40 rănite.

O nenorocire

Londra. — Intr'o mină de cărbuni din Kembertona, a căzut un ascenzor de la o mare înălţime, şi şapte lucrători au fost ucişi.

Mari furtuni pe mare

Astrachan.—In urma furtunei de pe marea Caspică, s'au scufundat 23 vase şi s'au înecat 314 oameni printre cari 184 lucrători persani.

HOLERA

Cadics.—O depeşă din Funcial în insula Madera, anunţa că holera a isbucnit în acel oraş; au fost până acum 181 cazuri cu 57 decese.

*

Roma. — In ultimile 24 ore au fost la Palermo 8 cazuri de holeră şi 3 decese.

Ploi torenţiale

Londra.—Ploi torenţiale au provocat inundaţiuni în diferite regiuni ale Angliei, mahalaua locuită de lucrătorii din Nottinghan a fost înecată.

Alegerea din Cîmpu-Lung

Cîmpul-Lung.—La alegerea complimentară pentru cameră, s'a declarat balotaj între candidaţii Bonches şi Serbe

MULȚUMIRE

Familiile Anghelichi şi Gavrilescu aduc vii mulţumiri d-lui dr. H. Solomovici, care în urma unei operaţii la nas, le-a scăpat radical copila lor, de o boală de ochi ce suferea de 2 ani.

Jalnicii : Elena şi Sevastia Tisescu fice, Gheorghe Tisescu şi Vasile Roşeanu, gineri, au durerea a face cunoscut încetarea din viaţă, a prea iubitei lor

†

Marie Colovelony

în etate 77 ani

Inmormîntarea va avea loc Mercuri 24 Noembrie, la orele 12 a. m.

Cortegiul va porni de la biserica Sf. Voevozi, unde se află depus corpul.

In loc de ori-ce înştiinţare.

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
Nas, Git şi Urechi
Ord. 9—11 a. m. şi 3—6 p. m.
67, Str. Golia 67.
(casele Camerei de comerţ)

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —
Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri :

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brînză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri ;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreţinute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) şi un pianino,—toate cu preţuri eftine.
A se adresa: str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

Profesoară de limba franceză germană şi piano, caută loc într'o familie,
A se adresa în scris L. B, la «Opinia».

MAGAZINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38
CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai nou, frumos şi eftin.
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
din cele mai renumite Fabrici din străinatate

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iaşi str. Lozonschi No. 4

De inchiriat Două magazii cu camere parter şi etaj, şi cu atenanse, în strada Anastase Panu 47.
A se Adresa strada Albă No. 30.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
OCULIST-OPERATOR
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultaţiuni 3—6 p. m.

Licentiată în litere
dispunînd de ore libere, doreşte a da lecţiuni.
A se adresa la Ad-ţia ziarului sub E.

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniţă, gheţărie, toate în bună stare,
A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rişcanu, la ziar.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9
A se adresa proprietarului d. Gh. D. Şerban.

Dr. ALEXANDRU ŢAICU
Şef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon
Asistent al Facultăţii de Medicină
Medic al Sanatoriului Sfînta Maria
nstalat în acest Sanatoriu, dă consultaţiuni în fie-care zi, între orele 2—3 t m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iaşi.
Telefon prin Centrala Iaşi No. 90.

Dr. Cl. BLUMENFELD
AVOCAT
— Str. Brezoianu 5 bis —
BUCUREŞTI

CURA = Cea mai raţională de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII =
e numai acea cu :
UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi
UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR
WERNER

Aprobate de Consiliul superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterii copiilor, în stările limfatice şi a stadiului puberităţei.
Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă şi porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curţei Regale Iaşi
Pentru Bucureşti : la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.
Pentru Craiova : la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.
Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iași

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Besinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului

I. DAVIDESCU

Tecucia

Sticla a 1/1 L. 0.25 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, dorește căsătorie imediată. Reflectanții serioși (event și fără avere) bine voiască a se adresa:

L. Schlesinger, Berlin 18.

Corespondență romînește.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai 'a de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Ia

„Loteria Regatu'ui Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vânzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîștigă în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

déposé

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE RÉVAS 0f30c.

Maym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1169 Joi 25 Noembrie 1910

UN PERICOL

De cît-va timp afacerile comerciului nostru de en-gros au luat o nouă direcțiune, care duce comerciul nostru mare la un pericol inevitabil și care va produce un sdruncin foarte anevoie de îndreptat.

Creditul, acest mare și important element dătător de viață comerciului, a ajuns la manevrarea și apreciarea unor capete nu numai ne-experimentate, dar și lacome de cîștig prin nevoile traiului; astfel că se face din credit nu numai un abus revoltător, dar și o întrebuințare nenorocită, ca să nu zicem scandaloasă.

In comerciu partea cea mai delicată o are creditul.

Prin credit se desvoltă afacerile.

Prin credit se realizază profitul.

Prin credit se produce mișcarea și viața porturilor, orașelor și pieților comerciale.

Prin credit se practică frauda și bancruta.

Iată care e importanța creditului.

Creditul dar trebue să fie bine cumpănit. El nu poate fi acordat ori cînd și ori cui.

Creditul nu poate funcționa fără limită și de credit, nu se poate uza de cît atît cît e necesar, pentru însuflețire și prosperare.

Creditul solicitat și capatat în proporții mai mari de cît restul afacerilor produce perturbare în prețurile vînzărei, perturbare în regulata achitare a plăților.

De aceia cel mai mare echilibru e necesar în solicitarea și acordarea creditului.

Sunt case mari producătoare, care caută ca prin mijlocul creditului să deschidă drum produselor lor, creindu-și debușeuri: sunt case care caută ca prin credit să crească afacerile pentru a mări rețeta veniturilor în scopul de a acoperi cheltuelele.

Temperanța acestor năzuințe o face și se face prin prudență și prin experiența agenților comerciali; a comisionarilor, care joacă rolul de arbitru între casa care vinde pe credit și comerciantul care cumpără pe credit.

Marele instituțiuni, numite biurouri de informațiuni, de referințe, au rolul lor, tocmai în stabilirea echilibrului, între solicitarea și acordarea creditului.

Comerciul are și trebue să aibă legile sale fixe, stabilite prin nevoia existenței și desvoltărei lui; fără ca codicele comercial în vreunul din capitolele sale să se fi ocupat de așa ceva.

Infrîngerea acestor legi fixe, produce perturbare, care, odată talazurile pornite, va da drept rezultat desastrul și nu tîrziu, dacă măsuri nu se vor lua, vom avea un dezastru.

Să trecem la fapte. La noi în țară, lucrurile în practica comerciului se petrec întocmai ca și aiurea, la alte popoare.

Și noi suntem stăpîniți de năzuința progresului, de dorul a mări profitul, și cîte odată poate chiar, de dorul de a învinge pe cîmpul muncei armatele străine. Stăpîniți de astfel de năzuințe am făcut și noi pacatul săvîrșit de legiuitorii noștri. Căci pe cînd dînșii au copiat legile streine, Franceze, Belgiane sau Italiane, noi am adoptat moravuri, apucături și îndrumări străine.

Comisionarii, agenții de comerciu, comișii voiajori și întreg acel aparat de reclamă fără fond și temeiu, sunt de importanțiune străină.

Am importat și noi ca să fim la nivelul legiuitorilor noștri importatori de legiuiri, dar ca și ei, n'am căutat a adopta acele importanțiuni trebuitoare nevoilor noastre comerciale.

N'am căutat a organiza o clasă serioasă de comisionari, de agenți de comerciu, de comiși voiajori, dîndu ne sama de rolul important ce-l au de jucat acești oameni. Legiuitorul s'a ocupat mai puțin de cît noi de acest lucru, dovada o găsim în palidele articole ale legei asupra comerciului ambulant de la 1884 și astfel, de la desinteresarea serioasă din ambele părți, am ajuns să avem agenți de comerciu și comiși voiajori care acordă și recomandă a se acorda credite și celor morți moralmente, spre satisfacerea nevoilor lor prin profitul desfacerilor mari de mărfuri, fără a se interesa de rezultatul zilei de mîne, nici pentru angrosistul ce a acordat, nici pentru detailistul care a primit credit, nici pentru cinstea țărei.

Puhoiul de agenți comerciali, ce cutrieră țara de la un capăt la altul, acordînd și recomandînd a se acorda credite. Ușurința cu care se acordă creditele, fie în țară sau din străinătate, sunt cauzele cari au provocat, știrile senzaționale de la muzeul comercial din Viena, de la Camera de Comerciu din Berlin și chiar din partea comercianților serioși ai pieței noastre, care sunt deopotrivă ca și noi îngrijorați de starea de lucruri ce se plămădește și de resultetele ce se vor culege mîine sau mai tîrziu de cît mîine.

Dar care e corectivul?

Nu vom spune că, dacă plouă sau dacă e secetă, vina e a guvernelor;

Dar vom spune că guvernul e de vină că nu aplică sever dispositiile legei asupra comerciului ambulant, capitolul relativ la agenții de comerciu.

Guvernul e de vină că nu complectează acele dispositii legale aplicînd măsuri severe spre a împedeca un rău ce se întinde.

Iar comercianții sunt de vină că nu intervin prin asociația dintre ei, a se restabili echilibrul acordărei creditului, a face acordarea acestui avantaj mai deficilă, a suprima pe voiajorii nevrîstnici, neexperimentați, nu destul pe pregătiți la săvîrșirea unui ast-fel de rol, atît de important.

Inițiativa privată trebue pusă în mișcare cu toată energia.

Anarhia în justiție

De cînd ie ministru al justiției domnul Stelian, nu s'a incumetat încă să pună sabia în teacă față de Curtea de Apel din Iași.

A dat o lovitură strașnică, între alte lovituri la fel, trimițînd procuror general pe d. Al. Mimi, care s'a deplasat de la un post de avocat al C. F., ca să devie șeful parchetului general al Curții de Iași.

D. Stelian socotise să dee două lovituri prin acea numire: să arăte că nici unul din consilierii Curții nu se bucură de încrederea sa; să arăte că Iașului îi trebue un import de magistrați, cei localnici fiind toți răi.

Dar ministrul justiției a nimerit-o rău cu importul său de procuror general. Tocmai într'o lege personală a d-lui Stelian, acea a trusturilor, magistratul pe care ministrul îl credea personal al său, a dat dovadă de o independență puțin obișnuită, cerînd ca și avocații apelantului, reformarea sentinței tribunalului.

D. Stelian, a dat deci, faliment cu idealul său de a avea și la Iași magistrați personali. Că idealul acesta este scîrbos, că este chiar criminal firește. Dar așa este felișagul d-lui Stelian și d. Mimi nu mai poate fi procuror general, dacă s'a arătat independent.

Ministrul justiției nu poate îndepărta însă, pe independentul magistrat, fiind-că este rudă cu mai mulți puternici ai zilei. Această calitate, pur accidentală, pur familiară, l'a și adus procuror general. Dar ca să l mustreze, d. Stelian a recurs la un fapt extra-ordinar, unic în istoria magistraturii: a obligat pe procurorul de secție să facă recurs în procesul civil al trusturilor, în care procurorul general pusese, precum se știe, concluzii pentru primirea apelului.

Ast fel pricepe d. Stelian să înseminteze anarhia în magistratură. Căci obligînd pe inferior să fie de părere contrarie cu superiorul său, a făcut ca ordinea să dispară din parchet, a făcut pe procuror mai mare peste procurorul general, după cum mîine, dacă îi va conveni d-lui Stelian, va face pe stagiar mai mare peste președinte.

D. Stelian, în convingerea că procurorul general, numit de el, este instrumentul său, nu se poate împrietini cu ideea, că acest magistrat, tocmai într'un proces foarte important, se va arăta de o independență în adevăr neobișnuită la procurori.

Dacă ar fi cerut demisia procurorului general n'ar fi făcut atîta senzație, cît a făcut faptul, că un procuror a fost silit să facă recurs, contra șefului său.

Dar un anarhist ca d. Stelian, un încătușător al magistraturii cum este dînsul, nu s'a putut conduce alt-fel.

Recunoaștem, că l'a întrecut chiar și pe nemuritorul Stătescu.

Și nu ie lucru de toate zilele, să-l întreci pe Stătescu.

Discuția la mesaj

Astăzi vorbește în Cameră, luînd parte la discuția mesajului, șeful nostru d. Take Ionescu. Se pare, că guvernul s'a ferit și încearcă să evite o discuțiune clară, simplă, precisă,—lucru care se poate ușor vedea din modul cu totul fad, în care este redactat mesajul. Ceea ce însă a dorit guvernul nu se va întîmpla.

Dacă mesajul, așa cum este alcătuit, nu poate naște discuțiuni serioase și înalte, opoziția însă, și mai ales opoziția conservatoare-democrată, ține să lămurească odată pentru totdeauna situațiunea guvernului liberal față de țară și de Coroană.

D. Take Ionescu, care este fără îndoială, cel mai ilustru parlamentar al țării, va scoate chiar din coprinsul puțintel al acestui mesaj dovada patentă a neputinții guvernului d-lui Ion Brătianu. Nu știm, ca în țara romînească să se mai fi prezentat vre-o dată un guvern înaintea parlamentului și a țării, cu promisiunea de a nu face nimic—căci acesta e înțălesul adevărat al mesajului în discuție—și totuși, cu pretențiunea de a guverna, pentru motivul—notați bine—că opera guvernului nu este încă terminată.

Dacă asemenea gogorițe au prins sau pot prinde la unii din partizanii guvernului, ele nu pot atrage în cursă, în nici un caz, opoziția, și mai ales pe partidul conservator-democrat, care va ști să lămurească chestiunea așa cum trebue, și să pună guvernul în situațiunea de a se explica fără nici o tergiversare.

Nu putem ști încă în momentul acesta ce va spune șeful nostru. Nu ne îndoim însă, că de astă-dată va fi chiar de-asupra înălțimilor la cari, un om superior ca dînsul, se ridică de obicei. Situațiunea este cu atît mai înaltă, cu cît guvernul vreă să o coboare; cu atît mai gravă și mai dificilă, cu cît ține să o atenueze și să o simplifice, cu explicațiuni ușoare, cu glume și fraze demagogice.

Se înșeală însă primul ministru, cînd crede, că se va bucura de toleranța, pe care i-a acordat-o cel-lalt partid de opoziție pe vremuri. Dacă partidul nostru nu a recurs și nu va recurge nici odată la violențele ticăloase, de cari au uzat partizanii d-lui Carp în anumite momente; va ști însă, să creeze dificultăți luminoase și sincere.

Astăzi lupta parlamentară se reia, și verdictul majorității corpului electoral se va pronunța prin organul celui mai mare bărbat de stat al timpului nostru, d. Tache Ionescu. Cu ce va putea răspunde d. Ion Brătianu, omul afacerilor meschine și interesante?

Prognosticul d-lui Iorga

Domnul N. Iorga, căruia-i place mandatul de deputat, vrea să candideze în viitoarele alegeri și a și făcut prognosticuri asupra reușitei sale. Domnul Iorga a prognosticat, că nu va reuși, în Iași, decît doar cînd d. A. A. Badareu va fi arbitrul situației. Sub liberali, va reuși sigur, sub carpiști va fi așa pleașcă mare, a zis d. Iorga, că va reuși și el și d. Cuza și — zicem noi — chiar și d. Buicliu.

Despre acest prognostic al șefului naționalist se ocupă, în ultimul său număr, ziarul carpist local. Și arată, că dacă vor reuși domnii Iorga și Cuza, va fi dovada făcută, că partidul conservator este un partid naționalist, precum lipsit de naționalism este partidul democrat, sub care, după cum a declarat d. Iorga, nu va putea reuși d-sa, necum domnul Cuza.

Că partidul conservator este naționalist—de sigur. Bietul d. Carp, cu tendințele sale franc filo-semite, nu știe, de sigur, că este în mare ceea ce d. Iorga este în mic.

Și dovadă că este naționalist, ie faptul că, sub un guvern Carp, vor reuși, la Iași, și d. Iorga și celalalt—prognostic pe care *Evenimentul* nu-l desminte, pe cînd noi afirmăm, sus și tare, că, sub un guvern takist, nu va reuși nici unul, nici celalalt.

Ca să nu reușească la Iași fie d. Iorga, fie d. Cuza, nu trebue să recurgă la alegeri nelibere. Domnul Iorga sau d. Cuza, reușesc cînd vrea guvernul, dovadă că, rîndul trecut, vroind guvernul, a reușit d. Iorga și nu d. Cuza, cînd pe sfînta dreptate, ar fi trebuit să fie ales d. Cuza, mai cumoscut în Iași de cît șeful său.

Domnul Iorga știe că, dacă arbitrul situației va fi d. Greceanu, va fi ales și șeful și adjutantul seu.

Firește că da, D. Greceanu nu va combate nici pe unul, nici pe celalt. Și din cei șase candidați carpiști la colegiul II, macar patru vor fi așa de slabi așa de necunoscuți, încît d. Greceanu, arbitrul situației comice, se va ruga el singur: nu votați pe cutare carpist, votați pe Iorga și pe Cuza".

Sunt situațiuni imposibile, ridicole, în care domnul Iorga, ca și d. Greceanu, pot fi profeți în țara lor.

Asemenea situație ar fi atunci cînd M. S. Regele va bine-voi să încredințeze puterea unui guvern Carp, guvern în care, în vechia capitală a Țării, arbitrul situației va fi domnul D. Greceanu, fost, nu știm cînd, ministru de justiție.

OAMENI ȘI LUCRURI

UN CAZ...

Am fi curioși să aflăm dacă a fost propria inițiativă a cabinetului ministerului de instrucțiune publică, sau urmarea vreunei din obișnuitele sfori din lumea culiselor,—adresa prin care artistul Penel a fost, pe neașteptate, oprit de a mai apărea pe scena teatrului ieșan. Adresa în chestiune arată excelentului artist—pe concursul și reapariția căruia se întemeia una din marile speranțe ale actualei stagiuni teatrale—că există incompatibilitate între activitatea de scenă și... congediul pentru boală ce s-a acordat lui Penel, ca profesor de desemn la gimnaziul din... Huși. In vederea acestui fapt, artistul e pus în dilema de a alege între una și alta,—catedra ori scena, repaosul ori publicitatea. Și iată-l din nou pe simpaticul artist, osîndit, de astădată involuntar, la o inactivitate, spre marele regret al publicului ieșan care a salutat cu entusiasm revenirea lui Penel pe scenă, după cele mai tragice împrejurări prin cari putea să treacă un comic minunat ca dînsul.

Dar e oare în adevăr incompatibilitate între cele două situații?

Am arătat și în alte rînduri că Iașul posedă un însemnat număr de profesori în special de la universitate și de la bele-arte, cu domiciliul în București și cu catedrele în a doua Capitală. De ce n'ar fi îngăduit unui meritos artist ca Penel, atît de necesar teatrului cum e dînsul—și doară teatrul este și el o școală, o instituțiune subvenționată de stat!—de ce nu i-ar fi îngăduit să aibă un suplinitor la catedra de desemn la Huși și să joace la Iași în timpul stagiunei? Punem această întrebare, ca să nu punem alta, mai îndreptățită. De ce n'ar fi făcut domnii din cabinetul ministerului de instrucțiune marea concesie publicului ieșan, teatrului ieșan, de a strămuta în Iași, în virtutea concursului ce posedă, pe un dascăl de desemn, care are norocul și cinstea de a fi artistul dramatic Penel?

...Dar acestea sunt întrebări fără de răspuns și pînă la dezlegarea lor putem considera ca o reprezentație de adio apariția lui Penel în rolul „Bibliotecarului", la matineul din această din urmă Duminică. Pe afișul zilei numele artistului n'a mai figurat.

Ba, știm bine că scriind rîndurile de mai sus, agităm o chestiune ingrată, de pe urma căreia însuși artistul ar putea să aibă neplăceri.

Dar suntem, negreșit, în sentimentul publicului ieșan care a aplaudat cu o sinceră mulțumire sufletească momentul reîntoarcerei lui Penel la activitatea teatrelor de altă dată.

.. Activitatea de altă dată, la dreptul vorbind, nu era posibil s'o reiee și nici nu i s'ar fi îngăduit. Era vorba, precît știm numai de o *încercare*—din fericire reușită—făcută atît de acei din capul teatrului cît și de medicii curanți,—artistul inspirînd același interes și unora și altora. Căci d sa urma să rămînă în supraveghere medicală, lucru care era mai puțin realizabil și mai puțin eficace, credem, într'un mic oraș de provincie, ca Hușul, unde—se pare—desemnul liniar se află astăzi în... primejdie.

Toate aceste ar fi fost bine să le cunoască d-nii din cabinetul ministerial. E timp încă să le afle de acum înainte.

Rodion

O insulă pe continent

Tot alegerile engleze.—Abilitatea lui Balfour.—Un truc care reușește.—In apărarea Lorzilor.—In potriva lor.—Literatura electorală.—Mortul care vorbește.

Insăși poziționea Engliterei formează o excepție fericită. Izolată în mijlocul mării, despărțită de restul Europei — Anglia a putut să-și păstreze și originalitățile tradiției și contrastele în anumite forme și manifestări față cu ori-care altă țeară europeană.

In momentul de față — în toiul campaniei electorale, se pot distinge de asemenea o sumă de momente originale. Dar asupra lor vom insista într'un articol special. Pînă atunci menționăm că, în conformitate cu prevederile din ajunul alegerilor — abilitatea cu care a procedat Balfour prin declarația făcută la Albert-Hall în chestia tarifului vamal și referendului a reușit pe deplin. Primele rezultate ale alegerilor au dovedit că trucul a prins și că, pe neașteptate, liberalii au pierdut teren în favoarea conservatorilor — unioniști. Aceștia din urmă prin graiul d-lor Balfour și lord Landsdowne au spus alegătorilor:

„Nici odată în istoria Angliei nu s'a mai văzut un procedeu asemenea acelui al guvernului nostru. El e brutal și fricos, violent și meschin. Care este actul parlamentar, care este votul parlamentar, ca să justifice dizolvarea din urmă? Fost-a un refuz de încredere al Comunelor? Fost-a opoziția Lorzilor? Nu numai că înalta adunare n'a refuzat de a discuta faimosul nostru *veto bill*, dar a făcut și mai mult. Ea însăși a cerut ca să i-l prezentați. Ea singură a schimbat, din inițiativa ei proprie, modul de recrutare a adunării, în astă primăvară. Și tot ea, mai acum în toamnă, a votat proiectul Lansdwone — acel proiect prin care ea renunță la privilegiul ei secular de a respinge sau amenda legea finanțelor și prin care propune, în cazul unui conflict între Lorzi și Comune, să primească a se tranșa conflictul de către o comisiune mixtă a ambelor adunări, iar în cazuri extrem de grave să se rezolve conflictul prin corpul electoral pe cale de referendum. Adevărul este că voi liberalii, ați decretat moartea Camerei lorzilor, nu pentru că o cere rasa engleză care respectă Constituția strămoșilor săi, ci pentru că o pretinde de la voi o altă răsă, acea irlandeză, care vrea să calce Constituția și în care v'ați găsit niște aliați.

Voi doriți o Cameră unică, pentru că vă este teamă că proiectele voastre revoluționare vor întîmpina prea multe discuțiuni, pentru că vă este frică de un control, de un frîu, — frică de vr'o piedică în goana voastră nebună.

Pentru a face să triumfe politica voastră, sunteți gata să călcați națiunea engleză în picioare!".

*

La această serioasă apostrofare conservatoare, d. Lloyd George, conducătorul trupelor liberale la asaltul constituțiunii, d. Lloyd George în care se simt vibrînd toate mîniile, patimile și amenințările masselor, răspunde cu o deslănțuire de sarcasme și de imprecațiuni:

„...Da, da! Cînd Lorzii, cari n'au strălucit nici odată prin curagiul lor, au simțit că-i ochim cu armele noastre, au strigat: „Nu trageți! Nu trageți! O să ne apropiem de voi!". Eu însă le spun: „Feriți în lături!" Sunteți o adunare de caraghioși și nu pricep cum, cu simțul lui de humor, poporul englez vă mai poate suferi măcar o jumătate de ceas!.. Știți voi ce-mi amintiți voi cu propunerile voastre de împacare și de înțelegere?

Imi amintiți priveliștea pe care o vedeam, acum cîți-va ani, la Londra, cînd pe aceleași șine umblau tramvaie electrice și omnibuse cu cai. Urmarea era că se împedica toată circulația. Ei bine, noi suntem electricitatea, voi sunteți harabalele vechi. Conservatorii vor să vă anine un cablu electric la coadă, lordul Rosebery vrea să vă restaureze picioarele dindărăt, dar eu, care sunt un umanitar, nu permit nici o cruzime către animale... Duceți-vă de pașteți iarbă! E prea tîrziu, domnii mei, ca să vă schimbăm și voi ați așteptat prea mult... Aristrocația e ca brînza: cu cît se învechește mai mult, cu atît se răsuflă mai mult în aer!...

O! știu. Veniți să ne vorbiți astă-zi de referendum, ne propuneți un referendum în caz de conflict. Cred și eu...

Pentru oamenii cari n'au nici-o treabă, votarea e o distracţie; dar credeţi că muncitorul se amuză de cîte ori trebue să se ducă la urne?

Nu, — nu vrem referendum! Şi nu mai vrem discuţiuni cu Camera Lorzilor! Nu mai vroim legi pe cari Senioriile lor să le poată respinge, ori să le poată schimonosi aşa, ca să nu mai fie de recunoscut! Guvernul şi-a pus în cap ca pe viitor, cînd va trimite o lege — lorzilor, ei să fie siliţi a o primi — sau, dacă nu, legea să fie promulgată fără consimţimîntul lor..."

Contrastul între cele două manifeste între gradul de semeţie şi de curagiu e bătător la ochi.

*

Şi în timp ce teribila luptă se încinge —scrie d. Lauzanne pe care l'am citat şi în articolul de eri—între cele două tabere, un om se străduеşte să se rîdice, în singurătate, pe patul său de paralitic: omul acela e d. Ioseph Chamberlain, care nu mai vorbeşte, nu mai votează, care nu mai ştie nimic,—dar ale cărui ultime scăpărări de inteligenţă încearcă să risipească noaptea care se îngroaşă în jurul lui. El băiguie cuvintele pe care le-a răcnit acum şapte ani:

— „Protecţiune! Protecţiune! Aduceţi-vă aminte de cuvintele mele! Liberschimbismul o să vă omoare"!

In acelaşi timp liberalii strigă:

— Inainte contra Lorzilor şi contra protecţionismului!

Iar conservatorii clamează:

— Inainte contra revoluţionării şi contra liberului schimb!

Şi ast fel cele două revoluţiuni merg una în potriva celeilalte: acea care visează să distrugă Constituţia politică a celui mai vechiu leagăn parlamentar al globului şi acea care caută să nimicească tradiţia economică a celei mai glorioase falange a comercianţilor din lume!

A.

„Ce mai e pe la sate?"

III

Apoi se atinge chestia salarului învăţătorilor. Că e salariat prost, e de netăgăduit, o recunoaşte toată lumea; dar nu angajîndu-se în activitatea ex-şcolară, i se va îmbunătăţi starea materială. Aceasta nu mi vine a o crede din următorul fapt. Au lucrat bieţii dascali ca nişte smintiţi, în şcoală şi în afară de şcoală, mai ales acuma în timpul din urmă; şi pretinsul părinte al lor, d. Haret, i-a lăudat în toate părţile, i-a ridicat, le-a adresat cuvinte dulci, le-a zis mîntuitori; şi cîte şi mai cîte, numai un lucru nu l'a zis—dacă l'ar fi zis poate era de ajuns—că învăţătorul nu e plătit de ajuns sau e rău plătit. Şi atîta măcar de auzim din gura d-lui Haret tot era ceva; dar nimic şi absolut nimic cu privire la poziţia materială a învăţătorului. S'au găsit inimi mai bune de cît a d-lui Haret, care au arătat în parlamentul ţării, că învăţătorul e prost plătit, dar s'a răspuns, că pentru şcoala primară s'a făcut prea mult; şi nu-i nici timpul, nici împrejurările ca să se mai mărească lefurile învăţătorilor.

Ne miră aceste cuvinte, că pentru şcoala primară s'a făcut prea mult, poate cu activitatea ex-şcolară, unde învăţătorul a fost pus la muncă prea multă; dar nici de cum pentru învăţător sau pentru şcoala sătească. D-lui Haret i se pare şi iată pentru ce: pentru că nu domn ca Th. Ionescu, cu o doză de îndrăzneală mai mare de cît alţii, cînd era învăţător pe la Suceava şi cînd avea ocazii, să se maimuţărească în faţa d-sale, laude şi numai laude căuta să i se aducă şi se zugrăvea învăţătorul de te încruceai, că stă foarte bine, că şcoala merge cu paşi gigantici către ţelul dorit de d. Haret, şi cîte şi mai cîte, care arătau că învăţătorul numai de leafă nu duce lipsă. Şi la Suceava aşa, în altă parte la feliu, şi în toate judeţele tot aşa, i-a venit şi d-lui Haret a crede că învăţătorul stă bine şi că pentru şcoala primară s'a făcut prea mult. Salarul învăţătorului trebuie mărit; dar în acelaşi timp şi sarcinele reduse. Aceasta nu d. Ionescu şi cu adoraţii d-sale din guvern vor face o. Au s'o facă acei ce vor căuta să pună mîna pe rană, acei ce nu vor asculta de cotei; o s'o facă un alt guvern care nu se va lăsa să fie încîntat, de cei din jurul său. Să nu creadă d. Ionescu, că dacă a căutat să atingă chestia salarului învăţătorului va căpata simpatia acestuia. Nu—noi îl cunoaştem foarte bine pe d. Ionescu, ştim în ce ape se scaldă; şi prin urmare, nu tînguirile d-sale vor reabilita situaţia materială a bietului dascal.

II

Cînd am citit titlul acelui articol „*Ce mai e pe la sate*" îmi venise în minte, că se vor spune multe rivalităţi, pe care le ştim toţi şi care şi ar fi avut locul sub un asemenea titlu. Aşa de pildă cam iată ce se putea spune de pe la sate: Mănunchiul de legi şi reforme pe care îl laudă d-l Ionescu, numai în bine n'a schimbat starea ţaranului romîn, el se găseşte mai strîmptorat decît înaintea răscoalelor. Să dăm un exemplu pe care îl ştie şi dl. Th. Ionescu; dar pe care nu l poate spune, fiindcă nu avea să-şi supere şefii, stăpînii zilei. Aşa, munca ţaranului să plătеşte mai ieften decît înaintea răscoalelor; prăjina de falce se plătea 4 lei şi pe unele locuri chiar mai mult (vorbesc de jud. Suceava), acuma numai până la 3 lei. Prăjina de loc o cumparau plugarii, înainte cu 0.70, 80, 1 leu şi numai unde era prea bun locul se vindea cu 1 50 în care intra iarba. Astăzi acel loc ce se vindea cu 70 bani, prăjina e un 1 leu 10 bani, e socotit ca loc de calitatea I, prăjina de iarbă e 3 lei; oaia la imaş e peste 2 lei, păşunatul vitelor e mult mai scump de cît în trecut. Şi din acel mănunchi de legi iz vorît din nevoile ce au îmboldit lumea la răscoale, numai pătura sătească nu se poate folosi.

Pe la sate e rău de tot. Şcoale nu-s; şi pe unde sunt, frequentarea lasă mult de dorit. Copii, hrăniţi rău, sunt numai nişte arătări, rahitici, scrofuloşi, blegi de parcă numai sunt oameni. Slabi de constituţie şi greoi la învăţătură sunt copiii sătenilor; sunt săracii hrăniţi în chip mizerabil; mi-a venit să vărs lacrimi, cînd din cei 130 copii, ce-i am prezenţi în clas—numai 6 mi-au spus că au vaci cu lapte, ceilalţi nici nu-i ştiu gustul; brînză de oi nici unul nu mănîncă, căci laptele ce-l mai dau puţinele oi, pe care le au cei 11 părinţi de şcolari, l'au dat din vară proprietarului, pentru varatul oilor. Găini, nici în o casă nu se taie, nimenea nu mănîncă macar odată în lună, carne, fie ori de ce o fi. Oule găinelor sunt vîndute pentru nevoile casei.

(va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Uzurpări.—Rîndurile extraordinar de cinice, pe care le-am reprodus eri din „Romînul" mult celebrului Caion ne suggerează următoarea nedumerire. Ce îndreptăţeşte oare pe odioşii intreprinzători de negoţuri critico literare să uzurpe, pentru un pamflet neruşinat, un nume glorios între toate în presa romînă?

A fost cînd-va un ziar, întemeiat de un liberal ilustru,—de C. A. Rosetti, ziarul „Romînul". Acel ziar a dispărut de mult, lăsînd pentru istoria publicisticei noastre un nume nepătat.

Iată însă că unui X îi vine în minte că *el* continuă publicarea „Romînului" şi afişează cu dezinvoltură „anul al 54-lea seria a VII-a". De ce? Intru cît? In virtutea cărui drept? In folosul cui?

Acel care a întemeiat şi redactat odinioară „Romînul" avea un ideal, avea convingeri politice, era şi un democrat prin firea şi credinţa sa; a urmărit educarea masselor, a umplut un gol mare în gazetăria romînă.

Ce vrea însă d. Caion cu „Romînul" uzurpat care a fost pe rînd, pe rînd şi ortodox şi catolic şi mistic şi liberal şi conservator şi liber-cugetător şi religios şi filosemit şi antisemit şi franţuzit şi germanofil, totdeauna însă ridicol prin îndrăznelile sale?

Ce a fost sminteala contra lui Caragiale? Ce a fost campania anti-jorgistă şi accesul cuzist de acuma? Ce e şolticăria Nataniată şi izbucnirile contra lui Gherea? Ce sunt eternele zbuciumări fără nici un rost şi cu ce se motivează, în fine uzurparea titlului uneia dintre cele mai vechi gazete ale ţării?

*

O telegramă din Praga anunţă ziarului Berliner Tageblatt *că la Reichenberg s'a jucat o feerie simbolică scrisă de Carmen Sylva în beneficiul societăţii pentru ocrotirea copiilor din acea localitate. Organizaţia în chestiune se cheamă: „Pentru copil!"*

*

Pentru Duminică 28 Noembrie se anunţă în sala teatrului naţional şezătoarea literară a societăţii scriitorilor romîni. Pe lîngă numele cunoscute şi anunţate mai dinainte se afişează şi numele d lui N. Gane din ale cărui producţiuni inedite se pare că va ceti vre unul dintre organizatori. Ori, va ceti d. N. Gane însuşi?

*

Doctorul Adolf La Valette St. Georg, fost profesor de anatomie până la 1907, la universitatea din Bonn, a murit zilele trecute în vîrstă de 79 ani. Defunctul a fost rectorul moştenitorului german, pe cînd acesta îşi făcea studiile la Bonn.

*

Fostul director al poliţiei din Milano, Bondi, va face să apară o carte senzaţională asupra activităţii sale mai vechi în calitate de comisar poliţienesc la Roma. Aici avea misiunea specială da a păzi şi apara palatele apostolice şi va face destăinuiri cu privire la misterele Vaticanului.

*

Chiparosul sub care s'a adăpostit Ferdinand Cortez, cuceritorul Mexicului şi sub care a plîns cînd Aztechii l'au gonit din Capitală, e pe cale să piară. El a resistat veacuri şi guvernul mexican i'a făcut un grilaj de fer pentru a-l feri de amatorii de relieve. Deşi i se dau cele mai mari îngrijiri de grădinari, el nu va mai trăi de cît cîţiva ani. De îndată ce chiparosul se va usca, tulpina lui va fi tăiată şi dusă în muzeul naţional din Mexic.

*

Max Nordau publică în editura Otto Hendel din Halle un volum de *poveşti* Ele nu au în genere scopul „moral" al bucăţilor obişnuite în genul acesta, ci poartă simburele unei concepţiuni filosofice asupra oamenilor şi lucrurilor.

*

Cinci sute de scrisori ale lui Tolstoi—în mare parte inedite—vor apare peste cîte-va zile într'un volum în editura berlineză Ladyschnikow. Ele privesc epoca dintre 1848—1910. Intre ele se află şi celebra scrisoare adresată lu 16 Ianuarie 1902 Ţarului Nicolae II, căruia Tolstoi îi scrise „Iubite frate!".

*

Cunoscutul traducător parizian al operelor ruseşti I. W. Bienstock a comunicat ziarului „Le Temps" o foarte interesantă relaţiune scrisă de însăşi mîna lui Tolstoi asupra unei întîlniri între marele scriitor rus şi episcopul de Tula. Acesta l'a vizitat la Iasnaia-Poliana lu 1902 înainte de excomunicare făcînd incercări zadarnice de a readuce pe Tolstoi în sinul credinţei.

*

La 30 Noembrie st n. s'au împlinit zece ani de la moartea lui Oscar Wilde. Refugiat la Paris, el a trăit acolo sub numele de Worth. Pe piatra funerară s'a scris însă numele adevărat. Amicii şi admiratorii lui s'au străduit multă vreme ca să se facă rectificarea numelui în condica de stare civilă. Cumpărarea locului în cimitir s'a făcut numai pentru şase ani, aşa că la 1906 urma să-i se desmormînteze osemintele. Un prieten al lui Wilde a intervenit şi a reinoit cumpararea. Cum după legile franceze cumpărarea unui loc în cimitir nu se poate face de cît pentru îndoitul timpului pentru care s'a făcut prima cumpărare, oseminte'e lui Wilde urmează să fie îndepărtate la 1912. Admiratorii nenorocitului scriitor intenţionează să le ducă unde-va în Anglia.

*

Concertul tînărului violonist Socrate Barozzi are loc Marţi 14 Decembrie. Acompaniamentul va fi ţinut de pianistul bucureştean Narice.

Bilete la „Thalia".

*

STRUNA ZILEI

ŞUVIŢA....

La mănăstirea Neamţu lui s'au încăierat doi că lugări.

Intr'un plic s'a trimis şefului bisericesc o şuviţă de păr smulsă unuia din ei.

Opinia

Ce-a fost la mănăstire—iată
Fără nici o indoială:
Părul cel din plic arată
C'avu loc o păr... uială.

INFORMATII

❑ Corpul portăreilor a făcut cunoscut instituţiilor financiare următoarele:

„Neplata cambiilor trebuind a fi constată în chiar ziua ce urmează scadenţei —art. 319 c. com.—până la ora 6 p. m. —art 109 reg. Portăreilor—se aduce la cunoştinţa generală, că cererile de proteste nu se vor mai primi la biroul nostru de cît până la ora 3 p. m., cel mai tărziu, urmînd ca între ora 3 şi 6 p. m. să se constate neplata în oraş. Cererile aduse după ora 3, deci după plecarea în oraş, voiu fi nevoit a le înregistra şi instrumenta a doua zi, ceia ce nu va fi în avantajul petiţionarilor.

❑ Societatea filantropică „Steaua" a decis a înfiinţa o şcoală profesională pentru absolventele cursului primar, în localul şcoalei din strada Albă.

❑ Vasile Gavriliţă din mahalaua Trei-Calici a reclamat autorităţilor, că acum trei săptămîni o fată a sa ducîndu-se la d. Popovici ca să lucreze la o vie, un băet de ţigan numit Gheorghe Nucă, a violat-o.

S'a dispus prinderea şi arestarea sus numitului ţigan.

❑ Alta Halpern din strada Veche 7, a reclamat poliţiei de siguranţă, că dintr'un dulap îi lipseşte suma de 2000 lei, în hărtii de bancă, aur şi argint, fără să-şi poată explica lipsa lor.

Siguranţa a început cercetările.

❑ Mîine, cu ocazia serbătorei sf-ta Ecaterina, se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Lozonschi.

Serviciul divin va fi oficiat de sf. sa Economul Pavel Savin, rectorul seminarului, asistat de mai mulţi preoţi şi acompaniat de corul seminarului.

❑ Secretarul asociaţiei arendaşilor din Bucovina Carol Schläger, a fost arestat la Cernăuţi.

El e acuzat că a falşificat acte şi că ar fi defraudat.

❑ Pentru ziua de 15 Februarie s'a fixat examenul de capacitate pentru specialitatea de broderie artistică a candidatelor pentru posturile de maestre în învăţămîntul meseriilor la şcoalele profesionale de fete.

❑ Pe sama budgetului epitropiei generale a casei Sf-lui Spiridon, s'a deschis un credit suplimentar de 45000 lei.

❑ Consiliul comunal va ţinea şedinţă Vineri, la orele 4 jumatate.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

Credite; cereri de scutiri şi reduceri de taxe; vînzări de locuri; cereri de restituiri de garanţii; cereri de înscrieri în listele alegătorilor pentru camera de comerţ; fixarea termenului cînd va intra în vigoare tranzacţia încheiată cu concesionarea iluminatului cu electricitate; modificarea regulamentului pentru distribuirea apei în oraş, în ceia ce priveşte contorile; deviza de lucrări.

❑ Ministerul de interne a trimis prefecturilor de judeţe o circulară prin care le învită să recomande primăriilor comunelor rurale ca să atragă atenţiunea sătenilor asupra îngrăşării pămîntului cu resturi animale şi vegetale.

Astfel, sătenii trebue să nu risipească gunoaele ce au, ci să le răspîndească pe terenuri pentru a le îngrăşa şi ca atare să le facă mai productibile.

❑ Cu toate plîngerile făcute, totuşi vagoanele trenurilor, mai ales ale acelor cari circulă pe linia Iaşi—Paşcani, nu sunt încălzite, aşa că e o adevărată tortură pentru bieţii călători.

❑ D. C. Costescu, fost comisar de Iaşi, a fost numit provizoriu, şef al siguranţei din Galaţi, în locul d-lui Gologan.

❑ Medicii comunali au inspectat eri şi astă-zi şcoalele primare, examinînd pe şcolari.

❑ Postul de la şcoala din cotuna Bumbata, comuna Vetrişoaia, judeţul Fălciu, a fost ridicat de la 65 lei, la 95 lei.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei nu va ţine şedinţă în cursul lunei aceştia.

In Decembrie va ţinea şedinţă în zi lele 2, 3, 9 şi 21.

❑ Primim din enciclopedicul dicţionar biografic Figuri contimporane din România coala a 18. Sumar:

Nicolaie A. Berindei, nuvelist, avocat, unul dintre iniţiatorii pentru desvoltarea portului şi danţurilor naţionale; *Alexandru C. Berbescu*, inginer şef la c. f. r.; *Const. D. Berlescu*, inginer şef la direcţia generală a Poştelor; *Mihail D. Berbescu*, prim procuror; familia *Beşteleni*; doctor *Const. A. Beşteleni*, locotenent-colonel în rezervă; *Mih. Beşteleni*, consilier la Curtea de Apel din Galaţi; *Ion Bianu*, profesor universitar etc.; doctor *Vasile Bianu*; *Victor Biberia*, avocat; familia *Bibescu* reprezintată de la obârşie şi printr'un tablou genealogic; voevodul *George Bibescu* (1842—1848); principii *Anton*, *Alexandru* şi *George Bibescu*, aceşti doi din urmă două mari personalităţi ai familiei.

Corespondenţile şi orice cheatiuni privitoare pe lucrarea aceasta, se vor adresa d-lui Th. Cornel, directorul publicaţiunii, str. Cometa 61, Bucureşti.

❑ D. Samoil Horovitz, comptabil la fabrica Gheller, din localitate, a fost eri victima unui grav accident.

Aflîndu se la Focşani, d. Horovitz vroi să se urce eri în expresul ce trecea la oarele 12 şi 40.

Din nebăgare de samă, a alunecat de pe scară şi a căzut sub roate. Mîna stîngă i-a fost fracturată, iar la cap s'a ales cu două plăgi.

Starea lui este destul de gravă.

❑ D. Sub-locotenent Sturdza Alexandru, din regimentul 15 Războeni, a fost mutat în regimentul 27 Bacău.

❑ In ziua de 20 Noembrie a fost termenul fixat pentru depunerea ofertelor închise pentru încălzitul palatului de justiţie din Iaşi.

Aceste oferte, în număr de opt, au fost consemnate într'un proces-verbal şi vor fi deschise astă zi, la ministerul de justiţie.

❑ Comisiunea regională a judeţului se va întruni din nou poimîne Vineri.

❑ Programul din astă-sară la cinematograful „Union" care îşi ţine seria reprezentaţiilor la coloseul Bragadiru, cuprinde bucăţi din cele mai alese, între care vom cita:

„Fiul pădurilor", mare dramă antică produs al cassei Ambrosio din Turine Anita Garibaldi, epizoade din luptele, pentru independenţa Italiei. Tot în acest program se mai cuprinde, frumoasa dramă morală a lui Suderman, „Onoarea", care ne redă o familie săracă, din serviciul bogotaşului Mühlingk, al cărui fiu întreţine relaţii de dragoste în ascuns, cu tînăra Alma. Robert fratele ei care se reîntoarce din Iawa, află toate aceste şi rămîne foarte mîhnit. Mühlingk plăteşte părinţilor Almei onoarea ei, convenind cu dînşii să părăsească localitatea. Robert descopere această manoperă şi duce banii înapoi bogataşului, dar pleacă îndărăt în Indii, pentru a uita dezonoarea familiei sale.

Mîine-seară Joi, se începe un nou program, care cuprinde între altele: Sclava albă, un adevărat capo-d'operă a teatrului cinematografic; Valenna, vederi după natură; mila perceptorului, dramă; negrul alb comic; frumuseţa florilor etc.

❑ De la 15 Noembrie şi pînă astă-zi s'au constatat în oraş, 8 cazuri, noui de scarlatină.

❑ *Amintim tuturor acelora care au făcut cereri la tribunal pentru înscrieri în listele electorale şi li s'au respins, că ultimul termen pentru facerea contestaţiilor la Curtea de Apel e mîine.*

Cererile vor trebui adresate direct d-lui grefier al Curţei de Apel secţia 1-a.

❑ Am vorbit eri despre accidentul întîmplat d-lui colonel Lupan, fostul comandant al şcoalei militare, la o vînătoare lîngă Brăila.

Ni se scrie acum din Brăila că starea d-lui colonel Lupan nu este de loc gravă şi că medicii i au extras glontele ce'l lovise în piciorul stîng.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a pus în vedere celor trei călugări trimeşi în colonia romînă din America de Nord, de a întocmi cîte un raport detailat asupra activităţei lor bisericeşti şi în care să detaileze numărul credincioşilor creştini, numărul botezurilor şi căsătoriilor săvîrşite.

❑ **Consiliul de răsboi** — In şedinţa de azi dimineaţă, consiliul de război, compus din d-nii colonel Cerchez, comandantul brigăzii a IX de roşiori preşedinte; maiorii Gheleme şi Herescu şi căpitanii Ioaniţiu şi Neculau membrii, s'a judecat următoarele procese: soldatul Damian Ştefan din regimentul 25 Racova, pentru dezertare a fost condemnat la un an închisoare; soldatul Bezmic Manole, din regim. 16 Suceava, idem a fost achitat: Cordoneanu Toader, din batalionul 8 vînători, idem la un an închisoare; Morţun Todoer, din regim. 14 Roman, idem la un an închisoare; Croitoru Ion, din regim. 13 Ştefan cel Mare, idem la un an închisoare; Anescu Dumitru din reg. 15 războeni idem, la un an luchisoare; Ciobotaru Gheorghe din batalionul IV vînători, idem la un an închisoare; Rafailă Gheorghe, din regim. 17 artilerie şi Diacon Petru din regim. 16 Suceava, pentru dezartare, la cîte un an închisoare.

DIVERSE

— La Iosub Edelştein din strada Sf. Ştefan No. 42, rău făcători spărgînd o uşă de dindos, s'au introdus înăuntru de unde au furat un cufăr în care se afla o sumă de bani şi mai multe lucruri.

— La casele cu No. 6 din strada Aron Vodă s'a declarat un incendiu, care a fost stins de locatari.

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 15 Decembrie a. c. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie publică orală, pentru arendarea unei porţiuni de termen pentru cultura de grădinărie avînd o suprafaţă de 98,000 m. p. situat în dosul gărei Iaşi.

Condiţiunile speciale pe tru această arendare sunt:

Intreţinerea în bună stare a şanţurilor şi drumurilor de scurgere de pe acest teren şi îngrădirea lui de către arendaş.

Garanţia provizorie 300 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile de licitaţie precum şi condiţiunile speciale se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—33 din legea Comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

No. 28528 23 | 6 Noembrie 1910

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Consiliul profesoral al facultății de drept s'a hotărît să-l aibă în deaproape supraveghere pe dl. A. C. Cuza, sau, cum s'ar zice mai explicit, acel consiliu este în ajun să se vadă trecut anexă la jidanii în presă.*

Consiliul a cercat mărea cu degetul: ar fi vroit, pur și simplu, să scape de d. Cuza și să-l treacă donație benevolă secției de doctorat. Combinația aceasta filantropică n'a fost, însă, încoronată de succes, de oarece secția juridică n'are catedră de Economie politică.

D. Cuza a fost înștiințat apoi de consiliu, că n'are drept să facă curs de cît cu studenții anului III și numai de Economie politică, nu și de finanțe și de statistică.

Domnul Cuza a simțit, în cele din urmă, că este persecutat și a comunicat eri studenților faptul acesta banal.

A zis textual:

— Profesorii mă persecută. Dar eu îi ignorez pe toți: nu vorbesc cu nici unul, nu întind mîna mea la nici unul. La Universitate eu nu cunosc de cît cursul meu și catalogul meu.

❑ D. A. D. Xenopol va ținea în seara de Vineri, 26 Noembrie, la Ateneu o conferință în vederea sporirei fondului statuei lui Cuza Vodă.

D-sa va organiza apoi, la Iași, o după amiază literară muzicală, în sala teatrului Național, cu binevoitorul concrrs al Corului metropolitan.

❑ La Epitropia sft. Spiridon au fost înaintate pînă în prezent 150 cereri de ajutoare, din fondurile ce se distribue în ziua de sft. Spiridon, la 12 Decembrie.

❑ Comisiunea de disciplină a institutorilor și învățătorilor din circ. III-a Iași, urma să judece cîte va procese.

Comisiunea s'a descomplectat însă, prin plecarea în străinătate a d-lui profesor Simionescu.

Se alesese în locul acestuia, ca membru în comisiune pe d. dr. Manicatide.

D. dr. Manicatide a fost însă recuzat de toți inculpații, ale căror procese ur mau să se judece până la Crăciun.

❑ Comitetnl central pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă se va întruni din nou Duminică, la orele 3 p. m. în saloanele Camerei de Comerț.

❑ Duminică, 28 Noembrie, va avea loc la conservator, prima producțiune muzicală—literară, dată de elevi și elevele claselor de muzică și declamație. Venitul acelei producțiuni va fi împărțit elevilor lipsiți de mijloace din acea acea școală.

❑ D-ra dr. Aspasie Macarowicz a plecat la Paris pentru timp de opt luni de zile.

❑ Concursul pentru ocuparea locului de medic primar la Spiridonia din Iași, va începe, precum am anunțat Vineri:

Concursul va dura până Luni.

❑ Procurorul general, care a fost chemat de ministru, a plecat ieri seara la București.

Domnul Mimi va presinta ministrului, cu această ocazie rapoarte asupra proceselor de la jurați în cari a acuzat.

❑ Judecarea contestațiilor electorale, la Curtea de Iași, va începe în ziua de 12 Decembrie, iar afișarea termenelor se va face la cinci Decembrie.

❑ Dosarul afacerei penale a trusturilor va fi remis Vineri procurorului general al Curței de Casație.

Recursul se va judeca în Decembrie la secția II-a a înaltei Curți.

❑ Consilierul de Curte C. Grigoriu și grefierul Gheorghiu, vor pleca astăzi seară la Hîrlău pentru a asista mîine, Joi, la prestarea unui jurămînt more judaico ce-a fost deferit unui domn Haimovici.

❑ Afișe placardate pe strade, anunță debutul unei opere rusești la teatrul din Iași.

Această pretinsă operă este, de fapt o simplă escrocherie și ținem să ferim publicul de a cădea victima unor șarlatani

❑ Verificarea polițelor firmei Sali Porjes urmează să se facă în ziua de 3 Decembre.

❑ Comisiunea de regularea și delimentarea frontierei Prutului, va continua lucrările pînă în Ianuarie.

❑ Cartea de aur a universității s'a complectat prin înscrierea primului doctor în drept d. Constantin Jornescu.

Se știe că mai sunt înscriși în cartea de aur, d-nii: N. Costăchescu, primul doctor al facultății de științi și George Pascu, primul doctor al facultății de litere.

In urma excelentelor rezultate obținute, d. C. Jornescu a fost scutit de toate taxele universitare: de doctorat, și diplomă, intervenindu se în același timp la minister, pentru formarea diplomei sale de doctor în drept.

❑ Un incident a avut loc între d-na dr. Elena Pușcariu, medic secundar al Spiridoniei secția oftalmologică și medicul primar al acelei secții, d. dr. Gabriel Socor.

Incidentul a avut loc de la o operație oculară pe care voia s'o facă doamna Pușcariu, fapt la care s'a opus medicul primar, invocînd regulamentul.

Doamna dr. Pușcariu a demisionat din postul ce ocupa.

❑ Să știe că la mănăstirile Agapia și Varatec s'au înființat cîte un atelier de țesături, subvenționate de ministerul cultelor. Pînă acum, la mănăstirea Varatec 18 călugărițe s'au deprins la meseria țesăturilor de matasă și de pînză, pe care le execută sub direcțiunea unei maice trimise de minister. Ele urmează și broderii. La Agapia călugărițele se ocupă cu țesătura covoarelor.

Pentru încurajare s'a acordat un ajutor de 50 lei pe lună la trei călugărițe din Varatec și au fosl aduși acolo 500 pueți de duzi, în vederea desvoltării culturii viermilor de matasă.

La mănăstirea Neamț, s'a înființat un atelier de tîmplărie, unde călugării vor învăța să lucreze mobile și alte lucrări de lemnărie.

❑ Consiliul de administrație al băncei meseriașilor a fost convocat pentru Duminică, pentru acordări de împrumuturi.

❑ Membrii camerei de meserii au fost convocați pentru Duminică 28 Noembrié, orele 2 p. m., spre a discuta mai multe chestiuni.

Statula lui Cuza Vodă

(La lista d-lui A. D. Xenopol)

Suma din urmă	4285—
Lista Pamfil Focșani	116.50
Lista Dimitriu gara Iași	21.50
Lista Stănescu Bîrlad	80.50
Gh. M. Stroici (una mie)	1000—
Ch. Drouhet	20—
D. Gusti	20—
A. Daniel	300—
Principesa M. Moruzi	1000—
M. B. Cantacuzino	100—
Colonel Tarnovski	15—
Total *încasat* până în 22 Noem.	6958.50

❑ Astă-zi la orele 2 după amiază, s'a făcut înmormîntarea regretatului Constantin Leppadatu, președinte al consiliului județean.

Prohodul a fost oficiat de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul mitropoliei, asistat de mai mulți preoți și acompaniat de corul seminarului.

După terminarea prohodului, cosciugul a fost pus pe un car funebru tras de 8 cai; pe car s'au depus coroane din partea familiei, a prefecturei județului, a primăriei, clubului liberal, a curței de Apel, a baroului avocaților, etc.

Cordoanele erau ținute de d-nii Krupenski, prefectul județului, C. B. Penescu, Marinescu, directorul Băncii Naționale și căpitan Popovici.

Cortegiul s'a pus apoi în mișcare, în timp ce musica militară și o companie din batalionul IV de Vînători, dădeau onorurile, defunctul fiind decorat cu două ordine.

Cortegiul a parcurs străzile: Lăpușneanu, Piața Unirea, Golia, Cucu și Eternitatea; se vor ținea din discuri din partea prefecturii județului, a baroului avocaților și a primăriei.

❑ **Universitare.**—D. Virgil Arion va ținea Joia, viitoare la orele 5 jum. în loc de mîne Joi, conferința sa publică. Data aceasta eminentul conferențiar va trata despre „Viața socială."

— Mîne la orele 5 d. a. d. Iulian Netter își va trece examenul pentru validarea titlului seu de doctor în drept dela Paris.

Comisiunea examinatoare se compune astfel: Președinte D. Alexandrescu și membri Matei B. Cantacuzin, Iulian Teodorescu, Ion Peretz și Gregore Demetrescu.

— D. profesor I. Simionescu, a obținut un concediu de 6 luni, peutru a pleca în străinatate.

— D-nii profesori I. Găvănescul și A. Mănescu sunt convocați pentru mîne la orele 5 și jumatate, pentru echivalarea mai multor diplome de bacalaureat.

❑ **Judiciare.** — Ioan Răileanu, din Șipote, a fost dat judecății pentru calomnie adusă judecătorului rural de acolo, căruia i-a spus că face dreptate după ochi și sprincene și numai la cei bogați.

Tribunalul a condamnat pe Răileanu la 15 zile închisoare.

In apel, afacerea se va judeca, la secția I-a, în ziua de 8 Decembrie.

— Deraind trenul fabricei de cherestea de la Dărmănești, în ziua de 6 Septembrie c., șeful de tren Enrico Anzelmi, fu ucis și alți 3 lucrători răniți.

Pentru acest fapt au fost dați judecății: directorul fabricei Eichner și șeful de tren Gartner.

La tribunal ambii au fost condamnați la 400 lei amendă către stat.

Afacerea s'a judecat eri în apel și primindu-se apelul procurorului, amenzile au fost ridicate la 2000 lei în ce privește pe Eichner și 500 lei în ce privește pe Gartner.

— Considerentele în procesul civil al trusturilor, vor fi redactate de d. consilier D. Sturdza.

— Am anunțat într'un număr anterior, că d. Stefan Grossu din Botoșani, a tost condamnat la 7 luni închisoare, pentru că ar fi redactat o scrisoare falșă

Adevărul este că d. Grossu fusese condamnat în lipsă, la acea pedeapsă, apoi a fost achitat în opoziție, iar contra achitării a făcut apel procurorul de Botoșani.

❑ Legendara regină Semiramisa, căreia tradiția-i atribue fundarea Babilonului, ne-o reconstitue cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli și în noul său program de mîne Joi, d-ra Mirval de la Comedia Franceză apare în rolul eroice regine. E una din cele mai bogate reconstituiri în înscenare cărei s'a dat o majestuoasă interpretare.

In splendidul program nou de mîneseara Joi 25 Noembrie sunt cuprinse apoi multe scene de călătorie precum romantice vederi din Noua-Zeelanda (Australia).—Apoi o vînătoare de girafe în Uganda (Africa)—piese teatrale special alcătuite pentru cinematograf de autori francezi: Pentru onoarea unui tată—Salvarea fiicei etc.

Cei doi actori pariziani, Prince și Max Linder, supranumit acolo regii rîsului, apar și ei în noul program de mîne seară Joi. Ochii cari fascinează este comedia în care apare Prince și „gheata strîmtă" comedia lui Max Linder.

Noul program foarte bogat și bine alcătuit cuprinde și alte piese comice, sportive etc.

Se desfășoară de asemenea cel mai nou număr din Pathè-Journal care cuprinde între altele: O serbare militară la Veneția—Escadra americană la Cherburg—Inundațiile din Franța—Mohamet V și flota turcă—O procesiune a (primarului Londrei—etc. etc.

In programul nou de Sîmbătă seara David și Goliat, mare reconstituire biblică.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

București 24 Noembrie

O nouă donatie a lui Stroescu

Buda-Pesta.—Cunoscutul mare filantrop romîn, Vasile Stroescu, a trimes din Paris, unde se află, d lui Mihu, suma de 10,000 coroane, în scopul de a se înființa o bibliotecă la Universitatea din Cluj.

De la frații de peste munți

Buda Pesta.—Comitetul central al partidului romîn din Ungaria, a demisionat.

Scarlatina la Ploești

Ploești.—Scarlatina continuă să facă mari ravagii în localitate.

Aproape la toate școalele sunt elevi bolnavi de scarlatină.

Din această cauză, s'a dispus închiderea școalelor din oraș.

D. Take Ionescu la Tulcea

Tulcea.—D. Take Ionescu șeful partidului conservator-democrat, va veni aci în ziua de 5 Decembrie și va lua parte la o întrunire, ce va avea loc la clubul conservator-democrat.

UN COMUNICAT

Belgrad.— Ziarul „Sarimprava" publică un comunicat prin care condamnă atitudinea presei sîrbești, cu ocaziunea declarațiunei d-lui Massaryk în afacerea documentelor false.

Comunicatul zice că trebuesc evitate orice turburări în raporturile de bună amiciție cu Austro-Ungaria, restabilite în ultimul timp.

Morți din cauza unei intoxicări

Grandenz.—Ziarele spun că un lucrător, soția lui și 3 copii, au murit azi dimineață, din cauza intoxicărei cu alimente, alți doi se află în stare disperată.

Votarea unui credit

Paris.—Camera a votat în unanimitate un credit de 15.800 fr. pentru ajutorarea victimelor inundațiilor.

Alegerile din Anglia

Londra.—La orele 1 jum. după amează erau aleși: liberali 89, unioniști 126, travailliști 16, redmontiști 19. Liberali cîștigă 7 mandate unioniști 11 și travailliștii unul.

*

Londra.—Aseară pe la orele 10, 50 erau aleși: liberali 101, unioniști 138, travailliștii 138, redmontiști 26; liberalii cîștigă 10 mandate, unioniști 12, travailliștii 2 printre care este ales și d. Burns.

București.— Din cauza întreruperii firelor telegrafice, serviciul agenției romîne este astă-zi mai redus.

CAMERA

București.—Ședința se deschide la orele 2 și un sfert.

Cum să știa de mai 'nainte că azi va lua cuvîntul d. Take Ionescu, o lume imensă a venit astăzi la Cameră spre a asculta importantul discurs al șefului partidului conservator-democrat.

Tribunele doamnelor sunt arhi-pline; se observă de asemeni în cameră numeroși magistrați, avocați, medici și foști parlamentari.

D. *Take Ionescu* se urcă la tribună la orele 2 și 20 și în atenția generală își începe discursul său.

Anul acesta, zice d. Take Ionescu, ca și în anul trecut este un pasaj în mesagiu, la care mă asociez ei eu: acel prin care se aduce omagiu Coroanei.

Este o altă parte, la care de asemeni ma asociez, anume aceia care tratează despre politica externă. Un fapt care nu putea fi trecut neobservat, e svonul ce s'a lansat cum că o alianță s'ar fi încheiat între Romînia și Turcia.

Alianța n'a fost desmințită pentru că ea nu există. Relația noastră cu Turcia este în adevăr bună, după cum este și cu celelalte state. Față de bulgaria am avut în totdeauna atenție, ajutînd'o de 2 ori în timpuri grele. S'a mai spus că dușmanii noștri sunt slavii; rolul nostru nu e de a ne lupta cu aceștia. Grija noastră trebue să fie îndreptată către frații noștri de dincolo și nu cred să fie om politic care să nu spuie că interesele noastre sunt de a avea totdeauna grijă de romînii de pretutindeni.

Trecînd la o altă ordine de idei, d. Take Ionescu zice că mesagiul de acum dă impresia unui panegiric.

Sunt semne zice d-sa că suntem în ajun de schimbare de guvern. Ce lucru justifică oare aceste semne? Nu suntem ni se spune în ajunul unor noui alegeri, căci parlamentul a fost ales în Aprilie și acum suntem în Noembrie. Nu este vorba de o schimbare de guvern, ci este vorba ca striviții să ia locul învinșilor.

Continuînd a examina Mesagiul, d-sa spune că se simte nevoie încă de multe reforme. E nevoie de înființarea unui minister al sănătății publice.

D. Take Ionescu să ocupă apoi de rezolvirea chestiei agrare, spunînd că a fost pentru o conlucrare a ambelor partide pentru rezolvirea chestiei agrare. Aceasta ar fi fost după 1907 o înălțare a prestigiului statului românesc. D-sa zice că trebuia să se cumpere domeniile instituțiunilor publice și să se împartă la țarani; lucrările publice să se dea meseriașilor fără licitații. Cu cumpararea islazurilor s'a văzut că s'a mers prea încet și s'a constatat ca ele costă prea mult. Trebuia ca statul să ia asupra sa o treime din islazuri.

D. Take Ionescu continuă.

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreținute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) și un pianino,—toate cu prețuri eftine.

A se adresa: str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI

cu prețurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de bronz groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete

tot ce este mai nou, frumos și eftin.

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

din cele mai renumite Fabrici din străinatate

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași *str. Lozonschi No. 4*

De inchiriat Două magazii cu camere parter și etaj, și cu atenanse, în strada Anastase Panu 47.

A se Adresa strada Albă No. 30.

Dr. Cl. BLUMENFELD

AVOCAT

— Str. Brezoianu 5 bis —

BUCUREȘTI

Clinica Veterinară

și

Atelierul de potcovărie sistematică s'a mutat din strada Păcurari 100

în aceiași stradă la No. 122—124 la domiciliul meu.

Potcoave normale 800—1000 bucăți în permanență gata.

Serviciu special pentru a se potcovi și seara până la ora 11.

Depozit de șuruburi (colți) de oțel și fer marca: Austriacă-Rusească și *germane*, **fabrica Leonhardt, cele mai resistente**. Pentru abonați cu 35% mai ieftin ca aiurea.

Potcoave normale, în fer sau oțel cu 60 bani până la 1 fr. aplicată la copită.

Potcoave—patine și fuscuțe artificiale de cauciuc.

Cauciuc elastic „*Hufledercitt*" pentru astuparea crăpăturilor, a unghiilor rupte și marcarea diferitelor deformități ale copitelor, care devine dur prin răcire.

Consultațiuni la ori-ce oră.

Medic Veterinar **Th. Lupașcu.**

Maestru Potcovar,

L. Serös.

Fost 12 ani sergent major—șef de Potcovărie la Reg. 16 Husari din Austro-Ungaria.

Str. Pecurari 122—124

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

OCULIST-OPERATOR

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniță, ghețărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rișcanu, la ziar.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Șerban.

Dr. ALEXANDRU ȚAICU

Șef de clinică chirurgicală Spitalul Sf. Spiridon

Asistent al Facultății de Medicină

Medic al Sanatoriului Sfînta Maria

instalat în acest Sanatoriu, dă consultațiuni în fie-care zi, între orele 2—3 p, m. în localul Sanatorului str. Zmeu No. 3 Iași.

Telefon prin Centrala Iași No. 90.

ANUNCIU

Au sosit din Berlin diferite compozițiuni **pentru Piano** de d-nul **Eduard Caudella**. De vînzare la Magnzinul Conservatorului și la Romînia Muzicală.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Git și Urechi

Ord. 9—11 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

Port altoae de vînzare la viile „Dealul Mîndrului" proprietatea d-lui F. Cioparciu.

De inchiriat o odae mobilată în str. Seulescu No. 2.

V. ELEFTERESCU

fost magistrat, avocat

S'a stabilit în localitate,

Strada Albă No. 14

dă consultații 8—10 a. m. și 5—7 p. m.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34.

Teodor Stoenescu

FOST PROCUROR DE CURTE

AVOCAT

Iași *Biserica Bărbo*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înserţii la

MICA PUBLICITATE

la adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co

Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, doreşte căsătorie imediată. Reflectanţii serioşi (event şi fără avere) bine voiască a se adresa:
L. Schlesinger, Berlin 18.
Corespondenţă romîneşte.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu pe asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 [illegible]|100 şi fr. 1,144,228 .0 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţa pentru un capital cu resultatul minimul garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu restitirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 = Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abeis, le mètre carré.... 4 50
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 00
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR
déposé
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII -No. 1170 Vineri 26 Noembrie 1910

DISCUȚIA LA MESAJ

— Note și impresii de la discursul d-lui Take Ionescu —

S'a observat, cu drept cuvînt, interesul ce-l depune anul acesta publicul pentru dezbaterile răspunsului la adresă.

Nici-odată poate, aceste dezbateri n'au fost urmărite de un public atît de numeros și, în special, noul parlament n'a văzut tribunele atît de ocupate ca de data aceasta.

Care să fie explicația? De sigur nu faptul că accesul publicului ar fi mai ușor acum de cît altă-dată. Ciocoismul liberalilor—și în special al d-lui Ferechyde,—continuă să se puie în evidență. A pătrunde în tribune ie un adevărat calvar. Și cu toate aceste publicul rezistă la toate neajunsurile și pătrunde în număr mare.

Atunci unde i explicația? De sigur în împrejurările neobicinuite prin care trecem. Publicul mare, opinia publică întreagă, simte,—prin intuiție, dacă nu influențată de zvonurile, întru cît-va concrete, ale junimiștilor,—că suntem în prezența unei lichidări de regim. Și acest public nedumerit, neîncrezător în zvonuri, dar pătruns de situația ambiguă politică, în care ne aflăm, voiește să culeagă o impresie, dacă nu chiar să vadă un gest, care să-l lămurească.

*

Dar dacă afluența a fost considerabilă pînă astă-zi, ședința de Mercuri, în care se știa că va lua cuvîntul șeful partidului conservator-democrat, prezintă aspectul ședințelor mari, memorabile.

Banca ministerială ca și fotoliurile deputaților, sunt complect ocupate.

Indărătul băncei ministeriale și prin incintă, mișună funcționarii superiori de pe la ministere; tribunele rezervate sunt arhipline, iar tribunele rezervate publicului sunt tixite, deși în fața Camerei se dă o adevărată luptă pentru biletele de intrare.

Simplul fapt că vorbește d. Take Ionescu este suficient pentru ca afluența să fie mare. De data aceasta importanța cuvîntărei d-sale devenea și mai mare, cînd se știa, după cîte s'au șoptit, că șeful conservatorilor-democrați va analiza situația în întregimea ei și va atinge toate problemele importante, care agită lumea politică sau care s'au dovedit că formează preocuparea opiniei publice.

Un discurs al d-lui Take Ionescu ie pururea un lucru important—un discurs excepțional, corespunzător împrejurărilor excepționale, prin care trecem, explică interesul, nerăbdarea, pot zice chiar enervarea publicului, dornic de a fi prezent.

*

Dar sunt orele 2.20.

D. Take Ionescu își începe cuvîntarea. D-sa se asociază fără rezervă la expresiunea omagiului pentru Coroană. Îi vine cu atît mai ușor să facă aceasta, cu cît, în lunga sa carieră politică îi se poate descoperi ori-ce, dar nu atac în contra Coroanei. Tot fără nici o rezervă se asociază și la partea cu privire la politica externă. Romînia are politica ei externă și în simțul ei de demnitate găsește o pavăză puternică pentru menținerea individualității ei, așa că cine-va, cînd are trebuință, să se adreseze direct Bucureștiului și să nu urmeze calea indirectă a unor centre din afară.

Pînă aci d. Take Ionescu a fost de acord cu majoritatea;—de aci, însă, începe diferențiarea și aceasta pentru bunul motiv că liberalii sunt guvernul, conservatorii-democrați opoziția. Diferențiarea ie naturală.

Oratorul spune că în mod sincer trebuie de recunoscut că suntem într'o situație anormală. In prezența acestei stări ar fi fost poate bine să tacă, dar vorbește pentru că are conștiința că tăcînd, s'ar fi făcut complicele unei stări de lucruri, politice intolerabile.

Nu insistă asupra celor ce urmează să se facă de actualul guvern, pentru că în mesaj nu se spune nimica, iar din auzite ar rezulta că se va vota legea sanitară și secarea bălților. Oratorul își propune a vorbi cînd legile vor fi aduse în discuție. De alt-fel părerea d-sale este că trebue să se creieze un minister al sănătății publice. Această părere a emis'o în 1906, la Botoșani, cînd a cerut ministerul de industrie și al sănătății. Primul s'a realizat, al doilea ie de dorit, cu atît mai mult cu cît dăunăzi a cerut'o și un membru al majorității.

D. *Em. Culoglu*. Atuncea poți fi sigur că se va face (Ilaritate).

D. Take Ionescu, trecînd la analiza celor ce s'au făcut de liberali, întră în partea doctrinală a discursului d-sale.

Oratorul recunoaște că în privința reformei agrare, nici liberalii, nici d-sa n'au dreptul să pretindă a fixa istoria. Ea va veni mai tîrziu, obiectivă, fără patimă, fără anumite preferințe.

In principiu, d-sa crede că la lumina flăcărilor din 1907, s'a putut întrevedea ce mare nenorocire este pentru țara noastră lipsa unei proporții normale, între marea și mica proprietate.

Oratorul a susținut la timp, alăturea cu un conservator necontestat, că o soluție sănătoasă ar fi micșurarea, în parte, a marei proprietăți. Legea islazurilor ie un lucru bun; o operă socială, și trebue să ne bucure, indiferent de cine a realizat'o. Liberalii au greșit, însă, cînd au întîrziat punerea ei în aplicare, căci entuziasmul a scăzut, iar pămîntul s'a scumpit. Soluția liberală nu i complectă. Eu, zice oratorul, propun ceva concret: statul să cumpere o treime din proprietate, pentru islazuri, în comptul datoriei tuturor locuitorilor acestei țări.

Oratorul mai declară că între sistemul de a cumpara moșii de la proprietari și a le arenda la țărani și între acel al dumicărei pămîntului, constituind proprietari pe țărani, d-sa se pronunță pentru acest din urmă sistem.

Mai departe d. Take Ionescu analizează rînd pe rînd legile liberale. Se ocupă de legea islazurilor, casa rurală — care susține d-sa, trebuia numai de cît complectată. In ce privește legea tocmelilor agricole, d-sa susține, împreună cu un barbat de stat socialist, că accesul de intervenționism al statului e păgubitor, căci acest intervenționism are cusurul că este simplu și uniform, pe cînd viața este complexă și variată. D-sa se rîdică în contra maximului și minimului, dar nu este pentru politica negativă, care a răsunat în Decembrie trecut în parlament.

Oratorul susține cu tărie că nu se va termina opera agrară dacă nu se va desființa legea inalienabilității pămînturilor țărănești.

Dar mai e o direcție care trebuie să ne atragă atenția: lucrătorii de la orașe.

Sunt în Romînia curente, care indică că barbații de stat nu mai pot ignora această problemă. Trebuesc legi bazate pe principiul triplei contribuții: contribuția patronului, reținerea din salarul lucrătorului și subvenția statului.

In materie de imposite, d-sa se rîdică în contra sistemului actual, prin care fonciera se ia după venit, dar e nedrept, în fapt, căci acest impozit se ia după aparența de venit și nu după venit.

In materie administrativă, d. Take Ionescu se pronunță pentru stabilitatea funcționarilor administrativi, căci idealul trebue să fie, ca puterea guvernamentală să nu influențeze voința națiunei. Crede însă, că descentralizarea trebue înfăptuită în senzul, că aleșii pentru interesele locale, comunale, județiene, să fie cu totul în afară de influența centrală.

D. Take Ionescu se ocupă de opera liberalilor în materie judecătorească. D-sa găsește că o mare greșală s'a făcut atunci, cînd s'a desființat contenciosul administrativ. De aseminea constituirea mijloacelor de control judecătoresc, modul cum se recrutează judecătorii etc. ,vor trebui schimbate sau complectate. Ceea ce se impune, însă, în mod deosebit este constituționalizarea contenciosului și inamovibilității judecătorești.

In materie școlară nu stă un moment la gînd să nu aprobe toate sacrificiile, pentru luminarea poporului. Două mari reforme se impun, însă, în învățămînt. Prima, scurtarea termenului învățămîntului secundar, — căci nu e un popor muncitor acela, în care se începe munca prea tîrziu, — a doua, învățămîntul primar superior, singurul de care simte nevoie mica noastră burghezie, pentru care gimnaziul e prea mult ca pretenție, prea puțin ca crîmpeie de cunoștințe pe care le capătă elevii.

In ce privește armata, adînc convins că nici un sacrificiu nu este prea mare cînd e vorba de ea, d-sa crede că a sosit vremea ca ministrul de războiu să fie în afară de partide. Mai crede că este bine ca or-de-cîte-ori un general e ministru de război, să nu aibă un mandat, căci așa cum se întîmplă astă-zi, cînd mai cu seamă ministrul retras trebue să demisioneze, se transformă un mandat al națiunii, într'o codiță a unei funcții.

Oratorul trece la analiza reformei electorale, dar cere mai întăi suspendarea ședinței.

*

La redeschiderea ședinței, după ce face o splendidă expunere a principiilor care trebue să călăuzească guvernele în opera de creațiune și distrugere, oratorul susține că atîta vreme cît o reformă nu lovește în principiile de la baza unui partid, ea trebue menținută, căci altfel am fi loviți de sterilitate. Contenciosul de pildă,—a fost o operă de distrugere, ea va trebui recládită.

In materie electorală nu se poate nega că starea actuală de lucruri nu mai poate fi menținută.

A nesocoti curentele — este o operă nesănătoasă. Pildele abundă în istoria constituționalismului. In Franța conservatorii, rău au făcut că n'au convenit la separația bisericei — căci, reforma s'a votat apoi, pătimașă în contra conservatorilor.

In Anglia, răul este acum la ordinea zilei, fiind-că conservatorii n'au voit să asculte de glasul lordului Rosbery, de acum 20 de ani, care a cerut reforma camerei lorzilor, fiind-că principiul moștenirei în materie de rol legislativ ie un anacronism; răul s'a văzut, căci astăzi raportul celor două camere s'a pus în contra conservatorilor, iar aceștia trebuia să recurgă la extrema: referendum.

In fața problemelor aduse de vremuri, partidele trebue să aibă soluție — aceasta se chiamă politică pozitivă.

Legea electorală, este un scop, sau un mijloc? E un mijloc, ca voința națiunei să triumfe; ori-ce lărgire electorală trebue să meargă numai pînă acolo pînă unde nu se compromite independența alegătorului. Credința mea, zice oratorul, este că la noi sufragiul universal ar însemna cezarismul. Voiți dovadă? De ce chiar în 1907, nu s'a lăsat libera expresiune a voinței țărănești? Și dacă nici chiar de la această dată extra-ordinară, nu i s'a dat libertatea, cum să cred, că în astfel de condițiuni sufragiul universal, în care ar majora aceiași țarani, ar însemna alt ceva de cît cezarism. Intr'o țară, în care a face club la țară înseamnă anarhie, dezordine, să vorbești de sufragiul universal ie extraordinar! Eu nu voi nici anarhie, nici cezarism, deci mă înscriu contra votului universal.

Colegiul unic? După datele de astăzi ale alegătorilor, camerile ar fi expresiunea țeranilor, căci numărul lor majorează.

Se poate admite așa ceva! colegiul al treilea, refugiul candidaților nevolnici — afară de onorabile excepții — să exprime și să indice camera? Ce s'a făcut pentru pregătirea țeranului din punct de vedere politic, pentru ca să le dăm lor parlamentul în mînă?

Deci nici această soluție nu se poate admite. Părerea d-lui Take Ionescu este că după cum am trecut de la patru la trei colegii, vom trebui să trecem de la trei la două. Prin acest chip vom putea lărgi viața politică și vom putea face și o justă reprezentatare a minorităților. Iar în ce privește colegiul țărănesc trebuie schimbată proporția între directi și indirecți și respectul pentru independența lor, căci dacă păturile conducătoare nu se vor hotărî a respecta această independență, țăranii o vor impune, D-zeu, însă, știe, în ce mod.

In ce privește Senatul d. Take Ionescu crede că pe lîngă organizațiile, astă-zi reprezentate în mod perpetuu în Senat, ar trebui să fie reprezentate și alte organisme vii ale națiunei, cum sunt camerile de comerț și meserii, și consilierii tronului, care după un număr de ani de serviciu să devie senator pe viață.

*

Terminînd cu partea programatică a discursului, d. Take Ionescu intră în analiza situației anormale constituționale de astă-zi. D-sa susține drepturile partidelor de a-și disputa veleitatea prezidărei alegerilor generale, deși Coroanei îi rămîne dreptul de a hotărî.

Modul constant cum s'a manifestat voința țărei îmi dă dreptul să analizez miezul constituțional al pretențiunei junimiștilor.

Partea aceasta a discursului, imposibilă de redat, constituie un cap de operă de analiză, logică, sarcazm și o pagină de oratorie pe care chiar cea mai splendidă pagină din oratoria de pănă acum a lui Take Ionescu n'o egalizează.

Pretenția junimiștilor că au dreptul la guvernare, că respinși de națiune, ei sunt deasupra națiunei, este o teorie periculoasă, care nici în China nu-și mai găsește aplicare. Dacă conservatorii carpiști ar fi luat 9 locuri și noi jumătate loc — cum s'a întîmplat cu ei — nici sub mese n'am mai fi găsit loc în această cameră.

Și dacă junimiștii nesocotesc voința alegătorilor, ce-i importă reforma electorală—nu sunt ei deasupra voinței țerei!

Insuși Lascar Catargi n'a fost pentru suprimarea ficțiunei și ori-ce om de stat astă-zi trebuie să dorească transformarea ficțiunei într'o realitate.

De alt-fel această transformare urgentă este impusă prin cele ce se petrec în viața politică — care cuprinde trei cusururi, trei ipertrofii. Prima, a șefilor guvernului; secunda, ipertrofia guvernului, a treia ipertrofia partidelor asupra alegătorilor.

Nu vom avea parlamentari aleși de țară și guvern impus de parlament cîtă vreme vom avea la bază minciuna.

Doctrina oamenilor care au ochi să vază, este să fie mulțumiți de redeșteptarea independenței alegătorilor, chiar dacă expresia voinței națiunei este nedreaptă cu ei.

In afară de ori-ce, însă, este partea sufletească, căci între doctrina omului, care se crède mai presus de voința națiunei și a aceluia, care se închină ei, chiar dacă îi nedreaptă cu el, nu poate fi vorba de împăcăciune, căci îi desparte o lume întreagă.

Dar să trecem la analiza părții practice, zice oratorul. Guvernul striviților, de ar fi să vie, ar voi poate să se asigure de o nouă dizolvare. Am mai auzit vorbindu-se de serii de dizolvări, pănă să se înfrunte voința țerei. Cred, însă, că lucrul numai enunțat, e suficient, pentru a nu mai insista.

A doua ipoteză: cartel între junimiști și liberali. Aceasta ce ar fi? *Ar fi ca după opoziție miluită, să avem și un guvern miluit.*

A treia ipoteză: alegeri straşnice. Vă dați seamă ce ar însemna în această țară alegeri straşnice? Ce forță se va opune elementelor anarhice, dezordonate? Baioneta? Dar nu știți vorba cugetătorului, că toate se pot face cu baioneta numai să te așezi pe ea, asta nu. Curentelor nesănătoase trebuie să li se opuie prestigiul legei și nu pilda nedreptății pornită de sus.

*

Intr'o peroraţie superbă d. Tache Ionescu expune convingerea adîncă că în țara romînească nu este posibilă o forță nouă mai presus de voința țărei, că România nouă nu se poate împaca cu tendinți absolutiste sau falșificări de situație, că România nouă nu va admite răsturnarea patrimoniului cîștigat în favoarea celor pe care îi nesocotești.

In ce-l privește, convingerea-i nestrămutată este că unele lucruri nu se mai pot în această țară, că chiar de s'ar încerca lucruri fanteziste ușor ar fi distruse.

In ce privește necesitățile absolutiste și de străşnicie ale unora, de ar fi să lupt, această luptă mi se va părea un ce foarte ușor, cînd mă gîndesc la jertfele generației care a creat România de astă-zi.

*

Comentarii și impresii— cine ar fi îndrăzneț să le așternă pe hîrtie.? Sunt discursuri care constituie un moment de cugetare și arta — și sunt ședinți care devin memorabile grație unor atari discursuri.

Cuvîntarea de ieri a d-lui Take Ionescu constituie un atare moment — iar ședința de la 24 Noembrie devine una din „zilele frumoase“ ale parlamentarismului romîn.

București 24 Noembrie 1910.

Un prea modest

Distribuția slujbelor între carpiștii-greceniști din Iași, continuă cu mult brio.

In numele M. S. Regelui, care, după spusele amintitei spețe politice locale, ar fi bine-voit să arendeze puterea d-lui Carp, căci, crede speța, puterea nu ie a Țării, ci un fel de domeniu regal, pe care Țara a făcut-o dar, Suveranului — în numele M. S. Regelui corpismul-greceniist se crede la poarta Puterei — și împarte slujbe.

Domnul căpitan Stroja, notar militar, este ales să fie prefect de poliție; domnul Negruți—fără de alt detaliu—prefect de județ; domnul A. D. Holban a fost desgropat efor al Spiridoniei, alături de un domn căpitan Ghica — pretutindeni căpitan — și de fost frumosul Ivașcu, care este, totuși, suferind: sufere de prisos de inteligență.

Acum se anunță—de către un ziar din București—o numire cu adevarat extraordinară: părinte al orașului Iași s'a numit domnul Dimitrie Grecianu.

Domnul Grecianu s'a numit el singur, el a fost numit doar arbitrul situației, el numește pe toți, el este maior peste căpitanii partidului, deci el s'a numit singur primar.

Domnul Matei Cantacuzino a avut darul să ghicească ceva, din viitorul d-lui Grecianu: îl făcuse lord și el singur s'a avansat lord-maior.

Noi credem, că, într'un guvern Carp, d. Grecianu va avea o poziție mai mare. Să nu credeți că-l socoteam ministru. Prea puțin. A mai fost. Ne gîndeam la ceva a parte: supra ministru, spre pildă. Sau leader — lord leader al majorității guvernamentale, mai drept al minorității guvernamentale.

De aceea am rămas extasiați de modestia d-lui Greceanu, modestie frumoasă dar foarte dureroasă pentru partidul său, cînd ne gîndim că primariatul, potrivit legei, va rîpi Camerei deliciul de a-l putea prenumăra pe d. Grecianu între deputați.

Dar poate că, pînă va suna ceasul cel bun, inimi caritabile vor reuși să-l readucă pe d. Grecianu de la prea modestia d-sale.

Pentru Iași ar fi de sigur, un cîștig fără pereche, că destinele sale să fie conduse de un asemenea lord-maior. Dar interesele unui singur oraș sunt prea mici față cu acele ale țării.

Și țara cea reală, vrea pe d. Grecianu supra ministru. Atîta hatîr îi va face chiar și d. Carp.

CARACTERISTICA ȘCOALEI ELEMENTARE DIN ȘTATELE-UNITE

II

In școalele elementare ca și în cele secundare coeducația este regulă generală. Americanii socot că școala nu trebue să se deosebească în ceea ce privește munca intelectuală și că educația trebue să fie adaptată individului și nici de cum sexului și că tinerimea trebue pregătită pentru viață nu evitînd ocaziile de a greși, ci obicinuindu-se de a rezista instinctelor prin întărirea voinței.

Se pune mare preț pe chestiunile pedagogice. In America sunt facultăți de Educație, cum sunt la noi de Medicină sau Drept.

Nici o cheltuială nu se cruță pentru educație și instrucția poporului. După o statistică recentă publicată și în Feuille d'avis de Lausanne din 20 Februarie 1909 se vede că în Statele-Unite sunt 128,000 de Institutori publici și 219,000 institutoare, cari dau instrucție la 12,000,000 de școlari. Cea mai mare parte din institutori sunt tineri și învață meseria practicînd-o Școalele normale de importație străină sunt de dată recentă. Astfel provincia Massachusett, care a fost totdeauna în fruntea învățămîntului, a deschis pentru prima oară o școală normală pentru femei la 1837, iar pentru barbați la 1840.

Astăzi există mai mult de 170 de școli normale, dintre care 120 sunt publice, adică întreținute de către Stat, orașe sau districte. Ele dau ca la 130,000 institutori sau institutoare, iar restul, după examen, trec și fără preparație specială de pe băncile școalei publice pe catedră.

Sumele anuale cheltuite pentru școalele publice pe toată suprafața Statelor-Unite se urcă la 122 455.252 de dolari (ca la 612.000.000 fr.

Aceste sume provin din deosebite locuri: Cele mai multe sunt din taxele ce trebue să li dea orașele sau districtile pentru instrucție. Așa bunioară, New York ul dă în fie care an 3—4 milioane dolari (15.—20.000.000 fr.) pentru școalele sale publice. Filadelfia, 2000000, Boston, 1.865000 dolari. Vin apoi taxele votate de către adunările fie cărui stat, provincie, taxele naționale votate de către Congres pentru întreaga uniune, caritatea publică; în fine veniturile permanente formate cele mai adescori de către concesiunile teritoriale. Aceste singure se ridică la mai mult de 60.000.000 dolari, adică la jumătatea budgetului anual al instrucțiunei publice.

Ceea ce este Americanul nu datorește numai educației de la școală, ci și celei de acasă. Acestea se continuă una pe alta. Școala prepară familia,

care la rîndul ei creşte pe copii în spiritul în care a fost ea însăşi crescută la şcoală şi aşa mai departe. Tot caracterul acestei rase întreprinzătoare şi plină de vigoare, în şcoală şi în familie se plămădeşte.

Copii nu sunt ţinuţi din scurt cum sunt cei de la noi. Americanul nu vrea un copil supus şi disciplinat în senzul nostru, ci din contra unul de iniţiativă, independent, încrezător în sine. De aceea un părinte suportă de multe ori, multe capricii de ale copilului, care îşi arată personalitatea lui, voinţa lui chiar şi faţă de învăţătorii lui.

Toată instrucţia şi educaţia pe care o primesc copii la şcoală se sprijină pe principiul propriei activităţi. Nimic nu li se dă de-a agata. Americanii au o adevărată oroare de teorii, de definiţii şi abstracţii. Nici nu se pomeneşte ca un învăţător, de ori ce grad, să cerce macar să comunice ceva copiilor de pe catedră, cum aceasta se face la noi deseori, fără ca copiii să iee parte prin ei însişi la găsirea şi la formularea adevărurilor ştiinţifice. Foarte bine caracterizează prin cîteva cuvinte felul de educaţie ce se dă acasă şi la şcoală, Petterson un mare industrial, care are afaceri de cîteva milioane de dolari pe an. El ne povesteşte, că fiind copil, îi veni gust într'o zi de patine şi le ceru tatălui său. Acesta însă îi răspunse: Iată pădurea, ia o secure, taie o nuia, două, du-le la oraş, vindele şi cumpără-ţi patine.

Baza educaţiei şi a instrucţiei propriu zise sunt: Ştiinţele naturale şi fizico-chimice, desemnul şi lucrul manual. Iar pentru educaţia fizică, gimnastică şi sporturile. Ştiinţele se învaţă în ateliere şi laboratoare în mod practic şi în timpul excursiunilor. Elevii trebue să scoată din mănuirea aparatelor cu care experimentează şi din privirea materialului care îl au sub ochi, secretul fenomenelor şi a legilor cari le conduc. De aceea şi clasele lor au un aspect cu totul deosebit In nici o şcoală din America nu se va vedea, ca la noi, copii ţintuiţi în bănci, ascultînd discursurile unui profesor grav, care şade pe catedră şi facc des observaţii aspre, pentru că un copil a mişcat din picioare, ori a scăpat ceva jos.

C. V. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Misterul tolstoian

E încă de tot de actuală tema „fugei" şi morţii lui Lew Tolstoi. De aceea vom cita un fragment din conferinţa lui Maximilian Harden, ţinută la Viena:

„Şi a murit bătrîn, sătul de viaţă..." Cu vorbele aceste se încheie una din cele mai suggestive nuvele ce ni s'au păstrat printre monumentele literaturii,—povestirea despre soarta unui om care a luptat cu soarta, cu dumnezeirea, a unui om, pe care l'a bătut ursita ca pe nici un altul..

Dacă vre-odată omenirea va fi să recapete puterea de imaginare a miturilor; dacă vre-o dată va fi dispărut, după nemai pomenite catastrofe ceea ce numim cultură, va fi pierit ceea ce formează viaţa noastră lăuntrică şi exterioară, cînd vor locui şi stăpîni planeta noastră alte fiinţe, alte rase,—atunci se va născoci poate o legendă omenească în care se va spune, se va scrie, se va cînta că:

A fost odată un om în care vibrà un geniu—şi omul acela ucise geniul dintrînsul, omul acela vroia să fie mai mult decît un om crescut cu mijloace omeneşti.

El vroia să fie Mîntuitor, vroia să scape lumea—şi el făcu lucrul cel mai de necrezut: tot ce astăzi e adorat de omenire, tot ce ea priveşte ca superior,—toate fură pîngărite de el cu cruzime, toate el le-a blestemat şi dispreţuit,—patria, oamenii mari, cultura, experienţa cea veche numită ştiinţă, legea, puterea, căsătoria,—pe toate le-a înlăturat, nu cu blîndeţe, cu dreptate, cu cumpătare, cum ar face nişte oameni mici, nu! Ci de cîte ori el ridica glasul—roatea judecata cea mai crîncenă, osînda cea mai îndrăzneaţă asupra tuturor aşăzămintelor, cari se păreau atunci, folositoare sau sfinte oamenilor!

Şi apoi s'a întîmplat—va spune legenda—cel mai straniu lucru. In loc ca omul acela să fi fost blestemat, urît, temut, în loc să fie scos din rîndurile oamenilor,—ei îl aplaudară, îl îndumnezeiră aproape, se duceau în pelerinagiu la casa lui, şi cînd îi sosi ceasul morţii, se răspîndi o jale peste tot pămîntul, ca şi cum s'ar fi stins o lumină cerească, un dătător de fericire.

Şi cum să înţelegem această întîmplare?—se va întreba creatorul ori culegătorul de legende?

Pentru că omului de care am vorbit nu i a reuşit să-şi ucidă geniul până la cea din urmă licărire; pentru că tot ce vorbea, tot ce scria, cînta şi gîndia a purtat, pînă în clipa cea de pe urmă a vieţei lui—pecetea vizionarului, a poetului. Şi astfel s'a întîmplat acel lucru grozav de măreţ că omul acela n'a putut săvîrşi nimic din tot ce a vroit—şi că, cu toate acestea, contemporanii lui l'au iubit cu evlavie, pentru că era un poet, omul care n'a vrut să fie poet.

Cam aşa, cred eu, ar putea să sune vreodată legenda despre Lew Nikolajewici Tolstoi, mort acum cîteva zile.

Ştiţi cum a murit; ştiţi deasemenea în mare parte cum a trăit Nu ştiţi însă de ce, înaintea morţii, şi-a părăsit casa, femeea, copiii — şi nu veţi şti-o nici odată,—nici odată! Tot aşa de puţin precum ştiţi, acum după o sută de ani, cine a dat foc Moscovei, după ce Bonaparte a părăsit cetatea; tot aşa de puţin cum veţi şti de ce sute de slavi şi au lepadat, pe neaşteptate, tot ce aveau, şi-au sfărîmat existenţa, s'au aruncat sub locomobilele trenurilor ori în mocirla vieţei. Tot aşa nu veţi dezlega taina morţii lui Tolstoi. E atît neînţeles în aceşti oameni ruşi, încît sfidează ori-ce presupunere şi raţiune..."

Rodion

Revista Revistelor

Viaţa Socială.—Colaboratorii regulaţi ai revistei: D-nii *Tudor Arghezi* şi *C. Galaction* ne dau încă odată, în numărul acesta, dovada talentului necontestat pe care-l posedă. Cel dintâi într'un superb pastel, *Sintaxă ritmică*, zugrăveşte în chip maestru şi cu o bogăţie de imagini extraordinare, frumuseţile naturei revoltate; d. Arghezi e cu adevărat un inovator în poezia noastră. Al doilea, in nuvela *Copca-Rădvanului* ne evoacă un duios tablou din trecut. Nuvelele d-lui *Galaction* deşi cam sufăr, în general, prin lipsă de unitate, totuşi ele pot figura cu cinste printre producerile superioare ale ultimului timp. Pe lîngă alte multe articole utile şi interesante ce colorează sumarul acestui număr, semnalăm pe acel al poetului *Verhaeren* asupra *Artei sociale*. E cu neputinţă de răsunet cuprinsul; fie care rînd e o idee, şi o idee cum nu se poate mai justă; traduceri de felul acesta vor fi în totdeauna bine venite. O cronică veselă—de o valoare problematică—a d-lui *G. Topîrceanu*. De acelaş, versuri uşoare, intitulate *Nopţi*, ce contrastează ciudat cu acele ale d-lui Arghezi.

Vieaţa nouă.— *Moartea profetului* de *Ervin*: frumoase şi puternice versuri, în ritmul acela armonios şi liber, pe care l'a întronat la noi, dîndu-i locul meritat, autorul acestei poeme. O originală poezie a d-lui *Mihail Cruceanu*: *Ei au rîs*. *D. Pompiliu Păltănea* se dovedeşte ca un fin pătrunzător a operei lui Edgar Poë; prin munca sa stăruitoare în redarea pe romîneşte a acestui extra-ordinar nuvelist, d-sa ni se arată ca singurul chemat de a da o traducere complectă a producerilor lui Poë. O atractivă cercetare de folklor: *Cordul în poezia populară*, datorită d-lui *T. Dinu*. Dl. *M. Florian* publică un *Dialog filosofic despre iubire*.

România viitoare, e o nouă revistă, de a căreia apariţie fără îndoială, cetitorii noştri au luat cunoştinţă. In coloanele acestui ziar s'au reprodus şi inimoasele cuvinte ce deschideau paginele revistei şi un articol din cuprins, acel al d-lui profesor universitar *C. Rădulescu-Motru*: *Fulşificarea conştiinţei naţionale*, un articol just şi convingător. ca tot ce scrie d-sa. Deci nu vom avea plăcutul prilej de a mai insista asupra lor.

Revista, care apare sub direcţia d-lui Al. A. Badareu, pe lîngă articole instructive ca ale d-lor *I. Clinciu*, *I. Otescu* etc, publică şi două bucăţi literare: *Castelul părăsit* de d. *M. Stroescu*, un fragment de nuvelă, în care doşi se abordează un subiect uzitat ne impresionează însă mult, căci descripţiile sînt pline de căldură, aducînd cu ele ceva din parfumul vremurilor dispărute. Poetul *Radu Rosetti* traduce versuri mişcătoare din *Domenico O'ivo*: Un subiect asemănător a tratat nu de mult într'o poezie din „Convorbiri critice", d. B. Nemţeanu.

Convorbiri critice.—Nu ştim cine l'a sfătuit pe d. *Mihail Sorbul* să încerce a ne reînvia în formă de lucrare dramatică în versuri, figura lui „Ion Armanul". Dacă a făcut acest lucru din propriul d-sale îndemn, nu-l putem felicita. Reînvierea trecutului *în modul acesta* e tot ce poate fi mai dificil, mai ingrat. Voeşte d-sa să repete în versuri ceia ce d. Delavrancea n'a reuşit să ne dea într'o măiastră prosă?

Şi apoi de ce alergarea aceasta mereu spre trecut, şi mai cu seamă spre un trecut ce nu prea abundă în situaţii artistice, şi cu atît mai puţin în situaţii dramatice? Vom mai avea însă ocazia să mai vorbim de lucrarea d-lui Sorbul după ce se va publica în întregime.

D. *Mih. Siulescu* începe a se distinge cu un puternic temperament liric. Poesia din acest număr: *Îndrăgostiţii* e tot ce poate fi mai gingaş şi mai simţit; păcat de forma care pe alocurea se resimte de influenţele unei vechi şcoale, ce din fericire îşi găseşte imitatori din ce în ce mai puţini. Vom cita două strofe:

O, rătăciţi departe de lume şi de toate;
Voi fericiţii elipei aceleia în abor
Veţi învăţa ca mîne ce astăzi nu se poate:
Că florile se scutur şi visurile mor.
. . . . . .
Ştiţi voi ce bogăţie e în sufletele voastre?
S'o împrăştiaţi de-acum, s'o cheltuiţi mereu,
Cît încă-s flori pe cale, şi s zările albastre
Şi în ochi e al iubirei fantastic curcubeu!

O justă recenzie asupra ultimului roman al d-lui M. Sadoveanu: „Apa morţilor".—*Revista critică* de d. *Mih. Dragomirescu*; *Note, Discuţii, Informaţii*.

Ev.

Litere-Ştiinţe-Arte

Coarda întinsă...—Judecînd după cîteva manifestări anumite din cercurile şi publicaţiunile literare, se poate afirma că gruparea din jurul „Vieţei Romîneşti" a cam întins coarda polemicilor şi personalităţilor,—a întins o pînă a început să pîrîie şi acum ameninţă cu ruptura.

Articolul d-lui Dim. Anghel în chestia Gîrleanu vine poate la timp ca să deschidă ochii celor în drept. O revistă, ori cît a fi a unei anumite direcţiuni. redacţiuni şi admistraţiuni,—are în acelaşi timp o serioasă răspundere faţă de marele public,—nu numai faţă de abonaţi, dar şi de opinia publică întreagă.

Cel mai nou număr al „Vieţei Romîneşti" dă încă o dată măsura unor tendinţe de a aluneca în personalităţi prea puţin simpatice. N-avem nimic de împărţit cu d E. Lovinescu,—dar e necontestat, o greşală ceea ce face secretariatul „Vieţei" de a spune publicului să i s'a fost respins cutare ori cutare articol.

Publicul ştie că multe articole ale d-lui Lovinesca au apărut în revista ieşană şi—prin urmare—se dezinteresează cu drept cuvînt de acele cari nu au apărut. Ironia exagerată, maliţioritatea dusă pînă la insinuare nu sunt îngăduite credem, nici chiar pe seama unui *fost* colaborator.

In genere marele noastre reviste oferă, în momentul de faţă, o privelişte extrem de puţin simpatică publicului—din pricina excesului de personalităţi. Dar asupra acestei teme vom mai vorbi.

*

Franz Adam Beyerlein autorul „Stîngerei" a publicat acum în editura Vila din Berlin un roman: „Stirb und werde" (Mori—dar ajungi!). O acţiune filosofico literară dintre cele mai interesante formează miezul acestui roman.

*

Astă seară Joi, se repetă la teatrul naţional *Chinul*. Se prevede un frumos succes pentru Anna Karennina, Sîmbătă seară.

*

In „The North American Reviend" pe Septembrie se face un studiu comparat asupra lui Shakespeare şi Moliere:

„Shakespeare a scris într'o epocă de expansiune, energie şi neînfrînată imaginaţie; Molière a scris într'o epocă de inteligenţă scrutătoare şi de rezervă socială. Primul este maestrul tragediei, deşi ne-a lasat cîteva delicioase comedii: celalalt este maistrul comediei, prin care se întrevede şi drumul către tragedie. Impreună cu Sofocle, ei formesză trimitatea celor mai mari scriitori dramatici ai tuturor timpurilor.

*

STRUNA ZILEI

NON BIS IN IDEM...

La Teatrul Naţional—«Chinul», a doua oară.

Piesa asta reluată?
Faceţi, cred, un act *greşit:*
Chinul, *chiar întâia dată*
Este greu de suferit.

INFORMAŢII

❑ La vama şi la poşta din Giurgiu s'au descoperit mari fraude ce se practică de cîţiva ani pe o scară întinsă.

Un inspector vamal şi un inspector telegrafo-poştal au plecat azi spre a proceda la o anchetă.

❑ Din Piatra N. ni se scrie că asistentul Dimitriu, de la drogueria Cugler, din acel oraş, a încercat să se sinucidă otrăvindu-se.

El a luat o mică doză de atricnină, în o cameră a hotelului Continental, unde se ascunsese de dimineaţă.

Fiind găsit la timp, de oamenii de serviciu ai hotelului victima a fost transportată la spital.

Starea sinucigaşului, nu inspiră temeri. Cauza sinuciderei nu se cunoaşte.

❑ Ministerul de agricultură a pus în vedere prefecturei judeţului, că consiliul superior agricol, a stabilit că şi învoelile agricole fie în bani, fie în dijmă, prin care se dă ţăranului o întindere de pămînt mai mică de 20 hectare de fiecare cap de familie, pentru arături, şi păşune, cad în prevederile legei, ori care ar fi întinderea proprietăţei din cari se dau atari suprafeţe.

De asemenea, de ţinerea registelor pot fi scutiţi numai cultivatorii de întinderi pînă la 20 hectare.

❑ Societatea scriitorilor romîni, a organizat pentru Duminică 28 Noembrie, la ora 2 jum. p. m., o şezătoare literară în sala Teatrului Naţional.

Vor face lecturi din operlee proprii, d-nii: N. Gane, Mihail Sadoveanu, Cincinat Pavelescu, Dimitrie Anghel, Ioan Minulescu, Mihai Codreanu, Em. Gîrleanu etc.

❑ Ministerul de războiu, avînd în vedere că sacrificile ce se fac pentru a spori continuu efectivele unităţilor de toate armele în vederea unei temeinice pregătiri de războiu, se anihilează în parte prin sustragerea de la instrucţie a unui însemnat număr de oameni întrebuinţaţi la diferite servicii, atît în corpurile de trupă, cît şi pe la diferite comandamente şi servicii; avînd în vedere tabelele de efective cari hotărăse anume numărul de oameni ce trebue a se da la diferite comandamente şi servicii precum şi nevoile de la corp, a luat o interesantă hotărîre cu privire la suprimarea lipsurilor de la instrucţie.

Această deciziune care cuprinde 11 puncte principale va apare zilele aceste în «Monitorul Oficial».

❑ Eri s'a făcut la Vaslui, înmormîntarea lui Iancu Stratulat, fost subprefect.

❑ La serviciul technic din Vaslui s'a deschis o anchetă, în urma unor neregularităţi ce s'au constatat.

Ancheta o face d. A Chiriac inspector al circ. V-a.

❑ Curtea de casaţie a stabilit jurisprudenţa că nu există dreptul de recurs în contra hotărîrelor date în materie de contravenţie la regulamentul pentru fabricarea lumînărilor de ceară.

❑ Patru-spre-zece familii evreeşti din localitate şi-au regulat actele, pentru a lua drumul, Sîmbătă seara, spre America.

❑ Azi s'a oficiat, cu mare solemnitate, hramul bisericei Lozonschi, cu ocazia serbătoarei sf tei Ecaterina.

Serviciul divin a fost oficiat de Economul Pavel Savin, rectorul seminarului, asistat de doui preoţi.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, se va întruni Mercuri 1 Decembrie, la orele 5 p. m., în şedinţă ordinară, sub preşedenţia d lui dr. P. Floru, medicul primar al oraşului, spre a lua mai multe decizi uni cu privire la combaterea epidemiilor şi în special al scarlatinei, care merge progresînd.

❑ S'a acordat casei de economie, împrumut şi ajutor de pensiuni a funcţionarilor ministerului de interne, gratuitatea corespondenţei oficiale şi a trimeterei de bani.

❑ Cetăţenii din strada Palade ni se plîng, că pe acea stradă domneşte o mare necurăţenie.

Gunoiul nu s'au mai ridicat de pe această stradă, de mai bine de o lună de zile.

Intervenţiile ce le-au făcut bieţii cetăţeni din această stradă, către administraţia Comunală, au rămas zadarnice.

❑ S'a pus în vedere dirigineţilor şi amploiaţilor însărcinaţi cu serviciul de messagerii, că la prezentarea obiectelor de messagerii să se observe tot-deauna dacă datele înscrise pe scrisorile de expediţie corespund cu cele de pe obiect.

Inainte de pornirea în cursă, conductorii să verifice obiectele de mesagerii după facturi şi să arate amploiaţilor respectivi ori-ce neregularităţi; iar cînd neregularităţile le observă în timpul cursei, să le comunice imediat prin telegrame de serviciu, oficiului expeditor.

❑ Direcţia generală a poştelor şi telegrafelor, a dispus ca să se îndeplinească următoarele formalităţi, pentru vinderea timbrelor poştale la debitanţi:

In primul rînd, pentru ca un comerciant să poată fi debitant de timbre trebuie să aibă brevet eliberat de direcţia poştelor. La fie-care oficiu se va ţinea un tablou de debitanţi, întocmit cu următoarele coloane: No. curent, numele şi pronumele debitantului; domiciliul, no. brevetului. Procesele verbale de vinderea timbrelor, trebuo să poarte semnătura proprie a debitantului.

◑ Ministerul instrucţiunei publice a acordat cîte o subvenţie de 2000 lei, mînăstirelor Varatec, Agapia şi Neamţu, pentru atelierele de ţăsături ce s'au înfiinţat la cele două dintăi şi atelierul de stolerie şi lemnărie de la cea din urmă.

❑ Starea lui Sol. Horovitz, tovarăş la afacerea de comision al canei Gheller victima accidentului din gara Focşani, este gravă.

Medicii i au amputat antibraţul stîng.

❑ **Prinderea autorului furtului din str. Veche.**—Am arătat eri că un furt s'a comis la evreica Alta Halpern din strada Veche No. 7, de la care s'a furat dintr'un cufăr suma de 2000 lei.

Reclamîndu-se cazul poliţiei de siguranţă, s'a început cercetările, dîndu se ordin agenţilor pentru a urmări pe autori.

Poliţia de siguranţă de la început a avut bănuiala că autorul furtului, nu poate fi un străin de casă. Aşa a şi fost. Un ţigan numit Vasile Croitoru, lucrase acum o săptămînă la reparaţia acelor case, în care timp venea seara de dormea într'o odaie de acolo. De şi terminînd lucrul Sîmbătă, totuşi el veni şi Duminică noaptea de se culcă acolo. Pe la miezul nopţii, Croitoru să sculă şi trecu în odaia de alături, unde era cufărul, şi unde nu dormea nimeni. Aci a deschis cufărul cu o cheie falşă, a luat un portofel, în care se afla suma de 1834 lei în hîrtii de bancă romîneşti şi germane, scoase banii din el, iar portofiul îl aruncă într'un vas cu var, după care apoi se duse la cîrciumarul Panaite Cotoglu din strada Vasile Conta, unde ascunse banii într'o magazie de lemne.

Siguranţa punîndu-se în urmărirea acestuia, l'a găsit în acea cîrciumă, unde fu arestat. La siguranţă luat din scurt, a negat cum că el ar fi autorul furtului. O imprejurare însă a făcut ca el să fie descoperit şi anume: în camera unde dormise el s'a găsit pe jos, o bucată de vată. Făcîndu-se percheziţie în buzunarul hainei, s'a găsit iarăşi o bucată de vată. Faţă cu această descoperire, Croitoru ne mai avînd ce face, a mărturisit faptul întocmai cum l'am descris mai sus.

Comisarul siguranţei, d. Iordăchescu, a căutat să afle ce a făcut cu suma furată. Intrebat Croitoru a declarat că a ascuns banii în magazia lui Cotoglu. Doui agenţi însoţiţi de comisar, s'au dus la faţa locului, unde în adevăr, au găsit banii, din care lipseau 9 lei, pe care i a cheltuit.

Numitul a fost arestat şi va fi înaintat parchetului.

❑ Un program cu titlul nou, se începe astă-seară la cinematograful „Union" de la coleseul Bragadiru.

Noul program cuprinde, între altele: Sclavă albă, senzaţional tablou, în lungime de 700 m., cea mai mare lungime ce a atins'o un tablou cinematografic. Tabloul cuprinde scene din cele mai emoţionante. Tânăra Editha, dintr'o familie saracă, citeşte într'un ziar, un anunciu că o familie onorabilă caută o d-nă sau d-ră, care să'i însoţească într'un voiaj, în schimbul unei mari sumi de bani. Ea se duce, dar cade în mîinele unor ordinari vînzători de carne vie, şi înştiinţează de aceasta pe părinţii ei, printr'o scrisoare, Fratele ei pleacă în urmărirea ei şi cu mare greutate o salvează.

Tot în acest program se mai cuprind: Misterele prinţesei suspinelor, superb tablou istoric; o frumoasă pereche comedie; mila perceptorului, dramă; negrul alb comedie; frumuseţa florilor, film de astă-seară etc.

Sîmbătă, de la orele 3 p. m. mare concert al orchestrei regimentului 13. Duminică, la orele 3 p. m., mare matineu cinematografic. Intrarea generală 50 bani de persoană.

❑ Banca austro-ungară a pus în circulaţie noui bilete de bancă de 100 coroane; cele vechi, care purtau data de 2 Ianuarie 1902, au fost retrase din circulaţie.

DIVERSE

— Fabrica „Textila" a reclamat siguranţei, că eri dintr'un camion ce mergea la gară, s'a perdut un colet cu panglici în valoare de 314 lei.

— O crimă era să se întîmple eri dimineaţă, în strada Morilor, dacă d. comisar. Tălăngescu n'ar fi fost intervenit la timp. Un fost puşcăriaş, Toader Bogonos, se duse în strada Morilor, la un oare-care Zbiceag, ca să cumpere un cal cu o căruţă; un tăetor de lemne ce se afla acolo, sfătui pe Zbiceag, să nu-i vîndă acestuia. Bogonos atunci să înfurie şi luînd toporul voi să-l lovească pe acesta. D. comisar Tălăngescu care domiciliază alături de Zbiceag, auzind scandalul şi văzînd proporţia ce el lua, a sărit gardul şi se duse să-i despartă. Bogonos sări atuncea asupra d-lui Tălăngescu şi încercă să-l lovească. Graţie însă forţei d-sale, d. Tălăngescu legă pe Bogonos, pe care apoi îl duse la secţia I-a, unde se află arestat.

Avertisare!

Rugăm, stimată Menajeră, să nu cereţi la cumpărare numai scurt un pachet sau o cutie de „Cicoare" ci expre anumita marcă:

:Franck: cu răşniţa de cafea ca marca de fabrică

pentru ca să aveţi garanţia, de a avea întotdeauna aceeaşi marfă şi în acelaş timp şi cea mai bună calitate, căci produsele noastre se imitează adesea în culori de hârtii şi tipar similare.

Marca de fabrică.

Cu osebită stimă

Heinrich Franck Söhne

Bucureşti.

rm. kurs Y 2465, 1e:10 IV.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Domnul Stelian a reușit să mai găsească încă un loc vacant de consilier la Curtea de Casație.*

Inspectorul judecătoresc al Curții de Apel, d. Gr. Ștefănescu, a fost trimis la Craiova, ca să constate starea sănătății d-lui Leontianu, consilier la înalta Curte, aflător suferind la rudele sale din Craiova.

Domnul Ștefănescu a împlinit minunat rolul doctorului lui Molière, constatînd că d. Leonțianu are halucinații și—nefiind colectivist—nu mai face de Curtea de Casație.

In baza raportului d-lui Ștefănescu, d. Stelian a făcut ca înalta instanță să se întrunească în secții unite și să treacă pe d. Leonțianu la pensie, din oficiu.

Se va face în toamnă. Secțiile se vor întruni la 1 Decembrie și vor trece la pensie pe consilier, în baza halucinațiilor ce le a constatat d. Ștefănescu.

De și există un consiliu superior al magistraturii, care el trebue să facă recomandații în locurile vacante, d. Stelian a și hotărît să numească consilier pe d. Nicolescu, actual prim-președinte al Curții din Galați.

Stăm minunat cu justiția ideală!

❑ *Marele discurs, rostit ieri în Cameră de d. Take Ionescu, va fi tipărit în o sută mii broșuri și distribuit gratuit în toată țara.*

❑ *D. Emil Costinescu, ministrul de finanțe, va pleca în străinătate, la mijlocul lui Ianuarie, pentru mai multă vreme.*

D. Costinescu, fiind bolnav, se va interna într'un sanatoriu.

❑ *Inspectorul judecătoresc al curților de Apel, d. Grigore Ștefănescu, consilier la Inalta Curte de Casație, a sosit azi dimineață în Iași, trimes, după cum dînsul a declarat, să anchetezе, „ținuta stranie" a procurorului general, în chestia concluziilor luate de acesta în procesul civil al trusturilor, proces privitor pe Leon Fischer.*

Inspectorul judecătoresc a venit înainte de 10 dimineața la Curte și negăsind încă pe nimeni la acea oră, a revenit la orele 12, cînd a intrat în cabinetul procurorului general.

A cerut să i se deie dosarul procesului despre care am vorbit mai sus, și care nu i-a putut fi remis, de oare-ce se află la d. consilier Sturdza, care redactează considerentele. A cerut apoi dosarul penal al trusturilor și condicile hotărîrilor civile și penale, pe care le-a studiat mai multă vreme.

Inspectorul a intrat apoi în camera de consiliu a Curței secția II-a, și a explicat magistraților motivul inspecției sale, zicînd:

— „D-lui ministru de justiție i s'a părut foarte straniu, modul cum s'a condus d. procuror general în procesul civil al trusturilor.

D. procuror general era înaintea unui proces, care a fost deschis de ministerul public din Dorohoiu și care a venit la Iași cu apelul lui Fischer. Ceiace i s'a părut mai straniu d lui ministru, este că d. procuror general nu numai că a luat concluzii favorabile apelantului, dar a apărut în acest proces, la al doilea termen, pe cînd la întîiul termen ministerul public fusese reprezentat printr'un procuror de secție.

Am fost trimes de d. ministru să anchetez pe procurorul general și să'i fac cuvenitul raport.

❑ *Am arătat ieri, că consiliul profesoral al facultății de drept, a pus în vedere profesorului Cuza, că n'are drept să ție curs cu studenții anului II.*

In baza acelui aviz, decanul a luat orele d-lui Cuza și le a trecut d-lui profesor Gr. Demetrescu.

D. Cuza a declarat, că nu va lua seamă de hotărîre, ci va continua să ție curs, la orele obișnuite, cu studenții din anul II.

❑ Cu începerea de la 1 Aprilie viitor se va face o nouă împărțire a parochiilor din localitate și din județ.

❑ E vorba ca de la Aprilie viitor să se facă o reorganizare în conducerea oficiilor poștale.

Așa, se zice, că pe viitor oficiile din capitalele de județe vor fi dirijate de oficianți superiori de gradul I și de gr. II; oficiile independente de categoria I-a, cum sunt: Cîmpina, Iași I; Iași II, Iași gară, Tg.-Ocna etc., de oficianți superiori gr. II; oficiile independente de categoria II-a ca: Tg. Frumos, Tg. Neamț, Pașcani etc., de oficianți superiori gr. III-lea și oficianți inferiori gr. I; oficiile independente de categoria III-a, ca Podul-Turcului, Fălciu, Ștefănești, etc, de oficianți inferiori gradul II; oficiile sucursale de oficianți inferiori gr. III-lea. Serviciile de mesagerii și de mandate, de la oficiile de prima importanță, cît și sarcinile revizorilor poștali să fie executate numai de oficianți inferiori gr. I și II.

— După o statistică ce s'a întocmit, astăzi avem, în corpul telegrafo-postal, după budget: 16 oficianți gr. I plătiți a 550 lei lunar; 56 oficianți super. gr. II cu 450 lei; 98 oficianți super. grad. III, cu 375 lei; 112 of. inferiori gr. I cu 300 lei lunar; 147 of. infer. gr. II cu 270 lei; 218 of gr. III lea, 220 lei; 248 elevi gr. I cu 150 lei; 198 elevi gr. II cu 120 lei și 140 elevi gr. III cu 100 lei lunar.

❑ După sărbătorile Crăciunului și Anului nou, va avea loc la mitropolie, o a doua conferență a protoereilor și revizorilor școlari din județele eparchiei Moldovei și Sucevei, sub prețedenția I. P. S. S. Mitropolitului Pimen.

❑ In comuna Dorna, jud. Suceava, s'a constituit o societate de cumpătare „Dorna" cu un capital subscris de 5,790 lei.

In satul Galu, județul Neamțu, s'a înființat o societate de cumpătare pentru lucrarea în exploatare a cîrciumelor comunale. Capitalul subscris e de 4200 l.

❑ Autoritățile au fost înștiințate că alaltăieri, la cîrciuma lui Ion Bardun din comuna Cotnari, indivizii Gheorghe Balan, Vasile Petrea Chilov, Vasile Crișmaru, Coztache I. Lăzărescu, și alții au maltratat grav pe locuitorii Ion Beșleag, Andrei Grigoraș și Dumitru Răducanu. Intervenind jandarmii, au reușit să prindă pe trei din ei, afară de Gheorghe Balan, care sărind cu cuțitul asupra unui jandarm, a reușit să scape, fugind în pădure.

Cei trei locuitori au fost duși al spital.

❑ **De la Cercul didactic.**—Marți seara, 23 a. c., d. C. Meissner, și-a desvoltat conferința anunțată vorbind despre „Societatea pentru ocrotirea minorilor" și despre „Școala de îndreptare". D-sa a arătat necesitatea ce se simte la noi în țară de a se înființa o instituție a căreia scop să fie de a strînge și a educa pe copiii în vrîstă de școală, cari fiind părăsiți de părinții lor, contractează pe drumuri obiceiuri rele, iar la școală strică pe camarazii lor și împiedică pe învățător de a se ocupa de învățămînt.

D-sa citește un proect de statut al Societății, al căreia scop este mult mai mare de cît de a înființa o școală de îndreptare.

Conferința d lui Meissner a fost ascultată cu mult interes. D-sa va continua și Marția viitoare.

❑ **Consiliul de războiu.**—In ședința de azi dimineață, consiliul de război a judecat și condemnat pe următorii soldați: Costică Neculai, din reg. 4 artilerie, pentru dezertare, la un an și 6 luni închisoare; Andrieș Anton, schimbaș din reg. 2 roșiori, pentru vindere de cal, la un an și 6 luni închisoare; Ioan Șerban, din reg. 2 roșiori, idem, la 2 luni închisoare; Botezatu Neculai, idem, idem, la 2 luni închisoare; Pleșu Iordache, din reg. 8 roșiori, idem, procesul s'a amînat; Botezatu Zaharia și Scutari Vasile, din reg. 8 roșiori, idem, la cîte 2 luni închisoare.

Mîine Vineri, consiliul va judeca pe următorii soldați: Mihailescu Gheorghe, din reg. 12 Cantemir, pentru falș în acte publice; Băcăoana Neculai, din reg. 16 Suceava, pentru furt de obiecte de ale militarilor; Balan Neculai, din reg. 17 Artilerie, pentru lovirea superiorului și caporalul A Saftei Vasile și soldatul Ciorovac Gheorghe, ambii din reg. 29 Dorohoi, pentru omor fără voie.

Simbătă 27 Noembrie va judeca pe următorii soldați: Minculeasa Neculai, din reg. 2 roșiori, pentru dezertare și Iacob Ioan, din reg. 15 Artilerie, pentru omor.

❑ Societatea „Obolul" din Capitală, de sub prețedenția A. S. R. Principesa Maria, organizează o mare reprezentație de gală, care va avea loc Vineri 17 Decembrie, în sala teatrului național.

Locurile se pot rezerva chiar de pe acum la d-na Ferechide.

❑ Duminică, 27 Noembrie, va avea loc o după amiază dansantă, în saloanele cercului militar.

❑ Pentru „Cantina școlară", din orașul nostru, se va juca în seara de 6 Decembrie la Teatrul Național piesa „Fiul pădurilor".

❑ **Universitare.**— Studenții admiși la Cantina Universitară sunt invitați să se prezinte Luni 29 Noembrie ora 9 a. m., la cancelaria Rectoratului pentru a-și primi subvenția pe luna Noembrie. D nii studenți vor veni în grupuri de cinci.

— Simbătă seară va avea loc în salonul societății de gimnastică Sport și muzică, o frumoasă serată dansată organizată de cercul studențesc.

— D. Grigore Demetrescu, profesor de drept roman, va ținea pînă la Crăciun, cursuri suplimentare în zilele de Vineri, ora 4 5 jum., pentru studenții anului al II-lea.

— Astă-zi la orele 5 se întrunește comisiunea examinătoare a lucrărilor candidaților la bursele de filologie, sub prețedenția d lui Philippide, pentru a citi tezele d lor candidați Hotnog și Alexandrescu.

❑ Poliția a fost avizată că la casele lui Marcu Marcovici, din strada Colonel Langa, s'a găsit azi dimineață o fereastră deschisă, iar în casă lucrurile răscolite.

Făcîndu-se cercetări, s'a constatat că hoții necunoscuți deschizînd fereastra s'au introdus înăuntru și spărgînd un saltar, au furat suma de 300 lei, niște cercei și alte bijuterii.

❑ Din Tg. Frumos ni se face cunoscut că Gheorghe Catariu, și soția sa Savasta din Cîrjoaia, pe cînd se întorcea acasă de la cîrciuma lui Gheorghe Ionel, au fost grav maltratați, de individul Neculai Clizăr.

Ambii soți sunt internați în spitalul de acolo.

❑ La cercul cultural al învățătorilor din Bivolari s'a ținut ședință; a vorbit d. Vasile Sevastian, îndemnînd pe săteni a se deda la cultură și meșteșug.

De asemenea s'a ținut conferință la cercul cultural din Chișcăreni, unde a vorbit învățătorul Botez, tratînd despre boalele molipsitoare.

❑ Acum cît-va timp se svonise că un tînăr bărbier din localitate, care lipsea de mai mult timp, din Iași, ar fi luat drumul spre America prin Hamburg, și că în drum s'a aruncat de pe vapor înecîndu-se.

Sora bărbierului în chestie, a primit acum o scrisoare din Paris, din partea dispărutului, prin care spune că s'a stabilit acolo, așa că zvonul despre sinuciderea lui era o invenție.

❑ Aseară la ora 9, două mașini cuplate ce erau duse spre depou, pentru alimentare, au acostat trei vagoane ale unui vagon de marfă ce venea de la Dorohoi.

Trei din vagoanele acestui tren, care erau încărcate, două cu cînepă și unul cu cereale, au fost răsturnateiar una din mașini a suferit mari stricăciuni, spărgîndu i se felinarele și tampoanele, — deraind cu roțile de dinainte. Vagoanele și mașina au fost ridicate azi la ora 11.

S'a deschis o anchetă pentru restabilirea responsabilităților. Pagubele sunt de circa 1500 lei.

❑ **Judiciare**—Direcțiunea apelor statului de la Vichy și proprietarii surselor Gieshübler, au intentat acțiune fabricei de ape minerale artificiale „Dochia" din Iași, pentru că pune pe etichetele sticlelor, cuvintele: „superioară apei de Vichy și apei Gieshübler".

Afacerea a'a judecat la secția III-a a tribunalului, care a rămas să se pronunțe Luni.

Proprietarii surselor străine erau reprezentați prin d. avocat Anibal Teodorescu, din București.

— Dosarul succesiunei Leppadatu a fost repartizat la secția II, a tribunalului.

— Unsprezece creditori din Berlin și unul din Frankurt al firmei Saly Porjes, au intervenit astă-zi telegrafic la prețedintele secției a II-a a Curței, declarînd că aderă la martorul cerut de numita firmă.

Cum însă telegramele nu erau timbrate și încăliturile nelegalizate, telegramele au fost considerate ca neavenite.

— Parchetul a cerut declararea în stare de faliment, din oficiu, a firmei M. Goldenberg, din strada Anastase Panu.

— Curtea de Apel s. I din București s'a pronunțat în importantul proces ce-a fost intentat d-lor Schiel și P. Ionescu, cari în calitatea lor de foști experți în marele proces Tenov-Wohl-Zwiebel, ar fi lucrat cu rea credință pentru aceștia de pe urmă.

Curtea a admis să se facă o expertizare a expertizei în chestie și a obligat pe părți să-și desemneze experții.

Dacă nu se vor înțelege, Curtea va numi ea pe experți.

Jurămîntul experților sau numirea lor de Curte, se va face în ziua de 2 Decembrie.

❑ Legendara regină Semiramisa, căreia tradiția-i atribue fundarea Babilonului, ne-o reconstitue cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli și în noul său program de astă-zi Joi, d-ra Mirval de la Comedia Franceză apare în rolul eroice regine. E una din cele mai bogate reconstituiri în înscenare cărei s'a dat o majestuoasă interpretare.

In splendidul program nou de astăseara Joi 25 Noembrie sunt cuprinse apoi multe scene de călătorie precum romantice vederi din Noua-Zeelanda (Australia).—Apoi o vînătoare de girafe în Uganda (Africa)—piese teatrale special alcătuite pentru cinematograf de autori francezi: Pentru onoarea unui tată—Salvarea fiicei etc.

Cei doi actori pariziani, Prince și Max Linder, supranumit acolo regii rîsului, apar și ei în noul program de astă seară Joi. Ochii cari fascinează este comedia în care apare Prince și „gheata strîmtă" comedia lui Max Linder.

Noul program foarte bogat și bine alcătuit cuprinde și alte piese comice, sportive etc.

Se desfășoară de asemenea cel mai nou număr din Pathè-Journal care cuprinde între altele: O serbare militară la Veneția—Escadra americană la Cherburg—Inundațiile din Franța—Mohamet V și flota turcă—O procesiune a (primarului Londrei—etc. etc.

In programul nou de Simbătă seara David și Goliat, mare reconstituire biblică.

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

București 25 Noembrie

O expoziție

București.—Societatea de bine-facere «Albina» sub prețedenția d-nei Elise I. Brăteanu, va deschide în curînd o expoziție publică. Sunt cunoscute adevăratele obiecte de artă pe care această societate le comandă la persoane sarace și care sunt lucrate cu motive pur naționale.

Această expoziție va cuprinde de asemeni lucrări de ceramică și de faianță de stil românesc, precum și o secțiune de etnografie datorită colecțiunei particulare a d-nei Brăteanu.

Expoziția se va deschide în ziua de 1 Decembrie st. vechi, și va remînea deschisă pănă în ajunul serbărei Crăciunului.

Inundații

Paris.—Inundațiile continuă în multe ținuturi din Franța. La Nantes fluviul Loire a scăzut răpede și tramvaiurile au reluat serviciul lor.

*

Madrid.—Timpul ploios e general în toată Spania. Calea ferată a fost întreruptă îngă Malaga. Orașul Sevilla e inundat.

Alegerile din Anglia

Londra.—La ora 3 jum. sunt aleși 210 liberali, 150 unioniști, 20 ai partidului muncei, 32 redmondiști, 40 brieniști; liberalii cîștigă 10 scaune, unionietii 12, partidul muncei 3 și obrieniștii 1.

D. Austen Chamberlain a fost ales la East Warcestershire fără opoziție.

*

Londra.—La orele 10 sunt aleși 117 liberali, 153 unioniști, 21 din partidul muncei, 33 redmondiști și 4 Obrieniști.

Executarea unui condamnat

Salonic.—Azi, la Jenidsche Wardar a fost executat învățătorul bulgar Laschinoff, care fusese osîndit de tribunalul de război pentru că a fost convins de a fi susținut bandele bulgare. Această execuție a pricinuit o mare mișcare printre bulgarii din acest ținut.

In chestia grevei elevilor de la Herestrău

București.—Elevii greviști de la școala de silvicultură, de la Herestrău, s'au prezentat astă-zi în audență la ministerul domeniilor.

Ministrul le-a cerut ca mai întăi ei, elevii, să-și ceară iertare pentru că au făcut grevă, pentru ca apoi să se facă o anchetă.

Concurs amînat

București.—Concursul pentru ocuparea posturilor de medici de orașe și de spitale, care urma să se înceapă la 1 Decembrie, a fost amînat.

Aceasta, se zice pentru ca acest concurs să se ție în conformitate cu noua lege sanitară.

CAMERA

București.—Ședința se deschide la orele 2 și un sfert.

la cuvîntul d. N. Filipescu.

D-sa spune că un membru al majorității guvernului, i-ar fi declarat că conservatorii-democrați nu pot veni la putere.

O voce: cine e acel, ce va făcut această declarație?

D. Filipescu: D. Emil Costinescu, ministru de finanțe!

Se naște o mare ilaritate și d. Emil Costinescu, rîzînd, spune că d-sa n'a făcut nici-o dată o asemenea declarație.

O voce: Să spuneți, d-le Filipescu, cînd vi s'a făcut această declarație?

D. N. Filipescu: In Decembrie 1907!

Se naște și mai mare ilaritate, căci știut este că pe acea vreme partidul conservator democrat nici nu era format.

După ce se mai fac cîteva glume, d. Nicu Filipescu, face teoria partidelor noastre politice, vorbind apoi de alegerile parțiale și zice că în acele alegeri partidul conservator a avut „ghinion".

Se ocupă apoi de proectele guvernului, retrase din sesiunea trecută; e o dovadă zice d-sa, de neputința de a mai lucra.

Vorbind de acțiunea de răsturnarea guvernului, întrepinsă în primavara trecută, d. Nicu Filipescu spune că d-sa nu a avut nici o cunoștință de aceasta.

In urmă d. Filipescu se ocupă de reformele agrare ale guvernului, pe care le critică.

Ședința continuă.

SENATUL

București.— După ce se votează mai multe recunoașteri și împămînteniri, se votează proectul prin care se modifică art. 25 din legea de reorganizarea judecătorească.

Se dă apoi cetire proectului de răspuns la mesaj.

Depozitele de bani ale fostului Sultan

Lipsca.—Tribunalul imperiului a confirmat sentința curței de Apel, după care banca imperiului, a fost condamnată să remită fostului Sultan Abdul Hamid, depozitele de bani încredințate de dînsul.

Familia îndurerată, anunță încetarea din viață a prea iubitei lor,

✝

Elena Grădinaru

trecută din viață în ziua de 24 Noembrie 1910, după o lungă și grea suferință, în etate de 10 ani.

ELECTROLUL

care a început a'și cîștiga o bună reputație ca remediu foarte eficace contra mătreței și pentru creșterea părului, și-a și găsit dușmani cari vor să'l discrediteze.

Așa unii negustori puțini scrupuloși servesc clienților lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcîleli, facem cunoscut că **Electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniță, ghețărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rîșcanu, la ziar.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Șerban.

Port altoae de vînzare la viile „Dealul Mîndrului" proprietatea d-lui F. Corapciu.

Dacă suferiți de guttă, artritism, arterioscleroză, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,

INTREBUINȚAȚI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă și Lithină**

Preparate cu apă sterilizată de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

Aprobate de Direcția Generală a Serviciului Sanitar

— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —

Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov și la toate restaurantele și debitele de băuturi din oraș.

Observați bine pe etichetă Marca Sinteza și numele meu

Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** OLLO

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

1680 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari să resistă la toturor celor l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

H. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Reinalbi și Beșicăria

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecucia

Sticla de 1 litru 0.35 bani. 1 Litru 0.70 — 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi —al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doi'ea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, dorește căsătorie imediată. Reflectanți serioși (event și fără avere) bine voiască a se adresa:

L. Schlesinger, Berlin 18.

Corespondență romînește.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix 0f 80c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1868.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București și la asigurați din Romînia

LEI 8,547,500

Starea asigurărilor afate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 88, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 și fr. 1,144,223 0 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cu de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cu de deces mixte cu și fără dividende, cu sustirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

JOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vânzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

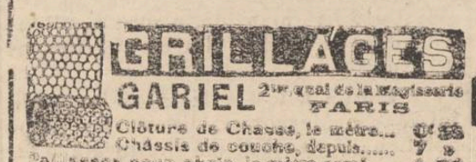

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 35

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 2 50

Porte-Sonnettes, pour vos Fleurs..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motore electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII – No 1171 Sîmbătă 27 Noembrie 1910

Șeful nostru și politica externă

Discurs de mare barbat de stat—rostit pentru toată lumea, și din țară și de peste hotare;—discurs de serios și încercat om de guvern, întreg la minte și mare la suflet, peste măsură de pregătit, pentru a lua mîine conducerea treburilor publice, sau gata a intra în luptă cu toți acei pe cari o nedreaptă preferință i-ar chema la datoria de a servi țara mai prejos de trebuințele și aspirațiile ei de azi.

Un mare conducător, care știe ce vrea—și unde merge, cu trupele desfășurate, fie pentru operă de guvern, fie pentru luptă aprigă, dar ambele deopotrivă sigure de isbîndă, iată ce fel se poate caracteriza strălucita cuvîntare, a șefului nostru, rostită Mercuri de pe tribuna parlamentului, ca răspuns la discursul tronului...

Politica externă a Regatului, a stat totdeauna la noi parcă d'asupra partidelor,—pentru că în conducerea ei—printr'un înțelept acord, întreaga noastră lume politică a consimțit și cedat directiva acestei politici, șefului Statului, care El însuși stă deasupra partidelor.

A fost un mare bine faptul acesta—pentru că nicăieri în viața politică a unei națiuni, spiritul de continuitate, atît de necesar ordinei și progresului unui Stat,—nu pare mai indispensabil, ca în relațiunile lui de politică externă.

Guvernele se pot ușor schimba și cu ele și legile țărei; relațiunile însă din afară—atît timp cît au fost stabilite pe un fond de utilitate, de demnitate și independență politică, nu pot și nici nu trebue a fi schimbate. Noucle guverne le accepta ca bune și le continuă întărînd sau cimentînd ast-fel și mai bine aceste relațiuni—cari prin continuitatea lor și buna credință cum sunt conduse, măresc și mai mult prestigiul Statului în afară și îi asigură înăuntru o cît mai pacinică și bună desvoltare. Totuși, cînd ocaziile se prezintă, și trebuințele cer, este bine ca să se accentueze fermitatea convingerilor și sentimentelor noastre naționale în politica externă a Regatului. Și șeful nostru—s'a găsit în fața unei asemenea ocazii sau trebuințe.

O notă oare cum discordantă cu credințele și interesele superioare ale Statului și ale întregului neam romînesc,—a reeșit din hazardatele declarațiuni făcute acum cît-va timp la Viena, de către d, P. Carp.

Declarațiunile sau mai bine zis observațiile acestea nu angajau la nimic țara—căci n'aveau caracter de oficialitate; dar ele angajau un partid politic cu pretenții de a fi partid de guvern,—și care, poate printr'o norocoasă întîmplare, ar putea da un guvern de cîte va zile.

Ei bine—nu trebue să se creadă în străinătate că poate exista în țara noastră un partid politic și de guvernămînt, care în politica externă, să poată gîndi altfel de cît toate celelalte partide și în alt mod de cît cum s'a gîndit de la un timp încoace.

Șeful nostru a simțit datoria să clarifice situația, asupra acestei mari chestiuni politice, și în fața guvernului de azi și a acelui de mîne, ori care ar fi el.

Vorbind—s'a angajat în primul rînd pe el și partidul seu—și bine a făcut, căci a dovedit că înaintea marelor probleme naționale și de stat—partidul nostru ambiționează de a fi în primele rînduri.

Dar, vorbind—va sili și guvernul să-și spună cuvîntul—care prin oficialitatea sa—va lămuri și afirma uniformitatea de vederi ce trebue să existe între toți bunii romîni, pentru a se păstra neștirbită demnitatea și independența statului nostru în toate relațiile sale din afară.

D. Carp—a presentat țara noastră ca o anexă a triplei alianțe—ceia ce nu a fost în spiritul acelora cari au socotit că e bine a o apropia sau atașa la politica externă a acestor state.

România face parte din politica triplicei—dar nu este la poruncile ei—după cum a înfățișat'o în mod nechibzuit șeful junimiștilor.

România și-a păstrat întreaga ei independență și neutralitate—și nu are a asculta de nici o poruncă de nicăiri, cînd interesele ei superioare i-ar dicta altfel.

Angajată a avea o atitudine de prietenie și de concurs reciproc, în raporturile ei cu statele triplicei, ea nu-și va schimba nimic din conduita ei, atîta timp cît această angajare nu va fi înfățișată ca atingătoare drepturilor și intereselor ei.

Nu se poate concepe și admite alianța politică în afară, pe prețul suveranității noastre de stat—și nici chiar pe prețul unei abandonări a unei părți ori cît de neînsemnată a intereselor noastre naționale.

Căci naționalitatea romînească se întinde și peste hotare — și chestiunea fortificărei statului nostru nu trebue privită absolut izolat de marea chestiune a romînilor de pretutindeni.

Și șeful nostru a accentuat asupra aceste mari chestiuni și a spus'o pentru ca glasul său să treacă hotarele țărei și să fie auzit cît de departe, că nu crede ca în țara noastră să fie un om de stat, care să nu-și dee seama, că după chestia existenței noastre ca stat, vine imediat chestia interesului ce purtăm pentru romînii de pretutindeni.

Și pentru desvoltarea acestei teze de o mare însemnătate pentru politica noastră externă șeful nostru a examinat și răspuns la cele două importante întrebări, ce s'au pus de d. Carp, cu privire la lupta slavismului din Austro-Ungaria și la reușita reînoirei Turciei — ambele în interesul fraților noștri de peste Carpați și de peste Balcani.

[illegible]

UN POLITICIAN ANORMAL

In ședința de eri a Camerii a vorbit și d. Nicu Filipescu, cel mai curios om politic al țării. Inainte da a examina opera de până acum a guvernului, d-sa a ținut să răspundă șefului nostru. Și știți ce a spus acest curios partizan al ideei conservatoare? Nici mai mult, nici mai puțin decît: „prezența mea la această tribună după d. Take Ionescu, este **anormală**".

Știam lucrul acesta. Ceva mai mult: noi considerăm ca anormală toată situațiunea politică a d-lui N. Filipescu. Ceea ce ne-a surprins a fost numai recunoașterea, pe care însuși d. Filipescu a făcut-o. Dar în definitiv, de ce ne-ar mira și aceasta? N'a făcut d. Filipescu și mai boacăne?

Continuînd, cu pretențiunea de a lupta în contra d-lui Take Ionescu, curiosul politician al carpiștilor desfășură programul partidului său în cele ce urmează; „pentru noi programul partidului este făgăduiala de a rezolva problema conform cu interesele reale ale țării". Și apoi acest domn invinuește partidul conservator-democrat că nu are un program precis, lămurit! Auziți, „a rezolva problema conform cu interesele reale ale țării". Care „probleme", și ce înțelege d. Filipescu prin „interesele reale ale țării", nu ne-a spus'o. Nu a spus-o, noi o știm însă. Pentru d. Filipescu, ca și pentru mulți din partizanii d-sale, interesele reale ale țării sînt interesele partidului d-lui Carp, sau mai exact, interesele membrilor partidului d-lui Carp, cari in extremis se rezumă în celebra formulă: mai întăi represiuni și pe urmă vom aviza.

Apoi dacă e așa, este evident, că prezența d-lui Filipescu la tribună după șeful nostru, al cărui discurs respira de un sincer democratism, este o mare și regretabilă anomalie.

Inainte de a trece în revistă opera guvernului liberal, d. Filipescu caută să răspundă unei interpelări adresate partidului d-lui Carp de către d. Păltineanu asupra dreptului ce enunță acest partid de a veni la putere. Iată răspunsul d-lui Filipescu, care este fără îndoială autorul: „pe ce temei stabilim noi dreptul de a veni la guvern? Răspund imediat: pe nici unul".

Vă place? Și totuși d. Filipescu susține în gura mare, lingîndu-se pe buze, că partidul carpist va veni la putere.

Nu are nici un drept, dar va veni la putere.

Aci intervine—altă explicație nu poate fi—concepțiunea reacționară a arbitrarului și a bunului plac, care stăpînește și astă-zi partidul d lui Carp, ținînd loc de principii și doctrină politică. Și un asemenea partid are pretenția de „a rezolva probleme conform cu interesele reale ale țării!" Mersi.

Stare de spirit și oi naționale

„Șansele noastre la Iași" se intitulează un articol; pe care domnul Iorga îl publică în numărul de astă-zi al revistei sale.

„Șansele noastre la Iași" înseamnă șansele ce le-ar avea d. Iorga și d. Cuza la viitoarele alegeri.

Iată acele șanse: „atîrnă reușita noastră de o stare de spirît, de un grad de convingere, de o putere de voință, cari nu se pot prevedea. Bursa conștiințelor nu există încă, precum există și funcționează, sub ori ce regim, în România, bursa voturilor."

Domnul Iorga face, deci, o declarație importantă: că la sigur nu merge nici el, nici tovarășul seu. Căci reușita lor depinde de ceva, care, cu două mult trei luni înainte de alegeri, nu se poate prevedea încă.

Domnul Iorga prevede, însă, minunat în materie financiară. El știe perfect că o bursă a conștiințelor nu există încă în România, dar știe pertinaminte că există o bursă în care se fac traficuri de voturi.

Și domnul Iorga prevede, că acel care 'și vinde votul, nu-și vinde și conștiința!

Vrea să zică, totul depinde de ceea ce d. Iorga numește *o* stare de spirit, care nu se poate prevedea, adică nu se poate prevedea, dacă bunii ieșeni își vor vinde sau nu voturile.

Dar este ceva ce se vede și pe care tot d. Iorga o dă la lumină. Pe ultima pagină a revistei sale, d. Iorga anunță că, în comuna Luciu, jud. Ialomița, oile se sting din cauza varsatului. [illegible] se prepădește în timp ce oamenii noștri se ceartă pentru putere. Fericită țară."

De două ori fericită țară ar fi trebuit să scrie d. Iorga: țara fericită—fiind că bogăția ei consistă în oi; țară fericită fiindcă toți barbații ei de stat sunt veterinari, cari, dacă nu s'ar certa de la putere, ar avea chip și trup să îngrijească de oile—averea națională—cari se sting de vărsat, nu vărsatul le stinge pe ele!

Cazul procurorului general

Domnul Stelian a dat un nou spectacol la Curtea de Apel din Iași. Iarăși l'a trimis pe inspectorul conștiințelor judecătorilor, să cerceteze un caz grav.

La centrul operației ministrului de justiție, stă, de astă-dată, procurorul general. Inspectorul a fost delegat să controleze un fapt ce i-a părut „foarte straniu" logofătului Toma Stelian: cum se poate, cum e posibil, ca procurorul general să fi trecut peste părerea procurorului de Fălciu și să fi pus concluzii contrarii într'un proces de anulare de contract?

Extra ordinară întîmplare! Procurorul general, în desacord cu sub-alternul său, iată ceva straşnic, ceva de inspectat. Mai mult: procurorul general, în procesul special, n'a ocupat fotoliul ministerului public din primul moment al procesului, ci abia la un al doilea termen, cînd a declarat că nu se raliază la părerea procurorului de la prima instanță.

Astfel stau lucrurile și acum, cînd scandalul a ajuns public, să vedem și noi ce este în această gravă afacere.

Procurorul general, în chestia contractului moșiei Bărboși, n'a fost de părere, că acel contract era simulat și, ca atare, a cerut primirea apelului lui Fischer. Părerea aceasta a fost împărtășită și de Curte — pe cînd tocmai contrar văzuse lucrurile, în prima instanță și procuror și tribunal.

Ce este extra-ordinar în acest fapt? Că Curtea a reformat în totul sentința tribunalului? Asemenea grave minuni se întîmplă zilnic. Curtea poate reforma în totul sau în parte o sentință, poate primi sau respinge, în totul sau în parte, ori-ce apel.

Atunci ce este extra-ordinar? Că s'a găsit un procuror general, numit în funcțiune de d. Stelian, care să fi mers cu independența pînă acolo, ca să fie favorabil unui apelant într'un proces, care urma oare cum să consolideze o lege personală a d-lui Stelian, o lege, care ar fi fost foarte bună, dacă n'ar fi stupidă cum este.

Independența această „stranie" a d-lui Mimi, a fost trimeasă în inspecția d-lui Gr. Stefănescu, chintesența lichelelor d-lui Stelian, care a fost trimis să inspecteze, zilele trecute, și pe un magistrat bolnav, căci ori unde ar trimite Stelian pe Ștefănescu, acesta — eminent băiat — se duce.

Să-l inspecteze pe procurorul general: 1) de ce a cerut Curții să primească apelul contractantului; 2) de ce a luat parte la judecarea afacerei în fond și nu și la prima ei înfățișare — cînd s'au judecat două incidente.

Dacă primul comision pe care ministrul l'a dat servului său, constitue o înăbușire a dreptului magistratului de a judeca după conștiința sa, apoi al doilea comision ce s'a dat servului, conține o infamie fără seamăn și o nerozie.

De pe fotoliul ministerului public nu trebue să se pronunțe numai acuzări. Acuzatorul trebue să devie apărătorul delicventului, atunci cînd cercetarea dosarului l'a lămurit pe procuror, că acuzatul pe nedrept este acuzat.

Iar în ce privește partea a doua — fără a insista asupra infamiei — vom spune că este nerod, absolut nerod, ca un ministru de justiție, să iee dreptul procurorului general de a ocupa fotoliul ministerului public la ori ce proces de la Curtea de Apel, sau la ori-ce proces de la Curtea cu juri din circomscripția sa.

Dar inspectorul judecătoresc al d-lui Stelian, are menirea să fie un turburător al bunului mers al justiției.

Și este; și va fi atîta timp, cît va fi ministru în această țară: domnul Stelian.

OAMENI ȘI LUCRURI

LUCRURI SUBTILE

Așezînd ori distrugînd un numar de scrisori,—după rostul lor, ori după lipsa lor de interes—îmi opresc privirea asupra uneia din ele, datată din Noembrie. E scrisoarea unui profesor superior și e concepută într'un stil cu osebire sever. E vorba de... modă și, între altele, revin în ea expresii și fraze cam ca acestea:

„Trebuie începută o campanie contra modei femenine, actuale. Pălării ridicole, rochii împiedecate; desemnare nudă a formelor; lipsă de gust și bun simț; ruină bănească; deșertăciune mentală".

Alte expresiuni, mult mai tari, nu le mai menționez. E și o parte socială, practică:

„Copilele de 12—14 ani nu se mai pot îmbrăca în mod cuviincios, de oare ce modistele nu au modele simple, ci numai ciudate, nebunești, asemenea și croitoresele cari nu mai lucrează de cît fantastic și deci foarte scump".

Că am regăsit scrisoarea, acum de abia, e o dovadă nu că am trecut'o cu vederea ca pe atîtea altele, cu neputință de luat în seamă,—dar că nu ne-am încumetat a deschide acest capitol mare și primejdios între toate.

A vorbi despre îmbrăcăminte și moda femeiască,—ce echivocă și grea încercare! Ce vastă și inepuizabilă materie de reflecții—dar și ce teren nesigur, capricios ca moda însăși, care e sinteza însăși a capriciului și a schimbărilor repezi.

A circulat cînd-va o anecdotă. Un oare care fugea, cît îl îngăduiau puterile, ducînd o cutie mare, de carton în mîna dreaptă.

Intrebat asupra pricinei fugei disperate, el răspunse simplu:

— Mă grăbesc s'ajung repede acasă cu această pălărie pentru nevastă-mea. Dacă merg încet se poate ca pînă ajung acasă să se fi schimbat moda...

Sub această formă anecdotică se exprimă însăși filosofia modei. Dar nu e aceasta singura ei filosofie, o nu! Și nici nu este atît de simplă.

Ce e atunci?

Tocmai aci e greutatea.

Vorbind cu laude despre o carte a unui oare-care Gomez Carillo, specialistul în „femenități", Marcel Prévost, credea mai dăunăzi—poate acum nu mai crede!—că astă zi:

„Eleganța a învins frumusețea. Fie care teatru este astă-zi o școală superioară pentru studiul și estetica modei. Toată luarea aminte ne este atrasă de costume.

E un semn al timpului—că Venus nu are nici un farmec pentru noi, dacă nu poartă un costum lucrat în Rue de la Paix.

Mîndria de ființe superioare ne îndeamnă să perfecționăm natura și înfrumusețăm corpul femeei prin artificii. Ideea de frumusețe—ca și acea de virtute și erozim—a căzut în uitare. In locul lor adorăm un element nou—„drăguțul". Frumusețea a dat faliment"...

Ce cuvînt uricios, negustoresc: falimentul! Să fie oare adevărat că în micul nostru oraș unde vînzătoarele de artificii și eleganțe dau faliment,—e atîta orgie de lux și de eleganță, cum se plînge profesorul—autor al scrisoarei?

Și dacă da,—e oare loc de făcut „campanie" în potriva cuiva? Să vedem!

Rodion

Originalități engleze

Economie... politică.—Times is money.—Texte și ilustrații electorale.—Agenții în dilemă.—Propagandă, dar nu corupțiune.—O lege aspră.—Cît poate cheltui candidatul.—Băutură oprită.—Prăjitura periculoasă.—Liberalii vechi și noi.—Războiu civil.—Lovituri de teatru.

Disciplina de partid nu e nicăiri mai consfințită ca în Anglia. De aci decurge avantagiul că, contrar de cum se procedează bună oară în Franța, candidații dispensează marele public de uriașele placarde în care se expun pe larg, întregi programe politice. Vremea englezului e prea scumpă și nu în zadar există dictonul britanic „Times is money". Nu doară că afișele lipsesc, o nu! Pe ziduri, pe garduri, pe stîlpi, pretutindeni se afișează apeluri și îndemnuri, dar ele sunt concise, uneori laconice, iar nu expuneri plicticoase de profesiuni de credință. Candidatul se referă la programul anunțat de șeful partidului său, pe care crede că alegătorii englezi îl cunosc în deajuns și prin urmare crede de prisos a-l mai rea[illegible] pentru liberalul-schimbist!" sau „Alegeți pe unionistul X ca deputat!" se văd în genere placarde ilustrate punînd în relief într'un mod comic sau mișcător — și cu cît humor! — cauzele luptei și urmările ce poate să aibă.

*

Luptele sunt însă destul de pasionate Candidații și agenții lor fac sforțări supreme. Nu se țin numai meetinguri în toate cartierele, dar se fac vizite din casă în casă. Rolul de agent electoral în Anglia cere calități extra-ordinare.

In primul rînd agentul are sub ordinele sale un regiment complect de „canwassers", adică persoane însărcinate să-l ajute a vizita pe alegători și a scoate în evidență meritele candidatului. In același timp agentul cată să fie cu ochii în patru ca să nu cadă cumva sub rigorile legei contra „actelor de conrupțiune". Candidatul însuși riscă să-și piardă scaunul în parlament pentru cea mai mică abatere de la această lege. Acest dezavantagiu are și un folos, — că împuținează cheltuelile electorale.

Altădată candidatui englez putea să cheltuiască mii de lire sterlinge. Nimic nu putea fi refuzat bravului alegător, care putea să mînince și să bea cît poftea pe seama candidatului.

Astă-zi lucrurile s'au schimbat.

Legea prescrie o cifră fixă, maximă de cheltueli, peste care nu poate trece candidatul, iar agentul electoral e dator a da o socoteală exactă de cheltuelile făcute — altfel riscă să iee... șapte ani de muncă silnică!

Un candidat într'o circomscripție de oraș, poate cheltui 8750 franci. Mai sus de 2000 alegători, poate cheltui încă 750 franci de fie-care... mie de alegători.

E aspru oprit de a oferi alegătorului măcar un pahar de bere. O prăjitură chiar oferită unui copil — în legătură cu votul — ar aduce după sine anularea scrutinului!

In schimb, candidatul poate să dispună de ori cîte trăsuri i-ar plăcea, pentru transportarea alegătorilor la urnă. La ușile tuturor uzinelor, în orele de după lucru se văd staționînd o mulțime de trăsuri, începînd cu cele mai elegante automobile pînă la căruțele cele mai demondate. Dar toate aceste trebue să le aibă candidatul gratuit, puse la dispoziție de către prietenii și partizanii lui, iar nu cumva să fie închiriate.

De aceea candidații lansează apeluri către amicii lor politici, ca să le împrumute vehiculele lor pentru ziua alegerii.

După legea electorală engleză ori-ce persona dovedită cu un act de corupțiune sau de a se fi lasat coruptă, se pedepsește cu un an de închisoare, cu ori fără muncă silnică.

Cu asemenea severe măsuri e garantată în Anglia libertatea de... conştiinţă a alegătorului.

*

Intre momentele remarcabile ale luptei de acuma e de înregistrat şi un important discurs al lordului Rosebery pronunţat la Manchester — o notă deosebită în orgia de discursuri şi în torentele de eloquenţă electorală.

El a comparat vechiul liberalism căruia zicea că aparţine — şi noul libesalism care, după părerea lui, înclină rpre socializm. A luat cu hotărîre apararea lorzilor şi a afirmat că „numai o naţiune de sclavi ar putea să se supună dictaturei irlandeze, sprijinită de de aurul străinătăţii.

Irlanda a jucat, fireşte, un rol importînă această mare tragi-comedie a alegerile şi unioniştii irlandeji au făcut pregătiri de... revoluţie înarmată, angajînd voluntari, cumpărînd muniţiuni şi au anunţat că se vor opune cu armele contra aplicărei ori-cărei măsuri pe care ar voia o un parlament irlandez.

*

In sfîrşit între notele picante ale acestei epoci electorale—în care excesele sutragetelor au jucat şi ele un rol însemnat—merită a fi înregistrată următoarea ofertă făcută de către doi foarte cunoscuţi impresari din New york, Cohan şi Harris,—către Lloyd George pe cale cablografică :

„Oferim teatrul Cohan şi vă garantăm o contribuţiune de 10'0 lire sterlinge pentru organizarea unei campanii americane menită să vă ajute în lupta dv. contra lorzilor.

Va trebui să vorbiţi de două ori pe zi în stilul discursului dv. de la Lime House, care e o noutate pentru noi".

Oferta aceasta constituie încă una din loviturile de teatru atît de numeroase în importantul eveniment al alegerilor, cari se apropie de sfîrşit. **A.**

„Ce mai e pe la sate?"

IV

De carne de vacă mai nu se pomeneşte pe la sate. Copiii de şcoală, — dimineaţa mănîncă mămăligă rece, coaptă pe spuză şi cu sare, sau goală, după cum mi a spus unul din ei; la prînz, iarăşi mămăligă rece cu fasole sau cartofe şi, seara, tocmai atunci, mănîncă mămăligă caldă şi cu borş de fasole sau cartofe sau cu cir (zeamă de mămăligă). Aşa se hrănesc milioanele de plugari din România, pe spinarea cărora se-fac în cea mai mare parte, calici, mai ales decînd cu mănunchiul de legi de după răscoale; trăesc în ignoranţă şi mizerie; tot venitul ţării se cheltueşte numai la oraşe, acolo se duc milioane pentru şcoli, căzărmi, teatre, spitale, de care toate, ţaranul nu se foloseşte. De-i bolnav, la spital nu-i loc. De-ar voi să înveţe carte, şcoala din satul lui, e mică, friguroasă, e întunecoasă şi copilul lui trebuie să tremure, trebuie să steie înghesuit, ba pe unele locuri, mai stă şi în picioare pe lîngă păreţi. Şcoalele de la sate, în urma marelor reforme, au rămas fără lemne de încălzit; la nici o şcoală din jud. Suceava nu se dau lemne în deajuns. Mobilierul stricat nu se mai repară; din nou nici vorbă nu-i să se mai facă şi copiii tremurînd în salele reci, mai sunt condamnaţi să mai steie şi în piciare pe lîngă păreţi. Localuri de petreceri—afară de murdarele crîşme—ţaranul nostru n'are. In nici o parte a ţării nu s'a încercat un început de petreceri pentru ţaranul romîn. Pe la oraşe se cheltuesc cu locarurile de petreceri, după cum am spus, milioane. Nu acolo e nevoie de susţinerea teatrelor, acolo lumea-i avută, e cultă, la sate se cere teatru; şi legiuitorii, cari or şti să lecuiască această rană, vor fi socotiţi ca mîntuitori ai acestei clase de romîni. La sate se impune facerea de pitării populare. Pîinea de grîu fiind mai eftenă, ar putea fi mîncată şi de săteni, şi s'ar mai împuţina numărul pelagroşilor. Ţărancele nasc fără ca moaşele de plasă să le viziteze. Aceste cucoane sunt prea scumpe, ele cer plată şi transport; şi un sătean n'are cu ce plăti şi nici cu ce transporta pe o cucoană moaşă, care strîmbă din nas cînd intră în casa unei lehuze ţărancă, care în loc de muşama, are sub ea un braţ de paie şi în loc de pat, mijlocul casei. Ţaranii fug de doctor, el le cere bani (vezi Paşcani) şi ei n'au. Pielea lui e scoarţă de murdărie; ce n'ar da şi el să aibă unde să se spele în timpul ernei, unde să găsească o baie caldă; s'ar mai înviora poate; dar nu o găseşte, căci statul nicăieri n'a făcut, măcar un început de băi populare.

Deşi d. Haret a zis în plin Senat, că pentru şcoala poporului s'a făcut prea mult în timpul din urmă, eu voiu afirma că nimic nu s'a făcut. Lefurile învăţătorilor sunt tot acele d'inaintea d sale. Localurile de şcoală sunt tot acele pe care le ştie toată lumea, vechi, rele, desgrădite, neacoperite şi pe unele locuri pe jos cu lut. De făcut iată ce a făcut; a tolerat scumpirea cărţilor de şcoală primară pe care le schimbă în fie-care an, în cît un elev din div. II nu poate face doi ani cu o carte de cetire, asemenea şi la div. III. Citirele de anul al II lea nu se pot servi doi ani, sunt schimbate. Iată cam cît trebuie să plătească un părinte, care are copil în clasa IV primară, Citirea 1.65 leu, Arit. 1 leu, Gramatica 0.80 l. Geografia 1.50, mai adăugaţi-i: caete, condei, cerneală şi altele care toate trec peste 6 lei. Ce credeţi, că face în cazul acesta un sătean ce are 3 copii în şcoală şi în clase deosebite? Îi lasă fără cărţi şi aşa se perde vremea celor şapte ani obligatori şi a,a numărul absolvenţilor şcoalii primare e tot mai mic şi cu pregătiri insuficiente.

Apoi a micşurat îngrozitor cheltuelile de cancelarie, din cei 44 lei, ce erau obligate comunele să deie pentru cheltueli mărunte şi de cancelarie învăţătorilor, d. Haret cu d. administrator al casei şcoalelor le-a redus la şase lei pe an. N'a ordonanţat nici pînă acuma banii pentru grijitul localurilor de şcoală—deşi suntem la începutul lunei Noembrie. Şi aceasta se petrece tocmai acuma, cînd toată lumea ia măsuri contra holerii, tocmai acuma s'au început şi să ţin cursurile în localurile de şcoală neseparate. (vezi jud. Suceava).

A suprimat combustibilul ce să dădea pentru locuinţa dirigintelui, dînd chiar ordin în această privinţă.

După cum se vede poate prea multe s'au făcut în anii din urmă, pentru învăţător şi şcoală primară dar nu în bine, ci în rău.

Cînd am cetit titlul acelui articol, cam de-al de acestea mă aşteptam să văd scrise de d. Theodor Ionescu în gazeta „Şezătoarea"; dar încheiu zicînd că, omul scrie ce ştie şi după cum i se dictează. **Un dascal.**

Litere-Ştiinţe-Arte

In luptă... Nu e întăia dată cînd poetul Al. Vlăhuţă—cîntăreţ al frumosului şi al binelui—îşi face plăcerea—datoria, poate—de a administra cîte o satiră plină de înţelesuri şi de învăţăminte unor anumiţi poeţi tineri.

De astă dată—într'o satiră publicată în „Universul" de Duminică intitulată „Slăvit e versul.." poetul pare a pune la index pe simboliştii noştri,—decadenţii misticii, şi ceialalţi, amatorii de exotisme şi de ciudăţenii, vînători de extraordinar şi de macabru :

Tu ia doar la crestarea silabelor aminte,
Să nu prea bată 'n struna ştiutelor cuvinte—
Ci cu 'nvîrtiri de fraze, cu vorbe de la tine,
Fă sunetele goale să ni se pară pline,—
Cum, iscusit dispuse, oglinzile ne mint birint.

Să n'ai un şir.—Aceasta ne-ar desvăli secretul,
Am şti ce spui, ce cugeţi. Şi, pentru noi, poetul
Cu cît mai ne 'nţeles e—cu atît e mai profund.
Ce mici devin chiar zeii cînd nu se mai ascund!
Din patru 'n patru, versuri, şi plan şi ritmu ţi schimbă,
Ca tot ce scrii să pară că-i scris în altă limbă.

La titlu să iai seama. Sonor, bombastic, vag,
Şi cu ceva macabru—să ne 'nflori din prag.
Căci titlul e alarma. Ca 'n trîmbiţă să-l suni :
„O inimă în flăcări", „La casa de nebuni",
„In criptă", „Flori de sînge"... Şi nu-i zor nici de cum
Ca titlul cu povestea să aib' acelaşi drum.

Ameţitor de gînduri, un motto mistic pune,
Să-şi tremure lumina—un far peste-o genune.
Subt el, psalmodic, versul silabele să-şi joace,
In fierbere de glasuri, ca apa la răstoace.
Iar toată poezia—cui sens ar vrea să-i cate—
Mai limpede să-i pară citită de-a 'ndarate.

*

La Inusbruck studenţii universitari s'au pus în grevă pentru că guvernul n'a luat măsuri ca vechea şi dărăpînată clădire a universităţii să fie reparată. Rectorul aprobă purtarea studenţilor.

*

La Colonia s'a jucat cu mare succes o piesă în 3 acte de Wilhelm Schmidtbonn „Mînia lui Achille".

*

In a doua seară de Crăciun se va cînta la teatrul imperial din Viena „Voevodul ţiganilor" cu un duet inedit pe care l'a găsit libretistul operetei între postumele lui Iohann Strauss. E un duet de amor destinat a fi cîntat în actul III, o scenă petrecută între Barinkaz şi Soffi. Strauss avea intenţia să întrebuinţeze duetul într'o altă compoziţie, pe care însă n'a mai terminat'o.

*

Dumineca „şezătoarei literare" se anunţă ca un mare succes. In jurul unora dintre simpaticele nume anunţate pe afiş domneşte cea mai vie curiozitate. Ar fi trebuit să fie preţurile populare pentru a face matineul mai accesibil celor modeşti la finanţe.

*

Revista „1907" are următoarea reflecţie politico-literară :

Unicul parlament din lume, care n'a onorat memoria lui Tolstoi, e al nostru.

Nici chiar d. Stere nu s'a gîndit să ia iniţiativa unui omagiu public în amintirea celui mai nobil dintre apostolii popora nistului.

Şi dacă d. Stere n'a avut nimic de zis, d. Pherekyde a fost în dreptul lui să tacă. Ce poate fi comun între dispreţuitorul banului şi parlamentul nostru plin de antreprenori, concesionari, gineri — şi alţi idealişti ?

Un act de făţărnicie mai puţin,

*

Iată oare-cari detalii asupra recentelor declaraţii atribuite exploratorului Cook

„După o matură reflexiune mărturisesc că nu ştiu precis dacă am atins polul nordic. Increderea compatrioţilor mei este singurul lucru de care am nevoie în momentul de faţă. Luni întregi de izolare şi chinurile foamei mă dezechilibrase în parte şi am putut crede că în adevăr am ajuns la pol.

Doi ani am petrecut în regiunile artice, în care timp suferinţele şi lipsurile ce am îndurat ar fi fost prea de ajuns ca să dezechilibreze ori-ce creier.

Ar fi imposibil ori şi cui să probeze cu siguranţă că a mers pînă la pol. Cînd mi-am dat seamă de senzaţia enormă ce produsese ştirea descoperirii mele—fu complect înnebunit. Am fugit. Multă vreme am rămas cu femeea mea şi cu cei doi copii ai mei la Londra, necunoscut de nimeni. Acum voiu reîntra în ţeară şi voi renunţa bucuros la onoarea de a fi descoperitorul polului, numai să pot redobîndi încrederea concetăţenilor mei şi să-i fac să priceapă suferinţele prin care am trecut".

... Vorbe, vorbe !...

*

A apărut No 8, pe luna Octombrie, al revistei „Archiva", organul societăţei ştiinţifice şi literare, cu următorul sumar :

N. Zaharia.—Sinceritatea. N. Rădulescu-Niger.—Elenei Doamna (versuri). T. T. Burada.—Teatrul in Moldova (stag. 1866—1867). Gordon.—Nocturnă (versuri). G. P. Ieşenilor (versuri). N. A. Bogdan.—La Tîrgovişte şi la Mînăstirea Dealului (impresii din călătorie). Eugeniu Revent.—Rugăciune (versuri). Dumitru C. Moruzi.—Instrucţia militară în şcoale (Cap. I, II şi III).

Cîntec (versuri). Dr. I. Primăvară. Cîntec (versuri). Dr. I. Nicolau.—Pe pîrîul Ruja (observaţii ştiinţifice). Arhiereul Narcis Creţulescu.—Documentele M-rii Neamţu din 1430, 1456, 1463, 1500, 1527, cu adnotări.

Dări de seamă.—D. G. Longinescu, —La justice par l'Etat de Paul Lapie.

*

STRUNA ZILEI

OCULISTICA

Medicul primar oprind pe d-na dr. P. de a opera un bolnav de ochi, d-sa a demisionat.

Opinia.

In contra şefului zadarnic
O, doamnă, protestezi şi tuni :
Se 'ntîmplă unei oculiste
Că nu-i văzută cu... ochi buni.

INFORMATII

❑ Ministrul de industrie şi comerţ prin direcţia serviciului de măsuri şi greutăţi, a lansat o publicaţiune, către toţi depozitarii şi vînzătorii de cherestea că sunt obligaţi a vinde materialul lemnos, socotind cubajul după dimensiunile reale pe care scîndura sau grinda le aare în momentul vînzării, iar nu cum se practică acuma, luîndu-se de bază dimensiunile pe care le aveau la eşirea din fabrică.

Contravenienţii vor avea să suporte rigorele penale ale legei speciale.

❑ Absolvenţii şcoalelor nomale, care nu au încă locuri, vor trebui să se prezinte în ziua de 1 Decembbie la ministerul instrucţiunei publice, pentru a'şi alege locurile în învăţămînt.

❑ Consiliul comunal se întruneşte astă-zi la orele 4 şi jumătate, sub preşedinţia d-lui primar N. Gane.

❑ Sub-comisarul C. Condopol, de la poliţia din punctul Burdujeni, a fost revocat.

❑ D. medic colonel Frangulea Neculai, de la corpul III de armată, a fost mutat la corpul IV.

❑ **O decizie a ministerului de razboiu.**—Ministerul de răsboiu a trimes corpurilor de trupă, o decizie, prin care le pune în vedere, că este cu desăvîrşire oprit, pe viitor, a lua oameni pentru diferite servicii, de cît după ce omul a făcut un an sub arme; este oprit pe a se întrebuinţa în corpurile de trupă mai mulţi oameni în diferite servicii ca: secretari, cizmari, croitori, armurieri etc.

Este de asemeni interzis ca muzicile şi corniştii să aibă efective mai mari de cît cele prevăzute în tabelele de efective; gardele garnizoanei, ca şi cele ale corpurilor să fie reduse la strictul trebuincios, suprimîndu-se plantoanele bicicliştii, excorte la consilii.

Se interzice pe viitor a se mai da oameni pentru servicii de poliţie de garnizoană, excorte de arestaţi, patrule etc. Toate corvezile din corp să se facă cu oameni pedepsiţi disciplinar, şi la nevoe cu oameni de la unităţi.

De asemeni, se interzice ataşarea de oameni, pe la diferitele servicii fără aprobarea ministerului.

❑ **Nenorocirea din gara Iaşi.**—O groaznică nenorocire s'a întîmplat aseară la orele 5.55 la plecarea trenului spre Paşcani. Zidarul Zaharia Klein, care pleca la Podul Iloae, după ce trenul se puse în mişcare, voi să treacă în alt vagon; a alunecati nsă şi căzu între vagoane rămînînd acaţat de haină. Corpul său a fost tîrît pe o distanţă de 60 de metri, pănă cînd un frînar de lîngă vamă observînd sînge pe linie, a dat semnul de oprirea trenului. Trenul s'a oprit şi de sub vagoane a fost scos corpul oribil mutilat al nefericitului, care a fost pus pe o targă şi dus la morgă.

❑ D. I. B. Ionescu, a fost numit şef al serviciului technic al oraşului Roman.

❑ Ministerul de răsboiu a trimes celui de instrucţie o adresă, prin care spune că pe viitor s'a pus în vedere comandamentelor, că corpurile de trupă pot interveni la ministerul instrucţiunei publice ca soldaţii cari au urmat şcoala de I ul, II-a şi al III-a grad în ca zarmă să depună examen, dacă voesc în faţa comisiunei instituite, de ministerul instrucţiunei publice.

❑ **Şcolare.**—Duminică 5 Decembrie va avea loc la liceul naţional a doua şezătoare literară organizată de elevi.

— Incepînd de astă-zi biblioteca liceului naţional va fi deschisă.

— Ministerul instrucţiei a aprobat restituirea sumei de 100 lei, făcută de d. M. Tomida, pentru a preîntîmpina cheltuelile necesare organizărei concursului de oină.

— D. Ioan Dragan, licenţiat în litere va suplini catedra de istorie a d lui Raki Vasiliu, în tot timpul congediului obţinut de acesta pînă la închiderea seziunei parlamentare.

❑ Comisiunea specială pentru abatoarele de frontieră compusă din d-nii: Em. Porumbaru. C. Brătianu, dr. Antipa, Morandini, Filip şi ,Duperre, s'a întrunit eri la ministerul de domenii, pentru a examina raportul comisiunei technice, cu privire la ofertele pentru furnizarea instalaţiilor mecanice la abatorul din Burdujeni.

Comisiunea a hotărît să se ţie o nouă adjudecare.

❑ Colegiile electorale al comunelor Hermeziu şi Ţiganaşi, din judeţul nostru, au fost convocate pentru ziua de 2 Ianuarie 1911, pentru alegerea noilor consilii comunale.

❑ In ziua de 11 Decembrie se va ţinea, în localul prefecturei, licitaţia publică pentru arendarea vînatului din pădurile : Băiceni, Mogoşeşti Mînzeşti, Bîrnova, Hadîmbu, Mironeasa, Breazu, Golăeşti, Ruseni.

❑ Eri după amiază, ofiţerii regimentului 7 roşiori, sub comanda d-lui colonel Călinescu au făcut un marş de recrutare pînă la Tomeşti.

❑ Luni 29 Noembrie, va avea loc un important consiliu de higienă al oraşului.

D. profesor dr. Negel, va face un aspru rechizitor administraţiei comunale în ceia ce priveşte curăţenia oraşului.

❑ **Producţia elevilor conservatorului**—Duminecă 28 Noembrie, la orele 2 jum. p. m., va avea loc, în sala conservatorului.

Iată programa producţiunei :

1) Mozart: Quartetul al V-lea pentru instrumente de coarde, exec. de elevii J. Bobescu, G. Vasiliu, Lazăr Const. şi Flor Breviman 2) Demerssemann : Concertul al II-lea pentru flaut executat de elevul M. Dobreanu, la piano elevul Budala. 3) M. Eminescu : Epigonii rec. de elevul St. Constantinescu. 4) Beethoven : Andante Favorit pentru piano exec de eleva Estella Weinberg, clasa d lui Sibianu. 5) Jules de Swert : Concert pentru violoncel exec. de elevul Fl. Breviman la piano eleva Alice Sion. 6) E. Caudella : „Durerea" romanţă cîntată de eleva Margot Ionescu. 7) Hauser : Rapsodia Ungurească pentru violină exec. de elevul I. Bobescu, la piano elevul Budala. 8) Chopin : Balada No 1 pantru piano exec. de eleva Silvia Apostolescu clasa d lui I. Sibianu.

Venitul net ce va rămînea, se va împărţi elevilor lipsiţi de mijloace. Biletele se află la conservator.

❑ Comitetul societăţei „Clerul Mîntuitorul Hristos" a fixat intinerarul conferenţelor acelei societăţi.

Conferenţele se vor ţinea în localul seminarului şi vor începe după 8 Ianuarie 1911.

❑ Un program cu titlul nou, se începe astă-seară la cinematograful „Union" de la coleseul Bragadiru.

Noul program cuprinde, între altele : Sclavă albă, senzaţional tablou, în lungime de 700 m., cea mai mare lungime ce a atins'o un tablou cinematografic. Tabloul cuprinde scene din cele mai emoţionante. Tânăra Editha, dintr'o familie saracă, citeşte într'un ziar, un anunciu că o familie onorabilă caută o d-nă sau d-ră, care să'i însoţească într'un voiaj, în schimbul unei mari sumi de bani. Ea se duce, dar cade în mîinele unor ordinari vînzători de carne vie, şi înştiinţează de aceasta pe părinţii ei, printr'o scrisoare, Fratele ei pleacă în urmărirea ei şi cu mare greutate o salvează.

Tot în acest program se mai cuprind : Misterele prinţesei suspinelor, superb tablou istoric; o frumoasă pereche comedie; mila perceptorului, dramă; negrul alb comedie; frumuseţa florilor, film de astă-seară etc.

Sîmbătă, de la orele 3 p. m. mare concert al orchestrei regimentului 13. Duminică, la orele 3 p. m., mare matineu cinematografic. Intrarea generală 50 bani de persoană.

❑ Ministerul de interne comunecă prefecturei judeţului, că consistoriul superior bisericesc a semnalat ministerului cultelor, că una din plîngerile preoţilor rurali; manifestate în conferinţele pastorale cît şi în cercurile culturale, a fost acum aceia că mai toate autorităţile nu lasă destul timp liber locuitorilor să vie la biserică Dumineca şi şi sărbătorile.

Pentru a se remedia acest rău consistoriul propune a se lua următoarele măsuri :

1) primăriile comunelor, rurale să nu mai lucreze Duminica cît timp ţine slujba bisericească; 2) prin autorităţile administrative şi inspectorii agricoli, să se oprească arendaşii de a mai chema la socoteli pe săteni Dumineca; 3) să se execute fără ştirbire, legea pentru monopolul vînzărei băuturilor spirtoase; 4 consiliul judeţian să nu mai încuviinţeze pe viitor, ţinerea tîrgurilor Dumineca.

Faţă cu aceste cereri ale consistoriului bisericesc, ministerul de interne cere să se ia măsuri de îndreptare.

❑ Delegaţiunea judeţiană a fost convocată pentru zilele de 29 şi 30 Noemb., 1 şi 2 Decembrie, pnntru verificarea conturilor comunelor.

❑ In ziua de 6 Decembrie, cu ocazia sărbătoarei Sf. Neculai, fiind onomastica, Ţarului Rusiei, o recepţie va avea loc la consulatul rusesc.

Dimineaţă se va oficia un Te-Deum la biserica sf. Neculai domnesc.

DIVERSE

— In comuna Popeşti bîntue epidemia de difterie, iar la Dumeşti s'a ivit febra-tifoidă.

— Un incendiu, s'a declarat la Isidor Brill din strada Lozonschi No. 16, care a fost localizat de pompieri.

— La comisia III-a, continuă verificarea tabelei tinerilor înscrişi la recrutare pentru clasa anului 1912.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri :

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ceaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc	pachetul	0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri ;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
„ „ nou	0.70	„
Vin nou de viţă indigenă	0.50	„
„ „ „ „ americană	0.60	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Procesul penal al trusturilor

— Considerentele Curţii de Apel din Iaşi, secţia II —

Ministrul justiţiei a reuşit să facă celebre cele două decizii pe cari Curtea si II din Iaşi, le-a dat în afacerile penală şi civilă de contravenire la legea trustului arendăşesc.

De aceea, public şi lume judecătorească aşteaptă să afle considerentele Curţii de Iaşi şi noi, pentru satisfacerea cetitorilor, reproducem astă-zi importantele considerente în afacersa penală, rămânînd să reproducem şi pe acelea din afacerea civilă — cînd vor apărea.

CURTEA,

Asupra apelurilor în termen făcute de Froim Fischer, Gheorghe Prilogeanu şi Constantin Prilogeanu contra sentinţei corecţionale a Tribunalului de Dorohoiu No. 1643 din 28 Septembrie 1890, prin care sunt condamnaţi la cîte două luni închisoare şi la cîte 22.500 lei amendă pentru că au contravenit la legea pentru mărgenirea dreptului de a ţine moşii în arendă.

Considerînd că faptul ce se impută inculpaţilor este: că Froim Fischer şi Gheorghe Prilogeanu avînd luată în arendă moşia Trestiana cu Starcova de la Alexandru Calimaki, procurator al mamei sale Zeneida Calimaki, proprietara moşiei, cu contractul autentificat de Tribunalul Ilfov secţia de notariat sub No. 11338 | 906, cînd s'a promulgat legea de la 12 Aprilie 1908, pentru mărgenirea dreptului de a ţine moşii în arendă, în loc să denunţe acest contract, de oarece ei aveau în arendă mai mult de 4000 hectare, l'au cedat, prin actul de cesiune transcris de Tribunalul Dorohoiu la No. 1128 din 16 Iulie 1908, lui Constantin Prilogeanu, acesta nefiind de cît o persoană interpusă acelor doi arendaşi, aşa că toţi s'au făcut culpabili de faptul prevăzut şi pedepsit de art. 3 din menţionata lege.

Considerînd că această inculpare adusă numiţilor se întemeiază pe decisiunea civilă a acestei Curţi No. 150 din 25 Noembrie 1909, rămasă definitivă, prin care se hotăreşte că aşa zisul act de cesiune nu este de cît un nou contract de arendă nul şi de nul efect, că fiind făcut către o persoană interpusă, care decisiune avînd putere de lucru judecat, inculpaţii în puterea ei, urmează să fie condemnati conform art. 3 din legea pentru mărgenirea dreptului de a ţine moşii în arendă.

Că în orice caz, chiar dacă zisa decisiune n'ar avea putere de lucru judecat,—pe baza presumpţiunilor desvoltate în instanţă, contravenţiunea la prohibiţiunea zisei legi se constată şi prin urmare culpabilitatea este bine stabilită.

Considerînd că instanţele corecţionale fiind chemate a se pronunţa în chestiuni mult mai grave şi de un interes mult mai însemnat de cît instanţele civile, fiind în joc onoarea şi libertatea justiţiabililor, iar nu numai interese băneşti, ele sunt datoare să iea cunoştinţă prin ele însăşi şi să decidă asupra tuturor cestiunelor civile, care ar avea vre-un raport cu infracţiunea ce sunt chemate a judeca şi care ar forma fie elementele de apreciaţiune, fie acelea constitutive ale delictului, fără ca decisiunile lor să fie subordonate, să fie încătuşate de decisiunea altei instanţe.

Considerînd că conduşi de aceste regule imperios necesarii pentru o dreaptă şi neatîrnată justiţie penală, atît legiuitorul cît şi doctrina şi jurisprudenţa au admis în general că hotărîrile instanţelor civile, date asupra chestiunilor ce nu sunt rezervate jurisdicţiunei civile, ce nu sunt o pedică fie a acţiunei publice, fie a judecărei ei—cum ar fi acelea relative la starea civilă,—nu sunt opozabile, n'au nici o influenţă, nici o autoritate şi prin urmare nu pot constitui lucru judecat fie în favoarea, fie în contra prevenitului, înaintea instanţelor corecţionale; că aceste instanţe sunt datoare—chiar dacă ar da loc la hotărîri contradictorii — să examineze din nou nu numai faptul delictuos dedus în judecata sa, dar şi toate chestiunile civile de fapt şi de drept, care de altmintrelea ar fi de competinţa instanţelor civile, dar care formează elementul necesar pentru existenţa criminalităţei şi de la a căror soluţiune prealabilă depinde soluţiunea procesului penal.

Jurisdicţia represivă trebue să se pronunţe cu aceiaşi libertate, în aceiaşi putere ca şi cum tribunalul civil nu s'ar fi pronunţat asupra acestor chestiuni, căci numai această independenţă, această lipsă de înrîurire asupra judecăţei, asupra conştiinţei judecătorului penal este singura garanţie a onoarei şi a libertăţei justiţiabililor pentru o judecată liberă, neînfluenţată dreaptă.

Considerînd că, dacă judecătorul corecţional pentru ca să poată constata delictul şi să-şi poată forma religiunea sa, este ţinut să se pronunţe asupra chestiunilor prealabile, adică acele chestiuni ce rezultă din fapte anterioare delictului şi care depind de titluri sau chestiuni independente de delict, ori din contracte anterioare, a căror violare face să se nască delictul, aşa că judecata în civil a acestor chestiuni nu poate face autoritate de lucru judecat asupra judecăţei penale, apoi cu atît mai mult, el este dator să cunoască prin el însuşi şi să se pronunţe asupra faptului, asupra contractului care el însuşi a dat naştere delictului şi care a motivat urmărirea penală, în acest caz ineficacitatea lucrului judecat în civil este necontestată, pentru că examenul contractului nu mai formează o cestiune prejudicială, el se confundă cu examenul delictului, contractul este delictul în suşi şi competenţa judecătorului corecţional de a se pronunţa el însuşi asupra unor asemenea contracte, de a verifica personal materialitatea delictului ce rezultă dintrînsul, devine absolut necesarie căci ea se naşte din indivizibilitatea din legătura strînsă ce există între delict şi contract şi numai în apropierea contractului judecătorul găseşte însăşi existenţa sau aceexistenţa delictului.

Considerînd că, în specie, faptul penal ce se impută inculpaţilor, residă în însuşi contractul nou de arendă de la 16 Iulie 1908, prin confecţionarea lui se pretinde că s'a contravenit dispoziţiunilor prohibitive şi penale ale legei din 12 Aprilie 1908, simulaţiunea lui constitue delictul ce se pretinde că dînşii au comis, el formează elementul necesar al existenţei delictului, fără el frauda la lege nu s'ar fi comis, delictul n'ar fi existat, prin urmare studiarea şi apreciarea acestui contract, a simulaţiunei lui, incumbă instanţei chemate a constata şi a se pronunţa asupra delictului la care el a dat naştere, căci în el numai judecătorul penal va găsi elementele delictului, de care inculpaţii s'ar fi făcut culpabili

Astfel dacă constatarea simulaţiunei contractului şi prin urmare a existenţei delictului, ar fi de atributul instanţei civile şi hotărîrea sa s'ar impune judecătorului corecţional, acestuia nu i-ar rămîne de cit datoria de a se supune aprecierei judecătoralui civil şi dreptul numai de a fixa quantumul pedepsei; ori, nici independenţa judecăţei penale de cea civilă, nici conştiinţa judecătorului nu pot primi o asemenea aservire, întrucît dacă autorul legei a cărei aplicare se cere, ar fi voit să facă o asemenea răsturnare de principii, ar fi spus-o într'un mod clar şi formal, ceia ce însă el nu a făcut.

Că, prin urmare neexistînd în cauză autoritatea lucrului judecat, urmează a se vedea dacă contractul de la 16 Iulie 1908 numit act de cesiune este simulat şi dacă prin alcătuirea lui inculpaţii au comis delictul prevăzut şi pedepsit de art. 3 diu legea de la 12 Aprilie 1908.

Avînd în vedere motivele din sentinţa apelată a Tribunalului de Dorohoiu şi susţinerile orale prin care se tinde a se stabili că Constantin Prilogeanu nu este de cît persoană interpusă a foştilor arendaşi Froim Fischer şi Gheorghe Prilogeanu şi că, prin urmare contractul nou de arendă numit act de cesiune, de la 16 Iulie 1908, este un contract simulat şi dar nul şi de nul efect, de oarece ascunde arendarea moşiei Trestiana cu Starcova, numiţilor Fischer şi Gheorghe Prilogeanu care nu mai puteau ţine în arendă acea moşie, de oarece trecea peste maximum de 4000 hectare, prevăzut de legea de la 12 Aprilie 1908, aşa că dînşii s'au făcut contravenienţi ai acelei legi şi pasibili de pedeapsa prevăzută de art. 3.

Considerînd că din faptul că Fischer şi Gheorghe Prilogeanu nu au denunţat contractul de arendă de la 1906 şi l'au cedat lui Constantin Prilogeanu fiul inculpatului Gheorghe Prilogeanu, nu se poate deduce intenţiunea lor de a frauda legea, simulînd contractul de subarendare numit act de cesiune în scopul de a rămîne tot ei arendaşi prin interpunerea lui Const. Prilogeanu, căci ceia ce este de dovedit, este tocmai faptul dacă prin alcătuirea eî inculpaţii au căutat să fraudeze legea.

Considerînd că dacă dînşii nu au denunţat contractul şi au căutat să treacă moşia lui Constantin Prilogeanu, cu consimţimîntul expres al proprietarului, aceasta nu este o dovadă că ei — care ştiau că nu mai pot fi arendaşi a-i acelei moşii—au voit să fraudeze legea, ci din contra, că tocmai pentru a se conforma legei s'au desfăcut de acea moşie trecînd-o prin actul de cesiune fiului unuia dintre dînşii, lui Constantin Prilogeanu, pentru ca acesta să profite de arenea unei moşii de care ei nu se mai puteau folosi, căci altfel ce era mai uşor pentru dînşii ca să dea aparenţă că s'au conformat legei, de cît să denunţe contractul şi să facă un altul nou pe numele lui Constantin Prilogeanu, de oarece aveau consimţimîntul proprietarului, rămînînd tot dînşii arendaşi prin interpunerea tînărului Prilogeanu.

(Va urma)

Ultime INFORMAŢII

❑ *D. Take Ionescu soseşte mîine în Iaşi pentru a pleda într'un proces la s. I-a a Curţii.*

Seara va plèca la Brăila.

❑ *D. Gr. Ghyka-Deleni a revenit asupra demisiei sale din preşedinţia comitetului pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă.*

Intrunirea comitetului statuei, anunţată pentru Duminică 28 Noembrie, s'a contramandat.

❑ Nici astă-zi n'a putut începe concursul pentru ocuparea locului de medic primar, secţia chirurgicală, de la Spiridonia din Iaşi, de oare-ce ministerul de interne tot nu şi-a comunicat delegaţii.

❑ **Universitare.**— Consiliul facultăţii de litere a hotărît ca d. Ion Găvănescul să ţie prelegerile sale de pedagogic pentru studenţii tuturor facultăţilor, care doresc ca după luarea licenţei să între în corpul didactic. De aceea şi studenţii de la facultăţi de ştiinţi sînt obligaţi a se înscrie şi urma cursurile de pedagogie ce se predau pentru secţiunea filosofiei şi a trece examenul, alt-fel nu pot fi admişi a urma seminarul universitar.

— Astă-zi are loc la seminarul pedagogic universitar lecţia practică a d lui licenţiat Gh. Balaban. Raportor al lecţiei va fi d. I. Popescu. iar critica o va face în o viitoare şedinţă d. Ilie Lepadatu.

— Luni 29 Noembrie, noul conferinţiar al facultăţii de drept, d. N. Pogonat îşi va începe prelegerile de drept internaţional pentru studenţii din anul III.

D-sa îşi va urma prelegerile Mercuri şi Vineri de la 10—11.

— D. Albert Popovici-Taşcă îşi va continua cursul de istoria doctrinelor economice pentru doctorat, astă-zi de la 4—6 şi mîne aceiaşi oră. D-sa va vorbi despre „Ideea economică la Platon".

— Senatul şi consiliul facultăţii de medicină se vor întruni zilele acestea spre a cerceta titlurile şi lucrările d-lui D. Bungheţeanu, candidat la catedra de fizică a facultăţii de ştiinţi din Bucureşti.

— Echivalarea diplomelor d-lor S. Negrescu şi E. Catargi a fost admisă cu condiţia ca să treacă un examen de limba şi literatura romînă.

— Cererea d-lui profesor Avramescu, din Galaţi, de a fi numit conferinţiar de matematică în locul d-lui Stoenescu Dunănăre, a fost respinsă ieri, caedidatul neavînd lucrări suficiente.

— Comisiunea compusă din d. Aurel Mănescu decanul facultăţii de ştiinţi şi profesor Dimitrie Pompei, în urma probelor scrise şi orale a acordat studentului Nicolae Pascu bursa statului vacantă la secţia matematică a facultăţii de ştiinţi.

— Despre „Definiţie" este suhiectul din logică dat candidaţilor la bursa de la filosofie.

— D. Hotnog a obţinut bursa statului, de cîte 100 lei lunar, pentru timpul de 3 ani, pînă la trecerea licenţei în filologie.

— Astăzi la oarele 3 are loc ultima probă scrisă a candidaţilor la concursul pentru bursele statului de la filosofie.

Li se va da o compoziţie — în care subiectul să fie tratat din punct de vedere psihologic.

❑ *Inspectorul judiciar al Curţilor de apel, d. Ştefănescu, după ce a avut grija să ieie masa la d. At. Gheorghiu, deputat, a plecat eri seara la Bucureşti.*

D. Ştefănescu a fost trimis în anchetarea procurorului general pentru a afla două lucruri: I. De ce procurorul general a luat parte la judecarea în al al doilea termen, al procesului civil al trustului, pe când la întâiul termen venise să pue concluzii d. procuror Gane; II. Cum a îndrăznit procurorul general să se exprime în mod defavorabil pentru legea trusturilor.

Din cele ce au putut transpira, rezultă următoarele: Deja la întâiul termen, în urma unui incident între procurorul Gane şi avocatul Sion, cel dintâi n'a voit să mai intre la judecarea unui incident, ci a rugat pe procurorul general să intre el, ceia-ce acesta à refuzat.

La judecarea procesului civil, se întîmplase că d. procuror Ghinea Ionescu, de la secţia 1-a, să fi fost delegat să meargă la Curtea cu juri de Suceava, procurorul de acolo, d. Leca, fiind mutat la Bacău. Atunci d. Ghinea Ionescu convenise cu d. Gane ca el să ieie parte la procesele corecţionale de la secţia I, iar d. procuror general să pună concluzii în procesele de la secţia II.

In ceia ce priveşte faptul că procurorul general s'ar fi pronunţat contra legei trusturilor, putem afirma că el n'a avut acest curaj.

Din contra, după cum la procesul de presă din Botoşani, d. Mimi ridicase în slavă toată opera actualului guvern liberal, tot asemenea la procesul din Iaşi, d. Mimi a adus mari şi nemeritate laude legei trustului, căreia i-a preconizat un formidabil succes cînd va fi pusă în aplicare, în 1912.

Aceste laude nemeritate reiese clar din notele pe care ajuterul de grefier le luase în şedinţa acelui proces.

◑ Eri s'au plătit salariile învăţătorilor, pe luna Noembrie.

❑ In ziua de 6 Decembrie, cu ocazia sărbătoarei sf. Neculai, regimentul 7 roşiori îşi va serba patronul.

Se crede că la această serbare va lua parte şi A. S. R. Principele Ferdinand, care este aşteptat pentru săptămîna viitoare spre a inspecta regimentul.

❑ Grefier la secţia a II-a a tribunalului va fi numit dl. G. Gavrilescu, actual ajutor la s. III, iar în locul acesta va fi numit dl. Luchian, de la judecătoria oc. I.

❑ **Judiciare.**—In urma unui incident petrecut la judecătoria ocolului II urban, între d-nii Longhinescu, avocat, şi Vernescu, stagiarul acelui ocol, cel dintâi a acţionat în judecată pe d. Vernescu. Procesul s'a înfăţişat şi d. Longhinescu a declarat că-şi retrage acţiunea. D. judecător Lazăr Teodorescu a spus că şi declină competinţa pe motiv de colegialitate, trimeţînd afacerea să se judece la ocolul I. D. judecător Lupu şi-a declinat şi d-sa competinţa, intru cît incidentul nu s'a petrecut în circomscripţia acelui ocol. Astfel s'a ivit un conflict de jurisdicţie, care se va tranşa de Curtea de Apel din Iaşi.

— O victimă a deraiării tramvaiului în 1905, d. Ştefan Hasnaş, judecător la ocolul Mircişti, a acţionat în judecată direcţiunea tramvaiului, cerînd 60,000 lei daune.

Secţia II-a a tribunalului, care a judecat afacerea, se va pronunţa Luni 29 Noembrie.

— Eri d. consilier C. Grigoriu, însoţit de grefierul Vasiliu, a fost la Hîrlău, pentru a asista la prestarea jurămîntului more judaico, diferit unui domn Haimovici, într'un proces de 9000 lei cu d. Ciolac din Botoşani. D. consilier Grigoriu a constatat lipsa rabinului, care în ajun plecase la Iaşi, pentru a nu asista la prestarea acelui jurămînt.

— La secţia I-a a curţei de Apel urma să se judece astăzi procesul monstrului Chedică, condemnat de tribunal la 3 ani închisoare, pentru atentat la bunele moravuri.

Propunîndu-se noui martori, afacerea s'a amînat.

— Aceiaşi curte a amînat judecarea apelurilor faliţilor Schvartz fiul şi tatăl din Huşi, condemnaţi la cîte 1 an închisoare şi a lui David Goldştein din Iaşi, condemnat la 15 zile închisoare.

— Cel mai mare număr de contestaţii electorale a fost întrodus la curtea de Apel, anul acesta; ele sunt în număr de 500, cele mai multe din Iaşi.

— Curtea de Apel secţia II-a, primind în parte apelul d nei Saly Porjes, a ridicat acesteia starea de faliment, fără a se pronunţa asupra cererei de moratoriu.

S'a ordonat redeschiderea prăvăliei apelantei.

❑ Legendara regină Semiramisa, căreia tradiţia-i atribue fundarea Babilonului, ne-o reconstitue cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli şi în noul său program de astă-zi Vineri d-ra Mirval de la Comedia Franceză apare în rolul eroice regine. E una din cele mai bogate reconstituiri în înscenare cărei s'a dat o majestuoasă interpretare.

In splendidul program nou de astăseară Vineri 26 Noembrie sunt cuprinse apoi multe scene de călătorie precum romantice vederi din Noua-Zeelanda (Australia).—Apoi o vînătoare de girafe în Uganda (Africa)—piese teatrale special alcătuite pentru cinematograf de autori francezi: Pentru onoarea unui tată—Salvarea fiicei etc.

Cei doi actori pariziani, Prince şi Max Linder, supranumit acolo regii rîsului, apar şi ei în noul program de astă seară Vineri Ochii cari fascinează este comedia în care apare Prince şi „gheata strîmtă" comedia lui Max Linder.

Noul program foarte bogat şi bine alcătuit cuprinde şi alte piese comice, sportive etc.

Se desfăşoară de asemenea cel mai nou număr din Pathè Journal care cuprinde între altele: O serbare militară la Veneţia—Escadra americană la Cherburg—Inundaţiile din Franţa—Mohamet V şi flota turcă—O procesiune a (primarului Londrei—etc. etc.

In programul nou de Sîmbătă seara David şi Goliat, mare reconstituire biblică.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare şi mîne Sîmbătă la 9 seara reprezentaţie cu program nou David şi Goliath—Max Linder etc. etc

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

Bucureşti 26 Noembrie

Prinţul Gheorghe pălmuit de regele Petru

Belgrad.—Ziarele spun, că aseară o ceartă violentă s'a iscat aseară la palat între regele Petru şi prinţul Gheorghe.

Regele a somat pe prinţul Gheorghe să părăsească Belgradul, dar acest n'a vroit. A urmat apoi un violent schimb de cuvinte.

Ziarul „Svono" spune că cearta a degenerat şi cum prinţul Gheorghe se împotrivea mereu, regele Petru l'a pălmuit.

Constituirea din Brăila

Brăila. — Comitetul executiv al clubului conservator democrat s'a întrunit aseară la orele 8. luînd mai multe decisiuni, în vederea marei întruniri publice ce va avea loc Duminică 28 Noembrie, la orele 4 p. m. şi la care va lua parte şi d. Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat şi alţi fruntaşi din localitate.

Rezultatul Alegerilor din Anglia

Londra. — La orele 10 şi 10 erau aleşi: liberali 136, unionişti 189, travailliştі 26, redmondişti 45, oarienişti 5; liberalii cîştigă 12 locuri, unionişti 19, travailliştii 4.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 2 şi un sfert.

Ia cuvîntul d. N. Iorga care începe prin a examina politica noastră externă blamînd caracterul cu care sferile noastre politice, tratează această politică.

Vorbind despre viitoarele alegeri, d. Iorga spune, că trebue să se facă ca alegerile de la colegiul al treilea să fie cît se poate mai libere şi să nu mai pue la acest colegiu, candidaţi impuşi sau recomandaţi de prefecţi.

— Eu îmi iau angajamentul, a spus d. Iorga, ca în cazul cînd viitoarele alegeri, nu vor fi cu totul libere, ori-care ar fi guvernul ce le va prezida, să scriu o broşură în toate limbele de pe glob, spre a arata fâr de legile oligarhiei din ţara romînească.

Vorbeşte apoi despre reformele agrare făcute de liberali şi zice că de şi unele au dat rezultate bune, totuşi n'avem domnia legalităţii.

Să ocupă apoi de magistratură şi face cîte-va aluzii răutăcioase la adresa d lui Mimi procurorul general de Iaşi, care, spune d-sa s'a dus în persoană la procesul de la Botoşani pentru a infrunta pe d. Cuza.

SENATUL

— Scandalurile cu indigenatele —

Bucureşti. —Şedinţa s'a deschis la orele 2 jum. sub preşedenţia d-lui general Budişteanu, preşedintele senatului.

Şi în şedinţa de azi, ca şi în cele precedente, s'a continuat votarea de împămînteniri şi recunoaşteri.

D. Dr. Rîmniceanu, fostul vice preşedinte al Senatului, spune că se face un adevărat abuz cu împămîntenirile. Toate culoarele, zice d-sa-sunt pline cu candidaţi la împămîntenire.

Intervine de asemeni d. Neron Lupaşcu, care propune ca împămîntenirile să se voteze după recunoaşteri.

Cu toate protestările, se continuă votarea a o mulţime de indigenate, liberalii ţinînd seamă că pleacă de la putere, căutînd ast-fel să-şi asigure un nou contingent de alegători.

D. Brătianu şi discursul d-lui Duca

Bucureşti.—In cercurile liberale se afirmă că d. Ionel Brătianu a rămas foarte nemulţumit de tonul şi conţinutul discursului d-lui Duca, rostit eri la Cameră.

D. Brătianu pretinde că cele spuse de d. Duca nu intră în vederile guvernului.

Intristaţii: Neculai Stoenescu, soţ Dimitrie şi Cleopatra Kasian, fii; Adrian, Mărioara, Dumitru şi Ileana Kasian, nepoţi; Ruxanda şi Alexandru Răducănescu, soră şi cumnat; Grigore Răducănescu, Aglaia şi Ion Budai, Emanoil Kasian, Gheorghe şi Ecaterina Kasian; nepoţi şi familiile V. Popescu şi Grigoriu, au durerea a face cunoscut moartea, prea scumpei lor

✝

Elena N. Stoenescu

născută Kasian

încetată din viaţă Joui 25 Noembrie orele 11 a. m.

Inmormîntarea va avea loc Sîmbătă 27 Noembrie, la orele 2 p. m

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

La adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".

MAŞINILE DE CUSUT

SINGER

au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune

„Grand Prix"

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

Maşinile noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères - Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

Vieneză 18 ani, cu 400.000 coroanea vere, doreşte căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi (event şi fără avere) bine voiască a se adresa:

L. Schlesinger, Berlin 18.

Corespondenţă romîneşte.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50

Raymond GARIEL,

2me Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în VIENA fondată în anul 1858 Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1224 din 19 Decembrie 1909.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,594,0-7 [illegible] şi fr. 1,144,228.0 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" îmbraţişează asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări asîngăitoare de bunăstare viţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No. 1172 Duminecă 28 Noembrie 1910

Politica externă și romînii de pretutindeni

Terminam articolul de eri, vorbind de politica externă a regatului, arătînd că nu se poate concepe alianță politică a Romîniei cu statele străine pe prețul abandonării intereselor noastre naționale, și relevam importanța deosebită a discursului șefului nostru, cu privire la această însemnată chestiune politică.

D. Take Ionescu a tratat această mare chestiune cu o înălțime de cugetare și pornire sufletească patriotică, pe care trebuie să o invidieze ori ce barbat de stat romîn, și observațiunile sale s'au adresat în primul rînd străinătății, care prin presă și cîte va discursuri din parlamentele străine, a făcut să se vorbească în ultimul timp de politica externă a Romîniei.

In al doilea rînd, d. Take Ionescu s'a adresat Coroanei, care să știe că are o parte aproape exclusivă în diriguirea acestei politici. Și în fine, în al treilea rînd, s'a adresat tuturor partidelor noastre politice și în deosebi partidului condus de d. Carp, care a avut nenorocita inspirație să deschidă la Viena discuțiunea asupra acestei politici, într'un mod cu totul contrar intereselor statului nostru și marei națiuni de romîni de pretutindeni.

Avem noi motive să dorim din tot sufletul ca noua Turcie să reușească în sforțările ei de a se transforma? Iată ce s'a întrebat cu drept cuvînt șeful nostru în discursul seu la mesaj, vorbind de politica noastră din afară.

D. Petre Carp a spus la Viena, că Europa nu poate, și nu trebuie, să privească cu ochi buni renașterea turcească, căci ar fi de natură să tulbure pacea și să creieze mari dificultăți diplomației străine; iar dacă întîmplător o asemenea turburare s'ar produce, provocată de triumful nouei politici a imperiului otoman, Romînia va fi nevoită să se supuie acțiunii ce întreprinde tripla alianță și să iee atitudine direct ostilă împotriva Turciei.

Șeful nostru n'a putut lăsa fără răspuns, părerile atît de puțin fondate ale acestui bătrîn barbat politic și profitînd de discuțiunea mesajului, a abordat în tot largul ei, marea comunitate de interese ce ne leagă de statul turcesc, din cauza elementului romînesc din Macedonia.

Ori ce desvoltare în spre bine a Turciei, profită în acelaș timp și fraților noștri de la Pind. Și noi avem tot interesul să dorim romînilor supuși din imperiul otoman, o soartă cît mai liberă și mai egală în drepturi cu a celorlalți cetățeni otomani. Iar în realizarea acestei legitime dorinți, șeful nostru nu găsește ca d. Carp, o piedică din cauza alianței noastre cu politica triplicei.

Situațiunea Romîniei în Europa, a spus șeful nostru, nu a putut să meargă de cît crescînd și politica țării noastre are toată neatîrnarea cerută de demnitatea ei.

Aceste declarațiuni mi-au reamintit marele cuvinte rostite de neuitatul Lascar Catargi, în Camera de la 1881, cînd interpelat asupra alipirei noastre la tripla alianță, afirma cu tăria patriotică a inimei și minții sale de mare romîn, că Romînia și-a pastrat dreptul de a avea politica ei proprie, chiar în complicațiile din răsăritul Europei, dacă aceste complicații s'ar ivi.

Fără îndoială, că asemenea declarațiuni, rostite de pe tribuna parlamentului, de un barbat politic atît de încercat și așa de bine cunoscut diplomației europene, vor produce toată impresia și tot efectul dorit.

In deosebi, la Viena și Berlin, se va vedea, că vederile d-lui Carp nu corespund sentimentelor țării; că ele rămîn ca simple păreri izolate și că Romînia va fi ca totdeauna, absolut independentă în acțiunea ei din afară, așa cum cer interesele ei naționale.

Dar d. Take Ionescu nu s'a oprit numai la obiecțiunile necugetate ale d-lui Carp de acum o lună, cînd a vorbit de întărirea Turciei celei noui, ci a examinat și declarațiile făcute în parlament de șeful junimiștilor anul trecut, cu privire la războiul pe care noi romînii avem misiunea să-l purtăm în contra slavilor de pretutindeni.

Și aci, șeful nostru a legat chestiunea tot cu interesele neamului nostru de peste Carpați, dovedind cît de fundamentale sunt vederile, care ne despart de d. Carp pînă și în politica noastră externă, unde toate partidele trebuie să vadă, să simță la fel.

Este indiferent, dacă în monarhia Austro-Ungară trebuie să continue a avea stăpînire elementul germano-ungur, sau elementul slav, căci nu are nimic a face această chestiune cu menirea statului nostru, de a cultiva și apara interesele neamului nostru.

Și d. Take Ionescu a vorbit de chestia romînilor din Ungaria, care nu poate veni în mod util la tribuna parlamentului romîn, de cît atunci, cînd un om cu răspundere va spune că cunoaște el o politică de urmat pentru acest regat, care să corespundă în acelaș timp la dublul țel: de a asigura siguranța regatului și de a aduce îmbunătățirea reală a romînilor din afară; singurul lucru — declarațiunea șefului nostru — ce s'ar putea spune și repeta în lumea întreagă ar fi numai, că nu este om politic în Romînia, în a cărui conștiință, chestiunea romînilor de pretutindeni să nu fie a doua în rînd după chestiunea existenții și siguranții regatului.

Cu aceste cuvinte și-a terminat șatul nostru partea din discursul seu, referitoare la politica noastră externă și fără a fi adus în discuțiune fapte noi, a accentuat însă, și a afirmat cu tărie, corecta noastră conduită politică cu toate statele străine și marele criteriu de care ne conducem în toate relațiunile ce avem cu aceste state prin respectul reciproc al drepturilor și intereselor naționale.

Cu aceasta am terminat examinarea ce am făcut asupra declarațiunilor șefului, pentru tot ce atinge politica externă a Romîniei, rămănîndu-ne a vorbi și analiza, în numerele viitoare, părțile privitoare la politica internă, care îmbrățișează atît legiuirea liberală cît și marea și palpitanta chestiune a succesiunii la guvern, pe baza principiilor noastre constituționale.

Vespasian I. Pella

Ceva simptomatic

Discuția la mesaj de astă dată spune foarte mult în mersul politicei interne de partid. În loc de a se deschide vorba de cele din lăuntru, s'a pus discuția pe tema politicei externe. In locul simplelor declarațiuni de altă dată, că politica externă este a Regelui și că în toate relațiunile noastre cu străinătatea, M. S. Regele are cuvîntul hotărîtor, el îndrumînd pasul legăturilor noastre cu puterile străine, de astă dată s'a pus să se discute de toate, numai cele din lăuntru nu.

Nici că se putea o mai bună indicație pentru îndeplinirea vadelii puterilor din lăuntru a partidului liberal. Istovit înlăuntru de opera sa legislativă, desamăgit în roadele, la care se aștepta, cu legile agrare, alungat de țară cu puterea votului, șeful și fruntașii partidului au căutat să se facă mai cunoscuți și să circule în străinătate. Șeful, anul trecut s'a întors cu o sumă de decorații străine semn că a stat de vorbă cu capii de state și cu marii demnitari ai apusului. Pe aceiași cale s'a dus de astă dată și ministrul de externe, ca să aibă ce spune venind în țară.

Chestia politicei externe a provocat'o de altfel și d. P. P. Carp, cu întrebările și răspunsurile date ziaristului Vienez. D. P. P. Carp, cu originalitatea spiritului său că România nu poate avea o inițiativă în politica sa externă, întâiu că e țară mică și debitoare, al doilea politica externă e dusă de Rege, și chiar Regele nostru de și e Hohenzollern, tot nu poate face altfel de cît ceia ce i se zice de la Berlin.

Pe tema astă pusă chestia, va provoca o vie discuție asupra drepturilor noastre de popor românesc și de Regat aici la gurile Dunării și vom vedea cum va eși guvernul liberal din acest impas. Ce va răspunde șeful guvernului la felul de a vedea al d-lui Carp, cînd mai ales d-sa e sorocit—pare se, a lua succesiunea temporară a guvernului liberal. D. Carp este acela care a nesocotit totdeauna valoarea politicei noastre din lăuntru, pentru d-sa tot ce avem în lăuntru e spoială, formele noastre politice seci și găunoase, iar alegătorul romîn, cetățanul romîn o persoană prea puțin interesantă.

Acum vine și zice acelos lucru în politica noastră externă, că noi ne putăm cu mîinele legate, că n'avem nici o inițiativă, că nu ne putem îndruma noi prin noi înșine și că totul se așteaptă de la Berlin.

Noi, ca popor, avem o situație de politică externă excepțională. Din cele patru colțuri ale Regatului avem frați de-ai noștri. In Rusia avem un milion și jumătate și a trebuit ca Duma să se ocupe de limba romînească în școlile elementare și străine, să ne ea apărarea, boerimea basarabeană fiind mai înstrăinată de neam ca străinii chiar.—In Austria avem un sfert de milion, care își are glasul în dietă, parlament și delegații și nu e an unde să nu se discute și chestiile naționale romînești în conflict în imperiul Habzburgic.—In Ungaria avem 3 milioane și jumătate, și tocmai acolo e ferberea cea mai mare și interesul cel mai mare de neam"—Peste Dunărea avem elemente romînești, în Serbia în Bulgaria în Rusia. Ele voesc să trăiască ca Romîni și zilnic să provoacă scene și incidente cari pot înăspri raporturile dintre noi și ei de la stat la stat.

Iată atîtea fețe ale chestiei naționale; adică atîtea chestii naționale cîte state, cîte politică, cîte interese deosebite!

Și noi în toate aceste chestii să n'avem nici un amestec, nici o inițiativă, nici o chemare! Ce lipsă de la datorii! Ce îngenunchiare a conștiinței de neam la asiții fruntași, cari din cercul îngust al oficialității momentului nu mai pot zări ceva mai departe: neamul și interesele lui seculare de rasă!

***

UN NECUVIINCIOS

Epitetul este la adresa d-lui Duca, deputat liberal, sub director de Credit, membru în consiliul de administrație etc.

Și acest calificativ era pe buzele tuturor acelor, cari au avut ocazia, și de astă dată, să-l asculte pe d. Duca, care vorbește la Cameră la anumite date calendaristice, între 25 Noembrie și 25 Decembrie ale fie-cărui an.

Importă puțin nota ce se degajează din discursul d-sale, cu privire la lupta între cele două fracțiuni opoziționiste și iarăși nu importă, căror combinațiuni oculte se datorește nota de simpatie, pe care elevul Duca a arătat o grupărei junimiste.

Ceea ce importă, și mai cu seamă, a jignit pe toată lumea, este tonul care frizează necuviința, cu care acest domn Duca vorbește la adresa celor mai bătrîni, sau celor mai experimentați oameni politici din țara noastră.

Anul trecut a fost necuviincios cu d. Carp și lecția ce i-a aplicat-o șeful junimiștilor, se dovedește a fi rămas fără efect. Anul acesta, a fost necuviincios cu d. Take Ionescu, și e de sperat că lecția pe care i-a dat-o în ședința de eri d. Fleva, nu va rămînea și ea fără răsunet, căci atunci s'ar face dovada, că lipsa de bună cuviință este datorită unui defect de educațiune și nu numai hipertrofii valorei ce și-o atribuie.

Cum anul calendaristic 1911 nu ne va da probabil nici un discurs al d-lui Duca la mesaj, regretăm că nu vom putea ști dacă răul pe care l'a semnalat toată opinia publică, va fi remediat sau nu.

Abilitatea d-lui Iorga

D. Iorga a vorbit ieri la Cameră și nu s'a dezmințit nici de astă-dată O anumită consegvență caracterizează incontestabil activitatea variată și dezordonată a apostolului de la Văleni și anume: lipsa unei directive sănătoase, procedeuri agresive față de tot și toate.

Nimenea și nimica n'a scăpat neatacat de acest cerber al națiunei. Critica lui pătimașă a fost nedreaptă și în contra liberalilor, junimiștilor și a conservatorilor democrați; neatacați n'au scapat nici oligarhia păcătoasă, nici trădătorii romînismului, nici armata stropită de sîngele revoltaților din 1907 și așa mai departe.

Și cu toate aceste d. Iorga încearcă să ia aere de om politic obiectiv — căutînd să îndulcească une ori tonul agresiv, prin laudele ce aduce or cutărei personalități politice sau a vre-unei legi oare-care.

Evident, d. Iorga era încurcat, și doar d-sa e unul din puținii, cari, în actuala situație nelămurită, ar fi putut să fie foarte lămurit în ceia ce crede că e nevoie să le spue.

Atunci cum s'ar putea explica atitudinea plină de reticențe a zvăpăiatului profesor și deputat? Foarte simplu. Prin nesiguranța împrejurărilor prin care trecem.

D. Iorga nu poate să se complacă în situații în care personalitatea și convingerile formează puterea și pârghia în atitudine. D-sa este omul care trebue pururea să se bizue pe cineva. Fără concursul d-lui Stere n'ar fi fost deputat; fără complicitatea liberalilor n'ar fi însemnat ceva la Cameră.

Astă-zi, însă, situația e încurcată. D. Iorga nu știe dacă d. Brătianu va rămînea, nu știe dacă d. Carp va tolera ca să i se susție pe sub mînă candidatura.

De aci nota sarcastică la adresa liberală, amenințarea la adresa junimiștilor. Căci la adresa lor era amenințarea cu publicarea în toate limbile a eventualelor ingerințe electorale. D-sa a avut chiar grija să spuie: „anumiți succesori care n'ar putea reuși de cît făcînd îngerințe".

Nu-i mai puțin adevărat, însă că în ziua în care situația se va lămuri, d. Iorga va ști cum trebue să fie. Și dacă s'ar întîmpla ca mandatul de deputat să i fie asigurat nu va mai fi în poziție de a afla toate ticăloșiile ce eventual s'ar comite în alegeri.

Un barbat consecvent d. Iorga, pînă și în a face mici.. combinații electorale.

OAMENI ȘI LUCRURI

In ajutorul frumuseței

De cîte ori cineva dintre noi—ori cine ar fi—rostește ori scrie o părere în cheatiuni de modă, de eleganță, de lux,—se cuvine să-i fie primită părerea cu oare care rezervă E și nedrept să nu înțelegem, odată pentru totdeauna, că menirea mult învinuitelor excese de toaletă este numai de a întreținea cît mai mult iluzia pe care *noi* o vrem, *noi* o adorăm,—iluzia frumuseței femeești.

A reduce numai la o senzație fiziologică întreg complexul atingerei celor două sexe, ar fi fals și absurd.

Este o gamă din cale afară bogată în nuanțe, în finețe, în mistere; este o scară infinită de forme, de culori, de ritmuri și ele constituie o *artă* care se cere a fi cultivată neîncetat. Și focul sacru pe altarele antice s'ar fi stins, dacă nu era păzit și întreținut.

Atracția între sexe—suprema taină a insăși existenței universale—are trebuința de a fi și ea ajutată, ușurată și provocată. Cîtimi imense de iubire, de plăcere, de delicii se pierd în zadar. Milioane de simțiri trec prin lume fără nici un rost; nenumărate suflete se irosesc în nepăsare —pentru că fizicul, corpul tuturor acelor femei nu se cultivă. Și în case burgheze și în ateliere și în mine se mistuie flacări cari nu încălzesc,—de cît cel mult pentru un contact efemer, pentru cîte o clipă de voluptate chemată să asigure continuarea speciei. Și toate aceste numai pentru ca nu poate fi cultivată, în întregime, comoara de artă, frumusețe și armonie păstrată de toate acele femei necunoscute,—pierdute, din împrejurări variate pentru marea chemare ce are femeea—în genere — de a păstra neatîns focul pe altarul amorului etern. Pierdute, pentru că acele femei nu pot *părea* altceva de cît ceia ce sunt.

Iar arta de a *părea* și de a *plăcea* face de a dreptul parte din arta cea complexă a iubirii. A cui e vina dacă între mijloacele care asigură grația, „șicul", frumusețea—întră și arta îmbrăcămintei și a modei. ?

Știm bine simplicitatea ar fi, poate, un ideal. Sculptura, pictura și poezia chiar au consacrat frumusețea ca atare simplă, și nu artificiile cari o ajută.

Dar *viața* este o artă mai mare și mai însemnată de cît artele pomenite. Și în viață *nu* se esclude frumusețea și artificiul, de aceia eleganța, moda oricît de costisitoare își au rostul lor. Pictorul Delvaille în chestiunea atinsă de Marcel Prévost—pe care l-am citat eri — crede că „moda nu schimbă de cît liniile, stăpînind formele după plac, dar în neatîrnare de dînsa se păstrează desăvîrșirea plastică a corpului. Haina este nota caracteristică a unei vremi, a unei zile,—pe cînd liniile în concepția sculpturală sunt naturale și veșnice".

Iar d-na Paquin — „qui s'y connaît" răspunde cu succes lui Prévost:

„Frumusețea plastică e azi aceiași ca în epoca Phryneei. Nu s'a schimbat nimic prin faptul că s'a recurs la mijloace artificiale ca să se acopere defectele fizice. Ori ce modă e trecătoare—și Venus, dacă trăia astă-zi avea să se supună capriciilor modei actuale. Dar să pui frumusețea împotriva eleganței—e un paradox".

Nu numai că s'ar fi supus modei, dar —credem noi—ar fi fost mai aproape de idealul frumuseței ce ne-au lăsat cei vechi.

.. Să îndurăm dară, spre folosul nostru, tirania eleganței, a luxului, a modei, —ajutătoarele frumuseței celei dătătoare de dorinți, de plăceri și de înnălțări. Să facem pentru ele jertfele ce li se cuvin.

Rodion

CARACTERISTICA ȘCOALEI ELEMENTARE DIN STATELE-UNITE

III

In clasele lor, fie care copil e ocupat la pupitrul său ca un aparat, ori la tabelă cu facerea unui desen sau cu rezolvirea unei probleme de aritmetică. Tabela are în școalele acestea deosebit rol. Ea cuprinde toți părații clasei de jur împrejur, cît un copil poate să ajungă, în cît la un moment dat pot să lucreze în acelaș timp mai mulți copii la deosebite lucruri. Această procedare are avantajul că desvoltă foarte mult personalitatea fie-cărui individ cu care Americanii se fălesc așa de mult.

Eliot, profesor la Universitatea din Harvard, spune că cel mai nimerit progres realizat de 20 de ani în sistemele de educație este individualizarea instrucției, căci permite ca să se desvolte facultățile și capacitățile fiecărei personalități. Acesta este și motivul pentru care Americanii pun atîta preț pe lucrul manual pentru că și acesta se adresează numai individului, ca și învățămîntul științific la aparate și în laborator.

Cu toate aceste Gorst, un scriitor din Statele-Unite face un rechizitor foarte aspru metoadelor de educație, pe care el le numește *criminale*, pentru că ar „îndopa mintea copiilor cu cunoștinți nereale" și că ar „încînta masele lucrătorilor cu speranțe înșelătoare". El impută învățămîntului primar superior și celui secundar de fete, că neglijează aproape complect chestiunile de igienă generală și cu deosebire de igienă infantilă. Un sistem de învățămînt mai complect în această privință, zice el, ar avea de efect imediat diminuarea simțitoare a mortalității copiilor. El cere ca să se îngrijască lumea mai mult de personalitatea copiilor, servindu-se de aceleași argumente de care se servește și Ellen Key, cînd cere un învățămînt rațional.

Metoadele de învățămînt se acordă cu mentalitatea Americanilor cari nu separă cugetarea de acțiune și am putea zice și invers, că această metoadă este care produce mentalitatea acestui popor viguros și plin de inițiativă.

In fiecare American se găsește un om de acțiune, cum de altmintrelea se găsește și în fie-care Englez. De fapt nici nu se găsesc în America leneși, tembeli, oameni cărora să le placă să șeadă și să petreacă, oameni cari să moară de urît. Și vorbesc de oamenii cu stare. Acolo, cine are un capital oarecare, găsești că e necistit lucru dacă nu-l speculează într'o afacere fle cît de riscantă.

Invățămîntul practic ce se dă prin școalele de acolo, a mărit încrederea în om, care așteaptă totul de la sine și nimic de la altul- *Self-help* (ajută-te singur) este principiul de viață al tuturor Americanilor de ori-ce stare materială și de orice vrîstă.

Nimeni nu fuge apoi de muncă, sub ori-ce formă ar fi ea. Pentru American nu există muncă degradătoare, din contra orice muncă este onorabilă. O mare parte din studenții și studentele universităților din America își cîștigă singuri existența, tot timpul cît sunt la studii, fără a avea nevoe de ajutorul părinților lor și fără ca studiile să sufere.

Se spune că Garfield, Președintele Republicei își cîștiga singur banii de care avea nevoe în timpul studiilor sale conducînd coterii care încărcau un vas de pe un canal, iar femeea lui lucra alături cu dînsul.

Este interesant de văzut un conductor de tramvai, un băiat de cafenea etc. citind o carte de știință în momentele de răgaz ce-i lasă serviciul, iar sara îmbrăcat elegant, discutînd chestiuni mai inalte prin întrunirile studențești.

KALODONT
PASTĂ DE DINȚI ȘI APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Reprezentant: Sam. Löhl, Bucuresti.

La Chicago mai cu seamă sunt acest gen de studenți. Aice s'a creat pentru prima oară multe genuri de asistență pentru studenții universității. Pentru aceste asistenți întrebuință orașul mai multe metoade. Mai întăi, sunt diferite funcții care se dau studenților: în birourile de jurnale, în biblioteci, în familile profesorilor, în stenografie, etc. Cei cari cunosc muzica cîntă din orgă la serviciile divine. Apoi sunt și celalte funcții care după ideea noastră n'ar fi de loc onorabile pentru un student. O Americană fondînd un seminar, avu ideea de a cere de la fie-care fată cîte un serviciu casnic, In schimb ea scăzu mult prețul pensiunei. Fetele își făceau patul, își aduceau apă de spălat din curtea institutului, își curățeau locuința etc. Pentru toate aceste trebi nu erau servitoare.

Sistemul lui Miss Lyon de la Holyoke fu apoi imitat de multe școli de fete. Iată bunioară ce înscrie în prospectul său directoarea unui colegiu de femei:

Elevele pot obține o reducere de 25 dolari din pensiune în schimbul unei ore de serviciu casnic pe zi în institut. Persoanele care doresc această reducere să se înscrie din vreme la direcțiune, indicînd și numărul orelor care le pot da și felul serviciului pe care ar dori să-l facă. Aceasta pentru a se ști pe cine se poate compta și pentru ca Direcția să și tocmească servitoare pentru lucrările pentru care nu se prezintă amatoare.

Intr'o asemenea instituție lucrările casnice se fac de 25 — 30 eleve fără confuzie și încă cu cea mai mare plăcere. Raporturile sociale între elevele cari lucrează și între cele cari nu iau parte la serviciile domestice nu sufăr de loc. Și ceea ce este de însemnat încă este că profesoarele sunt mai mulțămite de lecțiile celor cari fac treabă de cît de cele cari nu fac. Lucru de altmintrelea lesne de explicat.

C. V Bujureanu

Procesul penal al trusturilor

— Considerentele Curții de Apel din Iași, secția II —

(urmare și sfîrșit) *)

Considerînd, că nici tinerețea și prin urmare lipsa de experiență a lui Constantin Prilogeanu și nici lipsa de o avere mare personală a acestuia pentru exploatarea moșiei Trestiana, nu poate fi o presumpțiune îndestul de puternică pentru a conchide că luarea în arendă a acestei moșii de către Constantin Prilogeanu nu este reală, de oarece a reieșit necontestat, din dezbateri, că Constantin Prilogeanu încă de la vrîsta de 15 ani s'a ocupat pe lîngă tatăl său cu agricultura, că pentru serviciile aduse de dînsul, tatăl său i-a făcut o parte din cîștig și că oricît de mică ar fi fost averea tînărului Prilogeanu, care însă cu din banii săi proprii a devenit proprietar prin cumpărarea a unei moșii, totuși tatăl său fiind om avut, a putut foarte bine și nimic este mai natural că văzînd că dînsul nu mai poate lucra pe o întindere mare pentru mărirea averei sale, să pună pe fiul său să facă el însuși și pentru sine, aceia ce tatăl nu mai putea face: să se ocupe cu agricultura, îndemnîndu-l astfel spre muncă pentru stabilirea unicului său fiu, iar pentru aceasta să'l ajute cu bani și producte, fără să fie trebuință ca fiul însuși să aibă avere mare: că aceasta nu ar fi fost o imprudență din partea tatălui Prilogeanu, căci dacă poate fiul nu avea experiența tatălui, acesta însă era totdeauna acolo pentru ca să'l ajute nu numai cu bani și creditul său, dar și cu sfatul și experiența sa, fiind astfel la adăpostul ori cărui risc prin exploatarea moșiei pe sama fiului său. Că Gheorghe Prilogeanu a putut fi poate chiar silit să facă aceasta este chiar faptul că prin retrageeea sa din exploatarea întinsă ce făcea, o însemnată avere mobilă, vite și unelte agricole, rămîneau de prisos și în loc să fie obligat să le desfacă pe un preț de nimic, era mai predent și mai folositor pentru el să pună în afaceri pe fiul său.

Considerînd că simulațiunea contractului nu se poate serios deduce nici din faptul că Gheorghe Prilogeanu nu ar fi avut imprudența să aventureze pe fiul său singur în o explotare în care el nu a avut cursul să se riște singur, căci dacă Gheorghe Prilogeanu a avut moșia Trestiana în tovărășie cu Fischer, aceasta nu se poate explica prin teama de riscuri, cultivînd-o singur, dar și prin faptul că după cum s'a afirmat, ei lucrau de mult timp împreună și aveau și alte moșii în tovărășie, că în fine asemenea tovărășii pot fi determinate și de alte cauze, cum de exemplu ar fi micșorarea concurenței.

Considerînd că este straniu și neînțeles a se zice că din faptul că Fischer și Gheorghe Prilogeanu recunosc înșiși în actul de cesiune că nu mai pot ține moșia Trestiana în arendă și că de aceia trec contractul lui Constantin Prilogeanu, reiese voința lor de a frauda legea, cînd din contra tocmai această recunoaștere poate fi dovada că ei au voit realmente să se desfacă de acel contract și în mod serios să'l treacă lui Constantin Prilogeanu; că tot atît de straniu este și presumpțiunea ce se deduce din faptul că noul contract către Constantin Prilogeanu urmează celui dintăi încheiat de Fischer și Gheorghe Prilogeanu la 1906, și că el s'a încheiat prin desființarea celui dintăi și numai după punerea în aplicare a legei din 12 Aprilie 1908, căci bine înțeles cesiunea nu ar fi putut avea loc dacă nu exista primul contract de arendă și desființarea acestuia și încheierea celui de la 16 Iulie 1908 nu ar fi urmat dacă nu venea legea care să mărginească dreptul de a ține în arendă moșii.

Considerînd că alegațiunea că Fischer nu putea să rămînă străin de noul contract este numai o simplă alegațiune, o presupunere lipsită de ori ce temei, de oare ce dacă din cauza raporturilor dintre fiu și tată s'ar mai putea bănui participarea tatălui Prilogeanu la contractul fiului său, pe nimic însă, pe nici o considerație nu se poate intemeia bănuiala în ce privește participarea lui Fischer.

Considerînd că modicitatea sumei de 500, lei pentru care s'a aratat în act că s'a făcut cesiunea nu este altă dovadă de cît că s'a pus o sumă pentru a se satisface cerințele legei timbrului, iar nu pentru a reprezenta prețul cesiunei care din partea lui Fischer s'a putut face către fiul tovarășului său, fără nici un echivalent, de oarece el în nici un chip nu putea beneficia cu ceva din contractul moșiei Trestiana, ce oricum trebuia să fie desființat. Considerînd că lipsa de dovadă a desfacerei tovărășiei dintre Fischer și Gheorghe Prilogeanu nu constitue nici o dovadă a continuărei asociației lor la arendarea moșiei Trestiana, pe de o parte pentru că nu s'a adus nici un act de tovărășie, care prin urmare era numai de fapt și pe dealta pentrucă tovărășia cădea și era desființată de la sine, prin lipsa obiectului care unea pe tovarăși, desfacerea de acea arendă.

Considerînd că faptul ce s'a susținut și s'a întărit și cu unele certificate de la primărie, că Gheorghe Prilogeanu s'a dus pe la moșia Trestiana, după ce s'a făcut cesiunea și că a trimis producte fiului său, nu poate fi dovadă de simulațiunea contractului, căci dînsul ca tată putea și avea chiar datoria să se intereseze de modul de agricultare a fiului său și el fiind acela care'i procurase productele și instrumentele agricole, cum și parte din capital, putea să aibă chiar dreptul să observe și să controleze de aproape lucrările fiului său; că deci a această îngrijire a părintelui de conducerea și administrarea exploatărei moșiei Trestiana, putea să fie din partea lui Gheorghe Prilogeanu nu numai cînd această exploatare s'ar fi făcut pe comptul său, cum se susține, dar tot atît și cînd se făcea pe comptul propriu al fiului său, mai cu samă cînd dînsul li procura capitalul necesar, așa că presumpțiunea ce se deduce din aceste fapte nu este de natură a conduce în mod absolut și necesar, la simulațiunea contractului de la 12 Iulie 1908.

Considerînd că a susține pe de altă parte că certificatul primăriei comunei Broscăuți constatător că Fischer nu se duce și nu are nici un amestec în administrarea moșiei Trestiana, nu dovedește nimic, căci dacă acest fapt este adevarat, apoi el se explică prin încrederea ce Fischer avea în persoana interpusă, este un non sens, căci dacă se susține simulațiunea pe motiv că tatăl Prilogeanu nu putea avea încredere în inexperiența fiului său, apoi mai puțin Fischer, străin de Prilogeanu, ar fi putut să aibă o asemenea încredere și în orice caz cu toate că ar fi interpus pe Constantin Prilogeanu în locul său, totuși nu ar fi putut să 'l lese în capul unei mari exploatări fără nici un control.

Considerînd în fine, că lupta cu toată energia ce se pretinde a lui Fischer și Gheorghe Prilogeanu la prima instanță și a acestuia și la Curte pentru menținerea ca valid a actului de cesiune către Constantin Prilogeanu, departe de a fi o dovadă că dînșii duceau această luptă pentru că în dosul lui Constantin Prilogeanu ei erau beneficiarii, arendașii acelui contract — căci ar fi a presupune pe acești oameni prea simoli pentru a demasca ei înșiși așa de fățiș ca contravenienți la o lege, a cărei consecințe ei le cunoșteau; este din contra, dovada că ei luptau pentru că nu contractul să se considere ca simulat și ca apoi să fie expuși, ceia ce s'a și întîmplat, a se cere contra lor aplicațiunea rigorilor legei.

Că Fischer văzînd că la prima instanță actul s'a declarat nul, nu ca act simulat, dar din cauza nulității actului în puterea căruia el era alcătuit, s'a retras și a încetat a mai apăra contractul ne mai avînd nici un interes, iar Gheorghe Prilogeanu a continuat a-l apara, pentru că dînsul, ca tată, avea interesul ca fiul său să rămînă arendaș al acelei moșii.

Considerînd că din solicitudinea unui părinte avut, către fiu, din grija și îndeplinirea unei datorii de părinte de a stabili și a îndruma pe calea muncei și a propășirei pe fiul său, a se deduce tendința de a face din fiul său o persoană interpusă, prin prezumpțiuni și bănueli, în scopul de a frauda dispozițiuni legale cu bună știință că, această tendință descoperită, se expune atît el însuși, dar mai cu samă fiul său la toate rigorile legei, la consecințele ei penale, este a nu cunoaște simțimintele omenești ai mai cu samă acelea de părinte față de fiul său.

Considerînd că seriozitatea contractului nou de arendare, zis act de cesiune către Constantin Prilogeanu, rezultă și din faptul recunoscut în instanță, că după anularea lui proprietarul Al. Calimaki a rearendat din nou tot lui Constantin Prilogeanu moșia Trestiana cu Starcova.

Considerînd că din toate acestea rezultă că toate prezumpțiunile desvoltate nu sunt nici dovezi, nici prezumpțiuni îndestul de puternice pentru a face convincțiunea Curții despre simulațiunea contractului de la 16 Iulie 1908, care să o conducă la stabilirea culpabilității inculpaților pentru înfrîngerea dispoziționilor prohibitive ale legei de la 12 Aprilie 1908 pentru mărginirea dreptului de a ține moșii în arendă, prin interpunerea lui Constantin Prilogeanu ca arendaș în locul și pentru Froim Fischer și Gheorghe Prilogeanu, că dar apelul inculpaților este intemeiat.

*) A se vedea numărul cu data de eri 27 Noembrie.

INFORMATII

❑ **Pensiile ofițerilor.** — Ministerul de război a dat următorul ordin circular relativ la pensia ofițerilor:

Prin art. 3 de sub art. 101 din regulamentul legei generale de pensiuni, se prevede că ofițerul în așezarea sa la pensiune să prezinte ministerului de finanțe între alte certificate și un certificat din partea autorității unde a servit cu arătarea de concediurile avute în tot timpul serviciului său, care certificat, conform deciziei ministeriale No. 13 din 1907 se va elibera de către corpul sau serviciul de unde ofițerul a încetat serviciul. Pentru ca acest certificat să cuprindă toate absențele ofițerului în timpul serviciului său activ prin ordinul circular No. 40 din 17 Noembrie 1909 publicat în Monitorul Oastei No. 49 din 23 Noembrie 1909 s'a prevăzut ca la punctul No. 7 din memoriul calificativ ce s'a format pentru anul I (1908—1909) să se înscrie integral după desființatele foi de absență, din memoriile cele vechi, toate absențele din întreaga carieră a ofițerului cu data la care au avut loc.

Prin decizia ministerială No. 319 din 19 Iulie 1910, publicată în „Monitorul Oastei" No. 32, din 27 Iulie 1910 No. 34 la No. 7 (absența) s'a prevăzut de asemenea de a se înscrie în memoriul calificativ pentru anul 1909—1910 și următorii: absențele ofițerului ce s'au produs în timpul serviciului, astfel ca să fie o continuitate a absențelor înscrise deja în memoriul calificativ trecut. Cum însă prin art. 12 din sus menționata decizie se prevede ca memoriile calificative anuale să se distrugă și să se înlocuiască prin altele la înaintarea gradelor de maior și general, pentru a se putea ține socoteală la aceste absențe și înscriere în memoriul nou format, se ordonă: Se vor aduna și centraliza toate absențele din memoriul calificativ al anului I-iu 1908—1909, împreună cu acela din foile calificative ale anilor următori și se vor trece în noul memoriu în total astfel: la anul I zilele absente pentru interese, și zilele absente pentru boală.

❑ La teatrul național astăseară: *Anna Karennina*, după romanul lui Tolstoi; mîne seară *Himlet* de Shakespeare.

❑ Comisiunea de judecată a institutorilor și învățătorilor nu va mai fi convocată de cît în cursul lunei Ianuarie viitor.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, care se află Capitală se va reîntoarce, în cursul săptămînei viitoare, pentru cîteva zile în localitate.

❑ In cotuna Vlădeni, comuna Bosia și cotuna Mînzești, comuna Mogoșești, se vor înființa cîte o cantină școlară.

❑ Delegația județiană se va întruni mîine și poimîine, avînd de îndeplinit mai multe lucrări.

❑ La jumătatea lunei Ianuarie, se va întruni la Universitate, comisiunea medico-legală, numită de ministerul instrucțiunei publice, pentru a examina pe institutorii și învățătorii din circomscripția Iași, care urmează a fi scoși la pensie, din oficiu, după tablourile întocmite de inspectorate.

❑ Trenul de București a avut azi dimineață o întîrziere de 47 de minute.

❑ D. dr. N. Hortolomei, a fost numit medic provizor la circomscripția Pașcani în locul d-lui dr. Popovici, care a fost numit medic definitiv la spitalul Horez.

❑ Pe biroul camerei s'a depus un proect, prin care comuna urbană Tg. Frumos este autorizată a încheia o convenție cu comuna Iași, pentru alimentarea cu apă.

❑ D. guard de geniu cl. II Botez Dumitru, de la tabăra regională Șipote, a fost numit, comptabil în bani și materii, la această tabără, în locul administratorului cl. II Popazu Anibal, demisionat.

❑ D. Anastasie Zaitza, absolvent al 4 clase gimnaziale, a fost numit impiegat auxiliar cl. II în serviciul depozitului din Iași, pentru vînzarea produselor monopolizate.

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcțiunea d lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Către cetitori.—Salariul învățătorilor.—Conferințele „institutului de răspîndire a experiențelor sociale" din Paris.—O inițiativă lăudabilă.—Ecouri din lumea artistică.

Castiuni actuale: Dr. I. Duscian. Dinasticism și antidinasticism.

Cestiuni sociale: M. Mihăileanu. Serviciul maritim și căile ferate.—V. G. Cristofor. Dreptul de grevă.—I. Rucăr. Asupra concepției materialiste a istoriei.

Școlare: Constantin Șăineanu. Învățămîntul limbilor străine în Germania, Franța și Italia.

Literatura: Ioan Dragu. De vorbă cu Satana.—Guy de Maupassant. Odiseia unei copile.

Note și informații: Manoel în Anglia.—† Jules Tannery.—De la Soc. studenților în litere.—Eminescu în Esperanto.—Tolstoi și Victor Hugo. — Cărți noi: Filosofie. — Revista Revistelor: Semănătorul.—Viața nouă.—Ramuri.—Viața socială.—Facla. — Știri artistice. Finanțe și comerț. Buletin bibliografic.

❑ D. inspector financiar Cr. Simionescu, a inspectat eri și alaltă-eri administrația financiară d n localitate.

❑ Se știe că ministerul instrucțiunei publice a aplicat pedeapsa avertismentului, d lui I. Dodon, revizor cl. II a al județului Iași, pentru că bătuse pe un elev, la o inspecție ce o făcuse.

D. Dodon a stăruit pe toate căile să i se rîdice pedeapsa, dar n'a reușit și în urmă a demisionat, așa că postul de revizor a ramas vacant.

Acum ni se spune că ministerul ar fi revenit asupra pedepsei aplicată d lui Dodon.

Auziți? Un revizor școlar se duce în inspecție și bate un elev; ancheta făcută constată aceasta și ministerul, bine înțeles după rapoartele particulare, aplică ușoara pedeapsă a avertismentului. Refuză apoi să retragă pedeapsa, iar acum, după multiple stăruinți, rîdică pedeapsa revizorului găsit vinovat cu puțin mai înainte, încurajindu-l cu alte cuvinte în faptele săvîrșite.

Și ca culme, ni se spune că ministerul ar avea de gînd să numească din nou pe d. Dodon în postul de revizor, din care demisionase!

Asta numai d, Haret o poate face!

❑ **Serul Erlich în comerț.**—După cum am anunțat, serul Erlich, a cărui eficacitate împotriva sifilisului este constatată, va fi pus în vînzare.

Iată, în traducere, scrisoarea pe care fabrica *Meister Lucius și Brüning din Hoechst am Main* căruia Erlich i-a concesionat preparatul o adresează unui medic romîn, d. dr. Ureche, care a întrebuințat 606.

Domnule,

Prin presenta, avem onoare a vă aduce la cunoștiință că noi vom fi în măsură a vă procura, pe la 15 Decembrie (st. nou) ce vine, noua preparație arsenicală a profesorului Erlich *„Dianidodioxyarsecnobenzol"* sub denumirea științifică de: *Salvarsan* care a fost depusă.

Această preparație, căreia îi alăturăm și modul de întrebuințare, va furnizată în tuburi închise ermetic conținînd fie-care o doză de 0.6 gr. și se va vinde la farmacii și drogherii.

Primiți, etc.

Meister Lucius Brüning.

In Germania se va vinde fiola cu 10 mărci.

❑ Din comuna Mogoșești se comunică autorităților, că eri noaptea un incendiu a distrus o casă a locuitorului Ion Ștefan Lupu, lăsîndu-l pe drumuri.

Focul a luat naștere de la un coș al unei sobe, care străbătea numai pînă în pod, din care sărind scîntei s'a aprins acoperemîntul care era de stuh.

❑ Un program cu titlul nou, se începe astă-seară la cinematograful „Union" de la coleseul Bragadiru.

Noul program cuprinde, între altele: Sclava albă, senzațional tablou, în lungime de 700 m., cea mai mare lungime ce a atins'o un tablou cinematografic. Tabloul cuprinde scene din cele mai emoționante. Tînăra Editha, dintr'o familie saracă, citește într'un ziar, un anunciu că o familie onorabilă caută o d-nă sau d-ră, care să'i însoțească într'un voiaj, în schimbul unei mari sumi de bani. Ea se duce, dar cade în mîinele unor ordinari vînzători de carne vie, și înștiințează de aceasta pe părinții ei, printr'o scrisoare, Fratele ei pleacă în urmărirea ei și cu mare greutate o salvează.

Tot în acest program, se mai cuprind: Misterele prințesei suspinelor, superb tablou istoric; o frumoasă pereche, comedie; mila perceptorului, dramă; negrul alb comedie; frumuseța florilor, film de astă-seară etc.

La matineul de mîine Duminică, va rula pentru ultima oară, frumosul tablou „Sclava albă".

Luni program absolot nou, care va cuprinde: Muzeul Suveranilor, superb tablou, tragedia din Bizanț, Dobitocescu la pescuit, modern cendriuon etc.

❑ **Consiliul comunal** —Membrii consiliului comunal s'au întrunit eri la orele 5 p. m., sub prețidența d-lui N. Gane, primarul orașului.

S'a făcut cunoscut că avantajele din transacția cu uzina electrică au început de la 15 Noembrie.

D. consilier Gheorghiu propune a se interveni, pentru iluminarea cu electricitate, a gărei. D. primar Gane promite că se va interveni.

Se votează apoi mai multe credite: 3080 lei pentru 22 căzi de fontă, necesare băiei comunale; 1000 lei diferite diurne; 5 lei pe zi d-lor Breviman și Al. Chendrino, funcționari ai primăriei pentru surplusul de muncă; 80 lei pentru coroana defunctului Leppadatu; 600 lei pentru azilul de noapte; 365 lei pentru publicații în „Monitorul Oficial".

S'a mai decis ca comuna să ofere gratuit un loc, din strada Sărăriei, pentru constuirea unei căzărmi pentru corpul sergenților de oraș.

Pentru exproprierea zidului din strada Unirei, de la localul consulatului rusesc, s'a votat, în principiu 11,000 lei.

In „Scrisorile din Iași" ce vor apărea în „Ordinea" de mîine, duminecă, se vorbește despre „O șezătoare literară—Un oraș cu tradiție — Trecutul literaturii și literatura trecutului — Tineri și bătrîni—Doi academiciani — Dl. Gane în activitate—Scriitori în retragere—Laudatores temporis acti — Iașani și foști iașani — Acei care l iubesc—Evocatorii de lumini și umbre — Anghel, Codreanu, Gărleanu —Debuturile d lui M Sadoveanu — Din viața gazetăriei iașane".

❑ Ședințele consiliului de războiu al corpului 4 de armată, s'au terminat azi dimineață.

❑ La 4 Decembrie se va ținea la prefectura județului licitație publică pentru a se vinde 14 păduri de ale statului, din județul Iași.

DIVERSE

— Cantonierul de la cantonul 2 de lîngă podul de piatră, a surprins astănoapte 5 indivizi, cari vroiau să introducă în oraș mai mulți mascuri de furat. Somîndu-i să stea, indivizii au descărcat focuri de revolver și în urmă s'au făcut nevăzuți.

— La librăria lui Rubin Bercovici din strada Nicolina 39 s'a aprins de la o lumînare mai multe hîrtii din magazie. Sărind băeții din prăvălie, focul a fost stîns.

— Femeia Catinca Mînăstireanu din strada Descălicătoare No 14, trecînd pe strada Nicolina, a fost trîntită jos de vagonul tramvaiului electric No 51, cauzîndu-i o gravă leziune la cap. A fost dusă la spital.

— Lucrătorii de la fabrica de oglinz din strada Palat a d lui Israel Bergher se plîng contra prea marei presiuni de căldură ce se dă în sala de lucru, din care cauză dînșii sunt adesea ori expuși la pericole. Așa numai departe eri, din această cauză, unei lucrătoare i s'a făcut rău și a căzut în nesimțire și cu mare greutate a putut fi trezită.

Serviciul sanitar căruia îi incumbă inspectarea fabricilor ar trebui să ia măsuri.

— Mîine Duminică, 28 Noembrie, mare Bal-Mascat în sala Teatrului Pastia.

Va cînta muzica Reg. 13 Stefan cel Mare.

Un garderob bine asortat cu costumele cele mai noui.

INTERVIEW CU D. TAKE IONESCU

Domnul Take Ionescu, şeful partidului nostru, fiind astă-zi în Iaşi, a bine-voit a acorda *Opiniei* un interview asupra discursului-program, rostit de d-sa la Cameră—discurs care formează obiectul celor mai vii discuţiuni în toate cercurile politice.

— S'a spus că programul, pe care l'aţi desvoltat în Cameră este demagogic şi că a fost întocmit în vederea alegerilor.

— Programul este conservator democrat. Mă explic : conservator democrat, ca în Europa occidentală ; pentru China ar fi poate revoluţionar, pentru un conservator din occident afară de incorigibilii şi secii monarhişti franceji este un program conservator modern.

Ceia ce este curios şi mă face să mă întreb de ce aşa de puţină lume citeşte, este că mai toate punctele pe care le-am desvoltat la Cameră erau deja coprinse fie în programul cetit de mine cu ocasia constituirei partidului conservator democrat, fie în discuţii la cameră, fie în discursul pe care l'am ţinut la congresul partidului din Iunie anul acesta.

— Puteţi să-mi precizaţi ?

— De ce nu. Mai toate punctele relative la reforma electorală le poţi găsi în discursul meu din Decembrie 1908 şi în acel dela congresul de Iunie.

Cele relative la reforma administraţiei, inclusiv stabilitatea prefecţilor şi sporirea atribuţiilor autorităţilor locale, cele relative la învăţământ, la justiţie, le găsiţi în programul partidului şi în discursurile mele cu ocazia reformelor D-lui Stelian. Punctele relative la imposite aşa cum le am arătat acum le găseşti în programul din 1908, cele relative la Biserică sunt în germene în discursul dela Congresul din Iunie 1910. Asigurarea muncitorilor pentrn bătrâneţe o găsiţi în programul partidului de la 1908, iar formularea precisă în discursul rostit de mine la Galaţi în primavara anului 1908.

Chestia situaţiei speciale a Ministrului de război în discursul meu de la Buget din primavara anului 1910.

Chestia relativă la contribuţia statului pentru crearea islazurilor în discursul meu de la congresul din 1910. Chestia cumpărărei de către stat a moşiilor stabilimentelor publice pentru a fi vândute la ţarani în discursurile mele asupra reformelor agrare,

Absolut nou este contribuţia statului la Casa Rurală, chestia relativă la meseriaşi, precizarea reformei eclesiastice şi mai ales precizarea reformei electorale şi în deosebi, cele spuse în privinţa Senatului şi fireşte, legătura organică a tuturor aceastor propuneri şi contrastul dintr'o asemenea politică positivă cu politica negativă a Carpiştilor.

— Atunci cum vă explicaţi ca Junimiştii să considere acest discurs ca momeală electorală ?

— Foarte simplu. Au fost ani de zile în care junimiştii pretindeau că acopere insuficienţa numerică prin splendoarea intelectuală. Acum nesimţindu-se în stare să formuleze nici un program, vor să-şi acopere goliciunea de idei prin anathema asupra ideilor celorlalţi.

— Junimiştii mai pretind că aplicarea programului pe care l-aţi desvoltat este imposibilă din punctul de vedere bugetar.

— O glumă—sau—o lene. Nimic mai uşor de dovedit de cît contrariul. De exemplu : Presupunînd că Casa Rurală ar lucra cu maximum de intensitate, ea nu poate emite pe an mai mult de 30—40 milioane de scrisuri.

Una la sută din dobînda acestor scrisuri este 400.000 — 500.000 lei pe an, creştere pentru bugetul statului. Chestia islazurilor, nici într'un caz n'ar putea aduce asupra tezaurului o chéltuială mai mare de 60 cel mult 80 milioane. Aceasta în cazul cei mai greu. Singur sporul de la recesimîntul acestui an, acoperă în mare parte cheltuiala acestei mari nevoi sociale.

Pentru asigurarea bătrîneţei lucrătorilor care în Romînia nu sunt aşa de numeroşi ca în ţările ultra-industriale din Occident, n'am făcut încă socotelile precise, dar sarcina nu poate să fie prea mare şi chiar dacă ar fi mare, nu poate fi o pedică la înplinirea unei asemenea opere de dreptate socială. Nici un stat modern nu se poate da în lături dela o asemenea datorie.

— S'a spus de unele ziare că nu sunteţi hotărîţi să aduceţi la îndeplinire programul.

— Nu numai că'l voiŭ aduce la îndeplinire întocmai şi fără nici o ştirbire, dar dacă venirea noastră la guvern ar întîrzia cum va, programul nostru de reforme se va lărgi, iar nu se va ofili.

— Credeţi că junimiştii au vr'un program de reforme ?

— Nimic, care să merite atenţie şi fără teamă ca evenimentele să mă desmintă, sunt sigur că faimoasele dregătorii nu le vor infiinţa, sau le vor reduce la nişte simple inspectorate, ceia ce cu greu s'ar mai putea numi o reformă.

Am siguranţa că după partidul liberal guvern reformator nu poate să fie de cît al nostru. Ministere de paradă pot să fie ; înţelegi însă că asemenea nimicuri nu mă pot interesa. **Vip.**

Ultime INFORMAŢII

❑ M. S. Regele a comunicat d lui I. I. C. Brătianu, că nu mai este dispus să lase puterea actualului guvern.

D. Bratianu a comunicat faptul acesta colegilor săi din minister şi acum nu se mai discută de cît data retragerei guvernului.

D. Costinescu, care a fost pur şi simplu mituit de carpişti, cere, potrivit angajamentului seu cu d. Carp, ca guvernul să se retragă la 15 Decembre, pe cînd d. Brătianu vrea ca Parlamentul să iee vacanţă la 10 sau la 15 Decembre, iar la redeschidere, în ziua de 10 Ianuar, să dee citire decretului de dizolvare şi demisiei guvernului.

Domnul Costinescu ameninţă, că va demisiona pe ziua de 15 Decembrie ceea ce a indignat pe d. Brătianu, care au fi hotărît să i primească demisia.

❑ *Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a comunicat, că concursul de medici primari de spital şi de oraş, care urma să înceapă la 1 Decembrie, a fost amînat până după votarea şi punerea în aplicare a legei sanitare.*

Adevărul e că un motiv cu totul altul a determinat această amînare.

Cu ocazia banchetului, ce s'a dat în onoarea d-lui dr. Sion, venise la restaurantul Iordache aproape toţi candidaţii la concurs, ca să manifestezĕ pentru acel care va fi în imposibilitate să le fie de folos la concurs.

Intîmplarea a voit însă, ca d. dr. Sion să fie pus în imposibilitate de a fi de folos candidaţilor.

In adevăr, juriul tras la sorţi, se compunea din 4 profesori, cari sunt conservatori democraţi în politică şi anume: d-nii d-ri Severeanu, Toma Ionescu, Bălăcescu, Bujan şi d. dr. Rimniceanu, cunoscutul antisionist.

De aceia concursul a fost amînat sine die.

❑ *D. N. Iorga, care a vorbit eri la Cameră, a fost boicotat de banca ministerială şi de banca majorităţei.*

De şi deputatul de Iaşi, recunoscător poliţiei din Iaşi, care l'a ales, a lăudat iarăşi opera guvernului, d. Brătianu a părăsit banca ministerială, de îndată ce s'a dat cuvîntul d lui Iorga ; a părăsit'o apoi d. Haret, cînd oratorul a atins chestia universitară ; d. Stelian, cînd a atins chestia procurorului general de Iaşi—nerămânînd pe banca ministerială de cît d. Orleanu.

D. Iorga s'a enervat foarte mult de acest boicot, şi a spus :

— Guvernul actual este atît de obosit şi surmenat, că nu mai are răbdarea de a asculta nici discursul unui adversar.

❑ La Cameră va vorbi astă-zi în continuare, d. Fleva.

După aceia va lua cuvîntul d. V. Missir, care va răspunde d lui N Filipescu la atacurile ce le-a adus legii meseriilor, care este creaţiunea d-lui Missir.

D. Carp a impus d-lui Delavrancea să ieie cuvîntul şi să atace vehement pe d. Take Ionescu, pe tema că partidul conservator n'are caracterul unui partid de clasă, căci dacă n'ar fi aşa, el, Delavrancea, n'ar avea ce căuta în acel partid.

Va lua cuvîntul Luni, d. Al. Marghiloman, apoi încă un deputat al majorităţei, iar Mercuri discuţia la Mesaj va fi închisă, prin discursul primului ministru.

❑ *Am arătat că consiliul profesoral al facultăţei de drept, a avizat pe d. A. C. Cuza, că nu poate face de cît curs de economie politică şi numai cu studenţii anului al III-lea.*

La acest aviz, d. Cuza a trimis o întimpinare scrisă, în care arată marele merit ce'l are, de a face la Iaşi, ceia-ce la Bucureşti fac doui profesori, sublinîind şi necesitatea de a face economie naţională într'un oraş cu o populaţiune ca a Iaşului.

Consiliul profesoral a fost convocat pentru Joui, pentru a se ocupa de această întimpinare.

*

Potrivit avizului aceluiaşi consiliu de a trece orele d-lui Cuza d-lui profesor Gr. Demetrescu, acesta a ţinut eri, pentru prima oară, la ceasurile fixate, cursul cu studenţii anului al II lea.

Un foarte mare număr de studenţi au venit la curs şi au aplaudat vorbele d lui Demetrescu : „La cursuri trebuie să facem ştiinţă şi numai ştiinţă".

❑ *Ni se telefonează că astă-noapte tîrgusorul Codăeşti, din judeţul Vaslui, a fost distrus de flăcări.*

Au ars 18 prăvălii şi case

Cu mare greutate focul a putut fi localizat abia către ziuă.

Pagubele sunt mari.

❑ *Un răspuns care se potriveşte cu d. P. P. Carp :*

Mai mulţi junimişti fruntaşi s'au dus să întrebe pe şeful lor, de ce nu vine la Cameră la discuţia Mesajului.

D. P. P. Carp a răspuns :

— Pînă la 10 Decembrie, voiu fi ocupat cu aranjarea vînătoarei de la Ţibăneşti !

❑ *D. Toma Stelian, care s'a făcut vinovat de atîtea fără de legi, a ţinut, în ajun de a pleca de la guvern, să atingă şi recordul nelegiuirilor.*

Daamna Elena Rozescu, fiind condemnată de Curtea de Apel din Bucureşti, s. III, la 15 zile închisoare pentru ultragiarea unui procuror, ministrul justiţiei a făcut raport Suveranului, că, în baza prerogativelor ce-i acordă Constituţia, **să transforme în amendă pedeapsa dată d-nei Rozescu.**

M. S. Regele a dat un asemenea decret, unic în analele clemenţei regale, fiind indus în eroare de un ministru lipsit de scrupule, care a făcut pe M. S. să facă uz de nişte prerogative neexistente.

Căci Constituţia permite Suveranului să graţieze, în totul sau în parte, pe un condemnat, dar nu s'a auzit încă, pînă a nu fi ministru Stelian, zărăfia aceasta extra-ordinară : ca M. S. Regele să fi pus să prefacă închisoarea în amendă.

Asupra acestui grav caz vom reveni.

❑ D. Corneliu Şumuleanu. agregat la facultatea de medicină din Iaşi, împlinind termenul prescris de lege, urmează a fi rîdicat la rangul de profesor.

Mai mulţi profesori ai facultăţii de medicină, întruniţi zilele trecute, au hotărît, cu majoritate, rîdicarea la rangul de profesor a d-lui Şumuleanu, cu toate că acesta n'a prezentat nici o lucrare originală şi nici nu s'a făcut raport cum cere legea.

Fiind că această chestiune gravă va veni şi în desbaterea Senatului universitar, am ţinut să relevăm aceste grave abateri de la regulament.

❑ Poliţia noastră de siguranţă a descoperit în Iaşi, o bandă de proxenete. Această banda era în legătură cu emisori din alte oraşe şi practica de mai mu't timp comerţul de carne vie.

❑ La 8 Decembrie se va ţinea concurs pentru ocuparea postului de medic primar al spitalului din Trg.-Frumos.

Procedîndu-se astă-zi la tragerea la sorţi a juriului, au ieşit domnii : profesori S. Possa, doctori P. Anghel şi C. Petroni, suplimentar d. dr. G Antonescu.

❑ Domnul procuror general anchetează astă-zi reclamaţia ce-a făcut'o d. avocat Longinescu contra magistratului Vernescu, care ar fi taxat de obraznic pe primul, fiind-că, întrînd în camera de consiliu a judecătoriei, n'ar fi întins mîna d lui Vernescu.

Domnii avocaţi A. G. Dabija şi Dimitriu-Păuşeşti, au fost ascultaţi ca martori.

❑ In sarcina unui fost elev de administraţie, detaşat la depozitul de recrutare şi mobilizare, s'au descoperit numeroase falşuri, în calitatea sa de şef al cancelariei, dînsul a eliberat o mulţime de librete la tineri cari nici n'au satisfăcut legea recrutării.

Poliţia de siguranţă a început cercetările şi azi dimineaţă a şi făcut o percheziţie la un tînăr, de la care a confiscat un asemenea libret.

Cercetările continuă.

❑ Anunţăm că mîine la orele 2 p. m., are loc la Teatrul Naţional, o şezătoare a scriitorilor romîni.

Vor face lecturi d nii : N. Gane, Anghel, Sadoveanu, Gîrleanu şi Codreanu.

❑ **Judiciare.** — Trei fraţi Schlemel, stabiliţi în Austria, au intentat acţiune d-nei Catinca Ghyka, cerînd anularea actului de partaş ce a intervenit în anul 1902, al averei defunctului Muţi Balş.

Acţiunea a fost respinsă de tribunalul secţia I-a şi astă zi a fost pledată la Curtea s. I, care a rămas să se pronunţe Mercuri.

Pentru reclamanţi a pledat d. avocat M. Vasiliu din Bîrlad, iar pentru d-na Catinca Ghika d, Take Ionescu.

— D. Procuror de Curte Al. Gane, redactează motivele de recurs, în afacerea penală a trusturilor.

— La secţia II a Curţei se judecă astă-zi procesul de falş în care sunt implicaţi : D-rul Moga din Bacău, soţia şi părintele acestuia, care s'ar fi făcut vinovaţi de un falş, pentru a ridica de la Casa de Consemnaţii, dota d-nei Moga.

— Aceiaşi secţie au amînat judecarea apelului Weinştein care a fost condamnat la un an închisoare, pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— Informaţiunea noastră de eri privitoare la procesul de insulte, pe care avocatul Longinescu l'a intentat judecătorului stagiar Vernescu trebue rectificată în modul următor ;

D. judecător Lazăr Teodorescu care urma să judece afacerea s'a recuzat pe motiv de delicateţă, şi a trimes afacerea spre a fi judecată la ocolul I. Această instanţă nu s'a pronunţat încă dar îşi va declina competinţa pe motivul că a fost rău sesizată.

Astfel se va ivi un conflict de juridicţie, pe care îl va tranşa Curtea.

❑ Seria de artă Pathé-Frères (S. A. P. F.) care obţine enorme succese în toată lumea, se ilustrează cu un film care va face senzaţie pretutindenea, a tît prin genialitatea în compoziţie, prin alegerea artiştilor care interpretează sujetul cît şi prin splendoarea punerei în scenă.

David şi Goliath este titlul sujetului şi tratează cunoscuta legendă din Biblie. Toate rolurile sunt interpretate numai de artişti ai Comediei franceze, aşa, d-ra Bovy interpretează rolul lui David—de Ravet, rolul lui Goliath,—d. Alesandre rolul regelui Saul etc. etc.

Interesanta reconstituire este cuprinsă în noul program de astă-seară Sîmbătă 27 Noembrie al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala circului Sidoli, şi acest nou program, unul din cele mai alese şi cele mai bogate din aceastăst agiune, mai cuprinde : Cuptorul de var, o dramă realistă interpretată de artişti distinşi—Romantica insulă Rügen (Marea Balticei) din nordul Germaniei — O victimă a Sofiei, scene comice — Prince se hotăreşte să muncească, scene comice—Mini şi turnătorii de cositor în Malacca (Indo-China)—Inţelepciune solomonică, scene comice—O excursiune în balon dirigiabil (deasupra Lucernei şi a lacului Celor patru-Cantoane-Sviţera) şi fermecătorul program se închee cu : Max caută o mireasă, înscenare comică a simpaticului actor Max Linder, interpretată de el însuşi.

Toate aceste sujete sunt absolut noue, căci n'au fost arătate acum 2 sau 3 luni la alte cinematografe.

Mîne Duminecă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare şi seara la oara 9 reprezentaţie cu preţurile obişnuite.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 27 Noembrie

Retragerea guvernului

Bucureşti. — Retragerea guvernului este un fapt bine hotărît.

E probabil ca retragerea să aibă loc în primele zile ale lunei Decembrie, şi aceasta se va cunoaşte după următorul incident.

E vorba ca să se ceară la Cameră, intervetirea ordinei de zi spre a se suprima discuţia de raspunsul la mesaj, pentru a vota proectul d-lui Stelian cu modificarea art. 25 din legea do organizare Judecătorească, votat de Senat.

In acest caz acţiunea d-lor Emil Costinescu, Stelian şi încă un alt ministru de a înpinge retragerea guvernului în primele zile ale lunei Decembrie, va fi reuşită.

In audientele pe care d-nii Emil Costinescu şi Stelian, le-am avut la palat, au spus regelui, că cel mai bun lucru care ar trebui să-l facă guvernul, este retragerea. Cînd a venit d. Brătianu la palat, Suveranul, contrar obiceiului, a deschis vorba despre retragerea guvernului, declarînd, că a auzit miniştri spunînd că guvernul întimpină dificultăţi şi că s'au iscat multe nemulţumiri cu reformele ce le-a făcut guvernul ; guvernul trebue să se retragă, pentru ca partidul liberal să-şi refacă popularitatea care a perdut-o.

*

Dacă cei trei miniştrii, despre care s'a pomenit mai sus, vor putea fi convinşi de d. Brătianu să revie asupra demisiilor cu care îl ameninţă, guvernul va merge pînă cu cîte-va zile înainte de Crăciun, cînd s'a hotărît retragerea definitivă.

Deputaţii şi senatorii vor pleca în vacanţă, iar după sărbătorile Crăciunului vor fi convocaţi pentru a li se citi disolvarea.

Alegerile generale vor începe în primele zile ale lunii Mart.

Alegerile din Anglia

Londra.—D. Davis a fost ales la Lincolnstire cu 4260 voturi contra d-lui Brackenbury care a obţinut 4188 voturi.

Ministrul d. Grey a fost reales cu 4612 voturi contra 2926 voturi obţinute de Boare.

*

Lendra.—Ministrul Churchill a declarat în urma isbîndei sale electorale de la Dumdee, că partidul Tory este cu totul înfrînt. Partidul va trebui să primească desfiinţarea dreptului de vetto al lorzilor, separaţiunea bisericei din Galia, de stat, menţinerea liberului schimb.

Un interviev

Bucureşti. — Dl. dr. Gruescu, deputat din Mehedinţi, a acordat unui ziar un interviev asupra situaţiei.

Deputatul de Mehedinţi a declarat că în viitoarele alegeri, ori care va fi viitorul guvern, nici un candidat carpist nu va reuşi în acel judeţ.

CICLON

Cerber.—Un ciclon a pustiit partea de vest a Spaniei, doborînd şi smulgînd în trecerea sa totul ; în provincia Bilba sunt mai mulţi morţi şi numeroşi răniţi

Mare incendiu

Brest.—Un incendiu a izbucnit în arsenal ; în atelierul central al flotei, primul etaj şi o parte din mansardă au fost distruse.

Incendiul se datoreşte imprudenţii unui lucrător.

CAMERA

Bucureşti.—Dl. Neculai Fleva vorbeşte în continuare.

Cîţiva deputaţi din majoritate se hotărîse se întrerupă pe dl. Fleva.

Dl. Fleva continuă a vorbi în chestia islazurilor.

Şedinţa continuă.

Numire probabilă

Bucureşti.—Se dă ca sigură numirea d-lui G. Creangă, actualul secretar general al Ministrului de Industrie, în postul de cenzor la Banca Naţională, remas vacant prin moartea lui G. Panu.

Banca de Credit din Roman

Caută un absolvent al şcoalei comerciale superioare, pentru postul de ajutor-comptabil.

Ofertele a se adresa la Banca de Credit din Roman.

300,000 lei, de dat cu ipotecă în primul rang, în totul, sau în parte.

A se adresa d-lui avocat G. G. Beldiman, Dorobanţilor 14 Bucureşti.

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 83.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri :

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc	pachetul	0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri ;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
„ „ nou	0.70	„
Vin nou de viţă indigenă	0.50	„
„ „ „ „ americană	0.60	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER“.

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la
Expoziția universală din 1910 din Bruxelles
cea mai înaltă distincțiune
„Grand Prix“

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevă atul loc.

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

Cereți numai:
Parfumul și Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — Moscova
Furnisor al:
Curței Imperiale Ruse
„ Regale Române
„ Muntenegru
și S. M. Schahul Persiei
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
și alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele
De vînzare la toate Drogueriile și Mag. de Parfumerii din țară.
Pentru informațiuni a se adresa Domnului
Naimann M. Speier
București
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO

Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

---

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Începutul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Voiți să vă însurați?

Mai multe rude de doamne și domnișoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanți serioși (chiar fără avere) bine voiască a se adresa
L. Schlesinger, Berlin 18.

PORTE-POTS
en FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 80c.
Raymond GARIEL
2 bis, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA“
(ANKER)

Societate de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru România prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1903
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București și în garanții din România
LEI 8,547,500

Starea asigurărilor efecte în vigoare la la 31 Decembrie 1903 a fost de 86, 32. Contracte pentru un capital de franci 577,584,0 7 4% și fr. 1,1 1 1,233.10 rente.
S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ face asigurări:
a) Cu de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cu de deces mixte cu și fără dividende, cu sentirea de plata premiilor la cas de invaliditate accidînd și o rentă anuală de invaliditate pentru și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de brange vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMÂNĂ
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficiel al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași

„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa I-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate cîștiga în cazul fericit cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
La cîștigurile totale e reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua și Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES
GARIEL 2 bis quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 35
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour étable, le mètre carré... 3 60
Porte-Bouteilles, pour une Place... 2 »
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. I... ski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1173 Marți 30 Noembrie 1910

Șeful nostru și politica agrară a liberalilor

Ca fost și viitor om de guvern, cu sentimentul răspunderei și cu grija datoriei ce are de îndeplinit către țara sa, —șeful nostru a abordat, în marele seu discurs-program, rostit la adresa de mesagiu a Camerei, întreaga problemă politică a țărei cu tot complexul ei de idei și soluții, pe cari importantele imprejurări prin care trecem, le pune azi în discuțiune.

Și fiindcă era vorba de un guvern și un parlament, care își încheie opera legislativă după o muncă de 4 ani, șeful nostru s'a simțit în primul rînd obligat să examineze pe toate fețele această operă cu toate începuturile ei de aplicare pentru a se cunoaște de țară ce este bun și ce este rău dintr'însa și dacă își merită toate sacrificiile materiale și sufletești făcute. Arare ori i a fost dat Parlamentului nostru să audă o critică mai obiectivă și mai temeinică.

Nu era un om de opoziție care vorbea, ci un barbat de stat care își dă seama de străduințele depuse pentru înjghebarea unei opere de guvern, ce trebue să-și producă roade, și care nu poate exista altfel.

După nimicirea groaznică și fioroasă a revoltelor—se impunea opera de reparațiune umanitară și generoasă.

Un cuvînt înalt, pornit de Sus—fusese dat.—Indeplinirea acestui cuvînt intra în greaua, dar nobila sarcină a celor chemați în fruntea Statului—și șeful nostru a vroit să știe—dacă îndeplinirea cuvîntului s'a făcut—și dacă opera trebue terminată aci, fără îndreptare și fără continuare.

Pornind de la această ordine de idei șeful nostru a început, prin a analiza așa zisa reformă agrară, căci pentru realizarea unei asemeni reforme partidul liberal își datora în primul rînd venirea și șederea sa la putere.

A făcut ceva guvernul în această mare și importantă chestiune? Iată ce s'a întrebat de la început șeful nostru, și răspunsul n'a întîrziat de a l da singur:

— Ar fi o nedreptate și o copilărie să contest acest lucru.

Dar s'a făcut, ce ar fi vrut și celalalte partide să facă din această problemă?

Fără îndoială că nu—și șeful nostru s'a explicat pe dată: *Soluțiunea problemei consistă într'o schimbare mai mare a proporțiunilor dintre proprietatea mare și proprietatea mică.*

Soluțiune, ce nu s'a putut realiza pentru simplul motiv că nu toate partidele au colaborat la realizarea acestei reforme.

Șeful nostru a arătat cum dar întreaga reformă agrară, întreaga lege a islazurilor a putut—cu ironie—beneficia de așa zisul acord al partidelor, și că întreaga legiuire agrară este opera exclusivă a guvernului liberal.

Așa fiind ea merită o examinare nepărtinitoare, pentru că fiind lipsită de partea de colaborare a celor-alte partide este necomplectă. Și șeful nostru ia întâi legea arendărei moșiilor statului la obștii și propune soluția îmbucătățirei cît mai numeroasă a proprietății statului și a altor așezăminte, cu proprietate privată—prin cumpararea de către Stat a tuturor moșiilor de la stabilimentele publice și de utilitate publică, județe, comune, spitale, academie, spre a fi vîndute și loturi la săteni.

Este aceasta o soluție de natură a perfecționa opera de rîdicarea stărei materiale a săteanului, mai bună de cît cele îndeplinite de liberali prin acordarea cu titlu de arendă a moșiilor Statului? Incontestabil că da;—căci țaranului nostru nu i trebue pămînt cu arendă, cît de mult—ci proprietate rurală îndestulătoare pentru a se putea hrăni cu ea și a-și asigura o viață economică mai solidă și îmbelșugată.

Or, pentru dobîndirea unei asemenea proprietăți țaranul are nevoe de a *cumpăra* pămînturi, nu arendări de „moșii" în tovărășii sau obștii și anume cumpărături de loturi de pămînt din moșiile Statului și stabilimentelor publice parcelate și vîndute sătenilor în acest scop.

A doua lege, care se leagă de reforma agrară, este legea islazurilsr.

Dar și acestei legi, șeful nostru, a adus critica de a fi necomplectă, cum a adus legei de arendare a obștiilor. Legea islazurilor, ca și legea de arendare a obștiilor, nu și-a putut produce pe de-a'ntregul efectele:

Și cum critica fără remediu, nu este de nici o utilitate, șeful nostru dă și aci soluția cea bună, și anume, ca Statul să ia asupra sa o treime din costul islazurilor și s'o treacă asupra datoriilor tuturor romînilor, iar nu numai asupra datoriilor bunurilor rurale.

Și de ce această propunere? Pentru că, după cum a explicat șeful nostru, guvernul a mers încet cu crearea de islazuri, în cît pămîntul s'a scumpit și cu greu s'ar mai putea ajunge la complectarea islazurilor, fără un asemenea ajutor din partea statului.

De la aceste două legi, șeful a trecut la Casa rurală—a treia lege care intră în cadrul celor 4 legi a reformei agrare. Dar și aci, după ce a făcut istoricul mișcărilor și a liberalilor și a conservatorilor de a vedea realizată o asemenea instituțiune de bancă, necesară îndreptării stărei materiale a sătenilor, șeful se întreabă dacă mai este ceva de făcut în această chestie, și propune că la această instituțiune de mare utilitate socială, întreaga societate să iee parte la mecaniamul ei, prin trecerea la stat a unui 1 la sută din cei 5 la sută pe cari cumpărătorii de loturi le plătesc drept dobîndă Casei Rurale.

In fine, șeful a examinat ultima lege din cadrul celor 4 legi cari alcătuesc reforma agrară, legea tocmelilor agricole, eșită din eternul conflict dintre muncă și capital, lege pe care în principiul ei fundamental o găsește rea, căci prin stabilirea maximului și minimului, să ajunge la stabilirea unor relațiuni obligatorii și legale între țărani și proprietari, cari neputîndu-se îndeplini eludiază legea.

Și în locul acestui sistem, care duce la inaplicabilitatea principiului de mai sus, șeful propune sistemul libertății învoelilor cu dreptul de reducere a învoelilor uzurarii de către Curtea de casație, după denunțarea inspectorului agricol.

Cu aceste observațiuni, șeful nostru și-a terminat prima parte critică ce a făcut operei legislative a liberalilor în materie agrară.

Examinarea atît de judicioasă a acestor 4 legi, cari alcătuesc legiuirea rurală a guvernului și soluțiile propuse de șeful nostru pentru complecturea lor în parte, constitue un capo d'operă de gîndire sănătoasă și profundă, pentru tot ce interesează de aproape marea problemă agrară.

De sigur că liberalii nu vor mai putea rămîne la putere pentru a-și complecta opera cu soluțiile propuse de șeful nostru. Dar cum foarte bine a spus-o el, chestiunea agrară sub forma ei mai largă, va rămînea pentru tot timpul generațiunei noastre chestiunea de căpetenie a tuturor oamenilor politici.

Și nu va fi tărie, a zis șeful nostru, în statul romîn, pînă cînd nu-i vom lărgi baza pe care să stea și pînă cînd nu vom duce buna stare, civilizațiunea și conștiința omenească pînă în straturile țărănești cele mai profunde.

Ast-fel a terminat șeful nostru analiza făcută reformei agrare, invederînd că între cele două clase sociale, ale țărei cari au aceleași dorinți economice una de a strînge capital ca să cumpere pămînt și alta de a munci ca să stăpînească pămîntul—nu există alte clase sociale—și deci din interesele lor identice pornesc din nenorocire conflictele și ciocnirile pe cari oamenii de stat au datoria să le prevină și să le împedice prin armonizarea lor, dînd de opotrivă loc și pentru una și pentru alta.

Cu aceasta am terminat prima parte de cercetare a discursului șefului nostru, în ce privește poltica economică a guvernului.

Vom cerceta în numerile viitoare, părțile privitoare la politica administrativă și financiară și la reforma sa judecătorească.

Vespasian I. Pella

MILUIȚII

Opoziția miluită, fericita expresie a lui Alexandru Lahovari a rămas celebră pentru a caracteriza întreaga viață politică a Carpismului în lungă-i durată de opoziție. Pentru decorul regimului parlamentar guvernele liberale și-au dus cu ele o mînă de junimiști în Camera să facă față la zile mari.

De la 1881—1888; șepte ani; de la 1895—1999 patru ani; și cu șepte, unsprezece ani; de la 1901—1904, trei ani, și cu unsprezece fac patrusprezece ani; de la 1907—1911 alți patru ani și cu patrusprezece ani, fac optsprezece ani Optsprezece ani Carpismul a dus o luptă de opozant, ales totdeauna de guverne combătînd guvernele liberale atîta cîte permitea situația.

Optsprezece ani de opoziție miluită!

Și acest șef de opoziție miluită, cere și Coroana este dispusă a-i acorda guvernul de mîine, pentru a continua mai departe mila *Măriei Sale. Voevozii vechi cînd veneau și întăreau cutărui boer uricul de stăpînire, aveau formula consacrată și anume: Noi Io... Voevod, din mila lui Dzeu gospodar al țării Moldovei, iată că a venit această slugă a noastră credincioasă și văzînd noi a lui slujbă făcută cu dreptate și cu credință către noi miluitu-ne-am noi spre dînsul cu osebita milă a Domniei noastre și i-am dat și i-am întărit... sau în sunătoarea limbă veche de cancelarie slavistă „jalovali esmi etmu".*

Se vede că lunga opoziție miluiă de optsprezece ani a grupului Carpist a făcut să se treacă la Palat ca un titlu de dreaptă și credincioasă slujbă către Măria Sa, că să i se întindă mila Măriei Sale asupra dreptei și credincioasei slujbe.

Dacă Alex. Lahovari a găsit fericita expresie a opoziției miluite; șeful nostru a caracterizat de minune că guvernul de mîne venind din mila Măriei Sale va fi un guvern miluit.

Guvern miluit! Dacă țara ar fi o ficțiune, ca un petec de hîrtie ce-l îndoi în patru, în opt, în șesesprezece și-l pui în buzunar, calea valea. Dar țara aceasta are un suflet, are un gînd, are un țel; dar categoriile de cetățeni își urmăresc fiecare după soiul ocupațiunei lor o stare mai bună pentru ziua de mîine; dar această țară, acest popor are un drept cîștigat al său, votul, și e chemată să și-l dea în cuget și inimă curată. Țara aceasta mai știe că ori ce bun se cîștigă prin luptă, și că cel ce trăește din mila altora, fie la putere, fie în opoziție, nu are vlaga de a făptui tot binele ce-l cere, ce-l pretinde omul vrednic.

Dacă Măria Sa, dus de considerentul milei la cei ce se duc ca un cîntec bătrînesc, crede că se cuvine guvernul de mîine celor ce 18 ani au fost miluiți de guvernele liberale ca să glăsuiască în parlament; țara însă prin puterea care o are, la pragul nevoilor ce i bat la ușă, în dorul de a și croi ziua de mîine după țelul celor vrednici, nu va îngădui multă vreme ca miluiții să diriguiască afacerile publice, ci-i va pune în imposibilitate de a se purta în miluiții veșnic ai tuturora.

Pentru aceasta însă, țara trebue să dea dovadă de stăpînire de sine, căci dacă o clipă guvernul e al Măriei Sale, durata guvernului atîrnă de la încrederea ce țara știe să i-o dea. Măria Sa e ținut să dea credit la ori ce guvern cît de sleit, cît de anemiat, pînă ce și dă duhul, țara însă nu îngădue de cît acele guverne, care iese din rărunchii națiunei, ca întrupînd într'un moment dat toate aspirațiunile sale.

Fi-va dat ca să vedem trecînd peste noi și acest nor al miluirei, *ca seninul de mai apoi să fie și mai clar și mai strălucitor.*

Chestii literare

Din vechea cancelarie

Cu cît apropiiu de sfîrșit vocabularul slavo-romîn, cu care voiu încheia seria celor 6 volume de documente slavo-romîne din arhiva Sf. Spiridon, și caut să sintetisez epoca de înrîurire slavonă, care a stăpînit cancelaria Moldovei mai bine de 300 ani, și trecînd peste miile de cuvinte, forme gramaticale, construcții sintactice, cu atît apare mai hibridă această înrîurire, amestec de tot felul de curente, hultuit însă pe un strat de cultură bisericească.

Canavaua generală a limbei din cancelarie, redacțiunea sa în prototipul său e ceva tradițional, tipical, datorit unei epoce, cînd cultura bisericească era în biul ei supt forma slavonă. Vechii scriitori toți erau oameni cu o educație religioasă, deprinși cu lectura și textele biblice. Pe această filieră ei au pastrat în scrisul lor unele forme slovonice, cari nu denotă de cît strînsa legătură între redacțiunile laice ale actelor și vechile redacțiuni religioase. Forme fonetice, forme lexicale, totul ne îndrituiește la aceasta.

Incetul cu încetul pe fondul acesta slovenic a venit și s'a hultuit redacțiunile mai nouă, cu o fonetică vie a graiului slavon, ce-l practică scriitorul. Așa de pildă foarte multe *iusuri* reduse în formele lor organice, cum le rezolvase deja gîtlejul ruteanului, sau a polonului, sau a rusului. Modernizarea aceasta fonetică e sprintenă, nesigură, nestabilă; în același șir de document, în aceiași pagină se luptă formele nouă fonetice cu cele tradiționale.

Dar fondul slovenic bisericesc, era foarte redus în lexic; cine citește glosarul Cozian din 1648 după Berînda vede sărăcia de cuvinte față cu multiplele nevoi, ce le atingea un act public. Iată o măsurătoare de moșie, iată un proces de pămînt, iată o abatere de la o slujbă a statului; pentru toate aceste pricini slovenul țercovnic nu dădea cuvinte; diacul atunci se adresa la graiul viu al unui grup de sloveni: Poloni, Ruteni, Ruși la nord; Bulgari și Serbi la sud. Cum alăturezi tot acest fond lexical *laic* dacă am zice așa, de glosarele speciale, pe care le consulți, îndată prinzi ce limba slavă vorbea scriitorul. Tot acest substrat e nou, n'are a face nici de fel cu înrîurirea veche slavonească. Scriitorul scria cuvintele leșește, rutenește sau rusește, luînd cuvîntul din limba vie a timpului fără nici o tendință de tradiție literară. A-i duce la paleoslovenică ar fi un moft de doctrină, pe cînd realitatea era alta.

Dar iată că peste toate acestea, scriitorul de și scria cu cuvintele unui graiu slavon contemporan lui, fraza însă în care turna cuvintele, era cît de colo o frază românească, cu tonica frazei noastre, cu inversiunile noastre, cu acordurile noastre Partea sintactică a textului slavon e așa de romanizată, că chiar a izbit curiositatea acelora, cari au publicat documente slavone. In special Gr. Tocilescu și-a făcut o specialitate de a releva toate greșalile gramaticale slave în textele slavone din Muntenia, ce le publica. Astăzi asemenea lipsuri de la gramatica slavonă, sînt note caracteristice a documentelor noastre moldovenești și dau acel aer de vădită originalitate actelor din cancelaria noastră, care arată că la Moldoveni și Munteni slavismul se aciuase numai atît cît l'au putut prinde și cum l'au putut prinde ai noștri cărturari, iar nu după curentele literare ce stăpîneau țările de unde diacii noștri, furau ceva cuvinte, ceva cultură, dar după puterea noastră de a reda, mai ales că la urmă slovena ajunsese o belea oficială.

Gh.

OAMENI ȘI LUCRURI

După zece ani...

De sigur că în toiul luptelor electorale cari pasionează atît de mult toate straturile poporului englez—nimeni, aproape nimeni nu s'a încumetat să reamintească noroadelor ziua unei triste aniversări,—împlinirea—la 30 Noembrie—a primului deceniu de la moartea marelui poet Oscar Wilde.

A fost o posomorîtă zi, cea din urmă zi a unei toamne urîte, ziua în care s'a stins, în camera unui hotel parizian unul din cei mai străluciți cîntăreți nu numai ai Angliei, dar și ai lumei. Și au fost cele mai triste împrejurări posibile acele în care s'a încheiat viața copilului celui mai alintat al înaltei societăți engleze.

Nimeni n'a trăit cînd-va o viață mai liberă de griji, mai străină de frămîntări, mai departe de meschine preocupări; nimeni ca dînsul n'a știut să îmbrace în culori mai vii și în imagini mai strălucite—ecourile acelei vieți privind din înălțimi imaculate mizeriile cari nu-l atingeau, al căror ecou nu ajungea pînă la dînsul.

Și într'o bună zi toată această viață de bogăție, de lux, de mîndrie, de nepăsare se încheia printr'un epilog negru; orgia se sfîrși printr'un dezastru. Fu cea mai grozavă catastrofă ce s'a văzut cîndva, cea mai spăimîntătoare risipire de iluzii.

Invinuit de grele abateri de la lege într'un proces memorabil, fu osîndit în pudica patrie pe care o onorase printr'un geniu incomparabil—la doi ani „hard labour". Nobilul trufa ul Oscar Wilde deveni „numărul 33" al închisoarei de la Reading—și admiratul de odinioară, aplaudatul poet, eroul tuturor triumfurilor—nu mai număra în Anglia un singur prieten: „donec felix eris, multos numerabis amicos"! ar fi putut repeta după predecesorul său latin.

Și cum Wilde era un nefericit, osîndit la muncă silnică,—nimeni nu l apăra, nimeni nu-l iubia și măcar, nu-l compătimia.

Invinuit, — spun unii, dar nu dovedit. Lucrul nu e de crezut. Justiția unei țări civilizate n'ar fi condamnat la ruină morală pe un om superior,—nici chiar pe un om comun. In altă țară însă, un asemenea poet ar fi găsit mai multă indulgență ca în Anglia.

Cu deosebire în Franța sunt mulți de părere că judecata contra lui Wilde a fost nedreaptă; ba unii chiar îl proclamă „martir". Adevărul e altul.

Judecînd după unele pagini ale poetului în acea jalnică și superbă poemă în proză scrisă în temniță: „De profundis"—Wilde căzuse în adevăr în grele păcate și abuzase de viață în măsură nepermisă nici măcar unui poet capricios ca dînsul.

Dar astăzi, după un deceniu, cui oare nu-i pare straniu și excesiv procedeul nemiloasei justiții, care a trimis un om de geniu—vinovat de o anomalie sexuală—în fundul temniței, să învîrte „moara" în rînd cu cei mai ordinari criminali.

O anomalie! Fără îndoială. Și poate era, mai curînd, rolul psihiatrilor, rolul clinicelor să caute pricinele și răspunderile unui viciu răspîndit pentru care *nu* era drept să plătească, întîmplător, unul singur,—cînd acel unul se nimerise să fie un scriitor cu care Anglia se va onora peste secole.

...Sunt zece ani de cînd muri, sarac, disprețuit, sub nume falș, petrecut la cimitirul din Montmartre de patru prieteni. Și iată că astăzi la Londra, se îngrămădesc mii de curioși să vadă, să revadă „Salomeea" lui Wilde,—a aceluiași Wilde al cărui nume nu mai putea figura pe un afiș teatral ori în vitrina unei librării.

Căci nimeni nu poate isgoni dintr'o țeară geniul unui scriitor. Preste frontiere, preste mări,—el se reîntoarce, cuceritor, și-și reia dreptul la viață, la glorie, la nemurire.

Așa s'a reîntors, după un singur deceniu, geniul lui Oscar Wilde în patria care îl alungase și-l umilise.

Rodion

CENTENARUL LUI FRÉDÉRIC CHOPIN

Pentru aceia ce iubesc arta muzicală, e o pioasă memorie aceia a marelui pianist polonez, care și-a frămîntat pe clape sufletul său plin de frenetice extazuri, și pentru o lume întreagă extrem de interesant prinosul de admirație ce i s'a adus de o lume întreagă, de arta universală, memoriei ilustrului compozitor Chopin.

Voi căuta să redau, cu pana mea seacă, cu umila mea concepție, vestigii despre deșăvîrșita artă a aceluia ce a întipărit perfecțiunea aproape în muzică.

In 1830, Frédéric Chopin vine la Paris, condus de soartă. Născut lîngă Varșovia în 1810, protejat de contele Antoine Radziwil, a dat în mai multe ierni, concerte de o muzică radioasă. Fu sfătuit să se ducă la Loudra, fapt ce'l îndeplini. O săptămînă sau două, curiozitatea trebuia să'l reție în Franța. Era un sacrificiu vechelor sale origini franceze; însă, ca să vorbim adevărat, nimic din Franța, nu i-a făcut inima să vibreze. Putea el să se aștepte la felul de adorație ce i se purta, în lumea cea mai aristocratică și cea mai rafinată, în Parisul frivol și profund tot odată, și care i-a relevat sufletul său?

*

Furiile de simpatie pe care le inspiră nu pot să se compare de cît cu sentimentul frenetic, mișcător, din secolul al 18-lea, împrejurul lui Jean-Jacques Rousseau. Lumea n'avu pentru el o adorație ordinară: o pasiune însă, aproape un cult.

A avut el, de la început, conștiință despre viitorul său? Faptul e că, pregătit să'și continue voiajul, se hotărî de-odată să nu se mai ducă mai departe. Mai mulți din compatrioții săi, sus situați în societatea franceză, cărora șeful casei de Radziwill îl recomandase, îi procurasră relațiuni și elevi. Saloanele începuseră să cunoască pe Chopin. Trebuia dară ca să abordeze, acuma, adevăratul public, și primăvara anului 1832 nu trecuse încă și pianistul polonez era în toiul marei aventuri. Numai că, soarta sa nu era ca să aparție mulțimei. Aceasta nu înțălese nimic din gîndirea sa și el, hotărît, se ridică deasupra acestei mulțimi și se refugiă în idealul său.

*

Frédéric Chopin avea fizionomia cea mai bolnăvicios de delicată, cea ma impresionantă. Se îndrepta spre clavir cu pași istoviți, privea înaintea sa cu un ochi limpede, îndepărtat, agonind. Fredonînd cu preludii triste, degetele sale alergau, puțin nervoase, pe clape. Deodată, muzica lua un caracter îndrăzneț. Motive pline de culoare, de o inspirație eroică, lovite cu putere, cutreerau episoade de o poezie fierbinte, de o tristeță straniu de amară. Se simțea în sonorele atingeri, isbucnind mîndre viziuni.

„Polonezele" și „Mazurcele„ sale, cîntau geniul și aspirațiile patriei sale Intregei sale existenți independente, închină celor mai nobile dorinți, se a-

mestecă, voind sau nu, desnădejdea învinşilor.

Nu te găseai numai sub farmec; te găseai sub înfrigurarea plîngerei lirică şi deodată, exaltat de energia strigătelor către desrobire. Frumosul vers al poetului se aplică de sigur acestui artist sărbătorit cu transport, în care doliul unui popor cavaleresc se concentra în mijlocul bucuriilor oferite:

„Moare în plină tericire o nenorocirei
sale trecute".

In lipsa unei asemenea ştiinţi, Chopin poseda o invenţie melodioasă pe cît de bogată pe atît de originală, un simţ neasemuit de armonie şi de ritm, şi cea mai rară proprietate în lucru. „Creaţiunea sa era spontanee, ne spune George Sand. Intîlnea ideia fără să o caute. I'i venea la clavir, deodată şi complectă, sau fecunda in capul său în timpul unei plimbări şi el se grăbea să o fixeze pe hîrtie. Insă, atunci, începea pentru el munca îngrozitoare. Dispoziţiile temei nu se mai prezentau distincte spiritului său; sărmanul muzicant scriea, ştergea, adăoga, transcria, transpunea, ajungea să'şi găsească inspiraţia dispreţuitoare şi cădea într'o adîncă desnădejde. Timp de zile întregi, se închidea, mergînd, plîngînd, smulgîndu-şi părul, rupînd foile scrise, schimbînd de două-zeci de ori o măsură, un acord, o notă. Petrecea, la nevoe, şase săptămîni pe o pagină fără a ajunge să fie mulţumit de ea.

In această tortură nesfîrşită producea. Şi această tortură venea mai puţin din indicizia sa tecnică, maimult decît răscumpărată prin splendoarea darurilor sale esenţiale, de cît dintr'o dorinţă de expresie şi de perfecţiune împinsă la punctul cel mai culminant, dintr'o exasperaţie de nervozitate descurăjătoare, întreţinută veşnic, redublată de continue suferinţi. Boala atinge pe om zdrobindu-l, Chopin, din anul 1837, era ofticos şi condamnat.

*

Primul pianist care a ascultat la Paris pe Chopin a fost profesorul Kalkbrenner. Chopin, să spune că l'ar fi rugat cu timiditate să-l asculte în concertul său în *„mi minor"*, operă nu admirabilă, însă decorat cu muniţiozitate de arabescuri, de tonuri uşoare şi de nuanţe.

Tot odată, i-ar fi cerut şi sfaturi. Kalkbrenner, pedant şi urzus, senzibil la corecţiunea subtilă, mai mult ca la poezia stilului. Se poate ca palidul muzicant slav, să-l fi pus pe gînduri. Intre dînşii, în tot cazul, acordul nu s'a făcut, şi nimeni nu'l va plînge pentru autorul „Polonezelor".

Nimic n'ar fi ştiut să'l constrîngă nici gustul său de a scrie, nici talentul său de a executa. Atribuesc bucuros acestui episod neînfrînta aversiune a lui Chopin pentru „aceşti pedagogi cari nu văd în muzică de cît un pretext să'şi valorifice degetelor lor de mai multe feluri".

O altă împrejurare, de altmintrelea i a adus îndepărtarea desăvîrşită a publicului.

Amicii cei invidioşi de a l fi smuls din singurătatea sa, l'au convins să închirieze pentru o seară sala teatrului Italian. In trei zile o mare şedinţă se află organizată. Habeneek acceptă să dirigeze orchestra. Serată foarte bine trîmbiţată, se anunţă bine şi spectatorii se îngrămădesc.

Din nenorocire Chopin n'are jocul impetuos cari răspunde sălilor vaste. Cea mai mare parte din spectatori se miră că nu aude clavirul sunînd sub degetele maestrului, ca şi sub degetele de oţel a unui *Liszt*. Intr'un cuvînt e o decepţie pentru pretinşii amatori, şi a fost o adîncă rană pentru virtuosul poet care nu ştie să ia nimic fără moderaţie. Spun „o rană adîncă şi mă înşel. Intunecatul sentiment pe care-l încercă e un desgust mortal.

*

Pentru o ultimă oară, la 16 Februarie 1848, maestrul adună pe admiratorii sei. Se pregătea să treacă Canalul la Manche. A fost atît de solicitat să vie, în fine, la Londra, şi e atîta dezordine în aerul Parisului, în cît e lăsat să fie convinşi.

Acea serată este, în gîndul său ca gaunei scurte reîntoarceri... Vai! sermanul artist, enervat de orice lucru tărîndu-se după cum spune Rocheblove, cu supliciul suferinţei sale, lungul martir al singurătăţei sale, al desnădejdiilor sale morale, al superstiţiilor sale religioase, nu va mai reveni în Franţa de cît ca să moară.

Cultul ce'l inspira halucinatul muzicant, nu eşise din sferele unui misticism modern. Graţie progreselor la care a contribuit atîta Chopin, gloria sa a scăpat zadarnicului mister al cenaclelor Şi lumea azi să aibă grijă, să nu ne dea din valsurile sau din pledoariile sale prea ingenioase şi prea literare interpretaţii!

Muzica întinde asupra noastră voalul său de frumoase vise; însă ea nu divulgă nimănui cuvîntul sacru al enigmelor sale; să ne lăsăm a ne încînta şi a ne zgudui, Restul nu importă de loc.

Petru I. Gîdei

CRONICA BISERICEASCA

O MICĂ RĂFUEALĂ

Din cele publicate aici periodic, s'a putut constata următorul lucru, că noi totdeauna am respectat şi aparat instituţia în sine, adică în cazul special, religia creştină şi am demascat şi cenzurat numai *actele publice* ale reprezentanţilor acestei sfinte instituţii.

Totdeauna am atras atenţia, că nu trebuia a se confunda persoana cu instituţia ce o reprezintă, căci persoana este vremelnică, trecătoare, supusă greşelelor, iar instituţia, religia, e veşnică, curată şi sfîntă, ca şi Intemeitorul ei.

Insă aceşti reprezentanţi, în timpul din urmă, prea mult compromişi prin faptele lor, au atras atenţia lumei asupra le, observîndu-le, prin presă, să se mai astîmpere, ca nu cumva să se compromită şi instituţia şi să caute a se descotorosi de învinuirele ce li se aduc.

Dar ei n'au înţeles, ori s'au prefăcut că nu înţeleg, au fugit de judecata faptelor lor, au înţeles să se pună mai pre sus de această judecată şi atunci a rămas ca să-i judece numai *opinia publică*.

Toţi ceilalţi reprezentanţi, cît de sus puşi, ai instituţiilor laice sunt pasibili de judecata lumească; numai reprezentanţii religiei au judecători tot dintr'ai lor însă şi s'a văzut în timpul din urmă falimentul unei astfel de judecătorii. Aşa că ştiindu se mai presus de ori-ce judecată şi crezînd încă că lumea profană tot'i identifică cu instituţia ce o reprezintă, se socot invulnerabili şi că deci n'au a da samă nimănui de faptele lor. Un fel de stat în stat, un privilegiu de castă, rămas lor ab antiquo în hatîrul instituţiei şi neabrogat de Constituţie.

Dar mai fiind la mijloc şi opinia publică, aceasta'i judecă şi înfierează după faptele lor. Insă nici judecata aceasta nu le convine acum. Vor şi de ea să fie scutiţi, vor să fie infailibili ca Papa de la Roma, nimeni să nu se atingă de dînşii şi de faptele lor. Ei sunt prea sus puşi, pentru ca cei de jos să cuteze a-i critica şi cenzura. Ei vor ca aureola ce străluceşte în jurul instituţiei ce o reprezintă să orbească lumea profană şi nici să cuteze a privi spre ea şi nici spre acei ce o reprezintă. Dar se înşală, căci opinia publică e neîndurată, nu atît pentru faptele lor, cît pentru defăimarea şi discreditul ce aruncă şi asupra instituţiei.

Numai aşa ne explicăm faptul, cum dînşii căută a se justifica în faţa opiniei publice, tot prin presă. Numai aşa ne explicăm, cum s'a găsit un scriitoraş de la „Mişcarea", ce miroasă cît de colo „a iuft rusesc", care însă în loc de justificare, mai rău o încurcă şi în lipsă de alte argumente, se leagă de „Ezechil" de la „Opinia", de mersul lui, de portul lui, pînă şi de pălăria lui, de slujba lui, de credinţa lui, dar mai ales de marea lui îndrăzneală şi neobrăzare de a critica şi cenzura actele Prea Sfinţilor reprezentanţi ai religiei şi deci implicit batjocorind şi ponegrind însăşi religia.

Ţinem să declarăm aici, că n'am spus tot ce ştim dispre sfinţenia unor asemenea persoane, care şi-au consumat timpul pe catedre universitare este şi aiurea; căci n'am vroit să ne coborîm atît de jos; fiind nevoiţi vom face o şi şi pe aceasta.

Dar scriitoraşul pseodonim se încurcă din ce în ce mai rău în apologia sa. Neputînd şi neavînd cum să şi apere proprii săi stapîni, se încearcă a lăuda şi proslăvi clerul rusesc de purtarea lui vitejască, dar anti-creştină faţă de Tolstoi; de la care clar se vede că individul cu pricina s'a molipsit de autocraţie şi despotism, voind a le introduce şi în ţara noastră liberă şi constituţională, chemînd urgia Ierahilor bisericei asupra lui Ezechil.

Apoi se leagă şi de partidul conservator-democrat. „Unde dai şi unde crapă".

Mai bine ar spune stăpînilor săi ca să-şi schimbe purtările, dacă vor ca şi opinia publică să le fie mai prielnică.

Nu mai puteţi înşela lumea acum cu braşoave şi parascovenii de acestea. Lumea cere fapte şi încă de cele bune. „Din roadele lor 'i veţi cunoaşte pe dînşii", zice mîntuitorul.

Atunci şi Ezechil — ecoul opiniei publice — vă va proslăvi şi vă va premări acum, şi pururea şi în vecii vecilor.

Ezechil

Litere-Ştiinţe-Arte

Scriitorii profesionişti.—Acum cînd avurăm la ordinea zilei „şezătoarea literară" organizată de către „societatea scriitorilor"—e momentul să amintim că de un scurt timp posedăm şi noi o categorie socială necunoscută pînă nu de mult în ţeară la noi,—acea a scriitorilor profesionişti, a scriitorilor cari se întreţin numai din produsul lucrărilor literare—fie apărute în volum, fie publicate în ziare şi reviste.

In legătură cu aceasta credem interesant a menţiona rezultatul unei anchete pe care a făcut-o acum de curînd o revistă germană.

Cei mai de seamă scriitori contimporani au fost întrebaţi cum consideră ei darul sau profesiunea lor. Răspunsurile se pot împărţi în două categorii. Unii sunt de părere că scriitorul în definitiv, nu-i de cît un glas din public, care ştie însă să exprime mai bine decît ceilalţi oameni sentimentele, gîndurile, năzuinţele unei anumite vremi.

Activitatea lui poate să fie nobilă şi folositoare, în nici un caz însă nu poate fi privită ca o meserie. A'ţii cred din potrivă că dacă societatea ar putea trăi foarte bine şi fără scritori, cum ar putea trăi fără multe din darurile şi frumuseţile naturii, nu e mai puţin adevărat că scriitorii, prin puterea lor superioară de judecată, de critică, de răspîndire a cunoştinţelor, îndeplinesc un rol social în toată puterea cuvîntului.

Cei cari invinuesc pe scriitori că trăiesc prin scrisul lor, fără să recurgă la o meserie practică, nu-şi dau seama că meşteşugul scriitorului e de multe ori mai greu, mai util şi cel puţin tot aşa de demn ca şi al celorlalţi meşteşugari.

Această din urmă „apărare" făcută de „Litterarisches Echo" arată că chiar în ţările europene cele mai culte domnesc încă prejudecăţi faţă de scriitorii „profesionişti". Să ne mai mirăm de ce se petrece la noi?

*

Despre moart a Paolei Garcia, prietena intimă a lui Turghenief s'a vorbit de curînd foarte mult. Intre hîrtiile ei s'a găsit şi o schiţă a lui Alfred de Muscel. Marele poet îi descrie în chip foarte fidel o vizită a lui la Rachel. înainte ca aceasta să fi ajuns celebra tragediană de mai tîrziu.

*

„La Nouvelle Revue" caracterizează astfel teatrul lui Bernard Shaw — un Shakespeare în miniatură: „Teatrul lui e înainte de toate o satiră socială de o rară intensitate; acţiunea e mai mult intelectuală, întemeiată pe idei. Aceste idei sunt extrem de revoluţionare. Nici-o convenţie socială, nici o prejudecată nu scapă nebiciuită de dînsul; e într'o necurmată revoltă contra disciplinei, contra minciunei şi ipocriziei sub toate formele ei. Teatrul lui Shaw e o şcoală în care ne învaţă şi nu respectăm nimic. Dar sub aceste diverse atacuri se ascunde o unitate: socializmul şi adeseori chiar anarhizmul. Morala lui e că trebuie să ne desvoltăm conform naturei noastre individuale şi să nu ţinem seama decît de acţiune, de *forţa vieţei*. In acest senz teatrul lui Shaw e un nesecat izvor de energie şi de dragoste de viaţă.

*

STRUNA ZILEI

RISIPA ŞI ECONOMIE

Consiliul universitar—hotărînd să mărgineasca cursul de economie politică al d-lui Cuza, i-a trimis o adresă..

Opinia.

In adresa cu pricina
Cel mat scurt ar fi să-i scrie;
„Cu politica *la cursuri*
Să mai faci... economie".

INFORMATII

❑ **Crima din strada Socola.** — Eri dimineaţă, pe la orele 10, o crimă s'a comis în strada Socola No. 209, în cărciuma lui Neculai Botez.

Individul Alecu Iordăchescu, din strada Arapu 164 se afla la o masă cu casapul Vasile Florea, din strada Trancu 20. Din vorbă în vorbă, ambii au ajuns la ceartă şi în urmă la bataie. La un moment Florea scoase un cuţit şi l'implîntă în abdomenul adversarului seu Iordăchescu, care căzu jos.

S'a chemat sergentul de punct şi Florea fu arestat, iar victima a fost transportată în agonie la spitalul sf. Spiridon, unde astă noapte a încetat din viaţă.

❑ Din ancheta făcută, s'a putut constata că zidarul Zaharia Klein n'a fost victima unui accident, ci a vroit să se sinucidă, punîndu-se sub roatele trenului.

Numitul, Vineri seara, înainte de plecarea trenului spre Paşcani, a stat de vorbă cu Vasile Popescu, de la biuroul de plasare din str. Arcu, pe peronul gării, plîngîndu-se că viaţa e grea şi că-i sătul de ea. După aceia s'a dus de s'a aşezat sub vagoane, iar cînd trenul s'a pus în mişcare, corpul seu a fost tăiat în două şi apoi tărît pe o distaţă de 60 metri, pănă cînd faptul fiind observat, trenul a fost oprit, iar cadavrul scos şi dus la morgă.

❑ La lista „Opiniei" au mai subcris pentru statua lui Cuza-Vodă:

Preotul D. Lascar din Huşi, lei 1—
„ D. Călinescu din Cotnari 50

❑ Aflăm cu plăcere că bunul nostru prieten, d. Gh. Ghibănescu, care era suferind, s'a restabilit pe deplin.

❑ D. Stelian lucrează la o nouă mişcare în magistratură, care va apărea probabil pe ziua de 1 Decembrie c.

❑ Eri cu ocazia aniversărei luărei Plevnei, s'a oficiat la toate bisericile, cîte un parastas pentru pomenirea eroilor căzuţi la atacul de la Plevna.

❑ **Conferenţele cercului preoţesc.**— Iată cum s'a întocmit programul conferenţelor cercului preoţesc, ce se vor ţinea la societatea clerului „Ocrotirea", al cărei preşedinte e P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, în intervalul de la 9 Decembrie 1910 şi pănă la 29 Mai 1911:

La 9 Decembre, păr. N. Dăringă: „preotul şi învăţătorul"; 16 Decembrie, pr. Lascar: „puterea dragostei şi a credinţei în actele creştine; 2 Ianuarie, econom I. Gotcu—subiect rezervat; 13 Ianuarie pr. Roşescu: „biserica şi armata". La 23 Ianuarie cerc. preoţesc şi se va discuta: mijloacele trbuitoare pescuitului orăşănesc, pentru reînvierea religioasă, cu care se mândrea poporul romîn în trecut. La 2 Februarie, conferenţă: Ec. P. Savin, subiect rezervat; 10 Febr., Toma P. Chiricuţă: „Creştinismul ca principiu de viaţă al neamului nostru; 17 Febr. cerc preoţesc şi se va discuta asupra stărei economice şi sociale a orăşanului, în legătură cu cea religioasă: rolul preotului faţă de ele. La 3 Martie conferenţă: Ec. I. Popescu subiect rezervat; la 14 Martie cerc preoţesc: taina Mărturisirei, aplicarea şi roadele ei; 25 Martie conferenţă, diacon. C. Bobulescu: „Clipe de moralizare din trecutul nostru"; 14 Aprilie, econ. I. Ţincoca, subiect rezervat; 21 Aprilie, econ. I. Gh. Niculescu: „Psihologia poporului romîn; 28 Aprilie, econ, N Agapi: „Taina sf. Maslu"; 12 Mai, econ. pr. C. Dinescu: despre conştiinţă; la 23 Mai, cerc preoţesc: Sf. Evanghelie ca şi tot Noul testament, fiind cunoscute şi aplicate, refac moralitatea poporului; la 29 Mai, conferenţă, econ. I. Andriescu, subiect rezervat.

Conferenţele vor avea loc la ora 3 p. m., iar cercurile, în zilele indicate, la orele 9 a. m. Conferenţele cît şi cercurile sunt obligatorii numai pentru preoţii din oraş, iar pentru cei din judeţ, sunt facultative.

❑ D. Alexandrescu Gheorghe, actual controlor de tracţiune la inspecţia VI-a de tracţiune, a fost numit membru în comisiunea locală de disciplină a circ. a VI-a, in locul d-lui Marteau Anton, şef de depozit principal.

❑ D. Raul Van Sanen, impiegat la serviciul vînzărei monopolurilor, a fost mutat la Piatra-N.

D. I. Sferdenschi, impegat cl. II-a la ad ţia financiară de Botoşani, a fost mutat la ad-ţia financiară din Iaşi, în locul d lui Brahă care, trece la Botoşani.

❑ Părintele C. Dinescu, parohul bisericei Nicoriţa, va fi ridicat poimîne Mercuri la rangul de duhovnic.

❑ Păr. Niculescu, revizorul eparchial, a fost alăltăeri, în inspectarea protoeriei de Botoşani.

❑ Sf. sa păr. Al. Arion, care a fost condamnat, în lipsă, de către consistorul spiritual, prin luarea parohiei, a făcut apel contra acestei decizii.

❑ Direcţia generală a c.f.r. a făcut cunoscut că a pus în circulaţie mai multe vagoane deschise, pentru transporturile mărfurilor, denumite Lsa, avînd fiecare un tonagiu de 40 tone şi o lungime de aproape 14 metri.

❑ Familia noastră regală şi acea principiară, vor celebra 4 preţioase aniversări în cursul lunei Decembrie: la 16 Decembrie va fi a 67-a aniversare a naşterei M. S. Reginei, care este născută la 16 Decembrie 1843, în castelul de Neuwied; la 24 Dec., familia principiară va sărbători a treia aniversare de la naşterea prinţesei Ileana; la 27 Decembrie aniversarea naşterei principesei Maria; la 28 Dec., prinţii moştenitori vor serbători a 17-a aniversare a căsătoriei lor.

❑ Alăltăeri s'a sinucis la Burdujeni Costache Popovici, impegat în gara de acolo.

Popovici a luat o puternică substanţă otrăvitoare şi moartea i-a fost instantanee.

Popovici era originar din Iaşi unde se căsătorise acum 2 ani.

Asupra cauzelor care l'au determinat la sinucidere, circulă mai multe versiuni. Se zice însă, că la mijloc ar fi fost o chestie familiară.

❑ Din comuna Cepleniţa se face cunoscut autorităţilor, că eri după amează s'a găsit mort în fîntîna de lîngă podul lui Contăş, locuitorul Ion Mihalache Marian, din comuna Cepleniţa.

Asupra lui s'a găsit suma de 55 lei.

S'a deschis o anchetă pentru a se stabili dacă la mijloc nu e o crimă.

❑ Aflăm că d. doctor Leon Polingher, dentist diplomat al şcoalei Dentare din Geneva şi practicant prin diferite cabinete Dentare din Elveţia, îşi va deschide în curînd cabinetul său de Chirurgie dentară în Piaţa Unirei, 3 (deasupra magazinului Ermacov), fiind instalat după cerinţele cele mai moderne în această artă.

❑ **Din Bîrlad.**—Sîmbătă 27 curent, a avut loc întrunirea partidului conservator-democrat, în saloanele clubului local, la care au luat parte un mare număr de membri, mulţi din judeţ

A prezidat d. Em. Ghinescu profesor.

D. Dim. I. Ghimuş, secretarul clubului, a anunţat în aplauzele întregei adunări, înscrierea în partid a d-lor: M. Drăguşan avocat, Gh. Teodor şi I. Gh. Teodor meseriaşi, toţi alegători.

Au vorbit apoi d-nii: Grgoore Patrieiu, fost inspector şcolar, C. I. Ştefănescu, Victor Artene, avocaţi; V. Haram proprietar rural, învăţător onorific; d-nii I. Palade, I. I. Ionescu şi V. Georgescu Bîrlad, avocaţi.

Toţi oratorii au vorbit asupra situaţiunii politicei generale şi locale şi au desvoltat reformele enunţate de şef în programul conservator democrat, îndemnînd pe membri la unire şi muncă, pentru că viitorul este al partidului nostru.

S'a anunţat o nouă întrunire pentru Sîmbătă, 4 Decembrie.

❑ Tragedia din Bizanţ este titlu unui mare film de artă, ce se cuprinde în noul program, ce începe în astăseară la cinematogsaful „Union" de la Coloseul Bragadiru, în care apar celebrităţile parisiene:

D-rele Delvair şi Greuxe şi d-nii Guilhene şi Dorival. Acest film, ne redă o serbare în palatul imperial, cu care ocazie împărăteasa îşi manifestează dragostea pentru Mihail de Calaphate. Acesta însă întreţinea relaţii de dragoste, în ascunus, cu Xenia, frumoasa cameristă a împărătesei Xenia primeşte ordin de a introduce pe Mihail în apartamentele împărătesei şi Imparatul îi surprinde pe amîndoi; Imparatul e asasinat apoi din ordinul împărătesei şi Mihail este proclamat ca împărat. Peste puţin, împărăteasa surprinde pe Mihail cu Xenia şi ea este condamnată la surghiun la călugărie, ea e apoi eliberată de popor şi Mihail cu Xenia de frica poporului se refugiază într'o mînăstire.

Noul program mai cuprinde: Neapoli, vederi de pe natură, modernul Cendrilon, interesantă comedie; muzeul suveranilor, superb tablou artistic; boroboaţele unui fecior, comedie, dobitocescu la pescuit etc. etc.

❑ Miine, Marţi 29 a. c. ora 8 jum. seara d. C. Meissner va continua la *Cercul didactic* conferinţa sa despre *„Societatea pentru ocrotirea minorilor"* şi *„Şcoala de îndreptări.*

La aceste conferinţe pot asista şi persoane străine de cerc.

❑ Astă-zi are loc la Cîmpulung (Bucovina) alegerea de balotaj pentru scaunul de deputat. pentru care se ştie că candidează d-nii Gh. Bonches şi Gh. Sîrbu

DIVERSE

— Vestiţii pungaşi, Dumitru Gabără şi Gheorghe Gafencu, au fost arestaţi, avînd măi multe mandate de arestare, emise contra lor pentru diferite condemnaţiuni.

— Alienata Berna Faier, fugind eri din ospiciul Socola, a fost prinsă şi'internată din nou în ospiciu.

— D. Neculai Negrescu, actual agent sanitar la cercul Holboca, a fost înaintat în postul de agent sanitar al oraşului Iaşi, în locul d-lui Alex. Popescu demisionat.

Avertisare!

Rugăm, fiţi atent, — să vinde lădiţe şi pachete, cari nu sunt veritabil :Franck:, ci ☛ o Imitaţiune!

Dacă doriţi să obţineţi o beutură gustoasă şi o cafea nutritivă, cereţi expre,

Veritabil :Franck: Adaus la Cafea, care însă numai atunci este veritabil, dacă poartă aceasta marcă înregistrată de fabrică: şi aceasta iscălitură depusă:

Marca de fabrică.

Heinrich Franck Söhne

☛ De aceea: Atenţiune la cumpărare!

rm lopo Y 2496, 10:10 IV.

Criza din Guvern

Retragerea guvernului.—Jocul d-lui Costinescu. - Legea sanitară şi a secărei bălţilor.—Grave neinţelegeri.—Vacanţa Camerei. — Noul Guvern.—Epoca alegerilor.

Suntem în măsură să dăm informaţiuni foarte sigure, asupra situaţiunei guvernului şi a crizei, ce s'a declarat în guvern în ultimul moment.

D. Petre Carp a cerut d-lui Brătianu, ca imediat după terminarea discuţiei la mesaj, atît la Cameră cît şi la Senat, să facă să se iee de Parlament vacanţă pînă la 10 Ianuarie, iar a doua zi de la luarea vacanţei, să presinte Majestăţei Sale Regelui demisia cabinetului pentru a forţa Coroana să se pronunţe asupra schimbărei regimului. Mai mult încă, d. Carp, a rugat pe d. Brătianu să intervină ca discuţia mesajului la Senat, să se termină pînă la 1 Decembrie, pentru ca noul guvern să poate fi constituit cel mult pînă la 5 Decembrie, declărînd că în cazul cînd Coroana i ar încredinţa constituirea cabinetului să poată avea timpul necesar de a face alegerile în Februarie şi convoca noul parlament la sfîrşitul lui Februarie, ca pînă la 1 Aprilie, atît discuţia noului mesaj, cît şi votarea noului budget să fie terminată.

*

Ştim în mod absolut positiv că d. Brătianu a refuzat d-lui Carp aceste propuneri declarînd că s'a angajat,—ca în această sesiune să treacă două legi şi anume: legea sanitară şi legea secărei bălţilor statului, pentru a-şi justifica şederea guvernului la putere până în present şi rostul deschiderei acestei ultime sesiuni.

La auzul acestor dorinţe ale primului ministru, d. Carp—a rămas uimit, întîiu pentru că s'ar întîrzia rezolvarea schimbărei de către Coroană, a regimului şi în al doilea rînd, pentru că în cazul cînd d. Carp ar forma noul guvern, i-ar fi imposibil să aplice legea sanitară, care cere o urcare a budgetului cu 25—30 milioane.

Atunci d. Carp, a recurs la d. Costinescu şi a reuşit a'l convinge pe ministrul de finanţe de necesitatea retragerei guvernului liberal, cel mult pînă la 10 Decembrie. Mijloacele şi promisiunile de care s'a servit d. Carp, pentru a convinge pe d. Costinescu, nu fac de loc onoare acestui barbat politic liberal.

*

D. Brăteanu a convocat Vineri pe colegii săi într'un consiliu, pentru a discuta asupra situaţiei.

Şeful guvernului a comunicat colegilor săi că nu mai poate fi vorba de noi alegeri făcute de liberali, — întru cît însăşi Coroana doreşte să aibă o schimbare de regim.

De altă parte nu e nici în interesul partidului liberal să încerce noile alegeri, cari cu siguranţă i-ar fi defavorabile; în toate acestea d. Brăteanu, a opinat ca guvernul să rămîie la putere pînă la sfîrşitul lui Ianuarie, în care timp, din Decembrie pînă la luarea vacanţei de Crăciun, Camera să voteze legea sanitară, iar Senatul legea secărei bălţilor statului, iar după vacanţa Crăciunului, adică de la 12 Ianuarie pînă la sfîrşitul lunei, Camera să voteze legea venită de la Senat, — iar Senatul pe cea votată de Cameră.

Atunci d. Costinescu s'a rîdicat şi a întrebat că ce se face cu reforma impositelor, pe care ministrul de finanţe ambiţionează să o vadă votată în această ultimă sesiune?

D. Brătianu, a răspuns că e prea importantă o asemenea reformă, pentru a fi votată de un guvern şi parlament la sfîrşitul seu dar d. Costinescu a obiectat că în acest caz să se renunţe şi la celelalte proecte şi guvernul să se retragă imediat după terminarea discuţiei de la Mesagiu.

D. Brătianu, a răspuns d-lui Costinescu, că lucrul acesta s'a cerut de d. Carp, dar nu poate primi situaţia ridicolă de a fi deschis parlamentul fără a lucra ceva şi că trebue să arăte ţărei, pentru ce a deţinut puterea de la Martie, cînd s'a închis a 3-a sesiune.

Argumentele d-lui Brătianu, n'au putut convinge pe d. Costinescu, care era deja convins de la d. Carp, dar nici obiecţiunile d-lui Costinescu n'au putut hotărî pe d. Brătianu. Atunci d-nii Stelian şi Djuvara s'au raliat la părerea d-lui Costinescu, şi cîte-şi trei miniştri au declarat că se retrag din guvern odată cu luarea vacanţei de Decembrie de către Parlament.

D. Brătianu, suprins de această atitudine a reproşat colegilor săi că vor să facă focul opoziţiei şi le-a zis:

Cînd Coroana mi-a vorbit de necesitatea schimbărei regimului i-am spus că n'ar fi nici un motiv să se facă această schimbare, cît timp în guvern există cea mai perfectă unitate de vederi iar între guvern şi Parlament cel mai perfect acord.

Fără a mă împotrivi dorinţei Regelui am voit însă să fac atent pe Suveran, că e bine ca schimbările de guverne să se opereze, pentru liniştea ţărei, după indicaţii serioase.

Acum, atitudinea d-voastră, este de natură a da prilej Regelui pentru o cît mai grabnică schimbare a guvernului, căci în faţa neinţelegerilor ivite între noi ori ce guvernare devine imposibilă.

*

D. Costinescu, a invocat şi motive de sănătate, pretextînd că trebue să plece în curînd în străinătate, pentru a urma o cură de cel puţin 4 săptămîni şi a insistat pe lîngă primul-ministru să se decidă a primi ideea retragerei, cel mult pînă la 10 Decembrie.

D. Brătianu a declarat că rămîne să se mai gîndească asupra acestei propuneri, dar a doua zi, adică Sîmbătă, a convocat pe cîţi-va amici intimi, cărora li s'a plîns de figura ce-i face în aceste grele timpuri d. Costinescu şi le-a cerut părerea asupra rezolvării situaţiei.

*

Părerea tuturora a fost ca să nu se despartă de la putere în neînţelegeri şi să accepte ideea retragerei în cel mai scurt timp, pentru ca noul guvern să aibă timp de a face alegerile şi da din vreme budgetul.

In cît după terminarea discuţiei mesagiului la Cameră şi ducerea la Palat a răspunsului, Camera va lua vacanţă pînă la Ianuarie; iar la Senat, discuţia se va termina pînă în primele zile ale lui Decembrie, aşa că tot atunci vom avea şi demisia guvernului, iar la Ianuarie Camerile vor fi convocate spre a fi dizolvate.

Reporter

Ultime INFORMAŢII

❑ *D-nii membri ai comitetului executiv al clubului conservator-democrat, sunt cu insistenţă rugaţi, a se întruni Joi 2 Decembrie, la orele 5 jum. p. m., în localul clubului, la ordinea zilei fiind chestiuni importante de discutat.*

❑ *Se afirmă că faimosul Toma Stelian are veleităţi de a juca rolul de conducător în partidul liberal şi că îndată după retragerea guvernului, este hotărît să scoată o gazetă cotidiană pe socoteala sa proprie în Capitală şi să combată acţiunea tinerilor generoşi din partid.*

Un liberal de marcă, auzind de intenţiile lui Toma Stelian, din gura chiar a d-lui Brătianu, i-ar fi spus primului ministru:

— Foarte bine 'ţi face acest mitocan. Oameni de talia lui Toma Stelian, nu se ţin 4 ani în minister, căci îşi iau nasul la purtare. Un asemenea mitocan care in copilăria lui purta şorţul verde la bucătăria lui tatăl seu, cînd s'a văzut ajuns ministru şi prezentat ca reformator al justiţiei, are dreptul să se creadă că poate fi şi prim ministru în această ţară şi conduce şi partidul liberal.

D. Brătianu, a recunoscut dreptatea obiecţiunilor amicului seu şi a declarat că va şti pe viitor cum să reducă toate veleităţile acestui îndrăzneţ partizan.

❑ *D. N. Leonescu, consilier al curţei de Apel, a fost chemat la Bucureşti de d. Toma Stelian, care i-a făcut rugămintea de a primi delegaţia de procuror general al curţei de Apel din Iaşi.*

D. Leonescu însă a refuzat să primească delegaţia.

A fost chemat apoi d. procuror de secţie, Al. Gane,

E probabil că va fi numit provizor d. Gane.

❑ **Comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor a fost ast fel complectată: D. dr. Manicatide, membru supleant, a fost numit membru titular, în locul d-lui profesor Simionescu.**

In locul d-lui dr. Manicatide, s fost numit d. doctor Demetriade ca membru asesor.

Comisiunea fiind ast-fel complectată, va începe judecarea proceselor.

Mîine la orele 4 p. m., comisiunea va judeca procesul lui Dinculescu de la Isaccea, iar la 7 Decembrie, va judeca procesul lui C. Dragomirescu, tot din Isaccea.

❑ Se ştie că adunarea generală a romînilor din Bucovina, a hotărît să roage pe d. dr. cavaler I. Flondor, să revie asupra demisiei din preşedinţia partidului romîn.

D. Flondor a trimes însă vice preşedintelui partidului, următorul răspuns:

„Nefiind înlăturate cauzele, care m'au silit să repăşesc de la conducerea partidului, imi este peste putinţă să primesc realegerea mea ca preşedinte al comitetului naţional şi vă rog să binevoiţi a publica această a mea hotărîre irevocabilă, spre cunoştinţa obştiei romîneşti

❑ Mîine Marţi 30 Noembrie, se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Andrei.

Părintele I. Popescu, parohul bisericei va ţinea o predică.

❑ Cu trenul de Duminică seara, au luat drumul spre America 15 tineri evrei.

❑ In urma hotărîrei consiliului comunal, pe viitor strada Albă se va numi strada Elena Doamna.

❑ Astă-zi la orele 4 p. m., se va ţinea un important consiliu de higienă, presidat de medicul primar al oraşului.

❑ Duminică 5 Decembrie, şcoala profesională de fete sf. Sava îşi va sărbători patronul.

In dimineaţa acelei zile, elevele şi profesoarele şcoalei vor asista la serviciul religios ce se va oficia la biserica Sf. Sava, care în acea zi îşi serbează hramul. Serviciul divin va fi acompaniat de corul şcoalei, sub conducerea d-lui Mihailescu, maistru de muzică.

După amiază, va urma în localul şcoalei o producţiune literară-muzicală organizată de elevele şcoalei.

❑ Azi dimineaţă, o ciocnire a avut loc între două vagoane ale tramvaiului electric, pe strada Anastasie-Panu.

Vagonul ce stă de rezervă lîngă hală, în momentul ce venea un alt vagon care mergea spre Socola, s'a ciocnit cu acesta; ambele platforme ale vagoanelor au fost sfarmate.

N'a fost nici un accident de persoane.

❑ Numitul Moise Marcovici, căruţaş la brutăria M. H. Şloim, s'a plins poliţiei, că aseară pe la orele 7, pe cînd trecea cu căruţa cu pîine pe bulevardul Brătianu, a fost atacat de un individ, care l'a jefuit de suma de 70 lei.

Din cercetările făcute reiese că aceasta ar fi o simulaţie din partea numitului, care acum cît-va timp a simulat iarăşi că a fost victima unui furt de 400 lei.

❑ Ministerul instrucţiunei publice, în urma examenului susţinut de d. Mihai Berceanu, la numit docent în specialitatea drept romîn pe lîngă Facultatea juridică Iaşi.

❑ **Un număr de zece alegători de col. I Cameră, I comună şi I Senat, au contestat, înaintea Curţii de Apel din Iaşi, pe preşedintele tribunalului Tutova, d. G. L. Dimitriu, care s'a înscris în liste, fără să aibă domiciliul de 6 luni, cerut de lege.**

❑ **Astăzi la orele 2 a izbucnit un incendiu în casele inginerului Cana, etaţul II din str. Păcurari, case ocupate de farmacia d-lui Eduard Fabini, iar în primul etaj de familia Samoil Ascher, venită de curînd din Tecuci.**

Focul a luat naştere de la o sobă de fer din bucătăria d-nei Ascher şi s'a comunicat la grinzele podului şi la locuinţa alăturată a d-nei Iordănescu.

Indată ce s'a dat alarma au sosit la faţa locului d. Dan, comandant de sergenţi şi Ionescu comisarul dispărţirei I, şeful brigăzei de siguranţă Iordăchescu şi subcomisarii de siguranţă şi ai disp. I. Sosesc după 20 minute pompierii din Toma Cozma şi Nicolina şi un pichet de incendiu din batalionul 4 Vînători, care după o muncă de oră jumatate, izbutesc, conduşi numai de un plutonier şi locotenentul Voinescu să localizeze focul. A ars numai plafonul caselor care sînt asigurate la societatea „Generala". Nu sunt deloc bănueli ca focul să fi fost pus intenţionat.

❑ **La societatea medico farmaceutică, d. dr. Burştin a ţinut zilele acestea, o interesantă conferinţă tratînd despre: „Chemotherapia şi 606". Vom publica această conferinţă, care a dat naştere unor vii şi serioase discuţiuni ştiinţifice în sînul zisei societăţi, spre a împărtăşi cetitorilor noştri, părerile d-lui dr. Burstin care a studiat chestiunea lui 606 la Frankfurt şi Berlin.**

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

Bucureşti 29 Noembrie

Asupra retragerei guvernului

Bucureşti. — Retragerea guvernului s'a hotărît, în mod definitiv între 10 şi 16 Ianuarie.

La 16 Ianuarie se va face disolvarea parlamentului.

Alegerile generale vor avea loc la sfîrşitul lunei Februarie.

Protestul industriaşilor

Bucureşti.—Industriaşii au ţinut eri o întrunire, după care au votat o moţiune prin care protestează în contra proectului d-lui Orleanu.

Demisia guvernului Austriac

Viena.—Guvernul austriac a demisionat.

Imparatul a rugat pe d. Bienerth de a continua con ducerea guvernului până după Crăciun.

Din Camera Ungară

Buda-Pesta.—Primul ministru a vorbit astă-zi la Cameră, ocupîndu-se şi de discursul deputatului romîn Popp.

D-sa a declarat că nu e exact că tratativele între Romîni şi Unguri ar fi încetat, ci ele continuă.

Alegerile din Anglia

Londra,—Pînă la ora 11 jum. seara, erau aleşi: 183 liberali şi 226 unionişti. ceilalţi sunt neschimbaţi.

Ministrul Lloyd a fost ales la Carmarvon.

Situaţia în Brazilia

Rio de Janeiro.—Bateriile de pe uscat au bombardat insula Cobras, împreună cu vasele de război; la orele 3 50 seara răzvrătiţii au cerut un armistiţiu spre a aduna pe răniţi, bombardarea fu oprită atunci, dar reincepu pe la 11. Dacă răzvrătiţii nu vor să se predeie, se va încerca un asalt.

Sunt 200 morţi.

CAMERA

Bucureşti. — De şi se dăduseră telegrame deputaţilor din majoritate să vie astă-zi mai de vreme la Cameră, pentru a vota răspunsul la mesagiu, totuşi deputaţii au venit tîrziu. Şedinţa s'a deschis la orele 2 şi jum., în loc de 1 şi jum., cum se anunţase.

La cuvîntul d Missir, raportorul mesagiului. D-sa întrebuinţează sistemul scoţian, făcînd declaraţii una caldă, alta rece.

D-sa spune că nu se miră de cele declarate de d. N. Filipescu în chestia agrară, de oare-ce d-sa face parte dintr'un patrid istoric.

Ocupîndu-se de discursul d-lui Take Ionescu, zice că bine a făcut şeful partidului conservator democrat că şi-a anunţat programul pentru a-l cunoaşte cu toţii.

La cuvîntul apoi d. Delavrancea.

SENATUL

Bucureşti.—Către banca ministerială, unde se află şi d. Em. Costinescu, se întreprind un adevărat pelerinaj, pentru a cere explicaţii asupra svonului de apropiata retragere a guvernului.

D. Costinescu refuză însă să dea ori ce lămurire.

D. Pleşea adresează o interpelare ministrului de finanţe, în chestia unei circulare a acestui ministru în chestia călcărei legei învoelelor agricole.

Numiri probabile

Bucureşti.—In vederea trecerei în opoziţie a liberalilor, se dă ca sigure numirile d-lor N. N. Săveanu şi Creangă la Banca Naţională.

HOLERA

Cadric.—Depeşi din insula Madera, vestesc că holera continuă încă în ţinuturile din Funchal, Santacruz, Machico, şi Porto Santo.

Măsuri au fost luate şi servicii medicale sunt aşteptate de pe continent.

Intrunirile de eri

Roman.— Eri a avut loc o întrunire, la clubul conservator-democrat.

D. dr. Riegler, luînd cuvîntul se ocupă de importantele declaraţiuni, făcute de fruntaşii noştri, în discursurile lor de la Cameră.

D. Petrovici vorbeşte de întrunirea comitetului central al partidului, care a avut loc în Bucureşti şi cu care ocazie, s'a văzut încă odată entuziasmul mare şi simpatia, pentru d. Take Ionescu, şeful partidului.

Au mai vorbit d-nii St. Ciuntu şi N Bellu.

*

Brăila.—Eri a avut loc aci o mare întrunire a partidului conservator-democrat, la care a luat parte un foarte mare număr de cetăţeni.

S'a făcut o foarte entuziastă primire d-lui Take Ionescu, şeful partidului, care a venit să participe la grandioasa întrunire.

A prezidat d. Apostol. D. Criţescu, avocat, analizează situaţia politică şi demonstrează că retragerea de la putere a liberalilor, e foarte apropiată. Vorbind de succesiune, zice că Regele nu va putea calca peste constituţie, pe care a jurat, aşa că viitorul guvern va trebui să fie acela pe care'l va indica ţeara şi constituţia.

D. Lazaroneanu, vorbeşte şi d-sa despre situaţia politică şi că dacă ar fi să fie chemat la putere d. Carp ar în semna că acesta ar avea guvernul, iar ţară puterea.

D. Stroescu, fost ajutor de primar al Capitalei, se ocupă de discursul d-lui Filipescu la Cameră şi de reacţionarismul acestuia.

D. Demetrescu Brăila arată dragostea mare ce o au brăilenii pentru d. Take Ionescu, şi în acelaş timp, dragostea ce o are domnul Take Ionescu pentru Brăila, mulţumind în numele Cetăţenilor, şefului partidului conservator democrat, pentru că a venit la întrunirea de azi. Zice că, d. Take Ionescu, de şi n'a fost alesul Brăilei, vine cu toată dragostea în acest oraş, nu ca d. Filipescu care vine numai spre a'şi vinde grîul! Ridiculizează apoi pe junimiştii locali, care au plănuit să facă un bust d-lui N. Filipescu.

D. *Take Ionescu*, este primit la tribună, în aplauze nesfîrşite şi urale.

D-sa zice că discuţia la mesaj, a ajuns o adevărată comedie. Vorbeşte de slăbiciunea guvernului, ale cărui zile sunt numărate.

Atingînd chestia succesiunei, d sa zice că în altă ţară constituţională ar fi de prisos discuţia de cine trebuie să vină la putere.

Vorbind de reformele propuse de d-sa, d. Take Ionescu zice că a fost acuzat de demagogie. Reformele propuse, spune d-sa urmăresc ridicarea gloatelor.

Dacă până acum am luptat bine în alegeri, vom şti să luptăm şi de acum înainte pentru dreptate.

Noi n'am ieşit să facem manifestaţii de stradă, nici n'am spart geamurile, sau să aruncăm cu pietre în statui. Din contra noi am fost acei care am avut norocul să trezim conştiinţa naţională în această ţară.

Mari inundaţii

Madrid.—Inundaţiile şi furtunile mai continuă; fluviul Guadalquivir s'a revarsat şi a inundat cartierele de jos ale oraşului.

Sunt cîteva persoane înecate.

*

Roma.—In urma ploilor torenţiale care cad de mai multe zile, se semnalează inundaţii în mai multe localităţi din Veneţia, Lembardia şi Liguria.

Banca de Credit din Roman

Caută un absolvent al şcoalei comerciale superioare, pentru postul de ajutor-comptabil.

Ofertele a se adresa la Banca de Credit din Roman.

300,000 lei, de dat cu ipotecă în primul rang, în totul, sau în parte.

A se adresa d-lui avocat G. G. Beldiman, Dorobanţilor 14 Bucureşti.

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 83.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc	pachetul	0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
„ „ nou	0.70	„
Vin nou de viţă indigenă	0.50	„
„ „ „ „ americană	0.60	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Una Casă de vînzare. A se adresa la d. C. Chiriac. Str. Albineţ 26.

Port altoae de vînzare la viile „Dealul Mîndrului" proprietatea d-lui F. Ciorapciu.

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, doreşte a da lecţiuni.

A se adresa la Ad-ţia ziarului sub E.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9

A se adresa proprietarului d. Gh. Şerban.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER“.

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la
Expoziția universală din 1910 din Bruxelles
cea mai înaltă distincțiune
„Grand Prix“

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA“

„HIGEYA“ se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Diabet și — Dezinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Teccuciu

Sticla a 1/2 L. 0.35 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

---

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Voiți să vă însurați?
Mai multe sute de doamne și domnișoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanți serioși (chiar fără avere) bine voiască a se adresa
L. Schlesinger, Berlin 18.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50.
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1384 din 19 Decembrie 1868.

Fanduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor făcute în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 cu rente și fr. 1,144,288.10 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 330 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ Inchele asigurări:
a) Cez de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sortire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de dotes mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vânzare

Tragerea la
15 Decembrie 1910

Se poate cîștiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua și Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,